

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
postbusnummer 250
1700AG Heerhugowaard

Verzenddatum
26 september 2025
Ons kenmerk
Z-559061
Uw kenmerk
2025062000189
Uw brief van

onderwerp

Ontwerpbesluit uitgebreide omgevingsvergunning
Omgevingsplanactiviteit Aanlegactiviteiten
Locatie: Zeedijk Waddenzee tussen Den Oever en Den Helder

Pagina

1/11

Contact

Beste heer/mevrouw ,

Op 20 juni 2025 hebben wij uw aanvraag omgevingsvergunning voor de locatie Zeedijk Waddenzee tussen Den Oever en Den Helder ontvangen. De aanvraag is geregistreerd onder (zaak)nummer Z-559061. De aanvraag betreft het versterken van dijken tussen Den Oever en Den Helder. In deze brief vindt u meer informatie over uw aanvraag. Op uw aanvraag is op basis van artikel 16.7, Omgevingswet de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing.

Uw aanvraag bevat de volgende activiteit

- - Omgevingsplanactiviteit (aanlegactiviteiten) (5.1, lid 1, a)

Omschrijving aanvraag

De aanvraag omgevingsvergunning betreft de werkzaamheden voor het project Dijkversterking Den Oever - Den Helder; de waterkering langs de Waddenzee in de kop van Noord-Holland bestaat uit drie dijken, de Balgzanddijk, de Amsteldiepdijk en de Wieringer Zeewering (zie bijlage 1 van dit besluit). De dijkversterking is opgenomen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) van het Rijk. De dijk grenst direct aan het Natura 2000-gebied 'Waddenzee'.

De dijkversterking binnendijs bestaat uit het aanbrengen van een langsconstructie langs het binnentalud van het Balgzandkanaal om de stabiliteit van de dijk te verbeteren. Buitendijs bestaan de werkzaamheden uit het vervangen van de onderrand asfalt, vervangen zetsteen, vervangen asfaltbekleding en het aanbrengen van open steenasfalt, overlaagd met gras. De werkzaamheden zoals beschreven in het ontwerp-projectbesluit

Als digitale gemeente ontvangen wij uw post graag via post@hollandskroon.nl.

Brievenbuspost en pakketten kunt u sturen naar postbus 8, 1760 AA Anna Paulowna.

Contact

www.hollandskroon.nl

T 088 – 321 50 00

Social Media

 facebook.com/hollandskroon
 [@hollandskroon](https://twitter.com/hollandskroon)

Overige gegevens

BNG Algemeen NL82 BNGH 028.51.52.785

BIC: BNGHNL2G

dijkversterking Den Oever- Den Helder gaan circa 3 jaar duren. De planning is dat de werkzaamheden in 2028, 2029 en 2030 worden uitgevoerd. Buitendijks worden in het stormseizoen tussen 15 oktober en 15 april geen werkzaamheden uitgevoerd wegens de verhoogde kans op stormen en hoogwater (secties 2 tm 5). Binnendijks mag er wel gewerkt worden in het stormseizoen (sectie 1).

In onderstaande 5 secties (voor locaties zie kaart in bijlage 1) worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

Sectie 1 bevindt zich langs het binnentalud van de Balgzanddijk. Over 3,65 kilometer lengte komt er een damwand langs het Balgzandkanaal. Op hoofdlijnen bestaan de werkzaamheden uit:

- ontgraven sleuf en transporteren van grond naar een depot per schip via het Balgzandkanaal (aanlegactiviteit);
- Intrillen van langsconstructie (referentieontwerp gaat uit van verankerde damwand); (Omgevingsplanactiviteit bouwen besluit kenmerk Z-559062)
- verankeren damwand; (Omgevingsplanactiviteit bouwen besluit kenmerk Z-559062)
- aanvullen sleuf met grond (aanlegactiviteit);
- opknappen onderhoudsweg en afwerken terrein (aanlegactiviteit).

Sectie 2 is gelegen op het buitentalud langs de Balgzanddijk en langs de Amsteldiepdijk. De onderrand van de asfaltbekleding dient over een lengte van 3,84 kilometer te worden verhoogd. Het afgekeurde deel van de asfaltbekleding wordt verwijderd en aangevuld met nieuwe zetsteen die aansluit op de bestaande steenzetting. De grens tussen zetsteen en asfalt komt daarbij hoger op het talud (richting de kruin) te liggen. Onder de nieuwe steenzetting wordt een filterlaag aangebracht van steenslag met een dikte van 0,2 meter met daaronder een geotextiel.

Op hoofdlijnen zijn de volgende werkzaamheden voorzien voor het vervangen van de onderrand asfalt op het buitentalud van de Balgzanddijk en de Amsteldiepdijk:

- zagen asfaltverharding (aanlegactiviteit);
- verwijderen van een smalle strook asfaltbeton (aanlegactiviteit);
- verwijderen betonzuilen en onderlaag van staalslakken (aanlegactiviteit);
- aanbrengen geotextiel, een nieuwe laag steenslag en opsluitbanden (aanlegactiviteit);
- aanbrengen asfaltwig tussen het bestaande asfalt en het nieuwe asfalt (aanlegactiviteit);
- ingieten stortsteen (aanlegactiviteit).

Sectie 3 ligt op het buitentalud van het westelijke deel van de Wieringer Zeewering tot voorbij Hippolytushoef, dat grotendeels bestaat uit asfalt. Het onderste gedeelte van de dijkbekleding is in een deel van de sectie overspoeld met zand. Op de Wieringer Zeewering is de buitendijkse zetsteenbekleding over een lengte van 3,25 km afgekeurd. Er komt een nieuwe steenzetting met filterlaag en geotextiel.

Op hoofdlijnen zijn de volgende werkzaamheden voorzien voor het aanbrengen van steenzetting op dit deel van de Wieringer Zeewering:

- zagen asfaltverharding (aanlegactiviteit);
- verwijderen smalle strook asfaltbeton (aanlegactiviteit);
- ontgraven aanzanding waarbij het zand aan de wadzijde op een rug worden gezet (aanlegactiviteit);
- verwijderen betonzuilen en verwijderen onderlaag van zandasfalt (aanlegactiviteit);
- verwijderen en opnieuw aanbrengen houten teenschot (aanlegactiviteit);
- aanbrengen geotextiel (aanlegactiviteit);
- aanbrengen steenslag en basalton bovenop het geotextiel (aanlegactiviteit);
- aanbrengen asfaltwig tussen het bestaande asfalt en het nieuwe basalton (aanlegactiviteit);
- terugbrengen zand over teenconstructie (aanlegactiviteit).

Dijksectie 4 bestaat uit vier buitendijkse locaties ten oosten van Hyppolytushoef met een lengte van 500 meter, waar gras wordt vervangen door opensteenafalt (OSA). De OSA bekleding wordt verborgen aangelegd. De graszode en leeflaag worden verwijderd en vervangen door geotextiel met daarbovenop OSA bekleding. Bovenop het OSA komt een leeflaag met een dikte van 0,3 meter, waarop gras kan groeien.

Op hoofdlijnen zijn de volgende werkzaamheden voorzien:

- ontgraven cunet ten behoeve van het aanbrengen van OSA (aanlegactiviteit);
- aanbrengen geotextiel (aanlegactiviteit);
- aanbrengen OSA (aanlegactiviteit);
- ingieten OSA met mastiek (aanlegactiviteit);
- aanbrengen grond (aanlegactiviteit);
- verdichten, profileren en zaaien (aanlegactiviteit).

Sectie 5 ligt op de Wieringer Zeewering ter hoogte van Den Oever. De veiligheidsopgave in deze sectie ligt buitendijks. De zeewering bestaat in deze sectie grotendeels uit asfalt.

Op de zeewering is de waterbouwasfaltbeton (WAB) bekleding buitendijks over een lengte van in totaal 1,6 kilometer afgekeurd op einde levensduur. De nieuwe WAB bekleding wordt aangelegd op een ongebonden (granulaire) fundering. Op de overgangszones van de WAB bekleding naar grasbekleding worden grasbetontegels gebruikt. De grasbetontegels bevatten open ruimtes waar gras door kan groeien, dit zorgt voor extra sterkte en een geleidelijke overgang naar de grasbekleding.

Op hoofdlijnen zijn de volgende werkzaamheden voorzien:

- verwijderen asfaltbeton (aanlegactiviteit);
- ontgraven grond, zodat een granulaire funderingslaag aangebracht kan worden (aanlegactiviteit);
- aanbrengen kleiwig op de aansluiting tussen het asfalt en de grasbekleding (aanlegactiviteit);
- aanbrengen en verdichten/intrillen van granulaire funderingslaag (aanlegactiviteit);

- aanbrengen asfaltwig en waterbouwasfalt en daarna verdichten met trilmachine (aanlegactiviteit);
- aanbrengen grasbetontegels langs de bovenrand van de asfaltverharding (aanlegactiviteit);
- aanbrengen leeflaag (aanlegactiviteit);
- verdichten, profileren en zaaien (aanlegactiviteit).

Ontwerpbesluit

Procedure

Op 20 juni 2025 hebben wij een aanvraag omgevingsvergunning ontvangen voor een Omgevingsplanactiviteit aanlegactiviteit met OLO/ DSO verzoeknummer 2025062000189. De ontvangst van deze aanvraag is bevestigd per e-mail van 7 juli 2025. Wij hebben deze aanvraag geregistreerd onder zaaknummer Z-559061.

Deze vergunning betreft een besluit ter uitvoering van het ontwerp-projectbesluit voor de versterking van de primaire waterkering Den Oever - Den Helder in beheer van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Toelichting gecoördineerde procedure Omgevingswet

Sinds de invoering van de Omgevingswet is het bestuur van het hoogheemraadschap verplicht om voor een dijkversterking van een primaire waterkering een projectbesluit vast te stellen. Tevens geldt op grond van artikel 5.45 en 16.7 van de Omgevingswet de verplichting voor deze projecten om de omgevingsvergunningen die nodig zijn ter uitvoering van het projectbesluit gecoördineerd voor te bereiden. Coördinatie van de vergunningen houdt in dat de voorbereiding, bekendmaking en terinzagelegging van de (ontwerp)vergunningen op elkaar af worden gestemd en gelijktijdig plaatsvinden.

Voor het dijkversterkingsproject Den Oever - Den Helder zijn Gedeputeerde Staten van Noord-Holland het coördinerende bestuursorgaan voor de vergunningen. Voor het dijkversterkingsproject Den Oever - Den Helder betreft het 5 omgevingsvergunningen:

1. Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit
2. Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit
3. Omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk
4. Omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit bouwen
5. Omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit uitvoeren van werken

Aangezien de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afd. 3.4 Algemene wet bestuursrecht) van toepassing is op de omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit, volgen alle genoemde omgevingsvergunningen de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Dit houdt in dat er eerst een ontwerpbesluit ter inzage wordt gelegd. Tegen deze ontwerpbesluiten kan iedereen zienswijzen indienen (zie hieronder). De zienswijzen worden door het bevoegd gezag beschouwd bij het nemen van de definitieve besluiten.

Omgevingsoverleg

Bij het project zijn verschillende stakeholders betrokken: Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (het bevoegd gezag voor de natuurvergunningaanvragen), Provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK), de gemeente Hollands Kroon en Rijkswaterstaat Noord Nederland (beheerder N2000-gebied Waddenzee). Voor al deze stakeholders zijn overleggen/bijeenkomsten georganiseerd en zijn gesprekken gevoerd zodat ook zij vooraf geïnformeerd waren en hun inzichten en zorgen konden delen.

Zienswijzen

Tijdens de periode van terinzagelegging, waarover Gedeputeerde Staten publiceert, kan iedereen een zienswijze indienen bij Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland. Nadere informatie hierover wordt vermeld in de publicatie welke door Gedeputeerde Staten wordt gepubliceerd in het Provinciaal Blad.

Wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit

P.M.

Overwegingen

Ook hebben wij uw aanvraag voor het Omgevingsplan getoetst aan het Omgevingsplan: Buitengebied Wieringen, Buitengebied Anna Paulowna 1, Buitengebied Anna Paulowna 2, en Den Oever 1. De volgende bestemmingen zijn van toepassing: Waterkering en Waterstaatkundige werken. Uit de toetsingen blijkt dat uw aanvraag in overeenstemming is met het geldende Omgevingsplan omdat de te realiseren aanlegwerkzaamheden in overeenstemming zijn met de geldende voorschriften.

Vestigia heeft een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd vanwege de voorgenomen dijkversterking tussen Den Oever en Den Helder. Het door Vestigia geformuleerde advies wordt volledig overgenomen door Archeologie West-Friesland (adviseur van het bevoegd gezag) voor alle deelgebieden.

Indien de (grondroerende) plannen ongewijzigd blijven, is nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg niet noodzakelijk. Archeologie West-Friesland adviseert de voorgenomen ingrepen vrij te geven met betrekking tot het aspect archeologie.

De voorgenomen ingreep is vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Ten behoeve van het doen van waarnemingen dient wel in de omgevingsvergunning te worden opgenomen dat Archeologie West-Friesland toekomstige graafwerkzaamheden wil monitoren. Voor het monitoren van de graafwerkzaamheden worden geen kosten in rekening gebracht en dit zal niet tot noemenswaardige vertragingen leiden. Vondstmateriaal dat bij het uitvoeren van het werk wordt aangetroffen zal door Archeologie West-Friesland worden aangeleverd aan het Provinciaal depot voor archeologie van Noord-Holland te Castricum.

Het is van belang dat Archeologie West-Friesland minstens een week van tevoren wordt geïnformeerd over de start van de werkzaamheden (archeologie@hoorn.nl). Graag ontvangen wij tegen die tijd de contactgegevens van de veroorzaker, zodat contact kan worden onderhouden over de voortgang.

Welstand niet van toepassing

De omgevingsvergunning voor het plan heeft geen welstandstoets ondergaan omdat het gaat om aanlegwerkzaamheden.

Ontwerpbesluit

Wij zijn voornemens de aanvraag van HHNK voor een omgevingsvergunning Omgevingsplanactiviteit aanlegactiviteit op grond van artikel 5.1, lid 1, onder a van de Omgevingswet, voor het project Dijkversterking Den Oever – Den Helder te **vergunnen**, onder de door ons gestelde voorschriften en beperkingen. De beschrijving van het project in de aanvraag en bijlagen maken onderdeel uit van deze vergunning.

Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden. Deze voorschriften zijn later in dit besluit te vinden onder 'Voorschriften'.

Andere toestemmingen/vergunningen

Voordat u start met de werkzaamheden dient u ook over andere vergunningen- of toestemmingen te beschikken. Voor zover wij kunnen nagaan betreft dit de volgende vergunningen- of toestemmingen:

- geen

Voorschriften

Op grond van § 5.1.4 van de Omgevingswet worden aan deze omgevingsvergunning de volgende voorschriften verbonden:

1. Wij verlenen de omgevingsvergunning in overeenstemming met het de tekening(en) met bijlagen die bij dit besluit horen en als zodanig zijn gewaarmerkt.
2. De voorwaarden genoemd in de bijlage 'Aandachtspunten bij (ver)bouwen' zijn van toepassing.

Specifieke voorschriften

1. De werkzaamheden tijdens de aanlegfase mogen alleen bij daglicht, tussen zonsopkomst en zonsondergang, uitgevoerd worden.
2. Bij de aanlegwerkzaamheden worden uitsluitend mobiele werktuigen gebruikt van stageklasse IV of hoger.
3. Verlichting in de nabijheid van N2000-gebied 'Waddenzee' dient tot een minimum te worden beperkt. Indien gebruik gemaakt wordt van verlichting, dient dit verlichting te zijn die naar beneden is gericht en zonder uitstraling richting het water.
4. Er mag in het kader van de aanlegwerkzaamheden voor het project niet geheid worden door middel van dieselexplosies.
5. Er dient geen afval of andere verontreiniging in het gebied achter te blijven. De machines en generatoren welke bij de uitvoering van de werkzaamheden zullen worden gebruikt, dienen in goede staat van onderhoud te verkeren.
6. Gemorste vloeibare of vaste verontreinigende stoffen moeten onmiddellijk worden opgeruimd. Hiertoe dient absorberend materiaal en doelmatig gereedschap aanwezig te zijn.
7. Van opgetreden incidenten, waaronder verstaan worden alle gebeurtenissen waarbij onbedoeld schadelijk stoffen vrijkomen, dan wel waardoor anderszins schade aan het beschermd natuurmonument kan worden toegebracht, dient onverwijld melding te worden gedaan aan de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) via 088-102 13 00 onder overlegging van alle relevante gegevens.

Ter inzage legging

Het ontwerpbesluit wordt bekendgemaakt. Deze publicatie kunt u vinden op www.officiëlebekendmakingen.nl.

Zienswijzen

Tegen het ontwerpbesluit kunnen binnen zes weken na ter inzage legging zienswijzen naar voren worden gebracht. U kunt uw zienswijze(n) richten aan:

Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Uw zienswijze(n) dient het volgende te bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat;
- de reden(en) waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

Informatie

Vragen of contact

Voor meer informatie over het project dijkversterking Den Oever - Den Helder kunt u terecht op de website: [Dijkversterking Den Oever-Den Helder | Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier](#).

Voor vragen over dit project kunt u contact opnemen met omgevingsmanager Britte Mussche op nummer [072 – 582 8282](tel:072-5828282), of per mail: dijkversterkingdodh@hhnk.nl.

Voor informatie over de inhoud of de procedure, kunt u terecht bij provincie Noord-Holland. Bel 06- 22523495 of mail naar boonp@noord-holland.nl.

Heeft u vragen? Neem contact op met M van den Ancker via 088 – 321 50 00 of mail naar omgeving@hollandskroon.nl.

Met vriendelijke groet,
medewerker team Omgevingsontwikkeling

Dit bericht is digitaal opgesteld en daarom niet ondertekend.

Van toepassing zijnde stukken:

- Ingevuld aanvraagformulier Omgevingsplanactiviteit Uitvoeren van werkzaamheden, ingediend 20 juni 2025;
- 000-Bijlage 1_138945_25-005.644_Bijlage I_Ontwerptekeningen
- 000-Bijlage 2_deel 1_V2265-4980_aanv_BO_Den_Oever-Den_Helder_2-0_20220519_totaal
- 000-Bijlage 2_deel 3_5993_Werkprotocol_Archeologische_Toevalsvondsten_DODH_20250619_totaal
- 000-Bijlage 3. Participatieverslag
- 25113_DenOever_DenHelder_dijkverst_BeoordelingRapportage&Advies v2
- V2799_5993_BO_Den_Oever_Den_Helder_v2-0_20250825_totaal

Ontwerpbesluit

Aandachtspunten bij (ver)bouwen

U hebt een vergunning gekregen voor het uitvoeren van werkzaamheden. Voordat u begint met de werkzaamheden, willen wij u op enkele aandachtspunten wijzen. In uw omgevingsvergunning staan mogelijk nog meer verplichtingen die voor u van belang zijn.

Degene die de werkzaamheden uitvoert is verplicht de voorschriften van de omgevings-vergunning na te leven.

Melding start en gereedkomen van de werkzaamheden

De gemeente moet op tijd op de hoogte worden gesteld van de start en het gereedkomen van de werkzaamheden. Dit doet u door daar melding van te maken. Deze verplichting staat in artikel 7.7 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

De aanvang van de werkzaamheden moet u uiterlijk twee werkdagen voor aanvang melden.

De beëindiging van de werkzaamheden moet u uiterlijk op de dag van de beëindiging melden. Een vergunningplichtig bouwwerk mag pas in gebruik worden genomen nadat het bouwwerk gereed is gemeld. Dit om te voorkomen dat een onveilige situatie kan ontstaan.

Hoe kunt u de melding doen?

U kunt de genoemde meldingen doen via het online formulier [Omgevingsvergunning - Gemeente Hollands Kroon](#). Eventueel kan dit ook via telefoonnummer 088-3215000.

Afscheiding bouwterrein

Als er op het bouwterrein gevaar of hinder te verwachten is, moet het terrein worden afgezet. Een doeltreffende afzetting moet het bouwterrein van de weg en van het aangrenzende open erf of terrein afscheiden. Het verkeer moet hier zo min mogelijk hinder van ondervinden. Ook de toegang tot brandkranen en andere openbare voorzieningen zoals leidingen mag niet worden belemmerd.

Schade aan wegen en terreinen

Het is mogelijk dat tijdens de bouw wegen en terreinen schade oplopen. Dit moet u bij ons melden via telefoonnummer 088-3215000, team Verkeer.

U bent verantwoordelijk voor de schade en u moet dus ook de rekening betalen. Wij adviseren u voor aanvang van de bouw de huidige onderhouds-situatie van wegen en terreinen op foto vast te leggen. Zo kan er achteraf geen discussie ontstaan of de schade door de bouw is veroorzaakt.

Blokkeren doorgaande openbare weg

Wanneer u tijdens de bouwwerkzaamheden de openbare weg voor enige tijd volledig blokkeert, is het van belang dat u dit op tijd aan ons door geeft. Wij maken er een melding van naar de hulpdiensten zodat de brandweer en ambulance op de hoogte zijn van deze afzetting. Meldingen kunt u doorgeven via telefoonnummer 088-3215000, team Verkeer.

Elke wegafsluiting op niet drukke doorgaande wegen moet 21 dagen van te voren worden gemeld, zowel een korte afsluiting van 0 tot 8 uur als een lange afsluiting + 8 uur.

Bij grote (volledige) afsluitingen en op drukke doorgaande wegen en bus routes is maatwerk nodig. Daarom moeten ook deze minimaal 21 werkdagen van te voren gemeld worden. Dit geeft ons tijd om een publicatie te regelen en anderen partijen in te lichten. Een afsluiting dient te allen tijde volgens de CROW normen uitgevoerd te zijn (publicatie 96A/B). Mocht een afsluiting niet aangemeld zijn dan treedt de buiten gewoon opsporingsambtenaar verbaliserend op.

Ook moet een ontheffing gebruik gemeente grond aangevraagd worden, als u een hijskraan (afdraaien materialen) of andere voertuigen plaatst die zorgen voor deze blokkering van de weg [Ontheffing gebruik gemeentegrond - Gemeente Hollands Kroon](#).

Dijkversterking Den Oever - Den Helder

Uw verzoek

Ingediend bij	Gemeente Hollands Kroon
Soort	Aanvraag vergunning
Activiteit(en)	Werk, niet zijnde bouwwerk, of werkzaamheid uitvoeren - Aanvraag vergunning
Doel	
Status	
Verzoeknummer(s)	20250620 00189 001 (ingediend op 26-08-2025) 20250620 00189 000 (ingediend op 20-06-2025)

Project

Naam van dit project

Dijkversterking Den Oever - Den Helder

Projectomschrijving

De dijken tussen Den Oever en Den Helder voldoen niet aan de wettelijke normen voor waterveiligheid. Dit betreft de Wieringer Zeewering, de Amsteldiepdijk en de Balgzanddijk. Deze dijktrajecten worden versterkt binnen het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (hierna aangeduid als 'het hoogheemraadschap') is de beheerder van deze dijken.

Locatie

Kadastraal nummer

ANA01 K 6690

Algemeen

U kunt een bijlage toevoegen over het contact met anderen (participatie).

Document	Vertrouwelijk
Bijlage 3. Participatieverslag.pdf	Nee

Voeg als bijlage toe: gegevens over de grens van de locatie.

Geen documenten.

Participatie: anderen betrekken bij uw plannen

Heeft u contact gehad met anderen voor wie de omgeving anders wordt door uw plannen?

Ja

Hoe heeft u anderen betrokken bij uw plannen?

Zie participatieverslag

Welke reacties heeft u gekregen?

Zie participatieverslag

Verzoek

Geef uw verzoek een naam

Dijkversterking Den Oever - Den Helder

Toelichting op uw verzoek

De dijken tussen Den Oever en Den Helder voldoen niet aan de wettelijke normen voor waterveiligheid. Dit betreft de Wieringer Zeewering, de Amsteldiepdijk en de Balgzanddijk. Deze dijktrajecten worden versterkt binnen het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Het projectgebied zoals ingetekend is niet het volledige projectgebied. Voor het volledige projectgebied wordt verwezen naar de toelichting op de vergunningaanvraag en de ontwerptekeningen.

Uw referentienummer

138945 - 5

Hierbij verklaar ik alle vragen naar waarheid te hebben ingevuld.

Ja

Zijn er gegevens die u later opstuurt? Denk aan bouwtekeningen, foto's, plattegronden, etc. Geef hier aan welke gegevens dat zijn en waarom u die later opstuurt.

nvt

Zijn er gegevens die u nu niet opstuurt? Geef aan welke gegevens dat zijn en waarom u die niet opstuurt. Bijvoorbeeld omdat u die eerder heeft opgestuurd.

nvt

Uw gegevens

E-mailadres en telefoonnummer gemachtigde

E-mailadres

Telefoonnummer

Gegevens gemachtigde vestiging of bedrijf

KVK-nummer

38020751

Vooraf ingevuld antwoord.

Handelsnaam

Witteveen+Bos

Vooraf ingevuld antwoord.

RSIN

800288920

Vooraf ingevuld antwoord.

Adresgegevens gemachtigd bedrijf

Straatnaam

Leeuwenbrug

Vooraf ingevuld antwoord.

Huisnummer

8

Vooraf ingevuld antwoord.

Huisletter

-

Huisnummertoevoeging

-

Postcode

7411TJ

Vooraf ingevuld antwoord.

Plaats

Deventer

Vooraf ingevuld antwoord.

Is het postadres hetzelfde als het hoofdadres?

Nee

Vooraf ingevuld antwoord.

Postadres gemachtigd bedrijf**Wat voor adres wilt u opgeven als postadres?**

afwijkend adres

*Vooraf ingevuld antwoord.***Wat voor adres wilt u opgeven als afwijkend adres?**

postbusnummer

*Vooraf ingevuld antwoord.***Nummer**

233

*Vooraf ingevuld antwoord.***Postcode**

7400AE

*Vooraf ingevuld antwoord.***Plaats**

Deventer

*Vooraf ingevuld antwoord.***E-mailadres en telefoonnummer initiatiefnemer****E-mailadres****Telefoonnummer****Gegevens vestiging of bedrijf initiatiefnemer****KVK-nummer**

37161516

*Vooraf ingevuld antwoord.***Handelsnaam**

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

*Vooraf ingevuld antwoord.***RSIN**

811336487

*Vooraf ingevuld antwoord.***Adresgegevens bedrijf initiatiefnemer****Straatnaam**

Stationsplein

*Vooraf ingevuld antwoord.***Huisnummer**

136

Vooraf ingevuld antwoord.

Huisletter

-

Huisnummertoevoeging

-

Postcode

1703WC

Vooraf ingevuld antwoord.

Plaats

Heerhugowaard

Vooraf ingevuld antwoord.

Is het postadres hetzelfde als het hoofdadres?

Nee

Vooraf ingevuld antwoord.

Postadres bedrijf initiatiefnemer**Wat voor adres wilt u opgeven als postadres?**

afwijkend adres

Vooraf ingevuld antwoord.

Wat voor adres wilt u opgeven als afwijkend adres?

postbusnummer

Vooraf ingevuld antwoord.

Nummer

250

Vooraf ingevuld antwoord.

Postcode

1700AG

Vooraf ingevuld antwoord.

Plaats

Heerhugowaard

Vooraf ingevuld antwoord.

Contactpersoon**Wilt u een contactpersoon voor deze aanvraag of melding opgeven?**

Nee

Vragen en antwoorden

Werk, niet zijnde bouwwerk, of werkzaamheid uitvoeren - Aanvraag vergunning

Geef aan welke materialen u gaat gebruiken.

Zie toelichting vergunningaanvraag voor beschrijving van de diverse werkzaamheden

Gaat u grond afvoeren naar een andere locatie?

Ja

Geef aan hoeveel grond (in kubieke meter) u gaat afvoeren naar een andere locatie.

beperkt

Zijn er obstakels aanwezig die in de weg staan voor het uitvoeren van het werk of de werkzaamheid? Beschrijf dan de obstakels die in de weg staan.

nee

Bijlagen

Werk, niet zijnde bouwwerk, of werkzaamheid uitvoeren - Aanvraag vergunning

Overige gegevens noodzakelijk voor toetsing aan omgevingsplan

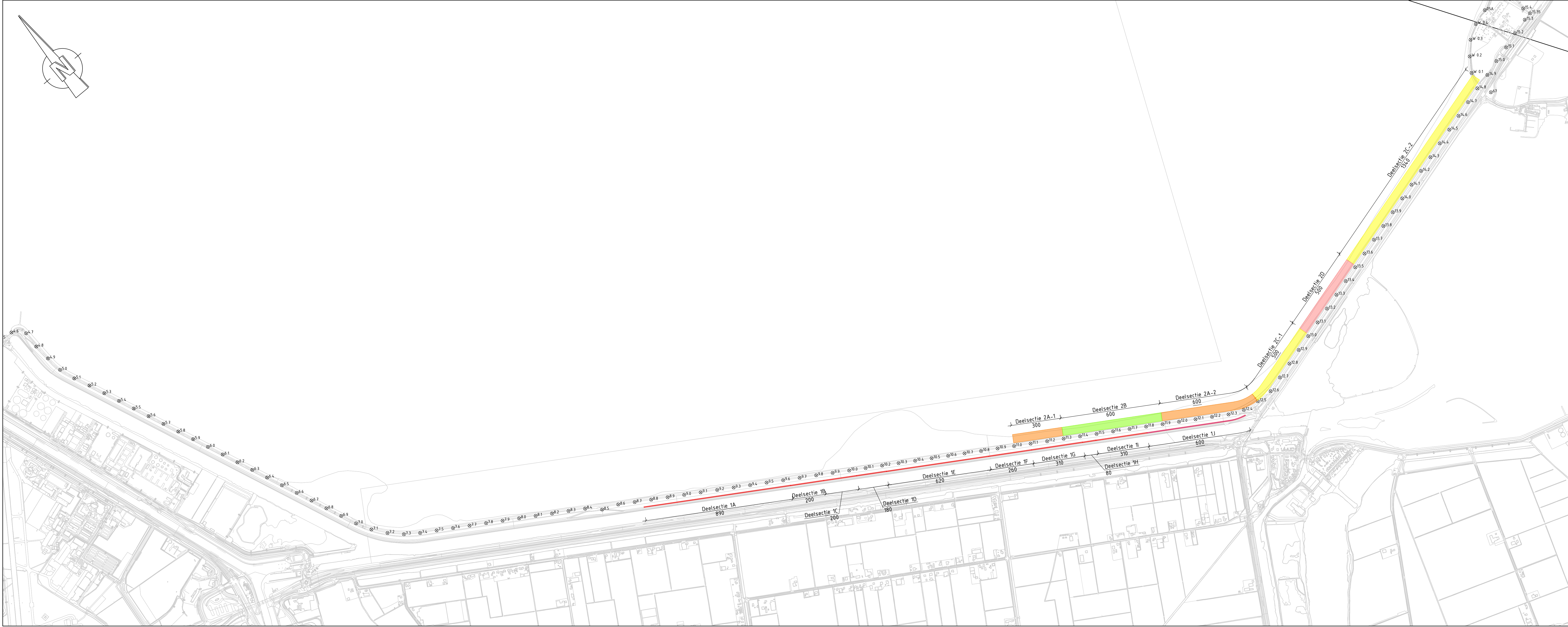
Document	Vertrouwelijk
138945_25-009.523_rep_final_Omgevingsvergunningaanvraag omgevingsplanactiviteit uitvoeren van werken.pdf	Nee

Locatie van de werkzaamheden

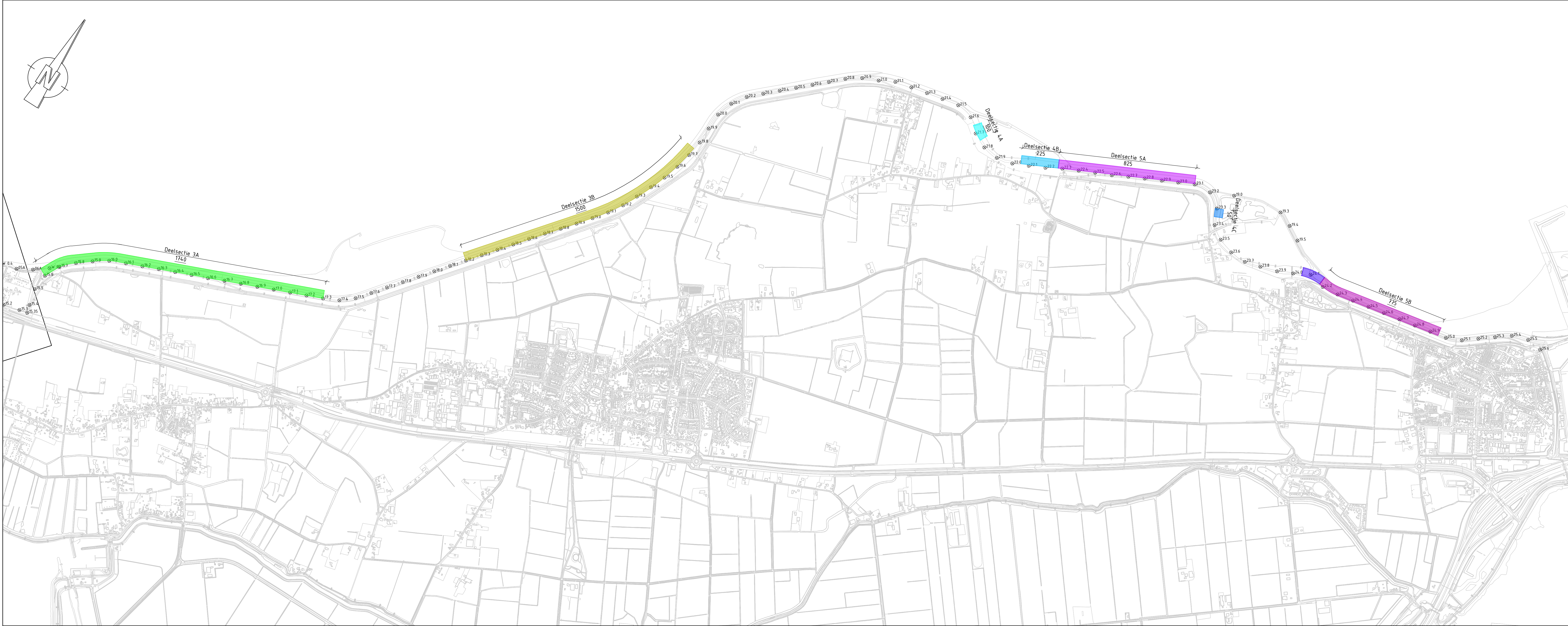
Document	Vertrouwelijk
Bijlage 1_138945_25-005.644_Bijlage I_Ontwerptekeningen.pdf	Nee

Rapport archeologische waarde

Document	Vertrouwelijk
Bijlage 2_deel 1_V2265-4980_aanv_BO_Den_Oever-Den_Helder_2-0_20220519_totaal.pdf	Nee
Bijlage 2_deel 2_V2799_5993_BO_Den_Oever_Den_Helder_v1-0_20250619_totaal.pdf	Nee
Bijlage 2_deel 3_5993_Werkprotocol_Archeologische_Toevalsvondsten_DODH_20250619_totaal.pdf	Nee
V2799_5993_BO_Den_Oever_Den_Helder_v2-0_20250825_totaal.pdf	Nee

Bovenaanzicht
Schaal 1: 10.000
Secties 1 en 2

Bovenaanzicht
Schaal 1: 10.000
Secties 3, 4 en 5

LEGENDA

- Sectie 1
- Sectie 2A
- Sectie 2B
- Sectie 2C
- Sectie 2D
- Sectie 3A
- Sectie 3B
- Sectie 3C
- Sectie 3D
- Sectie 3E
- Sectie 3F
- Sectie 3G
- Sectie 3H
- Sectie 3I
- Sectie 3J
- Sectie 3K
- Sectie 3L
- Sectie 3M
- Sectie 3N
- Sectie 3O
- Sectie 3P
- Sectie 3Q
- Sectie 3R
- Sectie 3S
- Sectie 3T
- Sectie 3U
- Sectie 3V
- Sectie 3W
- Sectie 3X
- Sectie 3Y
- Sectie 3Z
- Sectie 4A
- Sectie 4B
- Sectie 4C
- Sectie 4D
- Sectie 4E
- Sectie 4F
- Sectie 4G
- Sectie 4H
- Sectie 4I
- Sectie 4J
- Sectie 4K
- Sectie 4L
- Sectie 4M
- Sectie 4N
- Sectie 4O
- Sectie 4P
- Sectie 4Q
- Sectie 4R
- Sectie 4S
- Sectie 4T
- Sectie 4U
- Sectie 4V
- Sectie 4W
- Sectie 4X
- Sectie 4Y
- Sectie 4Z
- Sectie 5A
- Sectie 5B

OPMERKINGEN

- Maten in meters (m), tenzij anders vermeld;
- Hoogtematen in meters (m) ten opzichte van N.A.P., tenzij anders vermeld;
- Hoekmaten in graden (360°), tenzij anders vermeld;
- Coördinaten in meters (m) in het RD-stelsel (Netherlands-RD, oblique stereographic projection);
- Ontwerp op basis van inmeting MUG (02-05-2022).

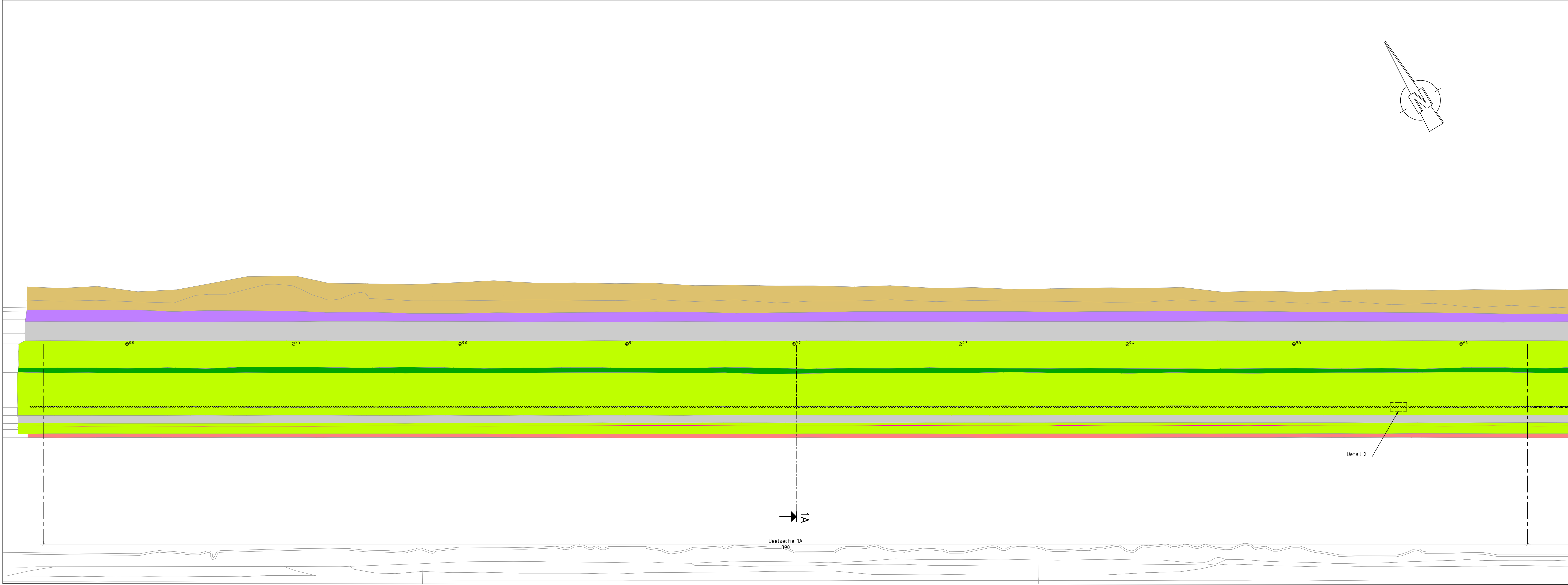
BIJBEHORENDE TEKENINGEN

Tekeningnummer	Omschrijving
138945-12-2102	Ontwerp dijkverbetering

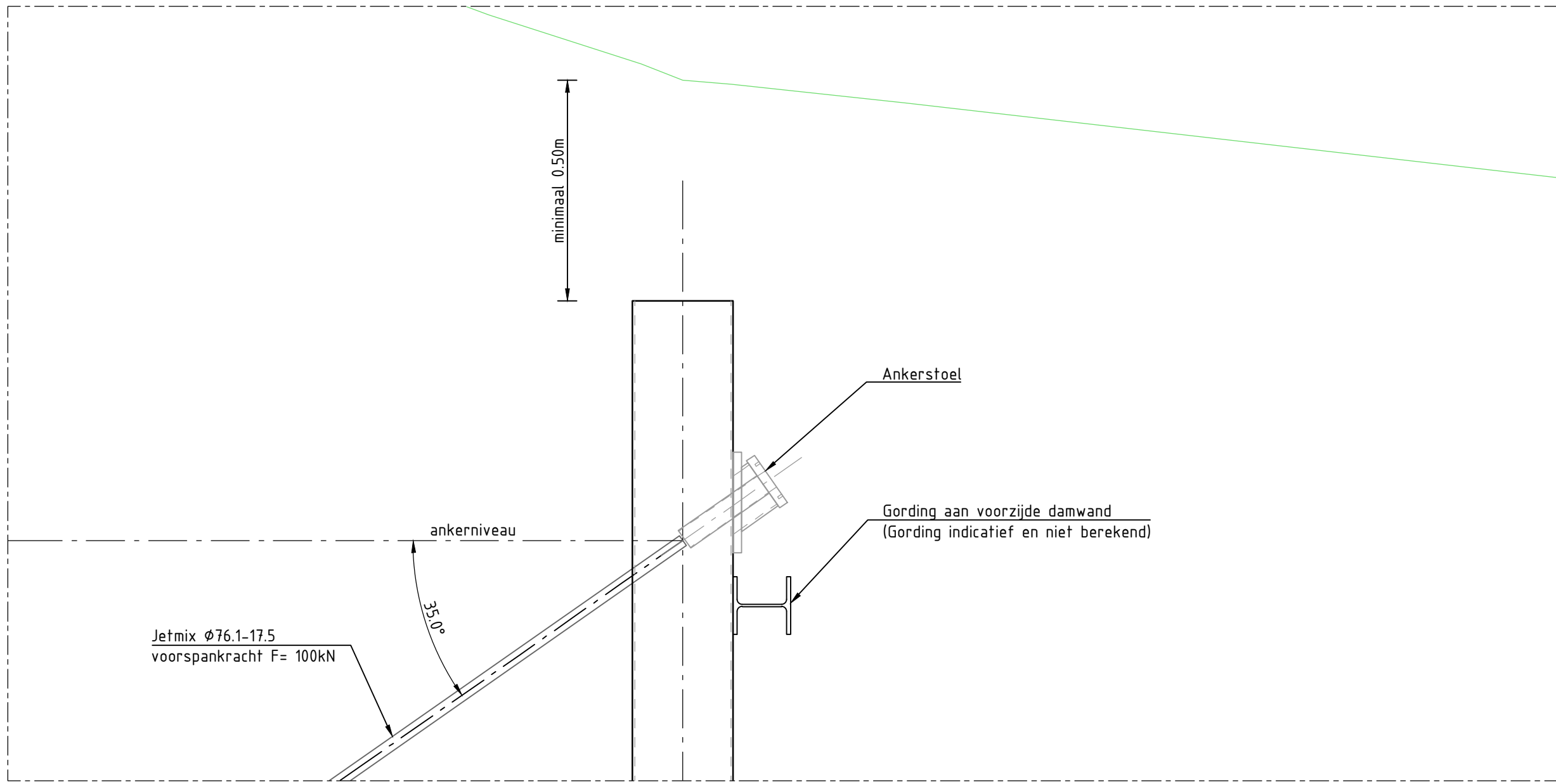
0 100 200 300 400m
SCHAAL 1:10.000

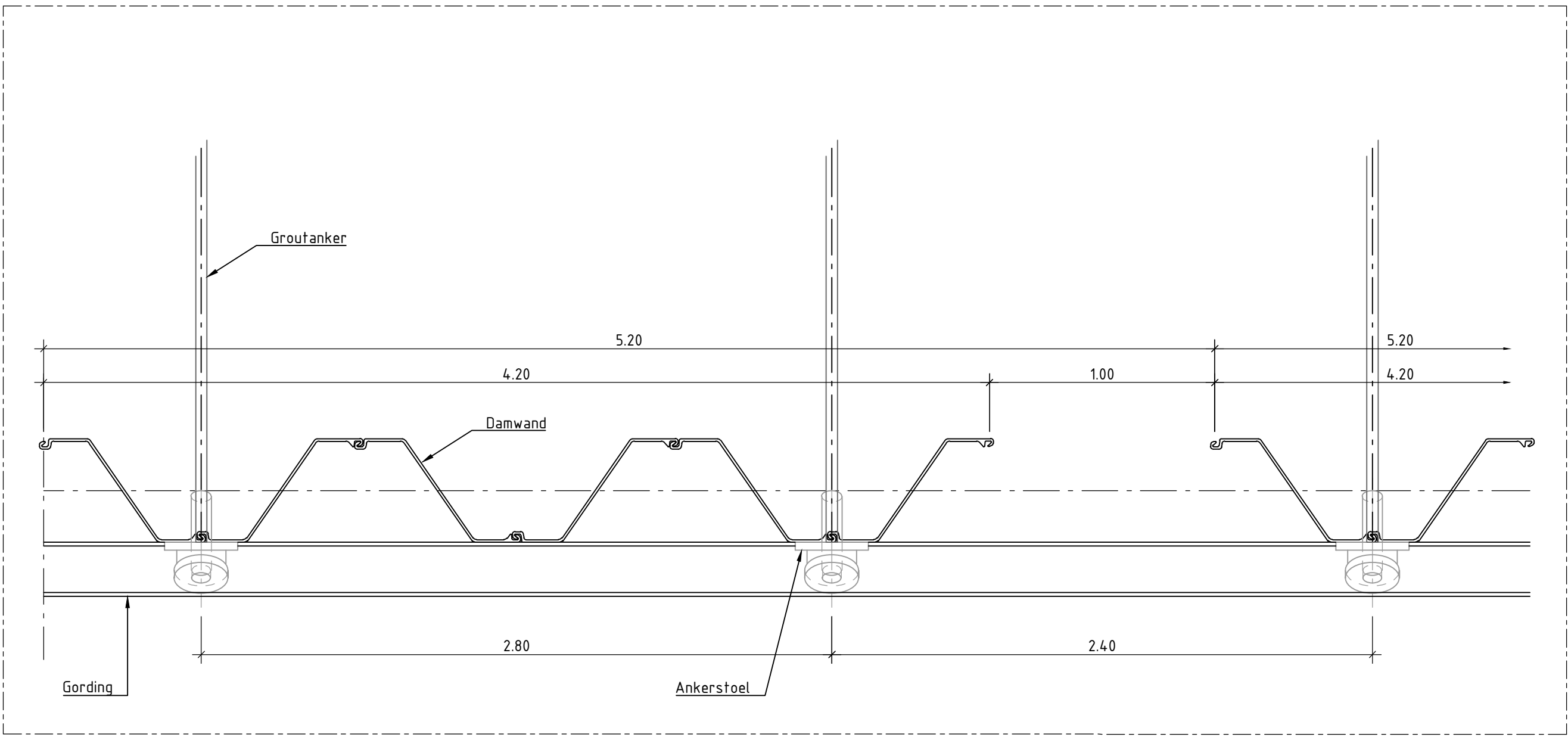
Deze tekening is eigendom van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en wordt afgeleverd onder voorwaarde dat de gebruiker ervoor zorgt dat deze niet zal worden gepubliceerd, gekopieerd, afgedrukt of op enige andere wijze verspreid of gebruikt wordt voor enig ander doel dan voor welke deze ter beschikking is gesteld.		Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier		Witteveen+Bos	
Ontwerp	Planuitwerking dijkversterking D0-DH	Getekend	14.03.2025	Schaal:	1:10.000
Get.	Ontwerploop 4 - Definitief	Revisie	04.04.2025		
Gez.	Overzichtstekening dijkssecties	Gezien	04.04.2025		
IKC		IKC	04.04.2025		
Blad		Bladen	Form. nr.		
Wijz.	138945-12-2101	1	A0	138945	

Bovenaanzicht
Schaal 1:1000
Sectie 1A

Detail 1
Schaal 1:20
Pricipe detail van bevestiging van anker met ankerstoel en gording op damwand

Detail 2
Schaal 1:20
Uitsnede bovenaanzicht damwandplanken met openingen voor waterhuishouding

LEGENDA

Bovenaanzicht

Bestaand

Asfalt

Zetsteen

Blokkermat

Gras

Kruin

Overspoeling

Datakabel-KLIC

Datakabel-Proefsleuf metingen

Datakabel-Grondradar metingen

Dwarsprofiel

Bestaand

Loding

Maaiveld

Asfaltconstructie

Datakabel

Nieuw

Anker met ankerstoel

Gordingsconstructie

Damwand

Heisleuf

OPMERKINGEN

- Maten in meters (m), tenzij anders vermeld;
- Hoogtematen in meters (m) ten opzichte van N.A.P., tenzij anders vermeld;
- Hoekmaten in graden (360°), tenzij anders vermeld;
- Coördinaten in meters (m) in het RD-stelsel (Netherlands-RD, oblique stereographic projection);
- Ontwerp op basis van inmeting MUG (02-05-2022).
- Sectie 1A, totale lengte 890m;
- Aanbrengen langsconstructie.

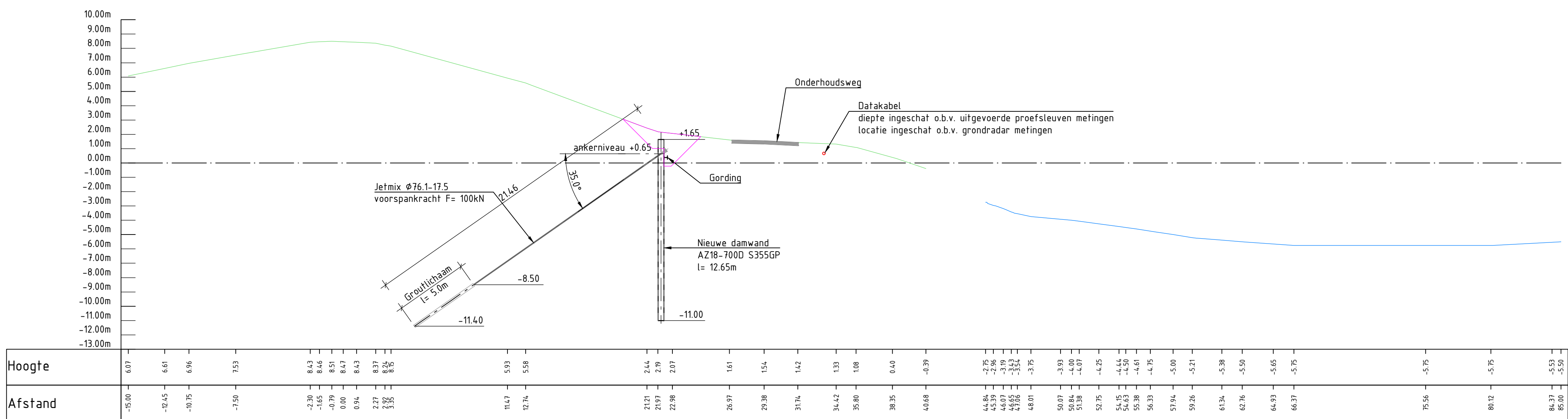
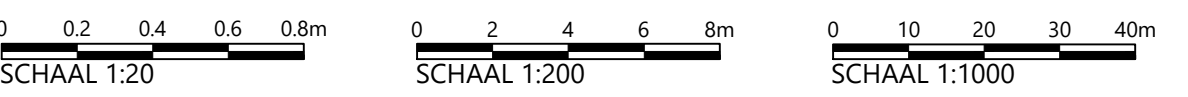
BIJBEHORENDE TEKENINGEN

Tekeningnummer

138945-12-2101

Omschrijving

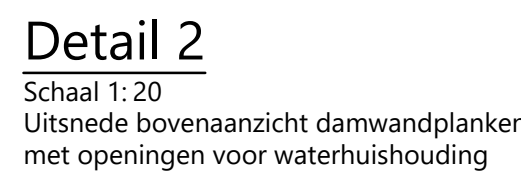
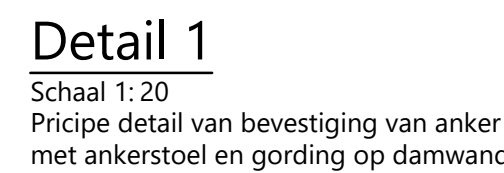
Overzicht dijkssecties

Dwarsprofiel deelsectie 1A
Schaal 1:200

Deze tekening is eigendom van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en wordt uitgeleend onder voorwaarde dat de gebruiker ervoor zorgt dat deze niet zal worden gereproduceerd, gekopieerd, uitgetekend of op enige andere wijze verspreid of gebruikt wordt voor enig ander doel dan voor welke deze ter beschikking is gesteld.

					
		Planuitwerking dijkversterking D0-DH		Schaal: variabel	
		Overzichtstekening		Getekend	
		Sectie 1A - Langsconstructie		Revisie	
				Gezien	
				IKC	
				Blad	
				Form.	
				Reg. nr.	
				138945-12-2102	
				1	
				22	
				A0	
				138945	

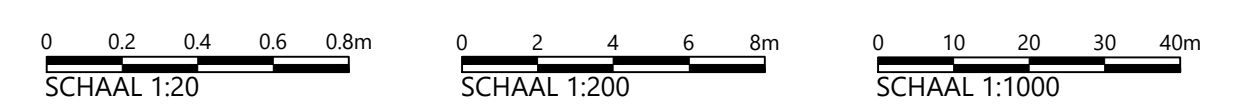
Bovenaanzicht:

OPMERKINGEN

- Maten in meters (m), tenzij anders vermeld;
 - Hoogtematen in meters (m) ten opzichte van N.A.P., tenzij anders vermeld;
 - Hoekmaten in graden (360°), tenzij anders vermeld;
 - Coördinaten in meters (m) in het RD-stelsel (Netherlands-RD, oblique stereographic projection);
 - Ontwerp op basis van inmeting MUG (02-05-2022).
-
- Sectie 1B, totale lengte 200;
 - Aanbrengen langsconstructie.

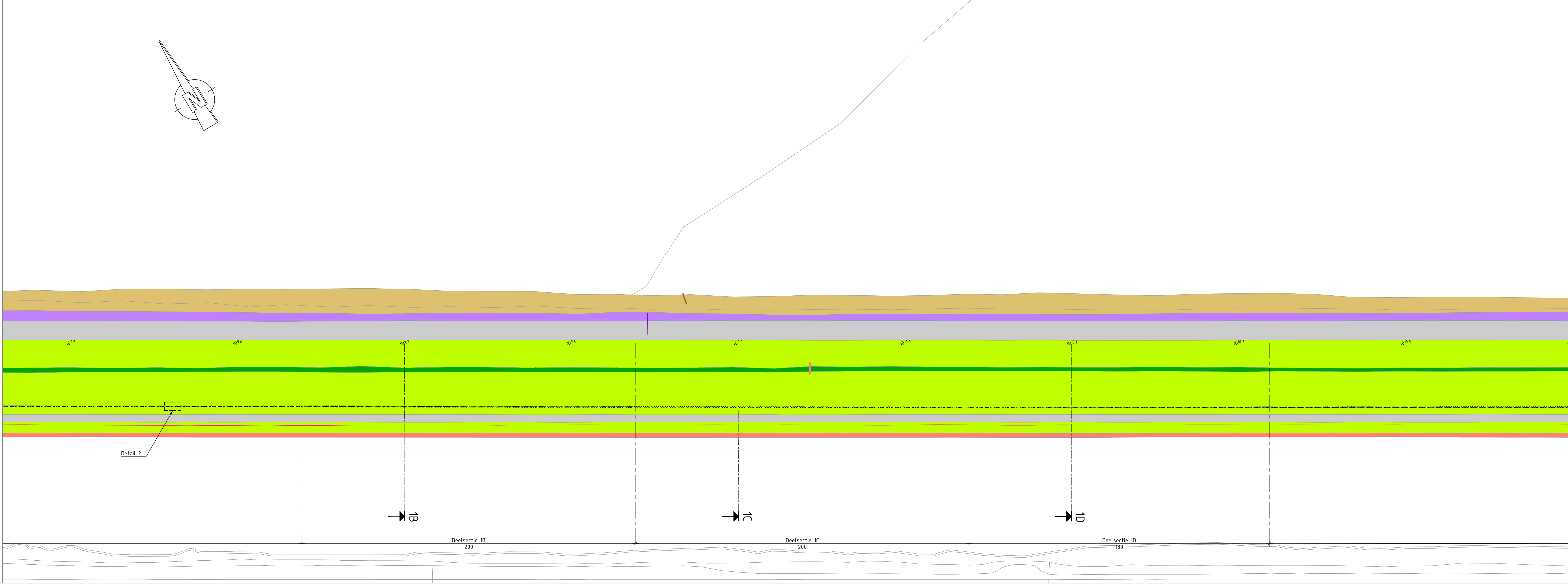
BIJBEHORENDE TEKENINGEN

Tekeningnummer	Omschrijving
138945-12-2101	Overzicht dijksecties

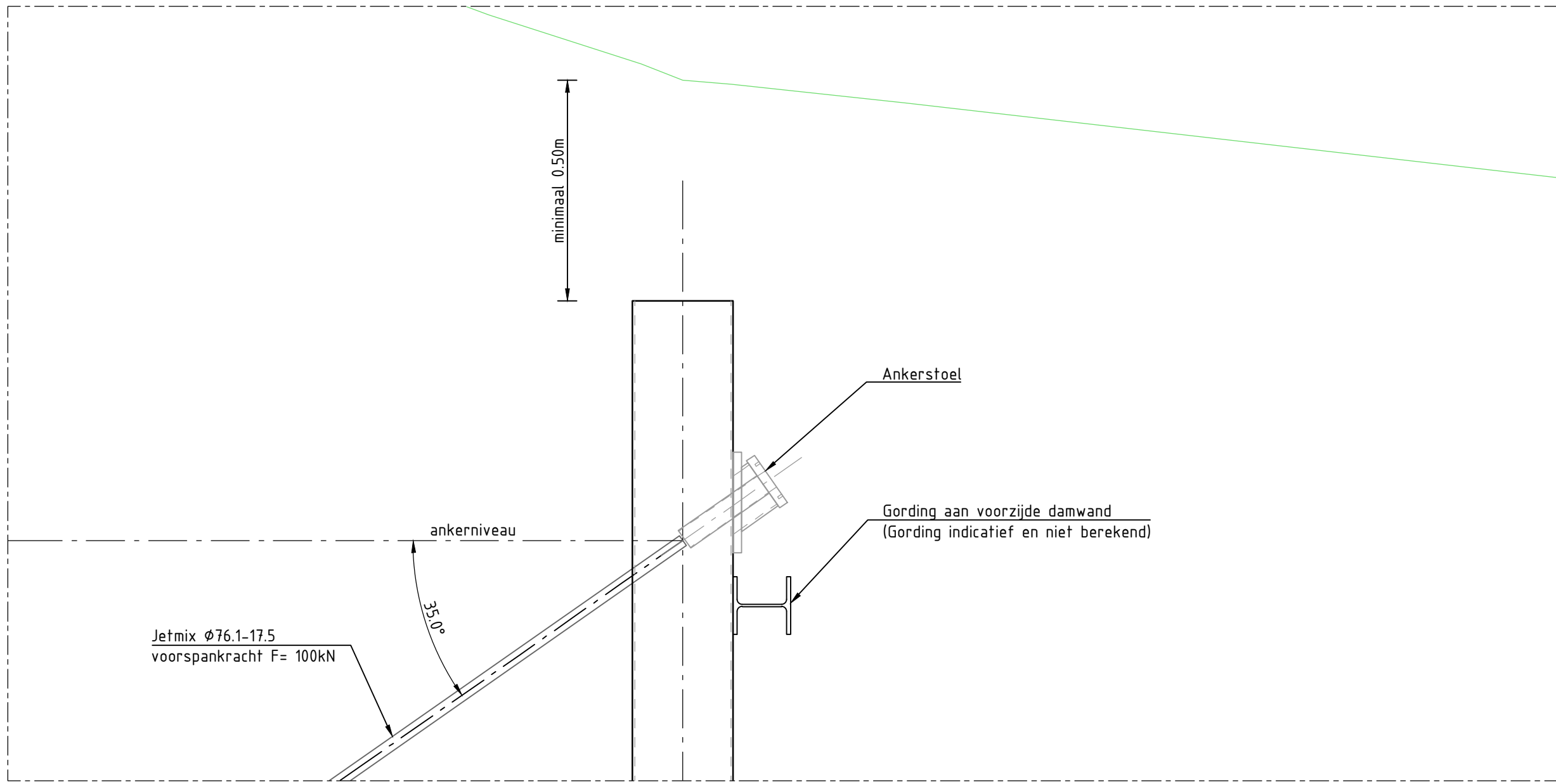

Deze tekening is eigendom van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en wordt uitgeleend onder voorwaarde dat de gebruiker ervoor zorgt dat deze niet zal worden gereproduceerd, gekopieerd, uitgeleend of op enige andere wijze verspreid of gebruikt wordt voor enig ander doel dan voor welke deze ter beschikking is gesteld.

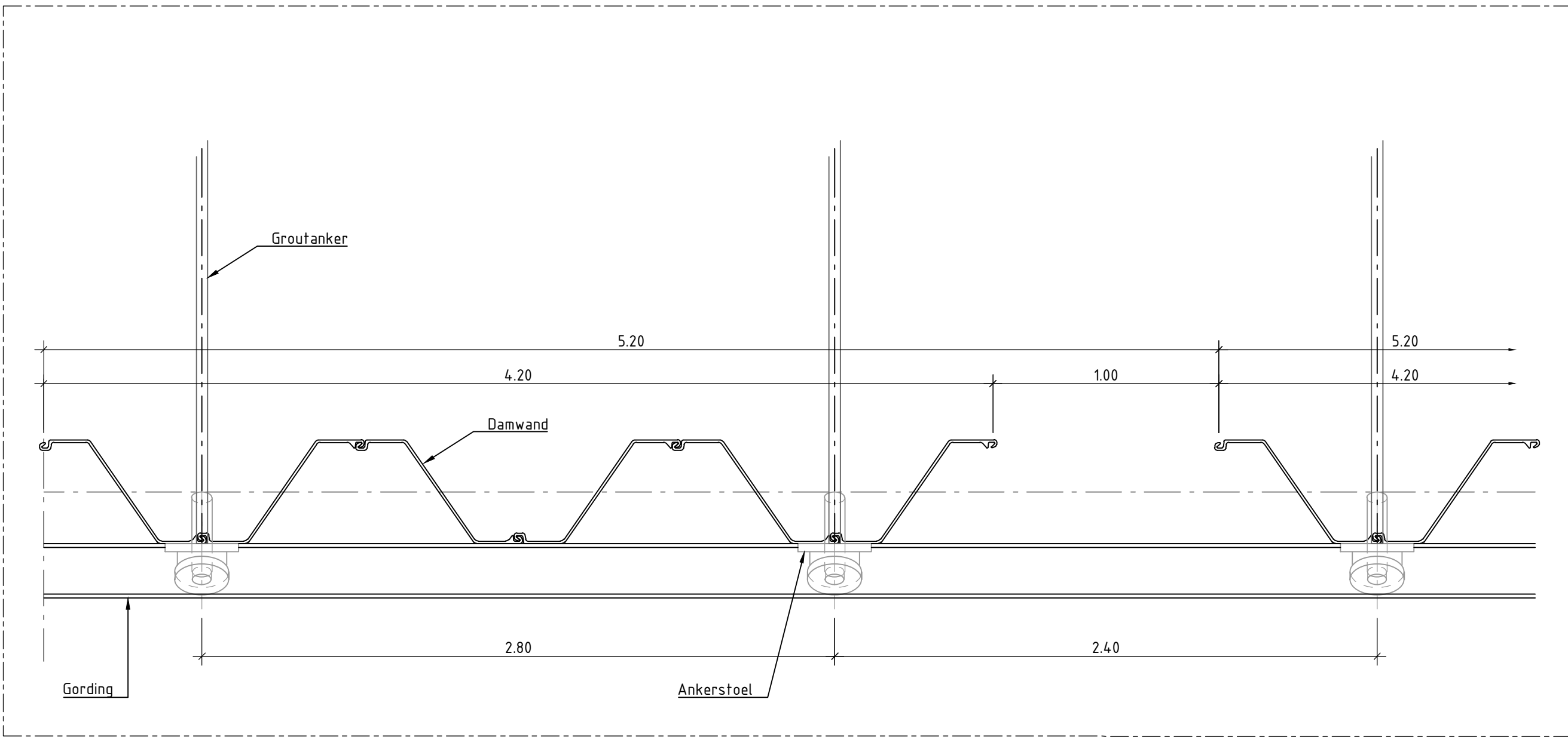
[illegible]

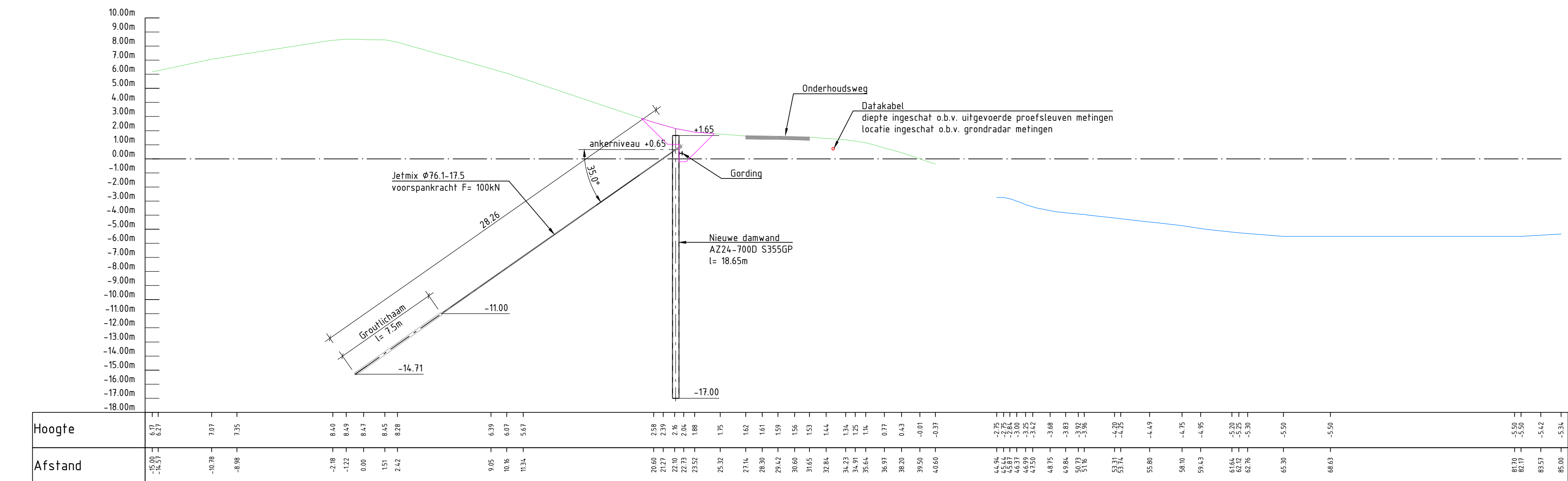
Bovenaanzicht
Schaal 1: 1000
Sectie 1C

Detail 1
Schaal 1: 20
Principe detail van bevestiging van anker met ankerstoel en gording op damwand

Detail 2
Schaal 1: 20
Uitsnede bovenaanzicht damwandplanken met openingen voor waterhuishouding

Dwarsprofiel deelsectie 1C
Schaal 1:200

LEGENDA

Bovenaanzicht

Bestaand

- Asfalt
- Zetsteen
- Blokkermat
- Gras
- Kruin
- Overspoeling
- Datakabel-KLIC
- Datakabel-Proefsleuf metingen
- Datakabel-Grondradar metingen

Dwarsprofiel

Bestaand

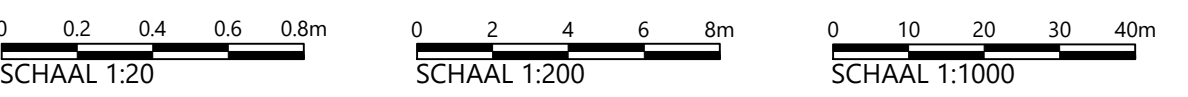
- Loding
- Maaiveld
- Asfaltconstructie
- Datakabel
- Nieuw
- Anker met ankerstoel
- Gordingsconstructie
- Damwand
- Heisleuf

OPMERKINGEN

- Maten in meters (m), tenzij anders vermeld;
- Hoogtematen in meters (m) ten opzichte van N.A.P., tenzij anders vermeld;
- Hoekmaten in graden (360°), tenzij anders vermeld;
- Coördinaten in meters (m) in het RD-stelsel (Netherlands-RD, oblique stereographic projection);
- Ontwerp op basis van inmeting MUG (02-05-2022).
- Sectie 1C, totale lengte 200m;
- Aanbrengen langsconstructie.

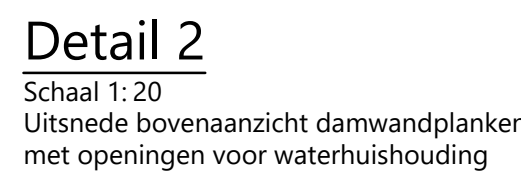
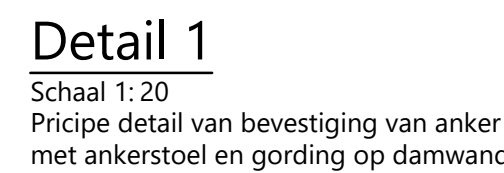
BIJBEHORENDE TEKENINGEN

Tekeningnummer	Omschrijving
138945-12-2101	Overzicht dijkscties

Deze tekening is eigendom van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en wordt uitgeleend onder voorwaarde dat de gebruiker ervoor zorgt dat deze niet zal worden gereproduceerd, gekopieerd, uitgetekend of op enige andere wijze verspreid of gebruikt wordt voor enig ander doel dan voor welke deze ter beschikking is gesteld.

Planuiverkoning dijkversterking D0-DH		Schaal: variabel	
Overzichtstekening		Getekend	
Ontwerptop 4 - Definitief		Revisie	
Sectie 1C - Langsconstructie		Gezien	
138945-2102		IKC	
138945-2102		Blad	
138945-2102		Form. nr.	
138945-2102		22	
138945-2102		A0	
138945-2102		138945	

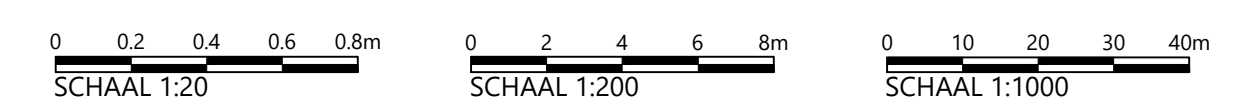
Bovenaanzicht:

OPMERKINGEN

- Maten in meters (m), tenzij anders vermeld;
 - Hoogtematen in meters (m) ten opzichte van N.A.P., tenzij anders vermeld;
 - Hoekmaten in graden (360°), tenzij anders vermeld;
 - Coördinaten in meters (m) in het RD-stelsel (Nederlands-RD, oblique stereographic projection);
 - Ontwerp op basis van inmeting MUG (02-05-2022).
- Sectie 1D, totale lengte 180m;
 - Aanbrengen langsconstructie.

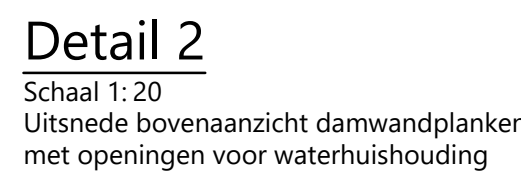
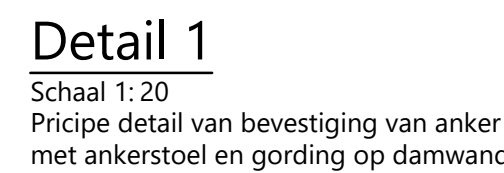
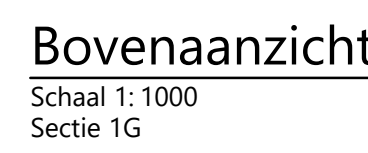
BIJBEHORENDE TEKENINGEN

Tekeningnummer	Omschrijving
138945-12-2101	Overzicht dijksecties

Deze tekening is eigendom van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en wordt uitgeleend onder voorwaarde dat de gebruiker ervoor zorgt dat deze niet zal worden gereproduceerd, gekopieerd, uitgeleend of op enige andere wijze verspreid of gebruikt wordt voor enig ander doel dan voor welke deze ter beschikking is gesteld.

[illegible]

Bovenaanzicht:

- Maten in meters (m), tenzij anders vermeld;
- Hoogtematen in meters (m) ten opzichte van N.A.P., tenzij anders vermeld;
- Hoekmaten in graden (360°), tenzij anders vermeld;
- Coördinaten in meters (m) in het RD-stelsel (Netherlands-RD, oblique stereographic projection);
- Ontwerp op basis van inmeting MUG (02-05-2022).

Tekeningnummer	Omschrijving
138945-12-2101	Overzicht dijksecties

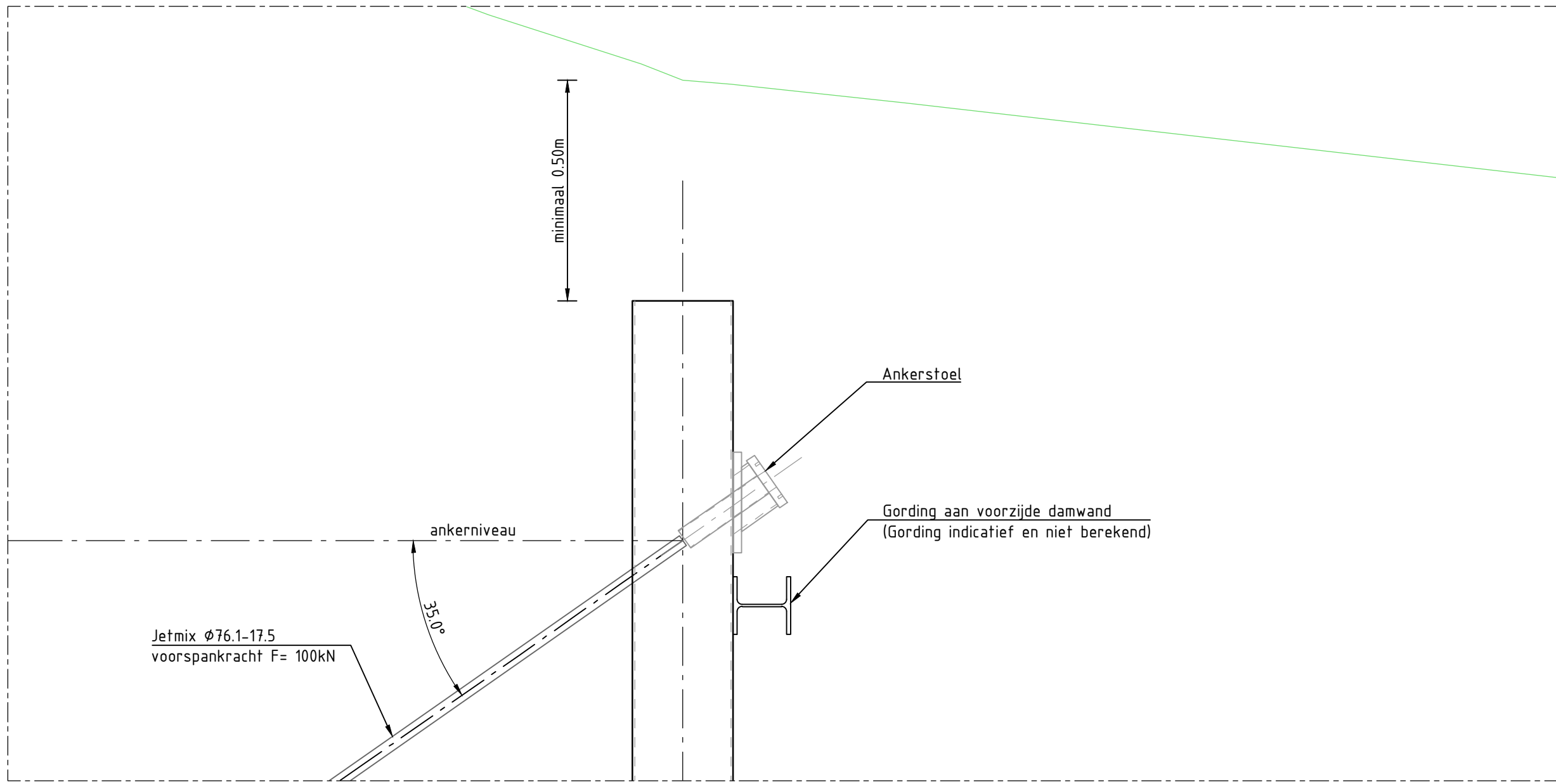

Deze tekening is eigendom van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en wordt uitgeleend onder voorwaarde dat de gebruiker ervoor zorgt dat deze niet zal worden gereproduceerd, gekopieerd, uitgeleend of op enige andere wijze verspreid of gebruikt wordt voor enig ander doel dan voor welke deze ter beschikking is gesteld.

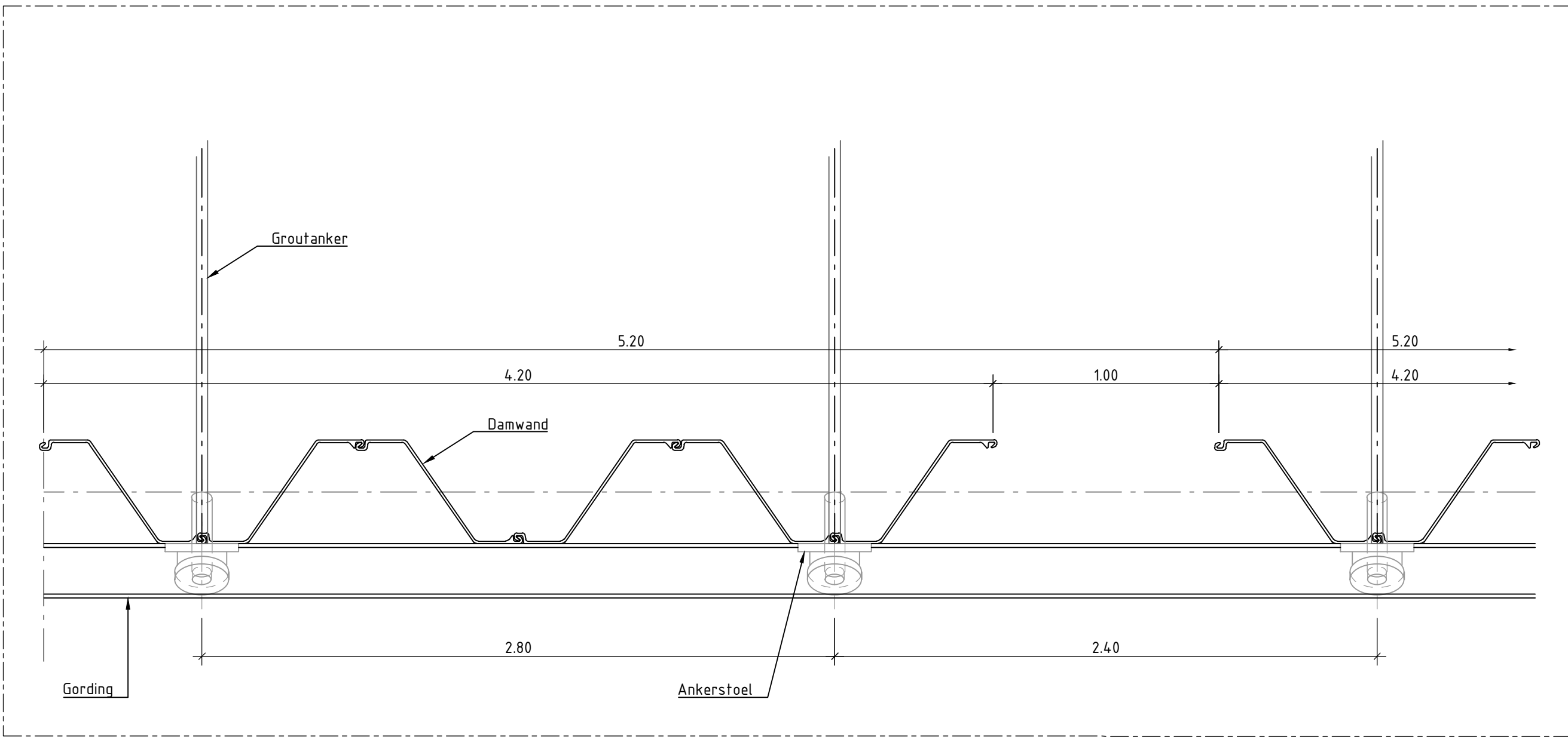
[illegible]

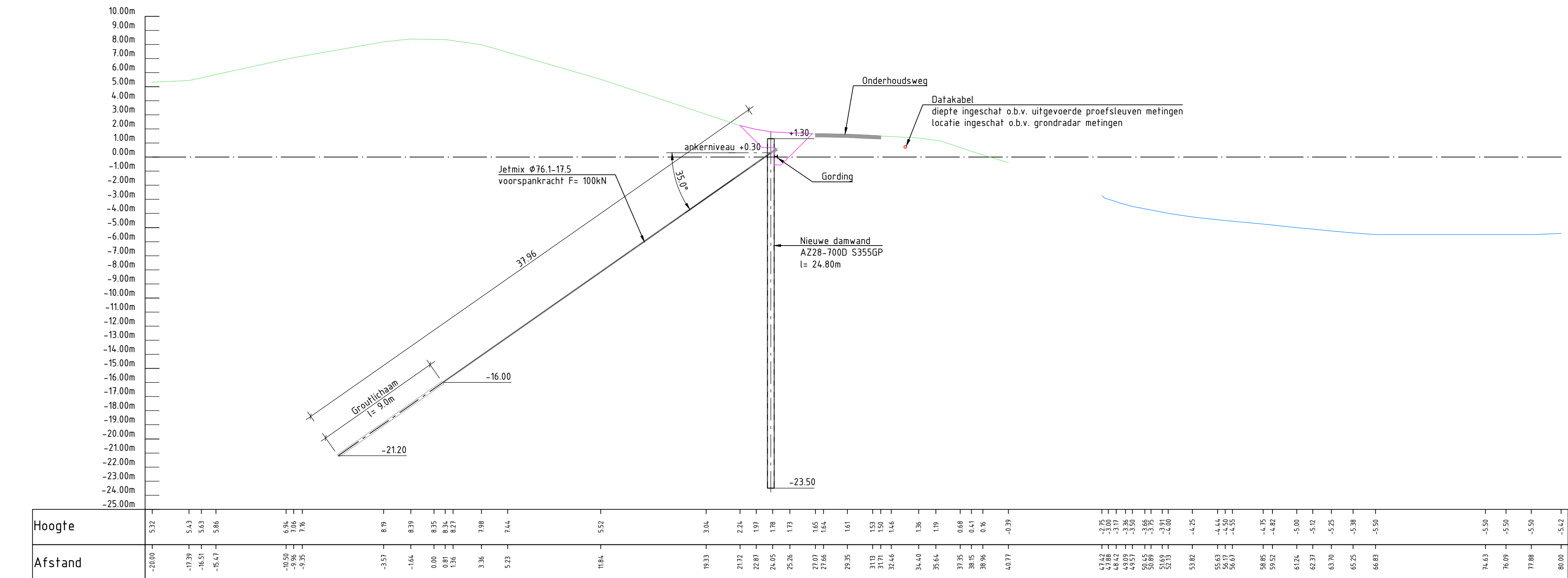
Bovenaanzicht
Schaal 1:1000
Sectie 1H

Detail 1
Schaal 1:20
Pricipe detail van bevestiging van anker met ankerstoel en gording op damwand

Detail 2
Schaal 1:20
Uitsnede bovenaanzicht damwandplanken met openingen voor waterhuishouding

Dwarsprofiel deelsectie 1H
Schaal 1:200

LEGENDA

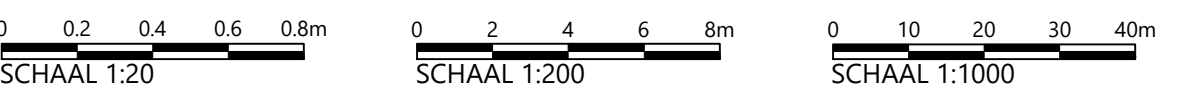
Bovenaanzicht	Dwarsprofiel
Bestaan	Bestaan
Asfalt	Loding
Zetsteen	Maaiveld
Blokkenmat	Asfaltconstructie
Gras	Datakabel
Kruin	
Overspoeling	
Datakabel-KLIC	Nieuw
Datakabel-Proefsleuf metingen	Anker met ankerstoel
Datakabel-Grondradar metingen	Gordingconstructie
	Damwand
	Heisleuf

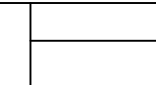
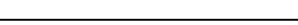
OPMERKINGEN

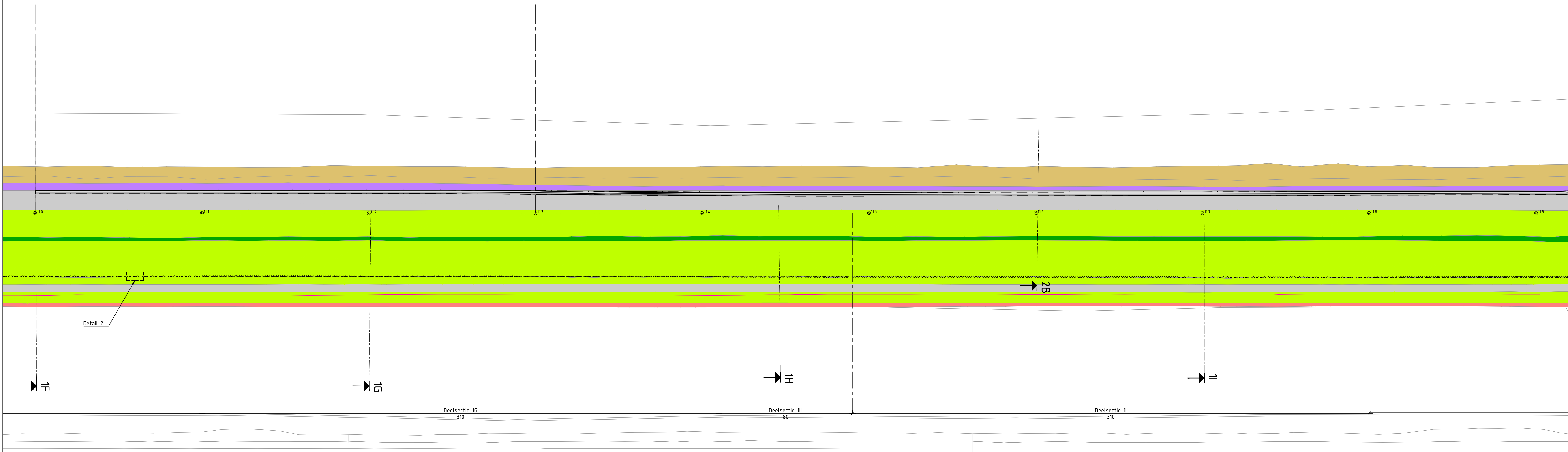
- Maten in meters (m), tenzij anders vermeld;
- Hoogtematen in meters (m) ten opzichte van N.A.P., tenzij anders vermeld;
- Hoekmaten in graden (360°), tenzij anders vermeld;
- Coördinaten in meters (m) in het RD-stelsel (Netherlands-RD, oblique stereographic projection);
- Ontwerp op basis van inmeting MUG (02-05-2022).
- Sectie 1H, totale lengte 80;
- Aanbrengen langsconstructie.

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

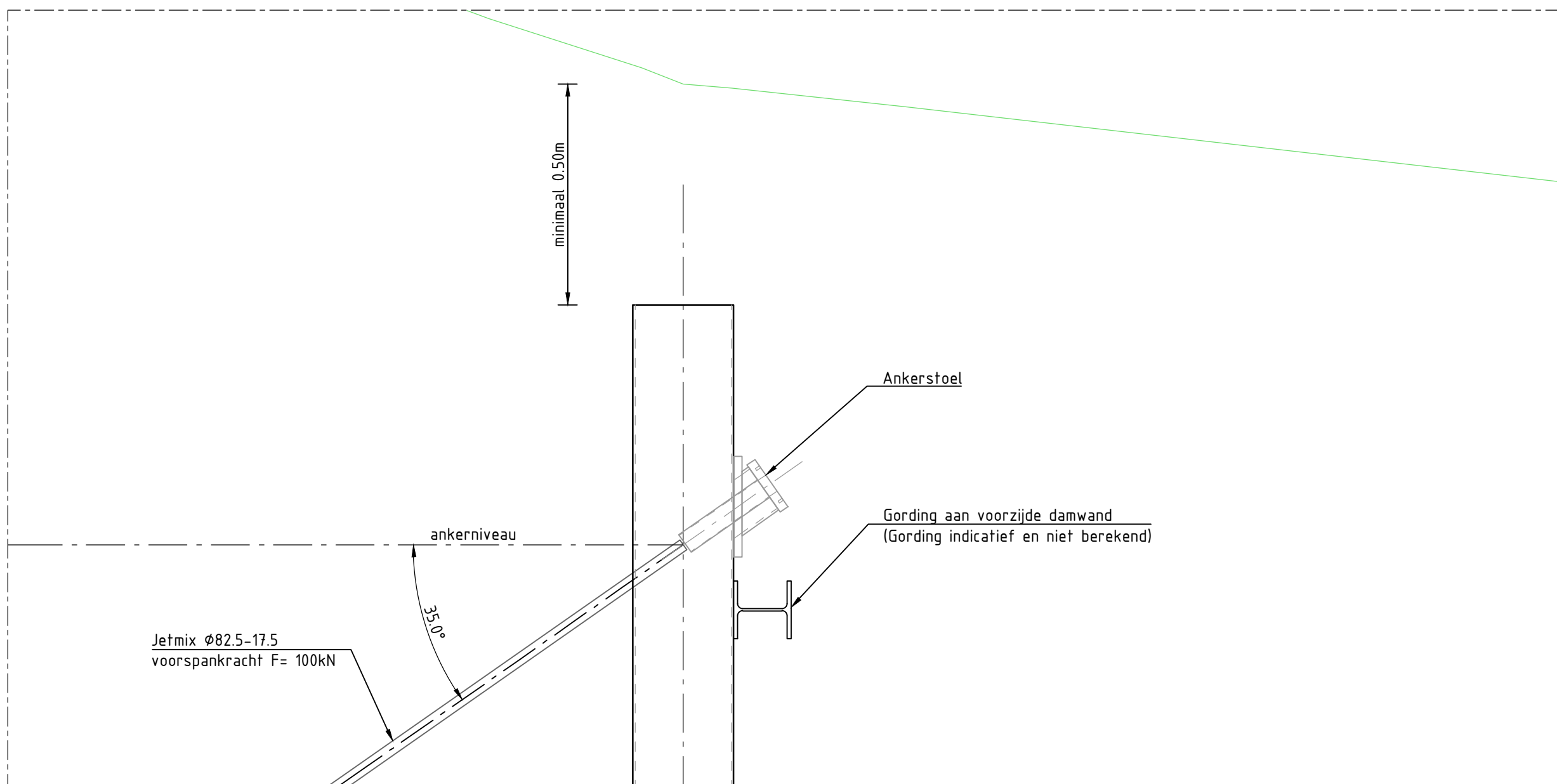
Tekeningnummer	Omschrijving
138945-12-2101	Overzicht dijkssecties

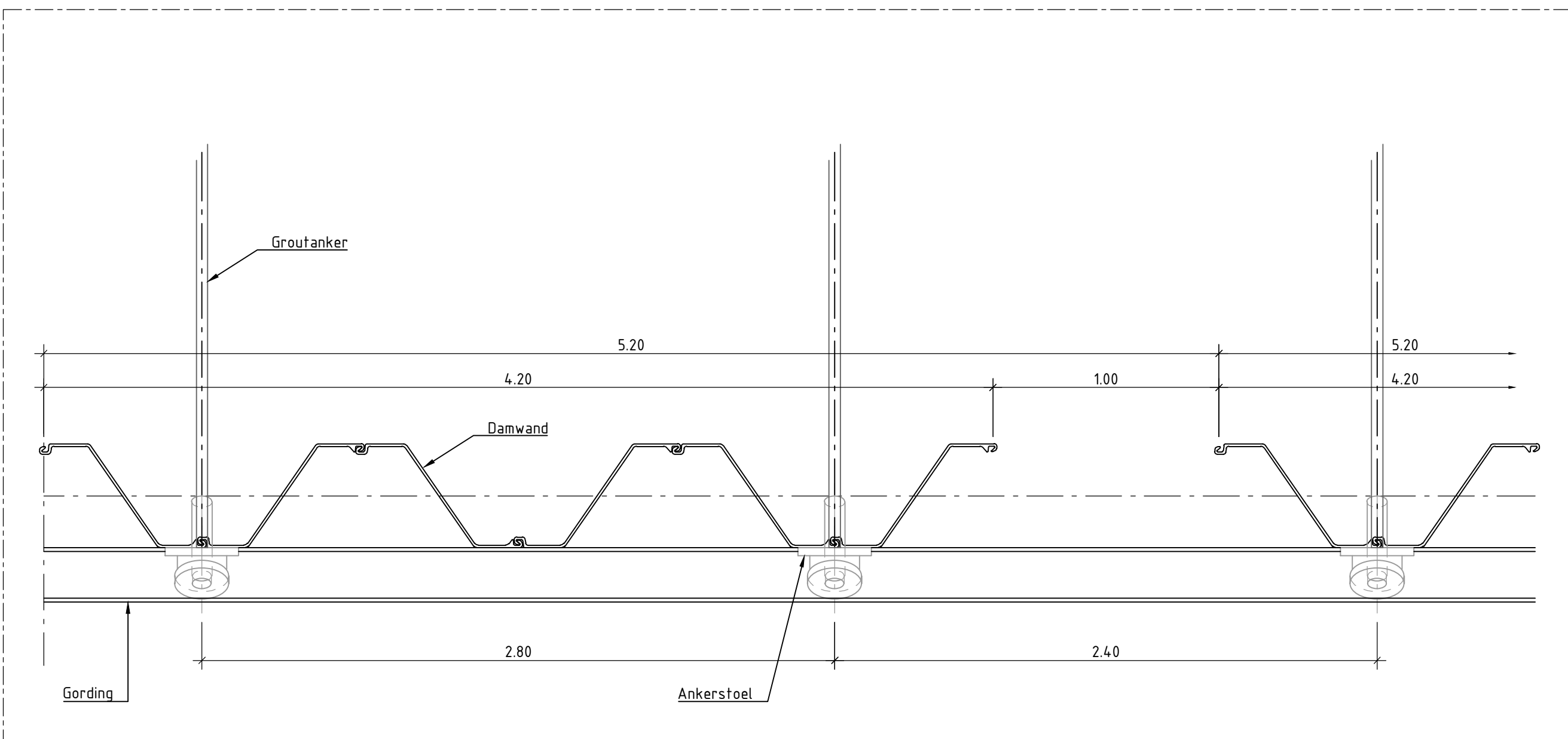
Deze tekening is eigendom van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en wordt uitgegeven onder voorwaarde dat de gebruiker ervoor zorgt dat deze niet zal worden gereproduceerd, gekopieerd, of anderszins verspreid of gebruikt wordt voor enig ander doel dan voor welke deze ter beschikking is gesteld.									
Beschrijving					hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier				
	Planuitwerking dijkversterking D0-DH						-		Schaal: variabel
	Overzichtstekening						Getekend		14.03.2025
	Ontwerptool 4 - Definitief						Revisie		04.04.2025
	Sectie 1H - Langsconstructie						Gezien		04.04.2025
Get.	Gez.	IKC	Schaal: variabel						
Dat.	Blad	Bladen	Form.	Reg. nr.					
Wijz.	138945-2102	22	A0	138945					

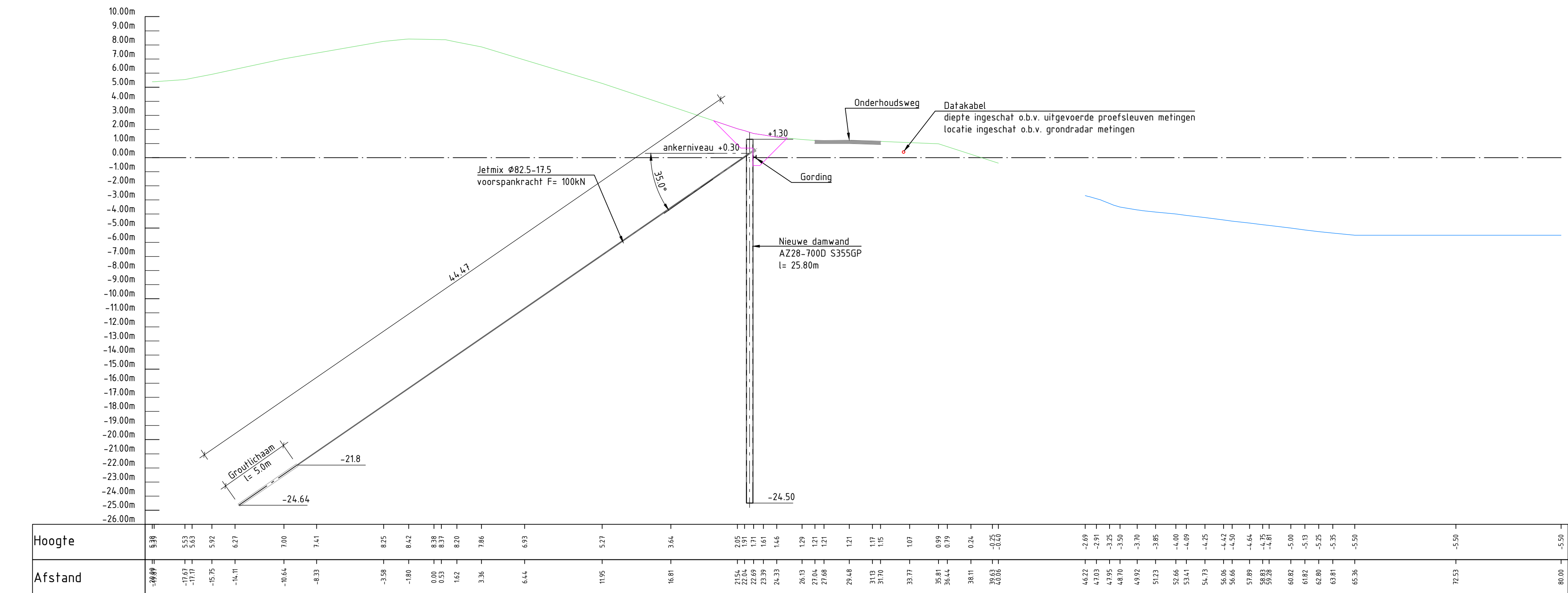
Bovenaanzicht
Schaal 1:1000
Sectie II

Detail 1
Schaal 1:20
Pricipe detail van bevestiging van anker met ankerstoel en gording op damwand

Detail 2
Schaal 1:20
Uitsnede bovenaanzicht damwandplanken met openingen voor waterhuishouding

Dwarsprofiel deelsectie II
Schaal 1:200

LEGENDA

Bovenaanzicht

Bestaand

Asfalt

Zetsteen

Blokkermat

Gras

Kruin

Overspoeling

Datakabel-KLIC

Datakabel-Proefsleuf metingen

Datakabel-Grondradar metingen

Dwarsprofiel

Bestaand

Loding

Maaiveld

Asfaltconstructie

Datakabel

Nieuw

Anker met ankerstoel

Gordingsconstructie

Damwand

Heisleuf

OPMERKINGEN

- Maten in meters (m), tenzij anders vermeld;
- Hoogtematen in meters (m) ten opzichte van N.A.P., tenzij anders vermeld;
- Hoekmaten in graden (360°), tenzij anders vermeld;
- Coördinaten in meters (m) in het RD-stelsel (Netherlands-RD, oblique stereographic projection);
- Ontwerp op basis van inmeting MUG (02-05-2022).

- Sectie II, totale lengte 310;
- Aanbrengen langsconstructie.

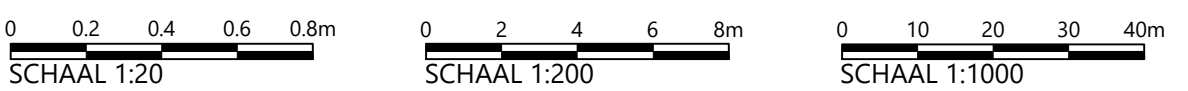
BIJBEHORENDE TEKENINGEN

Tekeningnummer

138945-12-2101

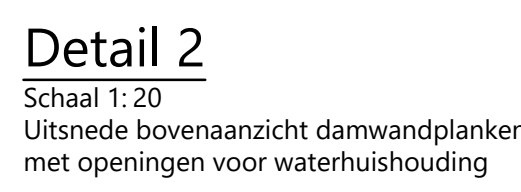
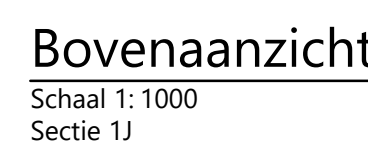
Omschrijving

Overzicht dijkssecties

Deze tekening is eigendom van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en wordt uitgegeven onder voorwaarde dat de gebruiker ervoor zorgt dat deze niet zal worden gereproduceerd, gekopieerd, of op andere wijze verspreid of gebruikt wordt voor enig ander doel dan voor welke deze ter beschikking is gesteld.

hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier		Witteveen Bos	
Planuitwerking dijkversterking D0-DH		Schaal: variabel	
Overzichtstekening		Getekend	
Ontwerptop 4 - Definitief		Revisie	
Sectie II - Langsconstructie		Gezien	
138945-2102		IKC	
Blad		Bladen	
9		Form. nr.	
22		138945	

Bovenaanzicht

- Bestaand
- Asfalt
- Zetsteen
- Blokkenmat
- Gras
- Kruin
- Overspoeling
- Databel-KLIC
- Databel-Prøefleuf metingen
- Databel-Grondradar metingen

Dwarsprofiel

- Bestaand
- Loding
- Maasveld
- Asfaltconstructie
- Databel
- Nieuw
- Anker met ankerstoel
- Gordingsconstructie
- Damwand
- Heisleuf

- Maten in meters (m), tenzij anders vermeld;
- Hoekmaten in meters (m) ten opzichte van N.A.P., tenzij anders vermeld;
- Hoekmaten in graden (360°), tenzij anders vermeld;
- Coördinaten in meters (m) in het RD-stelsel (Nederlands-RD, oblique stereographic projection);
- Ontwerp op basis van inmeting MUG (02-05-2022).

- Sectie 1J, totale lengte 600;
- Aanbrengen langsconstructie.

Tekeningnummer	Omschrijving
138945-12-2101	Overzicht dijksecties

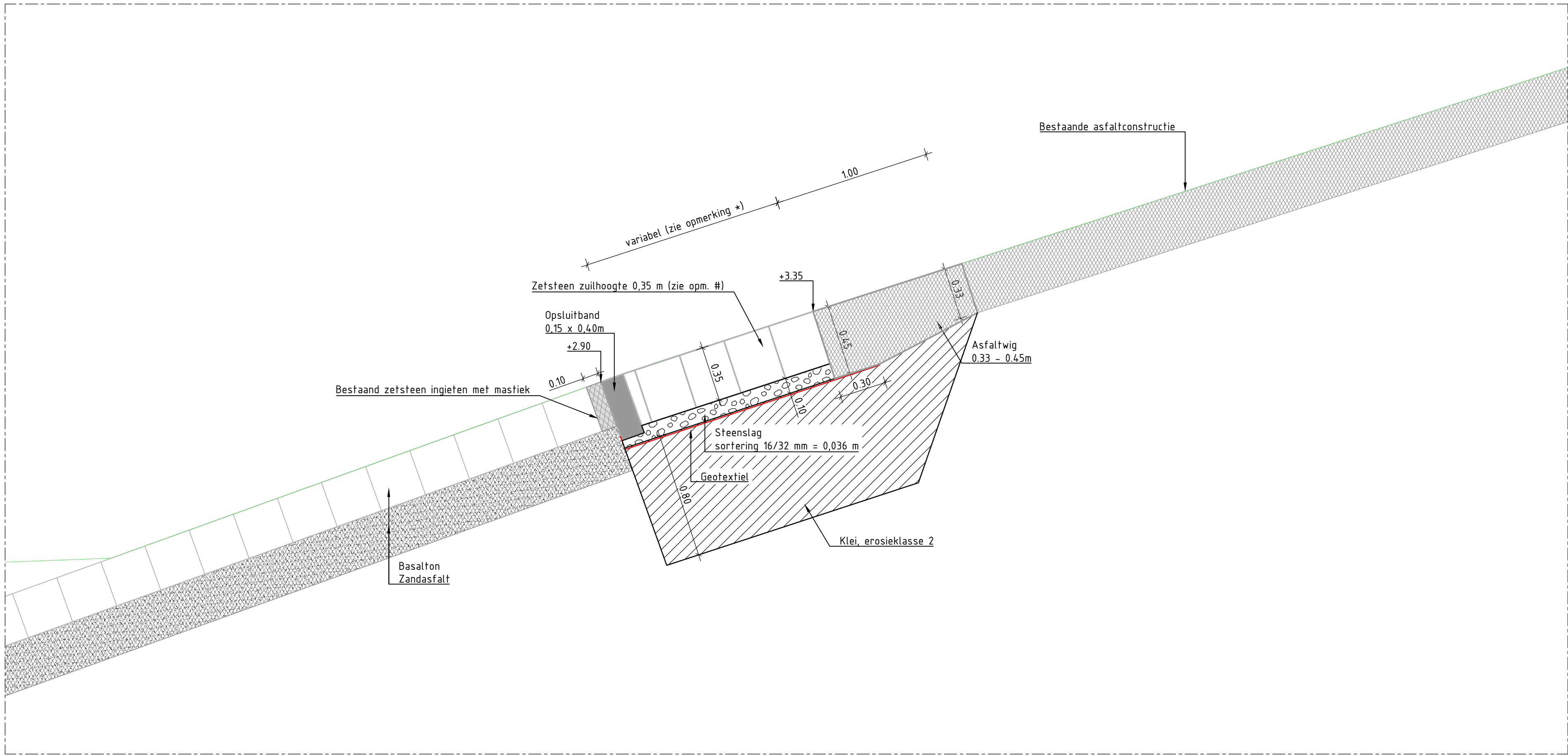
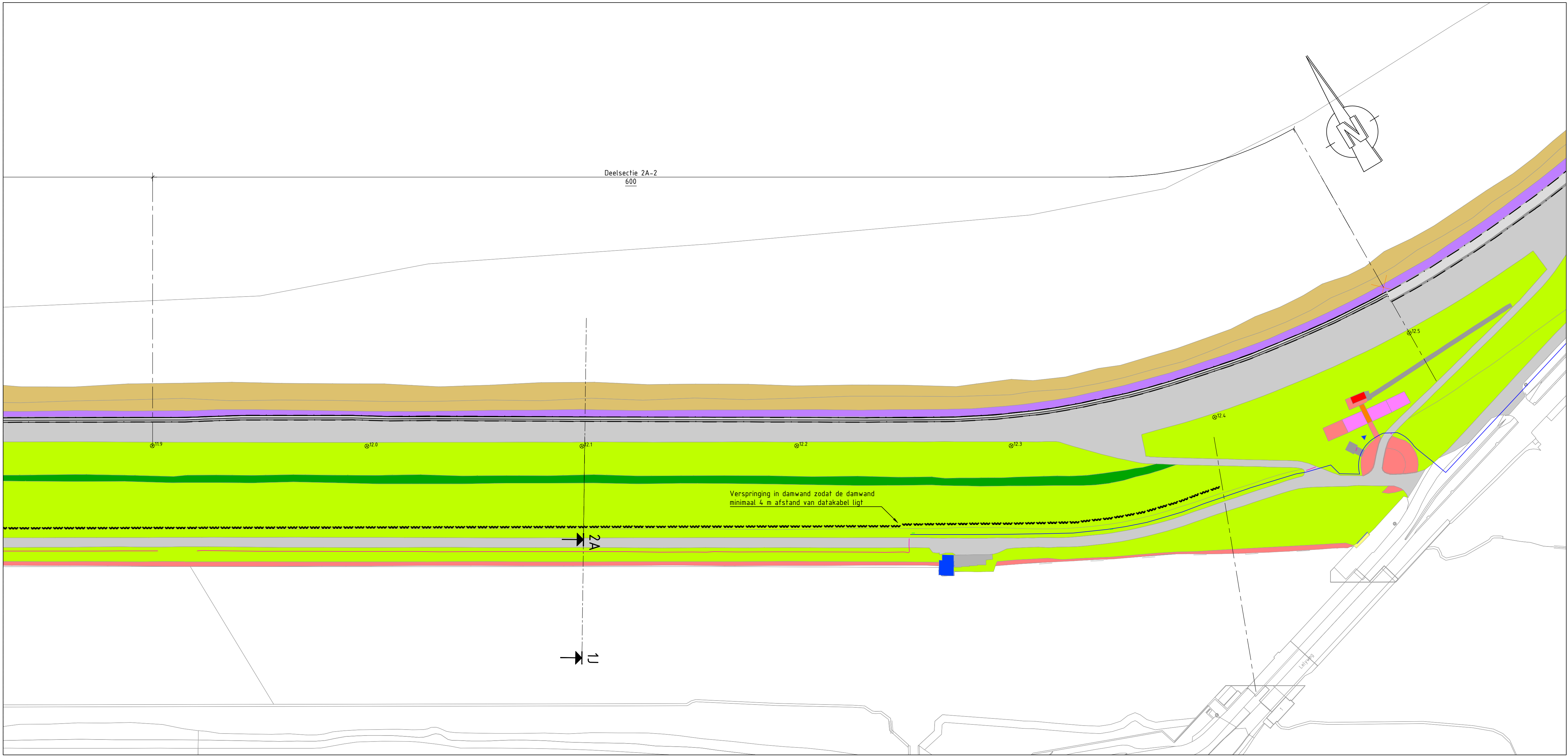

Deze tekening is eigendom van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en wordt uitgeleend onder voorwaarde dat de gebruiker ervoor zorgt dat deze niet zal worden gereproduceerd, gekopieerd, uitgeleend of op enige andere wijze verspreid of gebruikt wordt voor enig ander doel dan voor welke deze ter beschikking is gesteld.

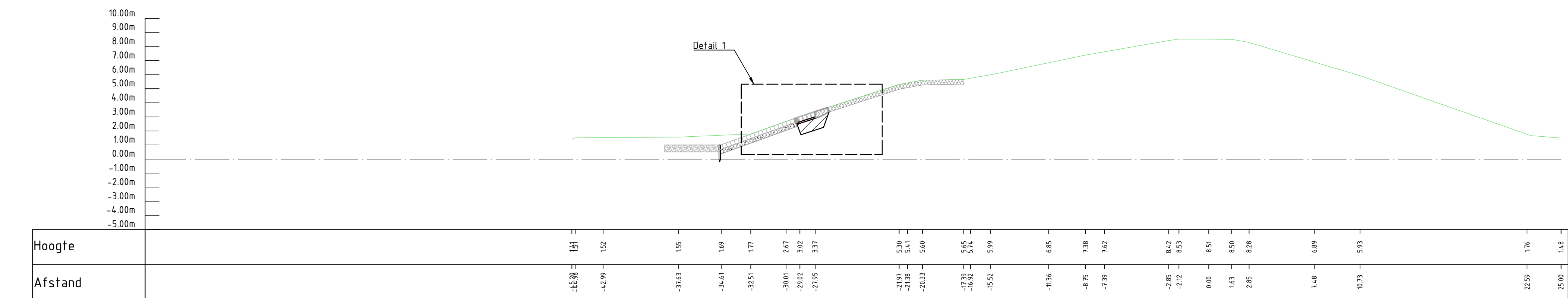
[illegible]

Bovenaanzicht
Schaal 1:1000
Sectie 2A

Detail 1
Schaal 1:20
Vervangen onderrand asfalt

Dwarsprofiel deelsectie 2A
Schaal 1:200

LEGENDA

Bovenaanzicht

- Bestaand
- Asfalt
 - Zetsteen
 - Gras
 - Kruin
 - Overspoeling
- Nieuw
- Datakabel-KLIC
 - Datakabel-Proefsleuf metingen
 - Datakabel-Grondradar metingen
- Bestaand
- Asfalt
 - Zetsteen
 - Bestorting
 - Zandsafal
 - Maaiveld
- Nieuw
- Zetsteen
 - mastiek
 - Steenslag
 - Waterbouwasfalt
 - Zand
 - Klei erosieklasse 2
 - Geotextiel
 - Opsluitband

OPMERKINGEN

- Maten in meters (m), tenzij anders vermeld;
- Hoogtematen in meters (m) ten opzichte van N.A.P., tenzij anders vermeld;
- Hoekmaten in graden (360°), tenzij anders vermeld;
- Coördinaten in meters (m) in het RD-stelsel (Nederlands-RD, oblique stereographic projection);
- Ontwerp op basis van inmeting MUG (02-05-2022).
- Sectie 2A, totale lengte 900;
- Vervangen onderrand asfalt;
- # Gerekend met Basaltion STS, zuilhoogte 0.35m met een soortelijke massa 2300 kg/m³
- * Lengte variabel over deelsectie, nieuwe steenzetting minimaal doorzetten tot niveau bestaande steenzetting.

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

Tekeningnummer: 138945-12-2101
Omschrijving: Overzicht dijksecties

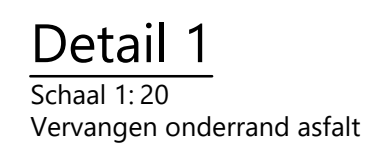
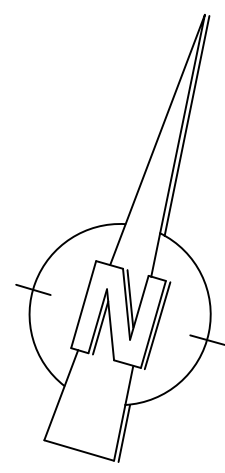
0 0.2 0.4 0.6 0.8m
SCHAAL 1:20

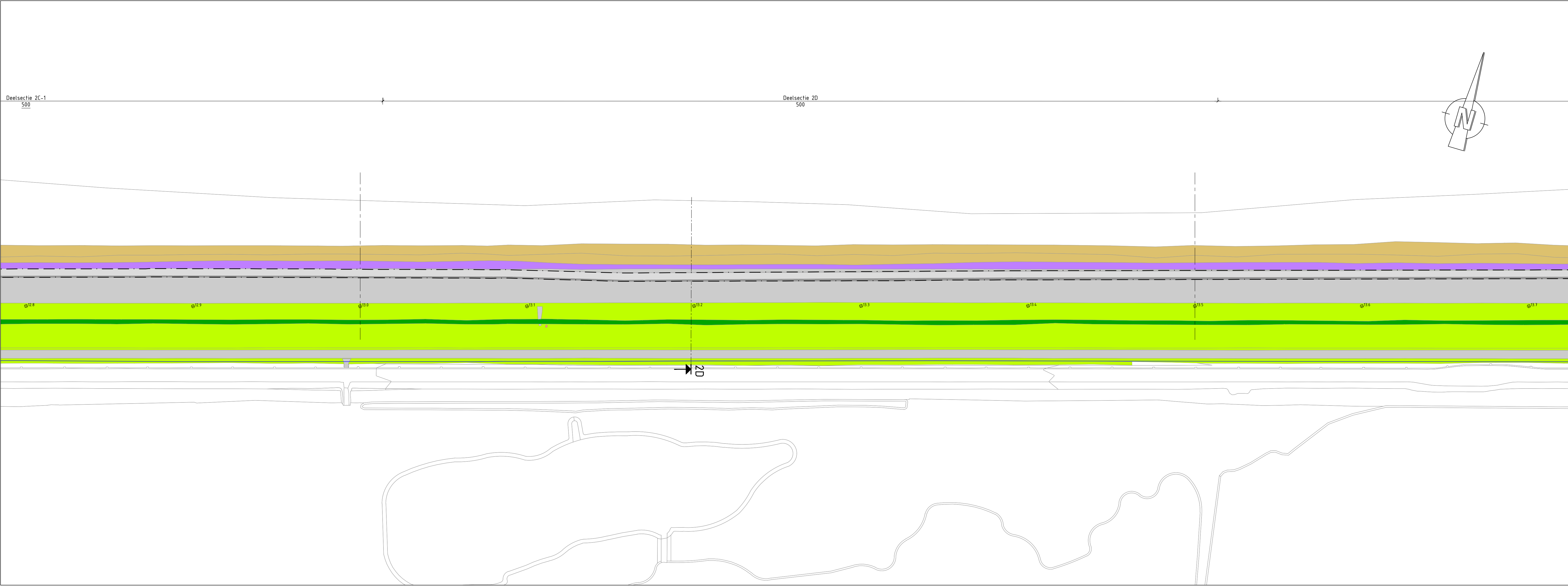
0 2 4 6 8m
SCHAAL 1:200

0 10 20 30 40m
SCHAAL 1:1000

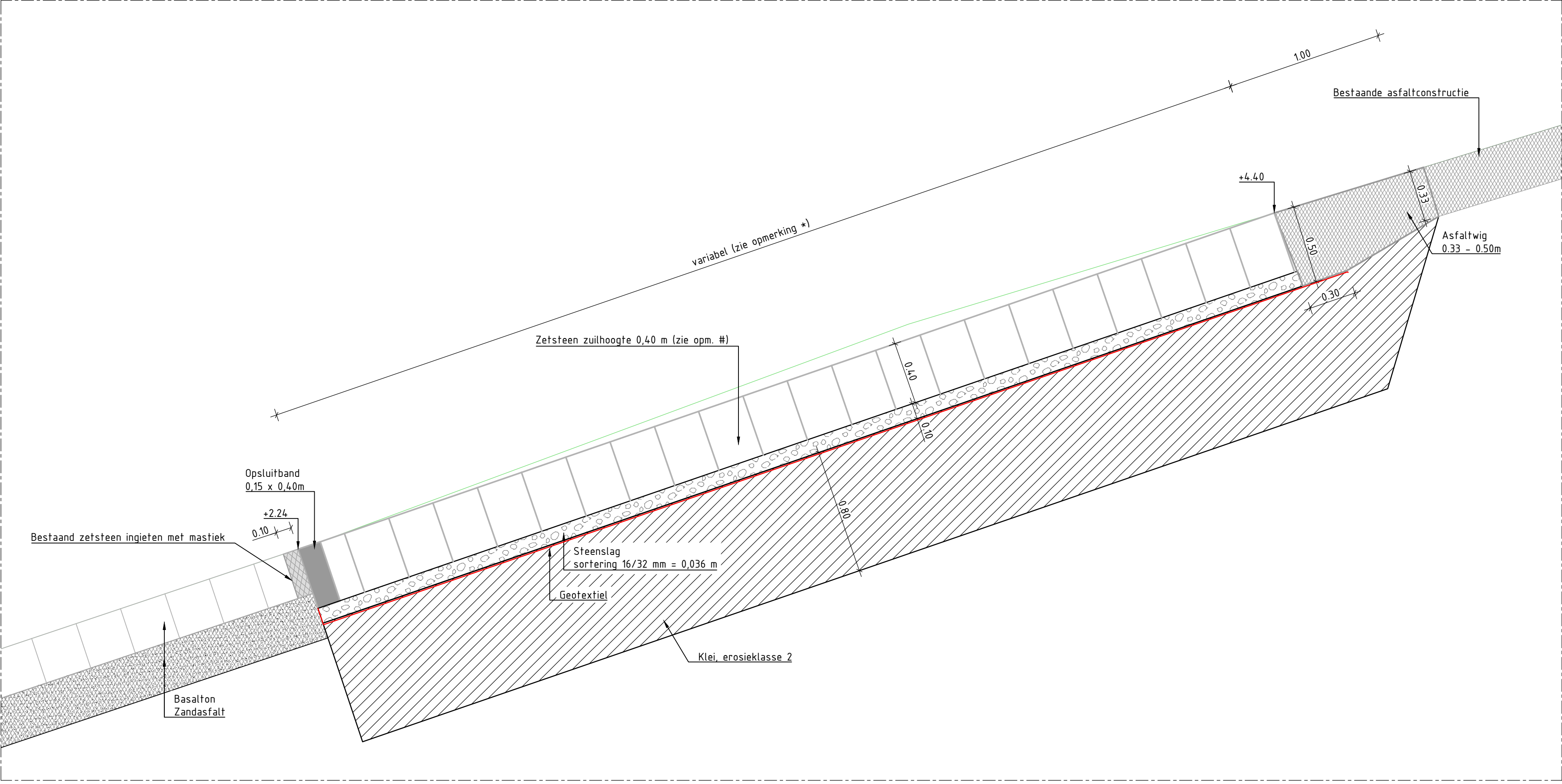

Deze tekening is eigendom van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en wordt afgeleverd onder voorwaarde dat de gebruiker ervoor zorgt dat deze niet zal worden gereproduceerd, gekopieerd, uitgetekend of op enige andere wijze verspreid of gebruikt wordt voor enig ander doel dan voor welke deze ter beschikking is gesteld.			
Planuitwerking dijkversterking D0-DH Overzichtstekening Ontwerptype 4 - Definitief Sectie 2A - Vervangen onderrand asfalt	Beschrijving	Getekend Revisie Gezien IKC Blad T1	Schaal: variabel 14.03.2025 04.04.2025 04.04.2025 04.04.2025 Bladen 22
138945-2102	Wijz.	Reg. nr. A0	138945

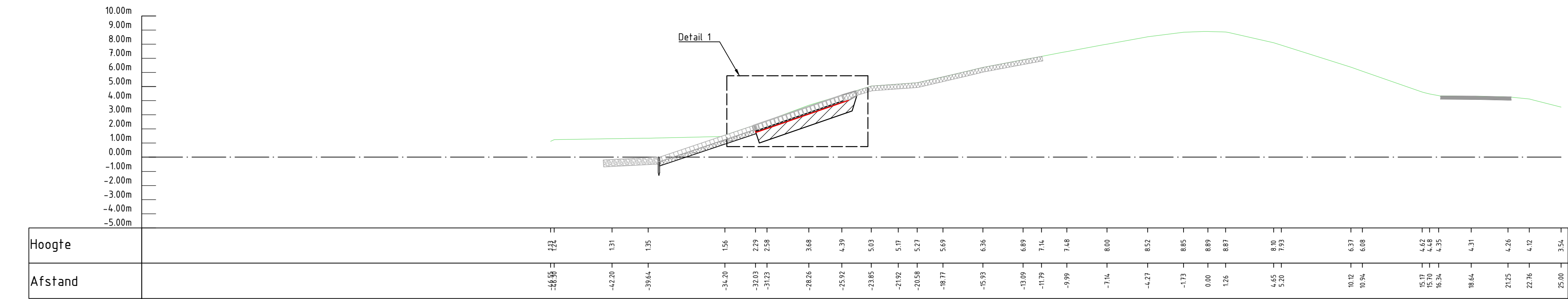
[illegible]

Bovenaanzicht
Schaal 1:1000
Sectie 2D

Detail 1
Schaal 1:20
Vervangen onderrand asfalt

Dwarsprofiel deelsectie 2D
Schaal 1:200

LEGENDA

Bovenaanzicht

Bestaand	Nieuw
Asfalt	Waterbouwasfalt
Zetsteen	Zetsteen
Gras	
Kruin	
Overspoeling	
Data Kabel	
	Ruimtebeslag ontwerp

Dwarsprofiel

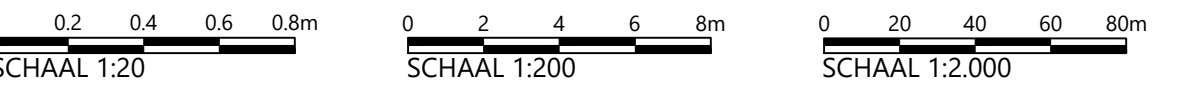
Bestaand	Nieuw
Asfalt	Zetsteen
Zetsteen	mastiek
Bestorting	Steenslag
Zandasfalt	Waterbouwasfalt
	Zand
	Klei erosieklasse 2
	Geotextiel
	Opsluitband
	Bouwuip

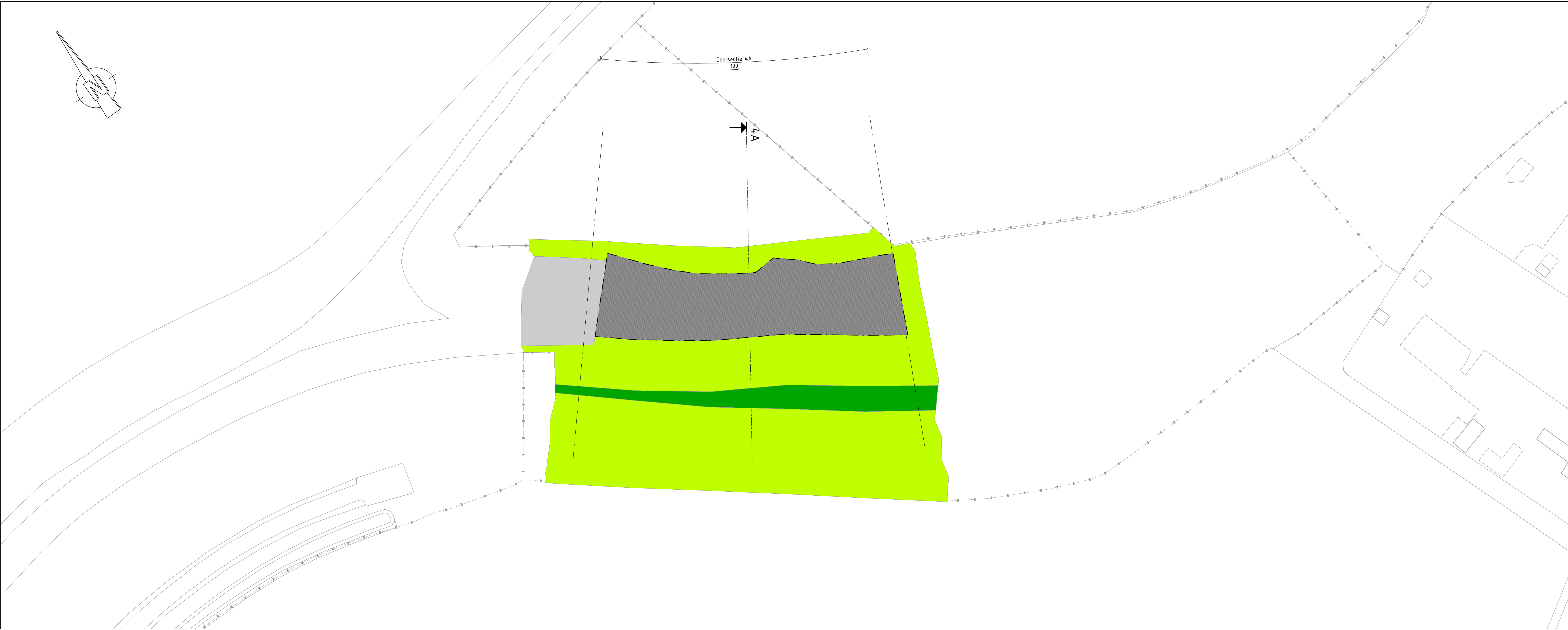
OPMERKINGEN

- Maten in meters (m), tenzij anders vermeld;
- Hoogtematen in meters (m) ten opzichte van N.A.P., tenzij anders vermeld;
- Hoekmaten in graden (360°), tenzij anders vermeld;
- Coördinaten in meters (m) in het RD-stelsel (Nederlands-RD, oblique stereographic projection);
- Ontwerp op basis van inmeting MUG (02-05-2022).
- Sectie 2D, totale lengte 500;
- Vervangen onderrand asfalt;
- # Gerekend met Basalton STS, zuilhoogte 0.40m met een soortelijke massa 2300 kg/m³
- * Lengte variabel over deelsectie, nieuwe steenzetting minimaal doorzetten tot niveau bestaande steenzetting.

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

Tekeningnummer	Omschrijving
138945-12-2101	Overzicht dijkscties

Bovenaanzicht

Schaal 1:500

Sectie 4A

LEGENDA

Bovenaanzicht

Bestaand

Asfalt

Gras

Kruin

OSA

OSA

Ruimtebeslag ontwerp

Dwarsprofiel

Bestaand

Maaiveld

OSA

Geotextiel

OPMERKINGEN

- Maten in meters (m), tenzij anders vermeld;
- Hoogtematen in meters (m) ten opzichte van N.A.P., tenzij anders vermeld;
- Hoekmaten in graden (360°), tenzij anders vermeld;
- Coördinaten in meters (m) in het RD-stelsel (Netherlands-RD, oblique stereographic projection);
- Ontwerp op basis van meting MUG (02-05-2022).

- Sectie 4A, totale lengte 100;
- Aanbrengen OSA;
- #/# Inzaaien met graszaad conform Beheervoorschrift graskruidentmengsel voor dijken HHNK (corsanummer: 13.0029339).

BIJBEHOORENDE TEKENINGEN

Tekeningnummer

138945-12-2101

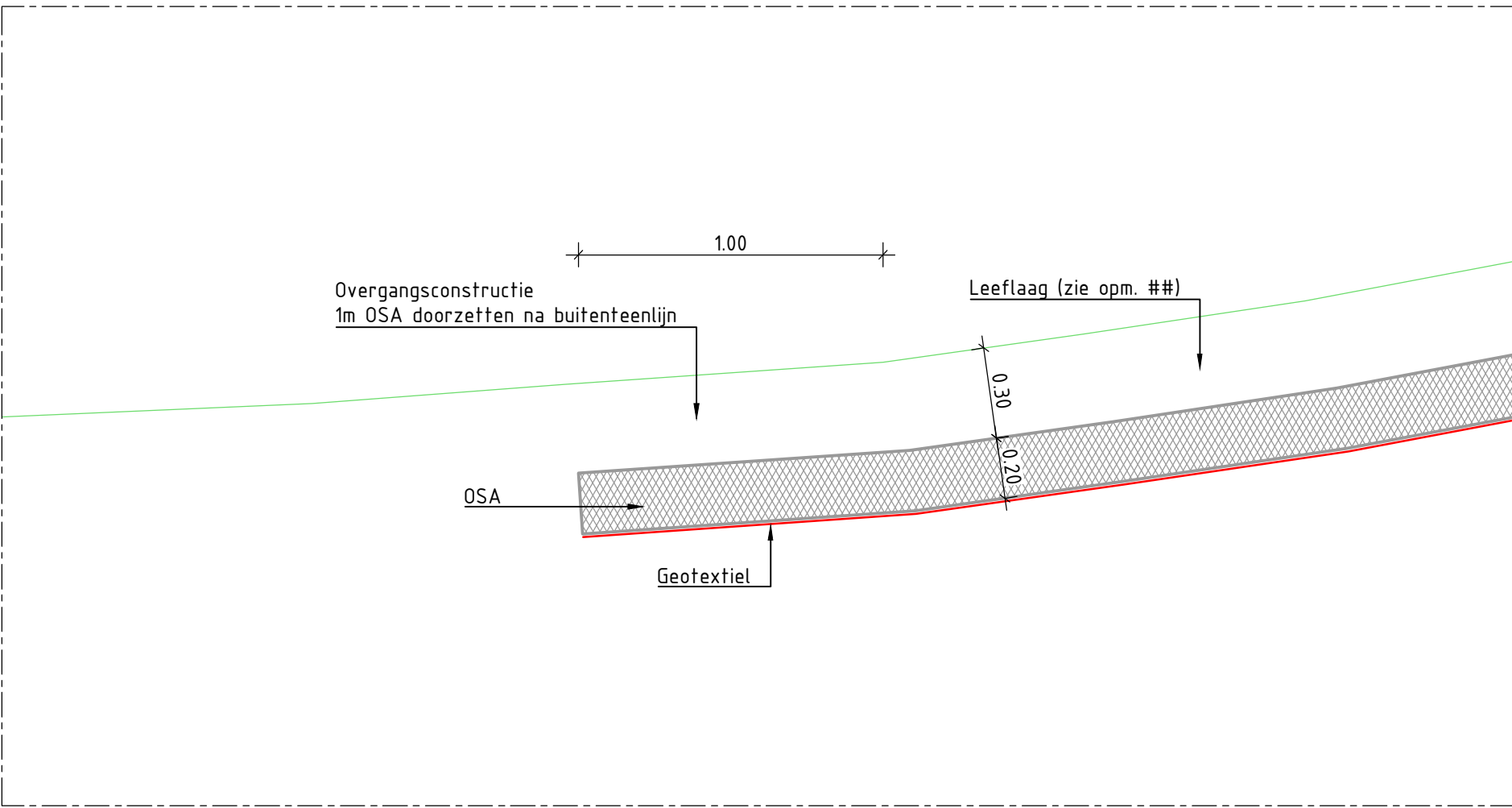
Omschrijving

Overzicht dijkscties

0 0.2 0.4 0.6 0.8m
SCHAAL 1:20

0 2 4 6 8m
SCHAAL 1:200

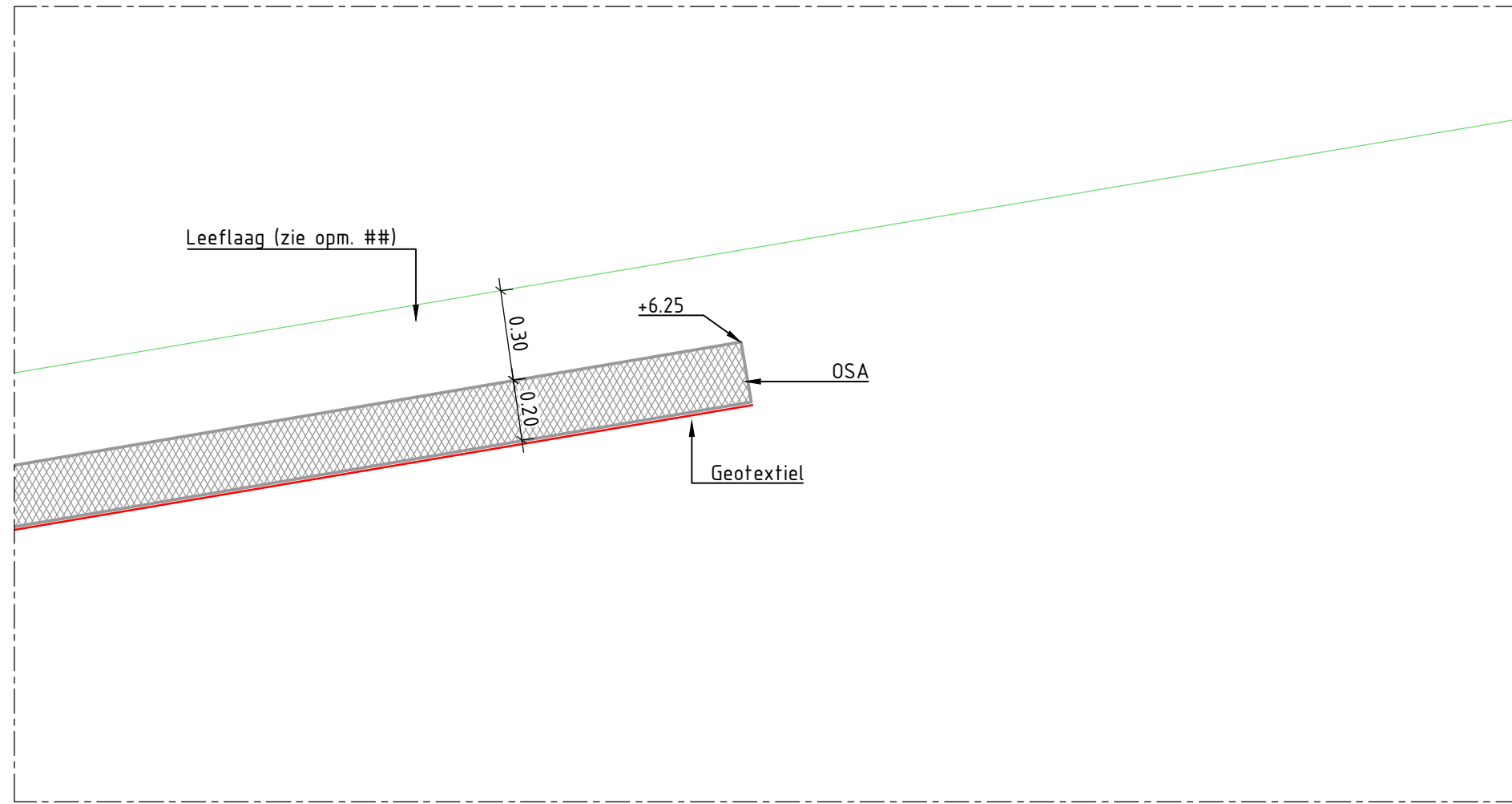
0 5 10 15 20m
SCHAAL 1:500

Detail 1

Schaal 1:20

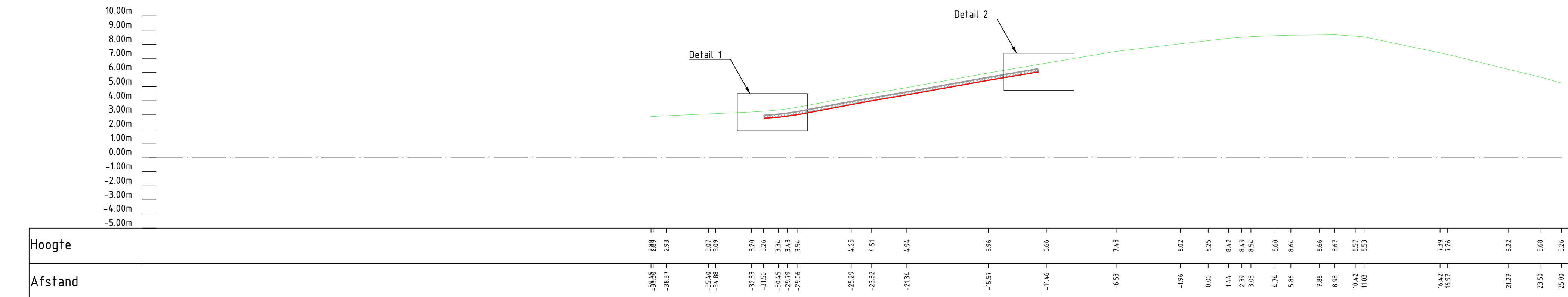
Opsluitconstructie onderzijde

Detail 2

Schaal 1:20

Opsluitconstructie bovenzijde

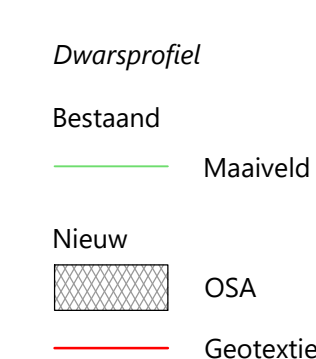
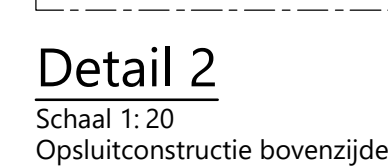

Dwarsprofiel deelsectie 4A

Schaal 1:200

Deze tekening is eigendom van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en wordt afgeleverd onder voorwaarde dat de gebruiker ervoor zorgt dat deze niet zal worden geproduceerd, gekopieerd, afgedrukt of op enige andere wijze verspreid of gebruikt wordt voor enig ander doel dan voor welke deze ter beschikking is gesteld.

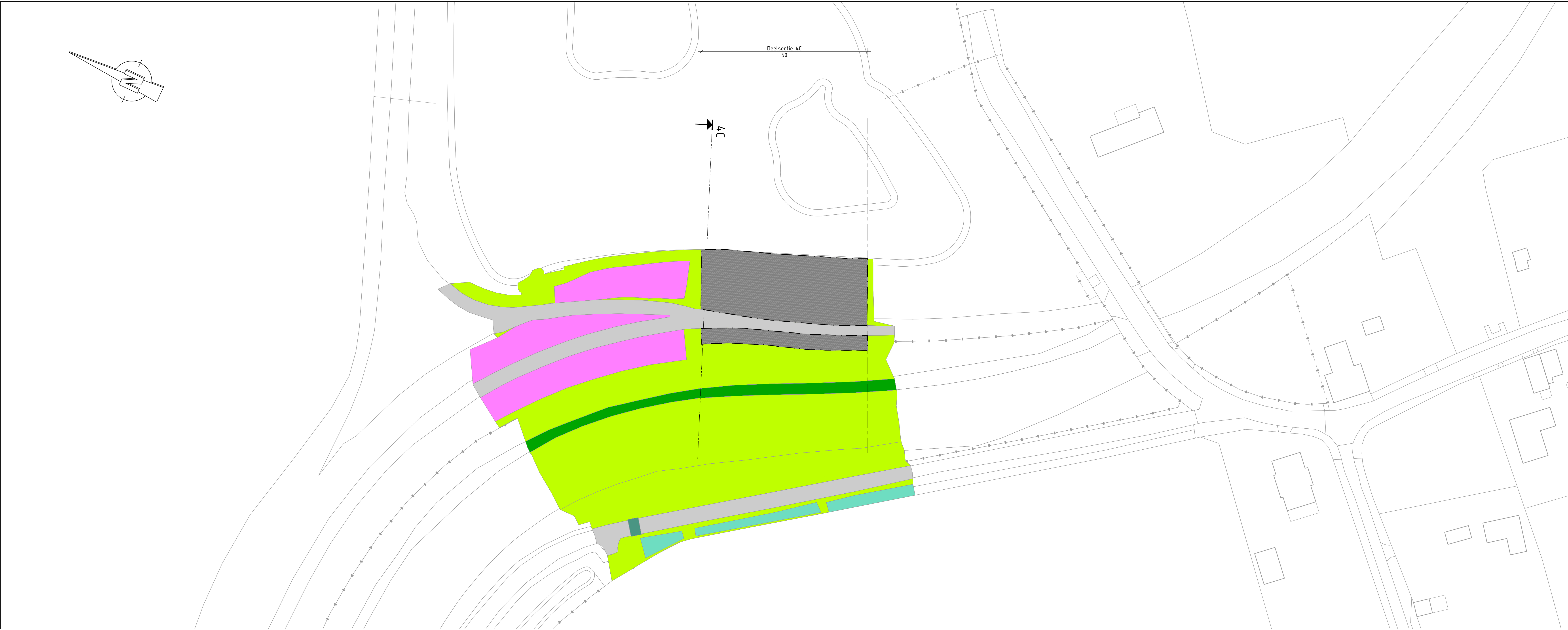
Omschrijving	Planuitwerking dijkversterking D0-DH Overzichtstekening Ontwerploop 4 - Definitief Sectie 4A - Aanbrengen OSA	Geftekend Revisie Gezien IKC Blad Tij	Schaal: variabel 04.03.2025 04.04.2025 04.04.2025 Reg. nr. 138945

Tekeningnummer	Omschrijving
138945-12-2101	Overzicht dijksecties

Deze tekening is opgesteld voor Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en wordt afgeleverd onder voorwaarde dat de gebruiker ervoor zorgt dat deze niet zal worden geprojecteerd, gekopieerd, afgedrukt of op enige andere wijze verspreid of gebruikt wordt voor enig ander doel dan voor welke deze ter beschikking is gesteld.				
 hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier Bos Witteveen				
Getekening	Planuitwerking dijkersterking DO-DH		-	Schaal: variabel
	Overzichtstekening		Getekend	04.03.2021
	Ontwerploop 4 - Definitief		Revisie	04.04.2021
	Secitie 4B - Aanbrengen OSA		Gezien	04.04.2021
			KRC	04.04.2021
	Dat		Bladen	RAS 17
Mijn	138945 -2102	22	A0	138945

Bovenaanzicht
Schaal 1:1000
Sectie 4C

LEGENDA

Bovenaanzicht

Bestaan

- Asfalt
- Basalt
- Gras
- Kruin
- Water

Nieuw

- OSA
- Ruimtebeslag ontwerp

Dwarsprofiel

Bestaan

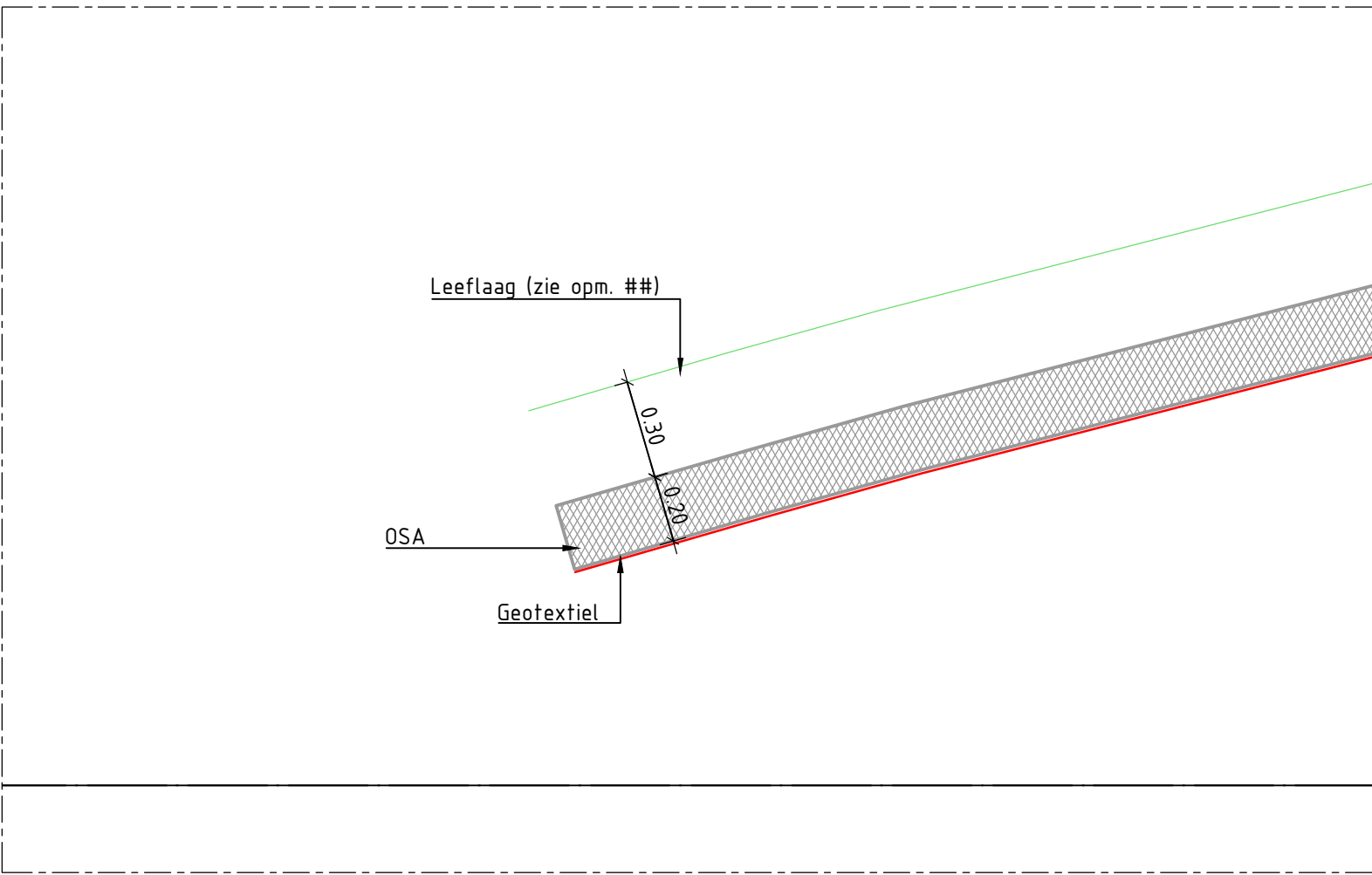
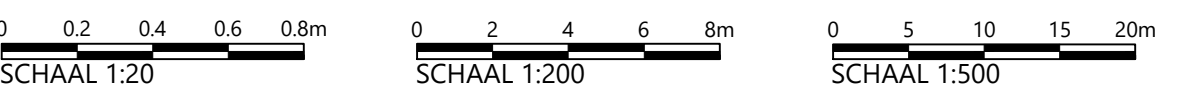
- Maaiveld
- OSA
- Geotextiel

OPMERKINGEN

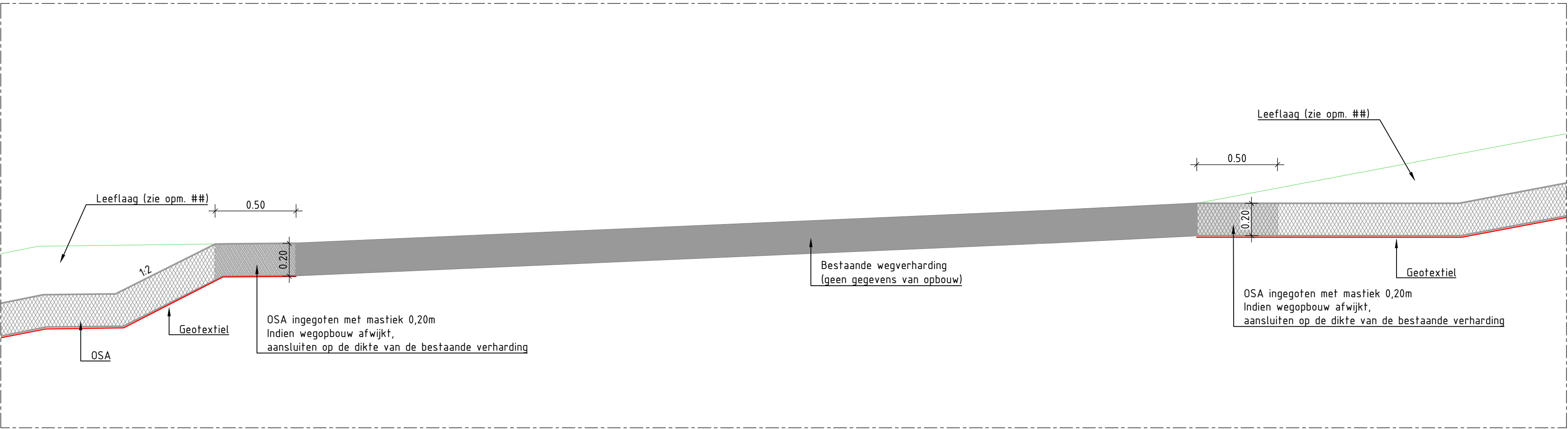
- Maten in meters (m), tenzij anders vermeld;
- Hoogtematen in meters (m) ten opzichte van N.A.P., tenzij anders vermeld;
- Hoekmaten in graden (°), tenzij anders vermeld;
- Coördinaten in meters (m) in het RD-stelsel (Netherlands-RD, oblique stereographic projection);
- Ontwerp op basis van inmeting MUG (02-05-2022).
- Sectie 4C, totale lengte 50 m;
- Aanbrengen ondergrondse asfaltaag;
- #H# inzaaien met graszaad conform Beheervoorschrift graskruidentmengsel voor dijken HHNK (coursnummer: 13.0029339)

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

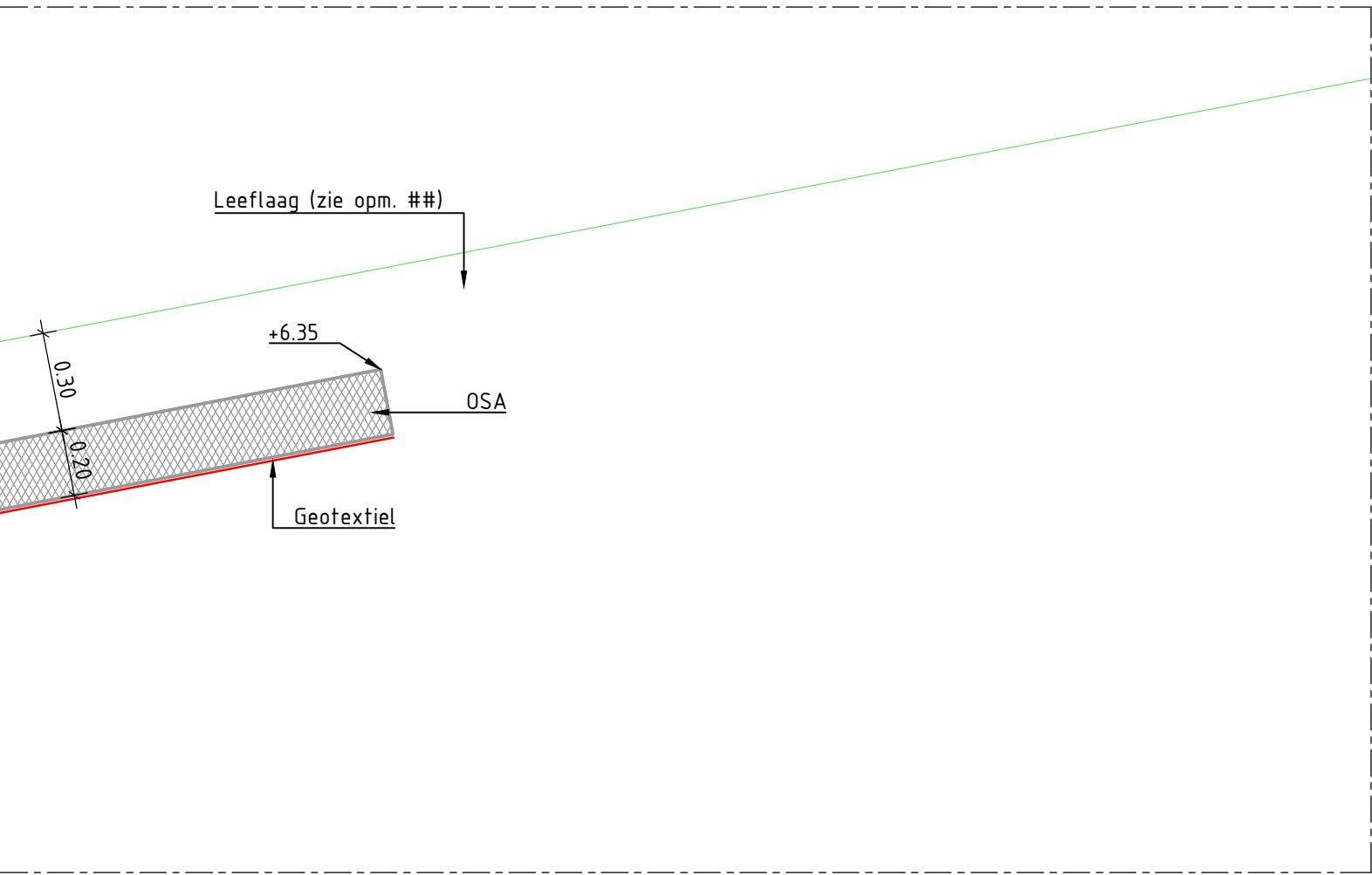
Tekeningnummer	Omschrijving
138945-12-2101	Overzicht dijkscties

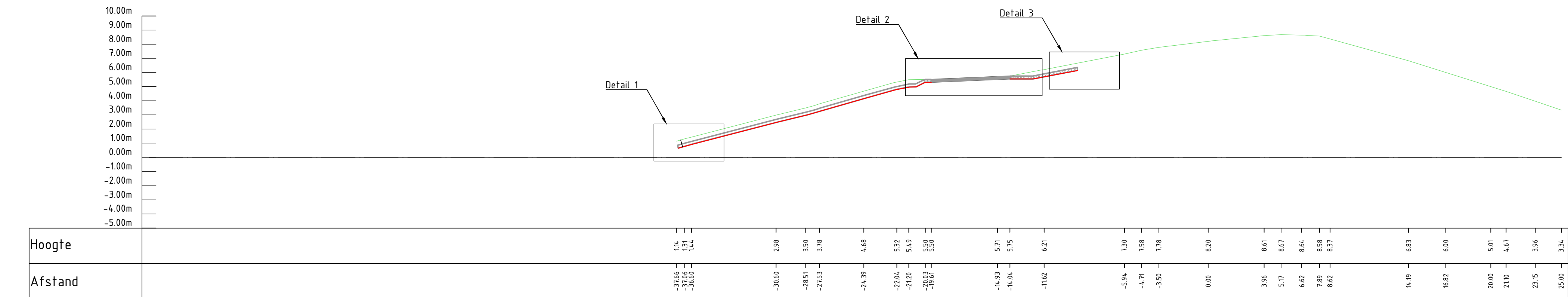
Detail 1
Schaal 1:20
Opsluitconstructie onderzijde

Detail 2
Schaal 1:20
Aansluiting OSA op bestaande wegconstructie

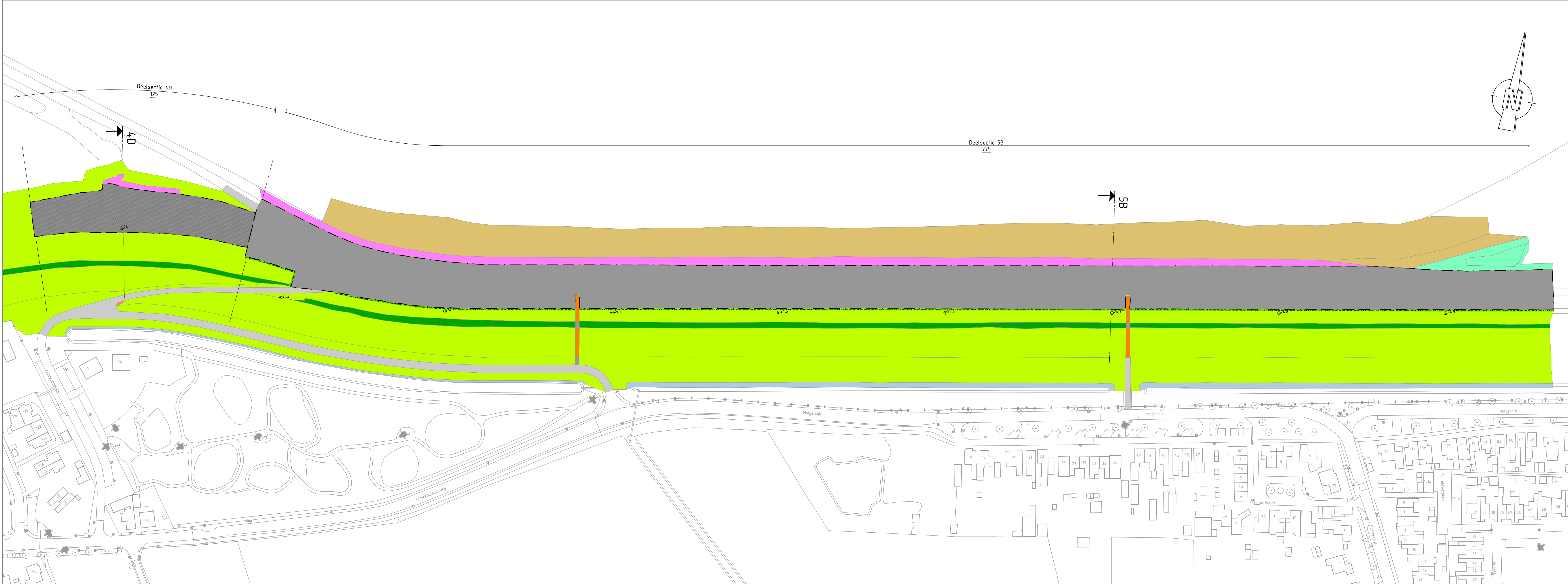

Detail 3
Schaal 1:20
Opsluitconstructie bovenzijde

Dwarsprofiel deelsectie 4C
Schaal 1:200

Deze tekening is eigendom van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en wordt afgeleverd onder voorwaarde dat de gebruiker ervoor zorgt dat deze niet zal worden gepubliceerd, gekopieerd, of anderszins openbaar verspreid of gebruikt wordt voor enig ander doel dan voor welke deze ter beschikking is gesteld.		 hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier		 Witteveen+Bos	
Oversichtstekening		Schaal: variabel		Gefixeerd	
Ontwerploop 4 - Definitief		Revisie		04.04.2025	
Sectie 4C - Aanbrengen OSA		Gezien		04.04.2025	
Blad 19		Reg. nr.		138945	
Wijz.		Form. A0		22	

Bovenaanzicht
Schaal 1:1000
Sectie 5A

LEGENDA

Bovenaanzicht

- Bestaand**
- Asfalt
 - Basalt
 - Bossage
 - Dijktrap
 - Gras
 - Kruin
 - Overspoeling
 - Water
- Nieuw**
- Grasbetontegel
 - Waterbouwasfalt
 - Ruimtebeslag ontwerp

Dwarsprofiel

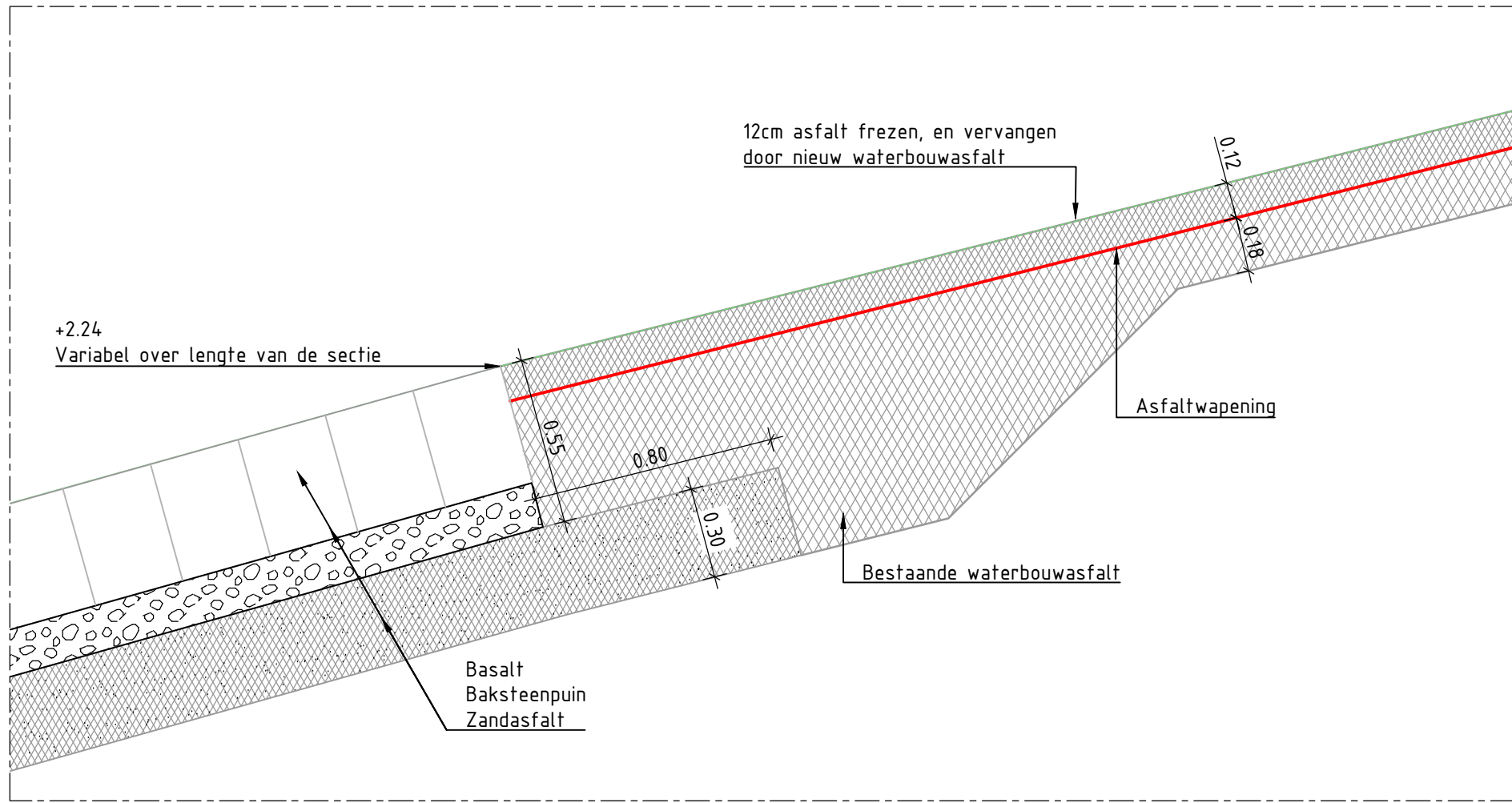
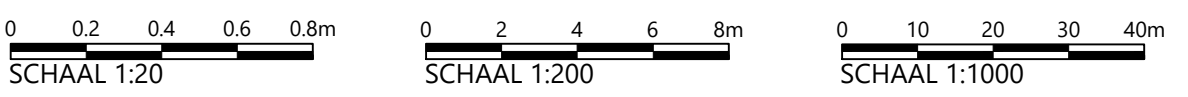
- Bestaand**
- Baksteenpuin
 - Basalt
 - Bestorting
 - Zandafalt
 - Maaveld
- Nieuw**
- Filterlaag
 - Grasbetontegel
 - Klei
 - Waterbouwasfalt

OPMERKINGEN

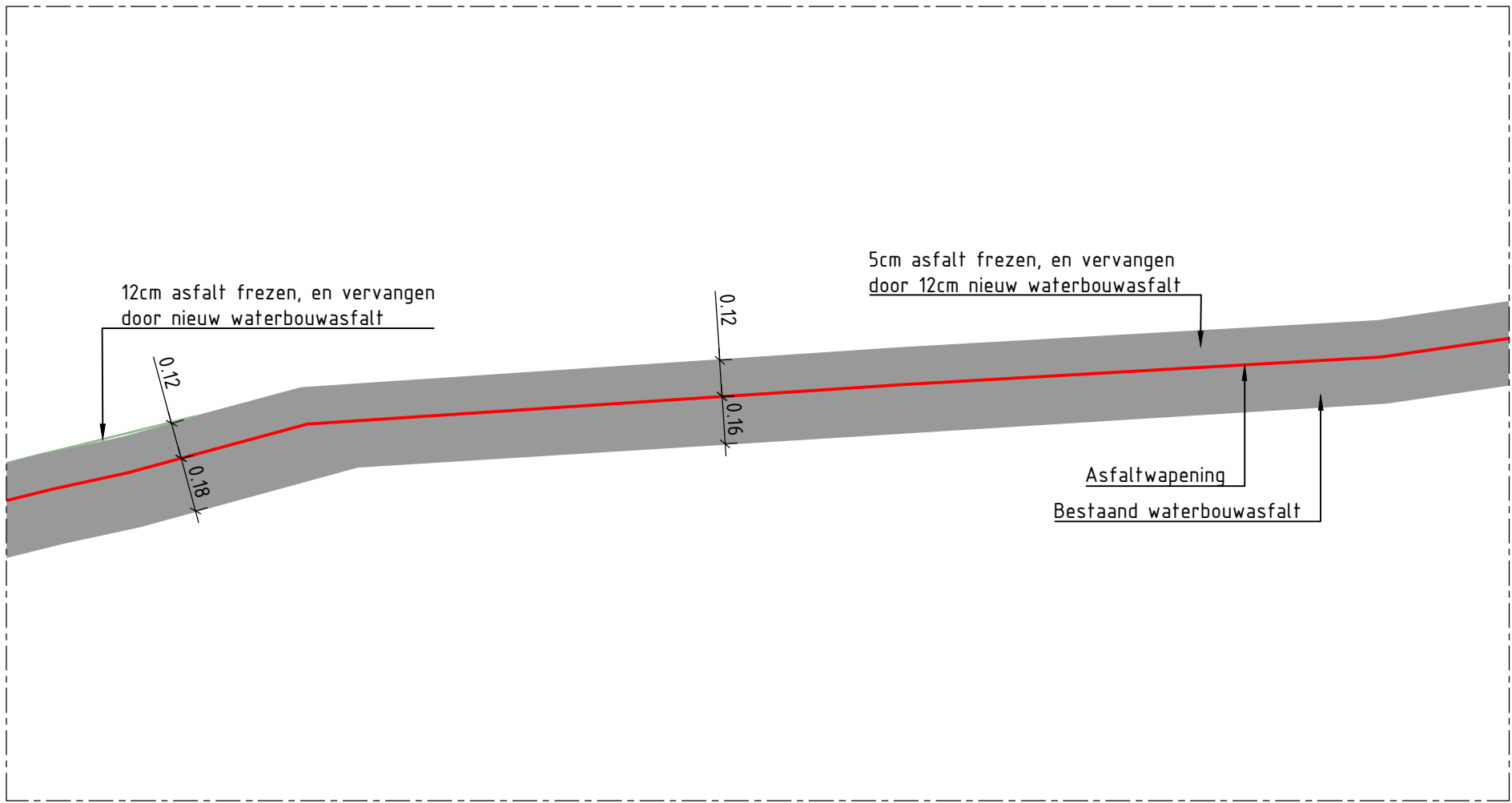
- Maten in meters (m), tenzij anders vermeld;
- Hoogtematen in meters (m) ten opzichte van N.A.P., tenzij anders vermeld;
- Hoekmaten in graden (360°), tenzij anders vermeld;
- Coördinaten in meters (m) in het RD-stelsel (Nederlands-RD, oblique stereographic projection);
- Ontwerp op basis van inmeting MUG (02-05-2022);
- De zuilhogte kan afwijken van de op tekening weergegeven dikte. Indien dit het geval is moet de aansluiting van de nieuwe waterbouwasfalt bekleding op de oude stenzetting aangepast worden;
- Sectie 5B, totale lengte 775 m;
- Vervangen asfaltbekleding.

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

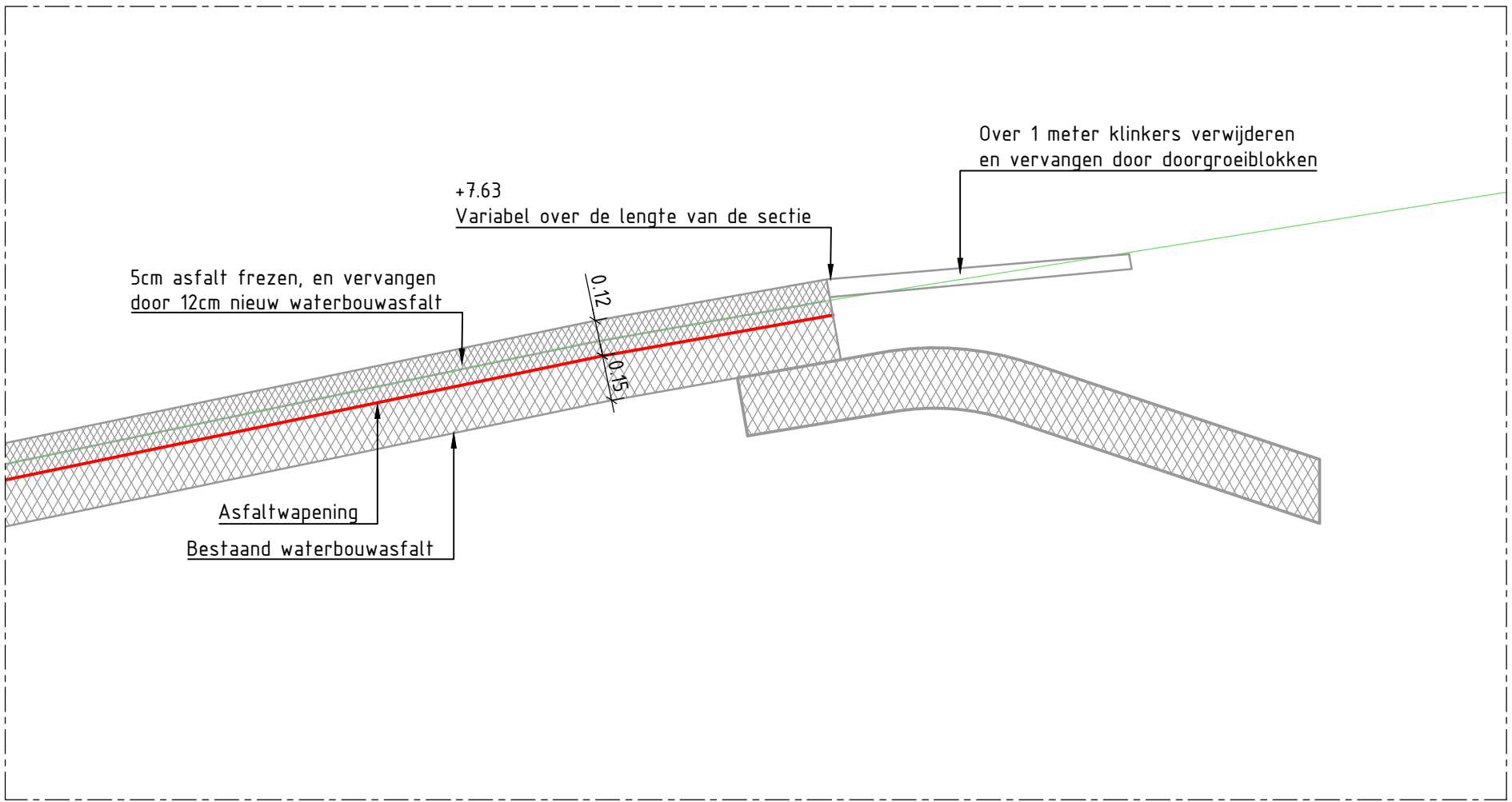
Tekeningnummer	Omschrijving
138945-12-2101	Overzicht dijkssecties

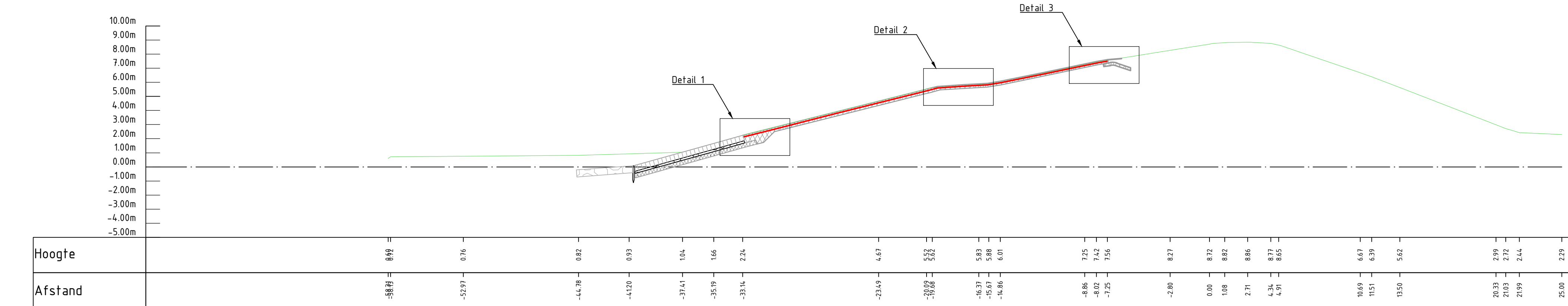
Detail 1
Schaal 1:20
Aansluitdetail onderrand asfalt

Detail 2
Schaal 1:20
Detail berm

Detail 3
Schaal 1:20
Aansluitdetail bovenrand asfalt

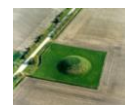

Dwarsprofiel deelsectie 5B
Schaal 1:200

Deze tekening is eigendom van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en wordt uitgeleend onder voorwaarde dat de gebruiker ervoor zorgt dat deze niet zal worden gereproduceerd, gekopieerd, uitgelend of op enige andere wijze verspreid of gebruikt wordt voor enig ander doel dan voor welke deze ter beschikking is gesteld.			
Omschrijving	Planuitwerking dijkversterking D0-DH Overzichtstekening Ontwerptype 4 - Definitief Sectie 5B - Vervangen asfaltbekleding	Schaal: variabel	Gefabriceerd Revisie Gezien IKC Blad 22
Wijz.	138945-2102	Reg. nr. A0	Form. A0

Aanvullend archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek in het kader van de geplande dijkversterking tussen Den Oever en Den Helder (gemeenten Hollands Kroon en Den Helder)

Archeologisch bureauonderzoek en cultuurhistorische inventarisatie

Rapportnummer: V2265
Projectnummer: V22-4980
ISSN: 1573 - 9406
Status en versie: Definitief versie 2.0
Corsanummer: 22.0310326
In opdracht van: Witteveen+Bos
Rapportage:
Plaats en datum: Amersfoort, 19 mei 2022

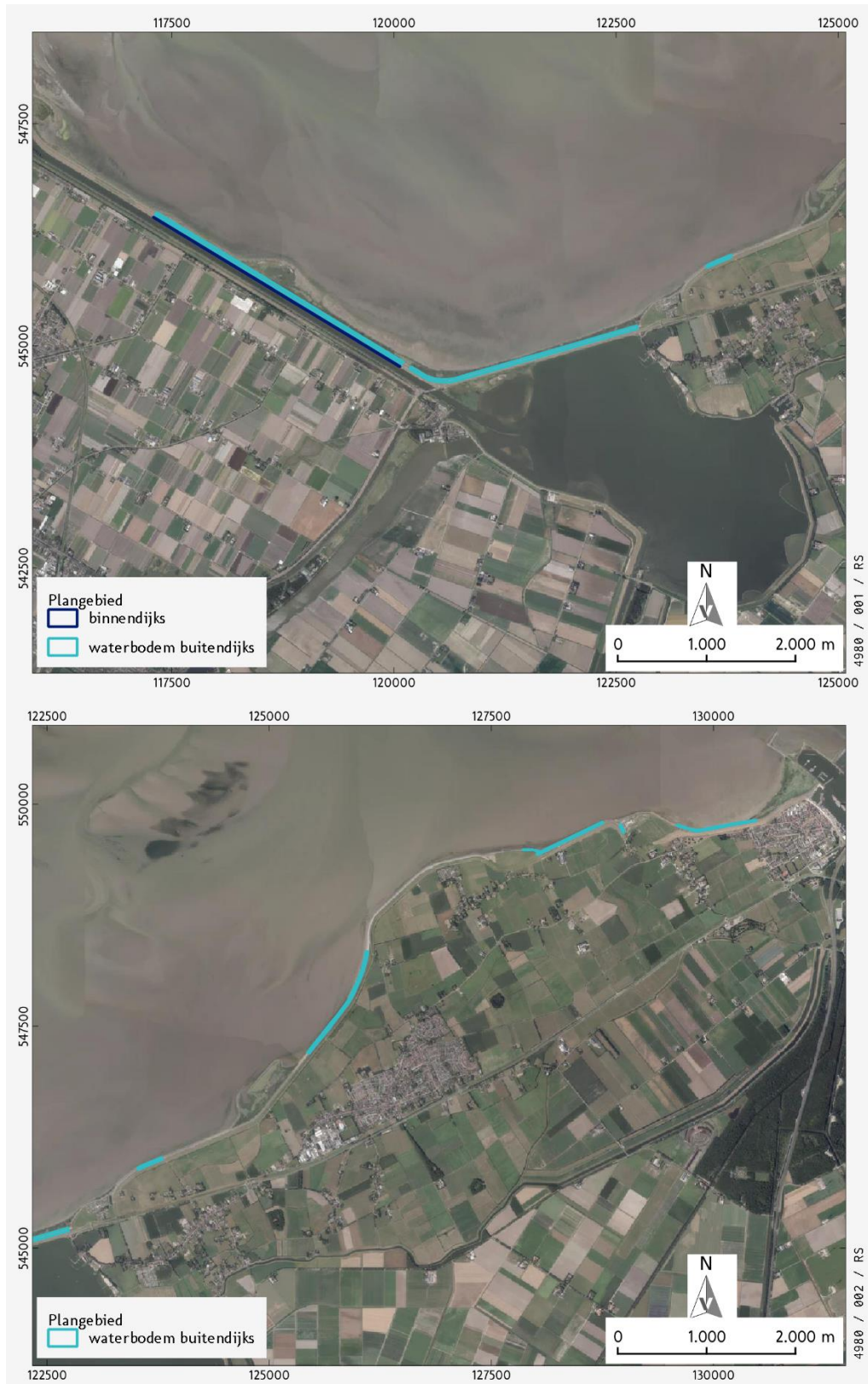
Niets uit dit werk mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, daaronder mede begrepen gehele of gedeeltelijke bewerking van het werk, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Vestigia BV

Documentbeheer				
Versie	Status	Datum	Toelichting	Autorisatie
1.0	Concept	17 maart 2022	Eerste concept ter goedkeuring opdrachtgever	
1.1	Concept	22 maart 202	Tweede concept na verwerking opmerkingen opdrachtgever	
1.2	Concept	14 april 202	Derde concept na verwerking opmerkingen opdrachtgever	
2.0	Definitief	19 mei 2022	Definitief na verwerking opmerkingen bevoegd gezag	
Projectgegevens				
Initiatief		Dijkversterking		
Toponiemen/locaties		Balgzanddijk Amsteldiepdijk Wieringer Zeewering		
Plaatsen		Den Oever, Den Helder		
Gemeenten		Hollands Kroon, Den Helder		
Provincie		Noord-Holland		
Opdrachtgever		Witteveen+Bos Postbus 233 7400 AE Deventer		
Contactpersoon opdrachtgever				
Lengte dijktraject		Ca. 21 km		
Diepte ingrepen		Max. ca. 1,4 m -mv		
Huidig grondgebruik		Dijk		
Onderzoeksmelding		5192743100		
Soort onderzoek		Bureauonderzoek en cultuurhistorische inventarisatie		
RD-coördinaten van het onderzoeksgebied		Xmin 117290 Xmax 130481	Ymin 544589 Ymax 549803	
Kaartbladen (1:25.000)		14B / 14E / 14F		
Uitvoerder en documentatie		Vestigia BV <i>Archeologie & Cultuurhistorie</i>		
Toetser rapport				
Projectleider				
Projectmedewerkers				
Bevoegd gezag		- Gemeente Hollands Kroon Postbus 8 1760 AA Anna Paulowna Namens deze: Friesland) - Gemeente Den Helder Postbus 36 1780 AA Den Helder Namens deze:		

Inhoudsopgave

Samenvatting en advies.....	5
Onderbouwing advies.....	9
1 Projectomgeving	9
1.1 Afbakening plangebied en consequenties toekomstig gebruik (LS01)	9
1.2 Maatregelen	9
1.2.1 Maatregel : Zetsteen	10
1.2.2 Maatregel: Asphalt	10
1.2.3 Maatregel: Microstabiliteit buitenwaarts (STBI)	11
1.3 Huidige situatie	12
1.4 Onderzoeksdoel- en methode	14
1.5 Gebruikte bronnen	14
2 Beleidskader.....	15
2.1 Wettelijk kader en rijksbeleid	15
2.2 Gemeentelijk beleid (LS01).....	15
3 Archeologie	17
3.1 Natuurlijk landschap (LS04)	17
3.2 Historisch-geografische context	21
3.3 Huidig gebruik (LS02)	32
3.4 Mogelijke verstoringen (LS03)	32
3.5 Bekende archeologische waarden (LS04)	32
3.3 Gespecificeerde archeologische verwachting	38
3.4 Advies archeologie.....	39
4 Cultuurhistorie	41
4.1 Historische ontwikkeling.....	41
4.2 Inventarisatie in relatie tot het plangebied	42
4.3 Advies	46
Literatuur.....	47
Digitale bronnen	48
Lijst van afbeeldingen, bijlagen en kaarten	49
Afbeeldingen	49
Tabellen	49

Afbeelding 1 Ligging van het plangebied op luchtfoto. Bron: ArcGIS online.

Samenvatting en advies

Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie heeft een archeologisch bureauonderzoek met een cultuurhistorische inventarisatie uitgevoerd ten behoeve van het dijkversterkingsproject Den Oever – Den Helder, in de gemeenten Hollands Kroon en Den Helder. Het betreft een dijk tracé van ca. 21 kilometer, waarbinnen diverse maatregelen zullen worden genomen. De ingrepen hebben betrekking op het vervangen van grasbekleding, zetsteen, en asfalt, of het aanbrengen van een bestorting op een zandwig.

Voorafgaand aan de ingrepen dient in kaart te worden gebracht of bij de maatregelen mogelijk archeologische waarden in het geding kunnen raken. In een eerdere fase is door Vestigia een archeologische en cultuurhistorische inventarisatie uitgevoerd.¹ Omdat het project op dat moment nog in de verkenningfase was en de concrete ingrepen op dat moment nog niet bekend waren, had dit bureauonderzoek nog een inventariserend karakter, met algemene adviezen ten behoeve van het ontwerp. Momenteel wordt het VKA uitgewerkt, en zijn er concrete ingrepen bekend. Het onderhavige onderzoek heeft daarom de vorm van een actualisatie van de bekende landschappelijke en archeologische en cultuurhistorische gegevens, waartegen de ingrepen uit het VKA worden afgezet.

Voor alle delen van het plangebied geldt dat bij wijziging van de plannen deze opnieuw moeten worden voorgelegd om te beoordelen of de wijziging consequenties heeft met betrekking tot mogelijk verder onderzoek of maatregelen.

Archeologische inventarisatie

Wieringer Zeewering

Uit het bureauonderzoek blijkt dat vanuit aardkundig perspectief de archeologische verwachting binnen het plangebied hoog is voor de periodes vóór dat het plangebied bedekt werd met een veenpakket. Dit geldt voor zowel de delen die op dit moment onderdeel uitmaken van de Waddenzee als delen die op het vasteland (inclusief voorland) liggen. Het plangebied “verdronk” omstreeks 1.500 voor Christus. Daarna kwam het plangebied niet meer droog te liggen. Wel is rond 800 na Christus het veenpakket gedeeltelijk vervangen door getijdeafzettingen. De archeologische verwachting is hoog voor de periode Laat-Paleolithicum tot en met Bronstijd. De niveaus waarop deze archeologische verwachting van toepassing is, liggen op een diepte van 4-5 meter beneden NAP, buiten de scope van de regulier archeologisch onderzoek.

Voor de gebieden gelegen op het vasteland direct vóór, onder/in of achter de dijk geldt dat deze een hoge verwachting hebben voor het aantreffen van waardevolle archeologische resten uit de periode (late)middeleeuwen en later; in mindere mate kunnen sporen/vondsten uit de Romeinse tijd en de IJzertijd worden verwacht. Ook de archeologische beleidskaart geeft het gebied rond Wieringer Zeewering een hoge archeologische verwachting. Deze hoge verwachting blijkt uit de vele vondsten die zijn gedaan, met name achter de dijk, maar ook ter hoogte van (in/onder de huidige dijk); ook zijn er vondsten gedaan op het voorland van de dijk, bijvoorbeeld op het tussen/voordijkse gebied ten noorden van Stroe en bij de kleiput van Vatrop. In algemene zin kent het plangebied rondom Vatrop een hoge vondstdichtheid. Enkele van de terreinen in het achterland van dijk zijn aangewezen als AMK-terrein; de aangetroffen resten hier zijn gerelateerd aan de bewoning en verdediging. Daarnaast zullen er onder de huidige bedijking resten liggen van de oude dijklichamen van voorgangers van de dijk. Het is niet duidelijk waar deze resten binnen het dijktracé liggen en hoe goed deze bewaard zijn gebleven.

In de delen van het plangebied waar de oorspronkelijke zeebodem onverstoord aanwezig is, kunnen scheepswrakken en –ladingen worden aangetroffen; dit zijn echter geïsoleerde vindplaatsen met een lage trefkans.

Amsteldiepdijk

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied op de locatie ligt waar ooit de rivier Amsteldiep liep. Langs deze rivier of zijn voorganger kunnen archeologische resten worden aangetroffen op de oevers. Deze werden tussen 3.850 en 2.750 voor Christus bedekt met een laag veen. Daarna is het plangebied te nat voor

¹ Satijn et al. 2019.

bewoning gebleven tot 1924. Binnen het plangebied kan daarom een hoge archeologische verwachting worden opgesteld voor de periode Laat-Paleolithicum tot en met Neolithicum. Deze waarden bevinden zich op een diepte van minimaal 3 meter beneden NAP.

Voor de perioden na het Neolithicum geldt een lage archeologisch verwachting. In de wijde omtrek van het plangebied zijn er geen archeologische resten aangetroffen. In de delen van het plangebied waar oorspronkelijke zeebodem onverstoord aanwezig is kunnen scheepswrakken en –ladingen worden aangetroffen; dit zijn echter geïsoleerde vindplaatsen met een lage trefkans.

Balgzanddijk

Uit het bureauonderzoek blijkt dat voor dit plangebied op grote diepte de archeologische verwachting hoog is voor de periode Laat-Paleolithicum tot en met Neolithicum. Dit omdat het dekzandrelief van het plangebied tussen 3.850 en 2.750 voor Christus bedekt raakte met basisveen. Vanaf dat moment was permanente bewoning niet meer mogelijk door de hoge vochtigheid. De archeologische op het dekzand worden verwacht op een diepte van 9 meter beneden NAP, buiten het bereik van de ingrepen.

Voor de perioden na het Neolithicum geldt een lage archeologisch verwachting. Het gebied is pas in het begin van de 20^e eeuw drooggelegd door bedijking. In de wijde omtrek van het plangebied zijn er geen archeologische resten aangetroffen. In de delen van het plangebied waar oorspronkelijke zeebodem onverstoord aanwezig is kunnen scheepswrakken en –ladingen worden aangetroffen; dit zijn echter geïsoleerde vindplaatsen met een lage trefkans. Van belang is dat de dijk met het dubbele Balgzand kanaal uit de jaren 50 van de vorige eeuw stammen. De dijk is dus een mid 20^e eeuwse antropogene ophoging; het kanaal er direct achter is destijds (dieper) uitgegraven in de waterbodem.

Advies archeologie

Wieringer Zeewering

De geplande ingrepen bestaan uit het vervangen van de zetsteen met een ingreep tot 0,6 m -mv aan de buitenzijde van de dijk tussen hm. 18,3 en 19,75 en het vervangen van het asfalt met ontgravingen tot 1,4 m -mv, eveneens aan de buitenzijde van de dijk, tussen hm. 22,275 en 23,10 en hm 24,175 en 24,95.

Op een drietal locaties vinden ingrepen plaats waar op basis van de bekende landschappelijk en archeologische gegevens (waaronder op detailniveau onderzoek van DINO-boringen) een archeologische verwachting bestaat:

19,15 - 19,75	Ingreep zetsteen (0,6 m -mv): hier bevindt zich ondiep pleistoceen met vondstmateriaal in directe nabijheid (LMEA aardewerk vondsten, 3004040100 ; LME steen, 3003896100 objnr 1066208; LME aardewerk vondsten (pingsdorf) 3081672100 objnr 1040821; LME aardewerk vondsten kogelpot/andenne/pingsdorf/paffrath 3082271100)
22,275 - 22,55	Vervanging asfalt (1,4 m -mv): ondiep pleistoceen met vondstmateriaal in directe nabijheid (tijdens graafwerkzaamheden op 70cm -mv: 2946995100 objnr 1062334)
24,6 - 24,95	Vervanging asfalt (1,4 m -mv): Ondiep pleistoceen met in nabijheid vastgesteld intacte podzol onder holoceen kleidek (boringen; 2126366100 objnr 1093523)

Geadviseerd wordt:

- De gravende werkzaamheden over een lengte van 90 meter tussen 18,85 (buffer 30 m) en 19,75 archeologisch te begeleiden. De zetsteen bevindt zich onderaan de dijk, met ondanks de ingreep van maar 0,6 m -mv de hoogste kans op archeologische resten.
- De gravende werkzaamheden over een lengte van 55 meter tussen 22,275 en 22,85 (buffer 30 m) archeologisch te begeleiden. De ingrepen gaan 1,4 m diep, en reiken mogelijk tot in een archeologisch niveau.
- De gravende werkzaamheden over een lengte van 65 meter tussen 24,30 (buffer 30 m) en 24,95 archeologisch te begeleiden. De ingrepen gaan 1,4 m diep, en reiken mogelijk tot in een archeologisch niveau.

- Voorafgaand aan de begeleiding dient eerst een Programma van Eisen te worden opgesteld dat de goedkeuring behoeft van het bevoegd gezag, de gemeente Hollands Kroon. In het PvE kan worden opgenomen dat indien tijdens de begeleiding op een locatie blijkt dat men boven het archeologisch niveau blijft, het onderzoek op deze locatie voortijdig kan worden afgesloten.

De overige ingrepen vinden plaats in het dijklichaam dat in de 20^e eeuw is opgehoogd en uitgebreid, en dat zelf geen archeologische waarde of verwachting vertegenwoordigt. Er wordt daarom verder geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Bij ingrepen rondom de dijk moet rekening worden gehouden met toevalsvondsten gerelateerd aan de scheepvaart, zoals scheepswrakken. Dit geldt met name voor ingrepen aan de zeezijde van dijk; dergelijke vondsten kunnen echter ook niet worden uitgesloten onder/tegen de dijk. In dat kader verdient het aanbeveling een Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten (WAT) op te stellen. Indien ter hoogte van de dijk, binnen- of buitendijs bodemroerende werkzaamheden worden voorzien die dieper gaan dan 4 m – NAP moet worden bekeken of nader archeologisch onderzoek naar resten uit het Paleolithicum tot en met de Bronstijd, die zich mogelijk op dat niveau of dieper kunnen bevinden, noodzakelijk en technisch uitvoerbaar is.

Advies archeologie Amsteldiepdijk

De geplande ingrepen vinden op deze locatie bestaan uit het vervangen van het asfalt. Deze ingrepen vinden plaats binnen het dijklichaam uit de jaren van de 20^e eeuw, dat geen archeologische waarde of verwachting vertegenwoordigt. Er wordt daarom verder geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Bij ingrepen rondom de dijk moet rekening worden gehouden met toevalsvondsten gerelateerd aan de scheepvaart, zoals scheepswrakken. In dat kader verdient het aanbeveling een Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten (WAT) op te stellen. Indien ter hoogte van de dijk of buitendijs bodemroerende werkzaamheden worden voorzien die dieper gaan dan 3 m – NAP (of 3 m onder de waterbodem) moet worden bekeken of nader archeologisch onderzoek naar laat-paleolithische tot neolithische resten noodzakelijk en technisch uitvoerbaar is.

Advies archeologie Balgzanddijk

De geplande ingrepen vinden op deze locatie bestaan uit het aanbrengen van een bestorting op een zandwig en het vervangen van het asfalt. De geplande ingrepen vinden plaats binnen het dijklichaam uit het midden van de 20^e eeuw, dat geen archeologische waarde of verwachting vertegenwoordigt. De binnendijkse ingrepen vinden plaats in de vaargeul van het destijds in de waterbodem uitgegraven kanaal. De kans dat hierbij archeologische waarden worden bedreigd is zeer klein. Er wordt verder geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Bij ingrepen rondom de dijk moet rekening worden gehouden met toevalsvondsten gerelateerd aan de scheepvaart, zoals scheepswrakken. In dat kader verdient het aanbeveling een Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten (WAT) op te stellen.

Cultuurhistorische inventarisatie

Binnen een straal van 100 m binnen of rondom het plangebied ligt één rijksmonument, monumentnummer 510385. Het betreft het peilschaalgebouw aan de Quarantaineweg bij Westerland (bouwjaar 1919), *afbeelding 19*. Er bevinden zich verder geen rijksmonumenten, provinciale monumenten, gemeentelijke monumenten of MIP-objecten binnen de buffer (*Kaart 5*).

De meeste elementen in CultGIS of op de digitale informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie van de Provincie Noord-Holland hebben betrekking op het dijklichaam zelf, wegen, of kenmerkende percelering. Van belang is dat deze verder niet door de geplande ingrepen worden bedreigd. Van de overige (van provinciaal belang geachte) elementen die op deze kaart worden weergegeven, vallen enkele stolpboerderijen, stolpenstructuren, tuunwallen en wieningen (wallen in kleinschalige verkaveling) binnen de buffer van 100 m rondom het plangebied. Van belang is dat deze echter achter het ruimtebeslag van de dijk liggen, ver van de geplande ingrepen.

Advies cultuurhistorie

De in de omgeving bekende cultuurhistorische waarden in de vorm van Rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten (meestal in de vorm van boerderijen) bevinden zich buiten het ruimtebeslag van de dijk, en worden niet bedreigd door de geplande ingrepen. Het enige gewaardeerde cultuurhistorische object boven op de dijk is het peilschaalhuisje bij Westerland (Rijksmonument 510385), maar dat valt buiten de scope van de ingrepen.

Het dijklichaam zelf vertegenwoordigt wel een cultuurhistorisch waardevolle structuur. De geplande ingrepen vormen echter geen wezenlijke verandering van het karakter en uiterlijk van de dijk. De ingrepen zullen alleen maar de cultuurhistorische waarde van de dijk behouden en versterken.

In geval de ingrepen toch nog wijzigen, wordt geadviseerd de geïnventariseerde waardevolle cultuurhistorische objecten en structuren zoveel mogelijk te behouden en indien mogelijk te versterken.

Onderbouwing advies

1 Projectomgeving

1.1 Afbakening plangebied en consequenties toekomstig gebruik (LS01)

Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie heeft een archeologisch bureauonderzoek met een cultuurhistorische inventarisatie uitgevoerd ten behoeve van het dijkversterkingsproject Den Oever – Den Helder, in de gemeenten Hollands Kroon en Den Helder. Het betreft een dijk tracé van ca. 21 kilometer, waarbinnen diverse maatregelen zullen worden genomen. De ingrepen hebben betrekking op het vervangen van grasbekleding, zetsteen, en asfalt, of het aanbrengen van een bestorting op een zandwrig.

Voorafgaand aan de ingrepen dient in kaart te worden gebracht of bij de maatregelen mogelijk archeologische waarden in het geding kunnen raken. In een eerdere fase is door Vestigia een archeologische en cultuurhistorische inventarisatie uitgevoerd.² Omdat het project op dat moment nog in de verkenningsfase was en de concrete ingrepen op dat moment nog niet bekend waren, had dit bureauonderzoek nog een inventariserend karakter, met algemene adviezen ten behoeve van het ontwerp. Momenteel wordt het VKA uitgewerkt, en zijn er concrete ingrepen bekend. Het onderhavige onderzoek heeft daarom de vorm van een actualisatie van de bekende landschappelijke en archeologische en cultuurhistorische gegevens, waartegen de ingrepen uit het VKA worden afgezet.

Voor alle delen van het plangebied geldt dat bij wijziging van de plannen deze opnieuw moeten worden voorgelegd om te beoordelen of de wijziging consequenties heeft met betrekking tot mogelijk verder onderzoek of maatregelen.

1.2 Maatregelen

Afbeelding 2 Scope archeologisch onderzoek. Bron: Witteveen+Bos.

De verschillende maatregelen worden hieronder beschreven; zie ook bijlage 2 achterin het rapport.

² Satijn et al. 2019.

1.2.1 Maatregel : Zetsteen

Op locaties waar de zetsteenbekleding niet voldoet wordt de zetsteenbekleding vervangen door een zwaardere zetsteen-bekleding. Daarnaast wordt zetsteen toegepast op locaties waar de onderrand van de asfaltbekleding vervangen wordt vanwege de hoge freatische lijn.

Ontwerp VKA:

- Nieuwe zetsteen dikte 0,4 m
- 0,1 m menggranulaat laag
- Geotextiel

De huidige steenzetting wordt vervangen door een nieuwe steenzetting. Met het aanbrengen van een nieuwe waterdoorlatende laag wordt uitgegaan van een ontgraving van maximaal 0,6 m -mv.

Afbeelding 3 Scope maatregel zetsteen. Bron: Witteveen+Bos.

1.2.2 Maatregel: Asphalt

Asfalt bekleding ontworpen op wateroverdrukken en golfklappen. Asphalt ophogen op locaties waar freatische lijn hoger ligt dan de onderkant van het asfalt. Dikte asfalt overal voldoende. Kleine opgave Wieringer Zeewering asfalt einde levensduur. Hiervoor geldt dat de gehele asfaltbekleding vervangen moet worden

De uitgangspunten:

- Bestaande asfalt dikte circa 0,3 m
- Bestaande asfalt ligt op een zandondergrond op een talud van ca 1:3

Voor het vervangen van de asfaltbekleding wordt uitgegaan van een ontgraving van maximaal 1,4 m -mv. voor nieuwe asfaltbekleding

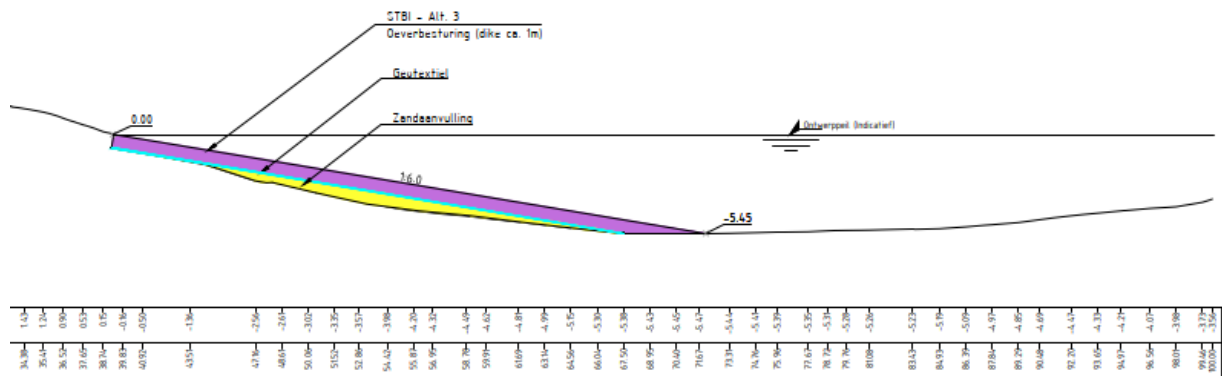

Afbeelding 4 Scope maatregel asfalt. Bron: Witteveen+Bos.

1.2.3 Maatregel: Microstabiliteit buitenwaarts (STBI)

Bij het plaatsen van de bestorting is uitgegaan dat de bestorting wordt geplaatst op een zandwrig, lopend van de waterlijn tot de kanaalbodem. De bestorting die geplaatst wordt op de zandwrig heeft een gewicht van 16.1 kN/m³ (1640 kg/m³).

Ontwerp volgens VKA:

Afbeelding 5 Profiel maatregel microstabiliteit buitenwaarts. Bron: Witteveen+Bos.

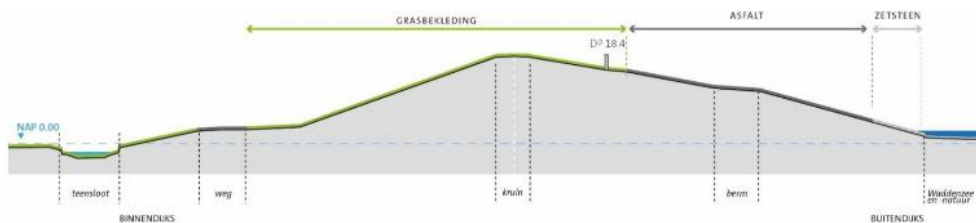
Ter plaatste van de oever wordt een ontgraving voorzien om de oever te laten aansluiten op talud. (zie *afbeelding 5*). Maximale grondroerende diepte volgens VKA: 1 m (stortsteen), inschatting maximaal 1,3 m - mv met marge voor het weghalen van de toplaag. Het is onduidelijk wat de huidige waterbodem is en of er gebaggerd dient te worden op deze locatie voordat zandaanvulling aangebracht wordt. Daarnaast is het onduidelijk of in de huidige situatie al een oeverbestorting aanwezig is. Wanneer dit het geval is, wordt deze mogelijk eerst weggehaald en hergebruikt in het nieuwe ontwerp.

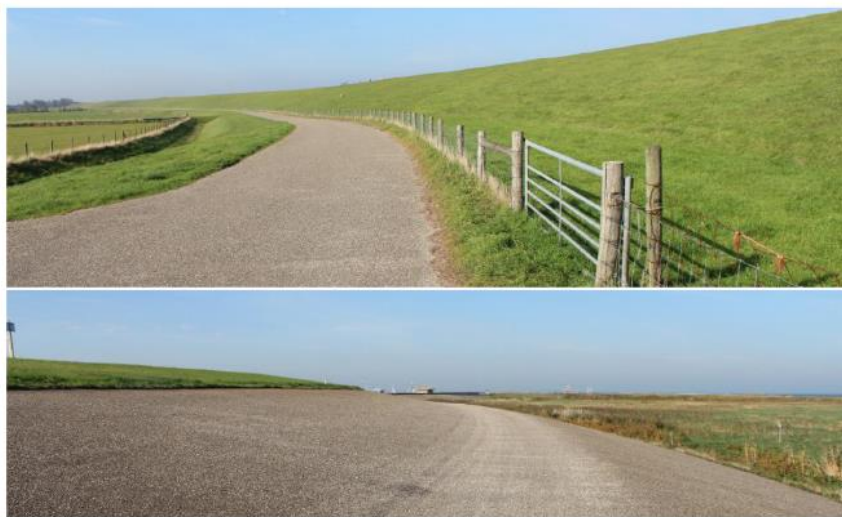
Afbeelding 6 Scope maatregel stortsteen/micr stabiliteit. Bron: Witteveen+Bos.

1.3 Huidige situatie

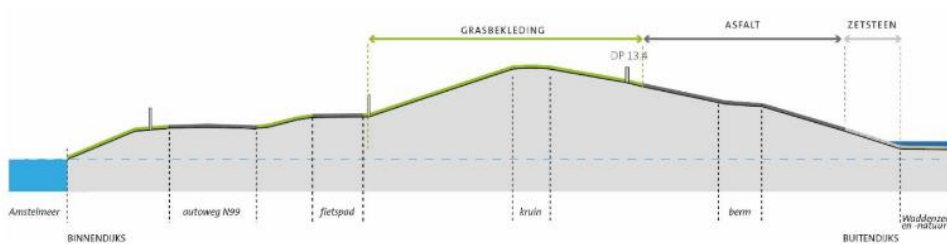
Om de huidige situatie inzichtelijk te maken zijn op deze en de volgende pagina de profielen en foto's opgenomen zoals die in het MER rapport zijn weergegeven.

Figuur 2-1: Typisch dwarsprofiel met materialisering op de Wieringer Zeewering

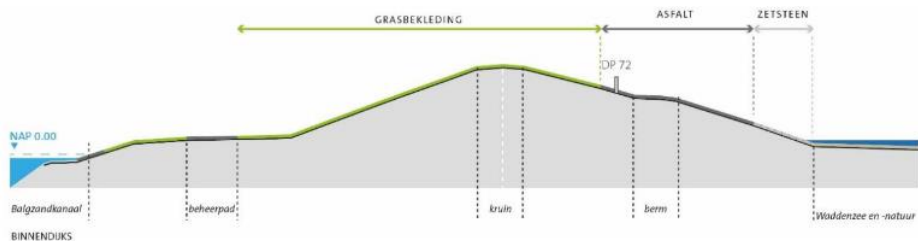
Figuur 2-2: Wieringer Zeewering aan de binnenzijde (boven) en de Waddenzee-zijde (onder)

Figuur 2-3: Typisch dwarsprofiel met materialisering op de Amsteldiepdijk

Figuur 2-4: Amsteldiepdijk met binnendijks de N99 (boven) en de Waddenzee-zijde (onder)

Figuur 2-5: Typisch dwarsprofiel met materialisering op de Balgzanddijk

Figuur 2-6: Balgzanddijk met binnendijks het Balgzandkanaal (boven) en de Waddenzee-zijde (onder)

Afbeelding 7 Profielen en foto's met een impressie van de drie dijk tracés. Bron: Van de Laar/Heikens 2019.

1.4 Onderzoeksdoel- en methode

Doel van het archeologisch bureauonderzoek was vast te stellen of er in het plangebied sprake is (of kan zijn) van archeologische resten die bij eventuele ingrepen verstoord dreigen te worden. Hiertoe is een bureauonderzoek verricht, waarbij voor het plangebied een specifiek archeologisch verwachtingsmodel is opgesteld. Vervolgens is een advies geformuleerd in het kader van de cyclus van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ). Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.1), protocol 4002 Bureauonderzoek.

Naast het archeologisch bureauonderzoek zijn alle bekende cultuurhistorische waarden (objecten en structuren) geïnventariseerd ten einde vast te kunnen stellen of bij ingrepen eventueel cultuurhistorische waarden (monumentale waarden of waardevolle elementen zonder monumentale status) in het geding zijn. De rapportage voor het onderdeel cultuurhistorie omvat op basis van de uitgevoerde inventarisatie een advies omtrent het vervolgtraject.

1.5 Gebruikte bronnen

Voor de archeologische gegevens omtrent de plangebieden is het Archeologisch Informatiesysteem (Archis) geraadpleegd, dat alle geregistreerde archeologische monumenten, onderzoeken en vondstlocaties bevat (*kaart 4*). Archeologische monumenten zijn terreinen met een (hoge/zeer hoge) archeologische waarde, die ofwel fysiek (wettelijk en juridisch) beschermd worden, ofwel een planologische bescherming hebben waarbij in het bestemmingsplan voorschriften voor het gebruik zijn opgenomen. Vondstlocaties zijn meldingen van archeologische vondsten of sporen die in Archis al dan niet aan een onderzoek gekoppeld zijn. Daarnaast zijn de archeologische onderzoeksrapporten geraadpleegd die bij de in Archis geregistreerde onderzoeken horen, voor zover deze zijn ontsloten via Archis of het E-depot (DANS-EASY), en de Kadastrale Minuutplannen 1811-1832.

Voor de cultuurhistorische inventarisatie zijn de richtlijnen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed/Ministerie van OCW worden gevolgd. Bij het onderzoek zijn alle rijksmonumenten en gemeentelijk monumenten in kaart gebracht en zijn alle cultuurhistorische structuren en elementen geïnventariseerd die zijn opgenomen in de CultGIS-bestanden voor de landschapselementen en op de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Holland en Utrecht, en in de Database van Rijksmonumenten, Gemeentelijke monumenten en Objecten uit het Monumenteninventarisatie Project (MIP). In de CultGIS-bestanden is informatie vastgelegd over cultuurhistorische objecten in het landelijk gebied. Voor een volledig overzicht van alle gebruikte bronnen wordt verwezen naar het overzicht achterin het rapport.

2 Beleidskader

2.1 Wettelijk kader en rijksbeleid

De zorgplicht voor het archeologisch erfgoed is uitgewerkt in de Monumentenwet 1988 en in de wijziging hierop; de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz, 2007). Een deel van de Monumentenwet is per 1 juli 2016 opgegaan in de Erfgoedwet. Het overige deel zal ter zijner tijd opgaan in de Omgevingswet. Tot die tijd blijven die artikelen die niet zijn overgegaan naar de Erfgoedwet van kracht zoals ze in de Monumentenwet van 1988 zijn benoemd.

De Wamz vormde de implementatie van het Verdrag van Malta dat in 1992 door diverse Europese lidstaten is ondertekend. Hierin wordt gesteld dat het streven is archeologisch erfgoed in de bodem te beschermen en daarmee te behouden. Om dit te kunnen doen moet archeologisch erfgoed ingepast worden in de ruimtelijke ordening. Een ander uitgangspunt is dat indien behoud in de bodem (*in situ*) niet mogelijk is, de verstoorder onderzoek naar de archeologische waarden moet betalen. In de praktijk zijn dit de kosten voor de archeologische monumentenzorg cyclus (AMZ-cyclus).

Met de invoering van de Wamz werden gemeenten verplicht om archeologiebeleid te ontwikkelen omdat artikel 38a van de Monumentenwet 1988 bepaalde dat de gemeenteraad bij de vaststelling van een bestemmingsplan en bij de bestemming van de in het plan begrepen grond rekening houdt met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten. Met invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro, 2008) werd de archeologie definitief verankerd in de ruimtelijke ordening. Bepaald werd dat gemeenten na maximaal 10 jaar een bestemmingsplan moeten herzien of vernieuwen (daarbij rekening houdend met de archeologie op grond van de Monumentenwet 1988).

Op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo, 2010) zijn burgemeester en wethouders bevoegd gezag in het kader van de omgevingsvergunning. Op grond van de Ontgrondingenwet zijn Gedeputeerde Staten bevoegd gezag in het kader van de ontgrondingsvergunning, voor andere gronden dan bij ministeriële regeling aan te wijzen rijkswateren. De minister van Infrastructuur en Milieu is bevoegd gezag ten aanzien van de bodem en oevers van rijkswateren op grond van de Waterwet.

Ook het Rijk en de provincies hebben op basis van de Wro de bevoegdheid om bestemmingsplannen te maken. In die situaties wordt in de Wro gesproken van inpassingsplannen. Met dit instrument kunnen de nationale en/of provinciale belangen ruimtelijk vastgelegd worden. Het rijksinpassingsplan (RIP) of provinciaal inpassingsplan (PIP) maakt na vaststelling deel uit van het bestemmingsplan (of de bestemmingsplannen) waarop het plangebied betrekking heeft.

2.2 Gemeentelijk beleid (LS01)

Gemeente Hollands Kroon

Het plangebied ligt grotendeels in de gemeente Hollands Kroon: deelgebied Balgzanddijk gedeeltelijk en deelgebieden Amsteldiepdijk en de Wieringer Zeewering in hun geheel (*afbeelding 2*). Op de gemeentelijk beleidskaart vallen de deelgebieden Balgzanddijk en Amsteldiepdijk in archeologieregime 5, dat wil zeggen dat er een lage archeologische verwachting is en dat er rekening moet worden gehouden met archeologie bij bodemverstoringen met een plangebied groter dan 10.000 m² en met verstoringen dieper dan 40 cm -mv.³ Het deelgebied Wieringer Zeewering valt onder archeologieregime 2/3, en heeft grotendeels een hoge archeologische verwachting. Er dient er rekening te worden gehouden met archeologie bij bodemverstoringen met een plangebied groter dan 500 m² en met verstoringen dieper dan 40 cm -mv.

Gemeente Den Helder

De gemeente De Helder beschikt over een archeologische beleidskaart waarin het grondgebied van de gemeente is onderverdeeld in 'archeologiegebieden'.⁴ Het plangebied maakt deel uit van het archeologie-

³ Cultuurcompagnie 2013.

⁴ Vaars/Aalders 2003.

gebied DH4A, een landelijk gebied met een lage verwachting. Volgens deze kaart ligt de Balgzandijk in een zone waarvoor geldt dat deze niet onderzoeksplichtig is, tenzij het plangebied groter is dan 50 m² en de grondroerende werkzaamheden dieper reiken dan 3 m, of tenzij het plangebied groter is dan 5.000 m² en de grondroerende werkzaamheden dieper reiken dan 50 cm –mv.

3 Archeologie

3.1 Natuurlijk landschap (LS04)

Tijdens de voorlaatste ijstijd, het Saalien (circa 238.000 tot 130.000 jaar geleden), was een groot gedeelte van Nederland bedekt geraakt onder landijs. Deze gletsjers waren afkomstig van de Britse eilanden en Scandinavië. Waar nu het plangebied ligt lag toen langs de stroomroute van een ijslob die zich in westelijke richting bewoog. Aan de zijanten van deze ijslob ontstonden twee stuwwallen, de Wieringer stuwwal en de stuwwal van Texel.⁵ Het tracédeel ter hoogte van de Wieringer Zeewering ligt op de zuidelijkste van deze twee. De afzettingen van de stuwwal dagzomen op enkele plekken bij het plangebied.⁶ Ter hoogte van de Amsteldiepdijk werd het oorspronkelijke sediment door de ijslob weggeduwd waardoor er een minder fluviatiele afzettingen van voor het Saalien in de ondergrond liggen. Gedeeltelijk werd dit gat opgevuld met smeltwaterafzettingen aan het einde van deze ijstijd.⁷ Het oostelijk deel van de Amsteldiepdijk lag aan het einde van het Saalien circa 10 meter hoger dan het westelijk deel.⁸

Tijdens de laatste ijstijd, het Weichselien (circa 117.000 tot 10.000 jaar geleden), was er geen landijs in Nederland aanwezig. Wel was er sprake van een zodanig koud en droog klimaat dat Nederland een poolwoestijn was. Door het ongunstige klimaat kon de vegetatie geen grip krijgen op het sediment. Vooral tijdens het smelten van de opdoilaag⁹ tijdens de lente had de wind vrij spel: over grote oppervlaktes werd materiaal door de wind opgenomen en verplaatst, en verderop als een soort deken weer afgezet. Dit zogenaamde dekzand wordt gerekend tot het Laagpakket van Wierden, onderdeel van de Formatie van Bortel.¹⁰

Ter hoogte van de Balgzanddijk wordt de top van het pleistocene sediment verwacht op een diepte van ongeveer 6 tot 8 meter beneden NAP, terwijl er voor een groot deel van het tracé ter hoogte van de Amsteldiepdijk sprake is van erosie van de top van het Pleistoceen. Het oostelijke deel van de Amsteldiepdijk, daar waar de opduiking van Wieringen feitelijk reeds begint, lijkt nog wel intact; hier loopt de ligging van de top van het Pleistoceen op van rond de 5 meter beneden NAP aan de rand van de erosiegeul tot boven NAP op het huidige Wieringen (*afbeelding 9*). Op het tracédeel ter plaatse van de Wieringer Zeewering bevindt de top van het Pleistoceen zich deels boven NAP, en deels net onder NAP.

Aan het begin van de huidige geologische periode, het Holoceen (circa 10.000 jaar geleden tot heden) nam de temperatuur en neerslag toe. Hierdoor kon de vegetatie opkomen en het dekzandrelief vastleggen. Het toegenomen grondwater zorgde ervoor dat het gebied te nat werd voor bewoning en veen kon groeien.

Vanaf 5500 v.Chr. is de grondwaterstand onder invloed van de voortgaande zeespiegelstijging inmiddels zodanig hoog geworden dat in de randzone van het plangebied veenvorming begint op te treden. Rond 3850 v.Chr. is het westelijke deel van het plangebied (Balgzanddijk / Amsteldiepdijk) geheel onder een veendek terechtgekomen; rond 1500 v.Chr. bereikt het veen ook de flanken van de (deels) met keileem bedekte stuwwal van Wieringen.¹¹

⁵ Berendsen 1996.

⁶ www.dinoloket.nl/ondergrondmodellen.

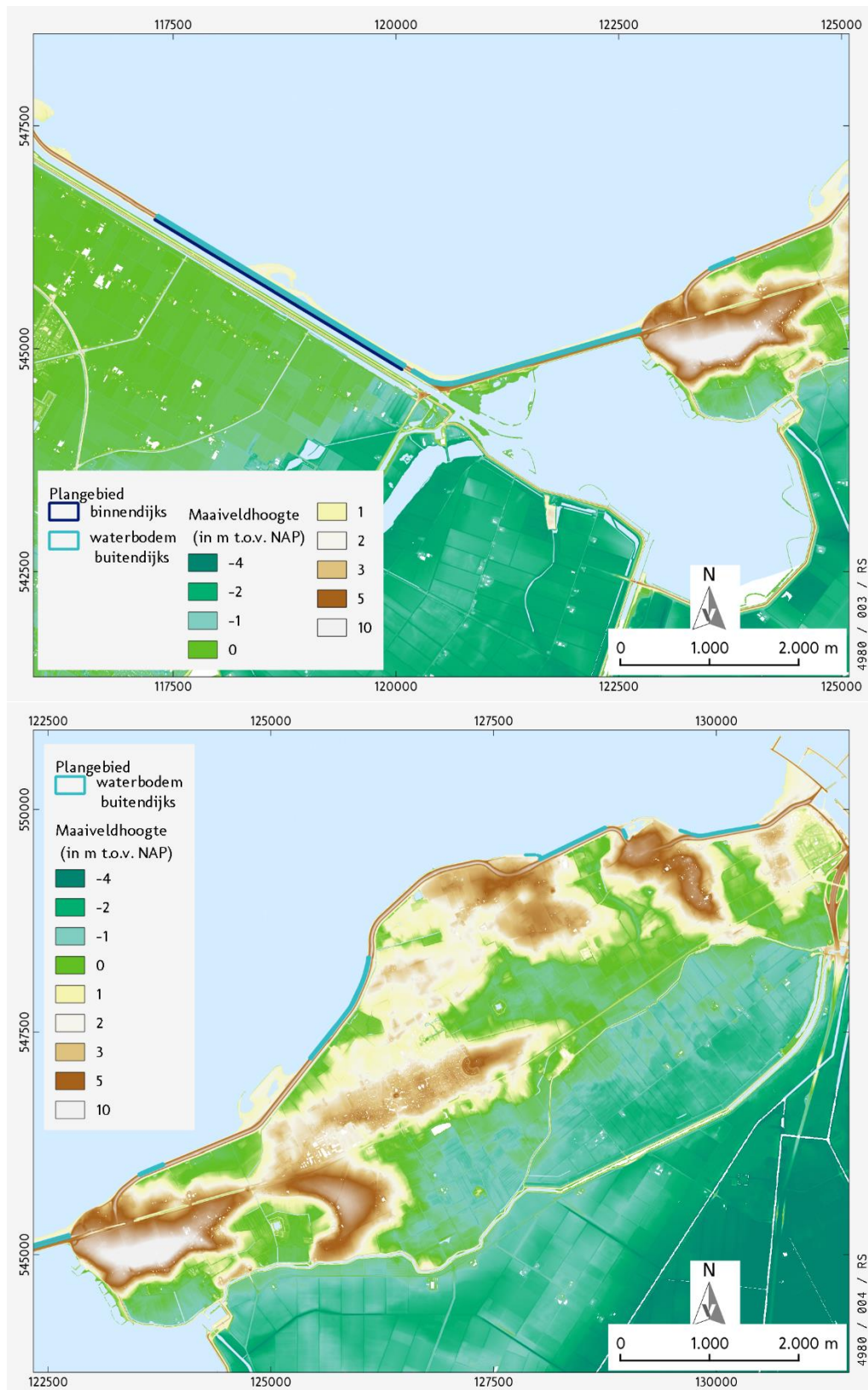
⁷ Berendsen 1996, De Mulder *et al.* 2003.

⁸ www.dinoloket.nl/ondergrondmodellen

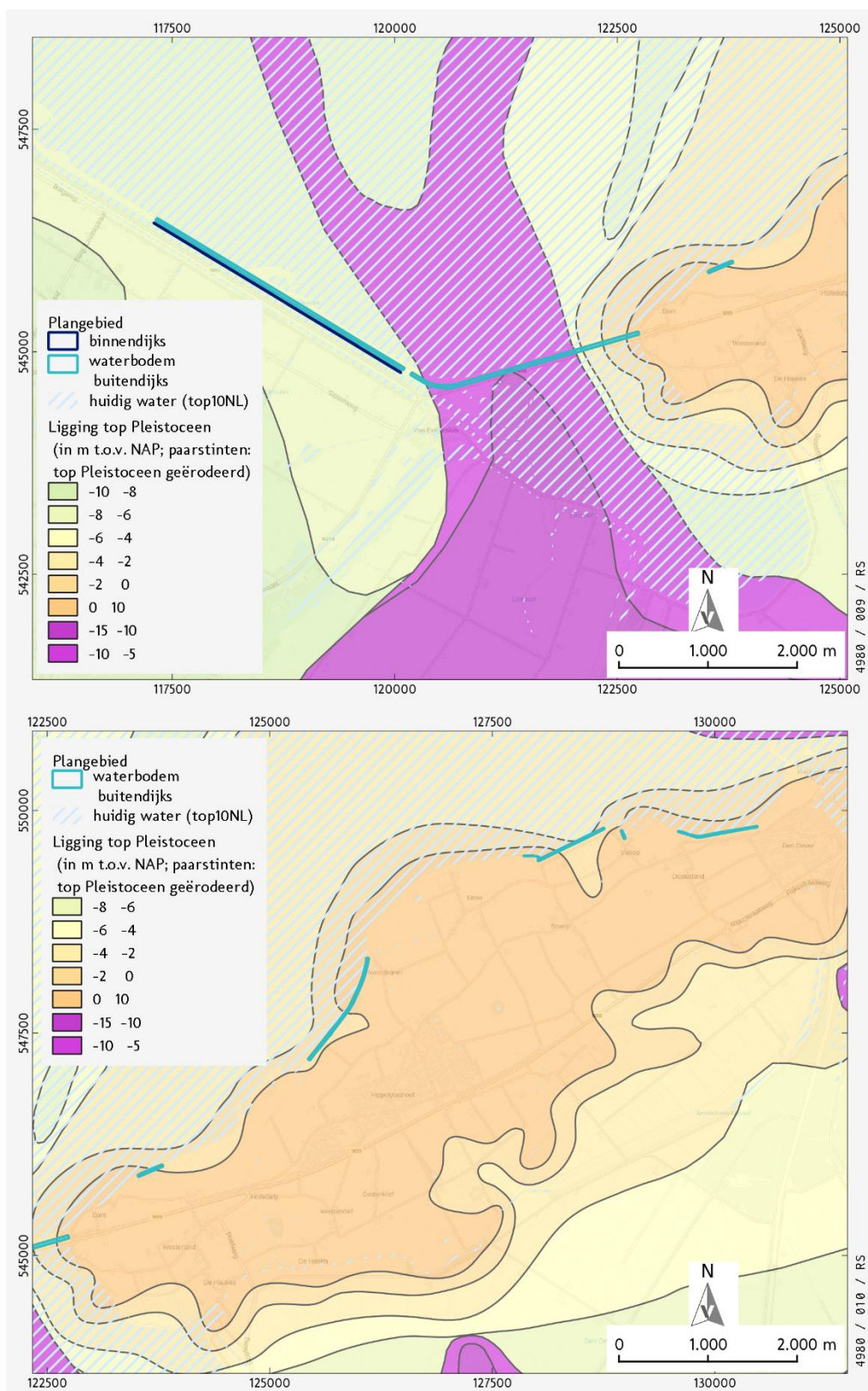
⁹ De bovenlaag die in de zomer ontdooit en in de winter weer bevroert.

¹⁰ De Mulder *et al.* 2003.

¹¹ Vos *et al.* 2013, 2018.

Afbeelding 8 Ligging plangebied op AHN3. Bron: AHN.nl.

Afbeelding 9 Ligging van de top van het Pleistoceen (in m t.o.v. NAP). Bron: RCE / Vos et al. 2011.

Daar waar het veen als een aparte laag herkenbaar is tussen het pleistocene materiaal onder het veen, en holocene, in het geval van het landschap waarin het plangebied zich bevindt, mariene afzettingen erboven, wordt het veen gerekend tot de Basisveen Laag, onderdeel van de Formatie van Nieuwkoop. Tegelijk met de stijgende grondwaterspiegel steeg de zeespiegel zodat er ook getijdenafzettingen in het plangebied kunnen worden aangetroffen. Deze getijdeafzettingen worden gerekend tot het Laagpakket van Wormer, onderdeel van de Formatie van Naaldwijk.¹²

Doordat de ijskappen in Scandinavië en Noord Amerika rond 5.000 jaar geleden vrijwel volledig waren gesmolten vertraagde de zeespiegelstijging. De langzaam stijgende zeespiegel gecombineerd met een constante aanvoer van sediment zorgde ervoor dat er een natuurlijke kustlijn kon ontstaan met duinen. Hierdoor kwam het plangebied in een rustiger milieu terecht. Vervolgens kon het veen zich uitbreiden. De veenpakketten die boven de afzettingen van het Laagpakket van Wormer worden aangetroffen worden gerekend tot het Hollandveen Laagpakket (Formatie van Nieuwkoop).¹³

De verdergaande stijging van de zeespiegel en het ontbreken van een gesloten duinenrij zorgden ervoor dat het plangebied weer in de invloedssfeer van de zee terechtkwam. Ditmaal kwam de zee uit het noordoosten. Tussen 100 voor Christus en 800 na Christus kwam het plangebied in de invloedssfeer van de zee terecht.¹⁴ Hier werden weer getijdeafzettingen afgezet, ditmaal van het Laagpakket van Walcheren, onderdeel van de Formatie van Naaldwijk.¹⁵ Kort na de Allerheiligenvloed (1170) werd Wieringen een eiland. Om voor de veiligheid te zorgen werden vanaf de Late Middeleeuwen dijken aangelegd. In de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd werd het Amsteldiep dieper en breder door de hogere stormfrequentie. Wieringen bleef een eiland tot het afsluiten van het Amsteldiep in 1924. Het huidige Amstelmeer is een restant van het Amsteldiep.

Geomorfologie en bodem - Balgzanddijk / Amsteldiepdijk

Op de geomorfologische kaart is dit deel van het plangebied gekarteerd als een vlakte van getij-afzettingen met aan de zeezijde een strandvlakte (zie *kaart 2*). De strandvlakte ten noorden van beide dijken is ontstaan na het aanleggen van de dijken. Op de bodemkaart (*kaart 3*) is het plangebied gekarteerd als dijk, en op de verstoringslaag als een (grond)depot.

Geomorfologie en bodem - Wieringer Zeewering

Op de geomorfologische kaart is het plangebied gekarteerd als onderdeel van de stuwwal, abrasievlakte, storthoop en klif (zie *kaart 2*); het plangebied bevindt zich hier op het meest noordelijke deel van de stuwwal. Op de bodemkaart (*kaart 3*) is het grootste deel plangebied slechts gekarteerd als dijk, en op de verstoringslaag als een (grond)depot. Op de aansluitingen van de dijk op de stuwwal van Wieringen en in de directe omgeving van dit deel van het plangebied worden echter laarpodzolgronden verwacht op de hoger gelegen delen, en gooreerdgronden (pZn23x), en kalkarme poldervaaggronden (Mn52Cx)¹⁶ op de lager gelegen gebieden. Laarpodzolgronden zijn gronden met een podzol-B (inspoelingshorizont) en een humeuze bovengrond van minimaal 30 cm en maximaal 50 cm dikte. In de meeste gevallen zijn deze bodems opgeworpen door de potstalbemesting.¹⁷ De kalkarme poldervaaggronden die in (de nabijheid van) het plangebied voorkomen worden gekenmerkt door een (siltig) kleiige bovengrond, met vanaf 60 tot 80 cm onder het maaiveld een overgang naar (dek)zand, waar vaak ook een podzol-B in voorkomt. Vanwege de dikte van het jonge kleidek worden ze echter niet tot de podzolgronden gerekend. De gooreerdgronden die hier in (de nabijheid van) het plangebied voorkomen zijn over het algemeen ontwikkeld in geërodeerd en gehersedimenteerd dekzand, waardoor de opbouw nogal uiteen kan lopen. Het zijn kalkloze zandgronden met hydromorfe kenmerken (zonder ijzerhuidjes rond de zandkorrels), zijn roestarm, en hebben geen of slechts een zeer zwakke podzol-B in de ondergrond.¹⁸

¹² Berendsen 1997, De Mulder et al. 2003.

¹³ Berendsen 1997, De Mulder et al. 2003, TNO-GDN 2022.

¹⁴ Vos et al. 2013

¹⁵ Berendsen 1997, De Mulder et al. 2003.

¹⁶ Het achtervoegselx bij beide gronden geeft aan dat er keileem of potklei te verwachten is tussen 40 en 120 cm onder maaiveld.

¹⁷ De Bakker/Schelling 1989.

¹⁸ Steur/Heijink 1991, 33.

3.2 Historisch-geografische context

Wieringer Zeewering

De hogere delen van het voormalige eiland Wieringen zijn mogelijk al vanaf de 7^e eeuw continu bewoond geweest. Historische bronnen maken duidelijk dat op het eiland (te Stroe) een Karolingisch Koningsgoed gevestigd was.¹⁹ Ook vestigen zich Vikingen op het eiland in de 9^e eeuw. Vanuit de hoger gelegen delen van het eiland werden vanaf laat in de 11^e eeuw de zuidelijker gelegen veenmoerassen ontgonnen.²⁰ Vanaf de 9^e eeuw was het veen rondom Wieringen langzaamaan ontgonnen en afgewaterd.²¹ Hierdoor zakte de veenbodem. Tegelijkertijd steeg het zeeniveau. Deze factoren, in combinatie met stormen, zorgden voor grote overstromingen van het veen. Het veenlandschap veranderde in een waddenlandschap, waarbij de invloed van de zee steeds verder toenam. In de 12^e eeuw kwam Wieringen door de doorbraken van De Zijpe, het Heersdiep en het Marsdiep geïsoleerd in zee te liggen. Dat zal voor de bewoners een flinke ommekeer zijn geweest. In de 12^e eeuw moet Wieringen een rijk eiland zijn geweest. In 1184 landde graaf Floris met zijn vloot op Texel en Wieringen.²² Hij onderwierp de eilandbewoners en plunderde hen, waarbij hij hen 4000 'marc sulvers' afperste. De grote som geld is een aanwijzing dat Wieringen en Texel in die tijd een belangrijk aandeel in de handel hadden. In 1284 werd Wieringen onderdeel van het graafschap Holland. Men had zich daar lang tegen verzet. Ook na 1284 bleef het onrustig. De overheersing door de graaf, en met name de maatregelen die hij oplegde met betrekking tot het bestuur en de rechtspraak werden niet gewaardeerd. Men kwam dan ook vaak in opstand. In 1432 ontving Wieringen stadsrechten van de graaf van Holland, waarmee een belangrijk deel van de rechtspraak weer aan de Wieringers zelf kwam.²³

Van Wieringen is bekend dat er al in de 13^e eeuw dijken werden aangelegd.²⁴ Er werden pogingen gedaan om het eerder verloren land terug te winnen door aandijking, zoals de polder Waard-Nieuwland tussen 1541 en 1544. Ruim 100 jaar later, in 1683, moest deze polder weer worden opgegeven.²⁵ De noordelijke zeewering, later de Wieringerzeewering, werd gedeeltelijk gebouwd op de hier aanwezige delen van de stuwwal. De wieringer dijken bestonden eerst uit niet veel meer dan stapels van plaggen, maar al spoedig bleken dergelijke dijkjes niet stevig genoeg. Als verbetering werd de wierdijk uitgevonden. Een dijk van wier had als voordeel boven een aarden dijk dat het gedroogde wier onder druk samenpakte tot een harde massa die veel minder te lijden had onder afslag. In een document uit 1319 is voor het eerst sprake van een "woerdiic".²⁶ Middeleeuwse (wier)dijken waren anders opgebouwd dan de tegenwoordige dijken. Het grootste verschil zit in de glooiing: wierdijken waren meer als een muur gebouwd.²⁷ Aan de zee kant was een laag van samengeperst wier aangebracht, meestal ongeveer 2 meter hoog en 2 meter breed. Aan de landzijde werd de wiermuur ondersteund door een brede aarden wal en aan de zeezijde werd de zogenaamde wierriem op zijn plaats gehouden door palen die in de bodem werden geslagen. De wierdijk ook zo zijn nadelen: de wiermassa continu door inklinking zodat de dijk steeds moest worden opgehoogd. Daarnaast was de dijk door zijn steile vorm kwetsbaar voor ondermijning door de golfslag. Alleen als er nog een flinke hoeveelheid buitendijks land was dat de ergste kracht van de golven opving konden de steile dijken overleven. In de praktijk verdween bij elke stormramp meer buitendijks land totdat de dijken echt de waterkering werden. Na verloop van tijd konden de golven de grond onder een stuk dijk wegslaan, waarna de wierriem losscheurde van de rest van de dijk. Door de onderlinge samenhang gingen dan honderden meters tegelijk aan de rol en zat er niets anders op dan het hele dijkvak te vernieuwen. Na een opeenvolging van stormrampen stapte men in de loop van de 16^e en 17^e eeuw in de rest van de lage landen langzaam af van de wierdijken en gaat men over op minder steile dijken met steentalud. Deze overgang werd bespoedigd door de komst van de paalworm.²⁸ Vanaf het eind van de 16^e eeuw kreeg men te maken met dit ongedierte dat de palen die werden gebruikt om de dijken te verankeren ruïneerde. Door

¹⁹ Lambooi/Messchaert, 2017.

²⁰ Lambooi/Messchaert, 2017.

²¹ Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord-Holland, 2018

²² Visser-Poldervaart/Huske, 2006.

²³ Visser-Poldervaart/Huske, 2006.

²⁴ Visser-Poldervaart/Huske, 2006.

²⁵ Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord-Holland, 2018.

²⁶ Lambooi/Messchaert, 2017.

²⁷ <http://www.pagowirens.nl/>

²⁸ Lambooi/Messchaert, 2017.

de afgelegen ligging van Wieringen waren de dijken van Wieringen lange tijd gespaard gebleven, maar aan het eind van de 18^e eeuw was de staat van de dijken dermate verslechterd, door de paalworm en achterstallig onderhoud, dat deze vervangen moesten worden.²⁹ Aan de noordzijde werden geheel nieuwe dijken aangelegd. Aan de zuidkant van het eiland, de luwe kant die bovendien door de waarden nog enigszins beschermd werd, volstond men met het inpakken van de oude wierdijk met een extra laag aarde en plaatselijk een steentalud.³⁰ Om deze combinatie van redenen is de Wieringer wierdijk als enige in Holland bewaard gebleven. Sinds 1986 is de dijk een provinciaal monument. Delen van huidige dijk aan de noordzijde van het eiland bestonden tot midden 18e eeuw nog uit wierdijken. Aan het de loop van de 18e eeuw werden deze voorzien van stenen glooiingen.³¹ Als gevolg van steeds opnieuw optredende overstromingen werd deze dijk in de in loop van de tijd meerdere keren vervangen. De huidige dijk is een dijk tracé bestaande uit verschillende oudere delen dat in de jaren '80 op Deltahoogte is gebracht. Op de kaart Hollandiae van Abraham Ortelius uit 1570 is Wieringen goed te zien (*afbeelding 11*). Ook zijn de dorpjes Den Oever, Oosterland, Stroe, Hippolytushoef en Westerland zichtbaar. Voor de historisch-geografische gegevens is verder gebruik gemaakt van de website van de RCE (kadasterkaart 1811-1832),³² Topotijdreis³³ en ArcGISOnline.³⁴ Op de opeenvolgende historische topografische kaarten is de transitie van Wieringen van eiland naar onderdeel van het vasteland te zien.

Afbeelding 10 Het eiland Wieringen op de kaart Hollandiae van Abraham Ortelius, naar Jacob van Deventer, 1570. Bron: UVA.

²⁹ <http://www.pagowirenl.nl/>

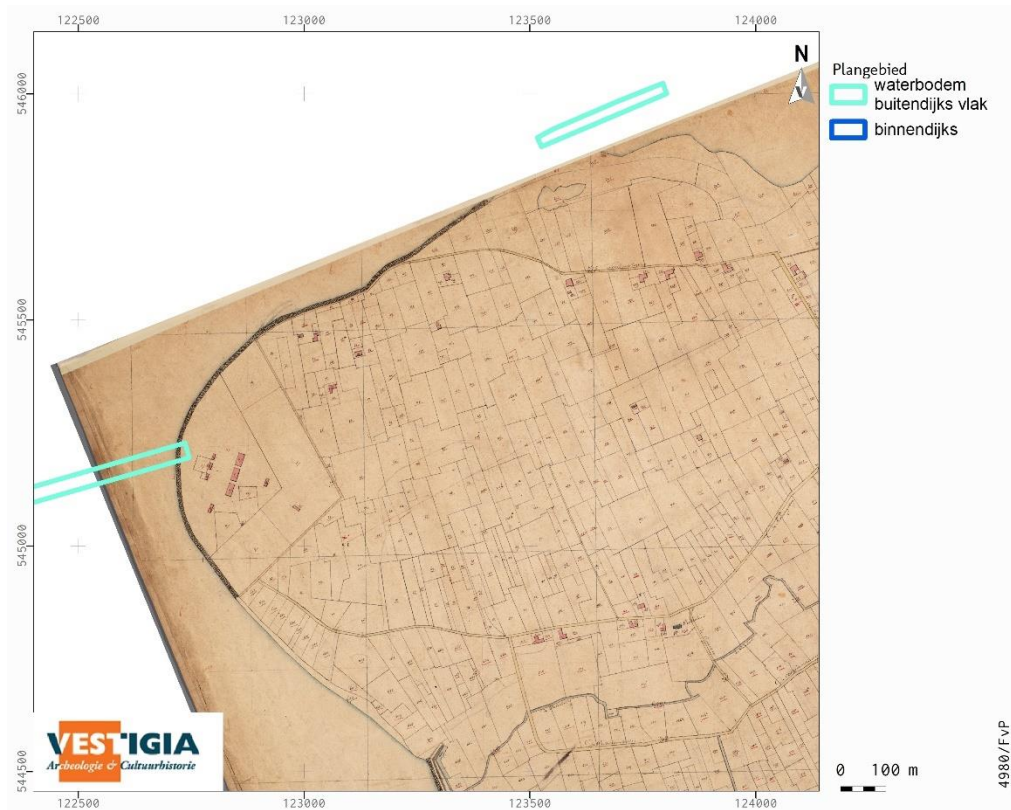
³⁰ Lambooi/Messchaert, 2017.

³¹ Lambooi/Messchaert, 2017.

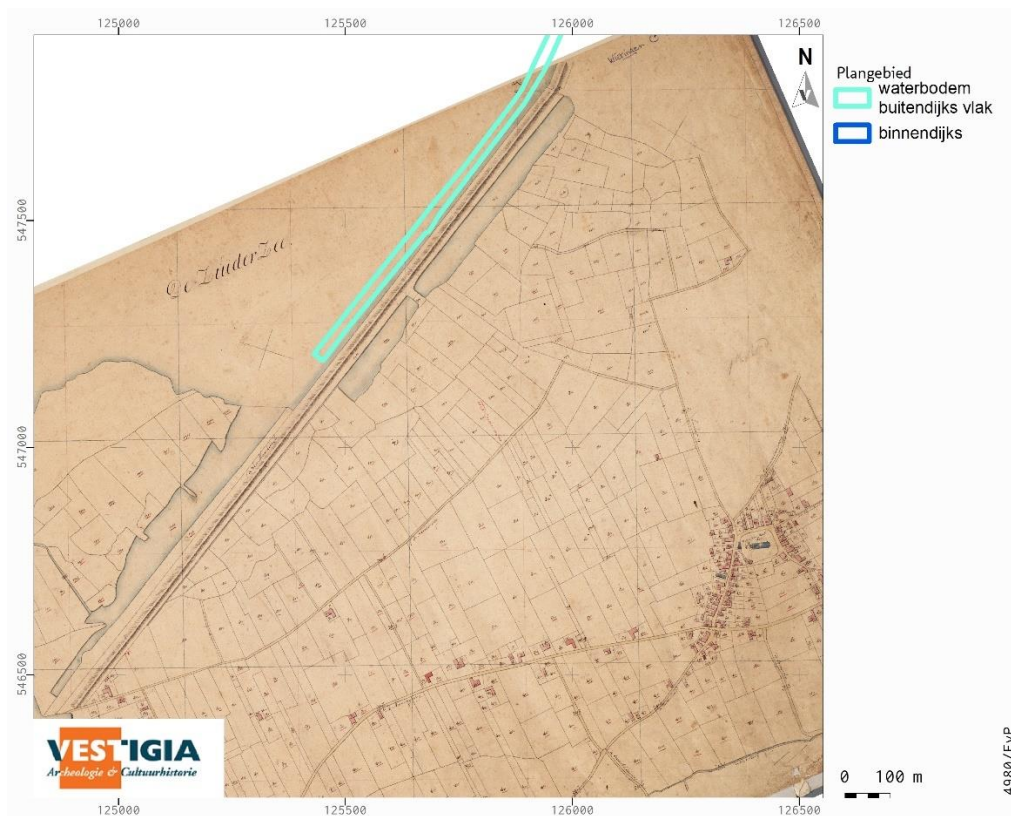
³² www.cultureelerfgoed.nl.

³³ www.topotijdreis.nl.

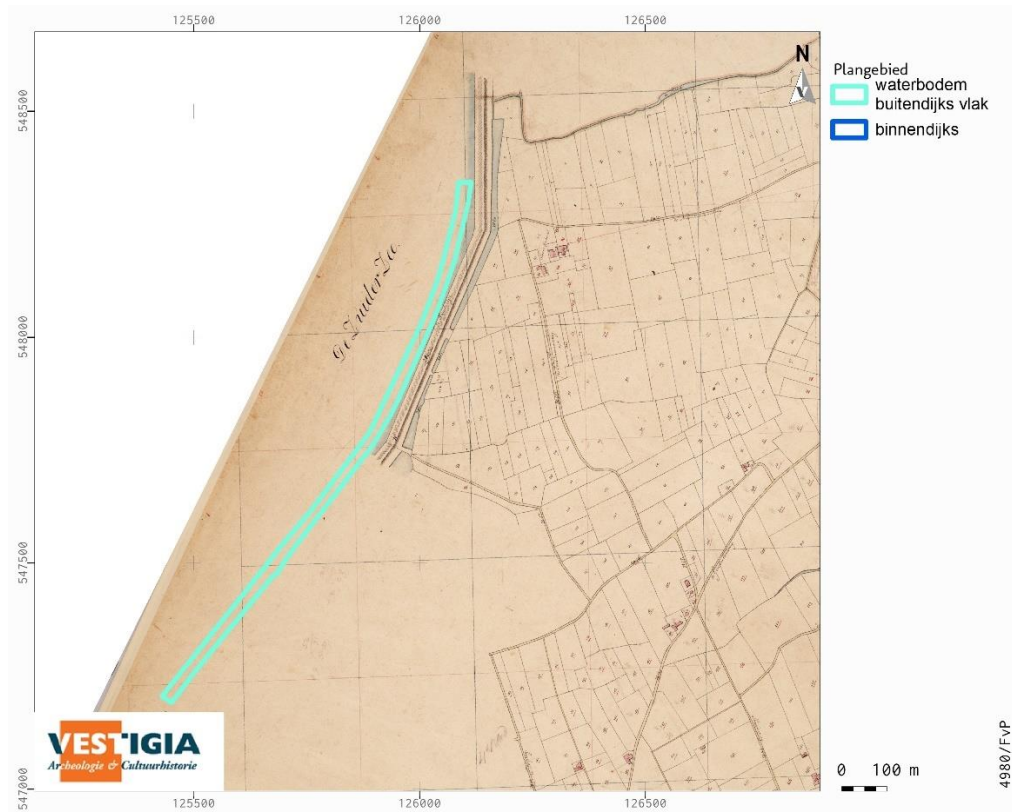
³⁴ arcgisonline.com.

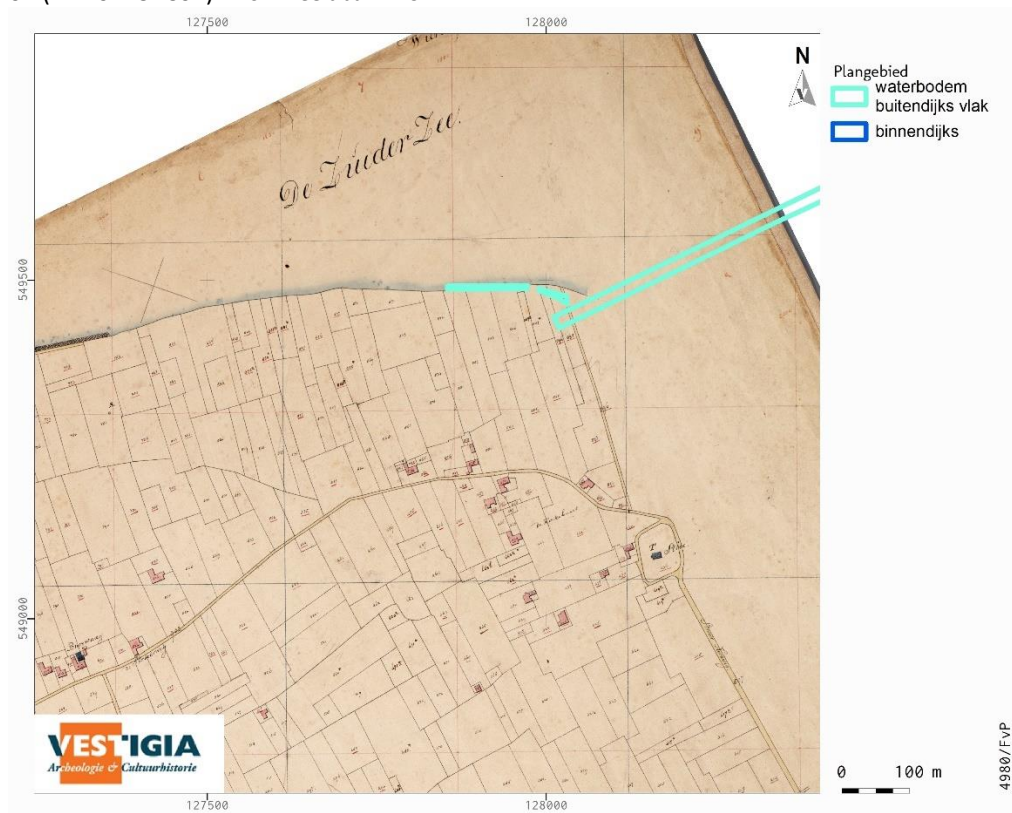
Abbeelding 11 Uitsnede Kadastrale Minuutplan 1811-1832: minuutplan Wieringen, Noord Holland, sectie D, blad 01 (MIN07131D01). Bron: Beeldbank RCE.

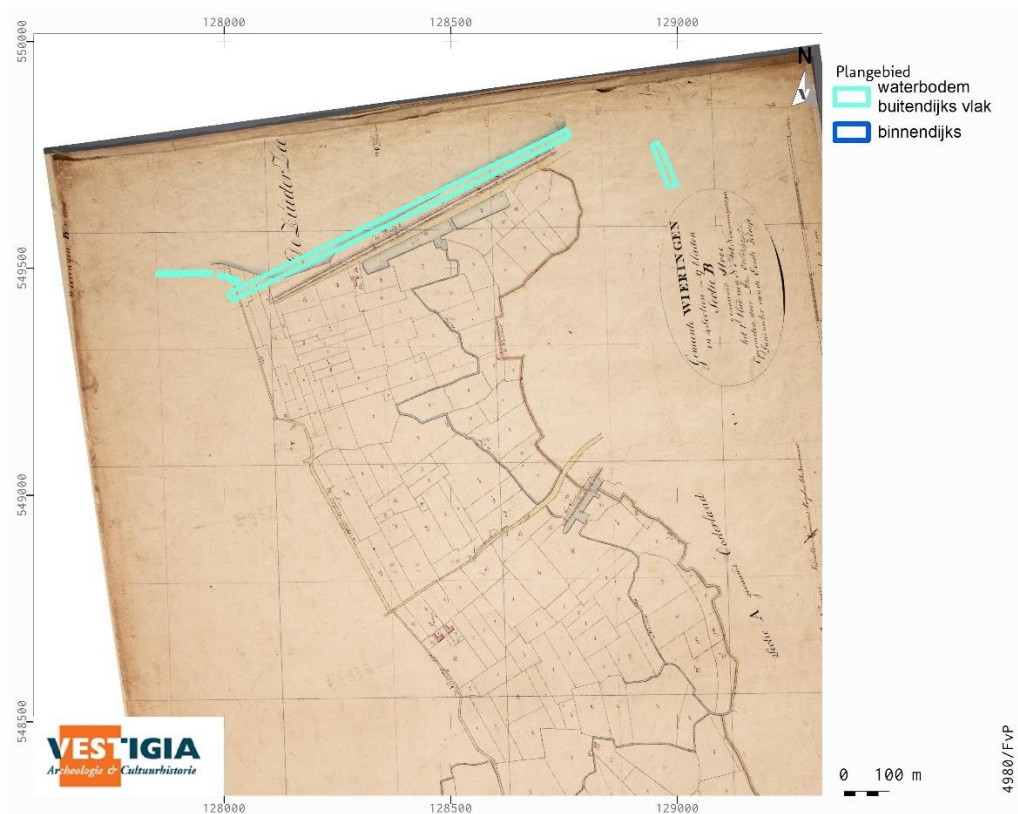
Abbeelding 12 Uitsnede Kadastrale Minuutplan 1811-1832: minuutplan Wieringen, Noord Holland, sectie C, blad 04 (MIN07131C04). Bron: Beeldbank RCE.

Afbeelding 13 Uitsnede Kadastrale Minuutplan 1811-1832: minuutplan Wieringen, Noord Holland, sectie C, blad 01 (MIN07131C01). Bron: Beeldbank RCE

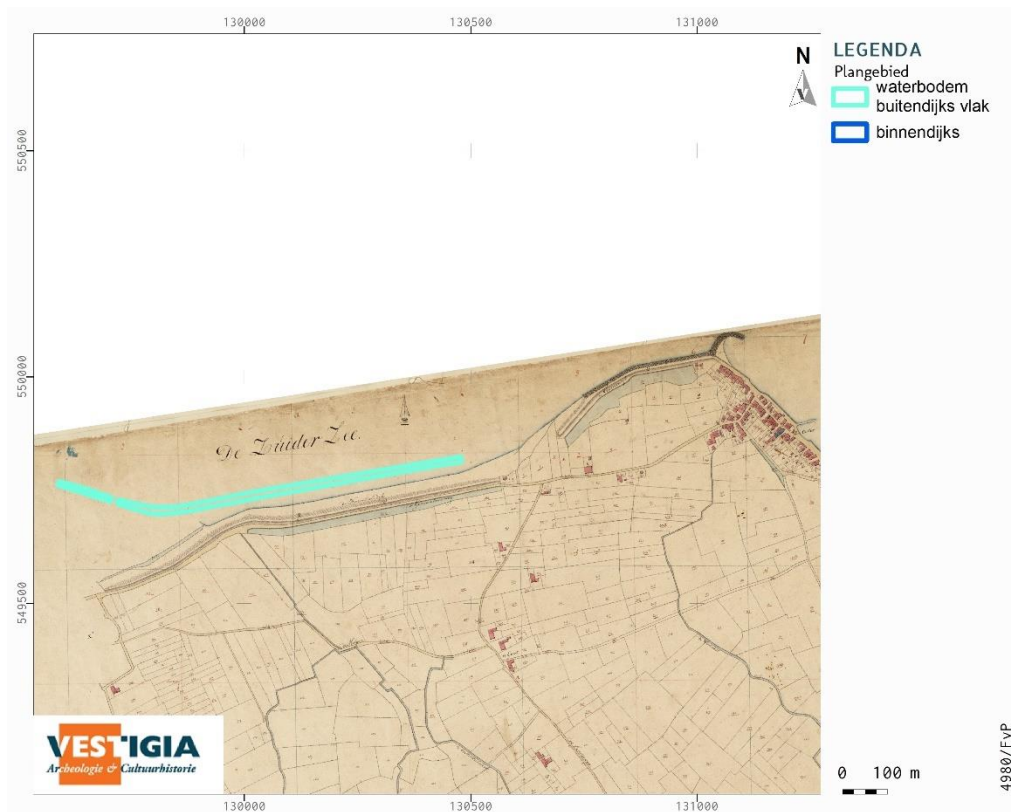
Afbeelding 14 Uitsnede Kadastrale Minuutplan 1811-1832: minuutplan Wieringen, Noord Holland, sectie B, blad 02 (MIN07131B02). Bron: Beeldbank RCE

Afbeelding 15 Uitsnede Kadastrale Minuutplan 1811-1832: minuutplan Wieringen, Noord Holland, sectie B, blad 01 (MIN07131B01). Bron: Beeldbank RCE

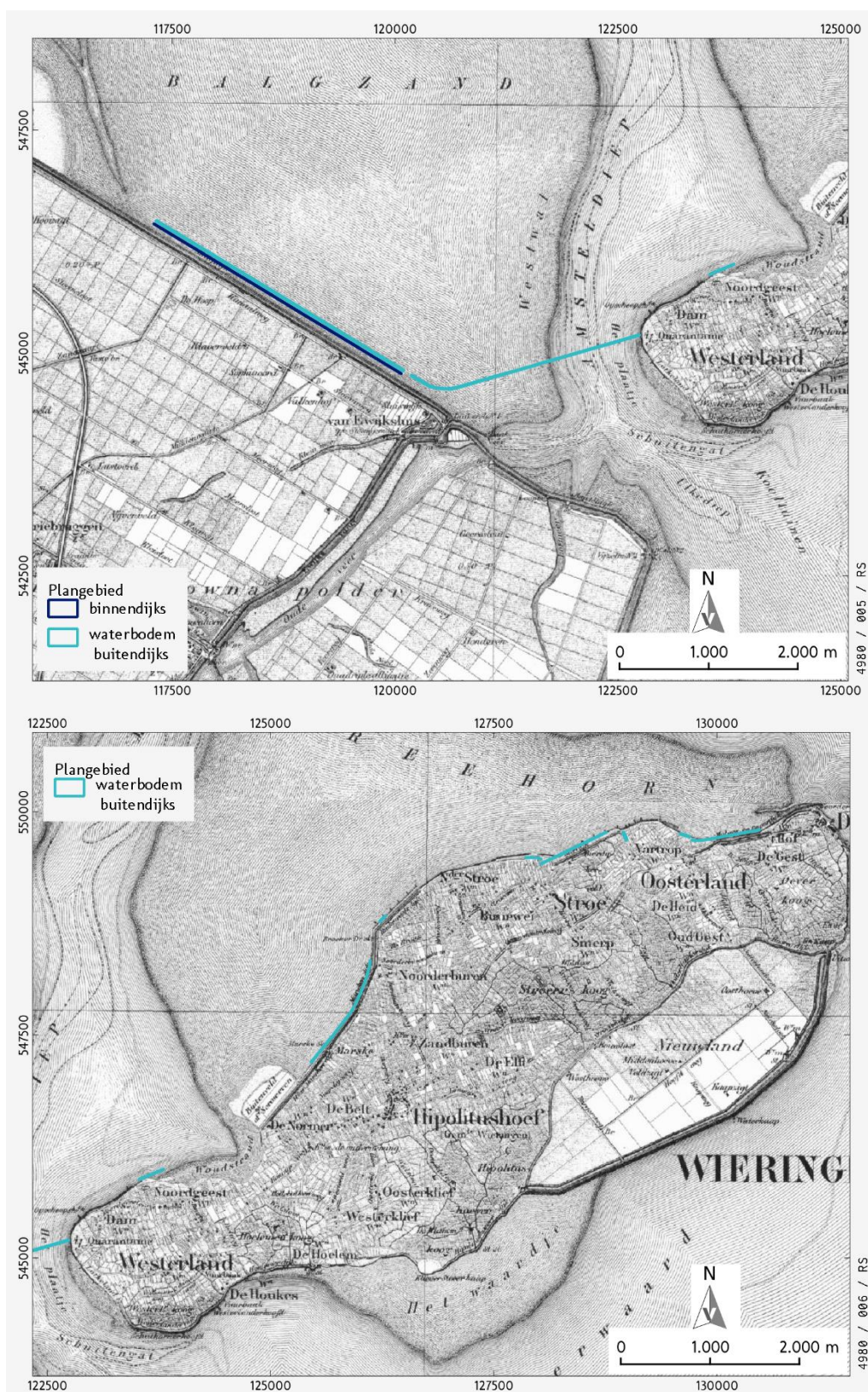

Afbeelding 16 Uitsnede Kadastrale Minuutplan 1811-1832: minuutplan Wieringen, Noord Holland, sectie A, blad 02 (MIN07131A02). Bron: Beeldbank RCE

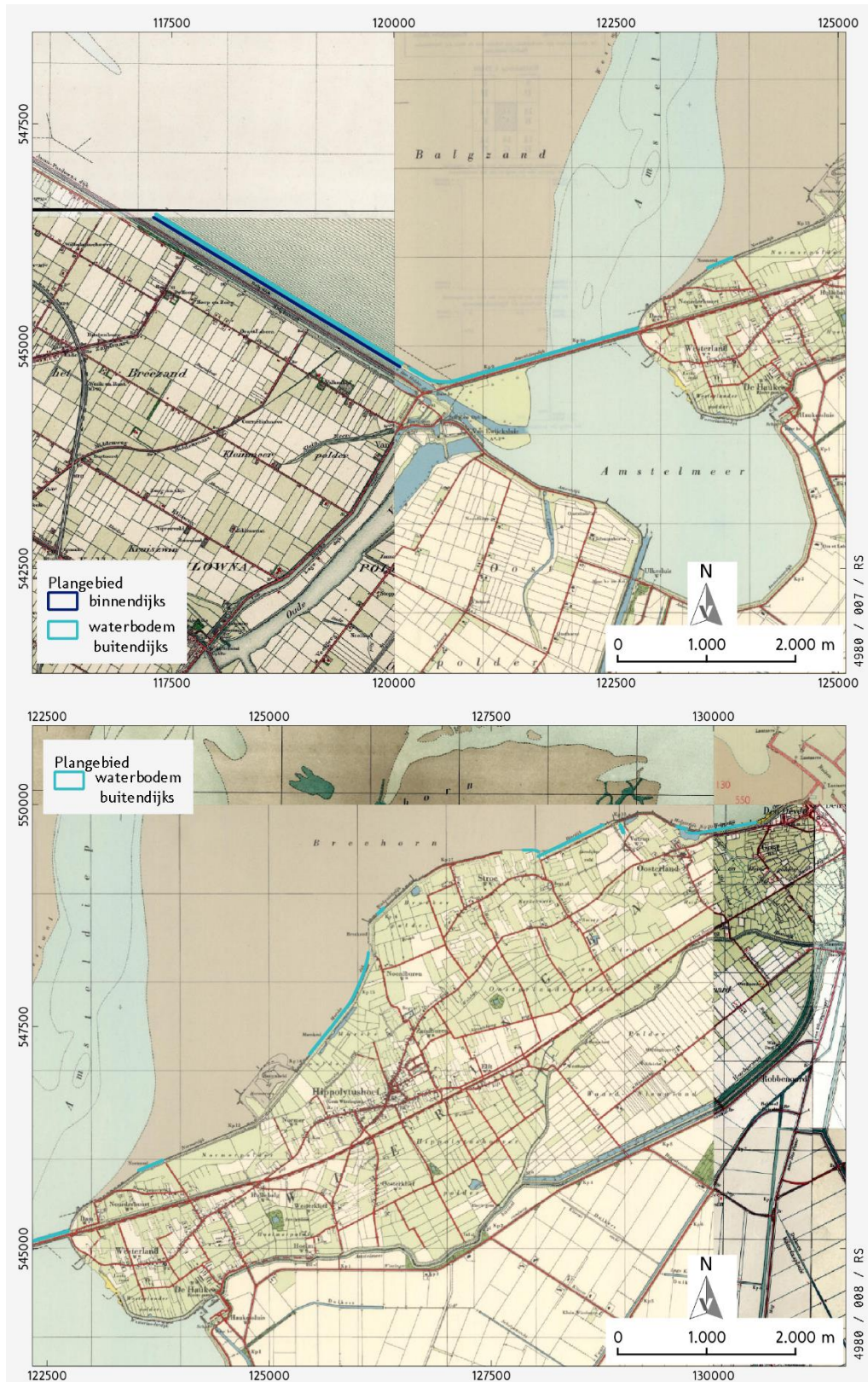

Afbeelding 17 Uitsnede Kadastrale Minuutplan 1811-1832: minuutplan Wieringen, Noord Holland, sectie A, blad 01 (MIN07131A01). Bron: Beeldbank RCE.

Op de Kadastrale Minuutplan van 1811-1832 (afbeelding 11 t/m 17) is te zien dat het plangebied op dat moment grotendeels buitendijks is gelegen, met enkele delen die op dat moment in agrarisch gebruik waren. Er is geen sprake van bebouwing binnen of nabij het plangebied.

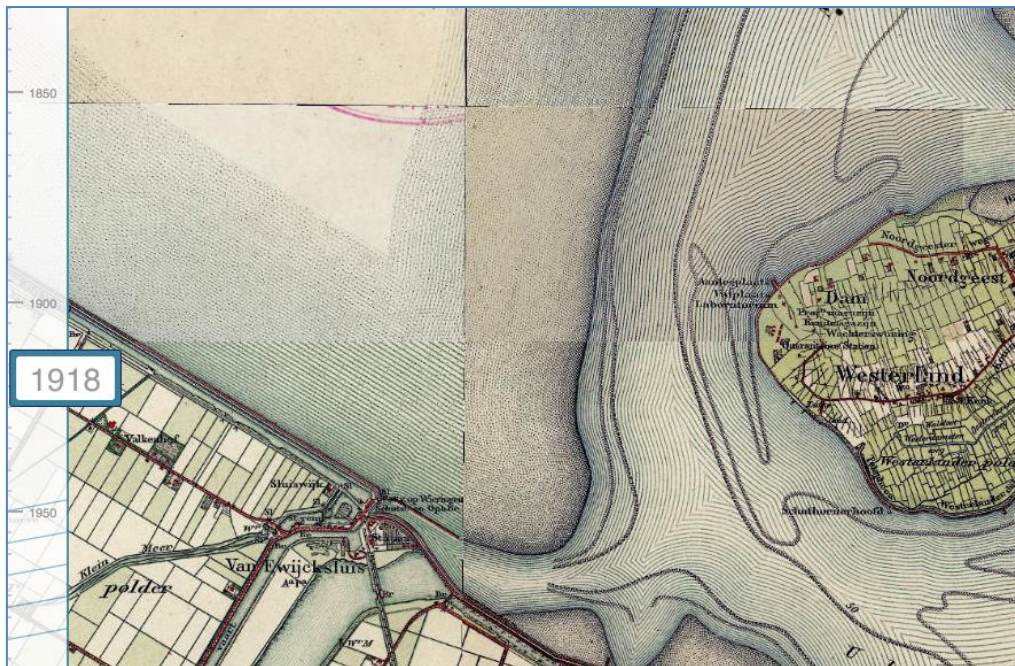
Afbeelding 18 Topografische kaart uit 1850 Het plangebied is globaal in blauw aangegeven. Bron: Topotijdreis.

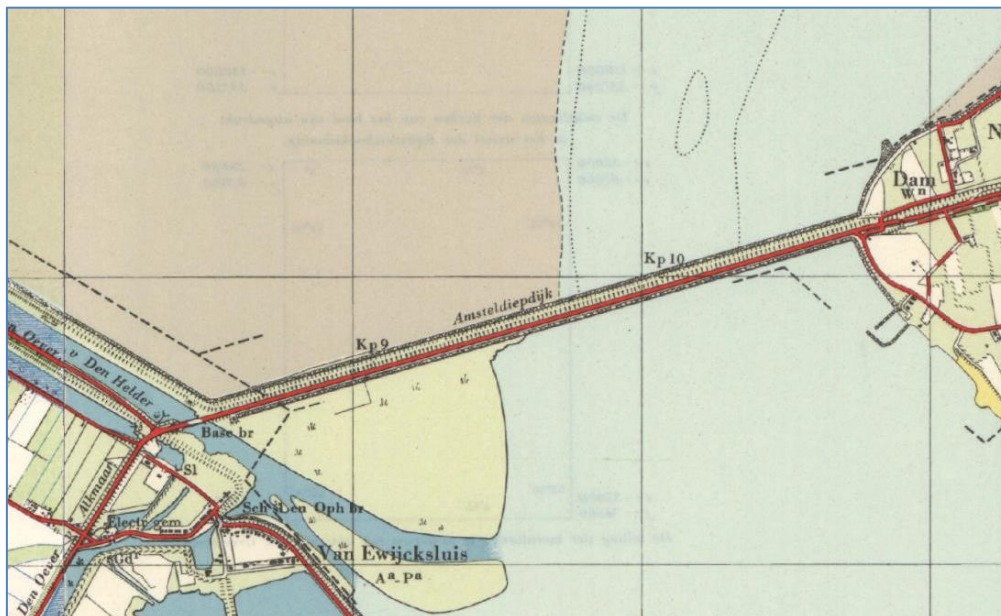
Afbeelding 19 Topografische kaart uit 1950 Het plangebied is globaal in blauw aangegeven. Bron: Topotijdreis.

Amsteldiepdijk

Eind jaren 20 van de 20^e eeuw is de Amsteldiepdijk naar Wieringen gebouwd, in het verlengde waarvan de eerste Balgzandbrug werd aangelegd (1929). Het gebied was tot het begin van de 19^e eeuw een buitengaats gebied. De Amsteldiepdijk tussen de Van Ewijcksluis en Wieringen ontstond in 1924, ongeveer tegelijkertijd met de Balgzanddijk. In het verlengde van de Amsteldiepdijk werd de eerste Balgzandbrug werd aangelegd (1929). De aanleg van de Amsteldiepdijk en de Balgzanddijk (1926-1928) voor de kust van de Anna Paulownapolder behoorden, samen met de drooglegging van de Wieringermeerpolder enkele jaren later, tot de eerste grote stap ter realisatie van de Zuiderzeewerken.³⁵

Afbeelding 20 Situatie voor de aanleg van de Amsteldiepdijk (kaart is uit 1918). Bron: topotijdreis.nl.

Afbeelding 21 Situatie na de aanleg van de Amsteldiepdijk (kaart is uit 1952). Bron: topotijdreis.nl.

³⁵ <https://maps.noord-holland.nl/GeoWeb51HTML5/index.html?viewer=ilc>

Afbeelding 22 Huidige situatie van de Amsteldiepdijk. Bron: Bing.com.

Balgzanddijk

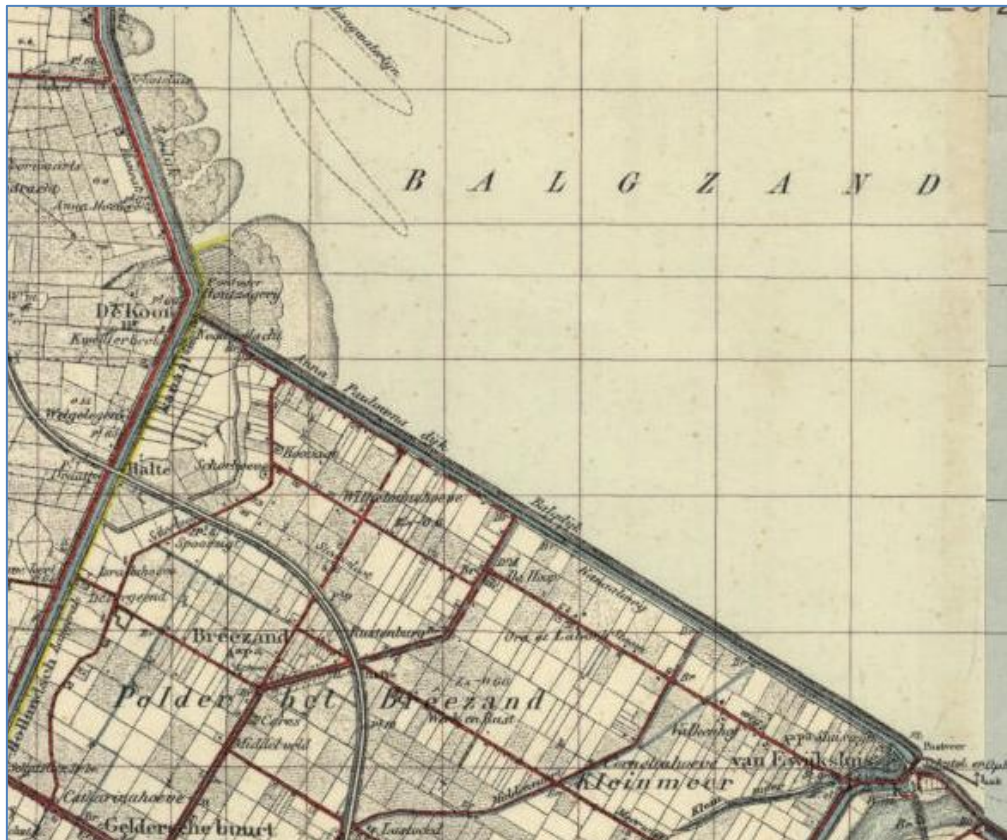
Het gebied was tot het begin van de 19^e eeuw een buitengaats gebied. Ten westen van het deelgebied Balgzanddijk kon op een droogvallende zandplaat op een zandduin een hoeve worden gebouwd. Deze bebouwing groeide na het droogleggen van het gebied uit tot buurtschap de Kooy.³⁶ Met het gereedkomen van het Noordhollandsch Kanaal en de naastgelegen dijk, gereed in 1825, ontstond ten westen van plangebied de Koegraspolder. In de jaren 40 van de 19^e eeuw werd de Anna Paulownapolder aangelegd.³⁷ De Balgdijk en het Balgzandkanaal ten zuiden van de Balgzanddijk waren onderdeel van dit project.

De Balgzanddijk werd in 1926-1928 aangelegd na het graven van het Balgzandkanaal om deze te beschermen tegen het zeewater. Tegelijk ontstond de Amsteldiepdijk naar Wieringen, in het verlengde waarvan de eerste Balgzandbrug werd aangelegd (1929). Na de aanleg van het Balgzandkanaal verloor het kleinere Balgzandkanaal zijn functie als doorgaand vaarwater. De aanleg van de Amsteldiepdijk en de Balgzanddijk voor de kust van de Anna Paulownapolder behoorden, samen met de drooglegging van de Wieringermeerpolder enkele jaren later, tot de eerste grote stap ter realisatie van de Zuiderzeewerken.³⁸ In de jaren 50 van de vorige eeuw werd een nieuwe dijk aangelegd vóór de oude dijk, waardoor er twee parallelle dijken met achterliggende kanalen ontstonden.

³⁶ Berendsen 1996.

³⁷ Alders 2006

³⁸ <https://maps.noord-holland.nl/GeoWeb51HTML5/index.html?viewer=ilc>

Afbeelding 23 Situatie voor de aanleg van de Balgzanddijk (kaart is uit 1918). Bron: topotijdreis.nl.

Afbeelding 24 Situatie na de aanleg van de Balgzanddijk (kaart is uit 1952). Bron: Topotijdreis.nl.

3.3 Huidig gebruik (LS02)

Het gedeelte van het plangebied bij de Wieringer Zeewering ligt aan de noordzijde van het voormalige eiland Wieringen en wordt gekenmerkt door de dijk met teensloot, omliggend (dijk)wegen en huizen, weidevelden, het natuurreservaat Kleiput bij Vatrop, het natuurreservaat Normerven (kwelder), en in het zuiden van het deelgebied het buurtschap Dam en camping Zeezicht.

De Amsteldiepdijk betreft een dijk, de aanwezige wegen, het (droge) voorland van de dijk en omliggende wateren. Binnen het gedeelte van de Balgzanddijk zijn een kanaal, lokale wegen en de dijk aanwezig. Ook behoren (droge) delen van het voorland van de dijk en delen van de Waddenzee tot het plangebied.

3.4 Mogelijke verstoringen (LS03)

Voor informatie met betrekking tot mogelijke verstoringen is de website van het Bodemloket en de Kaart Verstoringsbronnen geraadpleegd.³⁹ Hierop zijn geen verstoringen bekend. Wel is duidelijk dat de oorspronkelijke bodemopbouw bij de Kleiput bij Vatrop verstoord is geraakt door het winnen van keileem ten behoeve van de bouw en onderhoud van dijken. Bij de Amsteldiepdijk en de Balgzanddijk zijn geen verstoringen geregistreerd ter plaatse van het plangebied, maar het kan worden aangenomen dat de oorspronkelijke (zee)bodemopbouw ter plaats van de dam plaatselijk verstoord is door/tijdens de aanleg van de dam.

3.5 Bekende archeologische waarden (LS04)

Bekende archeologische waarden

Voor de archeologische gegevens omtrent het onderhavige plangebied is het Archeologisch Informatiesysteem (Archis) geraadpleegd, dat alle geregistreerde archeologische monumenten, onderzoeken, en waarnemingen/vondstlocaties bevat. Archeologische monumenten zijn terreinen met een (hoge/zeer hoge) archeologische waarde, die ofwel fysiek (wettelijk en juridisch) beschermd worden, ofwel een planologische bescherming hebben waarbij in het bestemmingsplan voorschriften voor het gebruik zijn opgenomen.

Binnen een straal van 100 meter bevinden zich negen archeologische monumenten/AMK-terreinen (tabel 1, kaart 4):

AMK monumentnr	Waarde	Toponiem
1781	Terrein van hoge archeologische waarde	Normerpolder
1782	Terrein van hoge archeologische waarde	Broekerpolder, Noordburenweg, Noordburen
1783	Terrein van hoge archeologische waarde	
1788	Terrein van hoge archeologische waarde	Stroeerweg
1790	Terrein van hoge archeologische waarde	Gemeenelandsweg
1793	Terrein van hoge archeologische waarde	Broekerpolder, Broekerlaan, Noord-Stroe
11844	Terrein van hoge archeologische waarde	Zandkuilweg
14952	Terrein van hoge archeologische waarde	Den Oever (dorp)
14953	Terrein van hoge archeologische waarde	Stroe (dorp)

Tabel 1 In Archis geregistreerde AMK-terreinen in het plangebied zelf en in een straal van 100 meter rondom het plangebied. Bron: Archis3.

³⁹ <http://www.bodemloket.nl/>; <https://archeologieinnederland.nl/bronnen-en-kaarten/verstoringsbronnenkaart>.

De negen monumenten liggen allemaal op het voormalige eiland Wieringen:

- Monumentnummer 1781, bewoning (inclusief verdediging) (Vroege Middeleeuwen-Late Middeleeuwen). Een terrein met met sporen van bewoning. Het betreft hier een terrein met een bovenlaag welke in de loop der eeuwen door ophoging is ontstaan (Laat Middeleeuwse cultuurgrond). De woonlaag heeft een dikte die varieert van 0.2 tot 0.3 meter, begint direct onder de bouwvoor en bevat scherven. Plaatselijk is een tweede woonlaag aangeboord welke op een diepte ligt van 0.8 tot 1.2 meter onder het maaiveld. Aangezien de sporen een bijdrage leveren aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied, wordt in principe behoud van dit terrein nagestreefd. Het terrein ligt aan weerszijden van voormalige Middeleeuwse weg (verlengde van de Noorderlaan).
- Monumentnummer 1782, bewoning (inclusief verdediging) (Late Middeleeuwen). Een terrein met sporen van bewoning, met een bovenlaag die in de loop der eeuwen door ophoging is ontstaan (Laat Middeleeuwse cultuurgrond). Door middel van boringen is vastgesteld dat de eigenlijke bewoningslaag grotendeels onaangetast is. Aangezien de sporen een bijdrage leveren aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied, wordt in principe behoud van dit terrein nagestreefd.
- Monumentnummer 1783, bewoning (inclusief verdediging) (Vroege Middeleeuwen-Late Middeleeuwen). Een terrein met sporen van bewoning, met een bovenlaag die in de loop der eeuwen door ophoging te ontstaan (Laat Middeleeuwse cultuurgrond) aan de Gemeenelandsweg/Vatropperweg; Vatrop. Onder dit ophogingspakket bevindt zich de eigenlijke cultuurlaag, die een dikte heeft van 0.1 tot 0.2 meter. Dit niveau lijkt niet of nauwelijks aangetast. Aangezien de sporen een bijdrage leveren aan de bewonings-geschiedenis van het gebied, wordt in principe behoud van dit terrein nagestreefd. Tijdens veldkartering in 1981 tevens enkele scherven uit de Midden IJzertijd aangetroffen.
- Monumentnummer 1788, bewoning (inclusief verdediging) (Vroege Middeleeuwen-Late Middeleeuwen). Een terrein met sporen van bewoning, met een bovenlaag die in de loop der eeuwen door ophoging is ontstaan (Laat Middeleeuwse cultuurgrond). Door middel van boringen is vastgesteld dat de bewoningssporen zich bevinden in een donkere bruin/grijze zandlaag met een dikte van 0.2 meter, die direct onder de bouwvoor ligt. Aangezien de sporen een bijdrage leveren aan de kennis van de bewoningsgeschiedenis van het gebied, wordt in principe behoud van dit terrein nagestreefd. Op dit terrein zijn eerder archeologische onderzoeken uitgevoerd, zaakidentificatienummers 2333483100 en 2341607100.
- Monumentnummer 1790, bewoning (inclusief verdediging) (Vroege Middeleeuwen-Late Middeleeuwen). Een terrein met sporen van bewoning aan de Gemeenelandsweg in Hippolytushoef, met een bovenlaag die in de loop der eeuwen door ophoging is ontstaan (Laat Middeleeuwse cultuurgrond). Hieronder bevindt zich een pakket met bewoningssporen op een diepte van minimaal 0.8 meter beneden maaiveld. Dit pakket heeft een dikte van 0.2 tot 0.3 meter. Aangezien deze sporen een bijdrage leveren aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied, wordt in principe behoud van dit terrein nagestreefd.
- Monumentnummer 1793, bewoning (inclusief verdediging) (Vroege Middeleeuwen-Late Middeleeuwen). Een terrein met sporen van bewoning, met een bovenlaag die in de loop der eeuwen is ontstaan door ophoging (Laat Middeleeuwse cultuurgrond). Onder dit pakket, op een diepte van minimaal 0.7 meter onder het maaiveld, bevindt zich het eigenlijke bewoningsniveau. Deze laag met een dikte die varieert van 0.3 tot 0.4 meter bevat houtskool, botfragmenten en mosselschelpen en lijkt vrijwel intact. Aangezien de sporen een bijdrage leveren aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied, wordt in principe behoud van dit terrein nagestreefd.
- Monumentnummer 11844, bewoning (inclusief verdediging) (Late Middeleeuwen). Een terrein met sporen van bewoning. Op basis van een veldkartering (+ metaaldetectie) uitgevoerd in 1995/1996 wordt verwacht dat zich in de ondergrond goed geconserveerde overblijfselen uit de Late Middeleeuwen bevinden. Verschillende vondsten waaronder aardewerk en metalen voorwerpen werden hier gevonden. De overblijfselen kunnen een bijdrage leveren aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied.
- Monumentnummer 14952 is een terrein van hoge archeologische waarde en betreft een historische Dorpskern van Den Oever. De begrenzing van de historische kern is bepaald op grond van de historische kaart 1849-1859, schaal 1:25.000. De archeologische waarde van historische stads- en dorpskernen

bestaat uit reeds aangetroffen of te verwachten aanwezigheid, boven of onder de grond, van bouwhistorische resten en archeologische sporen en voorwerpen.⁴⁰

Het voormalige eiland Wieringen als ensemble is aangemerkt als een van de 10 regio's met archeologisch belang binnen de provincie Noord-Holland.⁴¹ Hoewel dit gegeven geen aanscherping oplevert van de gespecificeerde archeologische verwachting binnen het plangebied, laat dit toch de hoge archeologische waarde van wijdere omgeving van de Wieringer Zeewering zien.

Dit komt tot uitdrukking in het feit dat binnen en in de directe nabijheid van het plangebied een aantal archeologische vondstmeldingen is gedocumenteerd (*tabel 2*). Binnen een straal van 100 m rondom het plangebied zijn in Archis 16 vondstlocaties bekend, allemaal op het voormalige eiland Wieringen. De vondsten van de vondstlocaties staan beschreven in *tabel 2*. De vondsten dateren uit een variërende reeks periodes.

	ZAAK_ID	Verwerving	Begin periode	Eind periode	materiaal	opmerking
1	3075751100	veldkartering	Late ME A	Late ME A	steengoed	aan de buitenzijde van de dijk (deel: Normerdijk)
2	3004040100	niet-archeologisch	Late ME A	Late ME A	Paffrath keramiek	Aan de voet van de dijk in zee
3	3081672100	veldkartering	Late ME	Late ME	Pingsdorf aardewerk	In de velden achter de teensloot
4	3082271100	veldkartering	Vroege ME	Late ME	Verschillende soorten aardewerk	Sporen van bewoning vanaf de vroege ME achter de teensloot in Stroe
5	2795192100	veldkartering	Vroege ME C	Late ME	Verschillende soorten aardewerk	Sporen van activiteit vanaf de vroege ME C gevonden in het tussen/voordijkse gebied ten noorden van Stroe
7	2720096100	veldkartering	Vroege ME C	Late ME	Verschillende soorten aardewerk, dierlijk bot	Sporen van bewoning aan de rand van de kleiput in Vatropp
8	2733031100	veldkartering	Late ME	Late ME	Verschillende soorten aardewerk	aan de buitenzijde van de dijk
9	2914537100	niet-archeologisch	Rom	Late ME A	keramiek	Tijdens karteringswerkzaamheden opgeraapt aan de oppervlakte van het bouwland. Er komt hier een vrij dikke laag oud bouwland voor.
10	3145516100	onbekend	Late ME	Late ME	Bot en keramiek	In Vatropp, net binnen het plangebied, mogelijk resten van een klooster aan de Vatroppweg
12	2914529100	graafwerkzaamheden	Late ME	Late ME	Waterputten, keramiek	Bij grondwinning ten behoeve van dijkverhoging in verband met de Deltawerken is onder Vatropp, onder een vrij dik zandpakket, een tiental oude waterputten gevonden. In twee van deze putten is laat-middeleeuws vaatwerk aangetroffen.
13	3188617100	veldkartering	Late ME A	Late ME A	keramiek	Sporen van activiteit aan het Bierdijkerveld te Vatropp
14	2748617100	veldkartering	Midden IJzertijd	Midden IJzertijd	keramiek	Handgevormd aardewerk, Vatropp

⁴⁰ Hoogheemraadschap Holland Noorderkwartier, 2015.

⁴¹ <https://maps.noord-holland.nl/GeoWeb51HTML5/index.html?viewer=ilc>

	ZAAK_ID	Verwerving	Begin periode	Eind periode	materiaal	opmerking
15	2803023100	veldkartering	Late ME	Late ME	keramiek	In Vtrop
16	2946995100	Graafwerkzaamheden (niet archeologisch)	IJzertijd	IJzertijd	Keramiek, vuursteem, hutteleem	Drie verschillende A.W.N.-leden meldten aardewerkfragmenten, vuursteenafslagen en hutteleem, verzameld uit een afvalkuil die zichtbaar was geworden bij het graven van een sloot in het verlengde van de Bierdijk in de omgeving van Stroe. De vondsten bevonden zich ca. 70 cm onder het maaiveld.
17	2795208100	veldkartering	Late ME	Late ME	keramiek	In Oosterland
18	2914545100	veldkartering	Vroege ME	Vroege ME	Keramiek	Kogelpot
19	2791911100	Niet-archeologisch	Vroege ME	Vroege ME	Keramiek	Tuitpot
20	2720103100	veldkartering	Meso	Neo	Vuursteen	Werktuig/brok
21	3186640100	veldkartering	Late ME	Late ME	Keramiek	Protosteengoed, steengoed, roodbakkend, Paffrath, Pingsdorf, kogelpot
22	2803056100	veldkartering	IJzertijd	Nieuwe tijd	Keramiek	Handgevormd IJzertijd/Rom; ME kogelpot, Badorf, steengoed
23	3097638100	veldkartering	Late ME	Late ME	Keramiek	Woldwandvormig, gedraaid
24	2803031100	veldkartering	Late ME	Late ME	Keramiek	Kogelpot, protosteengoed
25	3003896100	Verwerving niet te bepalen	Late ME	Late ME	Keramiek	Maalsteen, beeld
26	3004016100	Niet-archeologisch	Late ME	Late ME	Keramiek	spinklos

Tabel 2 In Archis geregistreerde vondstlocaties in het plangebied zelf en in een straal van 100 meter rondom het plangebied. Bron: Archis3.

De vondsten die het meest van belang zijn, zijn de vondsten die in de directe nabijheid van de dijk zijn gedaan. Van west naar oost zijn dat de nummers 3075751100, 304040100, 2795192100, 3188617100, 3188617100, 29414529100, 273303100, 2720096100 en 2914545100. Deze vondstlocaties, met uitzondering van Zaak 291452529100, staan in Archis direct op of bijna op de dijk geplot, maar het lijkt meer voor de hand liggend dat deze meldingen betrekking hebben op de agrarische perceeltjes er direct achter waar een veldkartering heeft plaatsgevonden. De scherven die zijn geraapt zijn afkomstig uit de Late Middeleeuwen. Het is lastig te beoordelen of het hier om een vindplaats gaat, of dat het opgebracht van elders aangevoerd huisafval gaat dat vermengd met mest is opgebracht om de grond vruchtbaarder te maken. Wel van belang is de genoemde uitzondering 291452529100, waar bij de kleiput Valtrop tijdens grondwinning ten behoeve van de dijkverhoging in 1981 onder een vrij dikzandpakket, een tiental oude waterputten zijn gevonden. In twee van deze putten is laatmiddeleeuws vaatwerk aangetroffen. Zes waterputten zijn opgegraven en gedocumenteerd. Daarbij bleek dat sommige een houten ton als wandbekleding hadden, waarbuiten kleizoden waren aangebracht. Andere waren opgebouwd uit kleizoden die op een houten balkconstructie waren gestapeld of op een wagenwiel, waar de spaken en de asconus uit waren verwijderd. De putten waren later opgevuld: enkele met zand, andere met keukenafval(mosselen), gras en mest. De vier niet onderzochte kwamen in verband met de hoge waterstand niet voor onderzoek in aanmerking.

In de omgeving van het plangebied, dat wil zeggen binnen de bovengenoemde buffer van 100 m rondom het plangebied, zijn in Archis 16 archeologische onderzoeken geregistreerd (tabel 3). Het betreft 11 bureauonderzoeken, 4 booronderzoeken en in één geval gaat het om een extensieve archeologische

begeleiding. In de omgeving van het plangebied heeft geen proefsleuvenonderzoek of een definitieve opgraving plaatsgevonden.

Archis3 ZaakID	Archis2 OMG	Jaar	Type onderzoek	Toponiem	Plaats	X (RD)	Y (RD)
2101206100	14750	2005	Booronderzoek	Gemenelandsweg 72	Den Oever	129277	549443
2126366100	18337	2006	Booronderzoek		Den Oever	130454	549356
2128731100	18678	2006	Bureauonderzoek	Buitengebied Anna Paulowna	Anna Paulowna	117566	541155
2173419100	25040	2007	Bureauonderzoek	Keizerspoeldijk	Oosterland	129749	549586
2249446100	35833	2009	Bureauonderzoek	Zoekgebieden MZI Waddenzee	Waddenzee	132979	563635
2243702100	35020	2002	Archeologische begeleiding		Boxtel	127708	544422
2333483100	47327	2011	Bureauonderzoek	Stroeërweg 40-42	Stroe	127713	549198
2341607100	48432	2011	Booronderzoek		Stroe	127753	549211
2362343100	51120	2012	Bureauonderzoek	Den Oever	Den Oever	132135	550095
2362684100	51147	2012	Bureauonderzoek		Den Oever	131577	550181
2372825100	52489	2012	Bureauonderzoek	Complex Nieuwe Haven	Den Helder	115244	551550
2475630100	65668	2012	Bureauonderzoek	Westelijke Waddenzee	Waddenzee	126838	576373
4607234100	n.v.t.	2018	Bureauonderzoek		Anna Paulowna	120404	544505
4617465100	n.v.t.	2018	Bureauonderzoek		Wieringen	129302	548403
4645994100	n.v.t.	2018	Bureauonderzoek		Oever, Den	125728	547534
4794523100	n.v.t.	2020	Booronderzoek		Hippolytushoef	129321	548498

Tabel 3 In Archis geregistreerde onderzoeken in het plangebied zelf en in een straal van 100 meter rondom het plangebied. Bron: Archis3.

De voor het plangebied meest van belang zijnde onderzoeken zijn:

- Zaak ID 2101206100: booronderzoek uit 2005 aan de Gemenelandsweg 72 te Oosterland. Bij het booronderzoek is ter plaatse van de geplande manegehal een middeleeuwse en/of postmiddeleeuwse akkerlaag aangetroffen. Volgens een in 1981 uitgevoerde veldverkenning zou hieronder een cultuurlaag aanwezig moeten zijn. Deze is niet aangetroffen. Bij het booronderzoek is op dit niveau een inspoelingshorizont geconstateerd. Ook andere aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologisch waarden zijn niet aangetroffen. Er is geen vervolg geadviseerd.
- Zaak ID 2126366100 betreft een grootschalig booronderzoek in op 7 locaties in Den Oever. Op 6 locaties betrof het een inventariserend veldonderzoek, op 1 locatie (locatie V, Garagebedrijf) een waarderend veldonderzoek. Dit omdat hier een terrein van archeologische waarde ligt: de Schans van Wieringen (AMK-terrein 14990, buiten de buffer van het plangebied). De ligging van deze Schans is gebaseerd op literatuuronderzoek. De Schans is aangelegd in 1574/75. Op een kaart van circa 1778 staat de Schans aangegeven aan de toenmalige zuidkust van het eiland Wieringen, zoals gevormd na de grote inbraak van 1863. Bij een archeologisch veldonderzoek (Onderzoeksmelding 18337 en Vondstmelding 415235) is een laag met resten baksteenpuin en houtskool aangetroffen, die geïnterpreteerd is als een uitbraaklaag van de voormalige schans. Ook zijn er mogelijk aanwijzingen aangetroffen voor een sloot of gracht langs de Schans. Hoewel dit onderzoek enkele vondsten heeft opgeleverd, vallen deze buiten de huidige inventarisatie van vondstlocaties (tabel 2). Het betreft een bewerkt stukjes vuursteen, botfragment van onbekende datering, nieuwtijds keramiek, een 13^e -eeuws kogelpotfragment. De enige herkenbare structuren zijn nieuwtijds greppels.

- Zaak ID 2243702100 betreft een bureauonderzoek / extensieve begeleiding binnen een groot gebied rondom de kop van Noord-Holland. De resultaten van dit onderzoek zijn niet relevant voor het huidige onderzoek.
- Zaak ID 2341607100 betreft een booronderzoek aan de Stroeërweg in de plaats Stroe op het voormalige eiland Wieringen. Uit het bureauonderzoek is gebleken dat binnen het onderzoeksgebied archeologische waarden daterend uit de ijzertijd/romeinse tijd en/of middeleeuwen te verwachten zijn, mogelijk samenhangend met AMK-terrein 1788, dat een deel van het terrein overlapt. Het gebied kan verstoord zijn. Met een ivo-o wordt het onderzoeksgebied gekarteerd en het verwachtingsmodel getoetst. In het verleden is de grond meerdere malen geroerd. Dit beeld kwam ook naar voren tijdens het booronderzoek. Daarnaast heeft bioturbatie en vegetatiegroei de bodem verstoord. Vanwege het aantreffen van fragmenten verbrand bot is een proefput gegraven. Op nog een fragment na is geen concentratie verbrand bot aangetroffen. Andere archeologische indicatoren bevestigen het beeld dat de grond in het verleden is verstoord door agrarische activiteiten. In de bouwvoor werd zowel een fragment Pingsdorf (900-1225 na Chr.) als fragmenten roodbakkend aardewerk (1350-heden) aangetroffen. Archeologische sporen bleven echter uit. Op basis van de resultaten van het booronderzoek en de gegraven proefput wordt archeologisch vervolgonderzoek niet noodzakelijk geacht. Er is geen intacte cultuurlaag aangetroffen. De bodem is meerdere malen geroerd en tevens heeft bioturbatie en vegetatiegroei de bodem sterk beïnvloed.
- Zaak ID 4794523100: booronderzoek watersysteem Oosterlanderkoog – Stroerkoog, bij Hypolytushoef. Het verkennende booronderzoek heeft het beeld van het bureauonderzoek in hoofdlijnen bevestigd. In algemene zin bestaat de bodemopbouw van beneden naar boven uit keileem, dekzand, veen en wadafzettingen. Het onderste voor archeologische resten interessante landschap betreft het dekzand. Voor dit landschap gold een hoge verwachting. Deze verwachting kan worden gehandhaafd voor de delen die zijn gevrijwaard gebleven van erosie of recente bodemverstoringen. Binnen de min of meer intacte delen van het dekzandlandschap kan nog met enig voorbehoud een verdere verdeling gemaakt worden tussen de zones met AC-profielen en die met intacte podzolbodems. Voor de zones met podzolbodems geldt de hoogste verwachting voor archeologische resten vanaf het Laat Paleolithicum tot de Late Middeleeuwen, het moment dat deze afgedekt raakte met mariene sedimenten. Voor de deels intacte podzolbodems geldt dat het eventuele vondstniveau verdwenen zal zijn en dat er nog slechts grondsporen resten. Voor de delen van het dekzand waar de verstoring / erosie tot in de C-horizont reikt zullen naar verwachting geen of nauwelijks grondsporen bewaard zijn gebleven. Het veenlandschap is maar in een beperkt aantal boringen aangetroffen. Op basis van deze waarnemingen, met name het ontbreken van veraarde niveaus, wordt de kans op het aantreffen van sporen van bewoning in dit landschap gering geacht. De verwachting voor het veenlandschap wordt daarom naar laag bijgesteld. De top van de wadafzettingen is opgenomen in de bouwvoor / verstoorde bovengrond. Dit samen met het ontbreken van aanwijzingen voor archeologische resten in dit niveau maakt dat de verwachting voor laat middeleeuwse resten voor dit niveau naar beneden wordt bijgesteld. Op basis van bovenstaande bevindingen is geadviseerd om de voldoende intacte delen van het dekzandlandschap te karteren door middel van boringen/proefsleuven.

Scheepswrakken

Op of in de bovenste lagen van de (voormalige) waterbodem kunnen scheepswrakken of -wrakresten worden aangetroffen. Aan de hand van Archis 3 en maritieme databases zoals MACHU en MaSS, is gebleken dat er geen bekende scheepswrakken binnen of in de directe omgeving van het plangebied zijn geregistreerd.

3.3 Gespecificeerde archeologische verwachting

Het bureauonderzoek had tot doel na te gaan of er reeds bekende archeologische waarden in de vorm van archeologische monumenten of waarnemingen/vondstlocaties binnen het plangebied bekend zijn en om een gespecificeerde archeologische verwachting te bepalen.

Wieringer Zeewering

Uit het bureauonderzoek blijkt dat vanuit aardkundig perspectief de archeologische verwachting binnen het plangebied hoog is voor de periodes vóór dat het plangebied bedekt werd met een veenpakket. Dit geldt voor zowel de delen die op dit moment onderdeel uitmaken van de Waddenzee als delen die op het vasteland (inclusief voorland) liggen. Het plangebied “verdronk” omstreeks 1.500 voor Christus. Daarna kwam het plangebied niet meer droog te liggen. Wel is rond 800 na Christus het veenpakket gedeeltelijk vervangen door getijdeafzettingen. De archeologische verwachting is hoog voor de periode Laat-Paleolithicum tot en met Bronstijd. De niveaus waarop deze archeologische verwachting van toepassing is, liggen op een diepte van 4-5 meter beneden NAP, buiten de scope van de regulier archeologisch onderzoek.

Voor de gebieden gelegen op het vasteland direct vóór, onder/in of achter de dijk geldt dat deze een hoge verwachting hebben voor het aantreffen van waardevolle archeologische resten uit de periode (late)middeleeuwen en later; in mindere mate kunnen sporen/vondsten uit de Romeinse tijd en de IJzertijd worden verwacht. Ook de archeologische beleidskaart geeft het gebied rond Wieringer Zeewering een hoge archeologische verwachting. Deze hoge verwachting blijkt uit de vele vondsten die zijn gedaan, met name achter de dijk, maar ook ter hoogte van (in/onder de huidige dijk); ook zijn er vondsten gedaan op het voorland van de dijk, bijvoorbeeld op het tussen/voordijkse gebied ten noorden van Stroe en bij de kleiput van Vatrop. In algemene zin kent het plangebied rondom Vatrop een hoge vondstdichtheid. Enkele van de terreinen in het achterland van dijk zijn aangewezen als AMK-terrein; de aangetroffen resten hier zijn gerelateerd aan de bewoning en verdediging. Daarnaast zullen er onder de huidige bedijking resten liggen van de oude dijklichamen van voorgangers van de dijk. Het is niet duidelijk waar deze resten binnen het dijktracé liggen en hoe goed deze bewaard zijn gebleven.

In de delen van het plangebied waar de oorspronkelijke zeebodem onverstoord aanwezig is, kunnen scheepswrakken en –ladingen worden aangetroffen; dit zijn echter geïsoleerde vindplaatsen met een lage trefkans.

Amsteldiepdijk

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied op de locatie ligt waar ooit de rivier Amsteldiep liep. Langs deze rivier of zijn voorganger kunnen archeologische resten worden aangetroffen op de oevers. Deze werden tussen 3.850 en 2.750 voor Christus bedekt met een laag veen. Daarna is het plangebied te nat voor bewoning gebleven tot 1924. Binnen het plangebied kan daarom een hoge archeologische verwachting worden opgesteld voor de periode Laat-Paleolithicum tot en met Neolithicum. Deze waarden bevinden zich op een diepte van minimaal 3 meter beneden NAP.

Voor de perioden na het Neolithicum geldt een lage archeologisch verwachting. In de wijde omtrek van het plangebied zijn er geen archeologische resten aangetroffen. In de delen van het plangebied waar oorspronkelijke zeebodem onverstoord aanwezig is kunnen scheepswrakken en –ladingen worden aangetroffen; dit zijn echter geïsoleerde vindplaatsen met een lage trefkans.

Balgzanddijk

Uit het bureauonderzoek blijkt dat voor dit plangebied op grote diepte de archeologische verwachting hoog is voor de periode Laat-Paleolithicum tot en met Neolithicum. Dit omdat het dekzandrelief van het plangebied tussen 3.850 en 2.750 voor Christus bedekt raakte met basisveen. Vanaf dat moment was permanente bewoning niet meer mogelijk door de hoge vochtigheid. De archeologische op het dekzand worden verwacht op een diepte van 9 meter beneden NAP, buiten het bereik van de ingrepen.

Voor de perioden na het Neolithicum geldt een lage archeologisch verwachting. Het gebied is pas in het begin van de 20^e eeuw drooggelegd door bedijking. In de wijde omtrek van het plangebied zijn er geen

archeologische resten aangetroffen. In de delen van het plangebied waar oorspronkelijke zeebodem onverstoord aanwezig is kunnen scheepswrakken en –ladingen worden aangetroffen; dit zijn echter geïsoleerde vindplaatsen met een lage trefkans. Van belang is dat de dijk met het dubbele Balgzand kanaal uit de jaren 50 van de vorige eeuw stammen. De dijk is dus een mid 20^e eeuwse antropogene ophoging; het kanaal er direct achter is destijds (dieper) uitgegraven in de waterbodem.

3.4 Advies archeologie

Advies archeologie Wieringer Zeewering

De geplande ingrepen bestaan uit het vervangen van de zetsteen met een ingreep tot 0,6 m -mv aan de buitenzijde van de dijk tussen hm. 18,3 en 19,75 en het vervangen van het asfalt met ontgravingen tot 1,4 m -mv, eveneens aan de buitenzijde van de dijk, tussen hm. 22,275 en 23,10 en hm 24,175 en 24,95.

Op een drietal locaties vinden ingrepen plaats waar op basis van de bekende landschappelijk en archeologische gegevens (waaronder op detailniveau onderzoek van DINO-boringen) een archeologische verwachting bestaat (zie bijlage 2):

19,15 - 19,75	Ingrep zetsteen (0,6 m -mv): hier bevindt zich ondiep pleistoceen met vondstmateriaal in directe nabijheid (LMEA aardewerk vondsten, 3004040100 ; LME steen, 3003896100 objnr 1066208; LME aardewerk vondsten (pingsdorf) 3081672100 objnr 1040821; LME aardewerk vondsten kogelpot/andenne/pingsdorf/paffrath 3082271100)
22,275 - 22,55	Vervanging asfalt (1,4 m -mv): ondiep pleistoceen met vondstmateriaal in directe nabijheid (tijdens graafwerkzaamheden op 70cm -mv: 2946995100 objnr 1062334)
24,6 - 24,95	Vervanging asfalt (1,4 m -mv): Ondiep pleistoceen met in nabijheid vastgesteld intacte podzol onder holoceen kleidek (boringen; 2126366100 objnr 1093523)

Geadviseerd wordt:

- De gravende werkzaamheden over een lengte van 90 meter tussen 18,85 (buffer 30 m) en 19,75 archeologisch te begeleiden. De zetsteen bevindt zich onderaan de dijk, met ondanks de ingreep van maar 0,6 m -mv de hoogste kans op archeologische resten.
- De gravende werkzaamheden over een lengte van 55 meter tussen 22,275 en 22,85 (buffer 30 m) archeologisch te begeleiden. De ingrepen gaan 1,4 m diep, en reiken mogelijk tot in een archeologisch niveau.
- De gravende werkzaamheden over een lengte van 65 meter tussen 24,30 (buffer 30 m) en 24,95 archeologisch te begeleiden. De ingrepen gaan 1,4 m diep, en reiken mogelijk tot in een archeologisch niveau.
- Voorafgaand aan de begeleiding dient eerst een Programma van Eisen te worden opgesteld dat de goedkeuring behoeft van het bevoegd gezag, de gemeente Hollands Kroon. In het PvE kan worden opgenomen dat indien tijdens de begeleiding op een locatie blijkt dat men boven het archeologisch niveau blijft, het onderzoek op deze locatie voortijdig kan worden afgesloten.

De gravende werkzaamheden tussen 22,15 en 22,25 en tussen 23,25 en 23,35 zijn zeer beperkt (0,5 m -mv over elk een lengte van 10 meter). Verder archeologisch onderzoek is hier niet zinvol.

De overige ingrepen vinden plaats in het dijklichaam dat in de 20^e eeuw is opgehoogd en uitgebreid, en dat zelf geen archeologische waarde of verwachting vertegenwoordigt. Er wordt daarom verder geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Bij ingrepen rondom de dijk moet rekening worden gehouden met toevalsvondsten gerelateerd aan de scheepvaart, zoals scheepswrakken. Dit geldt met name voor ingrepen aan de zeezijde van dijk; dergelijke vondsten kunnen echter ook niet worden uitgesloten onder/tegen de dijk. In dat kader verdient het aanbeveling een Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten (WAT) op te stellen. Indien ter hoogte van

de dijk, binnen- of buitendijks bodemroerende werkzaamheden worden voorzien die dieper gaan dan 4 m – NAP moet worden bekeken of nader archeologisch onderzoek naar resten uit het Paleolithicum tot en met de Bronstijd, die zich mogelijk op dat niveau of dieper kunnen bevinden, noodzakelijk en technisch uitvoerbaar is.

Advies archeologie Amsteldiepdijk

De geplande ingrepen vinden op deze locatie bestaan uit het vervangen van het asfalt. Deze ingrepen vinden plaats binnen het dijklichaam uit de jaren van de 20^e eeuw, dat geen archeologische waarde of verwachting vertegenwoordigt. Er wordt daarom verder geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Bij ingrepen rondom de dijk moet rekening worden gehouden met toevalsvondsten gerelateerd aan de scheepsvaart, zoals scheepswrakken. In dat kader verdient het aanbeveling een Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten (WAT) op te stellen. Indien ter hoogte van de dijk of buitendijks bodemroerende werkzaamheden worden voorzien die dieper gaan dan 3 m – NAP (of 3 m onder de waterbodem) moet worden bekeken of nader archeologisch onderzoek naar laat-paleolithische tot neolithische resten noodzakelijk en technisch uitvoerbaar is.

Advies archeologie Balgzanddijk

De geplande ingrepen vinden op deze locatie bestaan uit het aanbrengen van een bestorting op een zandwag en het vervangen van het asfalt. De geplande ingrepen vinden plaats binnen het dijklichaam uit het midden van de 20^e eeuw, dat geen archeologische waarde of verwachting vertegenwoordigt. De binnendijkse ingrepen vinden plaats in de vaargeul van het destijds in de waterbodem uitgegraven kanaal. De kans dat hierbij archeologische waarden worden bedreigd is zeer klein. Er wordt verder geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Bij ingrepen rondom de dijk moet rekening worden gehouden met toevalsvondsten gerelateerd aan de scheepsvaart, zoals scheepswrakken. In dat kader verdient het aanbeveling een Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten (WAT) op te stellen.

4 Cultuurhistorie

4.1 Historische ontwikkeling

Wieringer Zeewering

De Wieringer Zeewering is een dijktracé bestaande uit verschillende oudere delen dat in de jaren '80 op Deltahoogte is gebracht. Het nieuwe tracé volgde de bestaande dijken, alleen de scherpe bochten wat afgerond, zodat er ruimte was voor een bredere voet. Op twee plaatsen (bij Dam en Vatroep) zorgt het natuurlijke reliëf van het keileemlandschap voor bescherming. Het reliëf van het eiland als keileem-opduiking is vanuit het westelijk gelegen Amstelmeer komende nog herkenbaar. Aan de buitenzijde ligt een aantal kleinere kwelders en een aantal, vanaf de jaren '30 van de 20^e eeuw op de kaart verschijnende, kleiputten.⁴² De dijkdelen onder de op deltahoogte gebrachte dijk zijn echter veel ouder. De hogere delen van het voormalige eiland Wieringen zijn mogelijk al vanaf de 7^e eeuw continu bewoond geweest. Vanuit deze delen werden vanaf laat in de 11^e eeuw de zuidelijker gelegen veenmoerassen ontgonnen.⁴³ Aan de noordelijke zijde werd het land waarschijnlijk in het begin van de 13^e eeuw, toen de getijdegeulen via het Marsdiep en Texelstroom in verbinding raakten met het Vlie, beschermd door maximaal 1 meter hoge kaden en dijkjes. Waarschijnlijk werden ze bij voorkeur ingegraven in de ondoordringbare kleilaag en een beetje landinwaarts aangelegd, zodat er beschermend voorland ontstond, en bestonden ze uit graszoden of klei.⁴⁴ Na de overstroming van 1916 vonden verbeteringen en reparaties plaats aan de dijken van Wieringen, waaronder de Oeverdijk bij Den Oever. De dijk werd verbreed en verhoogd met zeeslikker, er werd een betonband boven de steenglooing aangebracht en de binnenhelling werd verflauwd. Ook de Molgersdijk, Rinkewielsedijk, Marskedijk en de Bierdijk werden aangepakt. In de jaren '20 – '22 van de 20^e eeuw in het kader van de werkverschaffing. Voor de versterkingen werd onderzoek gedaan naar moderne materialen, met name gewapend beton. Het werd al gebruikt als bekleding van de, maar nu ook toegepast als vervanging van houten paalschermen, bijvoorbeeld langs het hoge land van Stroe en het oostelijk einde van de Bierdijk.⁴⁵ Bij Den Oever werden in de jaren '20 en '30 van de 20^e eeuw infrastructuur aangelegd voor de bouw van de Afsluitdijk. Verder bouwde men hier tussen 1932 en 1936 militaire verdedigingswerken die de toegang via de Afsluitdijk moesten verdedigen: de Stelling van Den Oever.⁴⁶

Amsteldiepdijk

De Amsteldiepdijk is in 1924 tussen Van Ewijcksluis en Wieringen aangelegd in het kader van de Zuiderzeewerken. Er werd gebruik gemaakt van keileem dat ten noorden van Wieringen werd uitgebaggerd en sloot het Amsteldiep, de verbinding van de Waddenzee met de Zuiderzee, af.⁴⁷ In 1928 werd de Balgzanddijk op de Amsteldiepdijk aangesloten. Door de aanleg van de Amsteldiepdijk en de drooglegging van de Wieringermeerpolder in 1930 ontstond in een restant van een wadkreek het Amstelmeer, dat in de loop van de jaren steeds zoeter is geworden.⁴⁸ Het Amstelmeer is een boezem voor een deel van de Wieringermeerpolder en watert uit op het Balgzandkanaal.⁴⁹ Verhoging van de Amsteldiepdijk, gepland in de jaren '80, ging niet door.⁵⁰

Balgzanddijk

De Balgzanddijk is in 1928 aangelegd in het kader van de Zuiderzeewerken. De dijk werd aangesloten op de in 1924 gerealiseerde Amsteldiepdijk naar het eiland Wieringen.⁵¹ De dijk werd zeewaarts aangelegd vóór het Balgzandkanaal, gegraven voor de materiaalaanvoer voor de drooglegging van de Wieringermeer,⁵² en tevens vóór de Balgdijk en het Balgkanaal behorende bij de Anna Paulownapolder uit 1846. Deze polder is een van de polders die in de uitgestrekte kweldervlakte van het

⁴² Lambooi/Messchaert 2017, p. 105, Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018.

⁴³ Lambooi/Messchaert 2017, p. 11..

⁴⁴ Lambooi/Messchaert 2017, p. 13.

⁴⁵ Lambooi/Messchaert 2017, p. 85-90.

⁴⁶ Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018.

⁴⁷ Lambooi/Messchaert 2017, p. 94.

⁴⁸ Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018.

⁴⁹ MIP-gemeentebescrijving Anna-Paulowna.

⁵⁰ Lambooi/Messchaert 2017, p. 105.

⁵¹ Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018.

⁵² MIP-gemeentebescrijving Anna-Paulowna.

Balgzand zijn aangelegd (aandijking). De dijken van deze polder braken in 1916 door. In de jaren 50 van de vorige eeuw werd een nieuwe dijk aangelegd vóór de oude dijk, waardoor er twee parallelle dijken met achterliggende kanalen ontstonden. Eind jaren '80 is de dijk op deltahogte gebracht.⁵³

4.2 Inventarisatie in relatie tot het plangebied

Voor de bekende cultuurhistorische waarden zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- het Rijksmonumentenregister;⁵⁴
- het gemeentelijke monumentenregister Den Helder en Hollands Kroon;⁵⁵
- de MIP-objecten en de MIP-Gemeentebeschrijving van Den Helder en Anna-Paulowna;⁵⁶
- databestanden CultGIS;⁵⁷
- de Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie van de provincie Noord-Holland;⁵⁸
- De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018 van de Provincie Noord-Holland.⁵⁹

Binnen een straal van 100 m binnen of rondom het plangebied ligt één rijksmonument, monumentnummer 510385. Het betreft het peilschaalgebouw aan de Quarantaineweg bij Westerland (bouwjaar 1919), *afbeelding 25*. Er bevinden zich verder geen rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten of MIP-objecten binnen de buffer (*Kaart 5*).

Afbeelding 25 Peilschaalhuisje bij Westerland. Bron: GoogleMaps.

⁵³ Lambooi/Messchaert 2017, p. 105.

⁵⁴ <https://cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/kennis/voorbeelden/rijksmonumentenregister>.

⁵⁵ <https://www.denhelder.nl/inwoner/product/gemeentelijke-monumenten>.

⁵⁶ <https://cultureelerfgoed.nl/node/1423>.

⁵⁷ <https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>.

⁵⁸ <https://maps.noord-holland.nl/GeoWeb51HTML5/index.html?viewer=ilc>

⁵⁹ <https://leidraadlc.noord-holland.nl/ensembles-structuren/>

In de database van CultGIS zijn de volgende elementen binnen een straal van 100 m rondom het plangebied aangegeven (Kaart 6):

naam	subtype	Jaar/periode	kenmerkendheid	Trefwoord
Peilschaalhuisje, Westerland	peilschaalhuisje	1919	Regionaal	Strijd tegen zeewater
-	Tuunwal	1949	Nationaal	Jonge zandontginning
Rinkeweelsedijk-Marskedijk-Normerdijk	Zeedijk	Middeleeuwen	Provinciaal	Strijd tegen zeewater, compartimentering
Marskepolder	Overige percelering	Middeleeuwen	Provinciaal	Landaanwinning (op de zee)
Bierdijk	Zeedijk	Middeleeuwen	Provinciaal	Strijd tegen zeewater
Oosterlanderkoog	Regelmatige blokpercelering	Middeleeuwen	Provinciaal	Landaanwinning (op de zee)
Vatrop	Overige bebouwing	Middeleeuwen	Provinciaal	Laagveenontginning (overige)
Dijk bij Den Oever	Zeedijk	Late Middeleeuwen	Provinciaal	Strijd tegen zeewater
Gemeenelandsweg-Koningsweg	Lokale weg	Vroege Middeleeuwen	Provinciaal	Transport van goederen en/of personen
Den Oever	Overige bebouwing	Late Middeleeuwen	Provinciaal	Duinontginning
Amsteldiepdijk	dam	1924	Provinciaal	Strijd tegen zeewater
Amstelmeer	Boezem	1924	Provinciaal	Strijd tegen binnenwater
Nieuwe Balgzanddijk	Zeedijk	1926	provinciaal	Strijd tegen zeewater

Tabel 4 In CultGIS geregistreerde cultuurhistorische waarden in het plangebied zelf en in een straal van 100 meter rondom het plangebied. Bron: CultGIS.

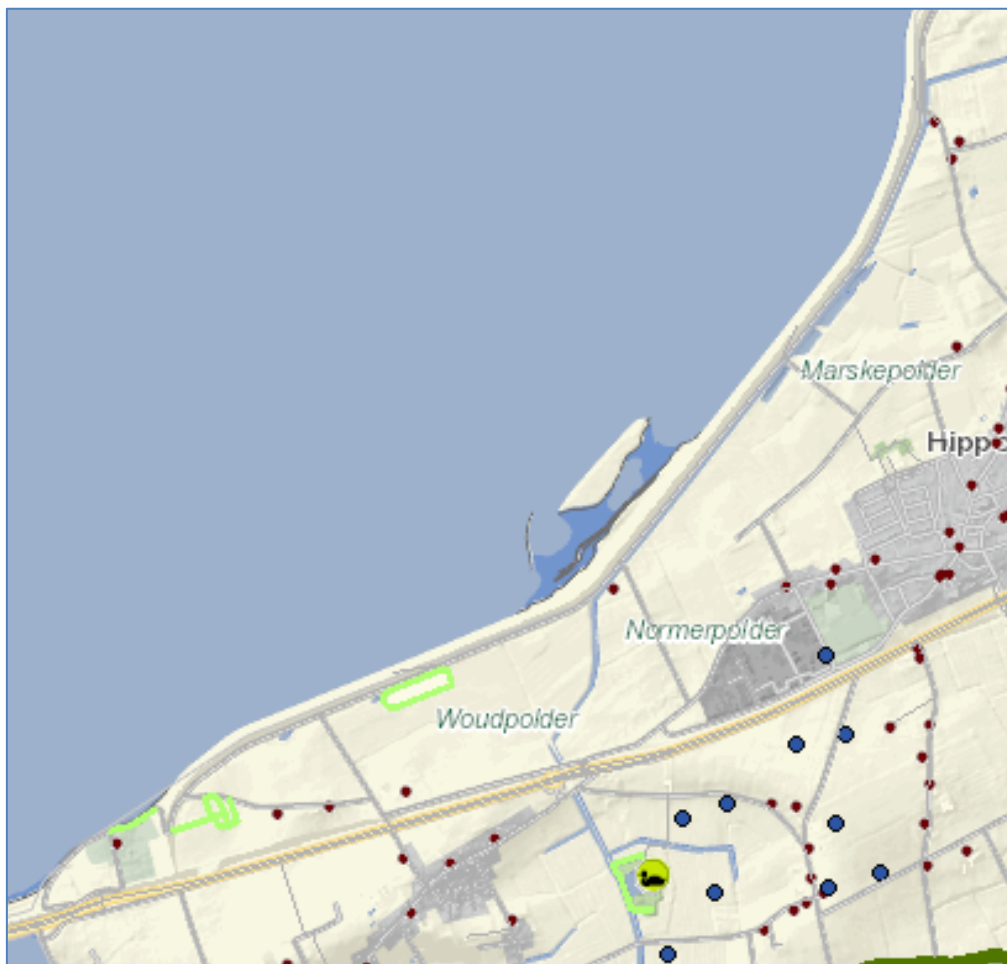
De meeste elementen wordt een provinciale (of regionale) kenmerkendheid toegekend, maar de *tuunwal* een nationale kenmerkendheid. “*Tuunwallen* zijn onbegroeide wallen van gras- of heideplaggen, die ontstaan zijn in de 17^e en 18^e eeuw. ... Op Wieringen zijn de tuinwallen aangelegd in de tijd dat de schapenteelt toenam in omvang. De wallen waren hier zo’n 1.5 meter hoog en dienden naast perceelsscheiding ook als beschutting van vee en gewassen tegen de harde wind. Met de ruilverkaveling zijn vrijwel alle tuunwallen verdwenen en de wallen die bewaard zijn gebleven verkeren over het algemeen in een slechte staat. ... Tuunwallen zijn bijzonder in hun soort. Dezelfde vorm van perceels-scheiding komt elders niet voor.”⁶⁰ De overige elementen in CultGIS hebben betrekking op het dijklichaam zelf, wegen, of kenmerkende percelering. Van belang is dat deze verder niet door de geplande ingrepen worden bedreigd.

De digitale informatiekartaal Landschap en Cultuurhistorie van de Provincie Noord-Holland (Kaart 7) identificeert o.a. provinciale monumenten. Binnen het plangebied liggen geen provinciale monumenten. Van de overige (van provinciaal belang geachte) elementen die op deze kaart worden weergegeven, vallen enkele stolpboerderijen, stolpenstructuren en wieningen (wallen in kleinschalige verkaveling) binnen de buffer van 100 m rondom het plangebied (afbeelding 26 en 27). Van belang is dat deze echter achter het ruimtebeslag van de dijk liggen, ver van de geplande ingrepen.

De Amsteldiepdijk (code NKT101G) wordt als buitenwaterkerende dijk aangegeven met de volgende begeleidende tekst: “Deze dijk werd aangelegd om een boezem te creëren, waarin water opgevangen kan worden uit verschillende polders in de Kop van Noord-Holland en uit delen van West-Friesland. Deze dijk is kenmerkend voor het landschap van de Kop van Noord-Holland. Deze dijk is bijzonder omdat het niet een stuk land indijkt, maar een boezemwater.”

⁶⁰ ARCHIS3, CultGIS, element tuunwal, bijlage “Internationaal zeldzame landschapselementen”. Uit: Ontgonnen Verleden. Inzoomen op de historisch-geografische ontwikkeling van het Nederlandse landschap, deel I: selectie en waardering van historisch-geografische elementen en patronen in het landschap op basis van de landschapsgenese; methode en uitkomsten. Landview Bodemonderzoek & landschap. Hoorn, maart 2001.

De Balgzanddijk (code NKT125G) wordt als buitenwaterkerende dijk aangegeven met de volgende begeleidende tekst: “De Balgzanddijk werd aangelegd na het graven van het Balgzandkanaal om deze te beschermen tegen het zeewater. De dijk nam daarbij ook de zeewaterkerende functie van de Balgdijk over. De dijk is kenmerkend voor de landschapsgenese en niet zeldzaam.”

Afbeelding 26 Locaties van stolpboerderijen (bruin), stolpenstructuren (blauw) en wieningen (lichtgroen) op Wieringen. Bron: Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie Provincie Noord-Holland.

Afbeelding 27 Locaties van stolpboerderijen (bruin), stolpenstructuren (blauw) en wieningen (lichtgroen) op Wieringen. Bron: Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie Provincie Noord-Holland.

Afbeelding 28 De Balgzanddijk (groene lijn) aangegeven op de Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie van de Provincie Noord-Holland.

In de 'Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018' valt het plangebied binnen het ensemble Wieringen-Wieringermeer en de structuur Waddenkust. De Wieringer Zeewering wordt hierbij niet als cultuurhistorisch waardevol of als ruimtelijke drager benoemd. Binnen de structuur Waddenkust worden de dijken in het algemeen benoemd als de ruimtelijke dragers van de kust en wordt de noordelijke kust van Wieringen omschreven als een deltadijk met op twee plaatsen (bij Dam en Vatrop) een natuurlijke kustverdediging door middel van het aanwezige reliëf (keileembult). Bij de Stroeerweg wijkt de dijk en ontbreekt de stenen bekleding. Als identiteitsbepalende elementen van het eiland worden o.a. de wallen, singels en stolpboerderijen van het Wieringer type genoemd.

Het plangebied bij de Amsteldiepdijk en Balgzanddijk valt binnen het ensemble Koe-gras-Anna Paulownapolder en de structuur Waddenkust. De Amsteldiepdijk en Balgzanddijk worden als landschappelijke begrenzer en ruimtelijke drager van de kust aan de Waddenzee genoemd: "over het Amstelmeer is de Amsteldiepdijk een heldere enkelvoudige drager." De Balgzanddijk wordt als landschappelijke begrenzer en ruimtelijke drager van de kust aan de Waddenzee genoemd.

"Tussen Den Helder en het Amstelmeer worden de dragers gevormd door parallelle lijnen. De Balgzanddijk wordt begeleid door het Balgzandkanaal en het Noordhollandsch Kanaal. Tussen beide kanalen is een smalle zone met defensie-terreinen. Langs de Anna Paulownapolder vormt een driedubbele ruimtelijke structuur de drager: De Balgdijk, de N99 met beplanting en de Balgzanddijk. De laatste twee worden gescheiden door het Balgzandkanaal en aan de zuidzijde van het geheel loopt tevens het Balgkanaal."

4.3 Advies

De in de omgeving bekende cultuurhistorische waarden in de vorm van Rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten (meestal in de vorm van boerderijen) bevinden zich buiten het ruimtebeslag van de dijk, en worden niet bedreigd door de geplande ingrepen. Het enige gewaardeerde cultuurhistorische object boven op de dijk is het peilschaalhuisje bij Westerland (Rijksmonument 510385), maar dat valt buiten de scope van de ingrepen. Het dijklichaam zelf vertegenwoordigt wel een cultuurhistorisch waardevolle structuur. De geplande ingrepen vormen echter geen wezenlijke verandering van het karakter en uiterlijk van de dijk. De ingrepen zijn zullen alleen maar de cultuurhistorische waarde van de dijk behouden en versterken. In geval de ingrepen toch nog wijzigen, wordt geadviseerd de geïnventariseerde waardevolle cultuurhistorische objecten en structuren zoveel mogelijk te behouden en indien mogelijk te versterken.

Literatuur

- ALDERS, G.P./J.P.L. VAARS, 2003: Gemeentelijke nota Archeologie in Den Helder, Den Helder.
- ALDERS, G.P. 2006: *Bureauonderzoek naar de archeologische waarde van het bestemmingsplan Buitengebied, gemeente Anna Paulowna*, Wormer (SCENH-rapport Cultuurhistorie 67).
- BAKKER, H. DE/J. SCHELLING, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland. De hogere niveaus*, Wageningen (Staring Centrum).
- BERENDSEN, H.J.A., 1997: *Landschappelijk Nederland*, Assen.
- BERENDSEN, H.J.A., 1996: *De vorming van het land, inleiding in de geologie en de geomorfologie*, Assen
- CENTRAAL COLLEGE VAN DESKUNDIGEN ARCHEOLOGIE, 2016: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie*, versie 4.0, Gouda: <http://sikkb.nl/archeologie/richtlijnen/brl-4000>.
- CUIJPERS, J.J., EN J. DE JONG, 2007: *Kunstwerken van Rijkswaterstaat, naar een cultuurhistorische inventarisatie en waardering van Waterstaatsobjecten*, Den Haag (Rijkswaterstaat Dienst Weg- en Waterbouwkunde).
- COHEN, K.M., STOUTHAMER, E., PIERIK, H.J., GEURTS, A.H., 2012: *Rhine/Meuse delta Studies' Digital Basemap for Delta Evolution and Palaeogeography*. Dept. Physical Geography. Utrecht University. Digital dataset, Utrecht
- COMITÉ BRUG SCHELLINGWOUDE, 1957: *Brug Schellingwoude, de eerste vaste IJ-oeververbinding*, Amsterdam.
- CULTUURCOMPAGNIE NOORD-HOLLAND, 2013: *Beleidsnota Archeologie Hollands Kroon*, Alkmaar.
- DEEBEN, J./E. DRENTH/M.F. VAN OORSOUW/L. VERHART (RED.), 2005: *De steentijd van Nederland*, Meppel (Archeologie 11/12).
- DE MULDER, E.F.J. / GELUK, M.C. / RITSEMA, I.L. / WESTERHOFF, W.E. / WONG, T.E. (RED.), 2003: *De ondergrond van Nederland*, Houten.
- EILANDER, D.A./W. HEIJINK, 1990: *Bodemkaart van Nederland schaal 1 : 50 000, Toelichting bij de kaartbladen 20 West, 20 Oost en 21 West*, Wageningen (DLO-Staring Centrum).
- GOTJÉ, W., 1993: *De Holocene laagveenontwikkeling in de randzone van de Nederlandse Kustvlakte (Noordoostpolder)*, Amsterdam.
- HOOGHEEMRAADSCHAP HOLLAND NOORDERKWARTIER, 2015: *Archeologisch bureauonderzoek Hoogwaterkering Den Oever* (Arcadis-rapport 078434676:A).
- HOOGHEEMRAADSCHAP HOLLAND NOORDERKWARTIER, 2018: *Notitie Reikwijdte en Detailniveau m.e.r. Integrale verkenning Dijkversterking Den Helder-Den Oever*, Heerhugowaard.
- LAAR, R. VAN DE/D. HEIKENS, 2019: *Verkenning Dijkversterking Den Oever Den Helder (DODH)*, Nijmegen (RHDHV projectnr. BF9084).
- LAMBOOIJ, H./W. MESSCHAERT, 2017: *Wieringer Dijkgeschiedenis*, Heerhugowaard/Wormer 2017.
- OOSTERHOFF, J.(RED.) 1997-1999: *Bruggen in Nederland 1800-1940*, Utrecht.
- RAEMAEKERS, D.C.M., 2005: Het vroeg- en midden-Neolithicum in Noord-, Midden- en West-Nederland, in: J. DEEBEN/E. DRENTH/M.F. VAN OORSOUW/L. VERHART (RED.), 2005: *De steentijd van Nederland*, Meppel (Archeologie 11/12), 261-282.
- RIJKSDIENST VOOR HET CULTUREEL ERFGOED, 2013: *Een toekomst voor dijken. Handreiking voor de omgang met dijken als cultureel erfgoed*.
- RIJKSDIENST VOOR HET CULTUREEL ERFGOED, 2017: *Handreiking Water, erfgoed en ruimte*.
- Provincie Noord-Holland, 2018: *Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018*.
- SATIJN, O.P.N./F. VAN PUIJENBROEK/W.A.M. HESSING, 2018: *Archeologie en cultuurhistorie in het kader een conditiemeting en variantenstudie van de Balgzandbrug (gemeente Hollands Kroon), Schellingwouderbrug (gemeente Amsterdam) en Draaibrug Montfoort (gemeente Montfoort)*, Amersfoort (Vestigia-rapport V1652).
- STIBOKA, 1975: *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50000*, Wageningen (Stichting voor Bodemkartering).
- TNO, 2013: *Lithostratigrafische Nomenclator van de Ondiepe Ondergrond, versie 2013* (gedownload 26-06-2016 from <http://dinoloket.nl/nomenclator-ondiep>).
- STEUNPUNT MONUMENTEN EN ARCHEOLOGIE NOORD-HOLLAND, 2018: *Schatrijk Wieringen*, Castricum.
- VERNES, R.W./TH.H.M. VAN DOORN, 2005: *Van Gidslaag naar Hydrogeologische Eenheid, Toelichting op de totstandkoming van de dataset REGIS II*, Utrecht (TNO-rapport NITG 05-038-B).
- M. VISSER-POLDERVAART, M./S. HUSKE, 2006: *Wieringen, Waddeneiland; Beleidsnota cultuurhistorie gemeente Wieringen*, Wieringen.
- VOS, P./S. DE VRIES, 2013: *Tweede generatie palaeogeografische kaarten van Nederland (versie 2.0)*, Utrecht (Intern Rapport Deltares, op 14 februari 2014 gedownload van www.archeologieinnederland.nl).
- VOS, P./M. VAN DER MEULEN/H. WEERTS/J. BAZELMANS 2018: *Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu*, Amsterdam (Prometheus).

Digitale bronnen

- ACTUEEL HOOGTEBESTAND NEDERLAND: <https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>
- ARCHEOLOGISCH INFORMATIESYSTEEM (ARCHIS): <https://zoeken.cultureelerfgoed.nl/#/kaart>
- (Rijksmonumenten, Buitenplaatsen, Stads- en Dorpsgezichten, Wederopbouwgebieden, Werelderfgoed, MIP Gemeentebeschrijvingen, CultGIS 2005, HISTLAND 1980)
- BASISREGISTRATIES ADRESSEN EN GEBOUWEN (BAG): <https://bagviewer.kadaster.nl/>
- BEELDBANK RIJKS WATERSTAAT: <https://beeldbank.rws.nl/>
- BODEMLOKET: <http://www.bodemloket.nl/>
- CULTGIS: <https://landschapinnederland.nl/bronnen-en-kaarten/cultgis>
- DINOLOKET: <https://www.dinoloket.nl/>
- E-DEPOT ARCHEOLOGIE, DANS-EASY: <https://easy.dans.knaw.nl/>
- GEHEUGEN VAN NEDERLAND: <http://www.geheugenvannederland.nl/>
- INDICATIEVE KAART MILITAIR ERFGOED: <http://ikme.nl/>
- INFORMATIEKAART LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE: <https://maps.noord-holland.nl/GeoWeb51HTML5/index.html?viewer=ilc>
- KADASTER, TIJDREIS OVER 200 JAAR TOPOGRAFIE: <http://www.topotijdreis.nl/>
- NATIONAAL ARCHIEF: <http://www.gahetna.nl/>
- OMGEVINGSVISIE HOLLANDS KROON, CULTUURHISTORIE: <http://omgevingsvisie.hollandskroon.nl/omgevingsvisie-duplicate#!/onderwerp-cultuurhistorie>
- OMGEVINGSVISIE HOLLANDS KROON, ARCHEOLOGIE: <http://omgevingsvisie.hollandskroon.nl/omgevingsvisie-duplicate#!/onderwerp-archeologie>
- PROVINCIALE MONUMENTENLIJST NOORD-HOLLAND: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Cultuur_en_Erfgoed/Downloads/Provinciale_monumentenlijst
- RIJKSMONUMENTENREGISTER: <https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/>
- RUIMTELIJKE PLANNEN: <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/index>
- STICHTING INFRASTRUCTUUR KWALITEITSBORGING BODEMBEHEER: <http://www.sikb.nl>
- STRUCTUURVISIE EN PRV PROVINCIE NOORD-HOLLAND (PROVINCIAAL BELEID): https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Structuurvisie_en_PRV

Lijst van afbeeldingen, bijlagen en kaarten

Afbeeldingen

Afbeelding 1 Ligging van het plangebied op luchtfoto. Bron: ArcGIS online.....	4
Afbeelding 2 Scope archeologisch onderzoek. Bron: Witteveen+Bos.....	9
Afbeelding 3 Scope maatregel zetsteen. Bron: Witteveen+Bos.....	10
Afbeelding 4 Scope maatregel asfalt. Bron: Witteveen+Bos.....	11
Afbeelding 5 Profiel maatregel microstabiliteit buitenwaarts. Bron: Witteveen+Bos.....	11
Afbeelding 6 Scope maatregel stortsteen/micr stabiliteit. Bron: Witteveen+Bos.....	12
Afbeelding 7 Profielen en foto's met een impressie van de drie dijk tracés. Bron: Van de Laar/Heikens 2019.	13
Afbeelding 8 Ligging plangebied op AHN3. Bron: AHN.nl.....	18
Afbeelding 9 Ligging van de top van het Pleistoceen (in m t.o.v. NAP). Bron: RCE / Vos et al. 2011.....	19
Afbeelding 10 Het eiland Wieringen op de kaart Hollandiae van Abraham Ortelius, naar Jacob van	22
Afbeelding 11 Uitsnede Kadastrale Minuutplan 1811-1832: minuutplan Wieringen, Noord Holland, sectie D, blad 01 (MIN07131D01). Bron: Beeldbank RCE.....	23
Afbeelding 12 Uitsnede Kadastrale Minuutplan 1811-1832: minuutplan Wieringen, Noord Holland, sectie C, blad 04 (MIN07131C04). Bron: Beeldbank RCE.....	23
Afbeelding 13 Uitsnede Kadastrale Minuutplan 1811-1832: minuutplan Wieringen, Noord Holland, sectie C, blad 01 (MIN07131C01). Bron: Beeldbank RCE.....	24
Afbeelding 14 Uitsnede Kadastrale Minuutplan 1811-1832: minuutplan Wieringen, Noord Holland, sectie B, blad 02 (MIN07131B02). Bron: Beeldbank RCE.....	24
Afbeelding 15 Uitsnede Kadastrale Minuutplan 1811-1832: minuutplan Wieringen, Noord Holland, sectie B, blad 01 (MIN07131B01). Bron: Beeldbank RCE.....	25
Afbeelding 16 Uitsnede Kadastrale Minuutplan 1811-1832: minuutplan Wieringen, Noord Holland, sectie A, blad 02 (MIN07131A02). Bron: Beeldbank RCE.....	25
Afbeelding 17 Uitsnede Kadastrale Minuutplan 1811-1832: minuutplan Wieringen, Noord Holland, sectie A, blad 01 (MIN07131A01). Bron: Beeldbank RCE.....	26
Afbeelding 18 Topografische kaart uit 1850 Het plangebied is globaal in blauw aangegeven. Bron: Topotijdreis.....	27
Afbeelding 19 Topografische kaart uit 1950 Het plangebied is globaal in blauw aangegeven. Bron: Topotijdreis.....	28
Afbeelding 20 Situatie voor de aanleg van de Amsteldiepdijk (kaart is uit 1918). Bron: topotijdreis.nl.....	29
Afbeelding 21 Situatie na de aanleg van de Amsteldiepdijk (kaart is uit 1952). Bron: topotijdreis.nl.....	29
Afbeelding 22 Huidige situatie van de Amsteldiepdijk. Bron: Bing.com.....	30
Afbeelding 23 Situatie voor de aanleg van de Balgzanddijk (kaart is uit 1918). Bron: topotijdreis.nl.....	31
Afbeelding 24 Situatie na de aanleg van de Balgzanddijk (kaart is uit 1952). Bron: Topotijdreis.nl.....	31
Afbeelding 25 Peilschaalhuisje bij Westerland. Bron: GoogleMaps.....	42
Afbeelding 26 Locaties van stolpboerderijen (bruin), stolpenstructuren (blauw) en wieningen (lichtgroen)	44
Afbeelding 27 Locaties van stolpboerderijen (bruin), stolpenstructuren (blauw) en wieningen (lichtgroen)	44
Afbeelding 28 De Balgzanddijk (groene lijn) aangegeven op de Informatiekaart Landschap en	45

Tabellen

Tabel 1 In Archis geregistreerde AMK-terreinen in het plangebied zelf en in een straal van 100 meter rondom het plangebied. Bron: Archis3.....	32
Tabel 2 In Archis geregistreerde vondstlocaties in het plangebied zelf en in een straal van 100 meter rondom het plangebied. Bron: Archis3.....	35
Tabel 3 In Archis geregistreerde onderzoeken in het plangebied zelf en in een straal van 100 meter rondom het plangebied. Bron: Archis3.....	36
Tabel 4 In CultGIS geregistreerde cultuurhistorische waarden in het plangebied zelf en in een straal van 100 meter rondom het plangebied. Bron: CultGIS.....	43

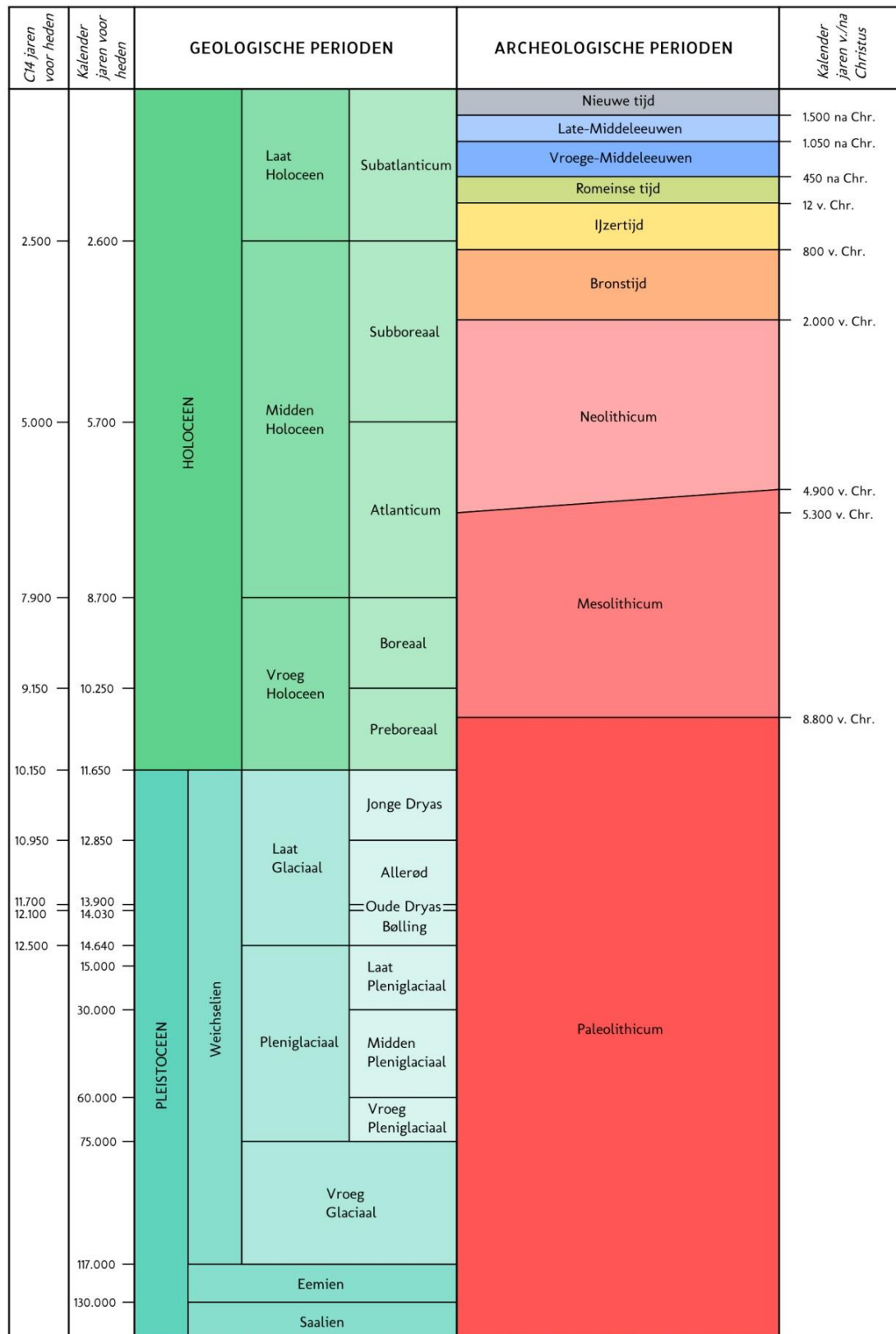
Bijlagen

- Bijlage 1: Overzicht van archeologische en geologische perioden
Bijlage 2: Overzicht locatie ingrepen

Kaarten

- Kaart 1: Ligging plangebied
Kaart 2: Geomorfologie
Kaart 3: Bodem
Kaart 4: Archeologie
Kaart 5: Rijksmonumenten, Bag objecten
Kaart 6: CultGIS
Kaart 7: Cultuurhistorische waarden provincie NH

Bijlage 1 Overzicht van archeologische en geologische perioden

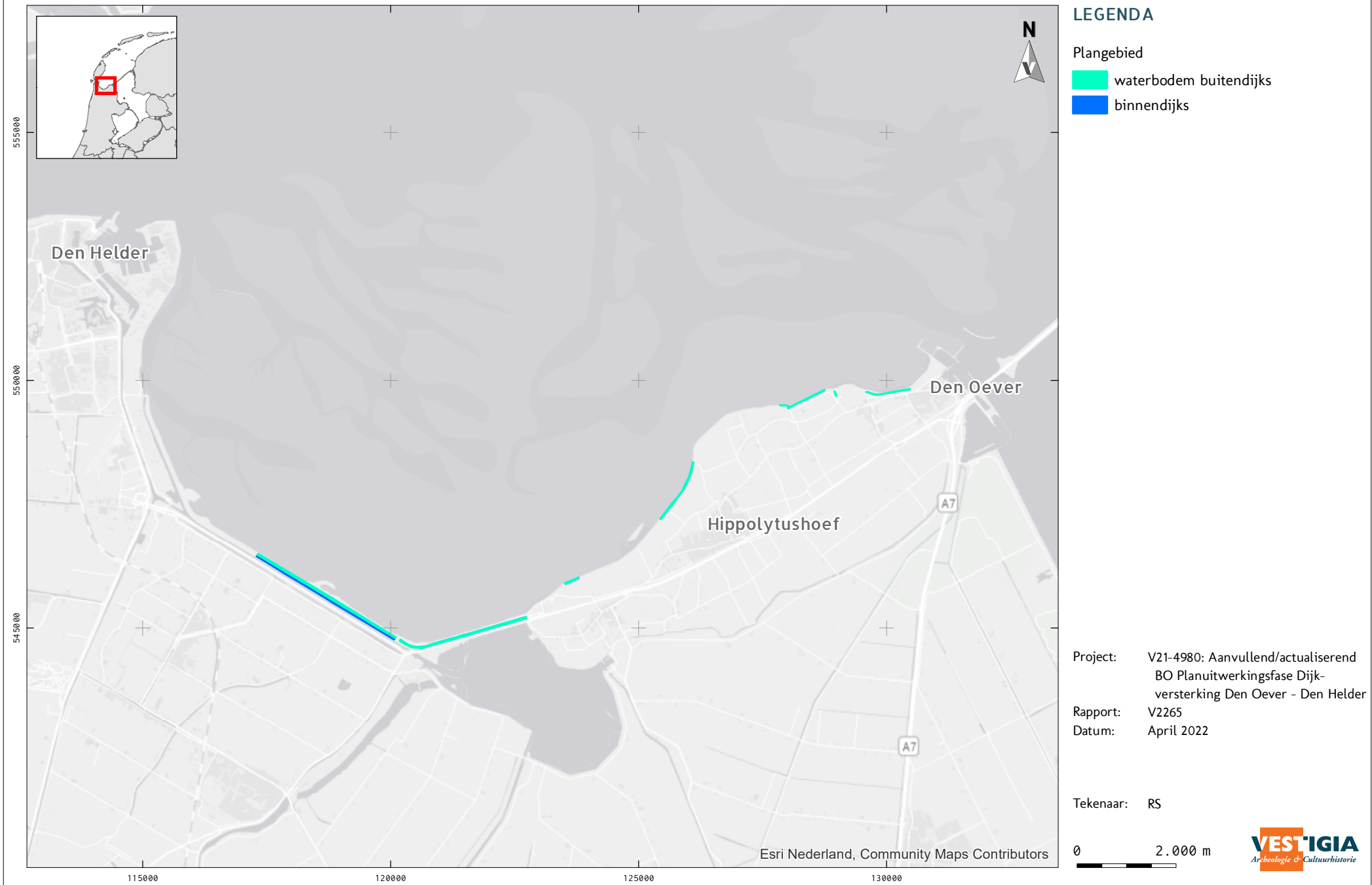

C14 ouderdommen en gekalibreerde ouderdommen van het Holocene volgens Van Geel et al. (1980/1981). C14 ouderdom van het Laat Glaciaal volgens Hoek (2001/2008) en gekalibreerde ouderdommen van het Laat Glaciaal volgens Rasmussen et al. (2006). Overige pleistocene chronostratigrafie volgens Westerhoff et al. (2003). Archeologische perioden van de prehistorie volgens Louwe Kooijmans et al. (2005) en overige archeologische perioden volgens Archis.

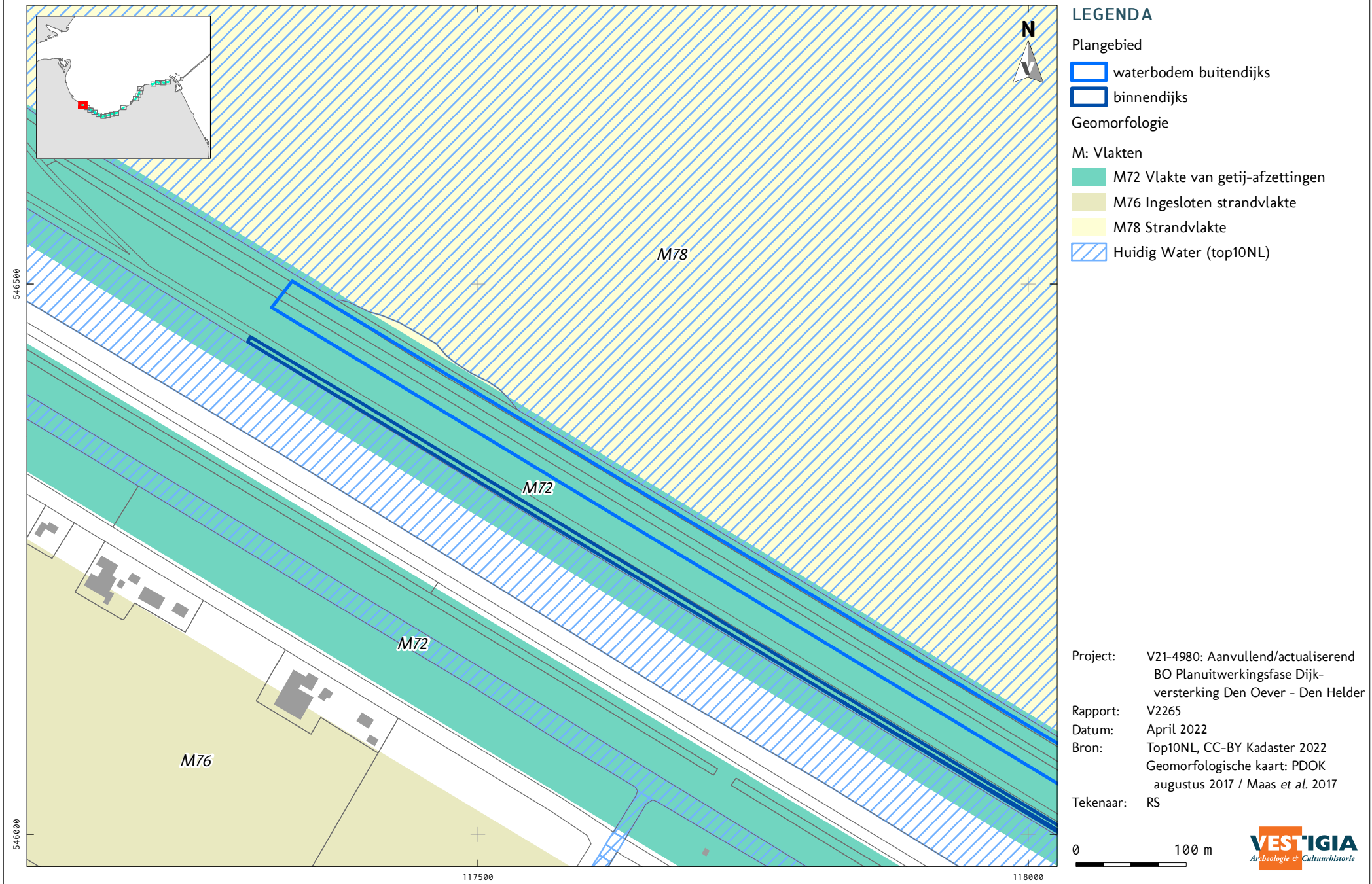
Periode	Van - tot
Vroeg Paleolithicum	Tot 300.000 voor Chr.
Midden Paleolithicum	300.000 voor Chr. – 35.000 voor Chr.
Laat Paleolithicum	35.000 voor Chr. – 8800 voor Chr.
Vroeg Mesolithicum	8800 voor Chr. – 7100 voor Chr.
Midden Mesolithicum	7100 voor Chr. – 6450 voor Chr.
Laat Mesolithicum	6450 voor Chr. – 4900 voor Chr.
Vroeg Neolithicum	5300 voor Chr. – 4200 voor Chr.
Midden Neolithicum	4200 voor Chr. – 2850 voor Chr.
Laat Neolithicum	2850 voor Chr. – 2000 voor Chr.
Vroege Bronstijd	2000 voor Chr. – 1800 voor Chr.
Midden Bronstijd	1800 voor Chr. – 1100 voor Chr.
Late Bronstijd	1100 voor Chr. – 800 voor Chr.
Vroege IJzertijd	800 voor Chr. – 500 voor Chr.
Midden IJzertijd	500 voor Chr. – 250 voor Chr.
Late IJzertijd	250 voor Chr. – 12 voor Chr.
Vroeg Romeinse Tijd	12 voor Chr. – 70 na Chr.
Midden Romeinse Tijd	70 na Chr. – 270 na Chr.
Laat Romeinse Tijd	270 na Chr. – 450 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450 na Chr. – 1050 na Chr.
Late Middeleeuwen	1050 na Chr. – 1500 na Chr.
Nieuwe Tijd A	1500 na Chr. – 1650 na Chr.
Nieuwe Tijd B	1650 na Chr. – 1850 na Chr.
Nieuwe Tijd C	1850 na Chr. – 1950 na Chr.

					Spoor 1 per faalmechanisme					Spoor 2 per faalmechanisme				
Dijkpaal	Dijkpaal	Dijkpaal	km's	Naam	STBI	AGK/A WO	Asfalt einde levensduur	ZST		STBI	AGK/A WO	Asfalt einde levensduur	ZST	
4,5 – 6,95	4,5	6,95	2,45	Balgzanddijk										
6,95 – 7,25	6,95	7,25	0,30											
7,25 – 7,75	7,25	7,75	0,50											
7,75 – 7,95	7,75	7,95	0,20											
7,95 – 8,25	7,95	8,25	0,30											
8,25 – 8,45	8,25	8,45	0,20											
8,45 – 8,75	8,45	8,75	0,30											
8,75 – 9,25	8,75	9,25	0,50			0,50								
9,25 – 9,45	9,25	9,45	0,20			0,20								
9,45 – 9,65	9,45	9,65	0,20			0,20								
9,65 – 9,85	9,65	9,85	0,20			0,20								
9,85 – 11,30	9,85	11,30	1,45			1,45								
11,30 – 11,35	11,30	11,35	0,05			0,05								
11,35 – 11,35	11,35	11,40	0,05			0,05								
11,40 – 11,40	11,40	11,60	0,20			0,20								
11,60 – 11,60	11,60	11,80	0,20			0,20					0,20			
11,80 – 11,80	11,80	11,90	0,10								0,10			
11,90 – 11,90	11,90	11,95	0,05											
11,95 – 11,95	11,95	12,00	0,05											
12,00 – 12,00	12,00	12,10	0,10											
12,10 – 12,10	12,10	12,15	0,05											
12,15 – 12,15	12,15	12,25	0,10											
12,25 – 12,25	12,25	12,50	0,25											
12,50 – 12,50	12,50	12,60	0,10	Amsteldiepdijk										
12,60 – 12,60	12,60	12,70	0,10			0,10								
12,70 – 12,70	12,70	12,80	0,10			0,10								
12,80 – 12,80	12,80	12,85	0,05			0,05								
12,85 – 12,85	12,85	13,70	0,85			0,85								
13,70 – 13,70	13,70	13,80	0,10								0,10			
13,80 – 13,80	13,80	13,85	0,05											
13,85 – 13,85	13,85	13,95	0,10			0,05								
13,95 – 13,95	13,95	14,35	0,40			0,10								
14,35 – 14,35	14,35	14,79	0,44			0,40								
14,79 – 14,79	14,79	15,95	1,16		0,44									
15,95 – 15,95	15,95	16,05	0,10	Wieringer Zeewering										
16,05 – 16,05	16,05	16,15	0,10											
16,15 – 16,15	16,15	16,45	0,30											
16,45 – 16,45	16,45	16,75	0,30											
16,75 – 16,75	16,75	17,05	0,30											
17,05 – 17,05	17,05	18,30	1,25											
18,30 – 18,30	18,30	18,45	0,15										0,15	
18,45 – 18,45	18,45	18,75	0,30										0,30	
18,75 – 18,75	18,75	18,80	0,05										0,05	
18,80 – 18,80	18,80	19,00	0,20						0,20					
19,00 – 19,00	19,00	19,20	0,20										0,20	
19,20 – 19,20	19,20	19,75	0,55						0,55					
19,75 – 19,75	19,75	19,85	0,10											
19,85 – 19,85	19,85	19,95	0,10											
19,95 – 19,95	19,95	20,85	0,90											
20,85 – 20,85	20,85	20,95	0,10											
20,95 – 20,95	20,95	21,55	0,60											
21,55 – 21,55	21,55	21,65	0,10											
21,65 – 21,65	21,65	21,75	0,10											
21,75 – 21,75	21,75	22,15	0,40											
22,15 – 22,15	22,15	22,25	0,10											
22,25 – 22,25	22,25	22,275	0,02											
22,275 – 22,275	22,275	22,35	0,08				0,08							
22,35 – 22,35	22,35	22,55	0,20				0,20							
22,55 – 22,55	22,55	22,65	0,10				0,10							
22,65 – 22,65	22,65	23,10	0,45				0,45							
23,10 – 23,10	23,10	23,25	0,15											
23,25 – 23,25	23,25	23,35	0,10											
23,35 – 23,35	23,35	24,05	0,70											
24,05 – 24,05	24,05	24,15	0,10											
24,15 – 24,15	24,15	24,175	0,03											
24,175 – 24,175	24,175	24,25	0,07			0,07								
24,25 – 24,25	24,25	24,95	0,70			0,70								
24,95 – 24,95	24,95	26,50	1,55											

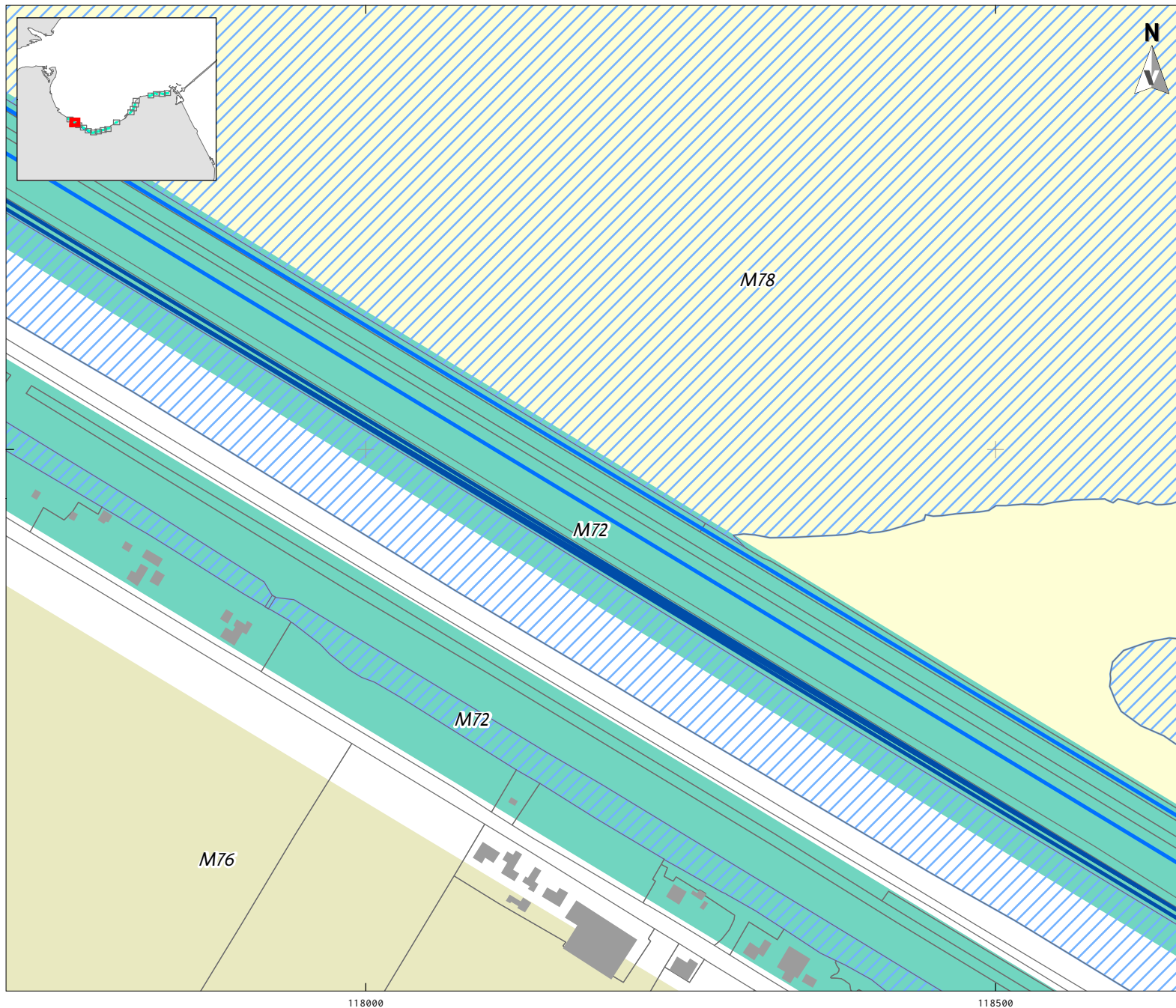
KAART 1 - LIGGING PLANGEBIED

KAART 2 - 1 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

KAART 2 - 2 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

Geomorfologie

M: Vlakten

- M72 Vlake van getij-afzettingen
- M76 Ingesloten strandvlakte
- M78 Strandvlakte
- Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

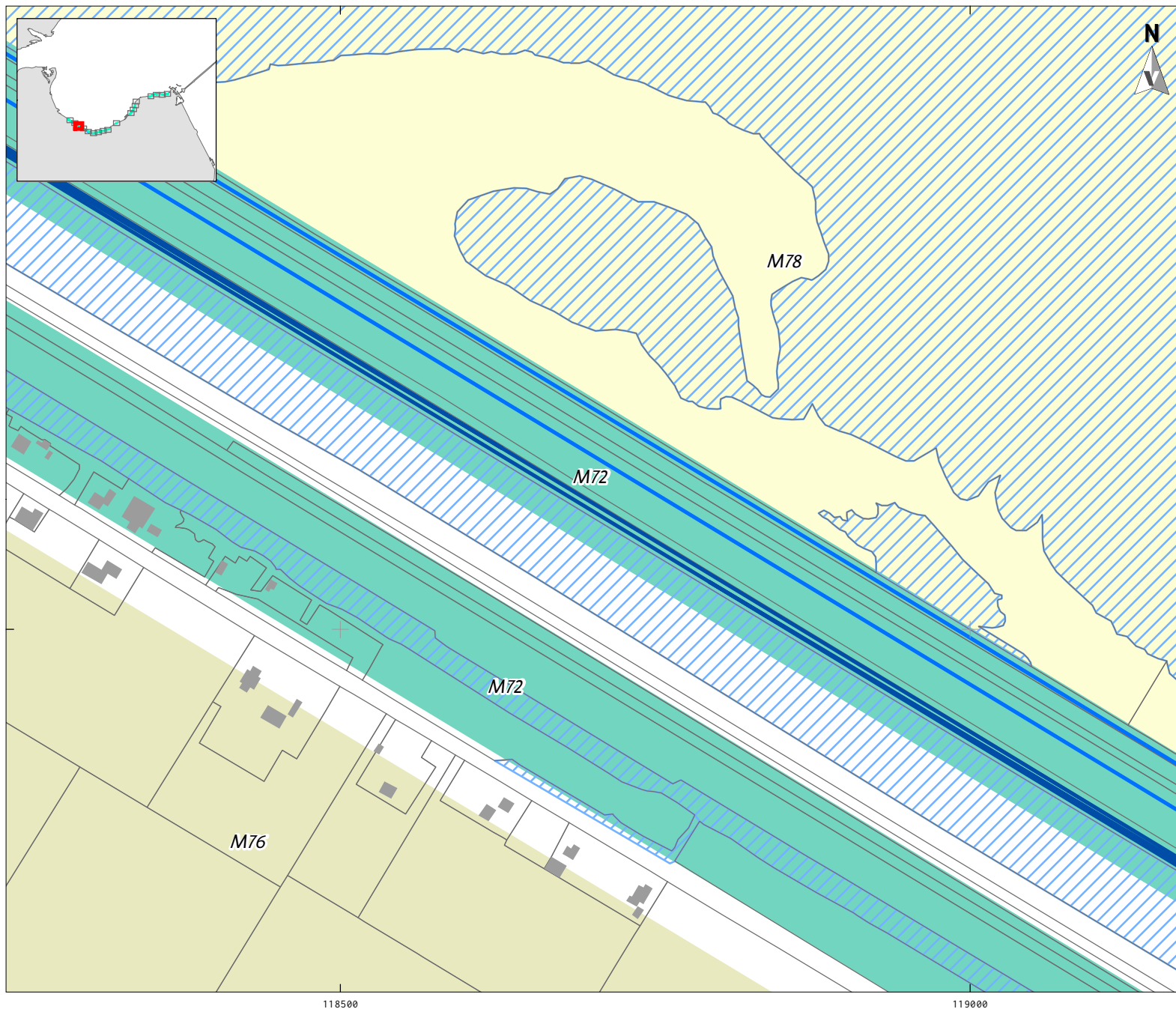
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Geomorfologische kaart: PDOK
augustus 2017 / Maas et al. 2017

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 2 - 3 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

LEGENDA

Plangebied

- waterbodembuitendijks
- binnendijks

Geomorfologie

M: Vlakten

- M72 Vlakte van getij-afzettingen
- M76 Ingesloten strandvlakte
- M78 Strandvlakte
- Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

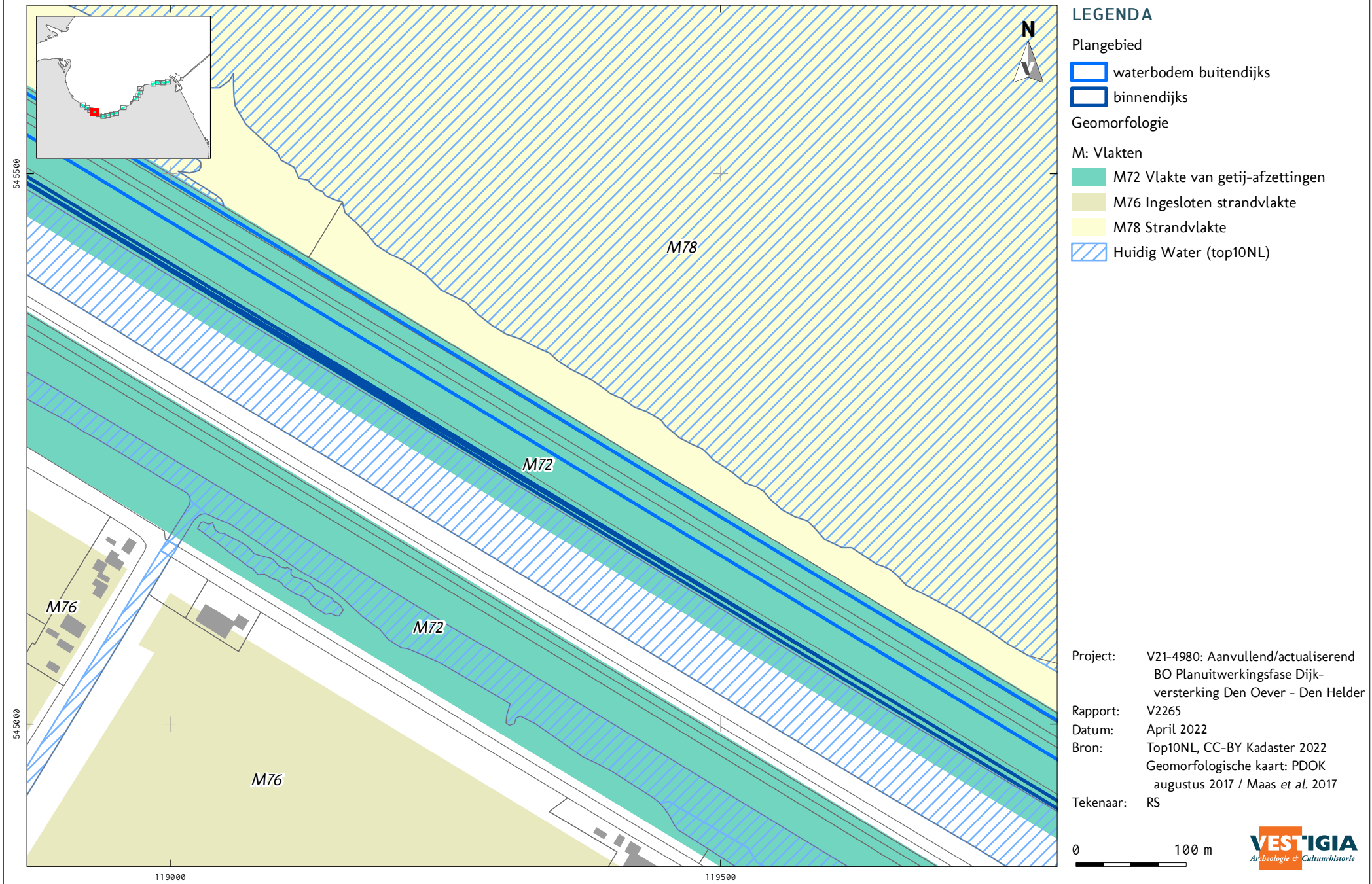
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Geomorfologische kaart: PDOK
augustus 2017 / Maas et al. 2017

Tekenaar: RS

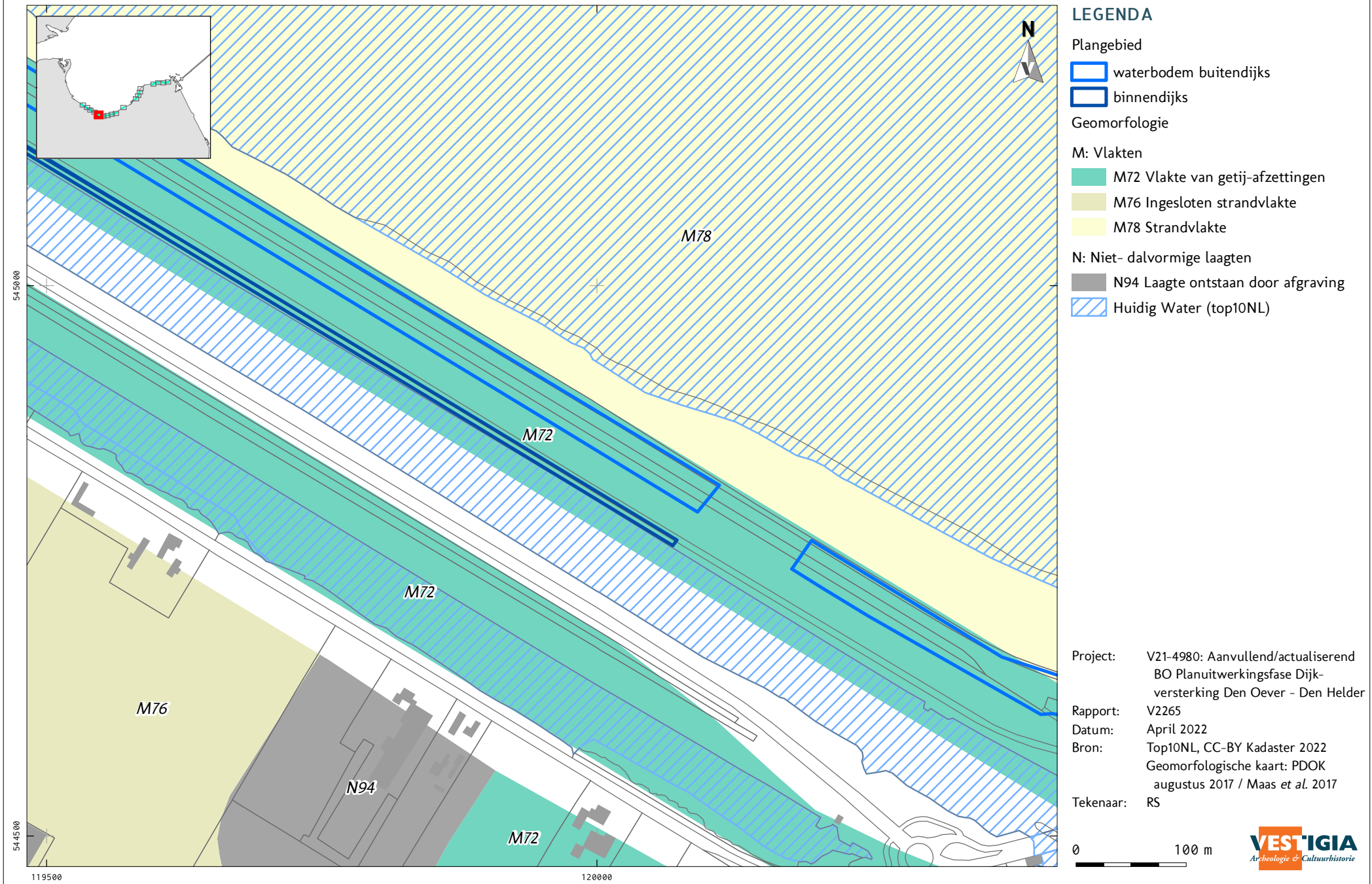
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

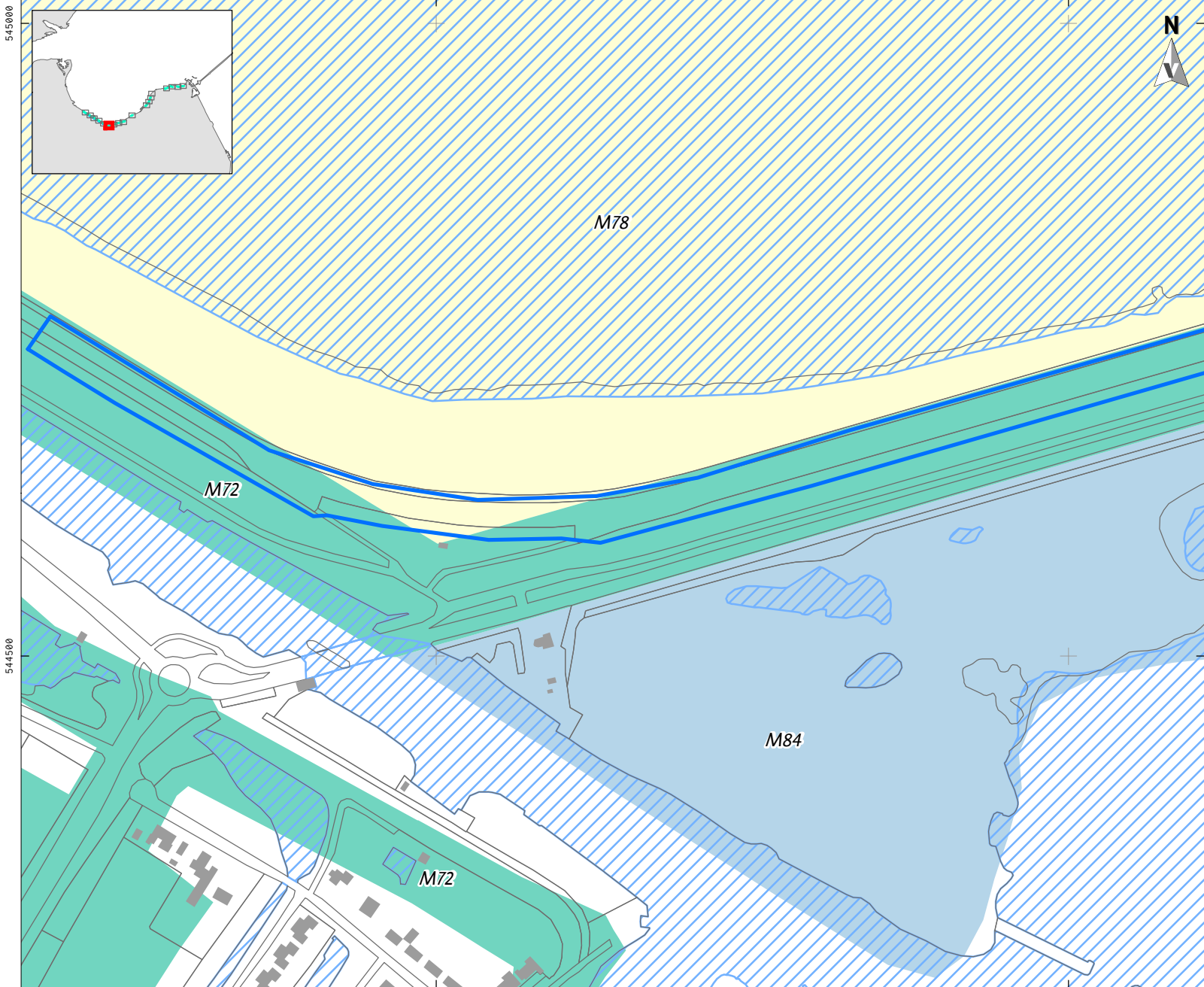
KAART 2 - 4 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

KAART 2 - 5 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

KAART 2 - 6 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

LEGENDA

Plangebied

☐ waterbodem buitendijks

Geomorfologie

M: Vlakten

M72 Vlake van getij-afzettingen

M78 Strandvlakte

 M84 Boezemland, vlietland
e.d.(moerassige vlakte)

 Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

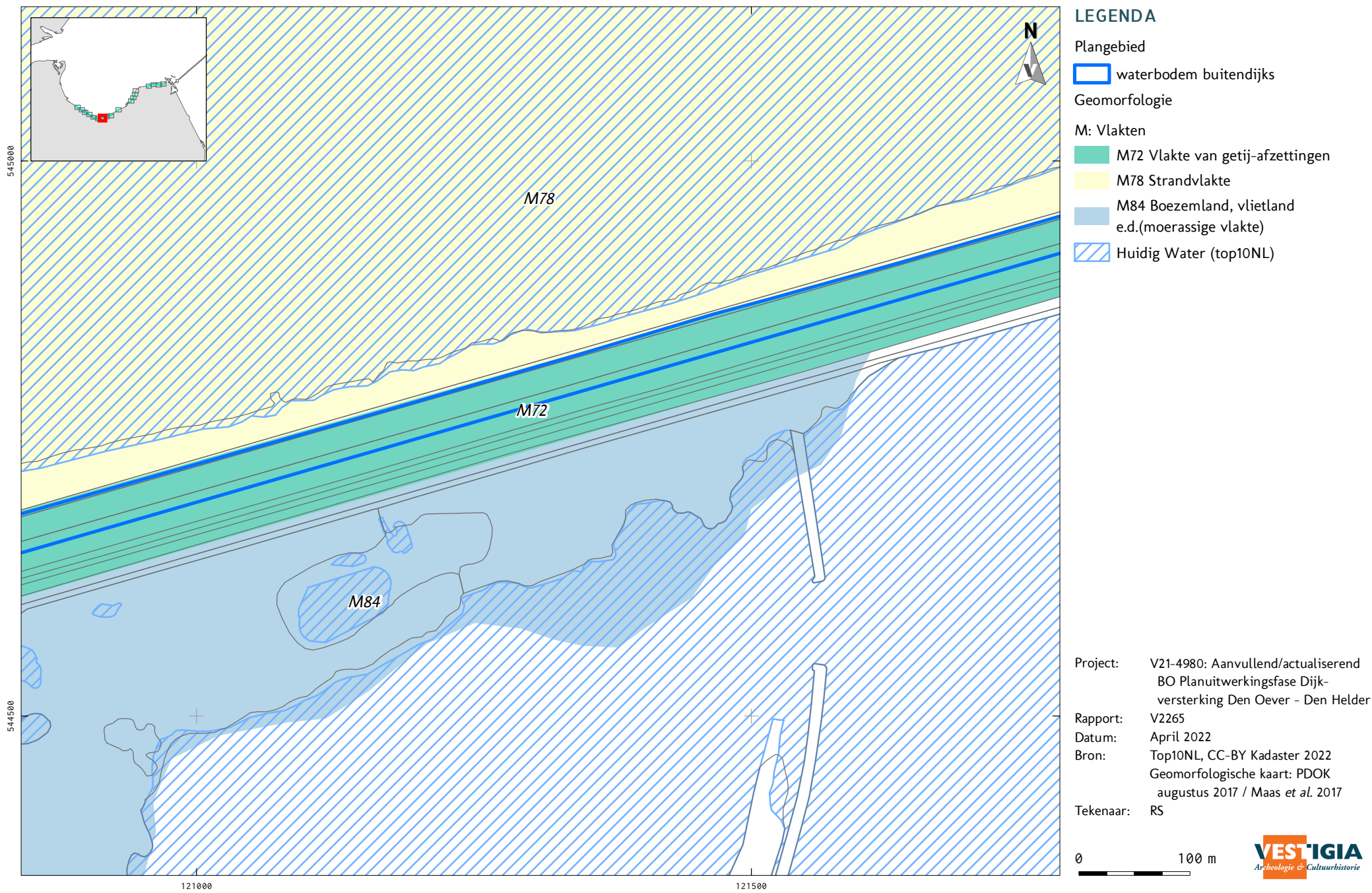
Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Geomorfologische kaart: PDOK
augustus 2017 / Maas *et al.* 2017

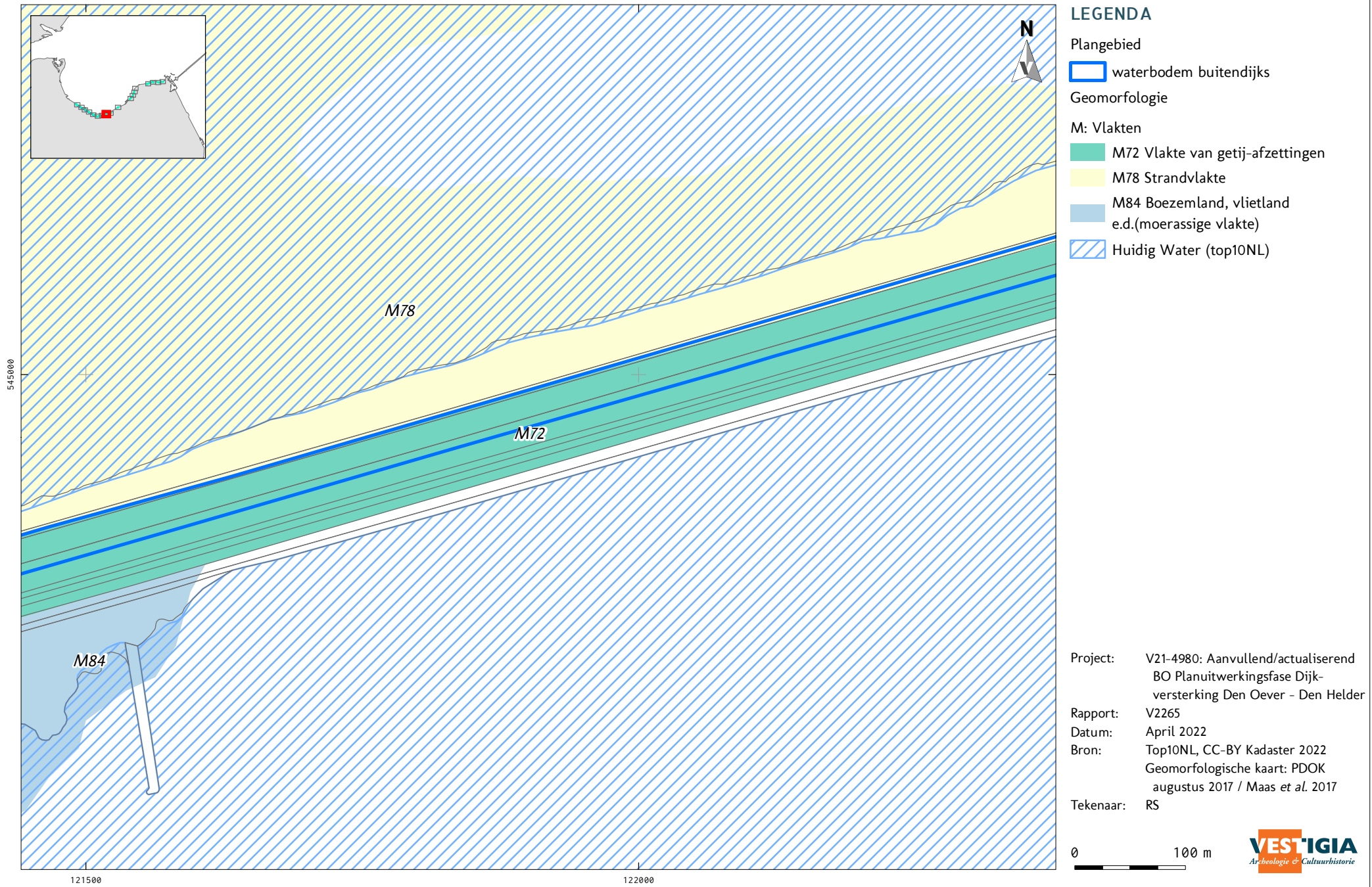
Tekenaar: RS

0 100 m

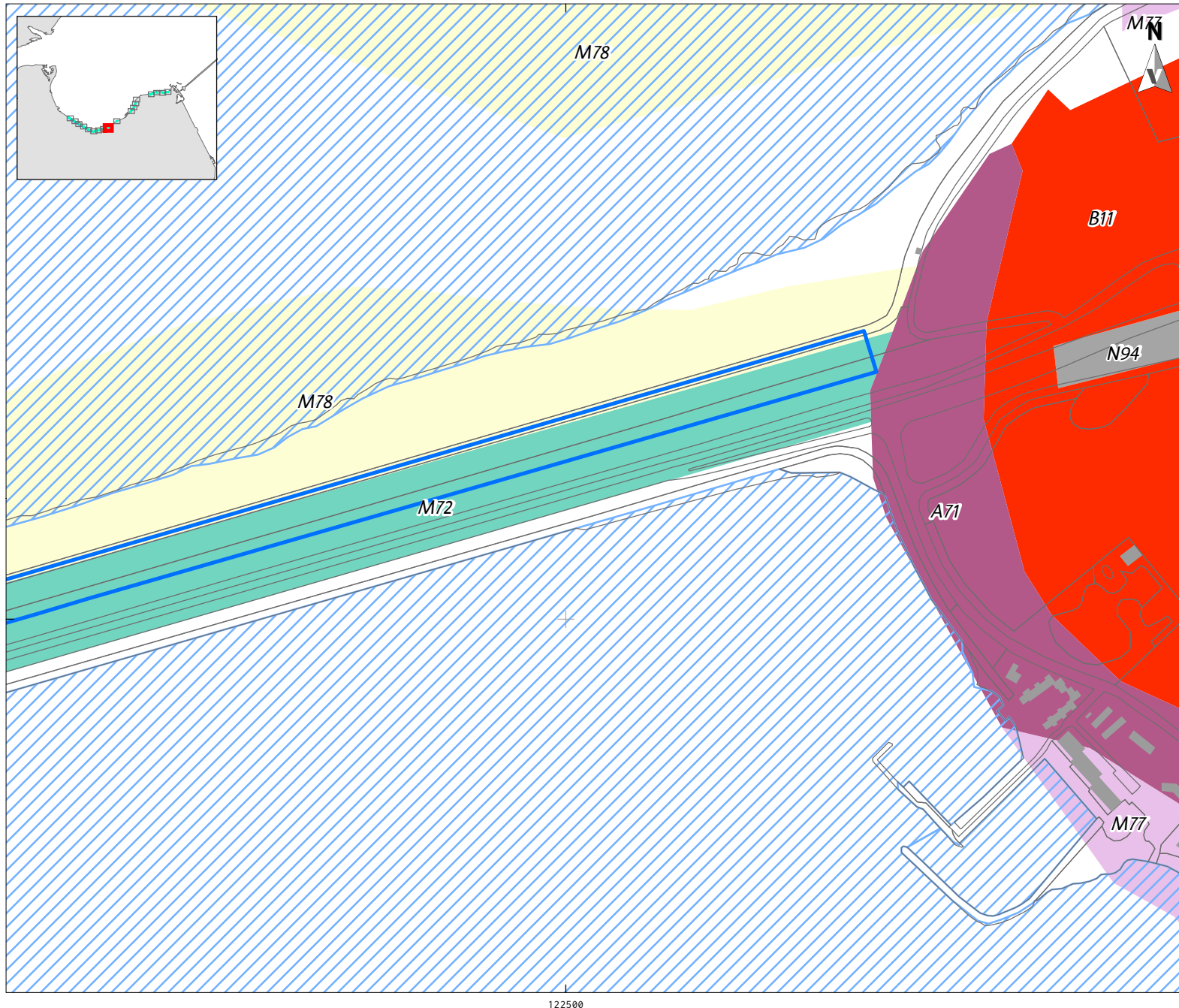
KAART 2 - 7 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

KAART 2 - 8 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

KAART 2 - 9 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

LEGENDA

Plangebied

waterbodem buitendijks

Geomorfologie

A: Wanden

A71 Klif

B: Geïsoleerde heuvels, heuvelruggen en dijken

B11 Stuwwal

M: Vlakten

M72 Vlakte van getij-afzettingen

M77 Abrasielvlakte

M78 Strandvlakte

N: Niet- dalvormige laagten

N94 Laagte ontstaan door afgraving

Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Geomorfologische kaart: PDOK
augustus 2017 / Maas et al. 2017

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

Plangebied

☐ waterbodem buitendijks

B: Geïsoleerde heuvels, heuvelruggen en dijken

 B11 Stuwwal

M: Vlakten

 M77 Abrasievlakte

M78 Strandvlakte

N: Niet- dalvormige laagten

☐ N94 Laagte ontstaan door afgraving

R: Dalen

 R21 Droogdal

 Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

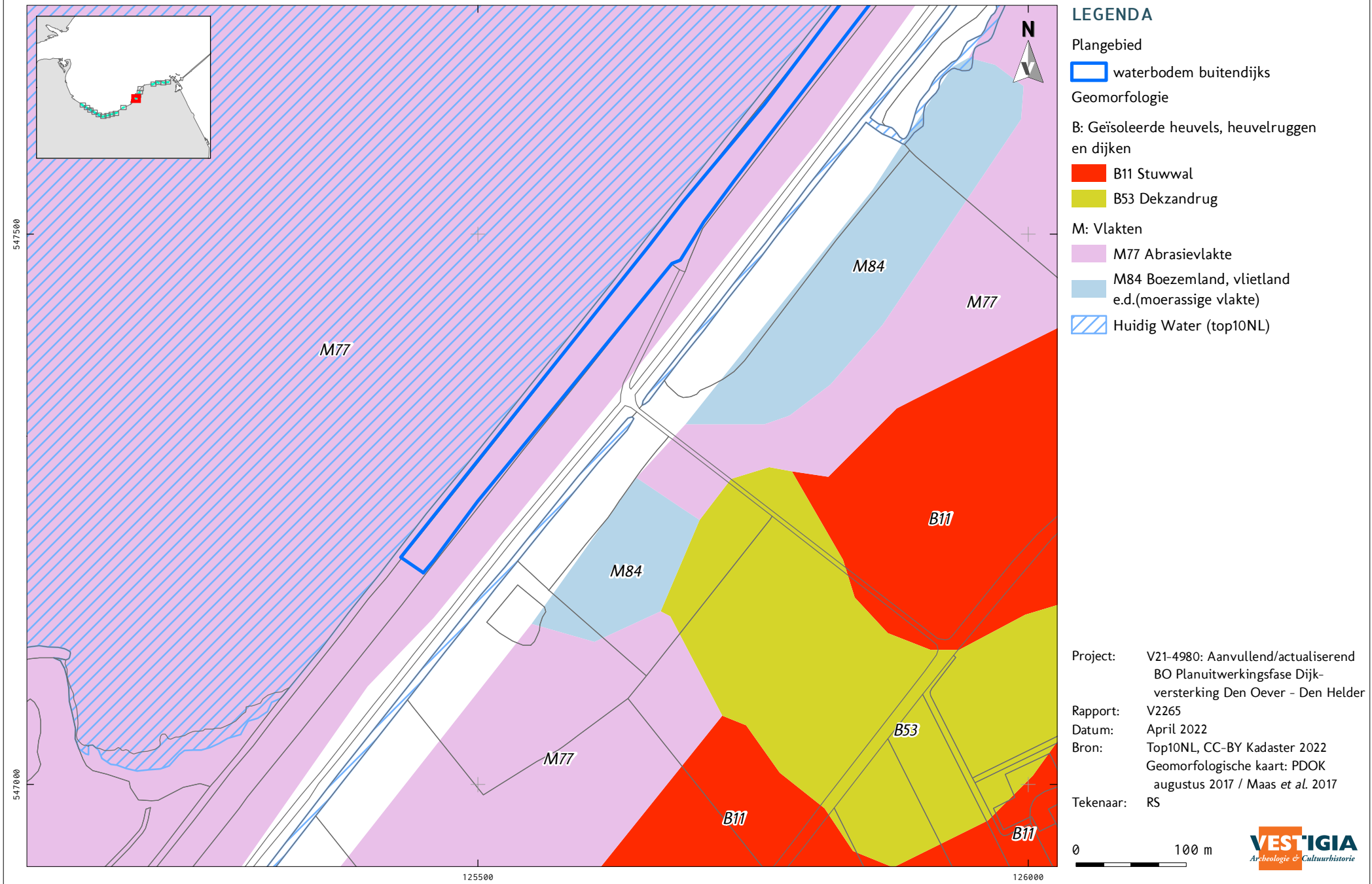
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Geomorfologische kaart: PDOK
augustus 2017 / Maas et al. 2017

Tekenaar: RS

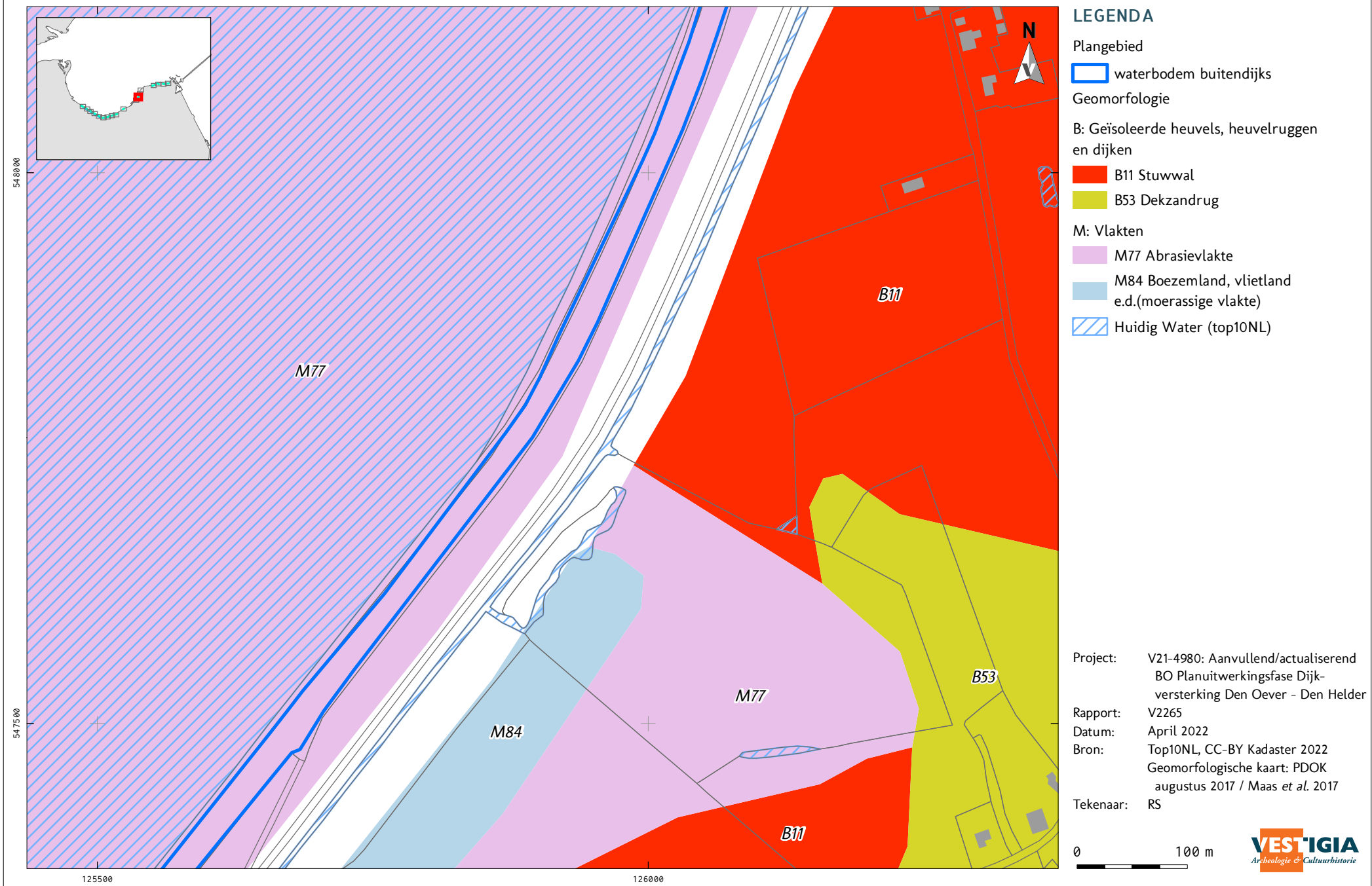
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

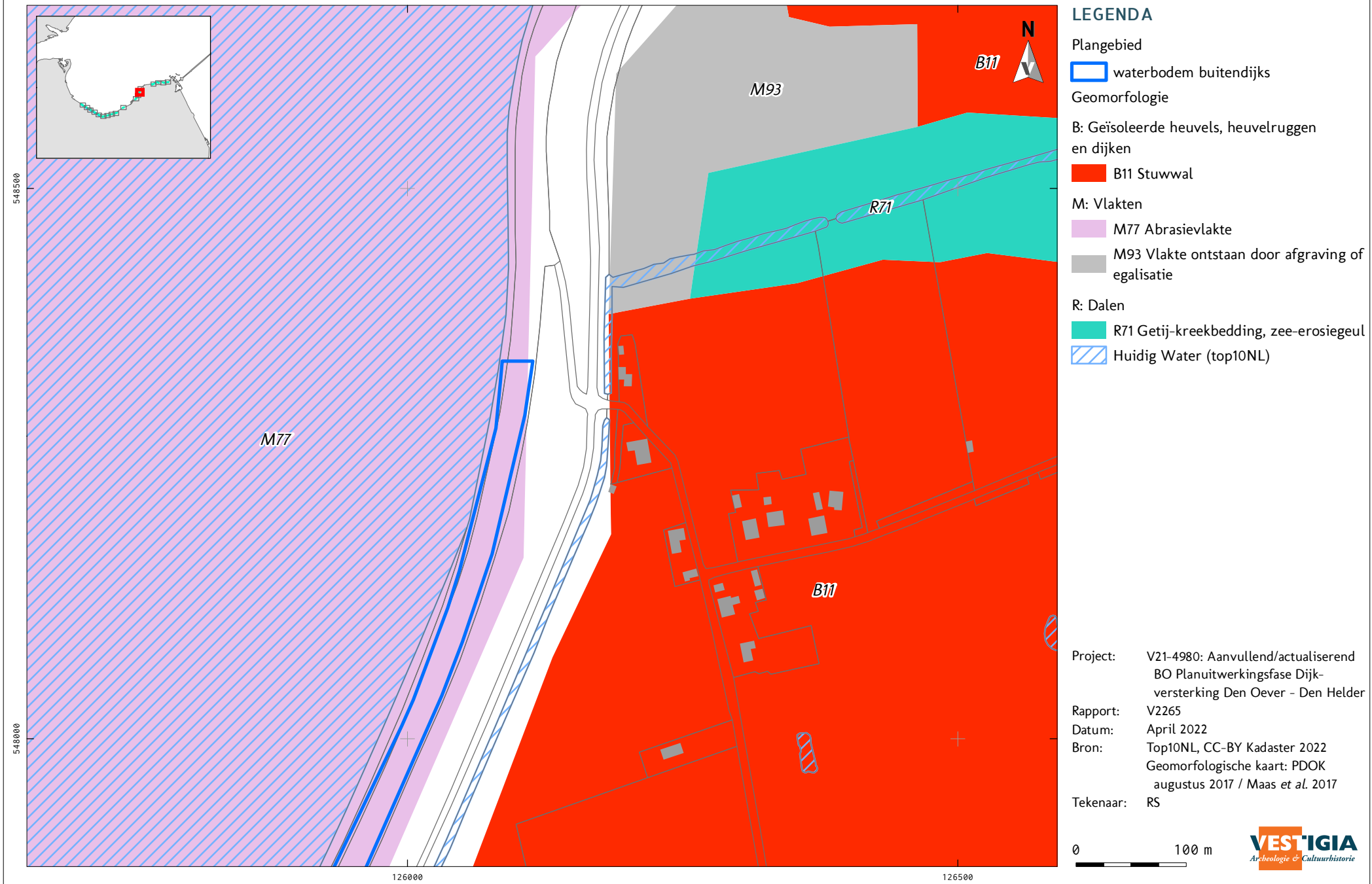
KAART 2 - 11 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

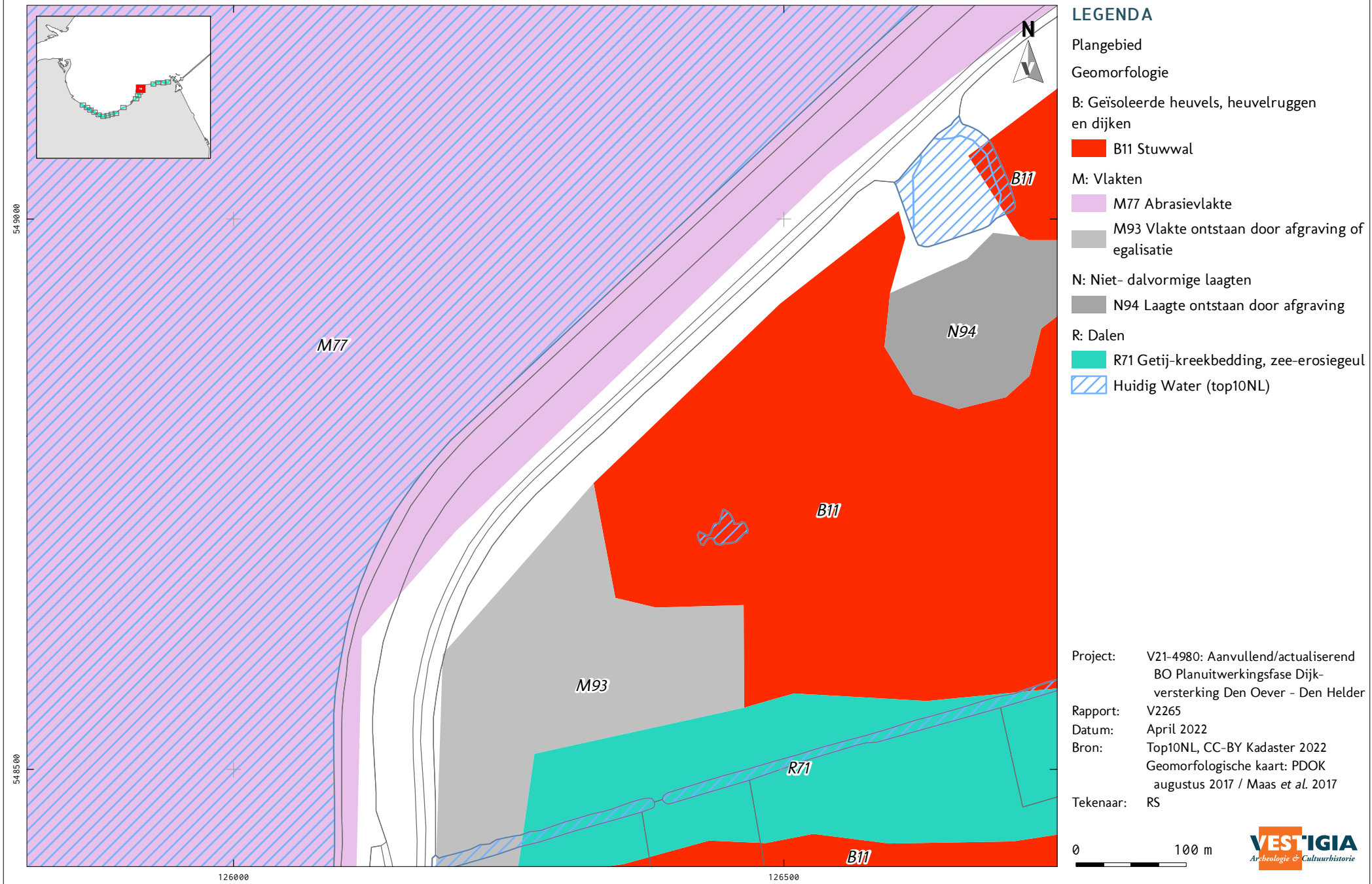
KAART 2 - 12 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

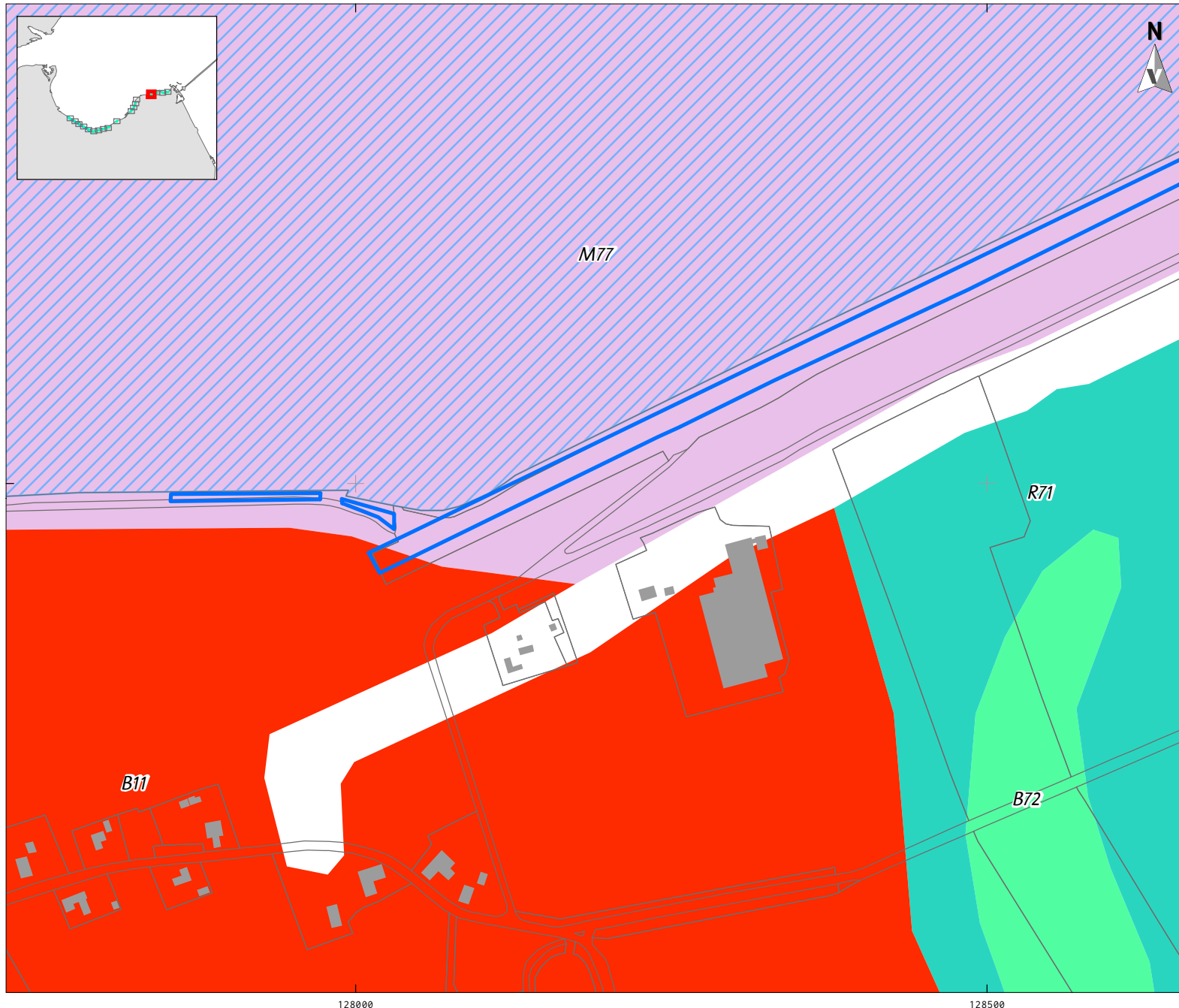
KAART 2 - 13 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

KAART 2 - 14 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

KAART 2 - 15 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

LEGENDA

Plangebied

waterbodem buitendijks

Geomorfologie

B: Geïsoleerde heuvels, heuvelruggen en dijken

B11 Stuwwal

B72 Getij-oeverwal

M: Vlakten

M77 Abrasievlakte

R: Dalen

R71 Getij-kreekbedding, zee-erosiegeul

Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

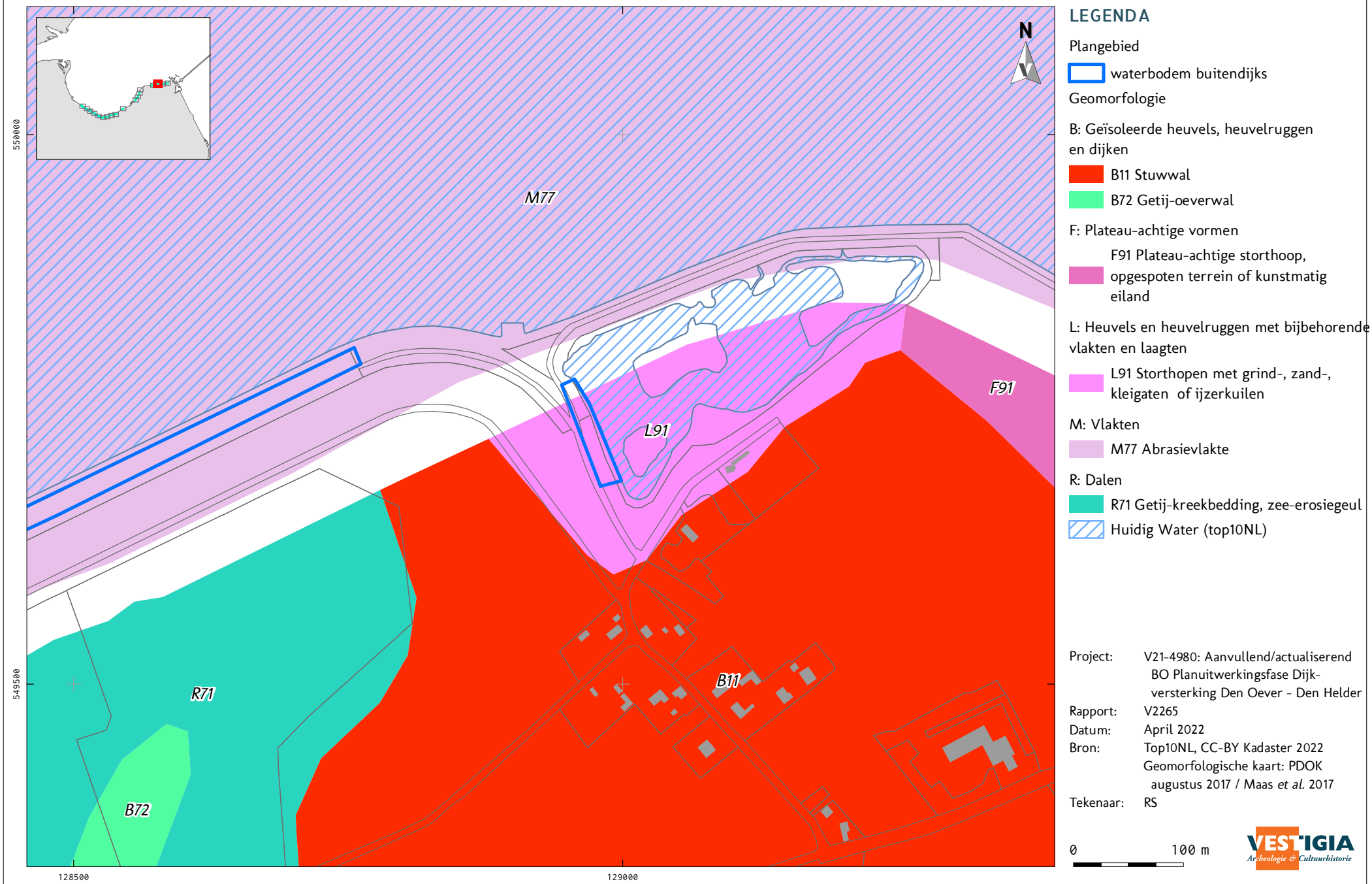
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Geomorfologische kaart: PDOK
augustus 2017 / Maas et al. 2017

Tekenaar: RS

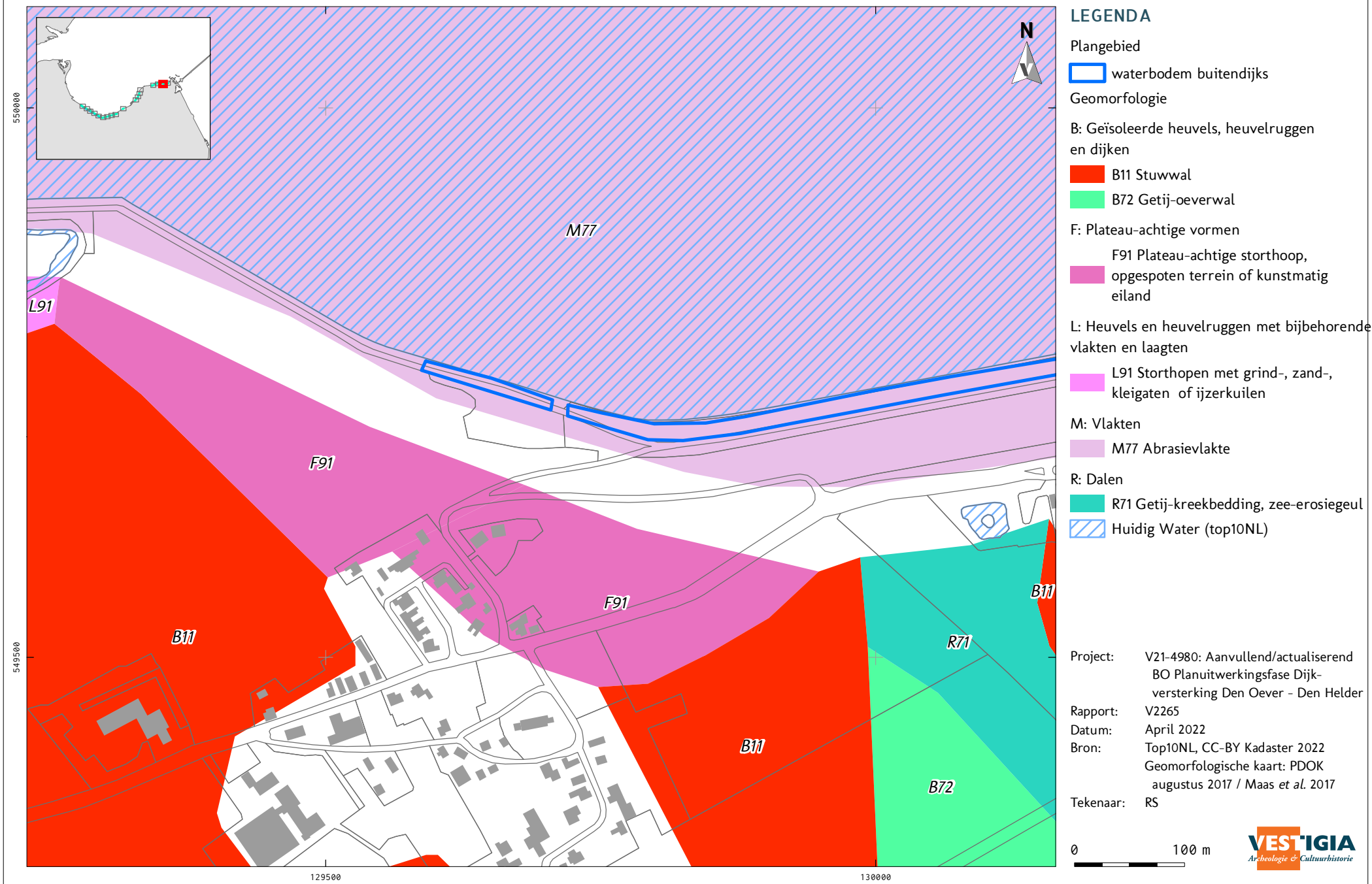
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

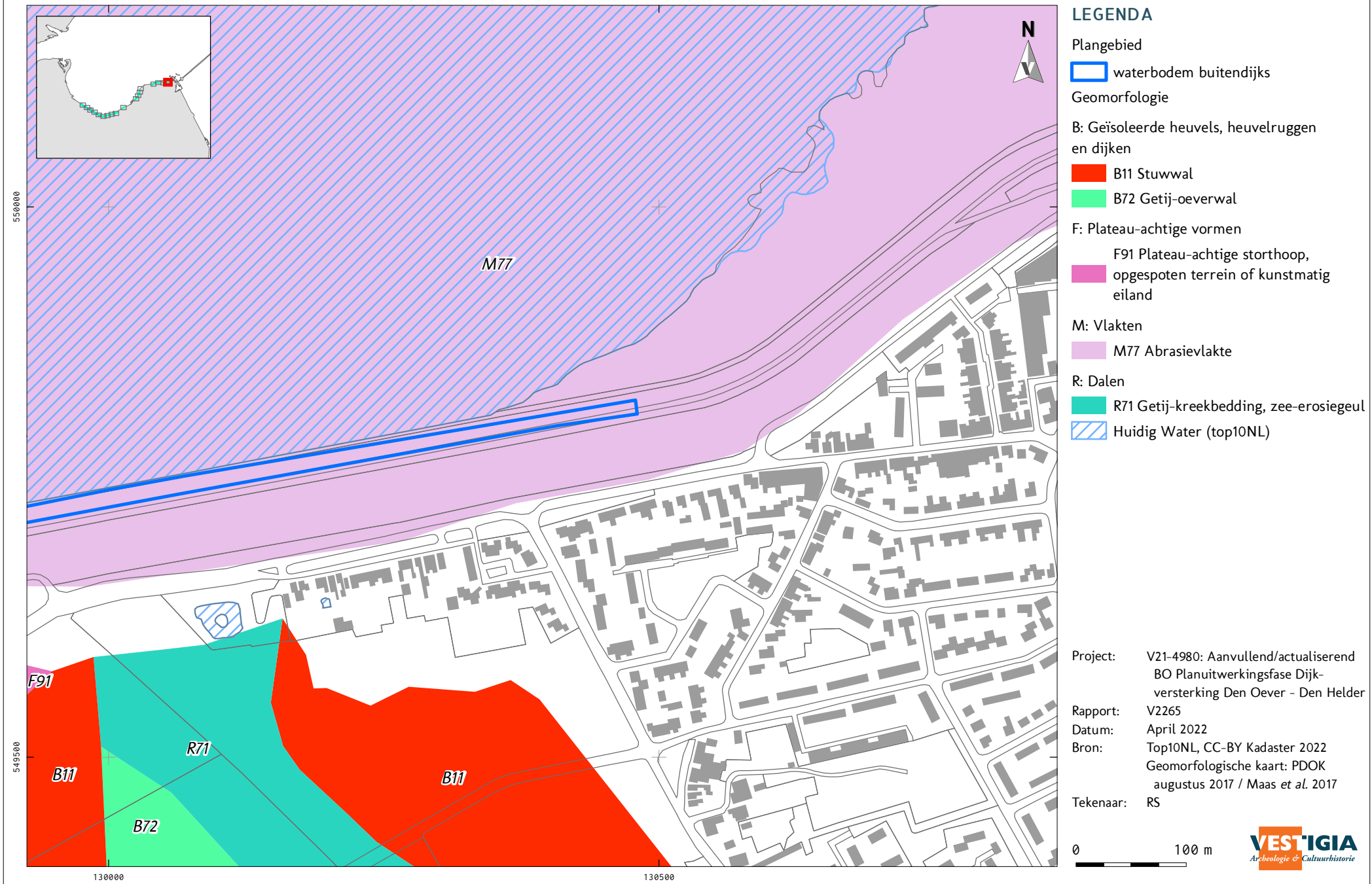
KAART 2 - 16 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

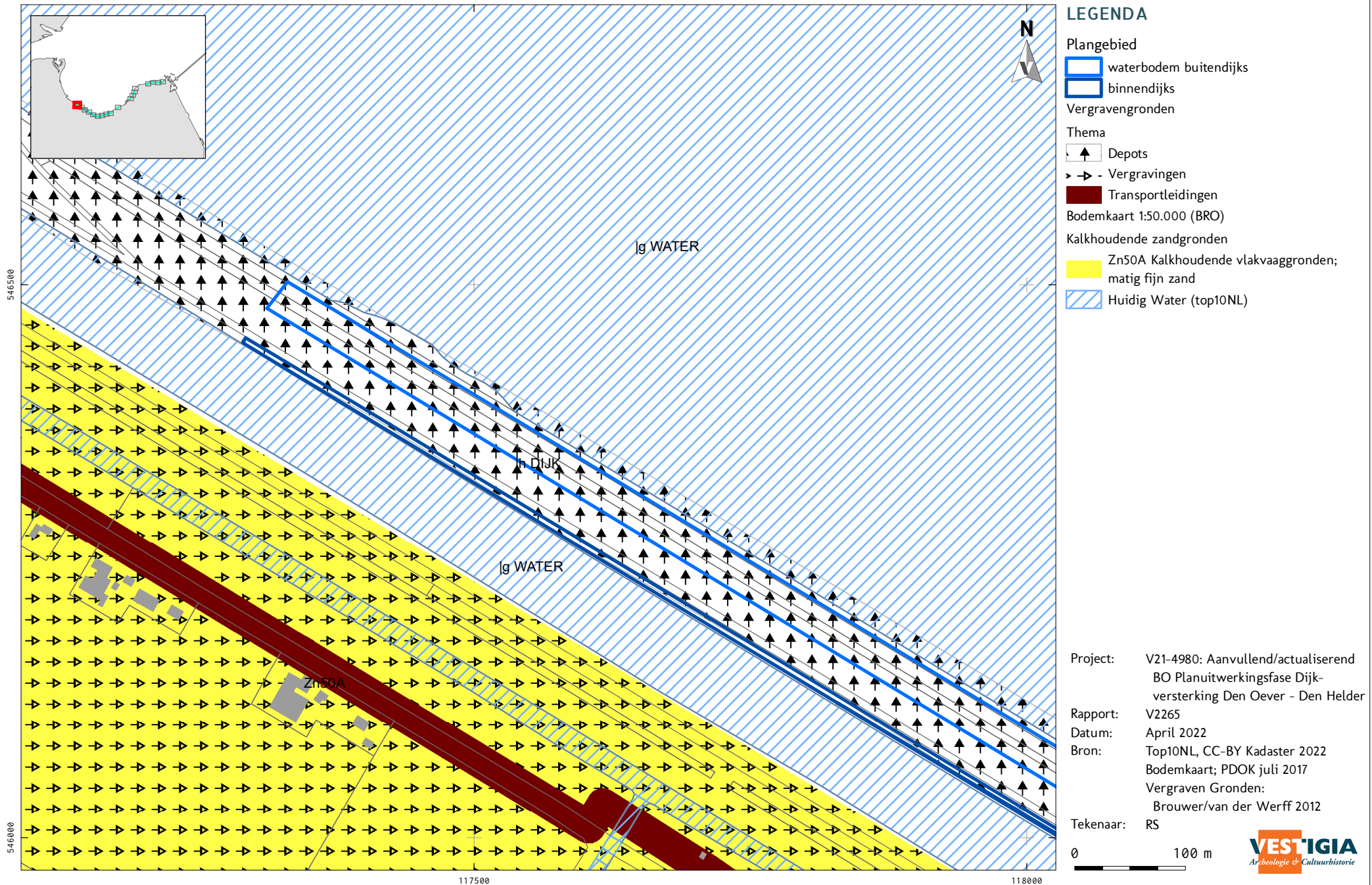
KAART 2 - 17 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

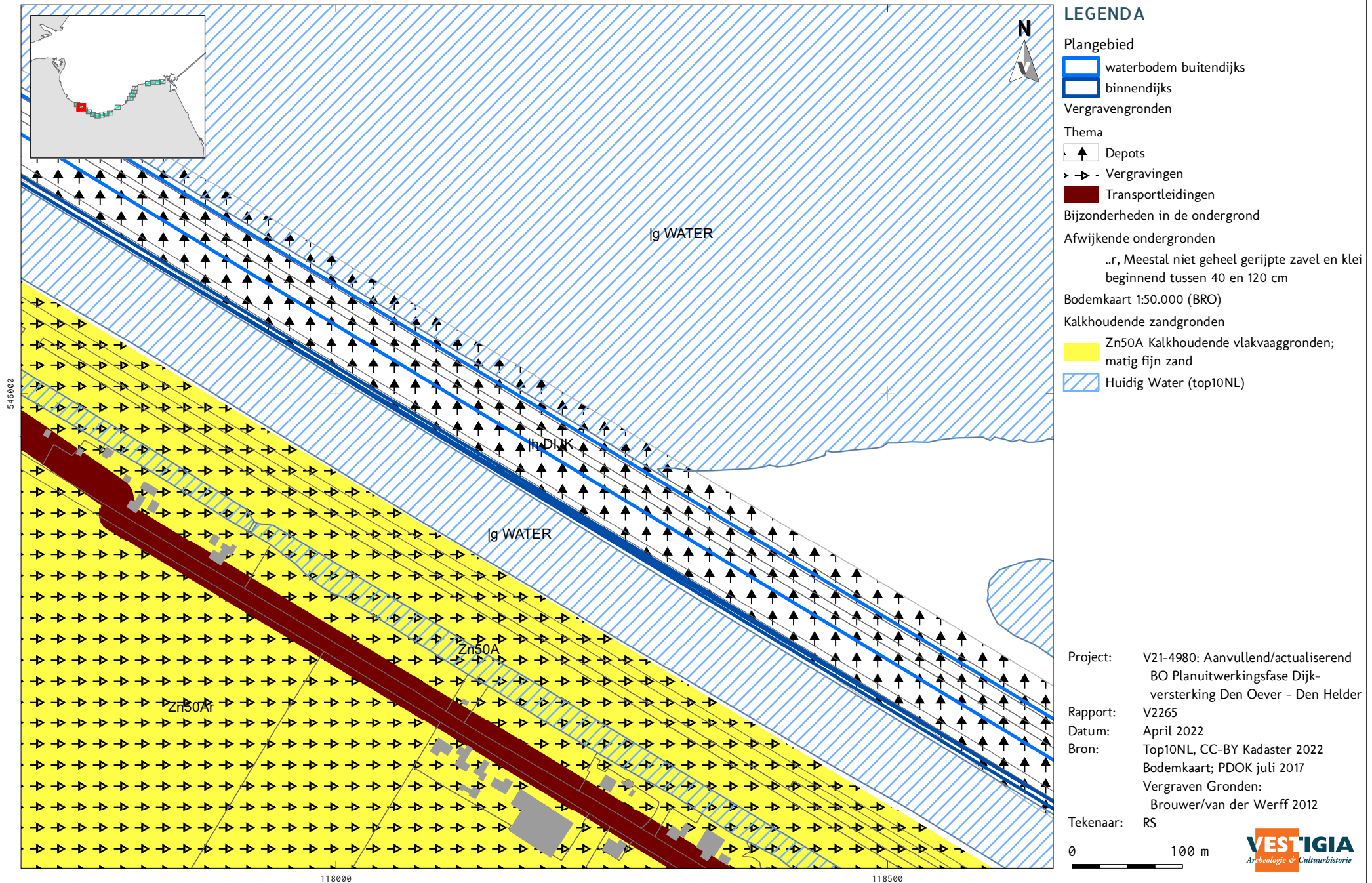
KAART 2 - 18 NATUURLIJK LANDSCHAP: GEOMORFOLOGIE

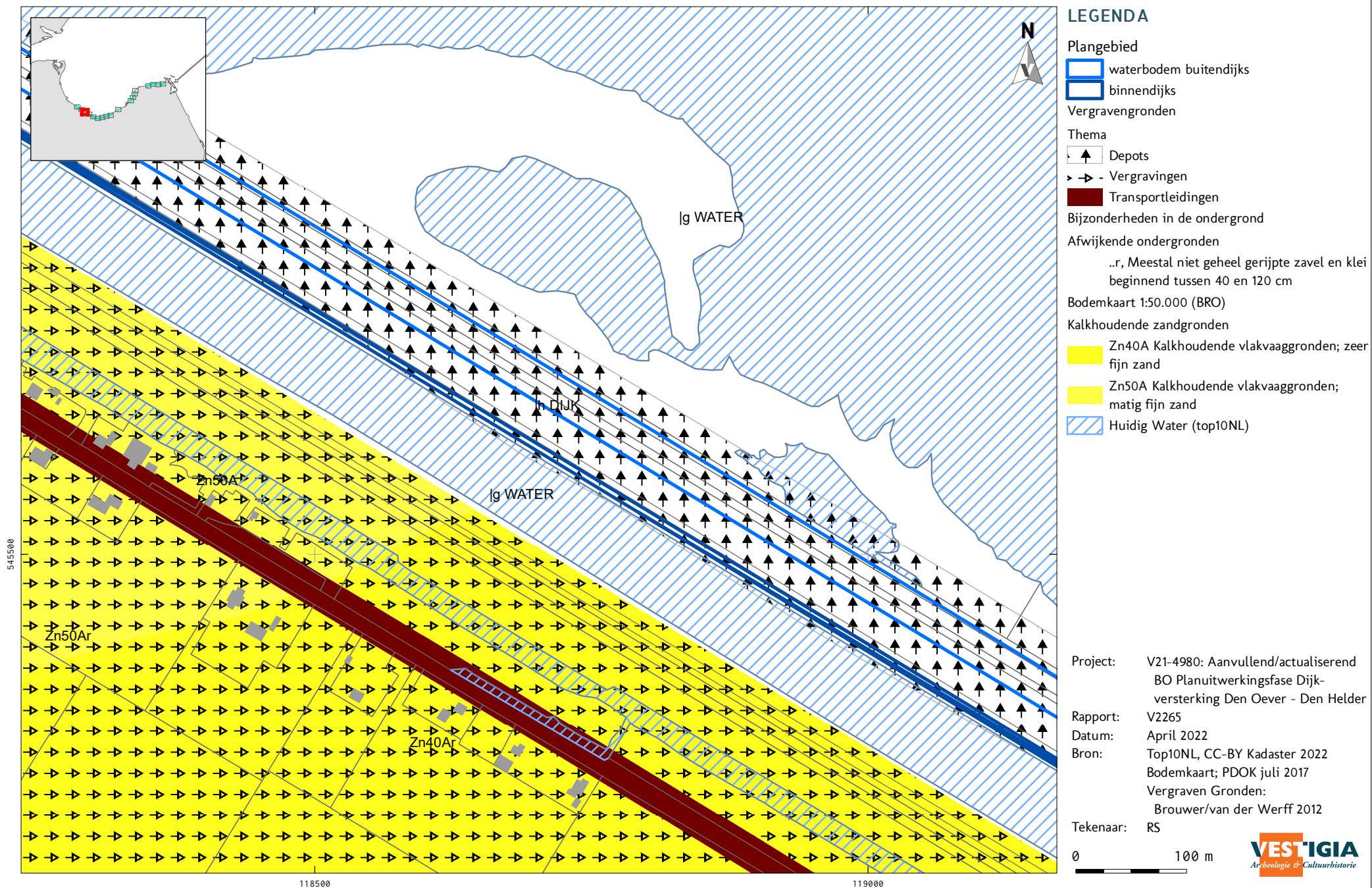
KAART 3 - 1 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

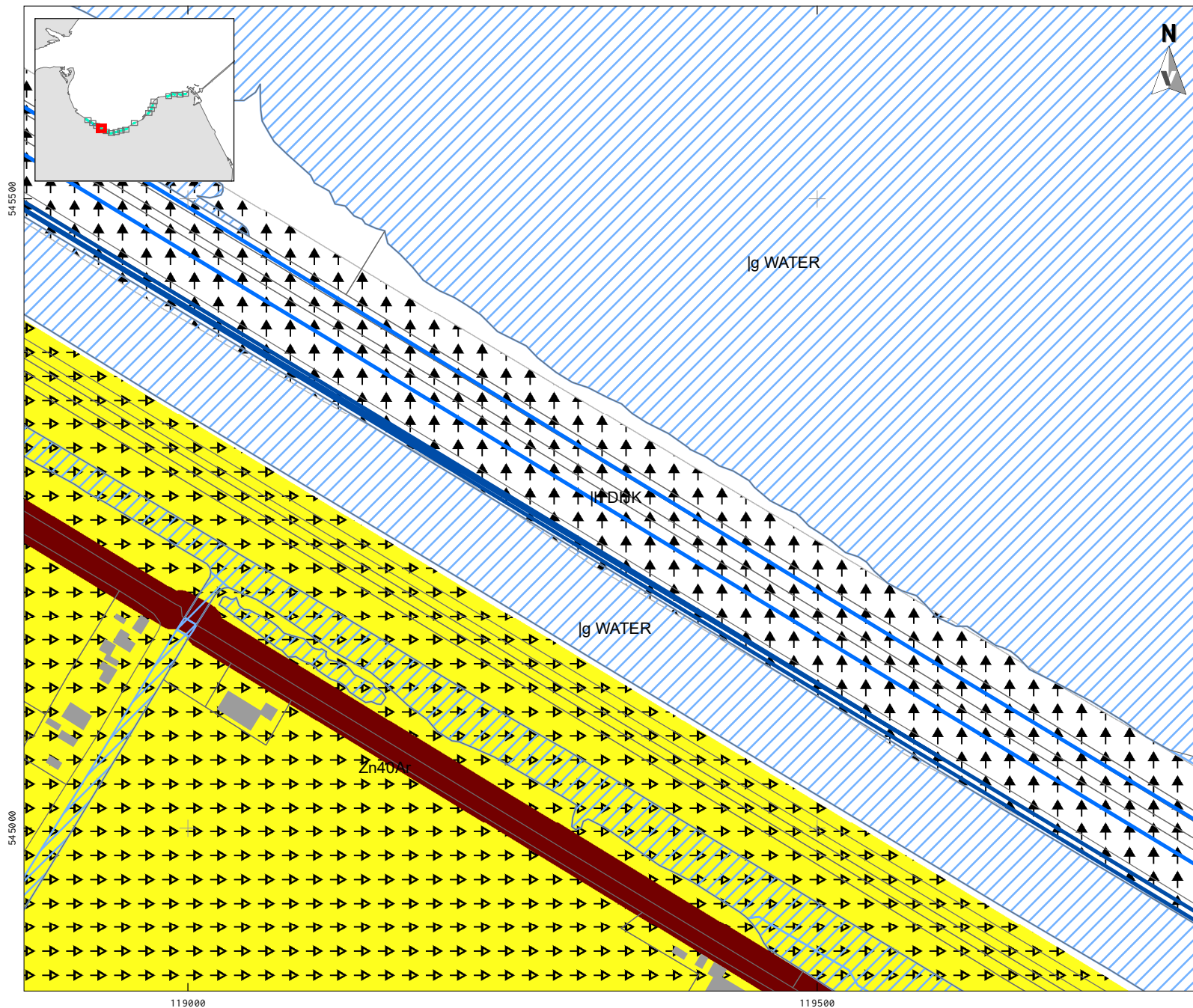
KAART 3 - 2 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

KAART 3 - 3 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

KAART 3 - 4 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

Vergravengronden

Thema

- Depots
- Vergravingen
- Transportleidingen

Bijzonderheden in de ondergrond

Afwijkende ondergronden

...r, Meestal niet geheel gerijpte zavel en klei beginnend tussen 40 en 120 cm

Bodemkaart 1:50.000 (BRO)

Kalkhoudende zandgronden

- Zn40A Kalkhoudende vlakvaaggronden; zeer fijn zand
- Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

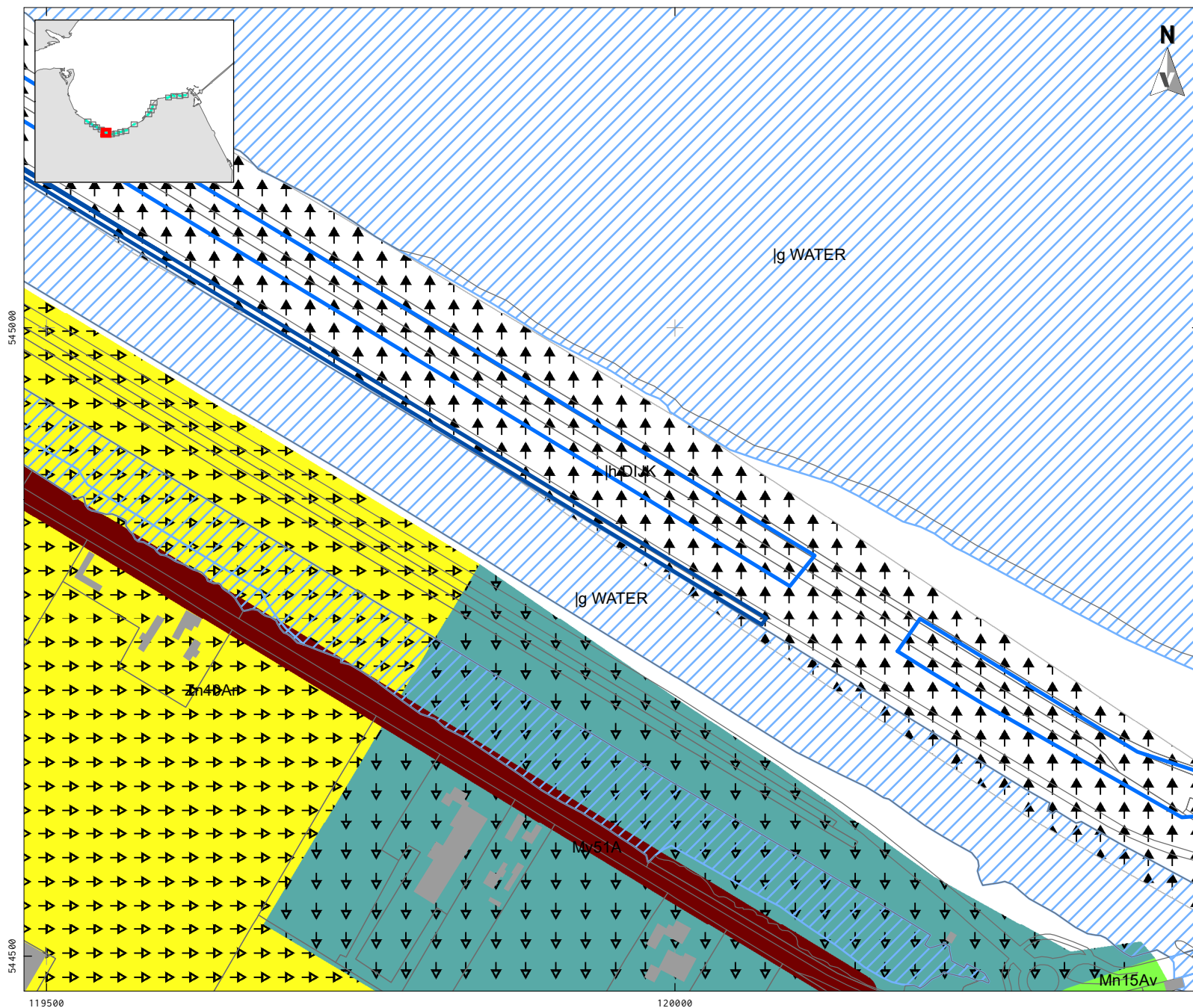
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Bodemkaart; PDOK juli 2017
Vergraven Gronden:
Brouwer/van der Werff 2012

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 3 - 5 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

Vergravingen

Thema

- Afgegraven voor delfstoffen
- Depots

Vergravingen

- Transportleidingen

Bijzonderheden in de ondergrond

Afwijkende ondergronden

- ..r, Meestal niet geheel gerijpte zavel en klei beginnend tussen 40 en 120 cm
- ..v, Moerig materiaal beginnend dieper dan 80 cm en doorgaand tot dieper dan 120 cm

Bodemkaart 1:50.000 (BRO)

Kalkhoudende zandgronden

- Zn40A Kalkhoudende vlakvaaggronden; zeer fijn zand

Zeekleigronden

- Mv51A Kalkrijke drechtvaaggronden; zavel, profielverloop 1
- Mn15A Kalkrijke poldervaaggronden; lichte zavel, profielverloop 5
- Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022

Bodemkaart; PDOK juli 2017

Vergraven Gronden:

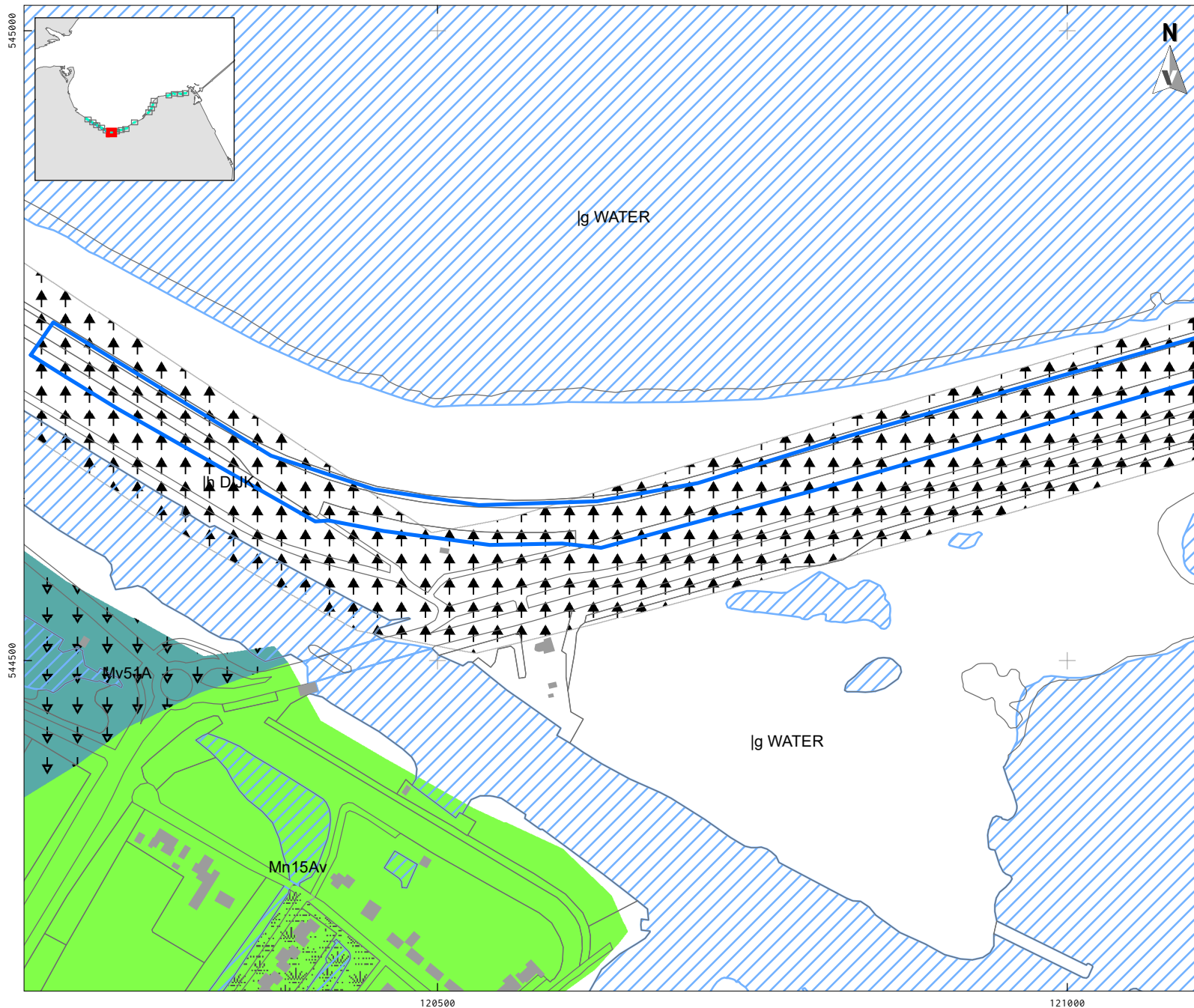
Brouwer/van der Werff 2012

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 3 - 6 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

LEGENDA

Plangebied

waterbodembuitendijks

Vergravinggronden

Thema

Afgegraven voor delfstoffen

Depots

Gemodificeerde natuur

Bijzonderheden in de ondergrond

Afwijkende ondergronden

..v, Moerig materiaal beginnend dieper dan 80 cm en doorgaand tot dieper dan 120 cm

Bodemkaart 1:50.000 (BRO)

Zeekleigronden

Mv51A Kalkrijke drechtvaaggronden ; zavel, profielverloop 1

Mn15A Kalkrijke poldervaaggronden; lichte zavel, profielverloop 5

Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022

Bodemkaart; PDOK juli 2017

Vergraven Gronden:

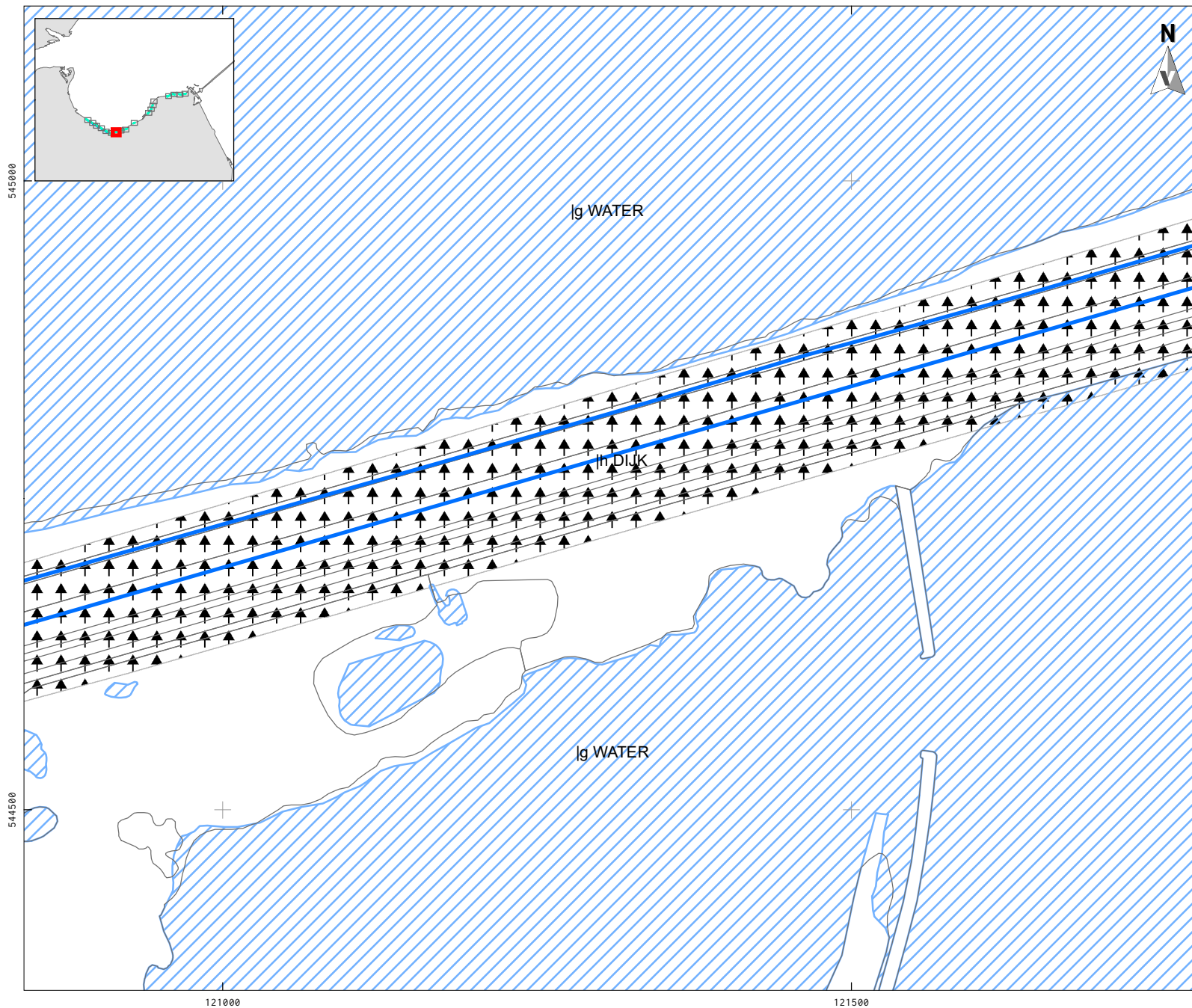
Brouwer/van der Werff 2012

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 3 - 7 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

LEGENDA

Plangebied

waterbodem buitendijks

Vergravengronden

Thema

Depots

Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022

Bodemkaart; PDOK juli 2017

Vergraven Gronden:

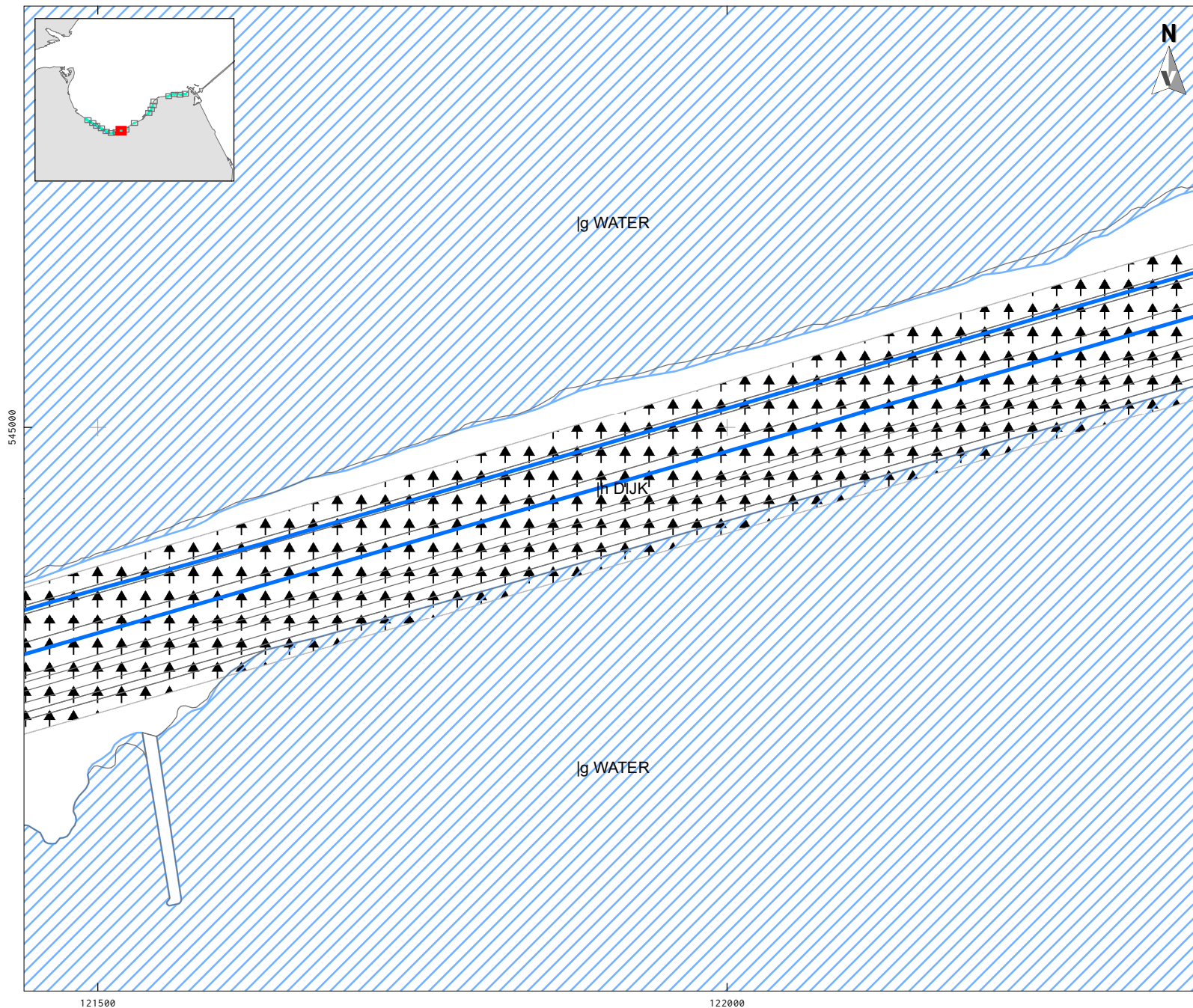
Brouwer/van der Werff 2012

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 3 - 8 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

LEGENDA

Plangebied

waterbodem buitendijks

Vergravinggronden

Thema

Depots

Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022

Bodemkaart; PDOK juli 2017

Vergraven Gronden:

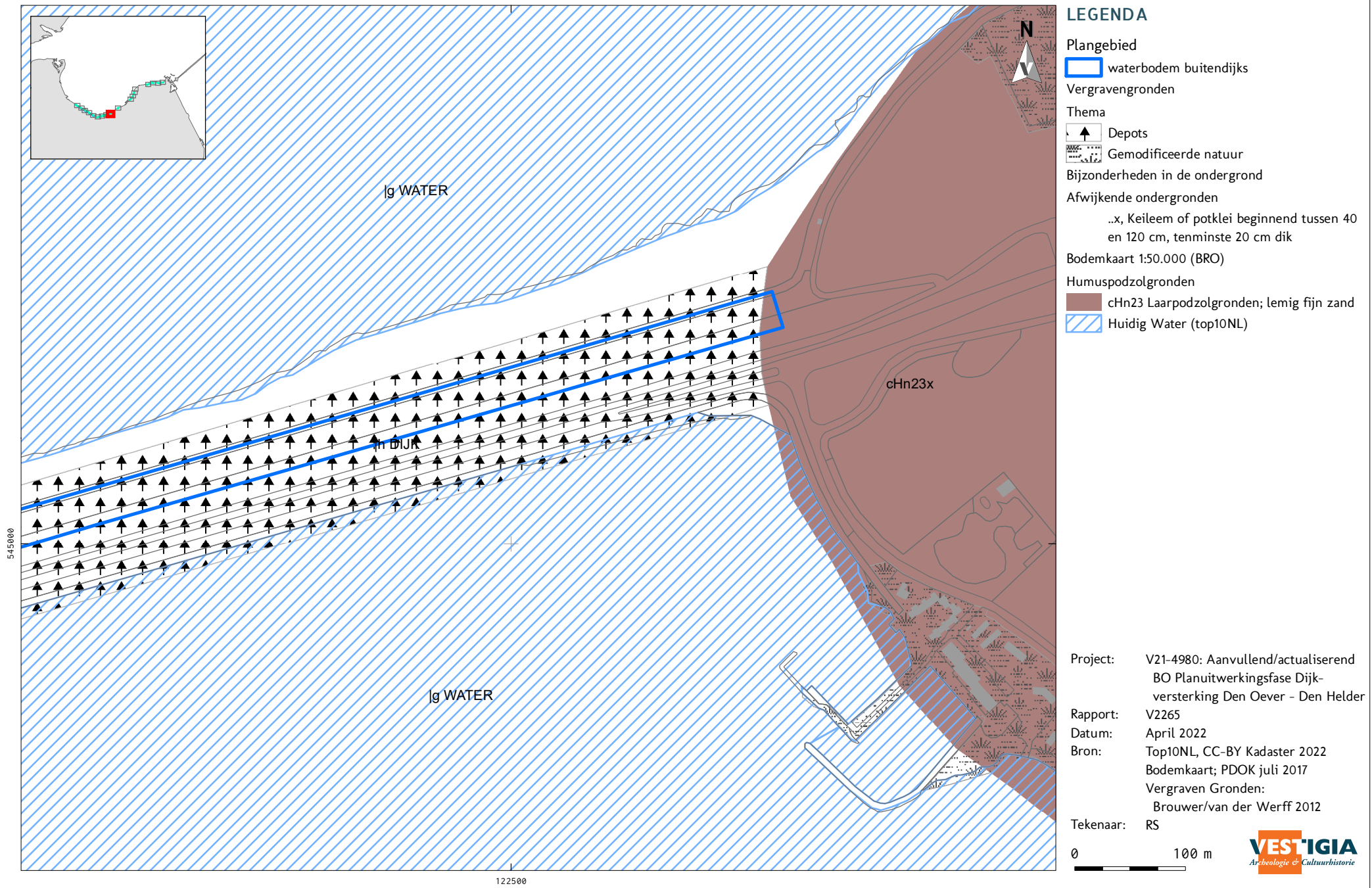
Brouwer/van der Werff 2012

Tekenaar: RS

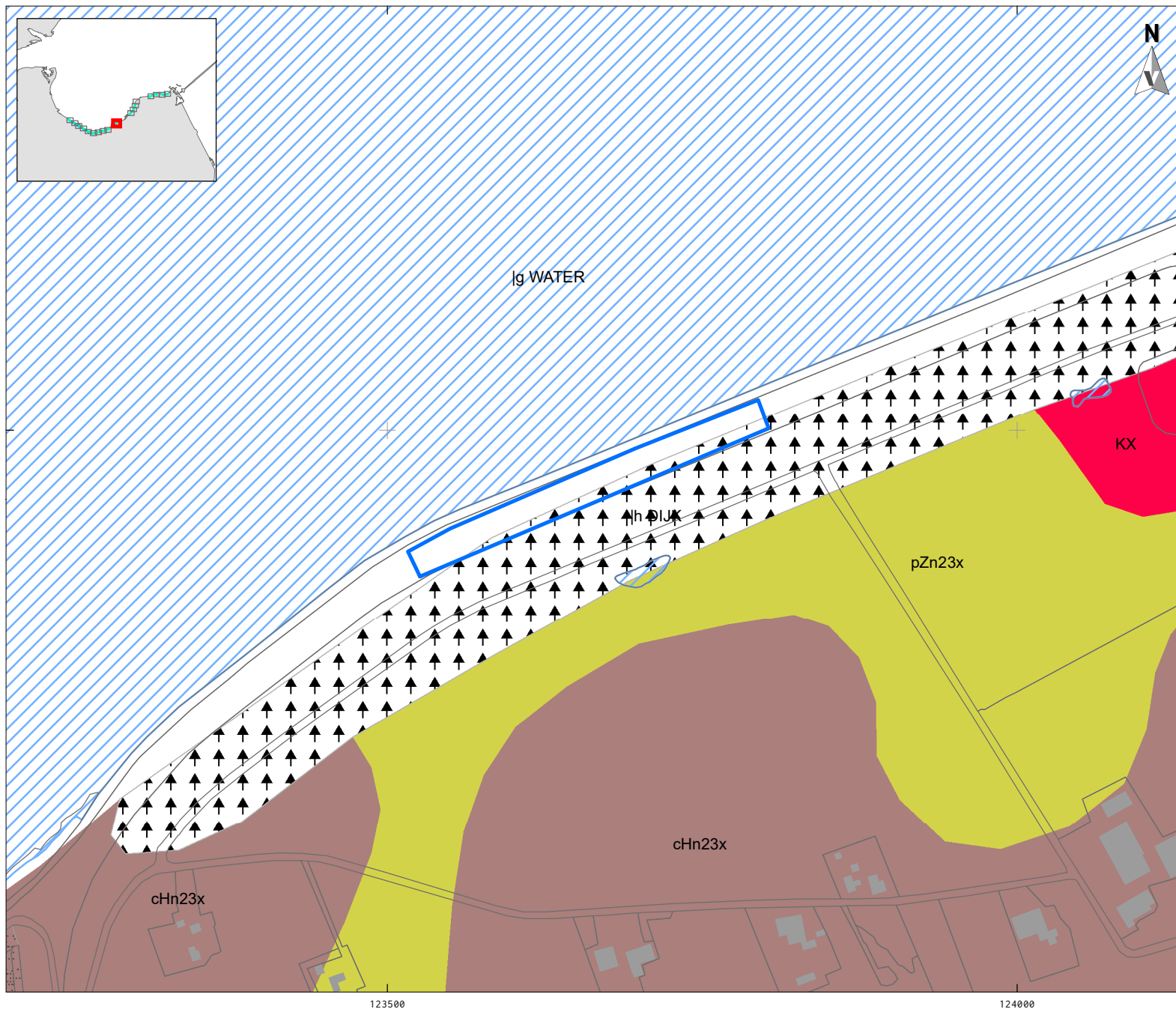
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 3 - 9 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

KAART 3 - 10 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

LEGENDA

Plangebied

 waterbodembuitendijks

Vergravinggronden

Thema

Depots

Gemodificeerde natuur

Bijzonderheden in de ondergrond

Afwijkende ondergronden

..x, Keileem of potklei beginnend tussen 40 en 120 cm, tenminste 20 cm dik

Bodemkaart 1:50.000 (BRO)

Humuspodzolgronden

cHn23 Laarpodzolgronden; lemig fijn zand

Kalkloze zandgronden

pZn23 Gooreerdgronden; lemig fijn zand

Keileem en Potklei

KX Zeer ondiepe keileem, potklei, enz

Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022

Bodemkaart; PDOK juli 2017

Vergraven Gronden:

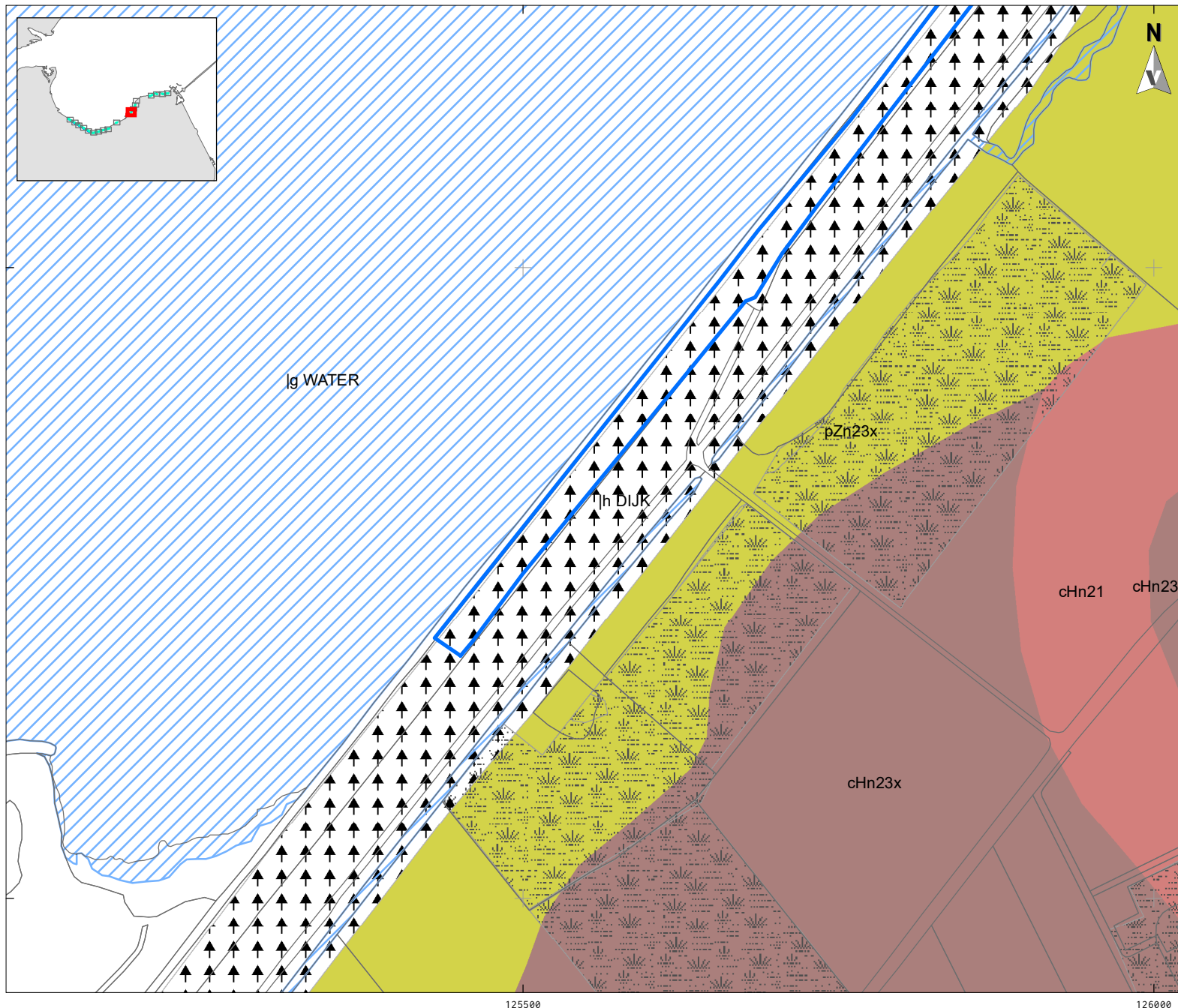
Brouwer/van der Werff 2012

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 3 - 11 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

LEGENDA

Plangebied

waterbodembuitendijks

Vergravinggronden

Thema

Depots

Gemodificeerde natuur

Bijzonderheden in de ondergrond

Afwijkende ondergronden

..x, Keileem of potklei beginnend tussen 40 en 120 cm, tenminste 20 cm dik

Bodemkaart 1:50.000 (BRO)

Humuspodzolgronden

cHn21 Laarpodzolgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand

cHn23 Laarpodzolgronden; lemig fijn zand

Kalkloze zandgronden

pZn23 Gooreerdgronden; lemig fijn zand

Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022

Bodemkaart; PDOK juli 2017

Vergraven Gronden:

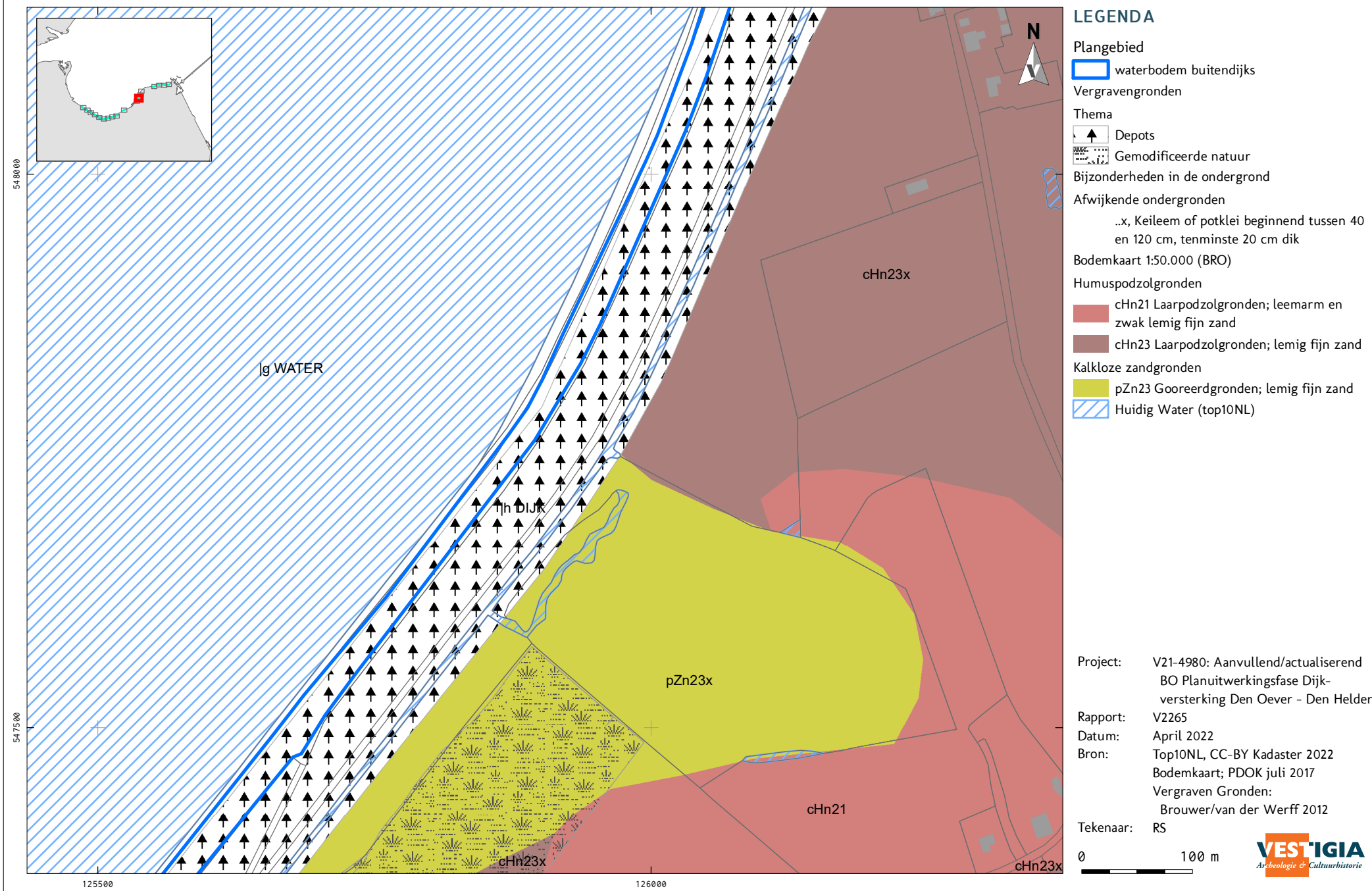
Brouwer/van der Werff 2012

Tekenaar: RS

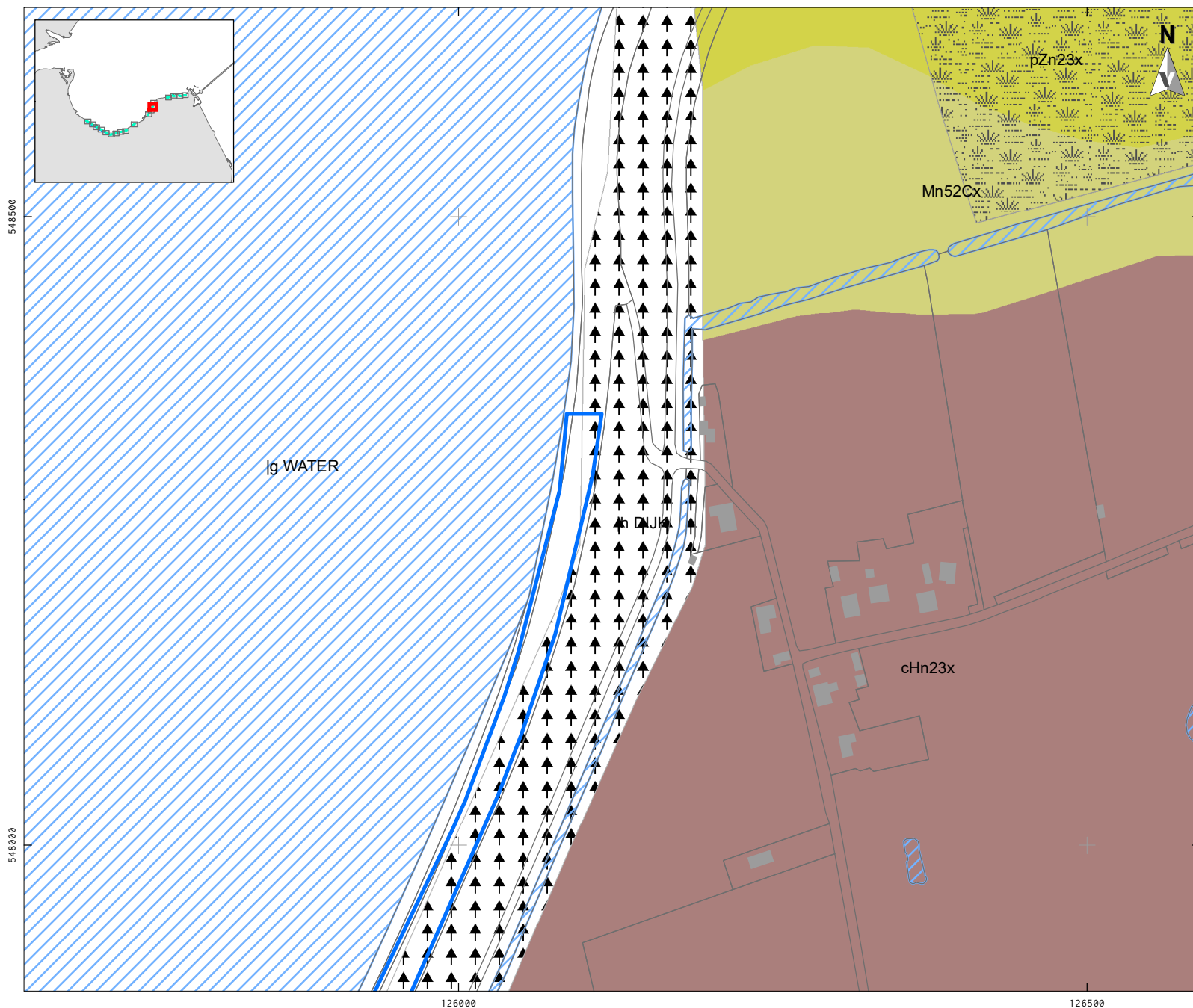
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 3 - 12 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

KAART 3 - 13 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

LEGENDA

Plangebied

waterbodembuitendijks

Vergravinggronden

Thema

Depots

Gemodificeerde natuur

Bijzonderheden in de ondergrond

Afwijkende ondergronden

..x, Keileem of potklei beginnend tussen 40 en 120 cm, tenminste 20 cm dik

Bodemkaart 1:50.000 (BRO)

Humuspodzolgronden

cHn23 Laarpodzolgronden; lemig fijn zand

Kalkloze zandgronden

pZn23 Gooreerdgronden; lemig fijn zand

Zeekleigronden

Mn52C Kalkarme poldervaaggronden; zavel, profielverloop 2

Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022

Bodemkaart; PDOK juli 2017

Vergraven Gronden:

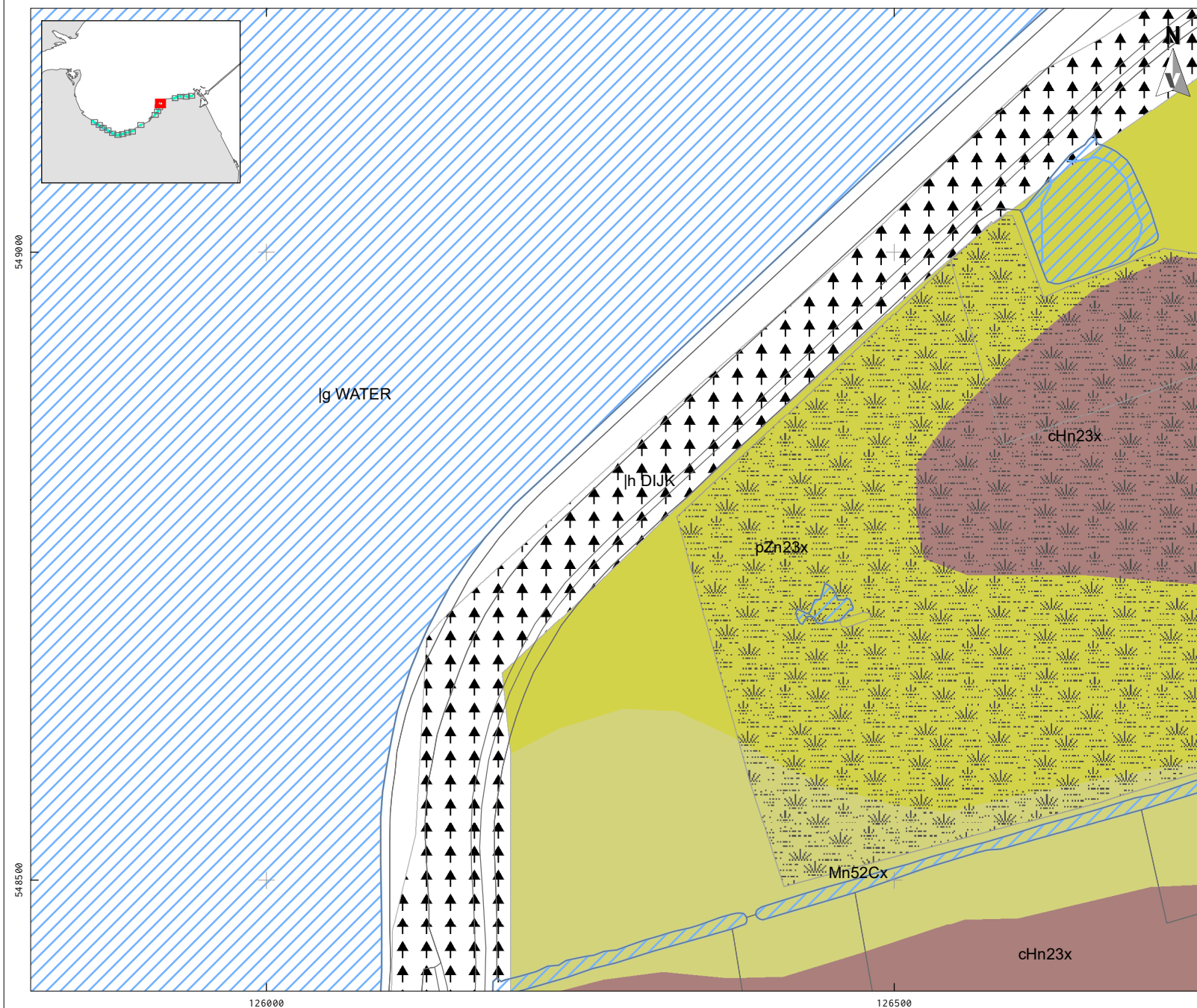
Brouwer/van der Werff 2012

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 3 - 14 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

LEGENDA

Plangebied

Vergravengronden

Thema

Depots

Gemodificeerde natuur

Bijzonderheden in de ondergrond

Afwijkende ondergronden

..x, Keileem of potklei beginnend tussen 40 en 120 cm, tenminste 20 cm dik

Bodemkaart 1:50.000 (BRO)

Humuspodzolgronden

cHn23 Laarpodzolgronden; lemig fijn zand

Kalkloze zandgronden

pZn23 Gooreerdgronden; lemig fijn zand

Zeekleigronden

Mn52C Kalkarme poldervaaggronden; zavel, profielverloop 2

Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022

Bodemkaart; PDOK juli 2017

Vergraven Gronden:

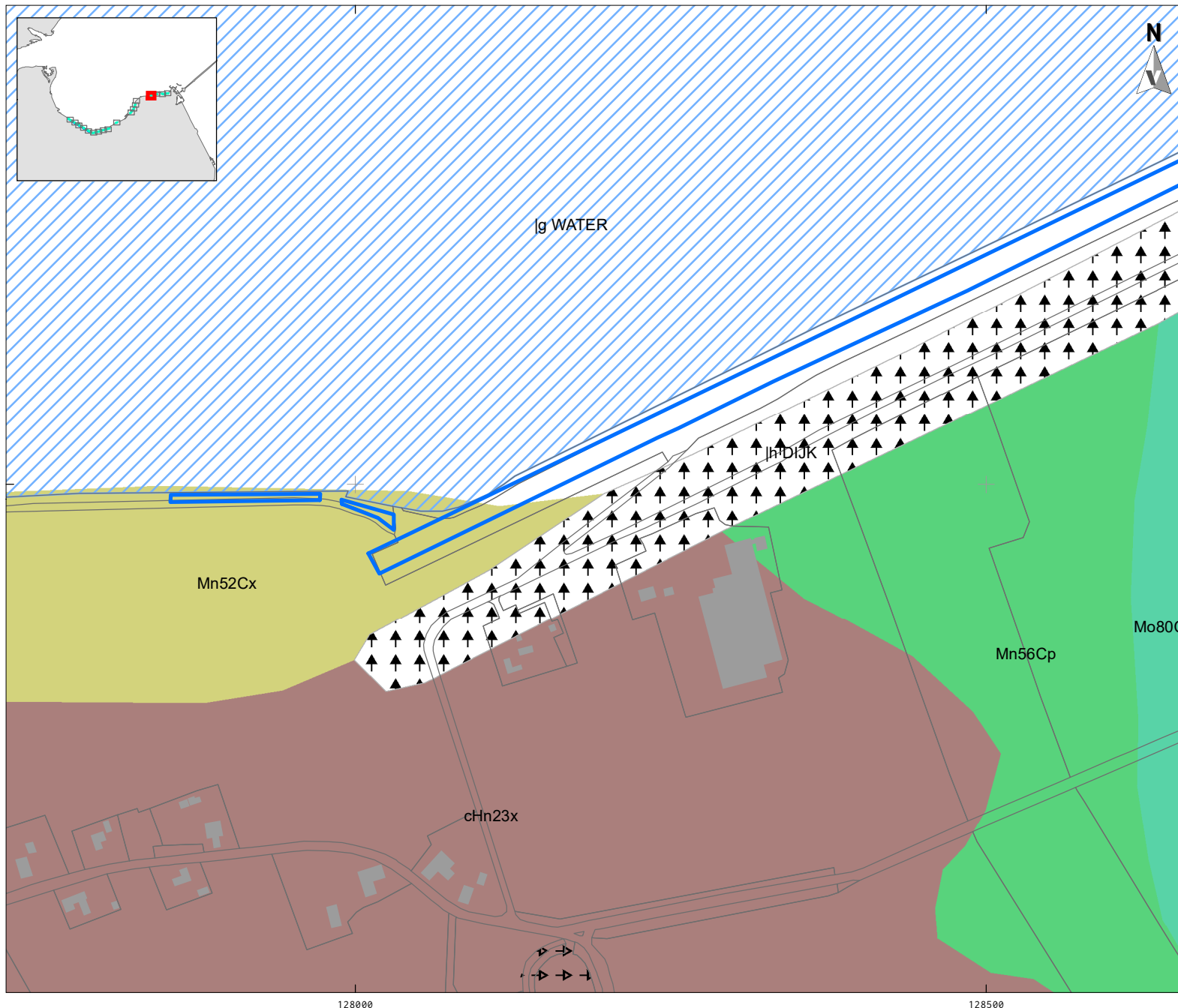
Brouwer/van der Werff 2012

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 3 - 15 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

LEGENDA

Plangebied

waterbodem buitendijks

Vergravengronden

Thema

Depots

Vergravingen

Bijzonderheden in de ondergrond

Afwijkende ondergronden

..p, Pleistoceen zand beginnend tussen 40 en 120 cm

..x, Keileem of potklei beginnend tussen 40 en 120 cm, tenminste 20 cm dik

Bodemkaart 1:50.000 (BRO)

Humuspodzolgronden

cHn23 Laarpodzolgronden; lemig fijn zand

Zeekleigronden

Mo80C Kalkarme nesvaaggronden; klei

Mn52C Kalkarme poldervaaggronden; zavel, profielverloop 2

Mn56C Kalkarme poldervaaggronden; zavel, profielverloop 3, of 3 en 4, of 4

Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend BO Planuitwerkingsfase Dijk-versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022

Bodemkaart; PDOK juli 2017

Vergraven Gronden:

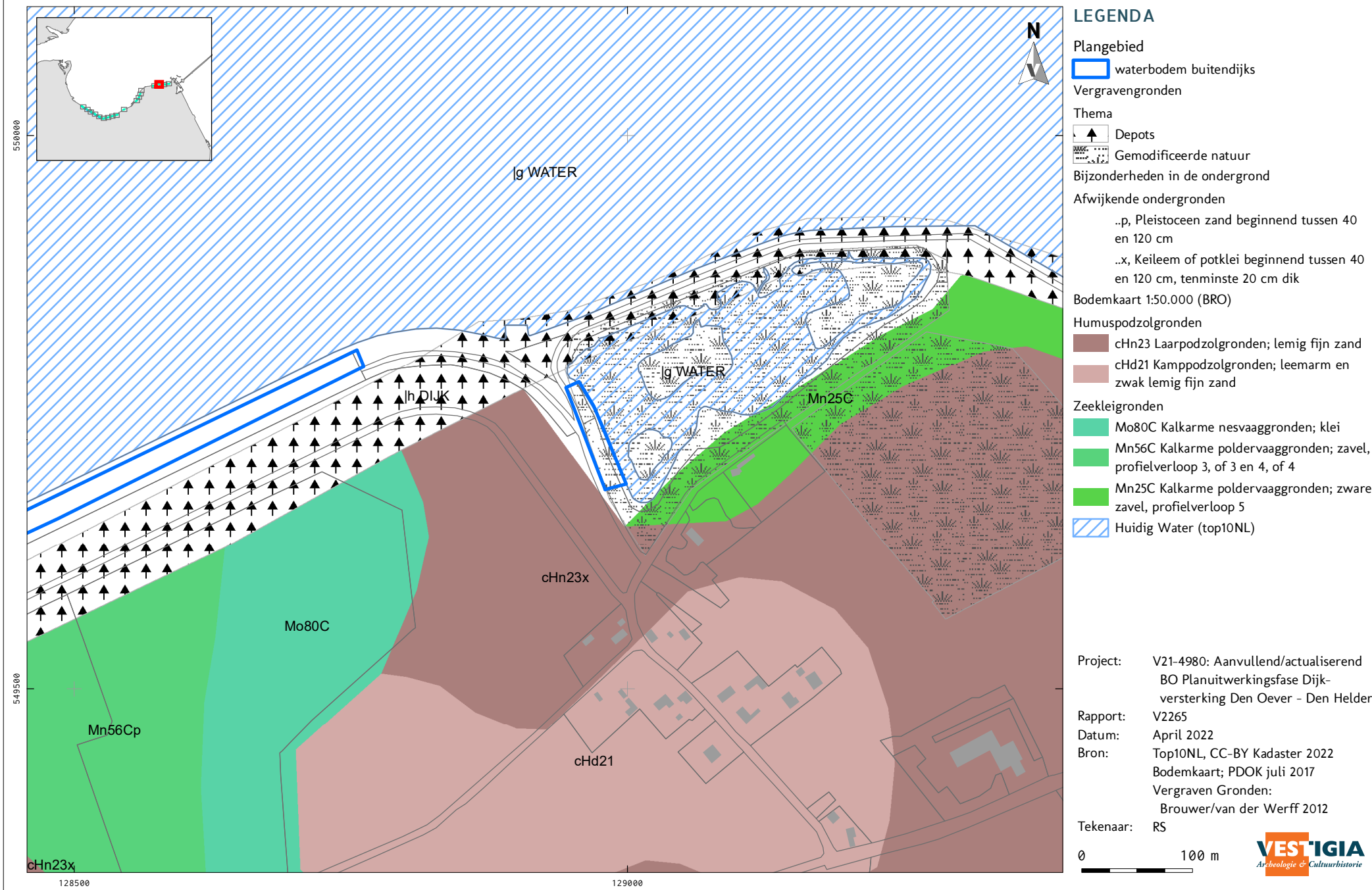
Brouwer/van der Werff 2012

Tekenaar: RS

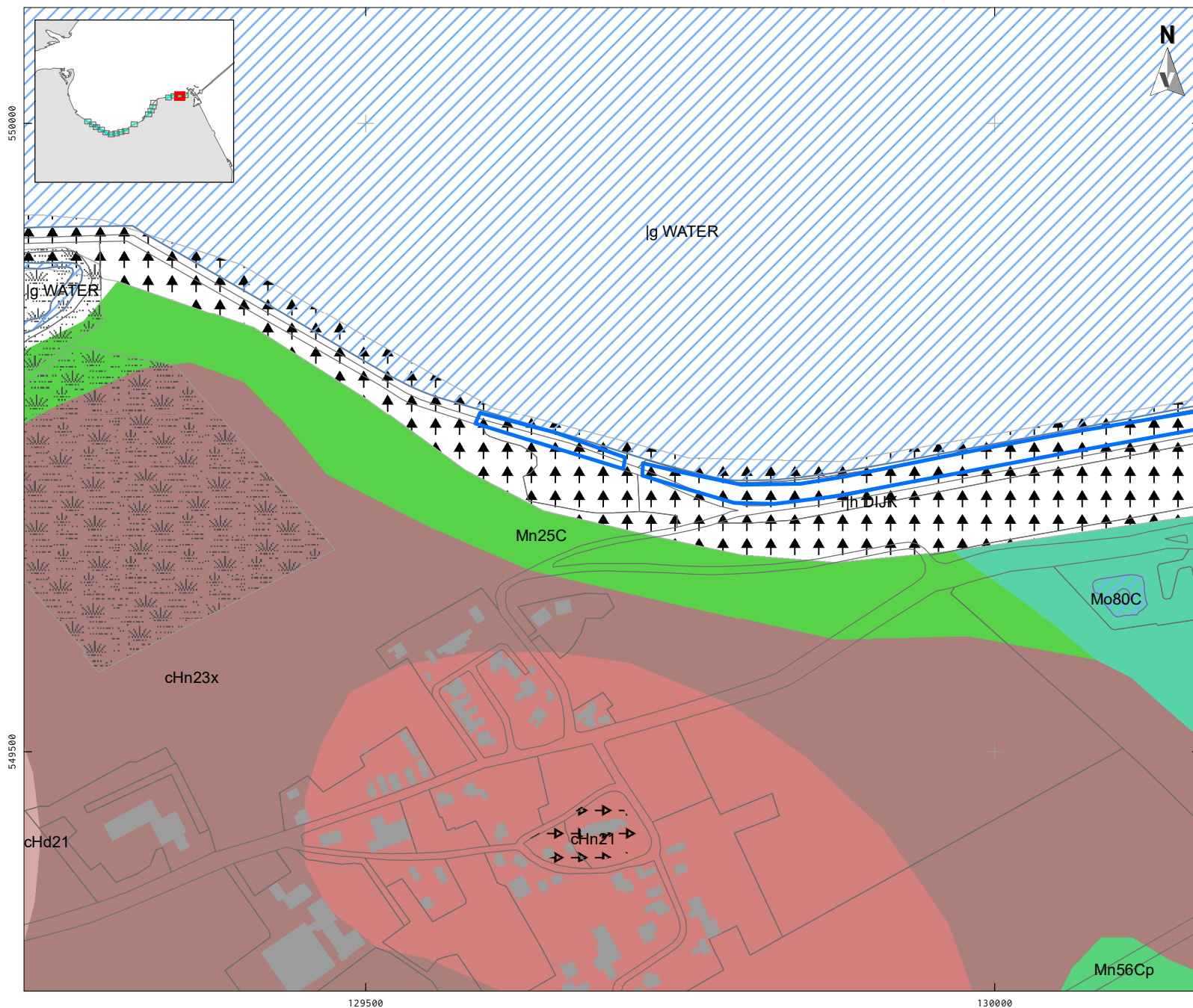
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 3 - 16 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

KAART 3 - 17 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

LEGENDA

Plangebied

waterbodem buitendijks

Vergravengronden

Thema

Depots

Gemodificeerde natuur

Vergravingen

Bijzonderheden in de ondergrond

Afwijkende ondergronden

..p, Pleistoceen zand beginnend tussen 40 en 120 cm

..x, Keileem of potklei beginnend tussen 40 en 120 cm, tenminste 20 cm dik

Bodemkaart 1:50.000 (BRO)

Humuspodzolgronden

cHn21 Laarpodzolgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand

cHn23 Laarpodzolgronden; lemig fijn zand

cHd21 Kamppodzolgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand

Zeekleigronden

Mo80C Kalkarme nesvaaggronden; klei

Mn56C Kalkarme poldervaaggronden; zavel, profielverloop 3, of 3 en 4, of 4

Mn25C Kalkarme poldervaaggronden; zware zavel, profielverloop 5

Huidig Water (top10NL)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend BO Planuitwerkingsfase Dijkversterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022

Bodemkaart; PDOK juli 2017

Vergraven Gronden:

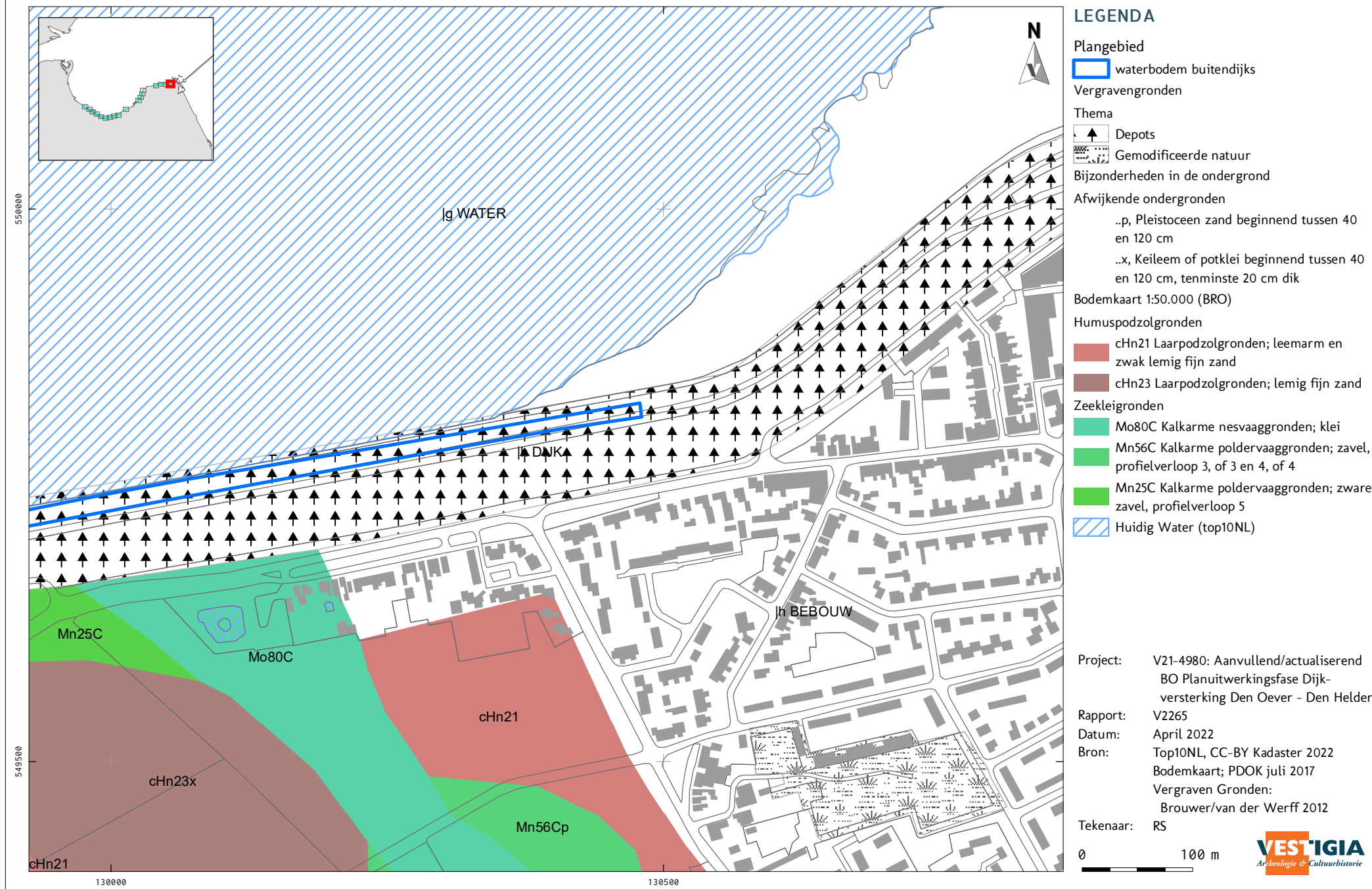
Brouwer/van der Werff 2012

Tekenaar: RS

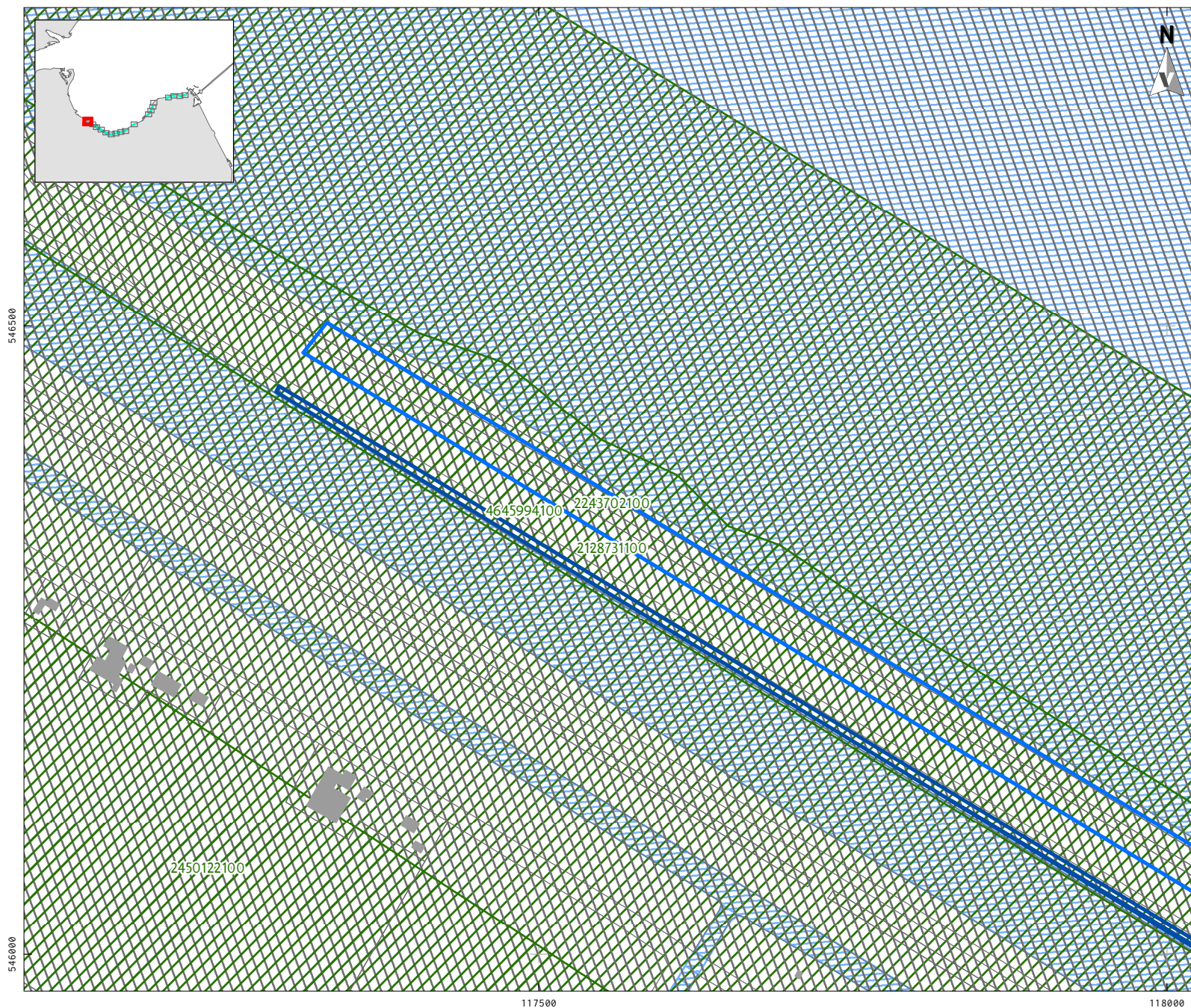
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 3 - 18 NATUURLIJK LANDSCHAP: BODEM

KAART 4 - 1 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

Onderzoeken

- Archeologisch: bureauonderzoek
- Foutieve locatie: begeleiding
- (Hippolytushoef?; zaakidentificatienummer 2243702100)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

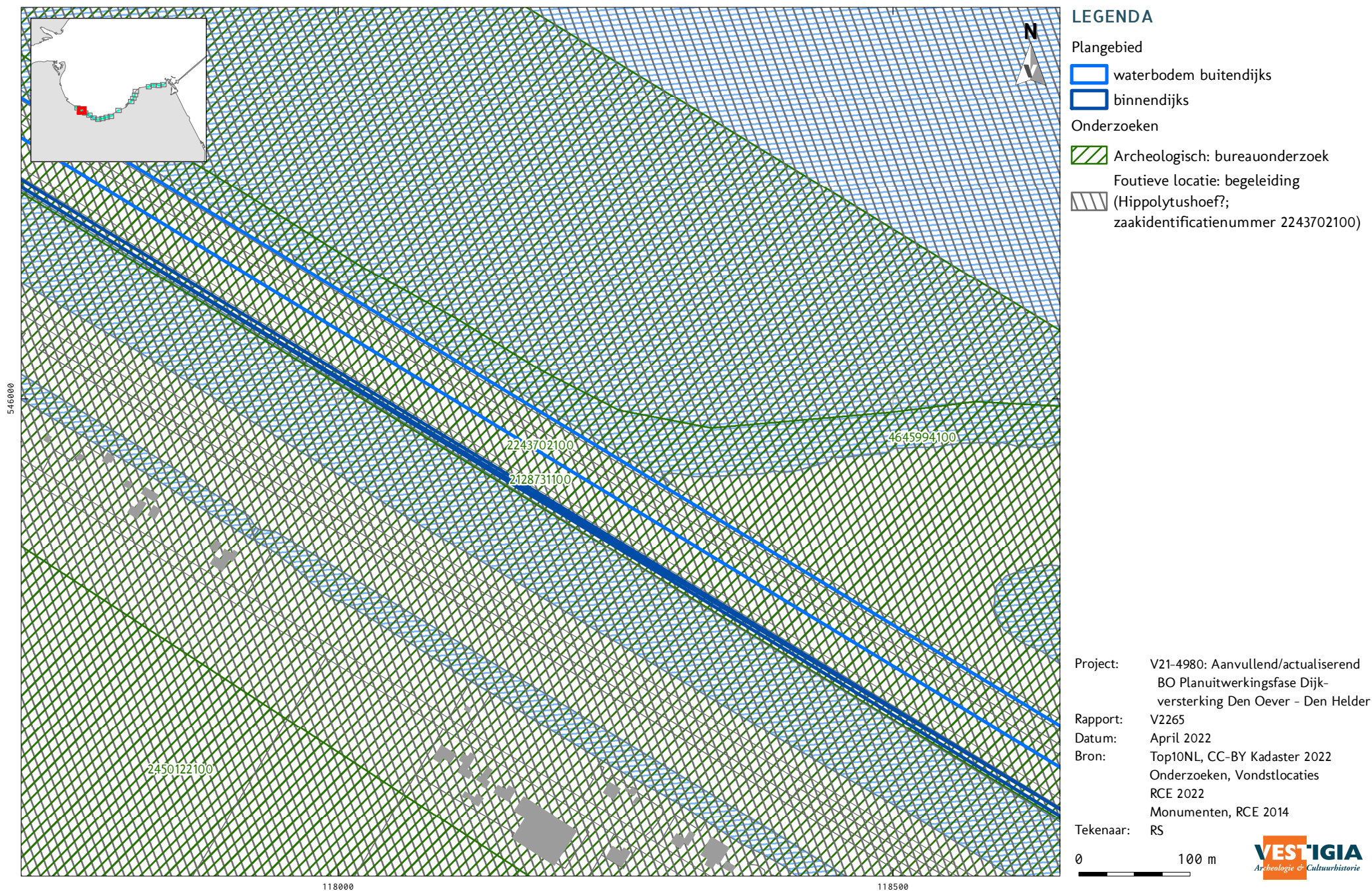
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2022
Monumenten, RCE 2014

Tekenaar: RS

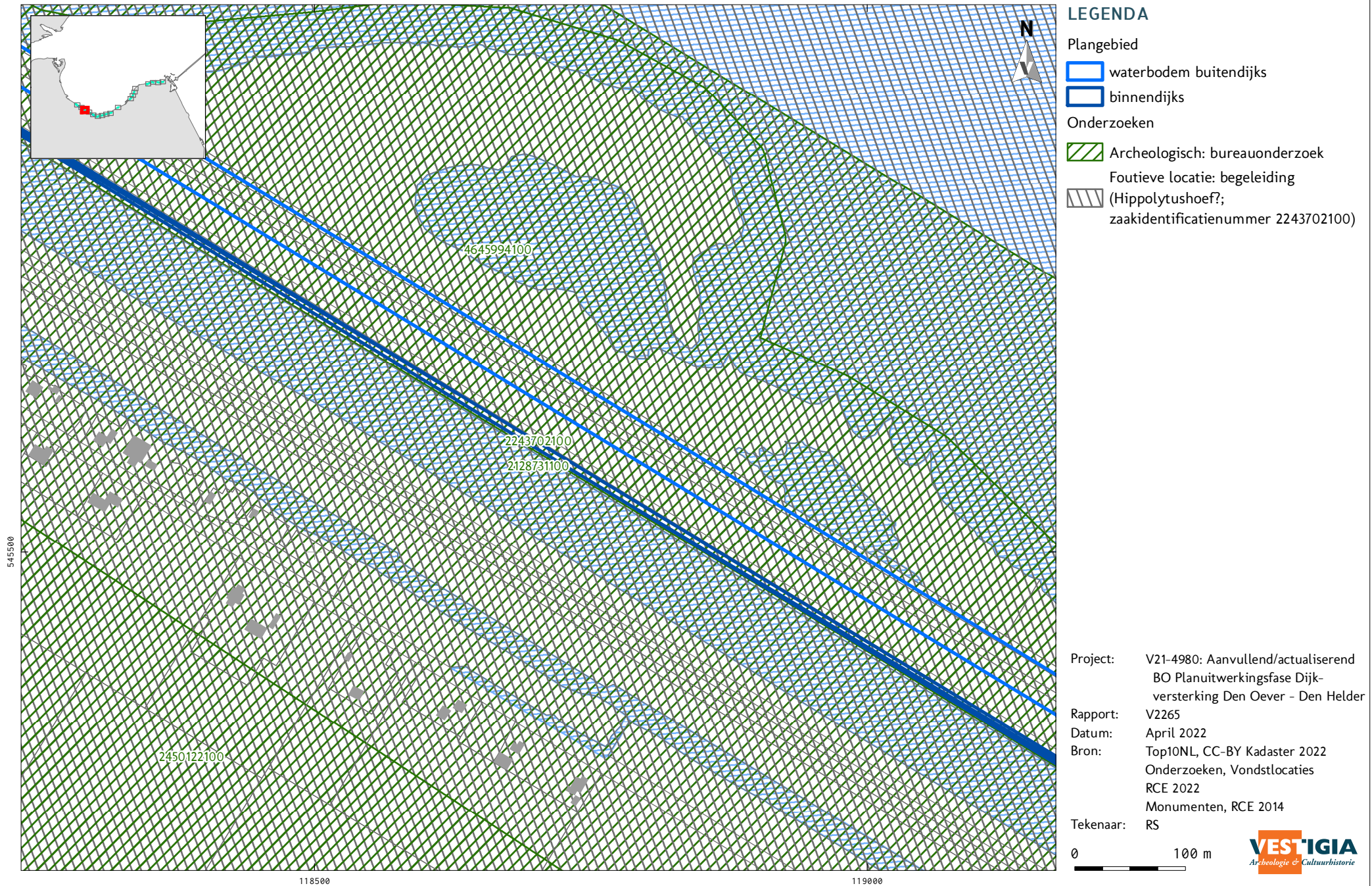
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

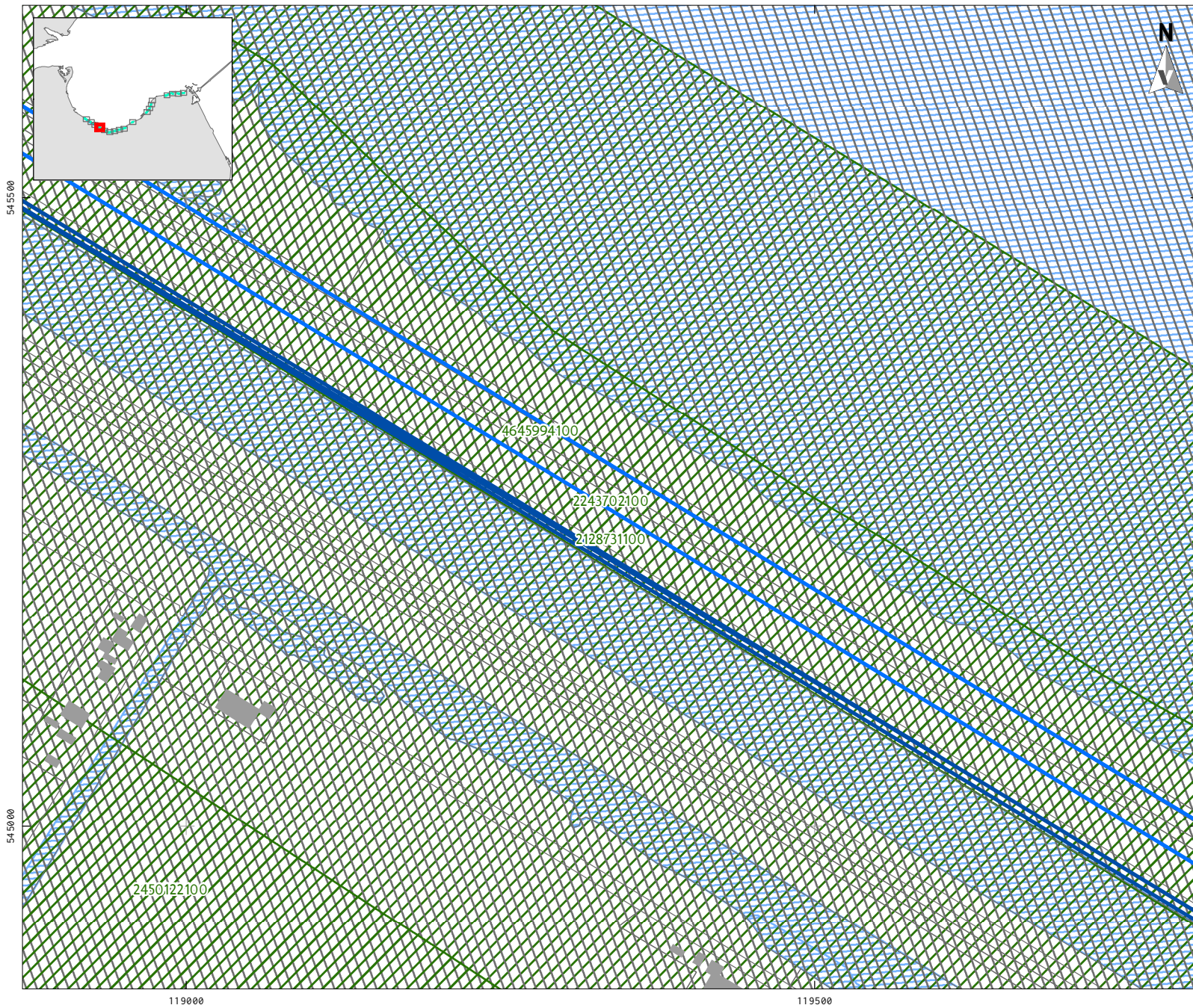
KAART 4 - 2 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

KAART 4 - 3 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

KAART 4 - 4 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

LEGENDA

Plangebied

- ☐ waterbodembuitendijks
- ☐ binnendijks

Onderzoeken

- Archeologisch: bureauonderzoek
Foutieve locatie: begeleiding
 (Hippolytushoef?;
zaakidentificatienummer 2243702100)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2022

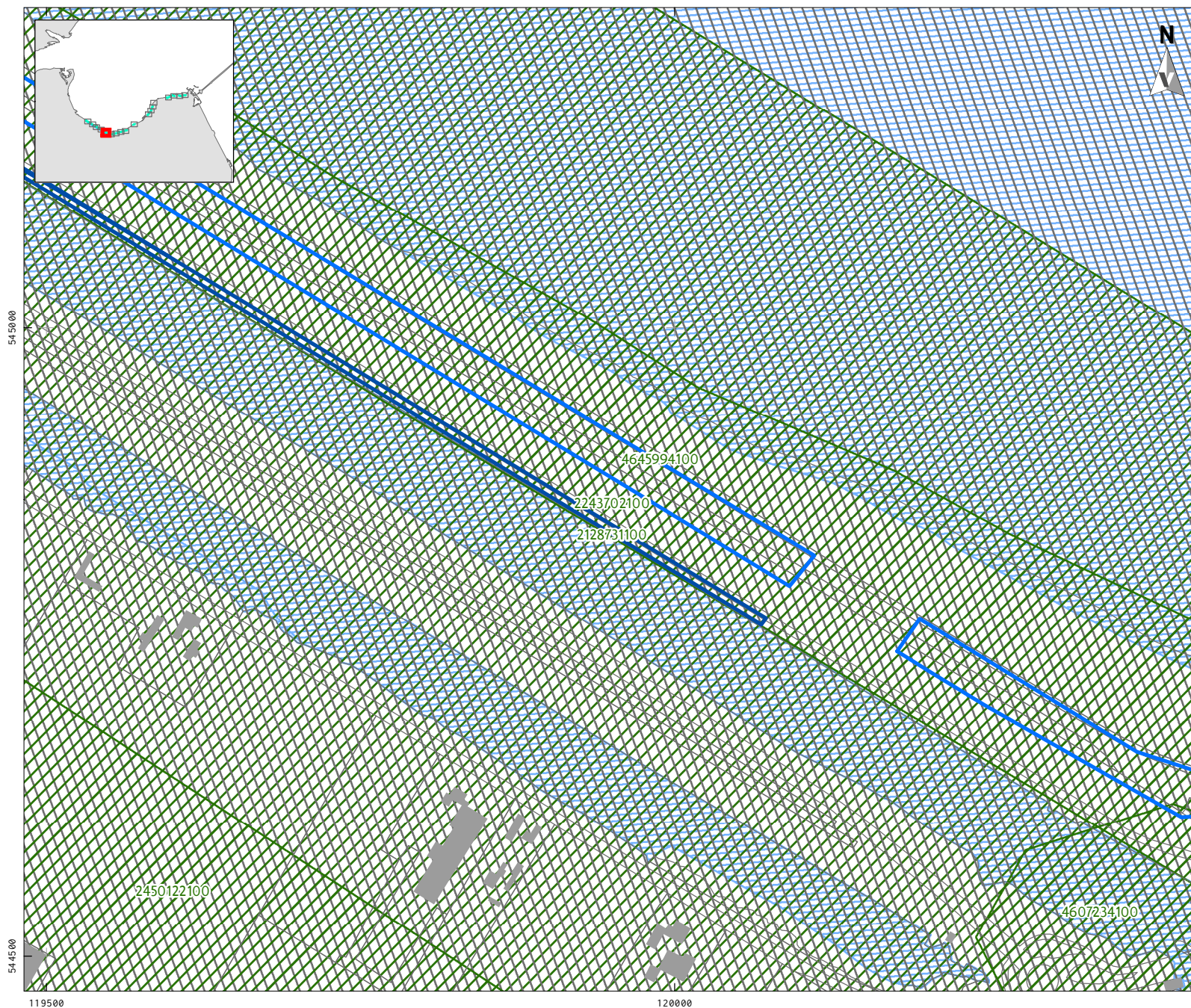
Monumenten, RCE 2014

Tekenaar: RS

0 100 m

KAART 4 - 5 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

LEGENDA

Plangebied

- waterbodembuitendijks
- binnendijks

Onderzoeken

- Archeologisch: bureauonderzoek
- Foutieve locatie: begeleiding
- (Hippolytushoef?; zaakidentificatienummer 2243702100)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

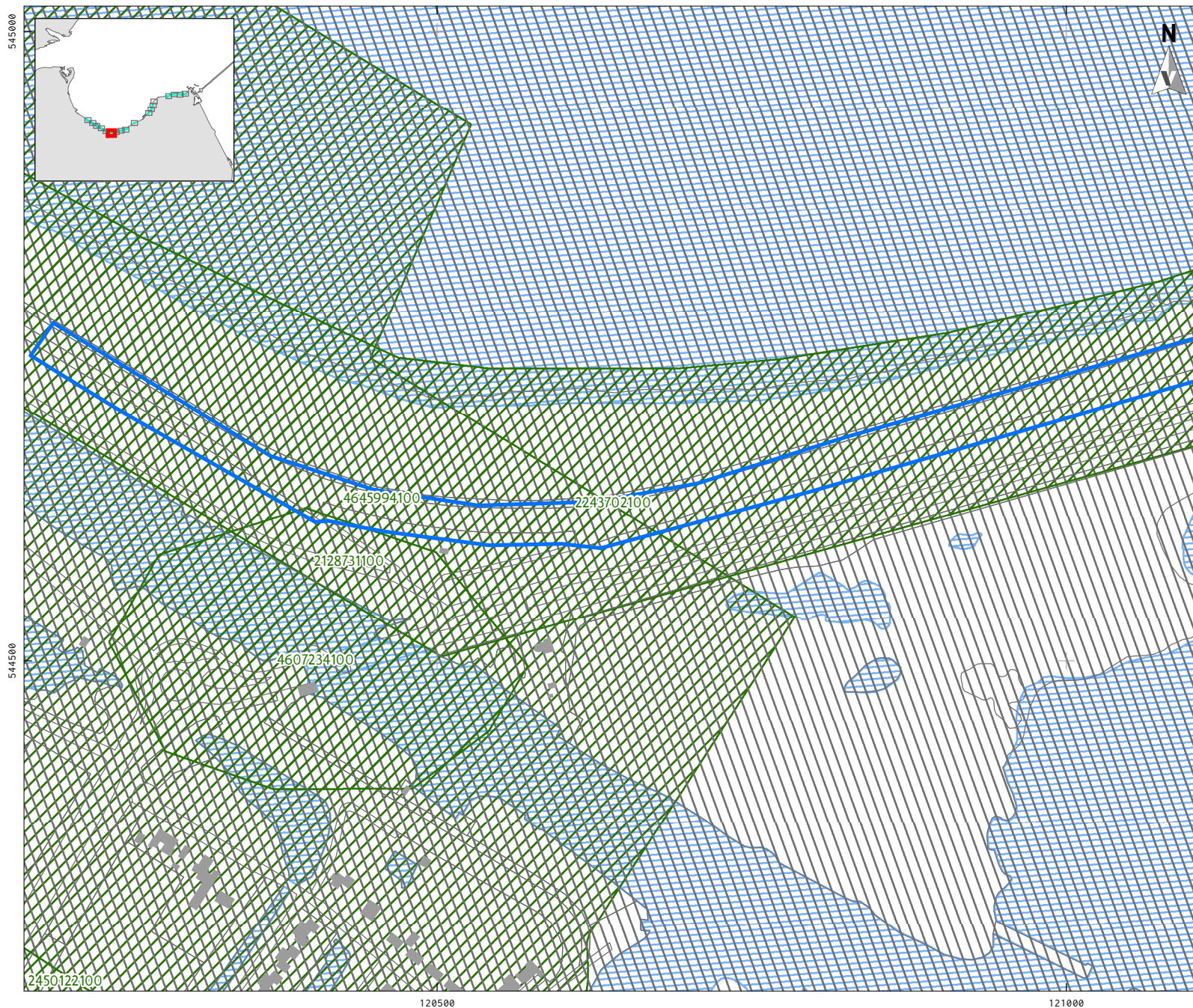
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2022
Monumenten, RCE 2014

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 4 - 6 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

LEGENDA

Plangebied

 waterbodembuitendijks

Onderzoeken

 Archeologisch: bureauonderzoek

Foutieve locatie: begeleiding

 (Hippolytushoef?;
zaakidentificatienummer 2243702100)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2022

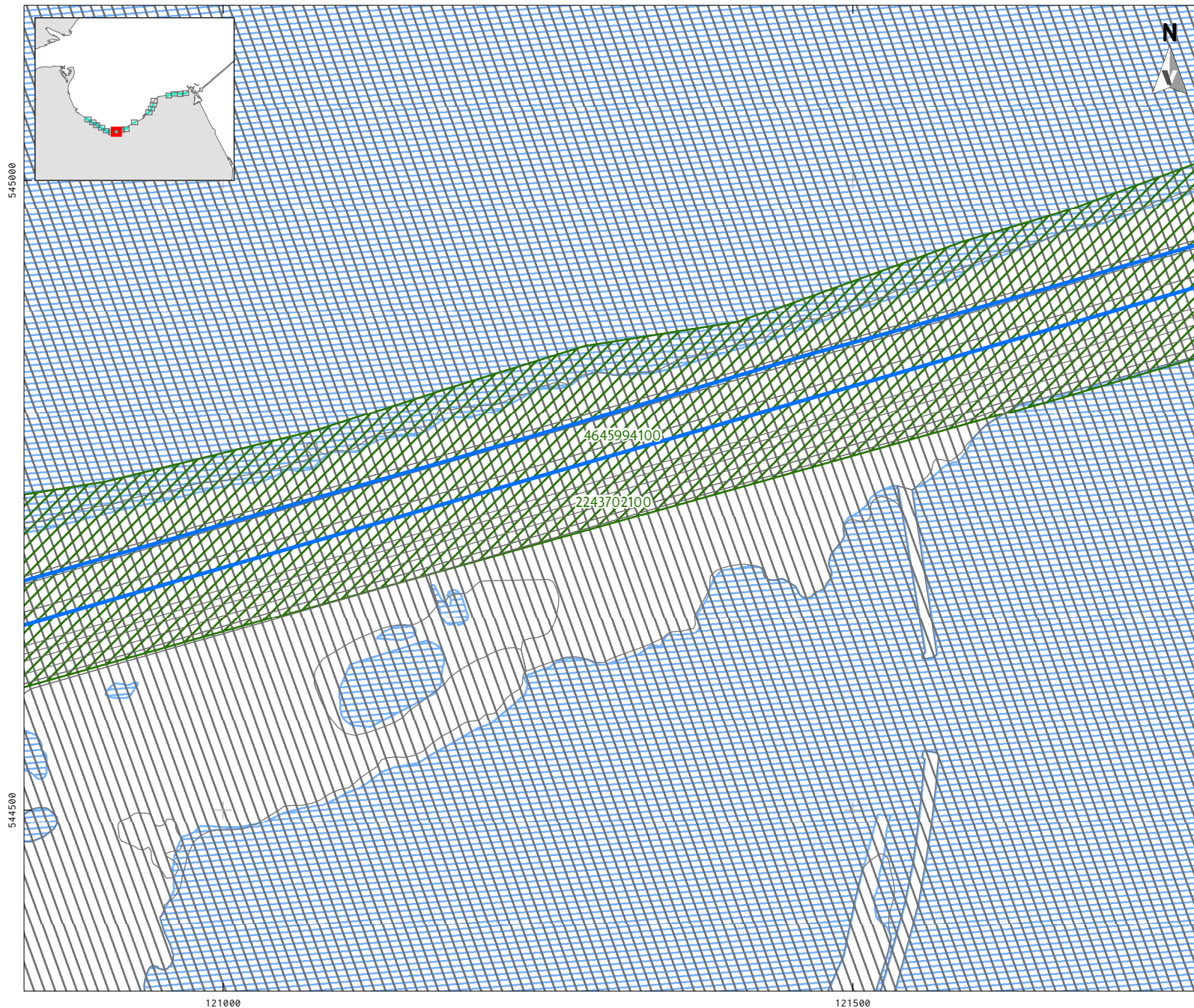
Monumenten, RCE 2014

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 4 - 7 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

LEGENDA

Plangebied

 waterbodem buitendijks

Onderzoeken

 Archeologisch: bureauonderzoek

Foutieve locatie: begeleiding

 (Hippolytushoef?;
zaakidentificatienummer 2243702100)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2022

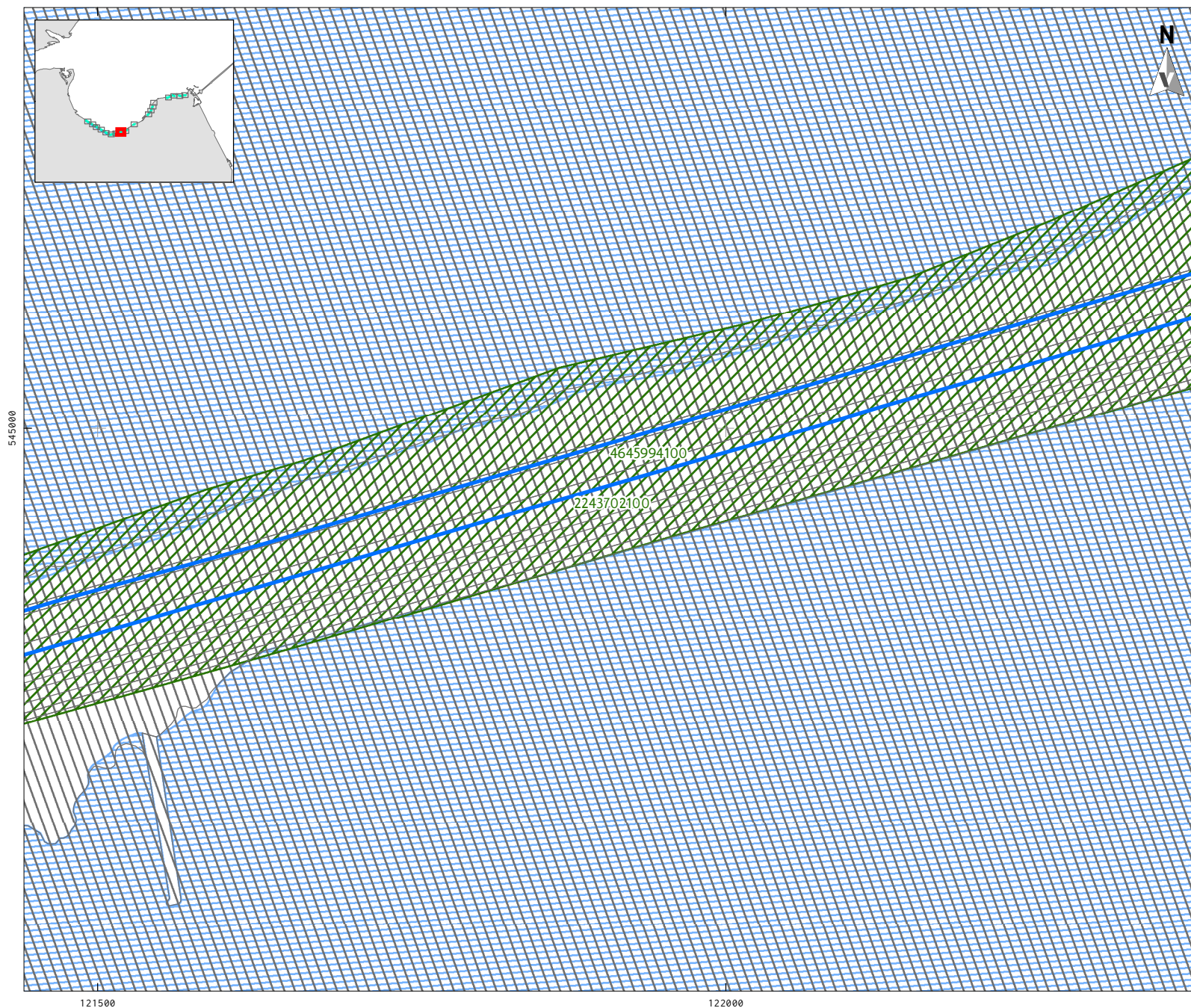
Monumenten, RCE 2014

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 4 - 8 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

LEGENDA

Plangebied

waterbodem buitendijks

Onderzoeken

Archeologisch: bureauonderzoek

Foutieve locatie: begeleiding

(Hippolytushoef?;
zaakidentificatienummer 2243702100)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2022

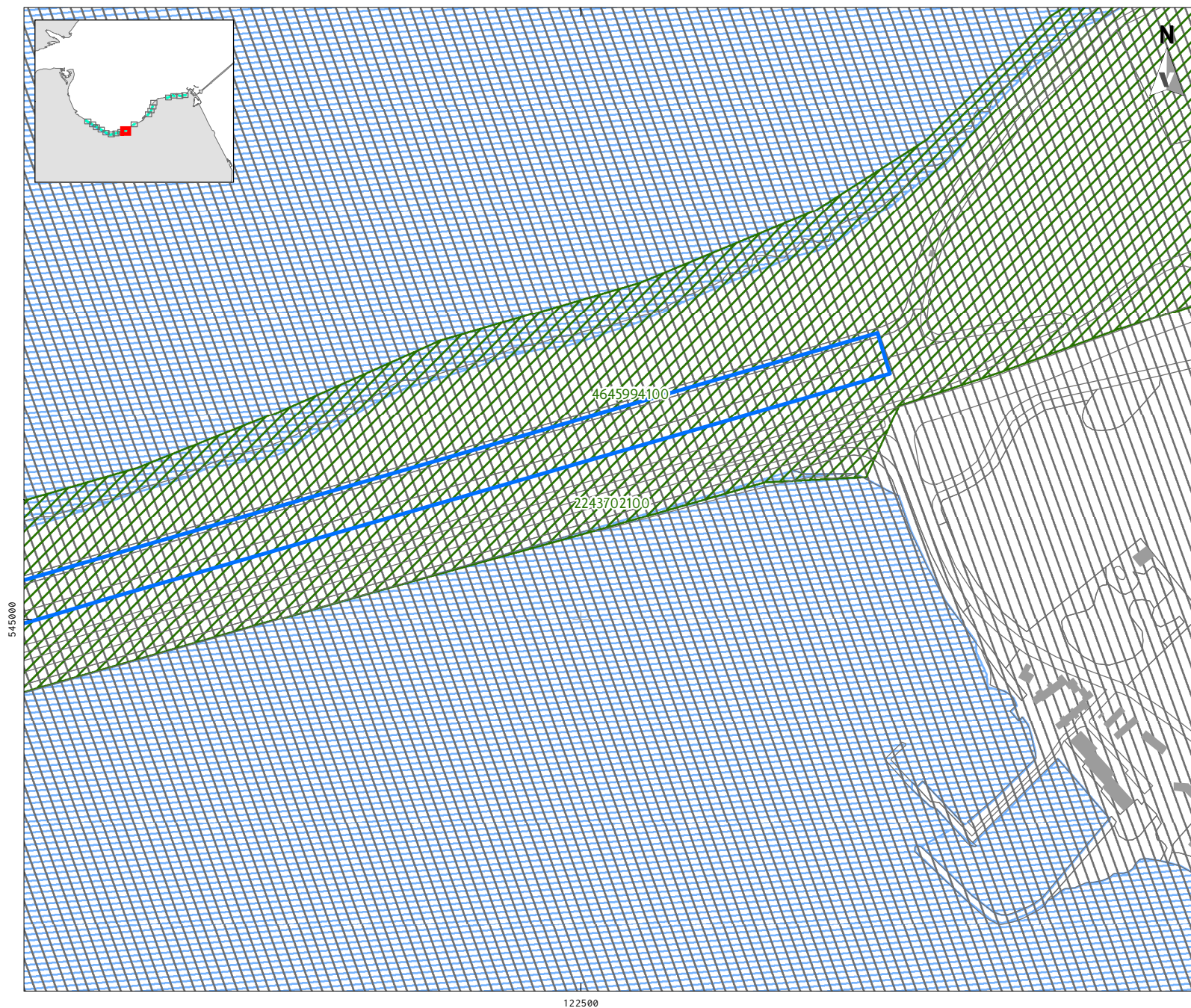
Monumenten, RCE 2014

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 4 - 9 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

LEGENDA

Plangebied

 waterbodembuitendijks

Onderzoeken

 Archeologisch: bureauonderzoek

Foutieve locatie: begeleiding

 (Hippolytushoef?;
zaakidentificatienummer 2243702100)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2022

Monumenten, RCE 2014

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 4 - 10 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

LEGENDA

Plangebied

 waterbodembuitendijks

Vondstlocaties (waarnemingen)

 Losse vondstlocatie

Onderzoeken

 Archeologisch: bureauonderzoek

Foutieve locatie: begeleiding

 (Hippolytushoef?;
zaakidentificatienummer 2243702100)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2022

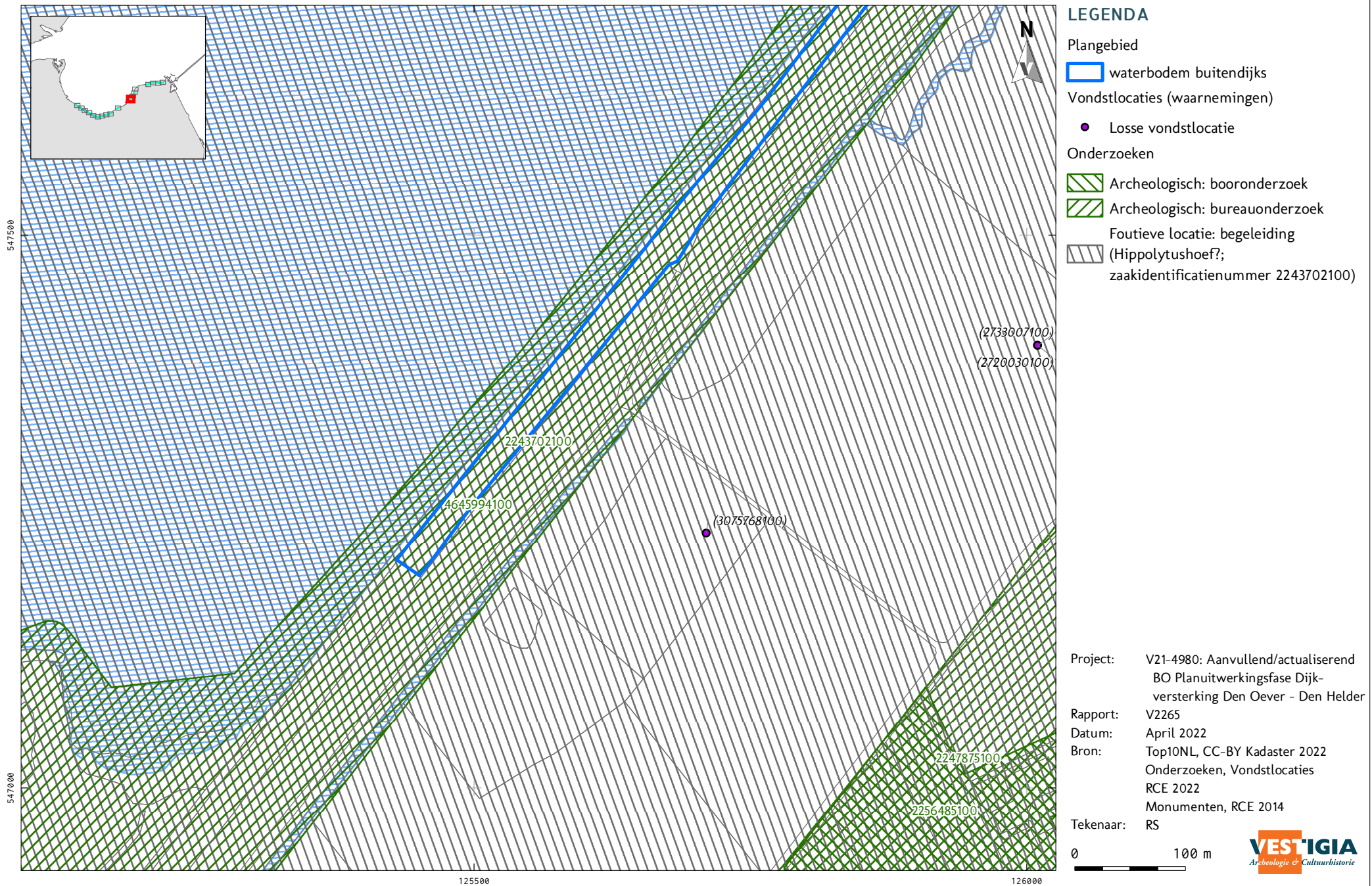
Monumenten, RCE 2014

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

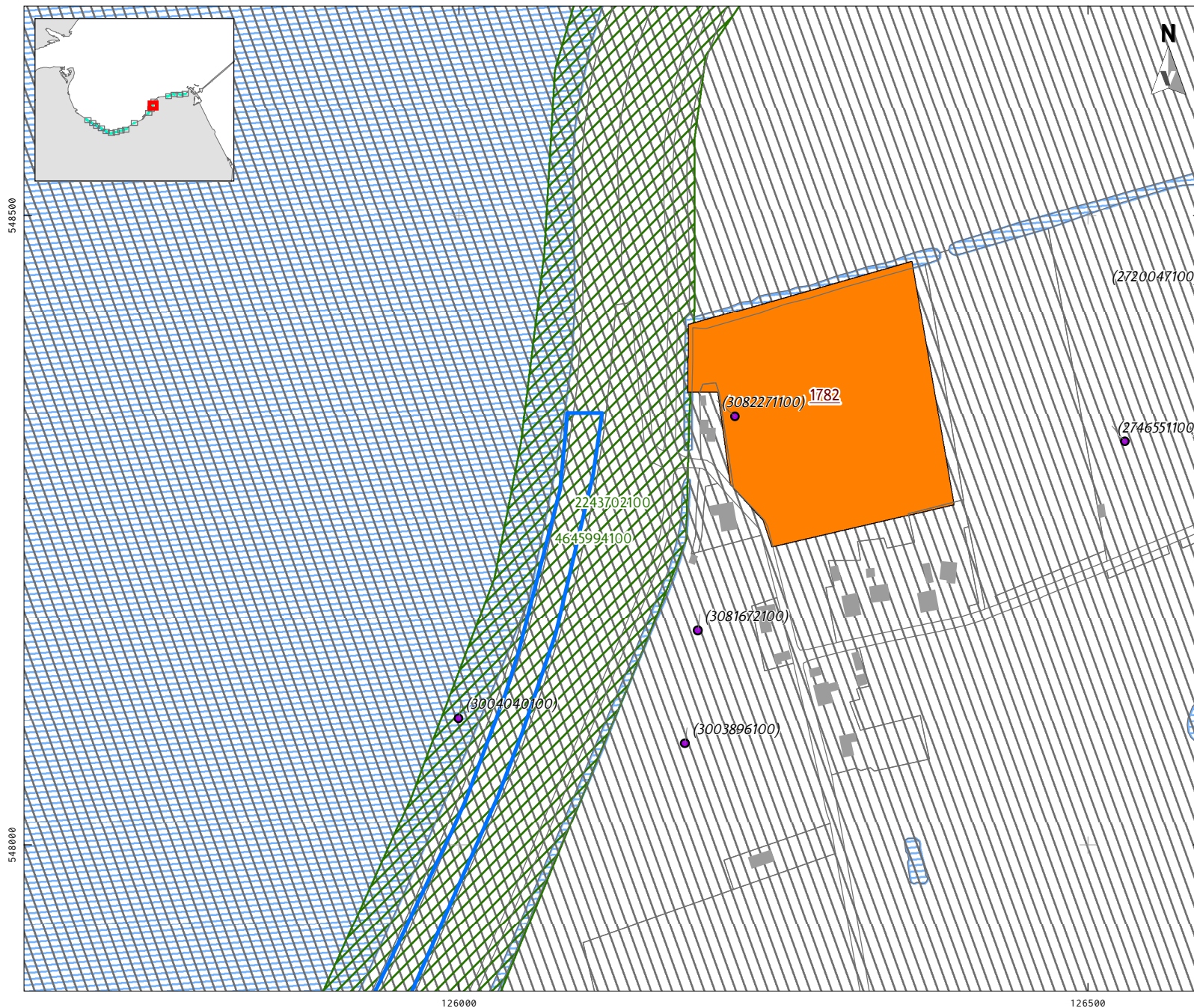
KAART 4 - 11 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

KAART 4 - 12 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

KAART 4 - 13 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

LEGENDA

Plangebied

waterbodem buitendijks

Vondstlocaties (waarnemingen)

Losse vondstlocatie

Onderzoeken

Archeologisch: bureauonderzoek

Foutieve locatie: begeleiding

(Hippolytushoef?; zaakidentificatienummer 2243702100)

AMK-terreinen

Terrein van hoge archeologische waarde

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2022

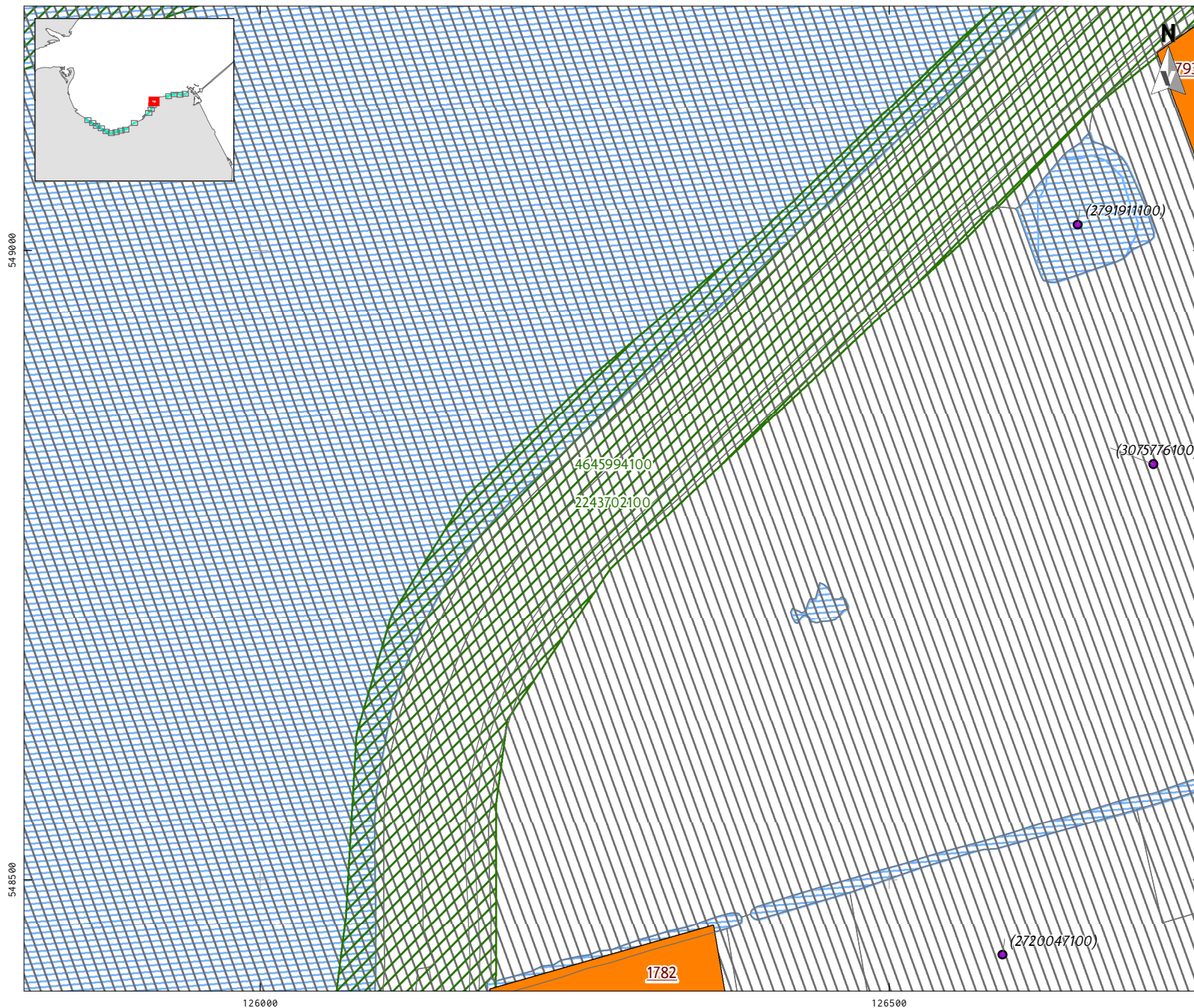
Monumenten, RCE 2014

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 4 - 14 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

LEGENDA

Plangebied

Vondstlocaties (waarnemingen)

• Losse vondstlocatie

Onderzoeken

Archeologisch: bureauonderzoek

Foutieve locatie: begeleiding

(Hippolytushoef?; zaakidentificatienummer 2243702100)

AMK-terreinen

Terrein van hoge archeologische waarde

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2022
Monumenten, RCE 2014

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 4 - 15 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

LEGENDA

Plangebied

waterbodembuitendijks

Vondstlocaties (waarnemingen)

Losse vondstlocatie

Onderzoeken

Archeologisch: booronderzoek

Archeologisch: bureauonderzoek

Foutieve locatie: begeleiding

(Hippolytushoef?;
zaakidentificatienummer 2243702100)

AMK-terreinen

Terrein van hoge
archeologische waarde

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022

Onderzoeken, Vondstlocaties

RCE 2022

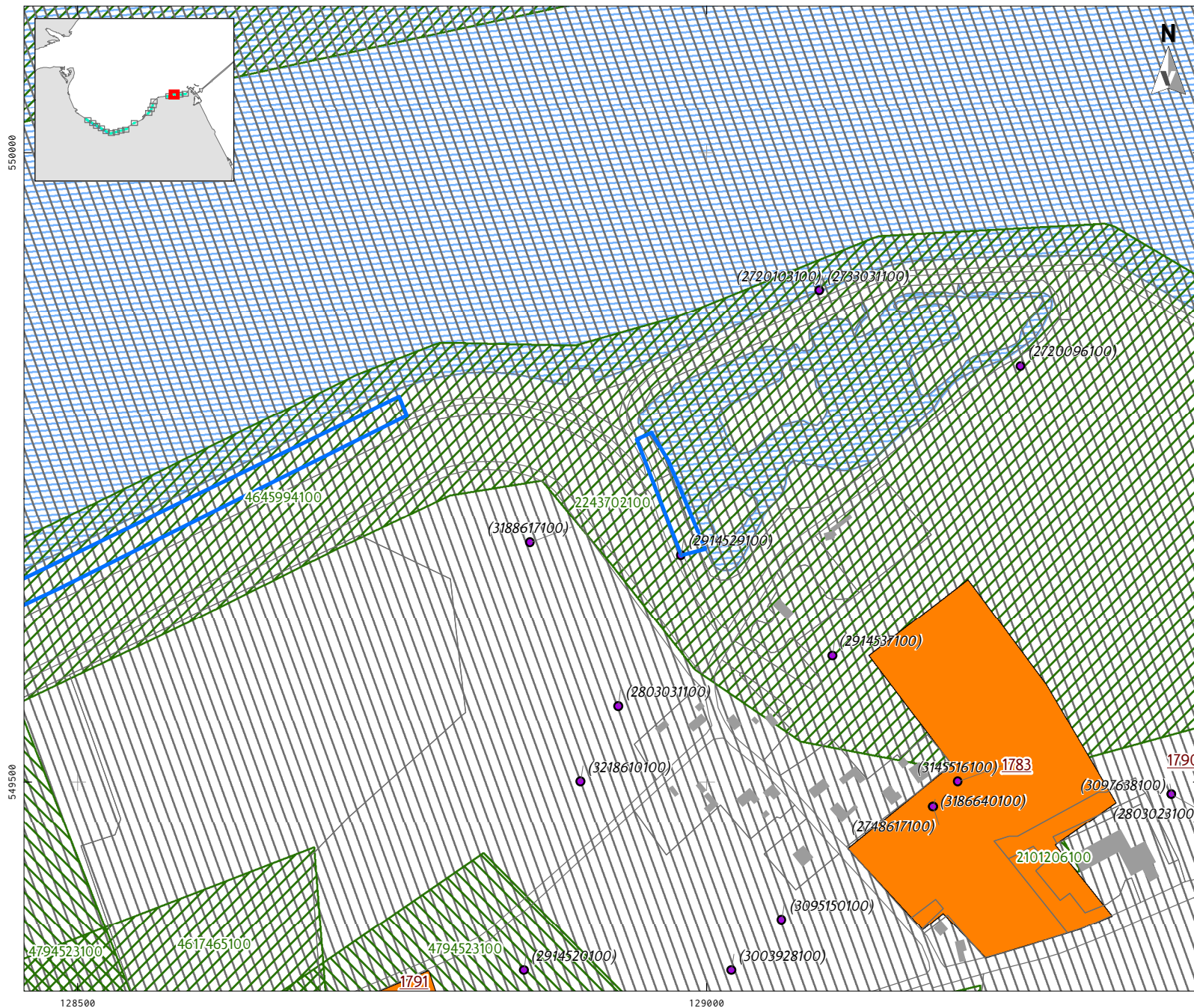
Monumenten, RCE 2014

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 4 - 16 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

LEGENDA

Plangebied

waterbodem buitendijks

Vondstlocaties (waarnemingen)

Losse vondstlocatie

Onderzoeken

Archeologisch: booronderzoek

Archeologisch: bureauonderzoek

Foutieve locatie: begeleiding

(Hippolytushoef?;
zaakidentificatienummer 2243702100)

AMK-terreinen

Terrein van hoge
archeologische waarde

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022

Onderzoeken, Vondstlocaties

RCE 2022

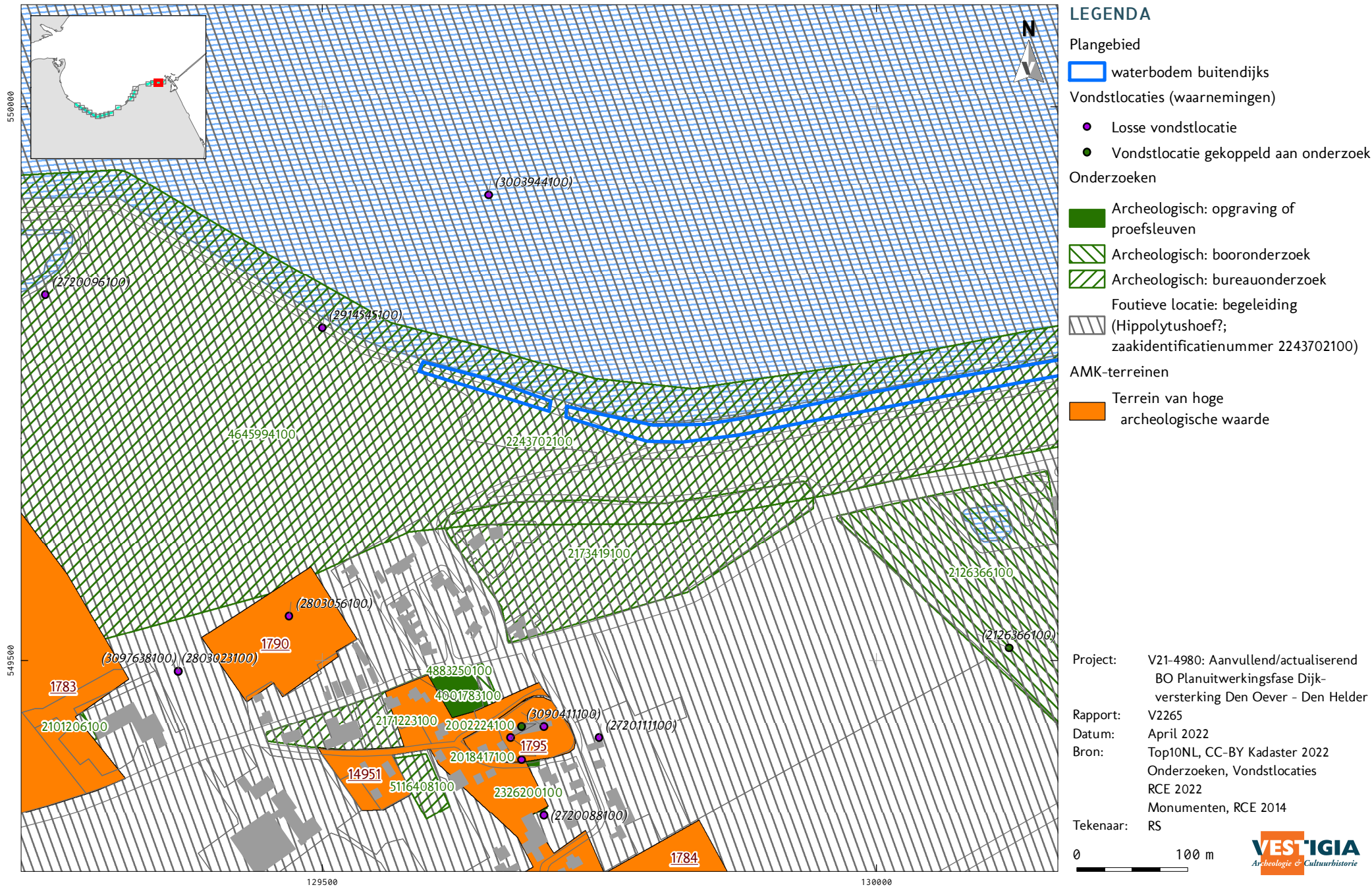
Monumenten, RCE 2014

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 4 - 17 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

KAART 4 - 18 ARCHEOLOGIE: INVENTARISATIE

LEGENDA

Plangebied

waterbodem buitendijks

Vondstlocaties (waarnemingen)

● Vondstlocatie gekoppeld aan onderzoek

Onderzoeken

Archeologisch: booronderzoek

Archeologisch: bureauonderzoek

Foutieve locatie: begeleiding

(Hippolytushoef?;
zaakidentificatienummer 2243702100)

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

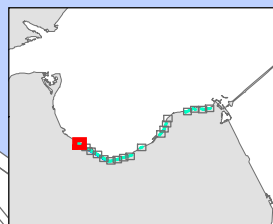
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2022
Monumenten, RCE 2014

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 5 - 1 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

LEGENDA

Plangebied

- waterbodembuitendijks
- binnendijks

- Rijksmonument
- Provinciaal monument
- MIP object

BAG panden

- 1470-1832
- 1833-1900
- 1901-1950
- 1951-heden

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: BAG, Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Rijksmonumenten, RCE 2021
Provinciale monumenten,
Prov. Noord-Holland /
Gem. Hollands Kroon 2021

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

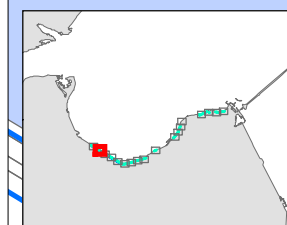
546500

546000

117500

118000

KAART 5 - 2 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

- Rijksmonument
- Provinciaal monument
- MIP object

BAG panden

- 1470-1832
- 1833-1900
- 1901-1950
- 1951-heden

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: BAG, Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Rijksmonumenten, RCE 2021
Provinciale monumenten,
Prov. Noord-Holland /
Gem. Hollands Kroon 2021

Tekenaar: RS

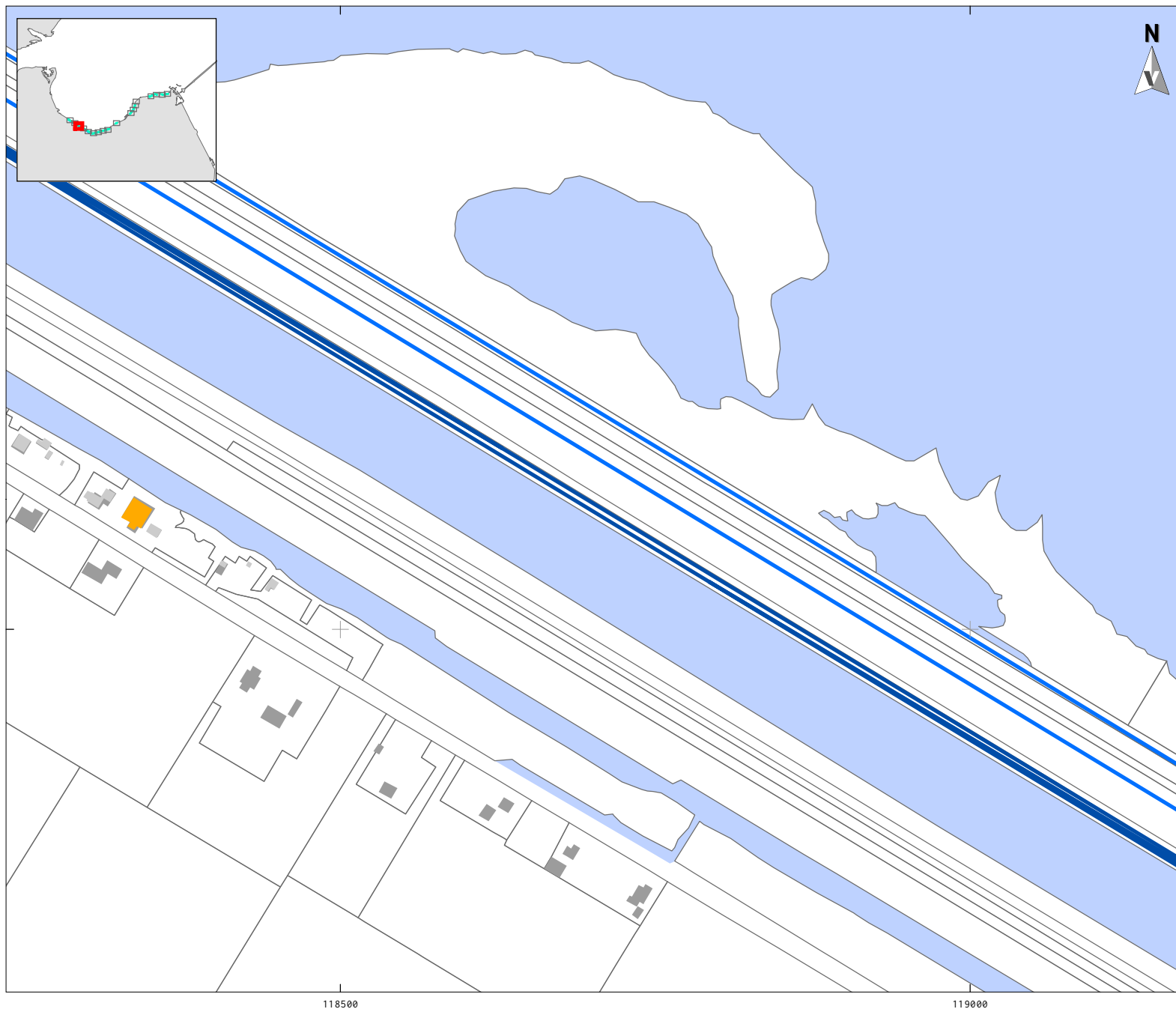
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

118000

118500

KAART 5 - 3 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

- Rijksmonument
- Provinciaal monument
- MIP object

BAG panden

- 1470-1832
- 1833-1900
- 1901-1950
- 1951-heden

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

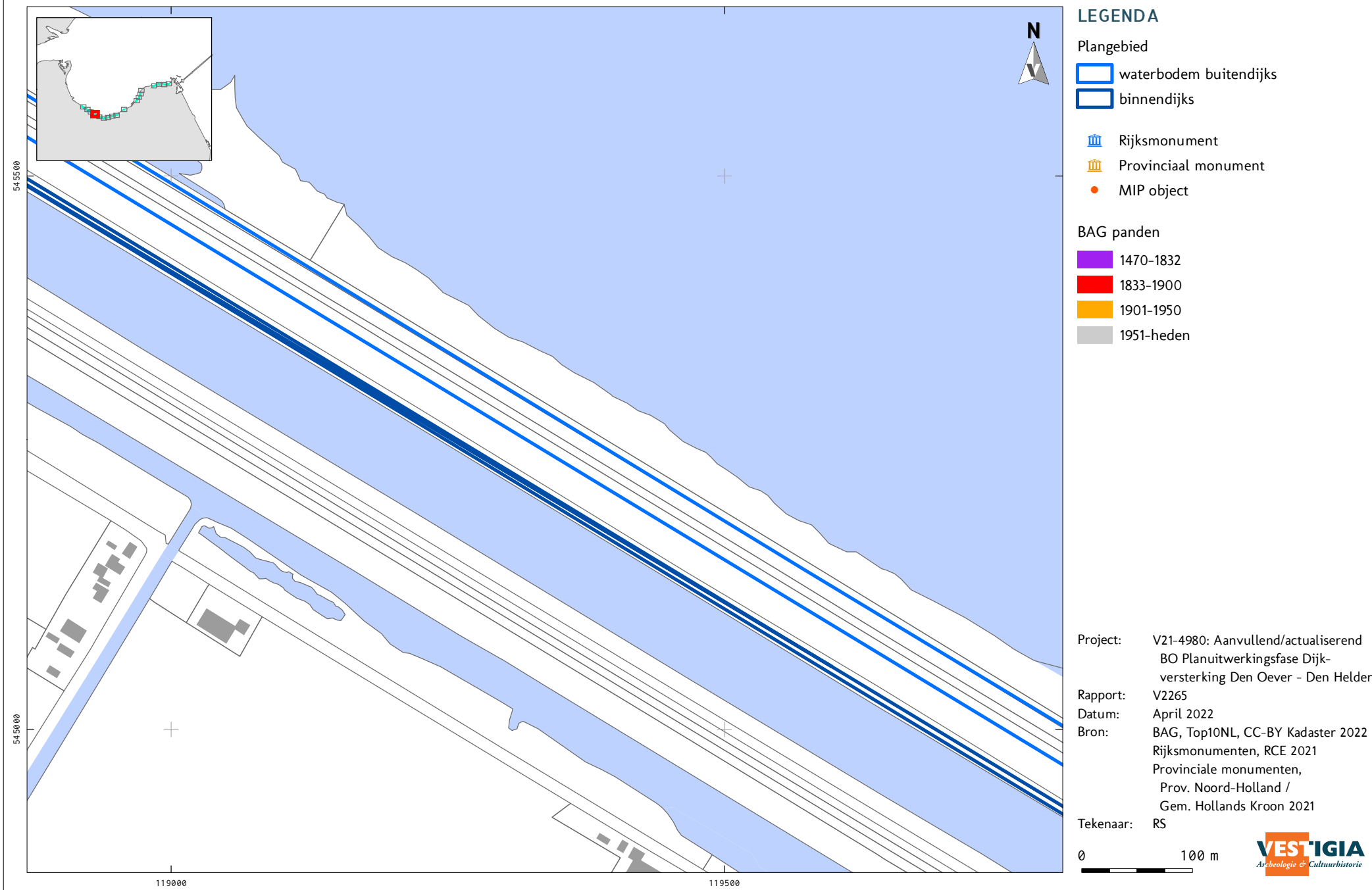
Bron: BAG, Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Rijksmonumenten, RCE 2021
Provinciale monumenten,
Prov. Noord-Holland /
Gem. Hollands Kroon 2021

Tekenaar: RS

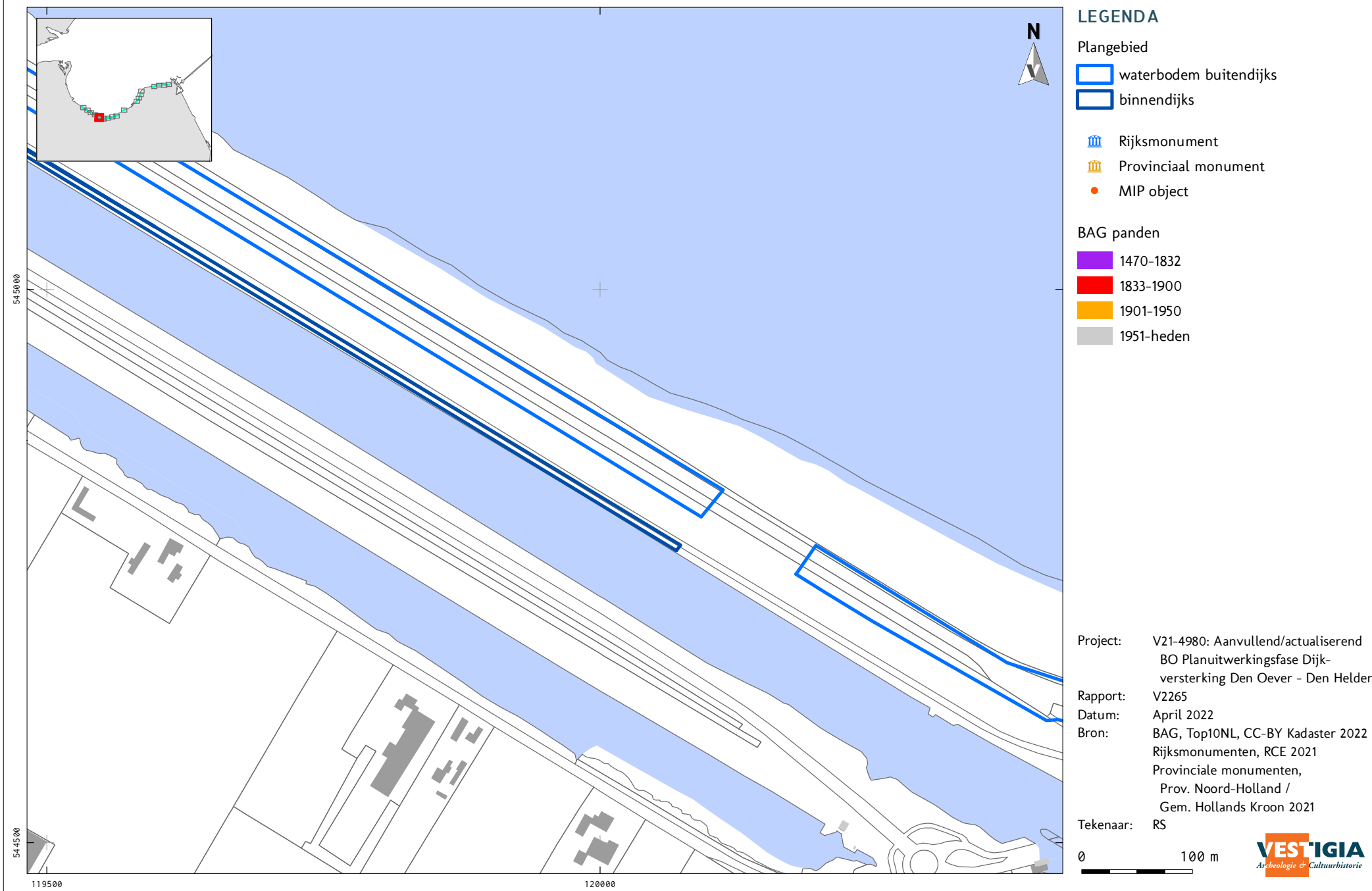
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 5 - 4 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

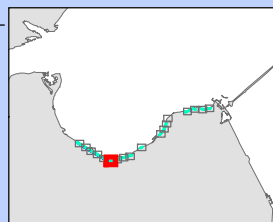

KAART 5 - 5 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

KAART 5 - 6 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

545000

544500

120500

121000

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

- Rijksmonument
- Provinciaal monument
- MIP object

BAG panden

- 1470-1832
- 1833-1900
- 1901-1950
- 1951-heden

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

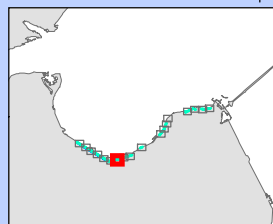
Bron: BAG, Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Rijksmonumenten, RCE 2021
Provinciale monumenten,
Prov. Noord-Holland /
Gem. Hollands Kroon 2021

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 5 - 7 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

LEGENDA

Plangebied

- waterbodembuitendijks
- binnendijks

- Rijksmonument
- Provinciaal monument
- MIP object

BAG panden

- 1470-1832
- 1833-1900
- 1901-1950
- 1951-heden

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: BAG, Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Rijksmonumenten, RCE 2021
Provinciale monumenten,
Prov. Noord-Holland /
Gem. Hollands Kroon 2021

Tekenaar: RS

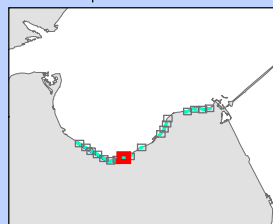
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

121000

121500

KAART 5 - 8 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

- Rijksmonument
- Provinciaal monument
- MIP object

BAG panden

- 1470-1832
- 1833-1900
- 1901-1950
- 1951-heden

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: BAG, Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Rijksmonumenten, RCE 2021
Provinciale monumenten,
Prov. Noord-Holland /
Gem. Hollands Kroon 2021

Tekenaar: RS

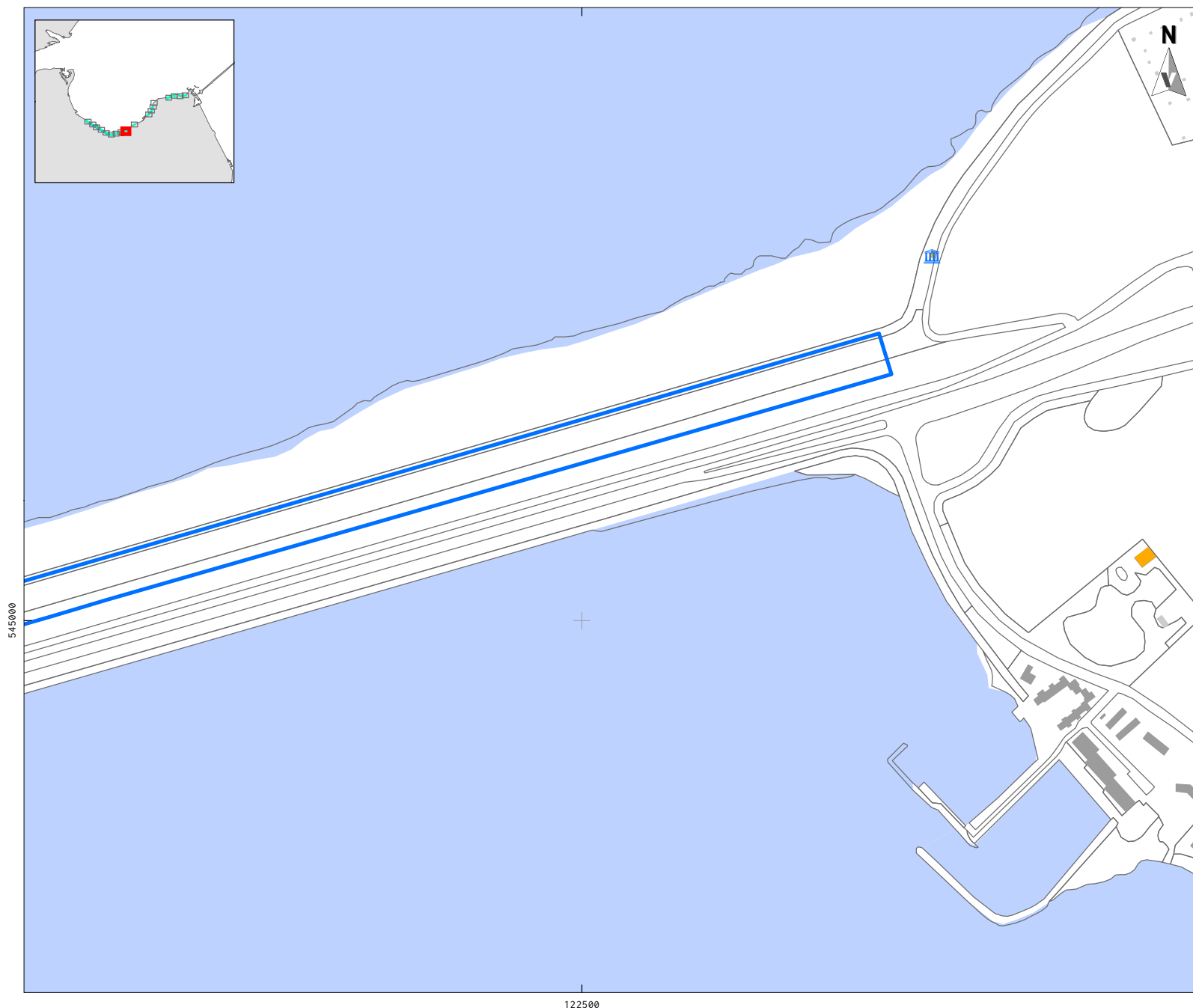
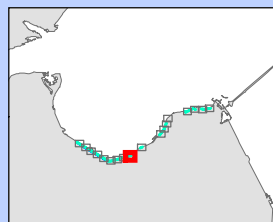
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

121500

122000

KAART 5 - 9 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

- Rijksmonument
- Provinciaal monument
- MIP object

BAG panden

- 1470-1832
- 1833-1900
- 1901-1950
- 1951-heden

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

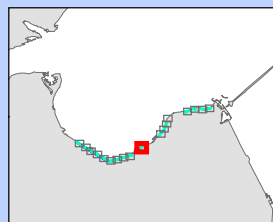
Bron: BAG, Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Rijksmonumenten, RCE 2021
Provinciale monumenten,
Prov. Noord-Holland /
Gem. Hollands Kroon 2021

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 5 - 10 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

LEGENDA

Plangebied

- waterbodembuitendijks
- binnendijks

- Rijksmonument
- Provinciaal monument
- MIP object

BAG panden

- 1470-1832
- 1833-1900
- 1901-1950
- 1951-heden

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: BAG, Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Rijksmonumenten, RCE 2021
Provinciale monumenten,
Prov. Noord-Holland /
Gem. Hollands Kroon 2021

Tekenaar: RS

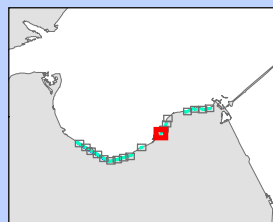
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

123500

124000

KAART 5 - 11 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

- Rijksmonument
- Provinciaal monument
- MIP object

BAG panden

- 1470-1832
- 1833-1900
- 1901-1950
- 1951-heden

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: BAG, Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Rijksmonumenten, RCE 2021
Provinciale monumenten,
Prov. Noord-Holland /
Gem. Hollands Kroon 2021

Tekenaar: RS

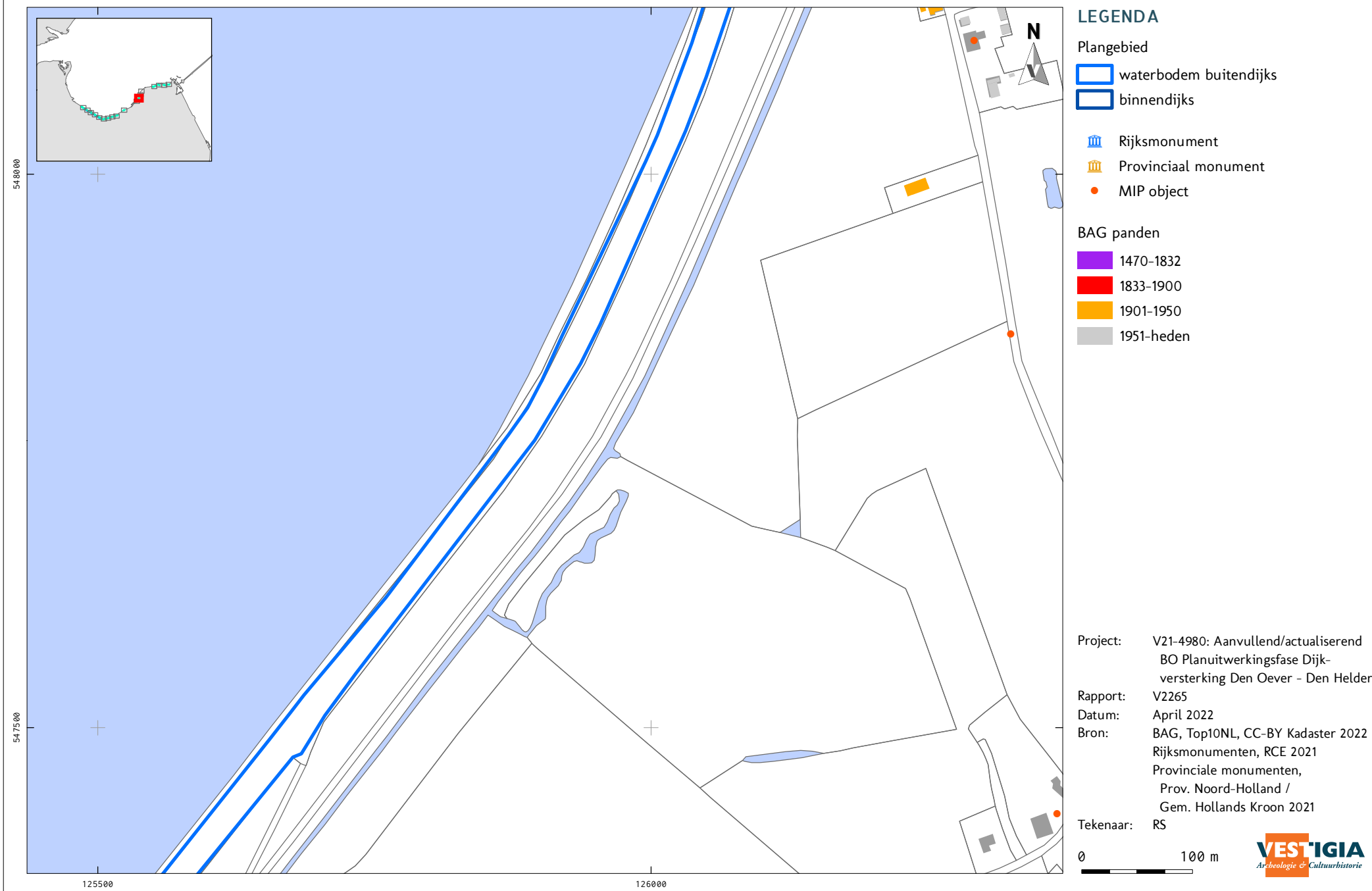
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

125500

126000

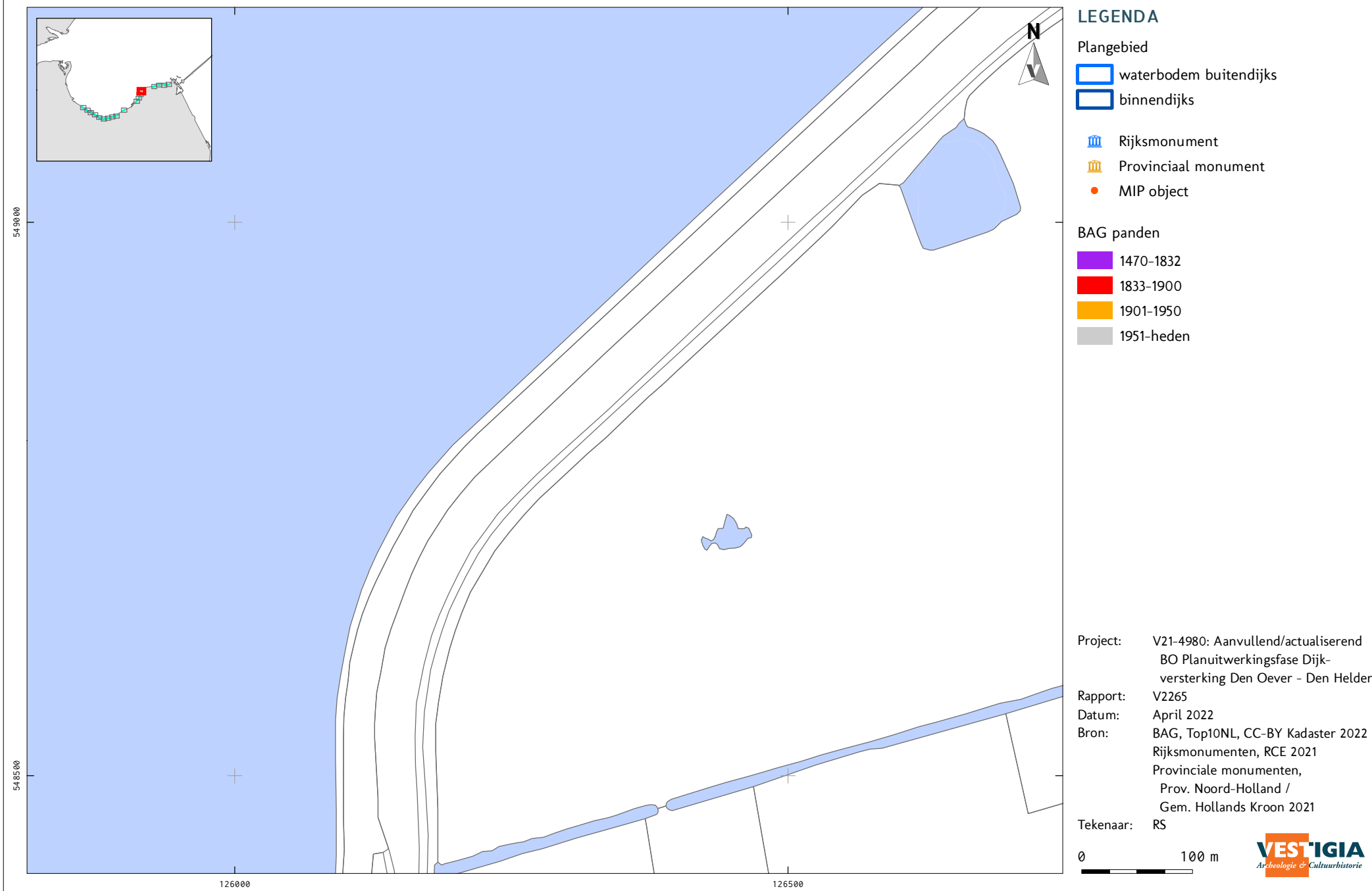
KAART 5 - 12 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

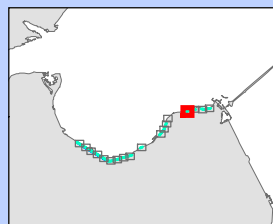
KAART 5 - 13 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

KAART 5 - 14 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

KAART 5 - 15 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

LEGENDA

Plangebied

- waterbodembuitendijks
- binnendijks

- Rijksmonument
- Provinciaal monument
- MIP object

BAG panden

- 1470-1832
- 1833-1900
- 1901-1950
- 1951-heden

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: BAG, Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Rijksmonumenten, RCE 2021
Provinciale monumenten,
Prov. Noord-Holland /
Gem. Hollands Kroon 2021

Tekenaar: RS

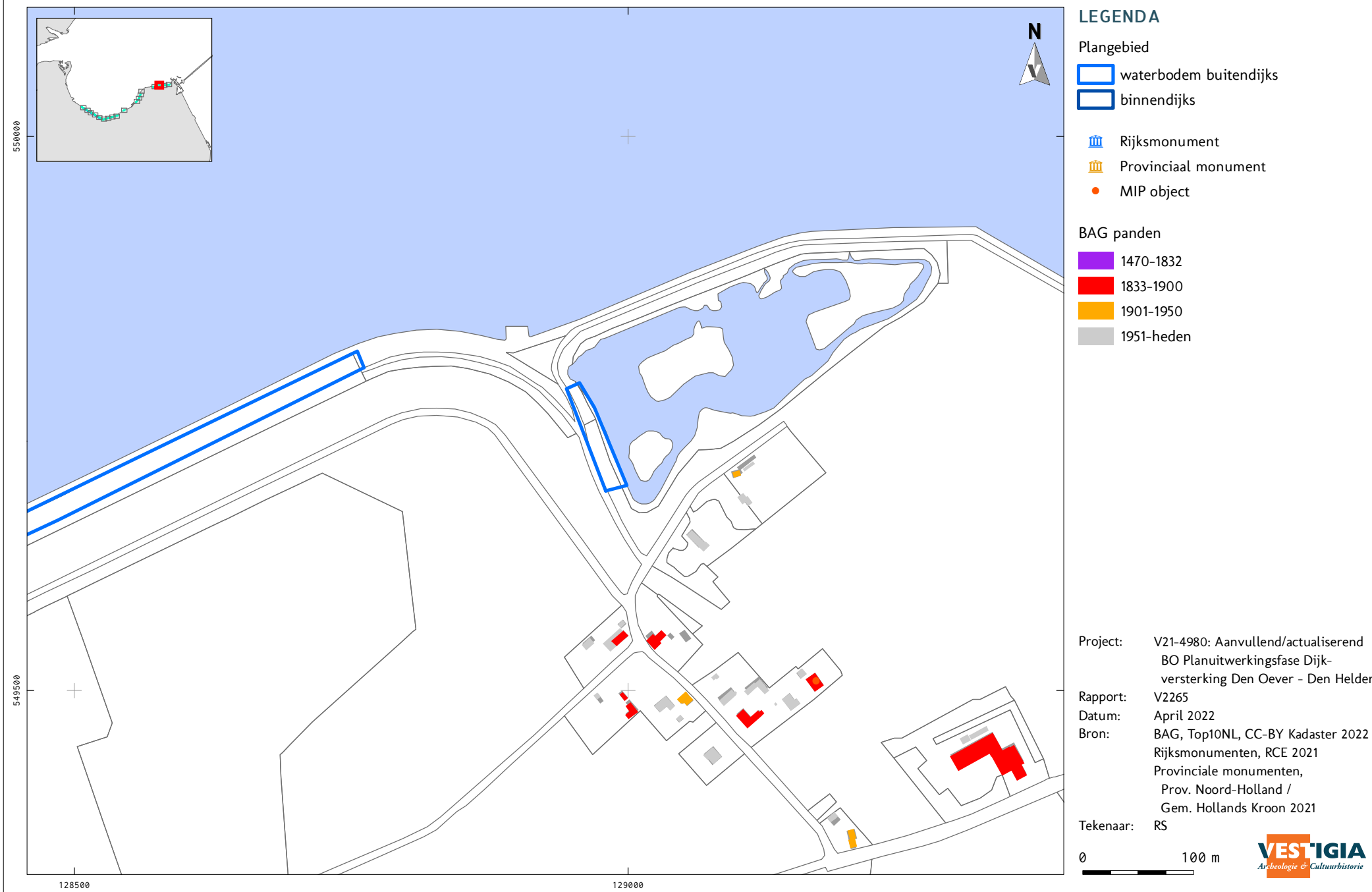
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

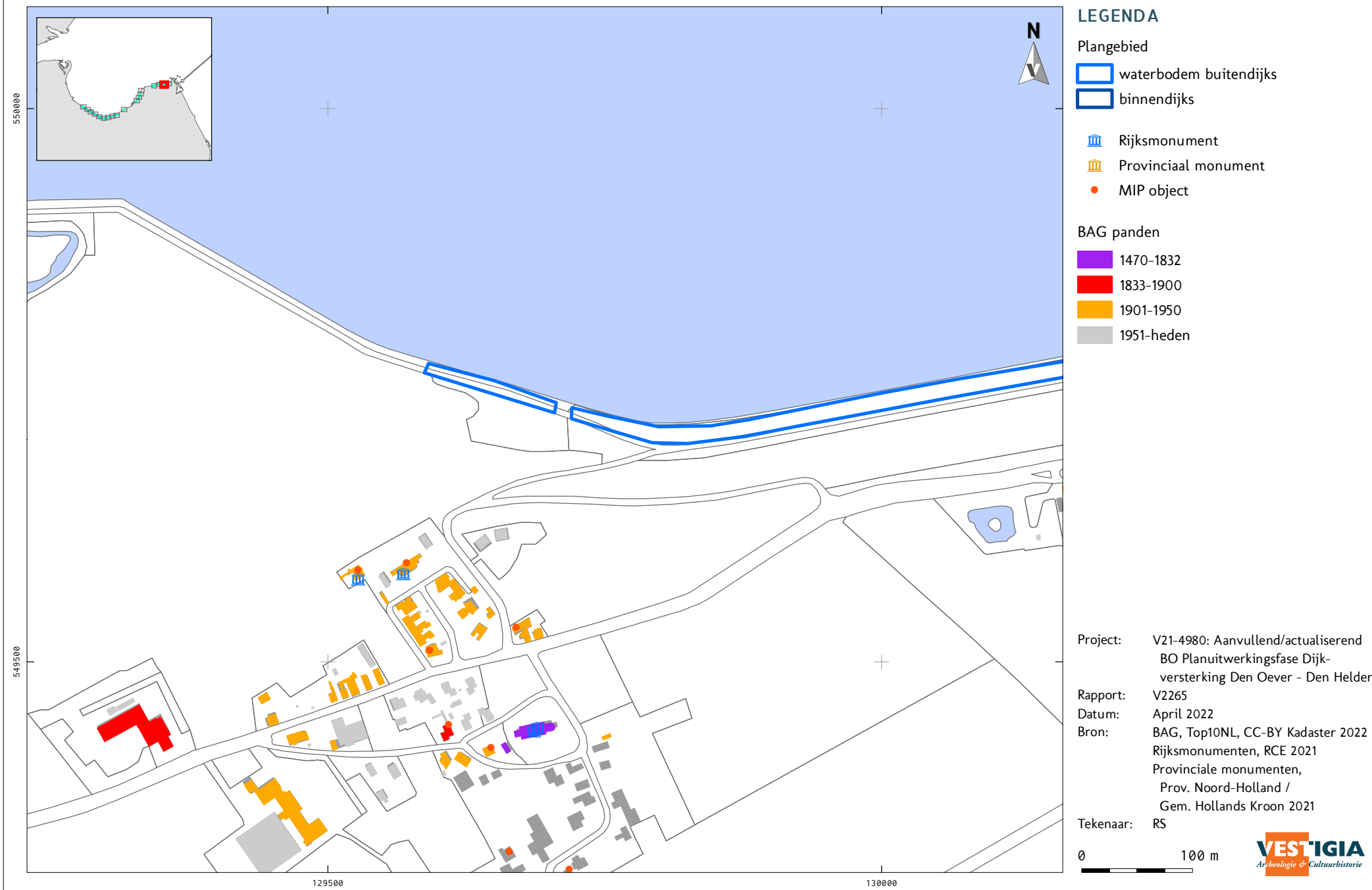
128000

128500

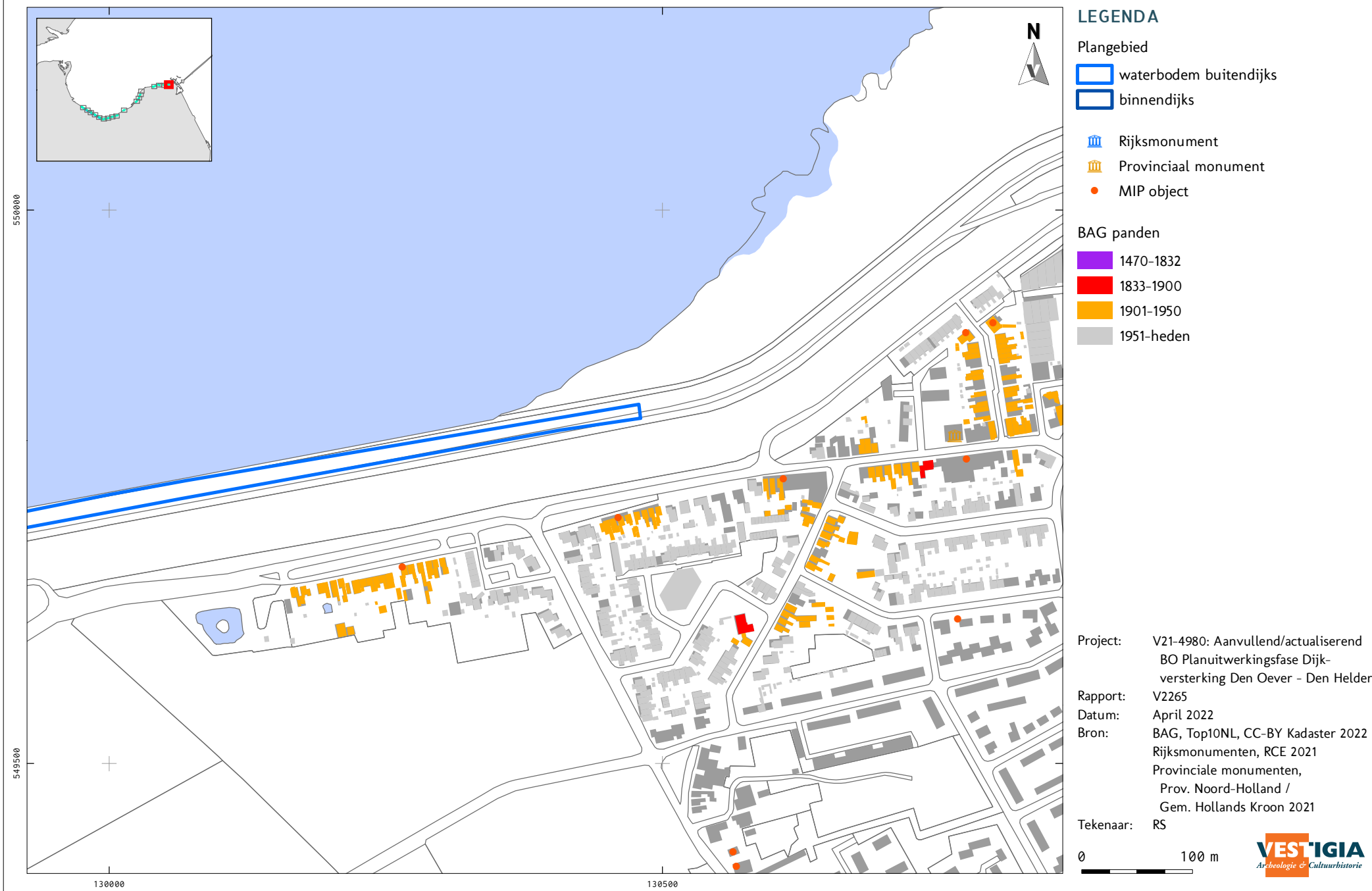
KAART 5 - 16 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

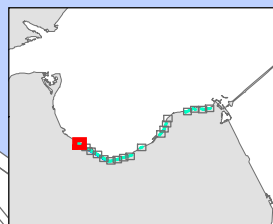
KAART 5 - 17 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

KAART 5 - 18 GEBOUWD ERFGOED; RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG

KAART 6 - 1 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

Cultgis Elementen

- Kenmerkende percelering
- Waterlopen
- Zandwinning
- Dijken
- Landwegen

546500

546000

117500

118000

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

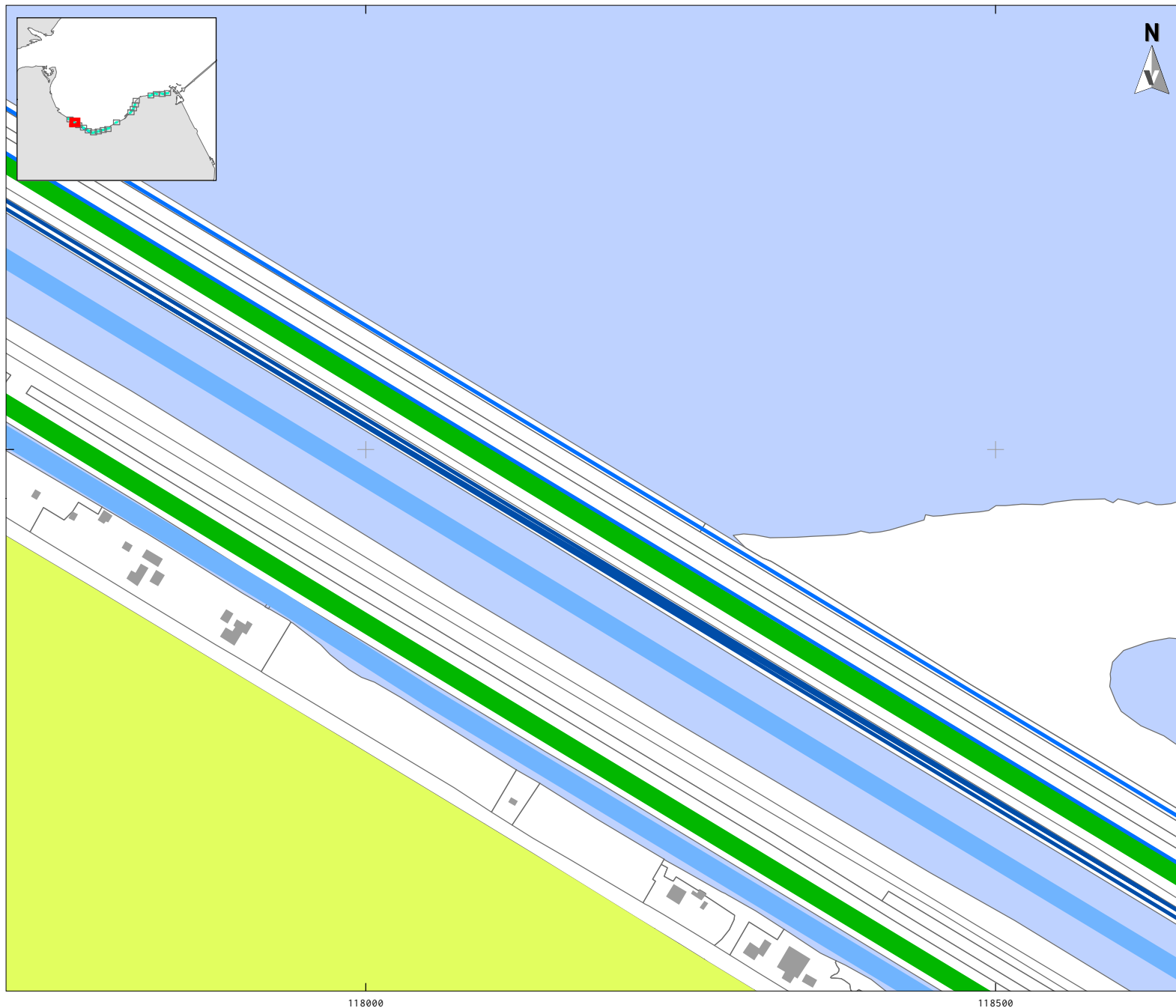
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
MinEZ 2005

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 6 - 2 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

Cultgis Elementen

- Kenmerkende percelering
- Waterlopen
- Dijken

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

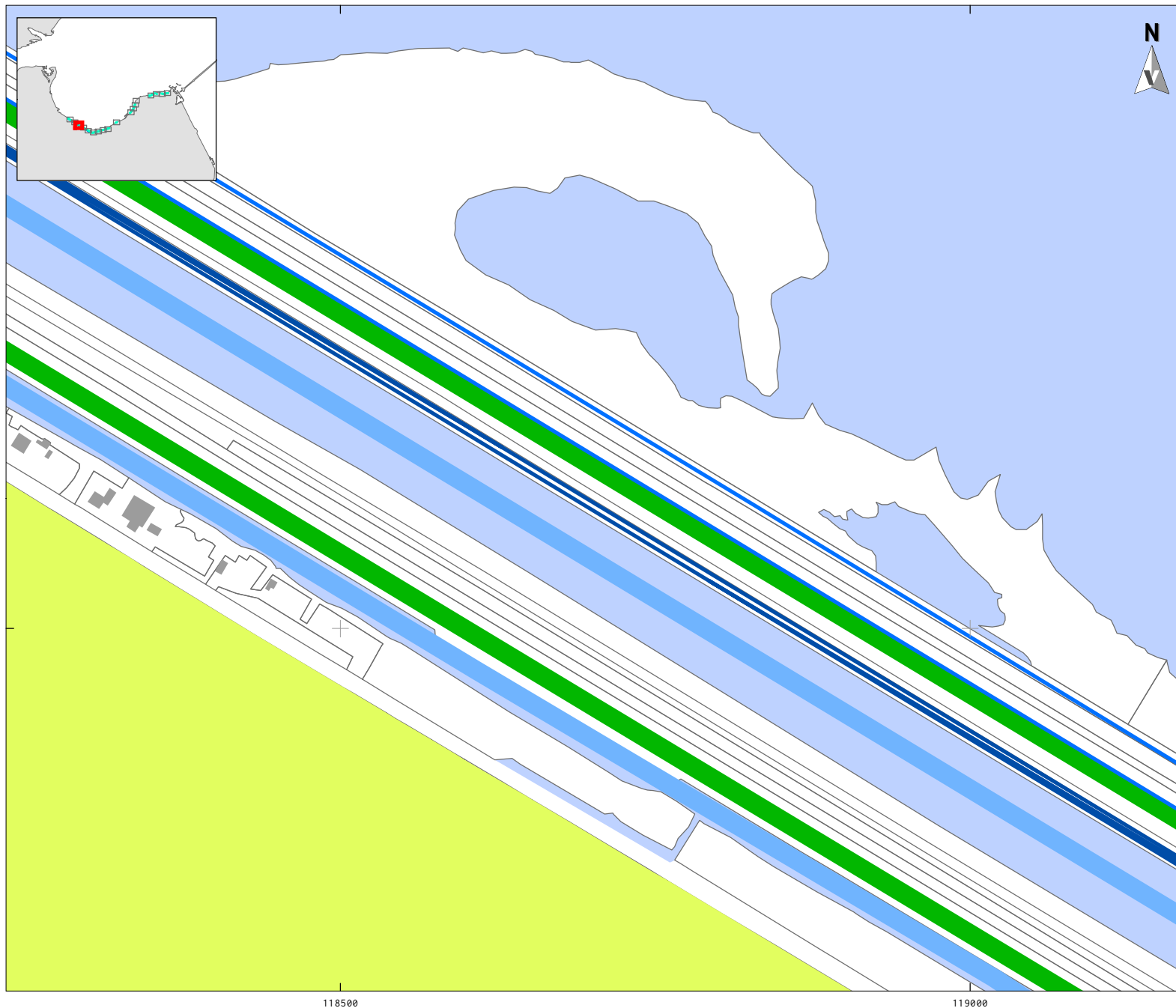
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
MinEZ 2005

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 6 - 3 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

Cultgis Elementen

- Kenmerkende percelering
- Waterlopen
- Dijken

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

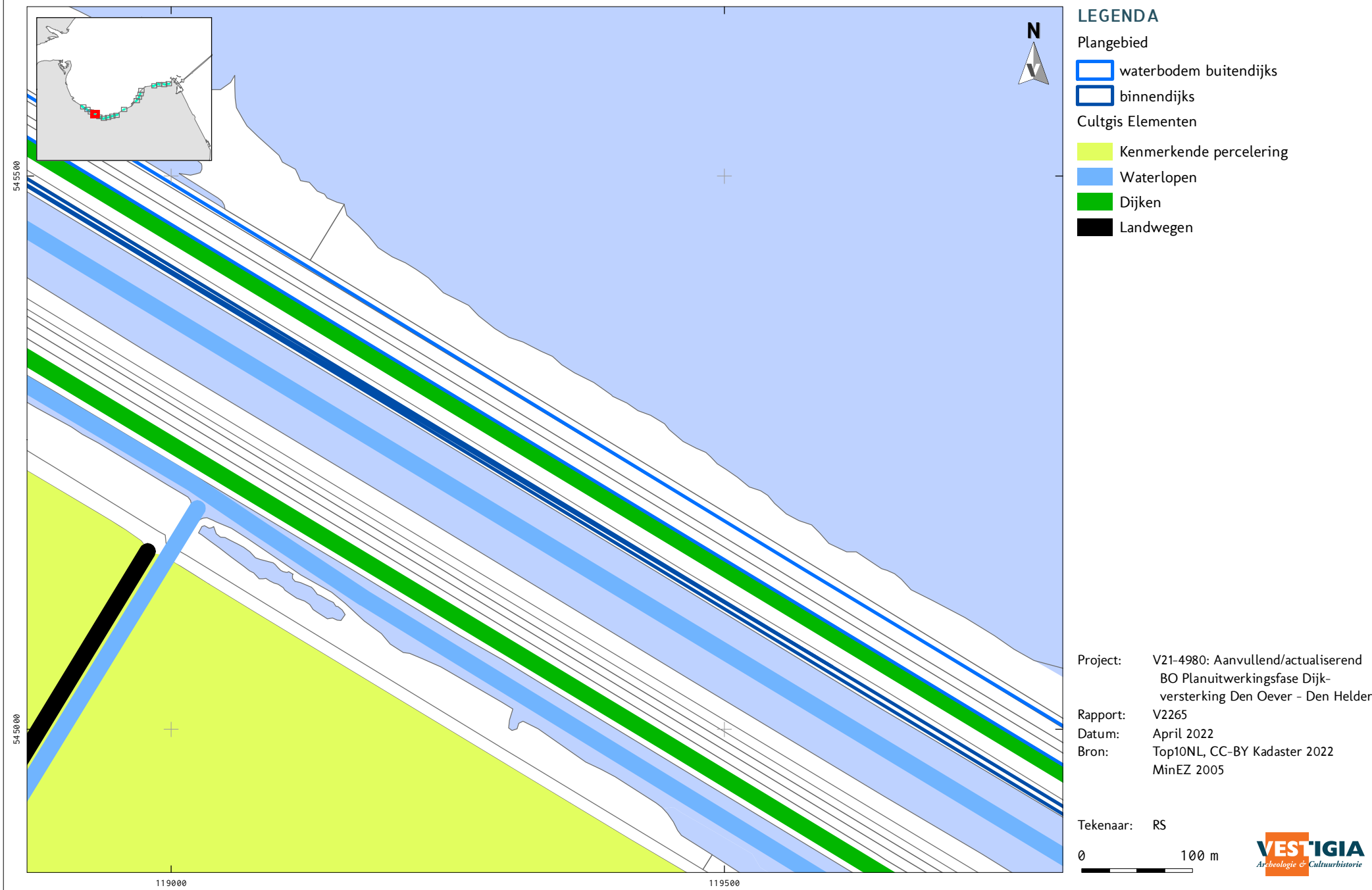
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
MinEZ 2005

Tekenaar: RS

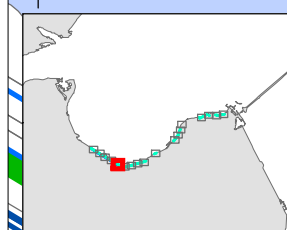
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 6 - 4 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

KAART 6 - 5 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

LEGENDA

Plangebied

- waterbodembuitendijks
- binnendijks

Cultgis Elementen

- Kenmerkende percelering
- Waterlopen
- Dijken

545000

544500

119500

120000

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

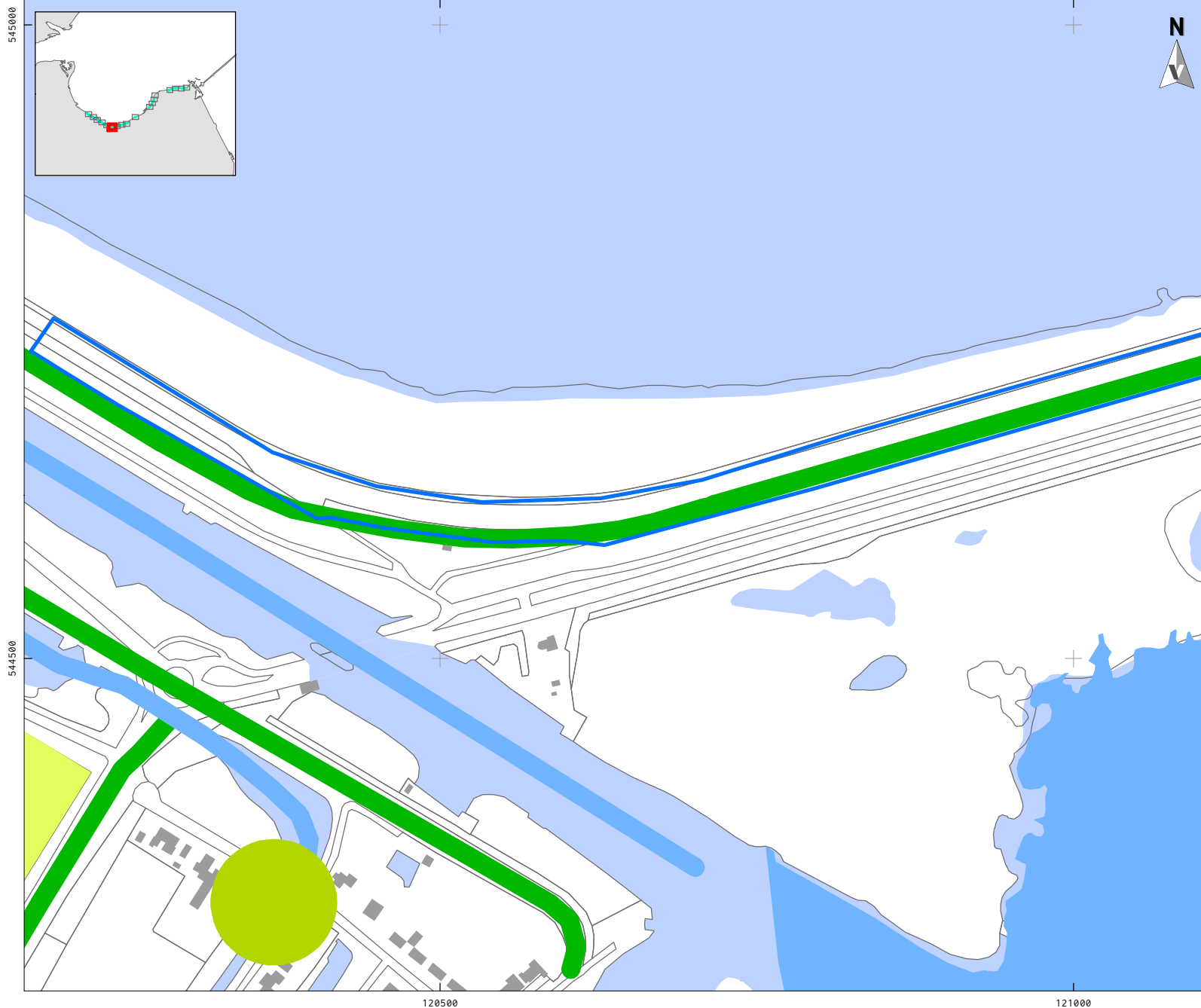
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
MinEZ 2005

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 6 - 6 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

LEGENDA

Plangebied

waterbodem buitendijks

Cultgis Elementen

Kenmerkende percelering

Waterlopen

Dijken

Sluizen

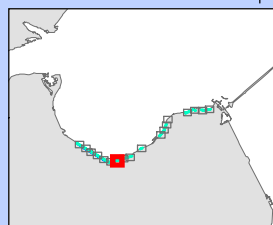
Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder
Rapport: V2265
Datum: April 2022
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
MinEZ 2005

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 6 - 7 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

LEGENDA

Plangebied

 waterbodembuitendijks

Cultgis Elementen

 Waterlopen

 Dijken

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder
Rapport: V2265
Datum: April 2022
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
MinEZ 2005

Tekenaar: RS

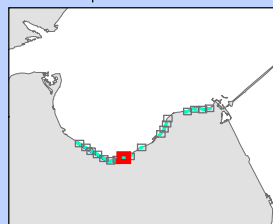
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

121000

121500

KAART 6 - 8 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

LEGENDA

Plangebied

 waterbodem buitendijks

Cultgis Elementen

 Waterlopen

 Dijken

545000

121500

122000

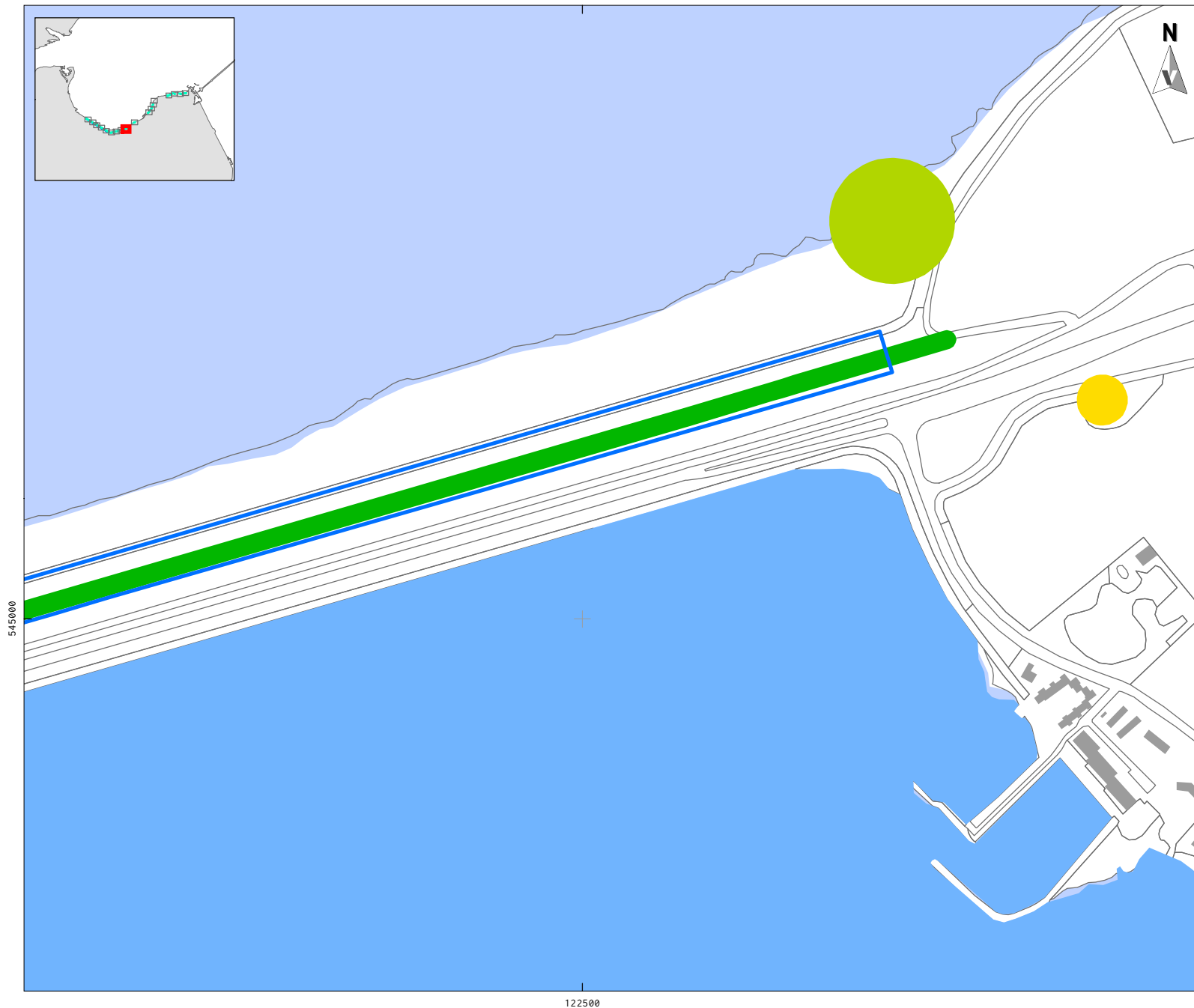
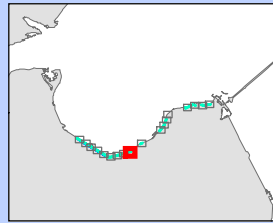
Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder
Rapport: V2265
Datum: April 2022
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
MinEZ 2005

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 6 - 9 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

LEGENDA

Plangebied

 waterbodem buitendijks

Cultgis Elementen

 Waterlopen

 Overige elementen en patronen

 Dijken

 Sluizen

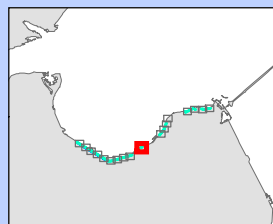
Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder
Rapport: V2265
Datum: April 2022
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
MinEZ 2005

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 6 - 10 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

LEGENDA

Plangebied

 waterbodem buitendijks

Cultgis Elementen

 Tuunwallen

 Dijken

545000

123500

124000

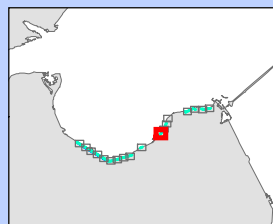
Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder
Rapport: V2265
Datum: April 2022
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
MinEZ 2005

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 6 - 11 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

547500

547000

125500

126000

LEGENDA

Plangebied

 waterbodem buitendijks

Cultgis Elementen

 Kenmerkende percelering

 Dijken

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

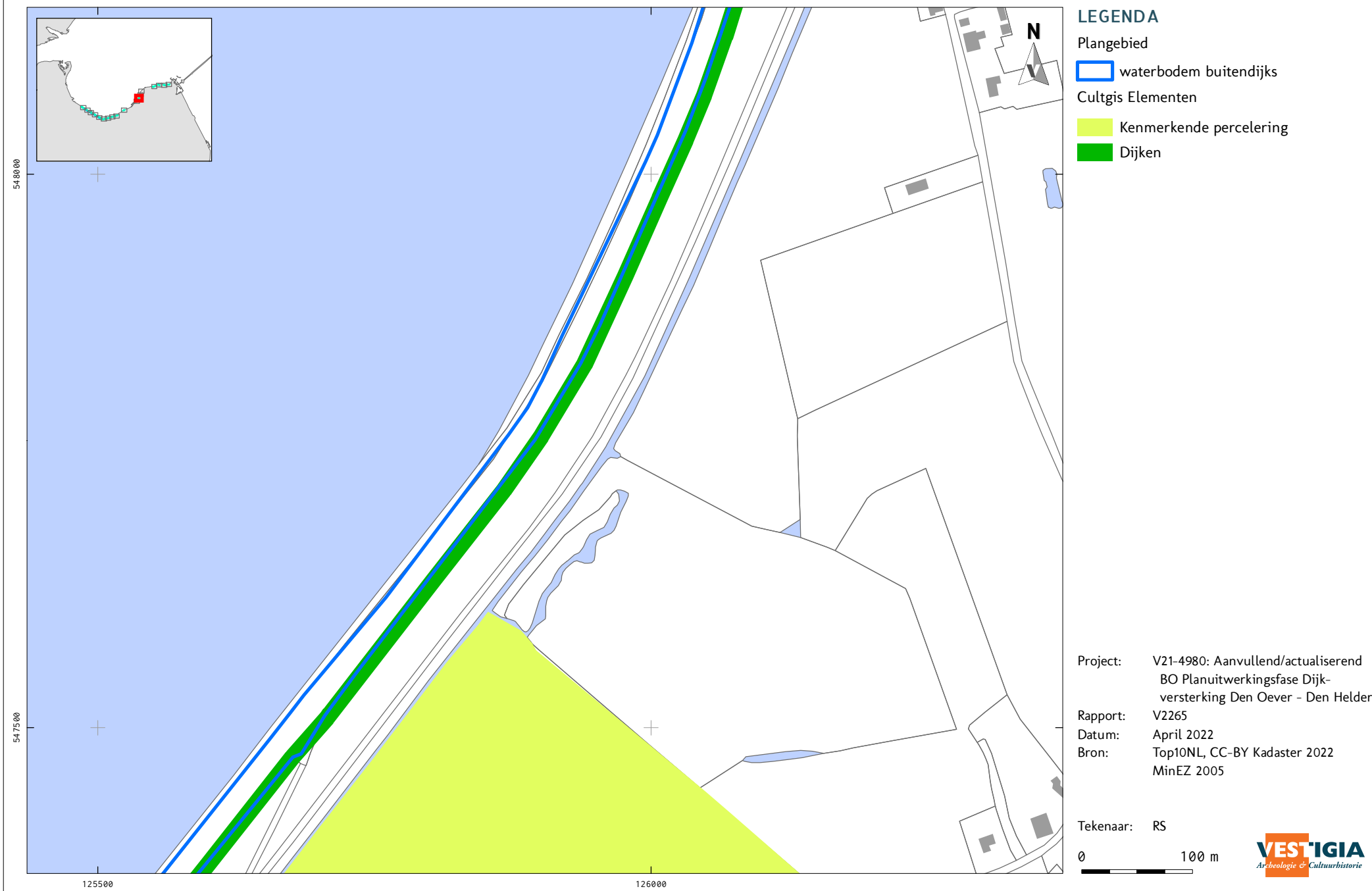
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
MinEZ 2005

Tekenaar: RS

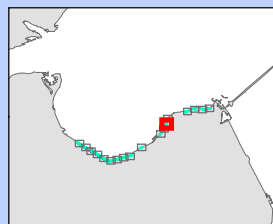
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 6 - 12 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

KAART 6 - 13 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

LEGENDA

Plangebied

 waterbodembuitendijks

Cultgis Elementen

 Dijken

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder
Rapport: V2265
Datum: April 2022
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
MinEZ 2005

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

543500

543000

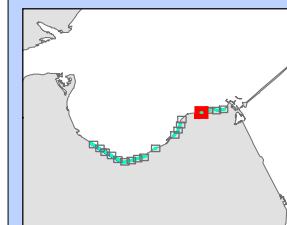
126000

126500

KAART 6 - 14 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

KAART 6 - 15 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

LEGENDA

Plangebied

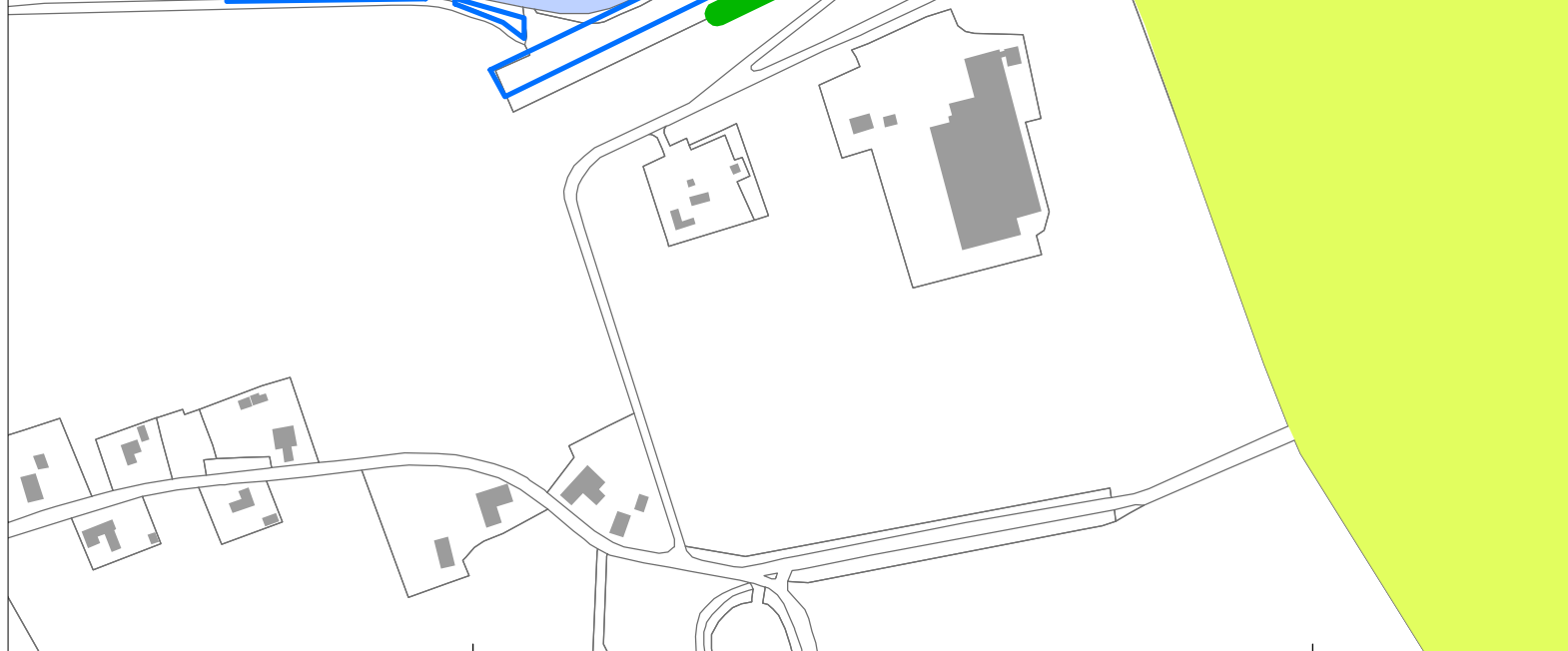
 waterbodembuitendijks

Cultgis Elementen

 Kenmerkendepercelering

 Dijken

54 95 00

128000

128500

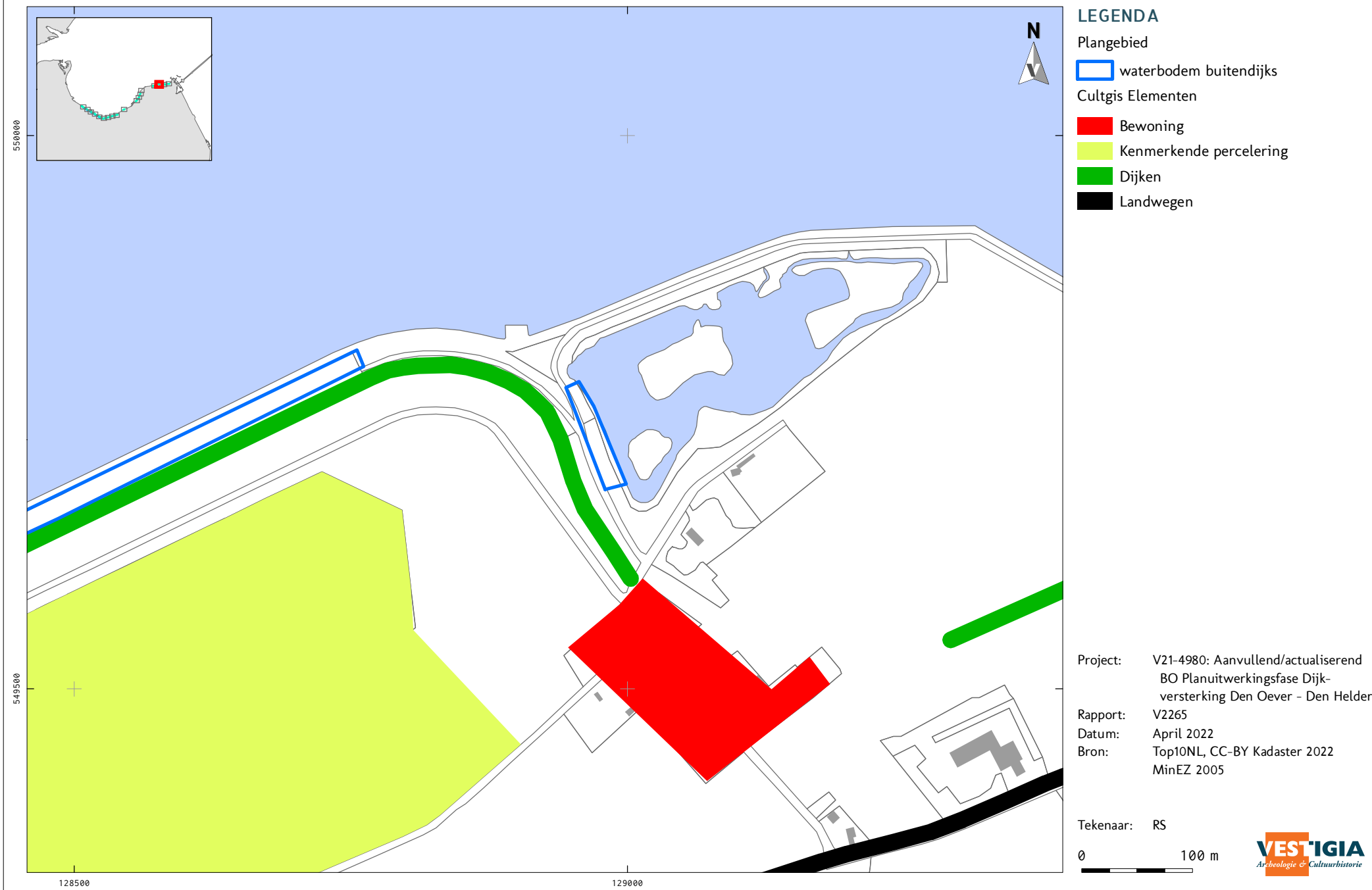
Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder
Rapport: V2265
Datum: April 2022
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
MinEZ 2005

Tekenaar: RS

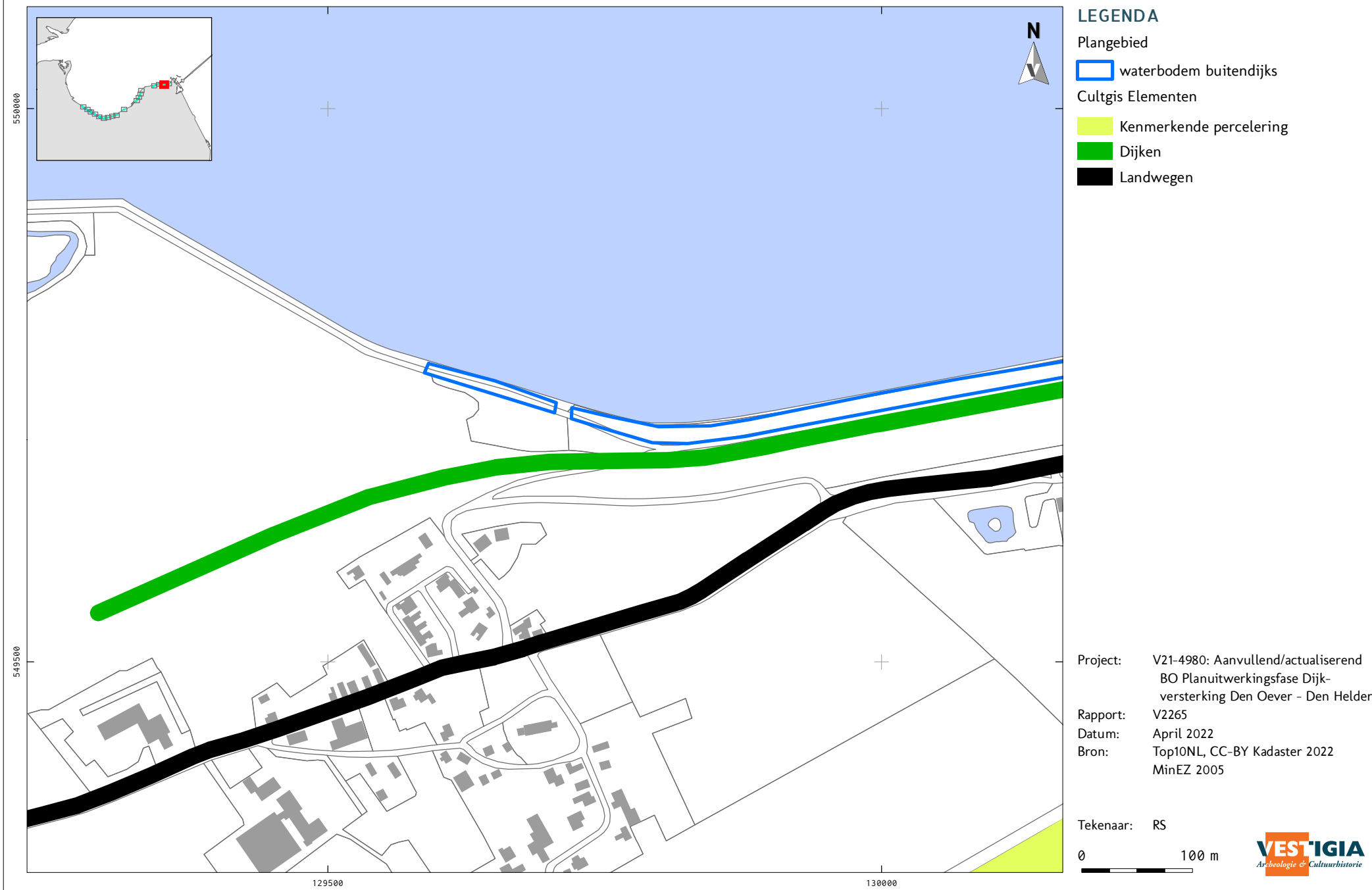
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

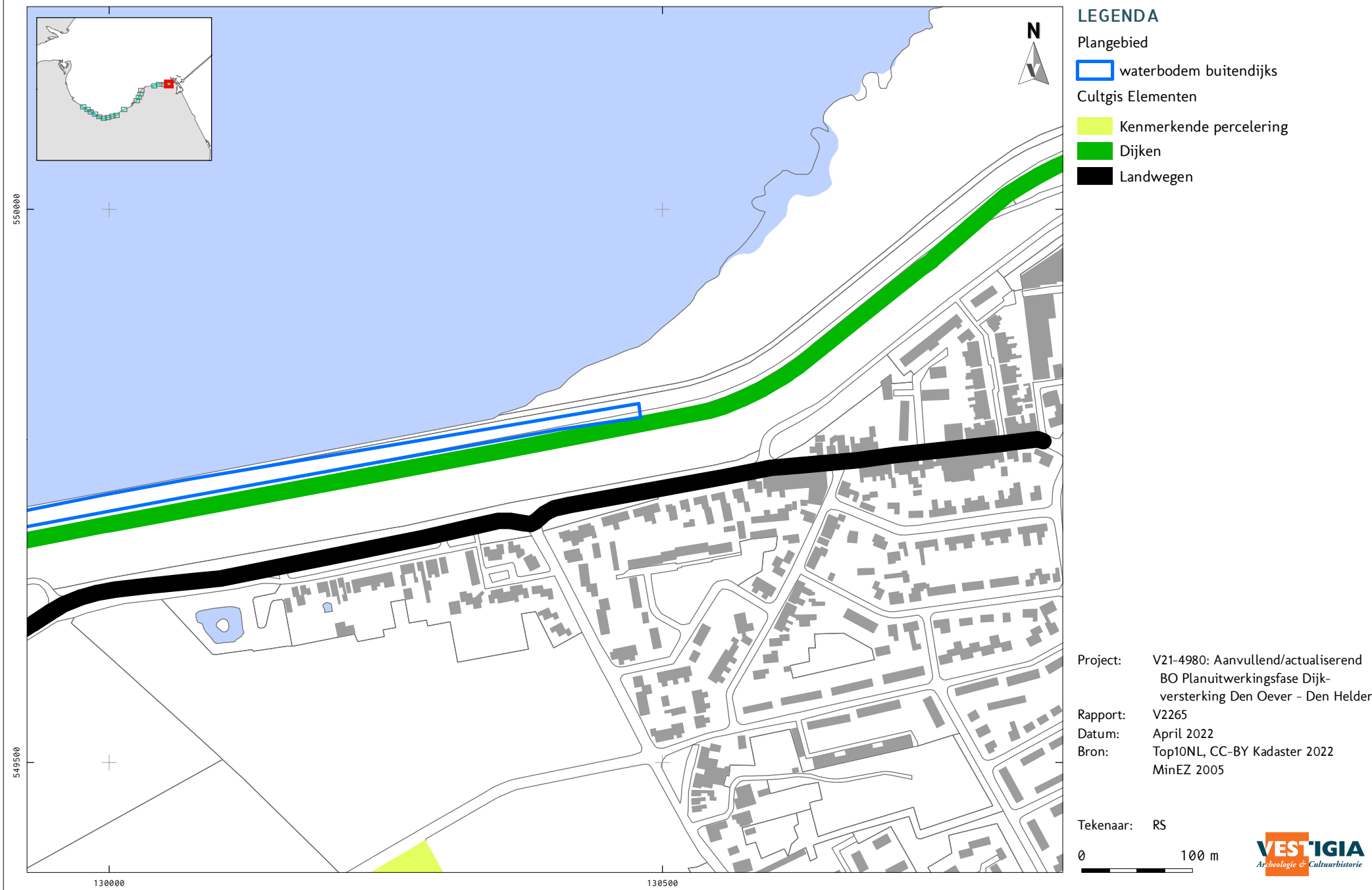
KAART 6 - 16 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

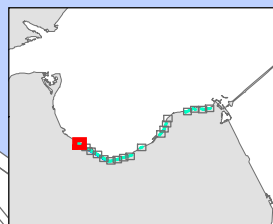
KAART 6 - 17 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

KAART 6 - 18 CULTUURHISTORISCHE WAARDEN: CULTGIS

KAART 7 - 1 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

LEGENDA

Plangebied

 waterbodem buitendijks

 binnendijks

WAARDE

 Zeer hoge waarde

 Hoge waarde

 Van waarde

546500

546000

117500

118000

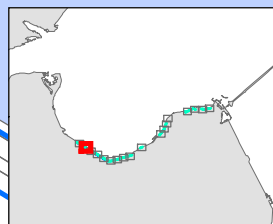
Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder
Rapport: V2265
Datum: April 2022
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Prov. Noord-Holland

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 7 - 2 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

LEGENDA

Plangebied

 waterbodem buitendijks

 binnendijks

WAARDE

 Zeer hoge waarde

 Hoge waarde

 Van waarde

546000

118000

118500

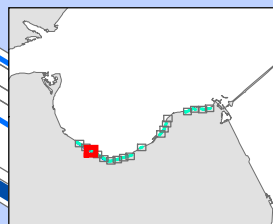
Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder
Rapport: V2265
Datum: April 2022
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Prov. Noord-Holland

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 7 - 3 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

LEGENDA

Plangebied

 waterbodembuitendijks

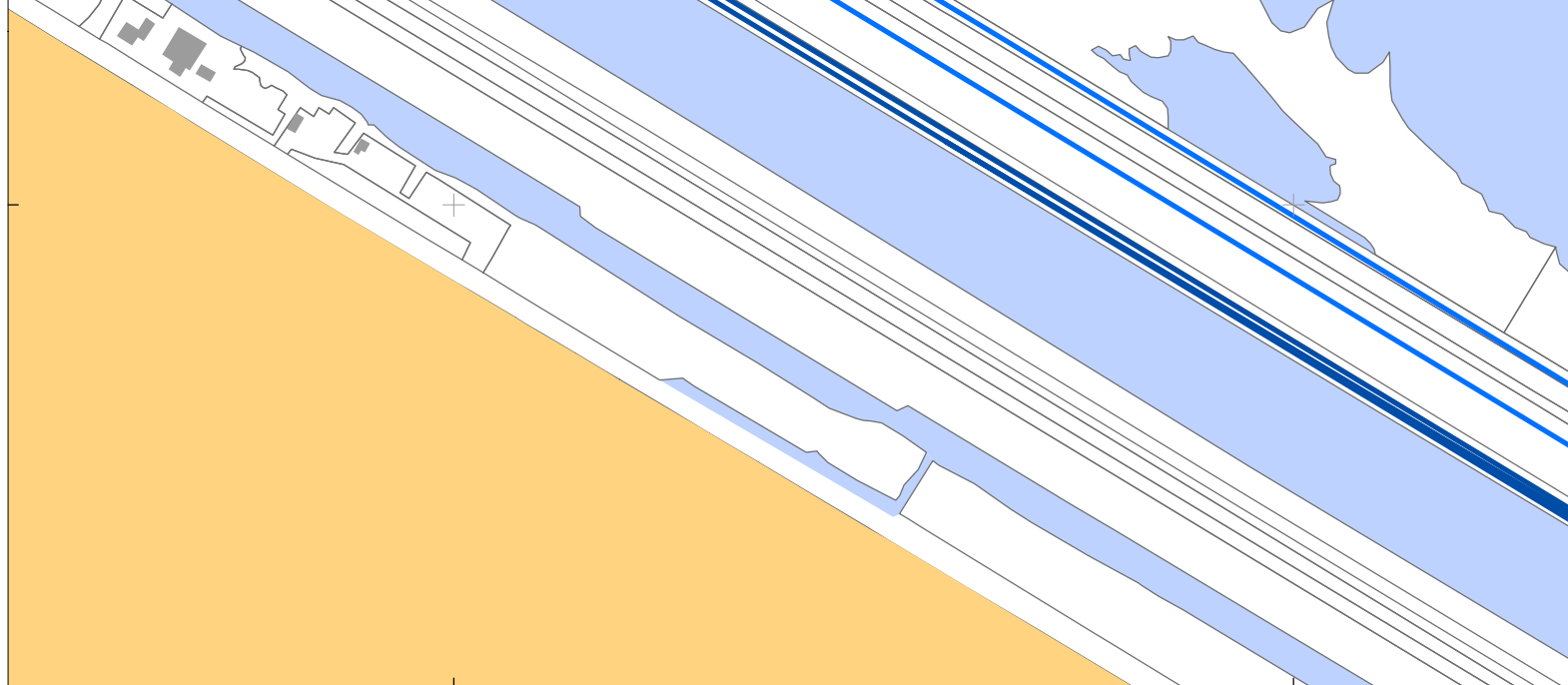
 binnendijks

WAARDE

 Zeer hoge waarde

 Hoge waarde

 Van waarde

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

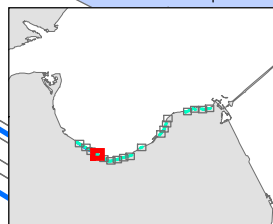
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Prov. Noord-Holland

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 7 - 4 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

WAARDE

- Zeer hoge waarde
- Hoge waarde
- Van waarde

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder
Rapport: V2265
Datum: April 2022
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Prov. Noord-Holland

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

54 55 00

54 50 00

119000

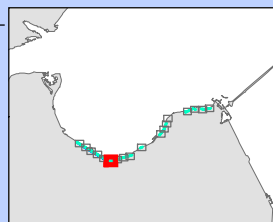
119500

KAART 7 - 5 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

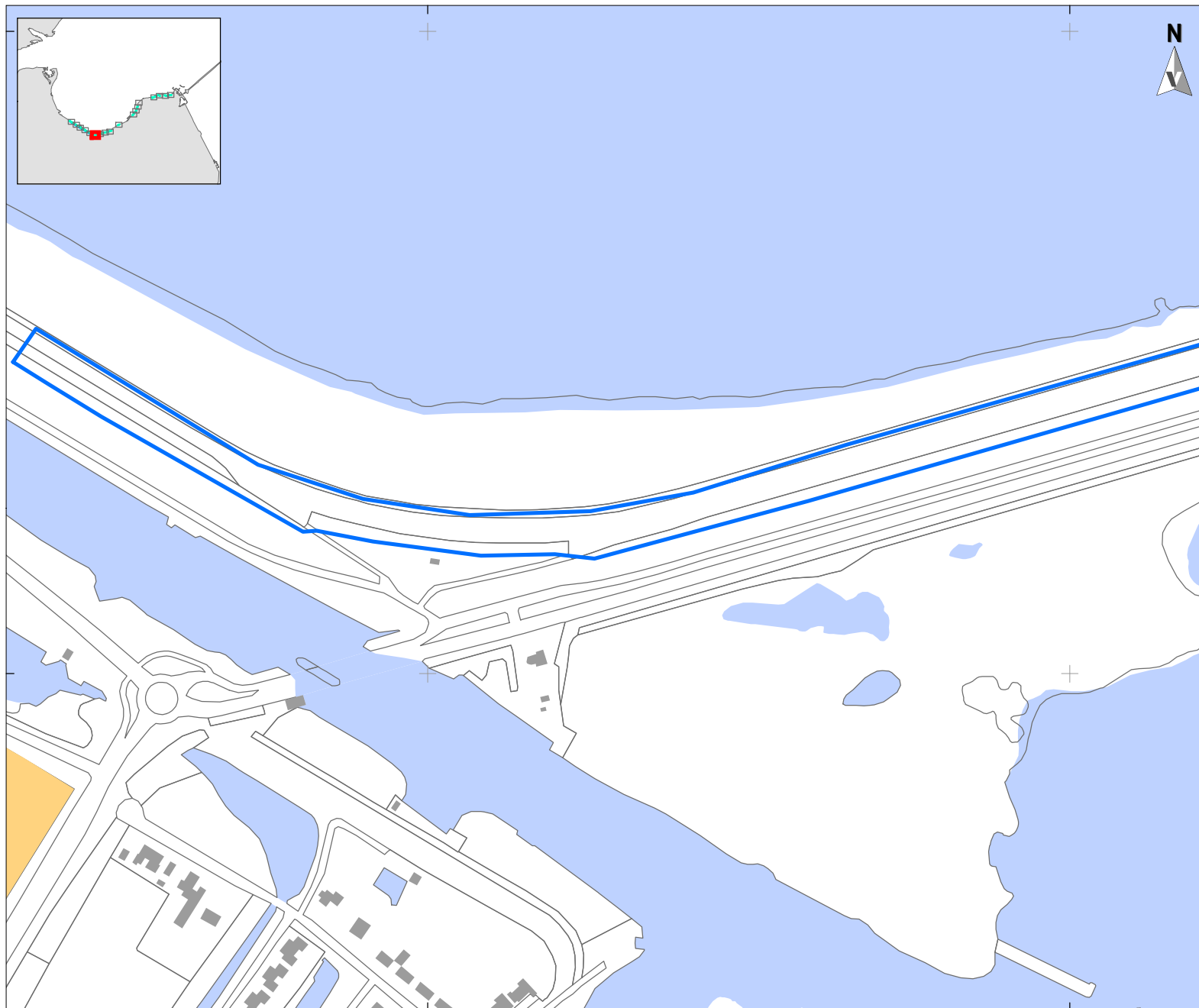

KAART 7 - 6 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

545000

544500

120500

121000

LEGENDA

Plangebied

 waterbodem buitendijks

 binnendijks

WAARDE

 Zeer hoge waarde

 Hoge waarde

 Van waarde

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

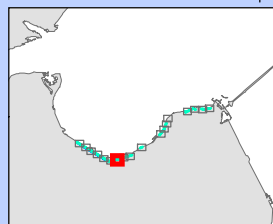
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Prov. Noord-Holland

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 7 - 7 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

LEGENDA

Plangebied

 waterbodem buitendijks

 binnendijks

WAARDE

 Zeer hoge waarde

 Hoge waarde

 Van waarde

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder
Rapport: V2265
Datum: April 2022
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Prov. Noord-Holland

Tekenaar: RS

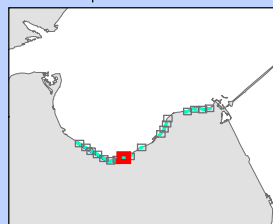
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

121000

121500

KAART 7 - 8 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

WAARDE

- Zeer hoge waarde
- Hoge waarde
- Van waarde

545000

121500

122000

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

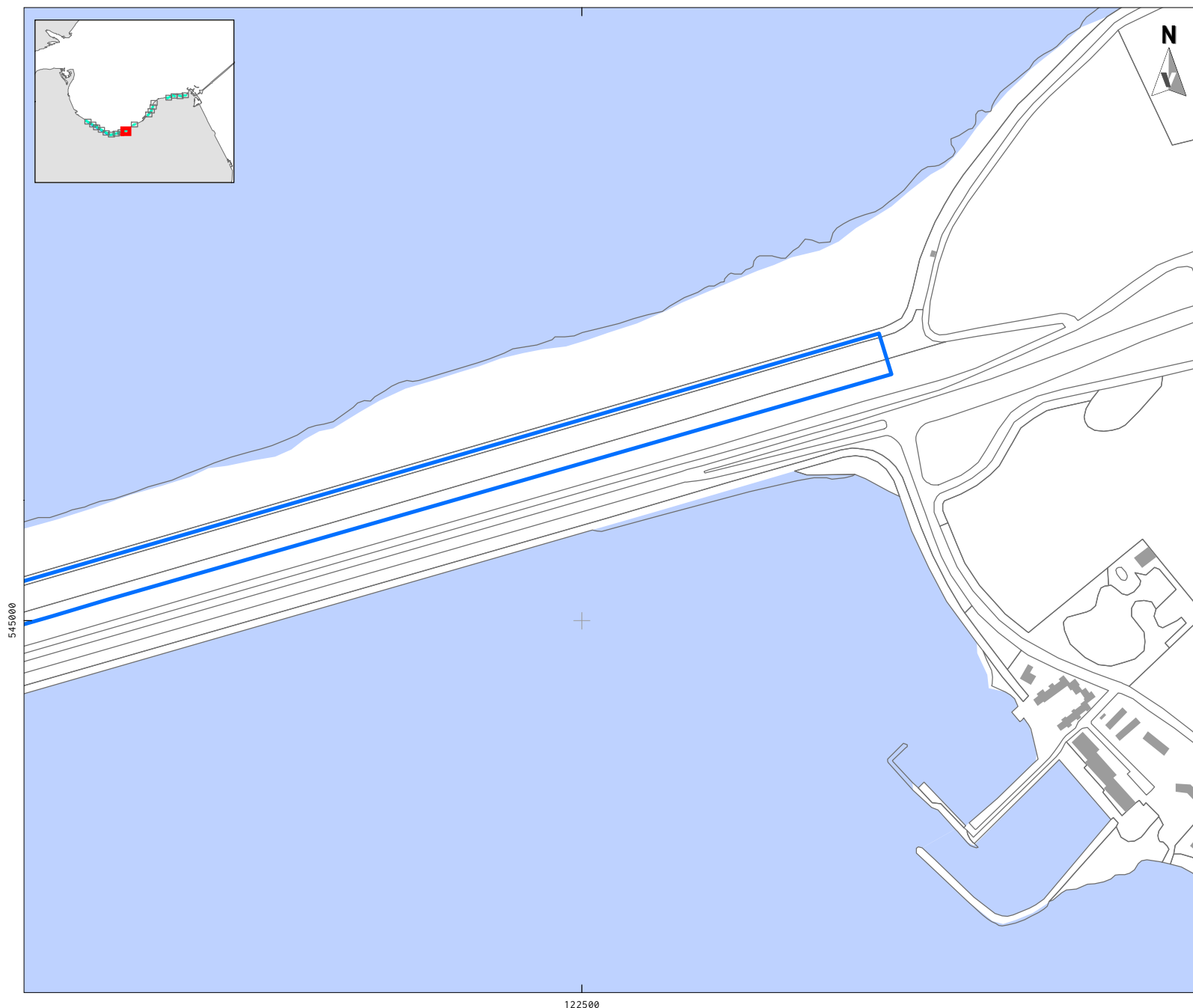
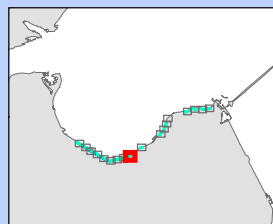
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Prov. Noord-Holland

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 7 - 9 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

LEGENDA

Plangebied

waterbodem buitendijks

binnendijks

WAARDE

Zeer hoge waarde

Hoge waarde

Van waarde

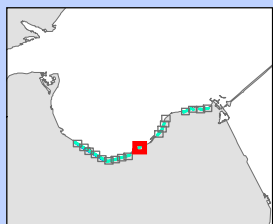
Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder
Rapport: V2265
Datum: April 2022
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Prov. Noord-Holland

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 7 - 10 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

LEGENDA

Plangebied

 waterbodem buitendijks

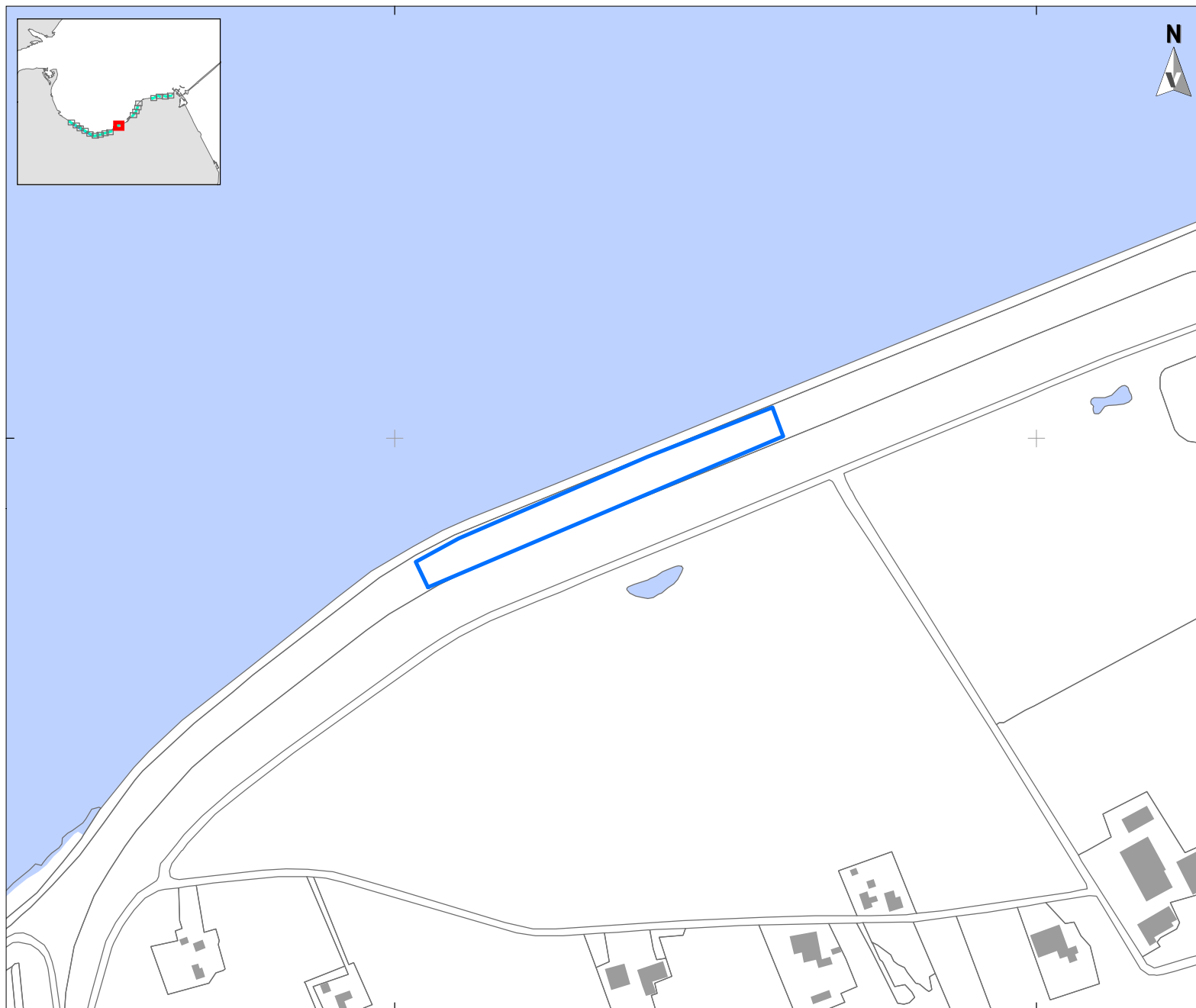
 binnendijks

WAARDE

 Zeer hoge waarde

 Hoge waarde

 Van waarde

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

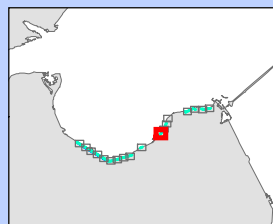
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Prov. Noord-Holland

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

KAART 7 - 11 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

LEGENDA

Plangebied

- waterbodem buitendijks
- binnendijks

WAARDE

- Zeer hoge waarde
- Hoge waarde
- Van waarde

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Prov. Noord-Holland

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

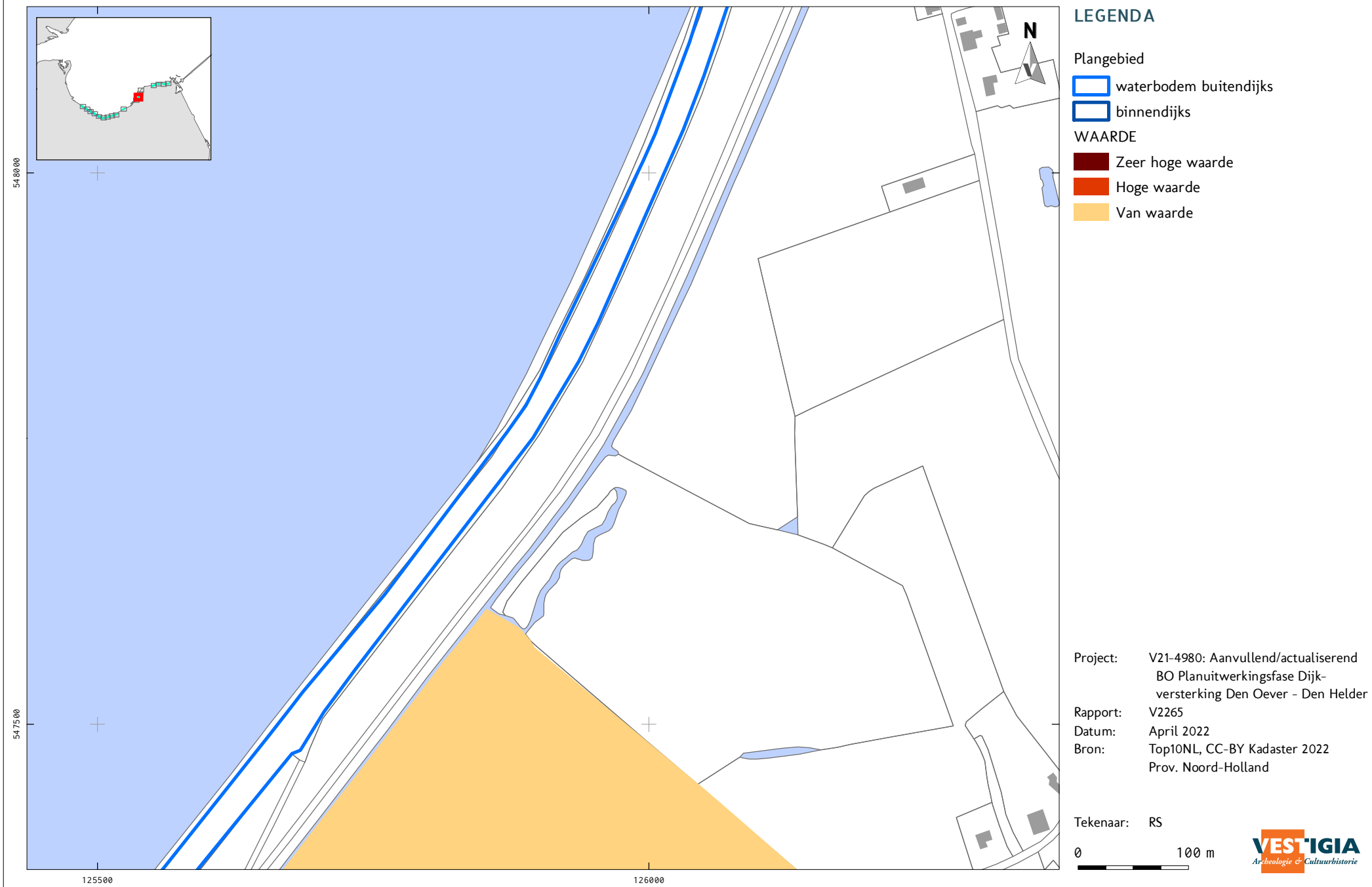
547500

547000

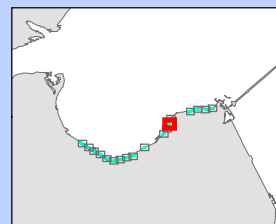
125500

126000

KAART 7 - 12 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

KAART 7 - 13 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

LEGENDA

Plangebied

 waterbodembuitendijks

 binnendijks

WAARDE

 Zeer hoge waarde

 Hoge waarde

 Van waarde

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder
Rapport: V2265
Datum: April 2022
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Prov. Noord-Holland

Tekenaar: RS

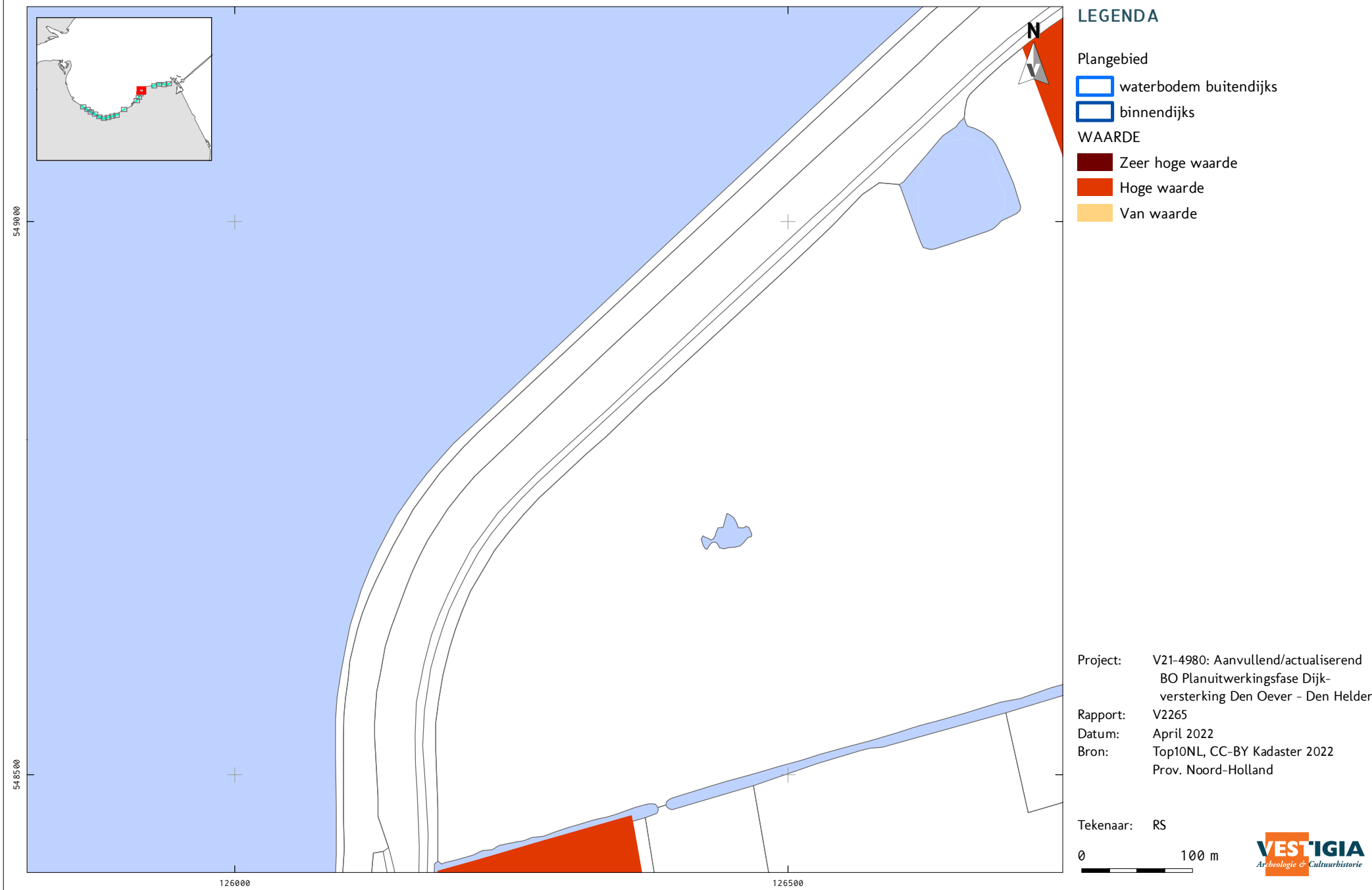
0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

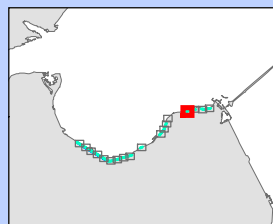
126000

126500

KAART 7 - 14 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

KAART 7 - 15 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

LEGENDA

Plangebied

 waterbodem buitendijks

 binnendijks

WAARDE

 Zeer hoge waarde

 Hoge waarde

 Van waarde

54 95 00

128000

128500

Project: V21-4980: Aanvullend/actualiserend
BO Planuitwerkingsfase Dijk-
versterking Den Oever - Den Helder

Rapport: V2265

Datum: April 2022

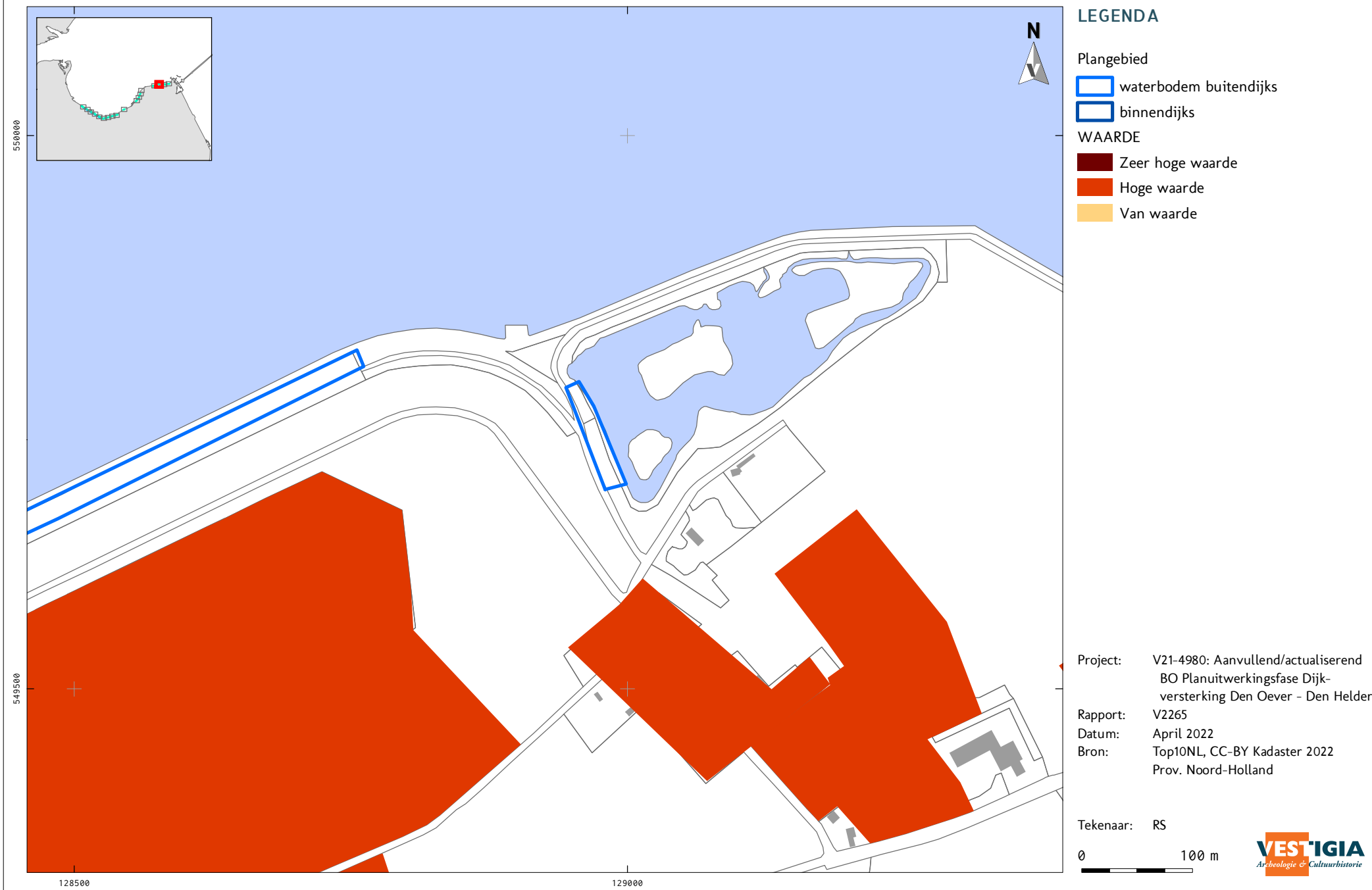
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2022
Prov. Noord-Holland

Tekenaar: RS

0 100 m

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

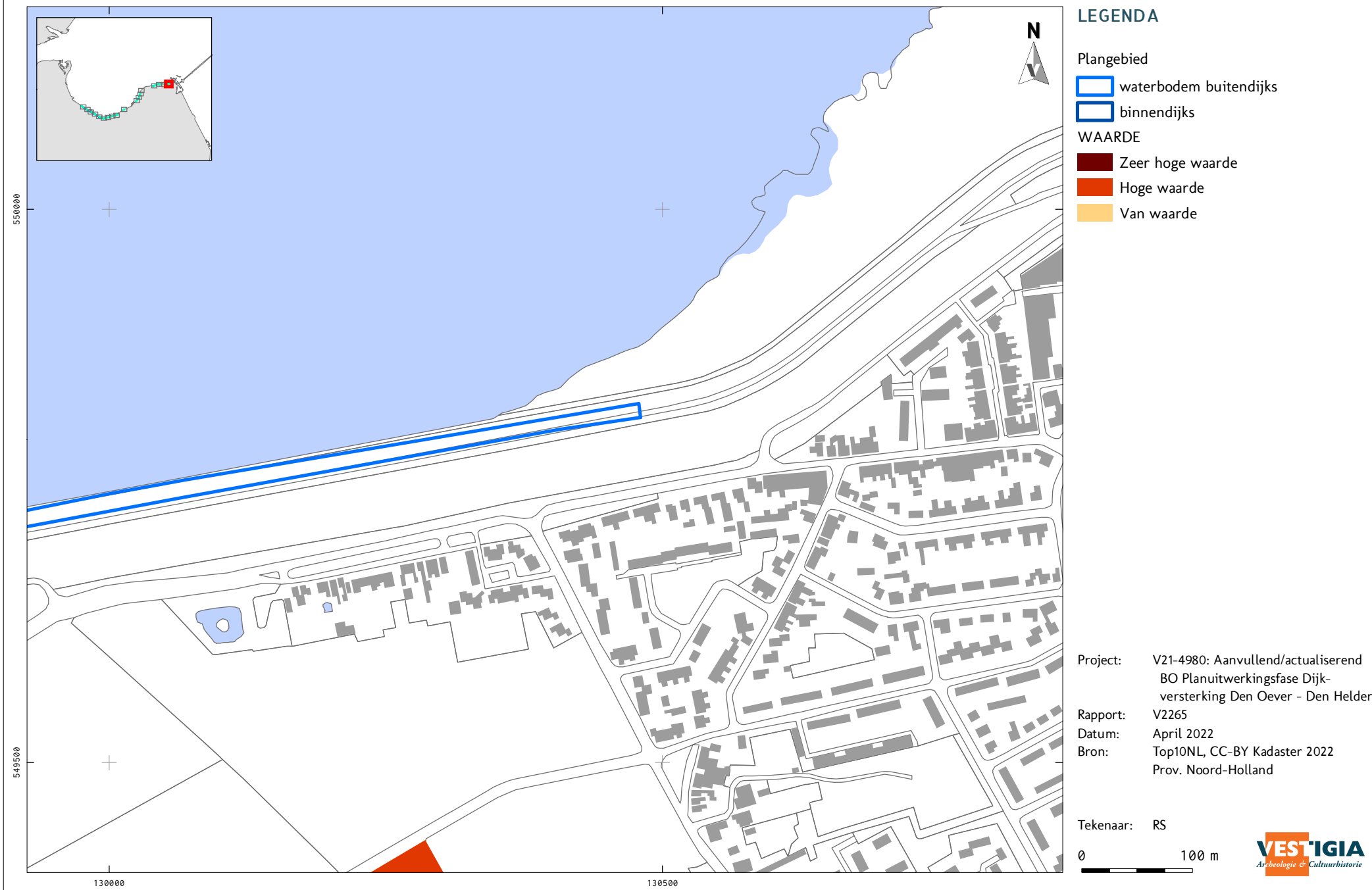
KAART 7 - 16 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

KAART 7 - 17 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

KAART 7 - 18 CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND

This text was set using the following freely available font software:

Allerta Copyright (c) 2010, Matt McInerney (<http://pixelspread.com>),
with Reserved Font Name Allerta.

Inconsolata_dz Copyright (c) 2006, Raph Levien (<http://www.levien.com>),
with Reserved Font Name <Inconsolata>.
Copyright (c) 2009, David Zhou (<http://blog.nodnod.net/>)
with Reserved Font Name <Inconsolata_dz>.

Molengo_Vestigia Copyright (c) 2007, Denis Moyogo Jacquerye,
with Reserved Font Name <Molengo>.
Copyright (c) 2011, Vestigia BV Archeologie & Cultuurhistorie (www.vestigia.nl),
with Reserved Font Name <Molengo_Vestigia>; available at www.vestigia.nl/fonts.

This Font Software is licensed under the SIL Open Font License, Version 1.1.
The license is available with a FAQ at: <http://scripts.sil.org/OFL>

Vestigia BV *Archeologie & Cultuurhistorie*
Spoorstraat 5
3811 MN Amersfoort
Nederland

Telefoon 033 277 92 00
E-mail info@vestigia.nl
Website www.vestigia.nl

K.v.K. Gooi- en Eemland 32078894

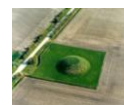
Erfgoedingenieurs

“Engineering the past, creating the future”

Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten

Dijkversterking Den Oever - Den Helder, gemeenten Den Helder en Hollands Kroon

Projectnummer Vestigia: V22-4843

In opdracht van: Witteveen+Bos

Corsanummer: n.t.b.

Samenstelling:

Plaats en datum: Amersfoort, 19 juni 2025

Niets uit dit werk mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, daaronder mede begrepen gehele of gedeeltelijke bewerking van het werk, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Vestigia BV

Document	Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten. Project DODH		
Documentnummer	V25-38060/5993/WW		
Opsteller			
Eigenaar	Witteveen+Bos		

Documenthistorie			
Revisie	Datum	Status	Toelichting
1-0	19 juni 2025	Concept	Eerste concept ter goedkeuring opdrachtgever/bevoegd gezag

Distributie		
Functie	Naam	Organisatie

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Scope	5
1.3	Raakvlakken met andere documenten	5
1.4	Lijst met afkortingen	6
1.5	Betrokken personen	6
2	Betrokken partijen	7
2.1	Opdrachtnemer	7
2.2	Opdrachtgever	7
2.3	Senior KNA Archeoloog	7
2.4	Bevoegd gezag	7
3	Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten	8
3.1	Instructie uitvoerders	8
3.2	Archeologische toevalsvondsten	8
3.3	Archeologie in het werk	8
3.4	Besluitvorming	8
3.5	Stappenplan vondstmelding	9
	Bijlage 1 – Voorbeelden van archeologische vondsten	11
	Voorbeelden van scheepshout:	11
	Voorbeelden van scheepsladingen:	12
	Voorbeelden van onderdelen van vliegtuigwrakken:	13
	Voorbeeld van metaal:	14
	Voorbeeld van steen:	15
	Voorbeelden van aardewerk:	16
	Voorbeelden van archeologische grondsporen	16
	Voorbeelden van muurwerk:	18
	Voorbeelden van Tweede Wereldoorlog:	19

Projectgegevens	
Initiatief	Dijkversterking
Toponiem / locatie	Den Oever - Den Helder
Plaats	Den Oever, Den Helder
Gemeente	Hollands Kroon, Den Helder
Provincie	Noord-Holland
Opdrachtgever	Witteveen+Bos Postbus 233 7400 AE Deventer
Contactpersoon	
Uitvoerder en documentatie	Vestigia BV <i>Archeologie & Cultuurhistorie</i>
Projectleider/Senior archeoloog	
Projectcode	V25-5993
Bevoegd gezag	Gemeente Den Helder Gemeente Hollands Kroon
Contactpersoon	Gemeente Den Helder: 1 Gemeente Hollands Kroon: (Archeologie West-Friesland)
Deskundige namens bevoegd gezag	Gemeente Den Helder Gemeente Hollands Kroon
Provinciaal Depot Bodemvondsten	Provinciaal depot voor archeologie Noord-Holland Huis van Hilde Westerplein 6 1901 NA Castricum 023-514 45 14

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In het kader van het dijkversterkingsproject Den Oever-Den Helder heeft Vestigia een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd (Vestigia rapport V2799).¹ Dit bureauonderzoek is een vervolg op een tweetal eerdere bureauonderzoeken.

Hoewel voor de meeste werkzaamheden is gebleken dat er geen archeologisch vervolgonderzoek nodig is, wordt wel geadviseerd om voor de werkzaamheden een werkprotocol toevalsvondsten op te stellen voor het geval toch op archeologische resten wordt gestuit. Binnen het werkprotocol wordt duidelijkheid gecreëerd over wat voor toevalsvondsten aanwezig kunnen zijn en hoe om te gaan met deze archeologische resten.

Afbeelding 1 Locatie plangebied.

1.2 Scope

Dit Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten (WAT) is opgesteld voor de werkzaamheden aan en bij het plangebied voor de dijkversterking Den Oever - Den Helder (afbeelding 1). Het dijktraject bestaat uit drie dijktracés: de Balgzanddijk, Amsteldiepdijk en Wieringer Zeewering, tussen globaal de uitwateringssluus Balgzandkanaal tot aan de westzijde van Den Oever.

1.3 Raakvlakken met andere documenten

Dit Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten heeft raakvlakken met de volgende vooronderzoeken:

Satijn, O.P.N./F.P.J. van Puijenbroek, A. van den Hazelkamp, 2019: Archeologie en cultuurhistorie in het kader van de geplande dijkversterking tussen Den Oever en Den Helder (gemeenten Hollands Kroon en den Helder), Archeologisch bureauonderzoek en cultuurhistorische inventarisatie, Amersfoort (Vestigia rapport V1718).

Weerheijm, W.J./R. Schrijvers, 2022: Aanvullend archeologisch en cultuurhistorie onderzoek in het kader van de geplande dijkversterking tussen Den Oever en Den Helder (gemeenten Hollands Kroon en den Helder), Archeologisch bureauonderzoek en cultuurhistorische inventarisatie, Amersfoort (Vestigia rapport V2265).

¹ Averink et al. 2025.

Averink, G.M./R. Schrijvers/N. Schoute/A. van den Hazelkamp/W.J. Weerheijm, 2025: Archeologisch en cultuurhistorisch vooronderzoek in het kader van de Dijkversterking Den Oever – Den Helder, gemeenten Hollands Kroon en Den Helder, Ruimtelijk advies op basis van een archeologisch en cultuurhistorisch bureauonderzoek, Amersfoort (Vestigia rapport V2799).

1.4 Lijst met afkortingen

ARCHIS	Archeologisch Informatiesysteem (van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

1.5 Betrokken personen

Opdrachtgever – Witteveen+Bos

Functie	Naam	Contactgegevens
Contactpersoon opdrachtgever		

Bevoegd Gezag – Gemeenten Den Helder en Hollands Kroon

Functie	Naam	Contactgegevens
Bevoegd gezag	Gemeente Den Helder Gemeente Hollands Kroon	Bevoegd gezag
Contactpersoon	Gemeente Den Helder: mevr. Gemeente Hollands Kroon: nog onbekend	Contactpersoon
Deskundige namens bevoegd gezag	Gemeente Den Helder (NMF Erfgoedadvies)) info@nmferfgoedadvies.nl Gemeente Hollands Kroon) (Archeologie West-Friesland)	Deskundige namens bevoegd gezag

Opsteller document – Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie

Functie	Naam	Contactgegevens
Projectleider/ Sr. KNA BO Archeoloog	W.J. Weerheijm	
Maritiem archeoloog	N. Schoute	

2 Betrokken partijen

2.1 Opdrachtnemer

De Civiele Opdrachtnemer/aannemer is verantwoordelijk voor de uitvoering van de civiele werkzaamheden binnen het plangebied, en is verantwoordelijk voor de verplichte melding van archeologische toevalsvondsten aan de Opdrachtgever. Voorafgaand aan de uitvoering van het werk instrueert Opdrachtnemer – schriftelijk en mondeling – al het bij het werk betrokken personeel, hoe archeologische waarden te herkennen. Opdrachtnemer benoemt een coördinator die intern de meldingen ontvangt en tijdig doorgeeft aan de Opdrachtgever en omgekeerd voor de Opdrachtgever aanspreekpersoon is voor deze meldingen. Vondsten gedaan tijdens het werk worden nog dezelfde dag aan Opdrachtgever gemeld. Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het op beeld vastleggen (foto's) van toevalsvondsten in het veld, ten behoeve van een eerste beoordeling van de vondst door een ter zake deskundige (Senior KNA Archeoloog).

2.2 Opdrachtgever

De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor het verstrekken van instructiemateriaal aan Opdrachtnemer ten behoeve van de instructie van al het bij het werk betrokken personeel. Opdrachtgever benoemt een coördinator die intern de meldingen ontvangt van Opdrachtnemer en tijdig doorgeeft aan het Bevoegd Gezag en omgekeerd voor het Bevoegd Gezag aanspreekpersoon is voor deze meldingen. Vondstmeldingen gedaan bij Opdrachtgever worden nog dezelfde dag gemeld aan het Bevoegd Gezag. Opdrachtgever is het verantwoordelijk voor het (laten) beoordelen van de archeologische vondst ter plaatse door een ter zake deskundige (Senior KNA Archeoloog).

2.3 Senior KNA Archeoloog

De ter zake deskundige, de Senior KNA Archeoloog, is een archeoloog die met deze actorstatus geregistreerd staat in het Actorregister Archeologie (<https://www.actorregistratie.nl/>). De Senior KNA Archeoloog beoordeelt na de melding de vondst ter plaatse. De Senior KNA Archeoloog koppelt zijn / haar bevindingen terug aan Opdrachtgever en op verzoek van Opdrachtgever aan het Bevoegd Gezag. Wanneer het Bevoegd Gezag op basis van de bevindingen van de Senior KNA Archeoloog, besluit dat vervolgstappen noodzakelijk zijn, maakt de Senior KNA Archeoloog de consequenties hiervan (in tijd en geld) inzichtelijk voor Opdrachtgever en het Bevoegd Gezag.

2.4 Bevoegd gezag

Het Bevoegd Gezag (in deze de gemeenten Den Helder en Hollands Kroon) is verantwoordelijk voor het nemen van een besluit ten aanzien van de omgang met de vondst op basis van het advies van de ter zake deskundige (Senior KNA Archeoloog). Het Bevoegd Gezag besluit of nadere archeologische maatregelen naar aanleiding van de vondst noodzakelijk zijn.

3 Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten

3.1 Instructie uitvoerders

Het is van belang dat alle bij het project betrokken uitvoerders en medewerkers op het werk worden gewezen op de mogelijkheid dat tijdens de werkzaamheden ook buiten de voor archeologisch onderzoek geselecteerde zones archeologische resten kunnen worden aangetroffen en dat deze moeten worden gemeld. Hiertoe moet in een overleg met de uitvoerders het onderwerp archeologische vondst en meldingsplicht worden meegenomen. Daarnaast moet de handelwijze bij het aantreffen van een archeologische vondst worden opgenomen in de projectdocumentatie.

3.2 Archeologische toevalsvondsten

Dit document is opgesteld voor het geval tijdens het werk onverwacht belangwekkende archeologische vondsten worden gedaan. Het gaat daarbij om belangwekkende archeologische vondsten. Het is niet zo dat iedere aardewerkscherf aanleiding geeft dit protocol in werking te doen treden. Tijdens toolbox-meetings wordt al het bij het werk betrokken personeel geïnstrueerd in het herkennen van archeologische resten. Pas bij verdenking van bijzondere archeologie (houten constructies, stenen funderingen, cluster van metalen voorwerpen, cluster van veelal intact aardewerk) wordt de voorgeschreven melding gedaan. Voorbeelden van dergelijk archeologisch vondstmateriaal zijn opgenomen in bijlage 1.

3.3 Archeologie in het werk

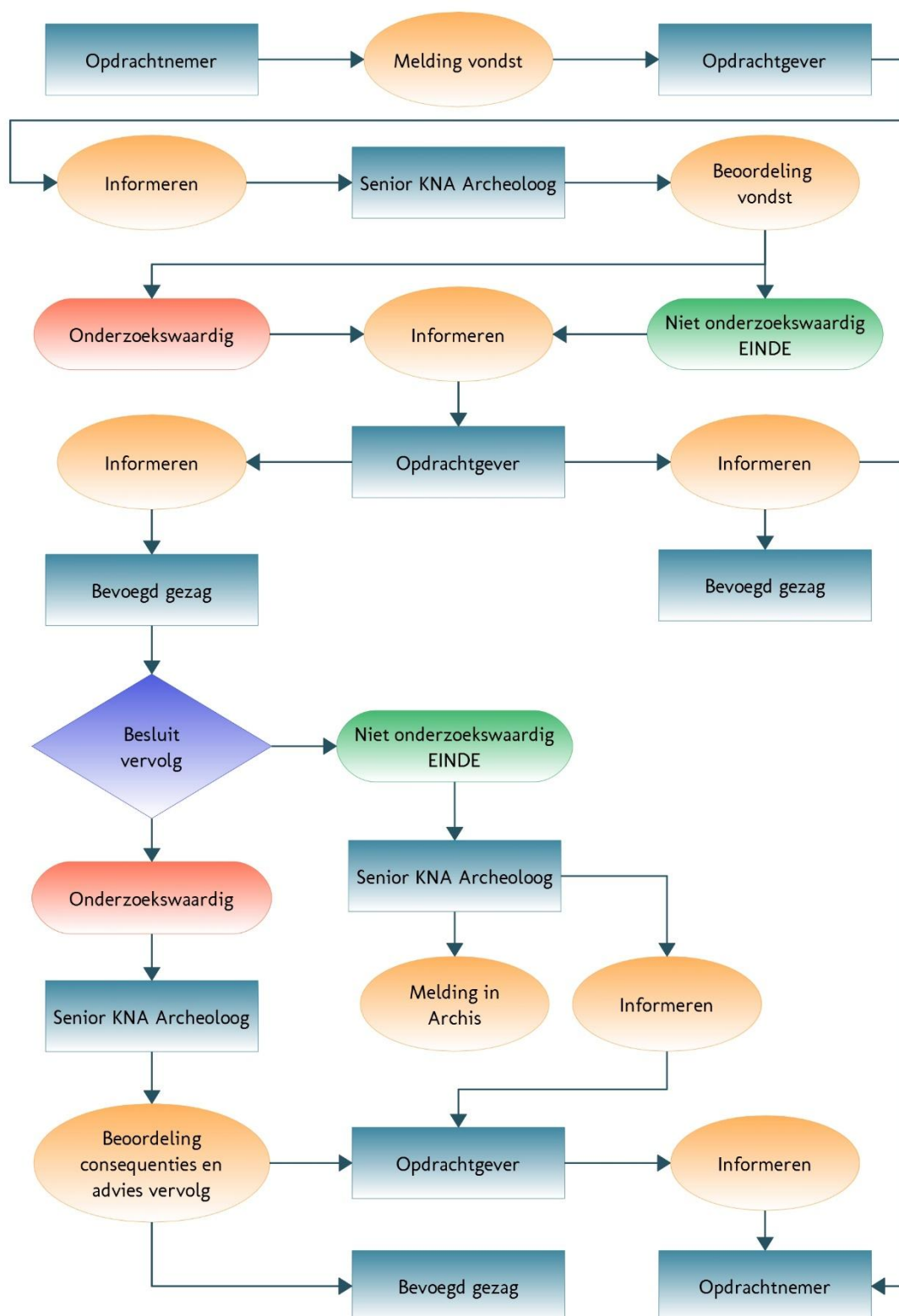
Het melden van toevalsvondsten betekent niet dat daarmee het werk stilgelegd wordt op last van de overheid. Opdrachtnemer zal in eerste instantie het werk moeten verleggen en de ter zake deskundige (Senior KNA Archeoloog) maximaal 8 uur de gelegenheid geven om te komen kijken en documenteren. Wat er daarna moet gebeuren (doorwerken, begeleiden, opgraven) is afhankelijk van de behoudenswaardigheid van de toevalsvondsten en het besluit van het Bevoegd Gezag. De wettelijke mogelijkheid van werk stilleggen bestaat wel, maar alleen in bijzondere gevallen, als de minister van OCW dat expliciet verordonneert. Alles tussen doorwerken en de archeologische resten ongedocumenteerd weggraven enerzijds, en het stilleggen op last van de overheid anderzijds, is dan ook het resultaat van te maken afspraken tussen Opdrachtnemer, Opdrachtgever, Senior KNA archeoloog en Bevoegd Gezag.

3.4 Besluitvorming

De belangrijkste vraag die bij een toevalsvondst beantwoord dient te worden, is die over de archeologische waarde van de vondst. Vastgesteld dient te worden of de vondst behoudenswaardig is op basis van de waarderingscriteria uit de KNA. Is dat het geval, dan wordt besloten of de vondst ook daadwerkelijk behouden wordt. Behouden kan betekenen behouden in de bodem (behoud *in situ*) of behouden door middel van een opgraving (behoud *ex situ*). Behoud *in situ* heeft de voorkeur. Alleen als dat niet kan, wordt opgegraven. In een besluit tot opgraven zal ook gekeken worden naar de ruimte en de tijd die beschikbaar is. Een besluit tot het behoud van een vondst (lees: opgraving) is ook afhankelijk van de middelen die door verantwoordelijke overheidsorganen ter beschikking (kunnen) worden gesteld. Het Bevoegd Gezag kan ook (gemotiveerd) besluiten een dergelijke toevalsvondst verloren te laten gaan. Voor het uitvoeren van een opgraving dient altijd eerst een Programma van Eisen te worden opgesteld, in overleg tussen de opdrachtgever, opdrachtnemer en het bevoegd gezag. In het Programma van Eisen worden zaken als de scope van het onderzoek, de randvoorwaarden, onderzoeksmethode en eisen aan de uitwerking en rapportage verder uitgewerkt. Het laten opstellen van het PvE ligt in principe altijd bij de opdrachtgever.

3.5 Stappenplan vondstmelding

1. Opdrachtnemer stelt de vindplaats veilig en voert hier verder geen grondwerkzaamheden uit die de vindplaats kunnen beschadigen. Indien het alleen om losse voorwerpen gaat, stelt hij/zij deze veilig.
2. Opdrachtnemer legt de situatie met foto's vast (kan met smartphone).
3. Opdrachtnemer meet, indien mogelijk, de vondstlocatie in (X, Y, Z).
4. Opdrachtnemer informeert Opdrachtgever en geeft aan 1) hoelang de vindplaats ongestoord bezocht kan worden zonder dat de voortgang van het werk in gevaar komt; en 2) bij wie de ter zake deskundige (Senior KNA Archeoloog) zich dient te melden als hij/zij de vindplaats wil bezoeken en welke veiligheidsvoorzieningen daarbij gelden.
5. Afspraken en aanpassingen in het werkproces worden door Opdrachtnemer vastgelegd in het bouwlogboek.
6. Opdrachtgever informeert het Bevoegd Gezag.
7. Opdrachtgever informeert de ter zake deskundige (Senior KNA Archeoloog) en geeft deze opdracht de vondst ter plaatse te beoordelen.
8. De ter zake deskundige (Senior KNA Archeoloog) bezoekt de vindplaats en beoordeelt de behoudenswaardigheid van de vondst en bespreekt de bevindingen met Opdrachtgever en Bevoegd gezag. Wanneer de vindplaats niet als behoudenswaardig wordt beoordeeld, wordt het terrein vrijgegeven, waarna Opdrachtnemer het werk ter plekke kan voortzetten. Wanneer de vindplaats wel als behoudenswaardig wordt beoordeeld, neemt het Bevoegd Gezag – in overleg met Opdrachtgever en Opdrachtnemer – een besluit ten aanzien van de vervolgstappen. Als dit een 'behoud ex situ' betreft, dat wil zeggen, een behoud van de archeologische vondst door middel van het documenteren aan de hand van een opgraving, dan zal hiervoor in overleg tussen de opdrachtgever, opdrachtnemer en het bevoegd gezag een Programma van Eisen moeten worden opgesteld waarin de randvoorwaarden van het onderzoek, de onderzoeksmethode etc. zijn aangegeven. Afhankelijk van de aard van de vondst kan deze meteen in Archis worden gemeld, danwel in combinatie met het onderzoek.
9. De vondsten worden door Opdrachtnemer aan (de ter zake deskundige, i.e. de Senior KNA Archeoloog van) de Opdrachtgever overgedragen en de vondstomstandigheden toegelicht.
10. De vondsten worden door Opdrachtgever (i.e. de ter zake deskundige, c.q. de Senior KNA Archeoloog) overgedragen aan het Provinciaal Depot Bodemvondsten van de provincie Noord-Holland, voor zover het depot zich als eigenaar van de gedane vondsten beschouwt. Vondsten die door het depot niet als eigendom worden beschouwd, worden aangeboden aan lokale musea of oudheidkamers.

Figuur 1 Stroomschema van het vondstmeldingsproces.

Bijlage 1 - Voorbeelden van archeologische vondsten

Voorbeelden van scheepshout:

Niet verwijderen / verzamelen; eerst archeoloog op locatie laten komen! Risico op grote hinder !

Voorbeelden van scheepsladingen:

Niet verwijderen / verzamelen; eerst archeoloog op locatie laten komen.
Risico op beperkte hinder

Voorbeelden van onderdelen van vliegtuigwrakken:

Onderdelen van
vliegtuigwrak

Onderdelen van
een motor van een
vliegtuigwrak

Niet verwijderen / verzamelen; vanwege risico op aantreffen Ontploffbare Oorlogsresten eerst politie op de hoogte stellen, en tevens archeoloog op locatie laten komen ! Ook bij het vermoeden van menselijke resten (bijv. in geval van vliegtuigwrak) dient politie ingelicht te worden.
Risico op grote hinder

Voorbeeld van metaal:

Anker

Kanon

Roestige objecten

Na overleg met archeoloog verzamelen, weinig hinder in uitvoering

Voorbeeld van steen:

Verskillende
soorten vuursteen

Archeoloog op locatie laten komen. Het aantreffen van vuursteen is zeer bijzonder en duidt mogelijk op een vuursteenvindplaats. Mogelijk dient er een (beperkt) zeefonderzoek ingesteld te worden. Dit kan hinder in de uitvoering betekenen

Voorbeelden van aardewerk:

Na overleg met archeoloog verzamelen, weinig hinder in uitvoering

Voorbeelden van archeologische grondsporen

Kuil

Greppel

Niet verwijderen; eerst archeoloog op locatie laten komen !
Risico op beperkte hinder

Voorbeelden van muurwerk:

Hardsteen

Baksteen

Waterput

Niet verwijderen / verzamelen; eerst archeoloog op locatie laten komen !
Risico op beperkte hinder

Voorbeelden van Tweede Wereldoorlog:

Opstelplaats
luchtafweergeschut

Munitie: granaten

Kogels, geweren, kisten, gereedschap.

Niet verwijderen / verzamelen; vanwege risico op aantreffen Ontplofbare Oorlogsresten eerst politie op de hoogte stellen, en tevens archeoloog op locatie laten komen !
Risico op beperkte hinder

This text was set using the following freely available font software:

Allerta Copyright (c) 2010, Matt McInerney (<http://pixelspread.com>),
with Reserved Font Name Allerta.

Inconsolata_dz Copyright (c) 2006, Raph Levien (<http://www.levien.com>),
with Reserved Font Name <Inconsolata>.
Copyright (c) 2009, David Zhou (<http://blog.nodnod.net/>)
with Reserved Font Name <Inconsolata_dz>.

Molengo_Vestigia Copyright (c) 2007, Denis Moyogo Jacquerye,
with Reserved Font Name <Molengo>.
Copyright (c) 2011, Vestigia BV Archeologie & Cultuurhistorie (www.vestigia.nl),
with Reserved Font Name <Molengo_Vestigia>; available at www.vestigia.nl/fonts.

This Font Software is licensed under the SIL Open Font License, Version 1.1.
The license is available with a FAQ at: <http://scripts.sil.org/OFL>

Vestigia BV *Archeologie & Cultuurhistorie*
Spoorstraat 5
3811 MN Amersfoort
Nederland

Telefoon 033 277 92 00
E-mail info@vestigia.nl
Website www.vestigia.nl

K.v.K. Gooi- en Eemland 32078894

Erfgoedingenieurs

“Engineering the past, creating the future”

Participatie Dijkversterking Den Oever - Den Helder

Participatie is een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet en een verplicht onderdeel van de projectprocedure die wordt gevolgd voor de dijkversterking Den Oever - Den Helder. Bij aanvang van de verkenning moet duidelijk zijn op welke wijze burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen worden betrokken. Daarnaast moet een ieder in de gelegenheid zijn gesteld om mogelijk oplossingen voor de opgave voor te dragen (artikel 5.47, derde en vierde lid, Omgevingswet). Dit is gedaan in de kennisgevingen van 1 juli 2020 (Kennisgeving voorkeursalternatief vastgesteld) en 7 april 2021 (Kennisgeving nadere detaillering). In deze kennisgevingen is de opgave beschreven, de (verwachte) planning, de samenwerking met de omgeving, wat de rol van het hoogheemraadschap is als beheerder van de dijk en waar nadere informatie te vinden is (wie wordt betrokken, waarover, wanneer, wat de rol is van bevoegd gezag en initiatienemer en waar aanvullende informatie te vinden is (artikel 5.3 Omgevingsbesluit)).

Belanghebbenden

Met de Dijkversterking Den Oever-Den Helder worden de belangen van verschillende partijen geraakt. Belanghebbenden bij dit project zijn onder andere omwonenden, recreanten, agrariërs, pachters, eigenaren van campings en andere bedrijven in de omgeving, natuur- en landschapsorganisaties. Gedurende de realisatiefase kunnen belanghebbenden hinder ondervinden door bijvoorbeeld geluid, trillingen, verlichting en een gewijzigde verkeerssituatie door aanrijroutes. De dijkversterking verandert in de permanente situatie niets in de omgeving van de dijk. Belangen worden daarom slechts in de realisatiefase geraakt.

Er kunnen altijd meer belanghebbenden zijn die niet in beeld waren gedurende de totstandkoming van dit projectbesluit en tijdens de uitvoering van het participatieproces. Deze zijn uitgenodigd hun belang kenbaar te maken met de bekendmaking van het projectbesluit en de besluiten ter uitvoering van het projectbesluit.

Communicatie met belanghebbenden

Voor het project Dijkversterking Den Oever-Den Helder is de ambitie geweest om optimaal gebruik te maken van de kennis en inbreng van de omgeving. Dit om te komen tot een gedragen versterkingsopgave en uitvoering. De omgeving is in alle fasen betrokken geweest. Bij het afwegingskader voor de alternatieven, het afwegen van de kansrijke alternatieven, bij de keuze voor het voorkeursalternatief en bij het verder uitwerken van het voorkeursalternatief. In de omgeving is draagvlak voor het vastgesteld voorkeursalternatief. Eisen en wensen vanuit de omgeving voor nadere uitwerking van het voorkeursalternatief zijn vastgelegd in de klanteisenspecificaties (KES). De klanteisen zijn waar mogelijk en zinvol ook betrokken in verdere uitwerking van het voorkeursalternatief in de planuitwerking.

Participatie heeft plaatsgevonden doormiddel van (onder andere) de volgende activiteiten:

- **1-op-1 gesprekken** en (groeps)stakeholdergesprekken, waaronder de natuurorganisaties Landschap Noord-Holland en Staatsbosbeheer;
- **dijkavonden**: inloop- en informatiebijeenkomsten voor iedereen die interesse heeft in het project;
- **digitale nieuwsbrieven**;
- **ansichtkaarten**;
- **interactieve online kaart**;
- **klankbordgroepen**: een groep bestaande uit vertegenwoordigers vanuit o.a. bewoners, ondernemers, natuur en recreatie. Zij delen hun expertise, behartigen hun belangen en adviseren het bestuur;
- **meerwaardetafels**: indieners van zienswijzen op de Notitie reikwijdte en detailniveau (hierna: NRD) en/of klantwensen die mogelijk verder uitwerking kregen in de planuitwerkingsfase zijn betrokken geweest bij meerwaardetafels. Het doel van deze meerwaardetafels was om de aangedragen ideeën een stapje verder te brengen;
- **adviesgroep**: vanuit de Klankbordgroep is een adviesgroep geformeerd die het bestuur adviseert over projectbesluit en meedenkt over een passende uitvoeringswijze van het project;
- **afstemming Omgevingsdienst**: vanuit de rol van vergunningverlener voor de omgevingsvergunningen Natura 2000-activiteit en flora- en fauna-activiteit is de Omgevingsdienst om advies gevraagd over het aspect natuur binnen de dijkversterking.

Ook na de vaststelling van het projectbesluit en de vergunningen ter uitvoering van het projectbesluit zal aandacht zijn voor een zorgvuldige participatie- en communicatie tijdens de realisatiefase.

Plangebied	Den Oever-Den Helder, dijkversterking, gemeente Hollands Kroon
Adviesnummer	25113 (versie 2)
Archisnummer	5807630001
Uitvoerder	Vestigia
Opstellers	[redacted] (senior archeoloog) & [redacted] (senior beleidsadviseur archeologie)
Datum	27-08-2025

Advies Opmerkingen zijn reeds verwerkt (zie versie 1). Advies Vestigia wordt voor alle deelgebieden overgenomen.

Vervolgtraject Het is van belang dat Archeologie West-Friesland **minstens een week van tevoren** wordt geïnformeerd over de start van de werkzaamheden. Graag ontvangen wij de contactgegevens van de veroorzaker, zodat contact kan worden onderhouden over de voortgang.

archeologie@hoorn.nl/[redacted]

1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Hollands Kroon is het archeologisch onderzoek beoordeeld dat in juni 2025 is uitgevoerd door Vestigia.¹ Het onderzoek bestond uit een Bureauonderzoek en is uitgevoerd vanwege de voorgenomen versterking van de dijken tussen Den Oever en Den Helder in de gemeentes Den Helder en Hollands Kroon. Het onderzoek heeft de titel: "Archeologisch en cultuurhistorisch vooronderzoek in het kader van de Dijkversterking Den Oever- Den Helder, gemeenten Hollands Kroon en Den Helder. Ruimtelijk advies op basis van een archeologisch en cultuurhistorisch bureauonderzoek".

Op 3 augustus is een eerste versie van dit beoordelings & adviesdocument opgesteld. Hierin werd gesteld dat in deelgebieden 3 en 4 wel archeologisch onderzoek diende plaats te vinden. Inmiddels zijn meer gegevens beschikbaar geworden waaruit blijkt dat de archeologische resten diep zitten en niet verstoord worden.

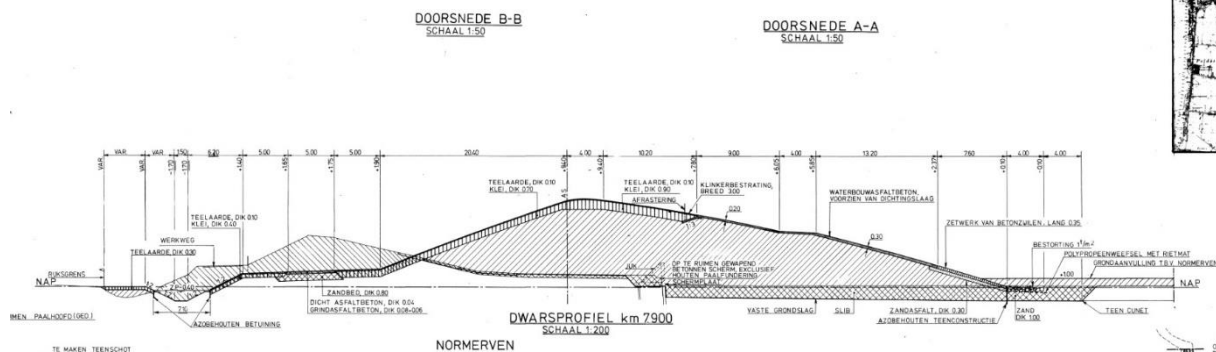
2. Beoordeling rapportage

Het bureauonderzoek is adequaat uitgevoerd. De genoemde opmerkingen uit versie 1 zijn aangepast of niet meer relevant.

3. Conclusie & advies

Vestigia heeft een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd vanwege de voorgenomen dijkversterking tussen Den Helder en Den Oever. Het door Vestigia geformuleerde advies wordt volledig overgenomen door Archeologie West-Friesland (adviseur van het bevoegd gezag) voor alle deelgebieden.

¹ Averink e.a. 2025.

Afbeelding 1. Op dit profiel is zichtbaar hoe bij de aanleg van de moderne dijk, de oude dijk binnendijks is vergraven (links) en de nieuwe dijk (rechts) is aangelegd op het buitendijkse wad.

Indien de (grondroerende) plannen ongewijzigd blijven, is nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg niet noodzakelijk. Archeologie West-Friesland adviseert de voorgenomen ingrepen vrij te geven met betrekking tot het aspect archeologie.

De voorgenomen ingreep is vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Ten behoeve van het doen van waarnemingen dient wel in de omgevingsvergunning te worden opgenomen dat Archeologie West-Friesland toekomstige graafwerkzaamheden wil monitoren. Voor het monitoren van de graafwerkzaamheden worden geen kosten in rekening gebracht en dit zal niet tot noemenswaardige vertragingen leiden. Vondstmateriaal dat bij het uitvoeren van het werk wordt aangetroffen zal door Archeologie West-Friesland worden aangeleverd aan het Provinciaal depot voor archeologie van Noord-Holland te Castricum.

Het is van belang dat Archeologie West-Friesland minstens een week van tevoren wordt geïnformeerd over de start van de werkzaamheden (archeologie@hoorn.nl). Graag ontvangen wij tegen die tijd de contactgegevens van de veroorzaker, zodat contact kan worden onderhouden over de voortgang.

4. Bronnen

AHN3 en AHN4 (www.ahn.nl)

Archis 3.0

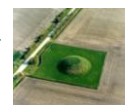
Averink, G.M., R. Schrijvers, N. Schoute, A. van den Hazelkamp, W.J. Weerheijm, 2025. Archeologisch en cultuurhistorisch vooronderzoek in het kader van de Dijkversterking Den Oever- Den Helder, gemeenten Hollands Kroon en Den Helder. Ruimtelijk advies op basis van een archeologisch en cultuurhistorisch bureauonderzoek. Vestigia Rapport- V2799.

Noord-Hollands Archief

Het archief van Archeologie West-Friesland

Archeologisch en cultuurhistorisch vooronderzoek in het kader van de Dijkversterking Den Oever- Den Helder, gemeente Hollands Kroon

Ruimtelijk advies op basis van een archeologisch en cultuurhistorisch bureauonderzoek

Rapportnummer: V2799

Projectnummer: V25-5993

Status en versie: Definitief, versie 2.0

In opdracht van: Witteveen+Bos

Rapportage:

Plaats en aanleverdatum: Amersfoort, 25 augustus 2025

Datum en autorisatie:

Niets uit dit werk mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, daaronder mede begrepen gehele of gedeeltelijke bewerking van het werk, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Vestigia BV

Locatiegegevens		
Toponiem / locatie	Dijkversterking Den Oever- Den Helder	
Plaats	Den Oever	
Gemeente	Hollands Kroon	
Provincie	Noord-Holland	
Oppervlakte plangebied	3 deelgebieden: - 2. (Hollands Kroon): ca. 800 m - 3. (Hollands Kroon): ca. 1600 m - 4. Oost (Hollands Kroon): ca. 600 m	
Oppervlakte onderzoeksgebied	Plangebieden plus een buffer van 500 meter rondom	
Diepte grondwerkzaamheden	30 m -mv	
Huidige grondgebruik	Dijktracé	
RD-coördinaten van het plangebied	- 2. (Hollands Kroon): noordwest: 119874/544918 oost: 120685/544585	- 3. (Hollands Kroon): west: 123256/545579 oost: 124649/546341 - 4. Oost (Hollands Kroon): noordoost: 125719/547516 zuidwest: 125318/547011

Opdracht	
Initiatiefnemer	Witteveen+Bos
Opdrachtgever	Witteveen+Bos
Contactpersoon	
Contactgegevens	

Uitvoering	
Soort onderzoek	BO - Bureauonderzoek en cultuurhistorisch onderzoek
Zaakidentificatienummer (Archis)	5807630001
Uitvoerder	Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie
Beheerdocumentatie	Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie
Projectleider	
Projectmedewerkers	NA
Datum uitvoering onderzoek	Juni 2025

Bevoegd Gezag	
Bevoegd Gezag	Gemeente Hollands Kroon
Contactpersoon	
Adviseur	Archeologie West-Friesland
Depot	Provinciaal Depot Noord-Holland

Inhoudsopgave

Samenvatting en advies (LS06)	5
Onderbouwing advies	9
1 Projectomgeving.....	9
1.1 Afbakening plangebied en consequenties toekomstig gebruik (LS01).....	9
1.2 Onderzoeksdoel en -methode	12
2 Bureauonderzoek archeologie	13
2.1 Archeologiebeleid.....	13
2.1.1 Wettelijk kader.....	13
2.1.2 Gemeentelijk beleid (LS01).....	13
2.2 Natuurlijk landschap (LS04)	14
2.3 Historisch landschap (LS02, LS03, LS04)	17
2.4 Bouwhistorische waarden (LS04)	22
2.5 Archeologische waarden (LS04)	25
2.6 Gespecificeerde archeologische verwachting (LS05).....	31
2.7 Advies vervolgonderzoek (LS06)	32
3 Bureauonderzoek cultuurhistorie.....	34
3.1 Beleid cultuurhistorie	34
3.1.1 Wettelijk kader / Rijksbeleid.....	34
3.1.2 Provinciaal beleid.....	35
3.1.3 Gemeentelijk beleid.....	36
Gemeente Hollands Kroon.....	36
3.2 Cultuurhistorische inventarisatie.....	37
3.2.1 Bronnen.....	37
3.2.2 Cultuurhistorische landschappen en structuren.....	38
3.2.3 Gebouwd erfgoed.....	41
3.3 Conclusie en advies cultuurhistorie	41
Literatuur	42
Digitale bronnen.....	44
Lijst van afbeeldingen	45
Lijst van tabellen	45
Bijlagen en kaarten	46

Afbeelding 1 Ligging deelgebieden 2, 3 en 4 op de meest actuele luchtfoto. Bron: PDOK.

Samenvatting en advies (LS06)

In opdracht van Witteveen+Bos heeft Vestigia *Archeologie & Cultuurhistorie* een archeologisch en cultuurhistorisch bureauonderzoek uitgevoerd ten behoeve van de dijkversterking Den Oever - Den Helder, gemeente Hollands Kroon (*afbeelding 1, kaart 1*). Het plangebied bestaat uit een dijktracé. De deelgebieden zijn verschillend in lengte: deelgebied 2 ca. 800 m lengte, deelgebied 3 ca 1600 m lengte en deelgebied 4 ca. 600 m lengte. De voorgenomen ingrepen in het plangebied hebben betrekking op het versterken van de dijk en bestaan uit de volgende ingrepen:

- Ter plaatse van de locatie ZST (deelgebied 3 en 4) wordt de zetsteenbekleding vervangen. De zetsteen bevindt zich onder de asfaltverharding in de richting van de Waddenzee op de Wieringenzeewering. De werkzaamheden zullen niet dieper dan 1,5 m onder de zetsteenbekleding reiken en bij de ingrepen moet rekening worden gehouden met een buffer van 20 m.
- Ter plaatse van de locatie ASP en STBI op de Balgzanddijk/Amsteldiepdiijk (deelgebied 2) wordt zowel de asfaltbekleding vervangen alsmede binnendijs een damwand geslagen. Bij de ingrepen moet rekening worden gehouden met een buffer van 50 m vanaf de kruin van de dijk. De asfaltbekleding betreft het huidige asfalt zoals zichtbaar op openbare kaarten. De damwand komt verder landinwaarts maar wel binnen het ruimtebeslag van het deelgebied. Langs het traject worden sleuven gegraven voor het plaatsen van de damwanden. Met betrekking tot onderhavig rapport wordt uitgegaan van een sleuf van maximaal 1 meter aan weerszijden van de damwand, en ca. 0,5 tot 2,5 m -mv.
 - o Bij het asfalt zal niet dieper worden ontgraven dan 1,5 m onder het asfalt. De ontgraving vindt plaats om het eventuele klei te verwijderen en zand terug te brengen;
 - o Bij de damwanden worden palen geheid tot circa 30 m -mv.

N.B. in een eerdere versie van het rapport was sprake van een deelgebied 1 op het grondgebied van de gemeente Den Helder; deze maakt inmiddels geen onderdeel meer uit van de scope maar staat nog wel afgebeeld op sommige kaarten in dit rapport.

Voorafgaand aan de ingrepen dient in het kader van het ontwerp (en latere vergunningsaanvragen) in kaart te worden gebracht of bij de ingrepen eventueel archeologische en/of cultuurhistorische waarden worden bedreigd. De exacte aard en diepte van de ingrepen is nog niet bekend. Ten behoeve van het archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek wordt uitgegaan van de hierboven aangegeven maximale verstoring van de locaties. Gezien de aard van de ingrepen zullen deze mogelijk tot in de archeologisch relevante niveaus reiken.

In 2019 heeft Vestigia in het kader van dit project een bureauonderzoek archeologie en cultuurhistorie uitgevoerd, als eerste inventarisatie (Vestigia rapport V1718). Het betreffende rapport had op dat moment nog een inventariserend karakter met algemene adviezen omdat op dat moment nog geen ingrepen bekend waren. In 2022 is vervolgens een aanvullend bureauonderzoek uitgevoerd, op basis van het dan bekende VKA (Vestigia rapport V2265), in combinatie met een Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten. Het onderhavige rapportage is een aanvullend onderzoek, met betrekking tot een viertal deelgebieden, die deels overlappen met de deelgebieden uit Vestigia rapport V2265.

Advies archeologie Balgzanddijk/Amsteldiepdiijk (deelgebied 2)

De geplande ingrepen op deze locatie bestaan uit het vervangen van de asfaltbekleding en het slaan van een damwand. De asfaltbekleding betreft het huidige asfalt zoals zichtbaar op openbare kaarten. Bij het asfalt zal niet dieper worden ontgraven dan 1,5 m onder het asfalt. De ontgraving vindt plaats om het eventuele klei te verwijderen en zand terug te brengen. De damwand komt bij de binnentee van de dijk, verder landinwaarts maar wel binnen het ruimtebeslag van het deelgebied. Langs het traject worden sleuven gegraven voor het plaatsen van de damwanden. Met betrekking tot onderhavig rapport wordt uitgegaan van een sleuf van maximaal 1 meter aan weerszijden van de damwand, en ca. 0,5 tot 2,5 m -mv. Bij de damwanden worden palen geheid tot circa 30 m -mv.

Het vervangen van de asfaltbekleding vindt plaats binnen het dijklichaam uit de jaren van de 20e eeuw, dat geen archeologische waarde of verwachting vertegenwoordigt. De archeologische resten op het dekzand worden verwacht op een diepte van 6 tot 8 meter beneden NAP. Dit niveau wordt geraakt bij hei-werkzaamheden. In het oostelijk deel van het tracé ter hoogte van de Amsteldiepdijk is sprake van erosie van de top van het Pleistoceen. Op basis van de archeologische waardenkaart ligt dit deel in een zone die is vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Er wordt daarom verder geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Advies archeologie Oostelijke plangebieden (deelgebieden 3 en 4)

De geplande ingrepen bestaan uit het vervangen van de zetsteenbekleding. De zetsteen bevindt zich onder de asfaltverharding in de richting van de Waddenzee op de Wieringenzeewering. De werkzaamheden zullen niet dieper reiken dan 30 cm onder de zetsteenbekleding. Ter hoogte van de oostelijke twee deelgebieden, op de (rand van de) keileemopduiking van Wieringen, bevindt de top van het Pleistocene materiaal zich deels net onder NAP, en deels boven NAP. Dit niveau ligt buiten bereik van graafwerkzaamheden binnen het dijktaalud.

De ingrepen vinden plaats in het dijklichaam dat in de 20^e eeuw buitenwaarts is opgehoogd en uitgebreid, en dat zelf geen archeologische waarde of verwachting vertegenwoordigt. De oude dijk bevindt zich verder landinwaarts en is bovendien al grotendeels afgegraven. Er wordt daarom verder geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Bij ingrepen rondom de dijk moet rekening worden gehouden met toevalsvondsten, bijvoorbeeld vondsten gerelateerd aan de scheepvaart, zoals scheepswrakken. Dit geldt met name voor ingrepen aan de zeezijde van dijk; dergelijke vondsten kunnen echter ook niet worden uitgesloten onder/tegen de dijk. In dat kader verdient het aanbeveling een Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten (WAT) op te stellen.

Het is aan het bevoegd gezag, de gemeente Hollands Kroon, om een besluit te nemen ten aanzien van het beëindigen of verder laten verlopen van het onderzoeksproces. Dit besluit kan afwijken van het bovenstaande advies.

Ook wanneer het bevoegd gezag besluit dat vervolgonderzoek niet noodzakelijk is en het onderzochte gebied wordt vrijgegeven voor de voorgenomen ontwikkelingen, blijft de meldingsplicht archeologische toevalsvondst of waarneming van kracht (Erfgoedwet, artikel 5.10 Archeologische toevalsvondst). Aangezien het nooit volledig is uit te sluiten dat tijdens eventueel grondverzet een archeologische 'toevalsvondst' wordt gedaan, is het wenselijk de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht om hiervan zo spoedig mogelijk melding te doen bij het bevoegd gezag, de gemeenten Hollands Kroon, en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

Advies Gebouwd erfgoed

In het plangebied is geen gebouwd erfgoed aanwezig. Het gemaal dat binnen de 100 m buffer is gelegen van deelgebied 1 bevindt zich aan de binnenzijde van de Balgzanddijk. Het object is niet in rijks-, provinciale of gemeentelijke lijsten met status opgenomen. De geplande ingrepen hebben geen directe betrekking op het gemaal, maar kunnen mogelijk indirect wel van invloed zijn. Geadviseerd wordt om het gemaal zoveel mogelijk te ontzien bij het uitvoeren van de geplande ingrepen.

Advies Landschappelijk erfgoed

Binnen het plangebied liggen een aantal cultuurlandschappelijke structuren en elementen die bescherming genieten via het Omgevingsplan. Het betreft de stuwwal Wieringen/Balgzand, de Waddenkust, diverse dijken, strandwallen- en vlaktenlandschap, aandijkingslandschap, en de ensembles

Wieringen – Wieringermeer en Koegras-Anna Paulownapolder. Bovenstaande waarden worden aangetast wanneer er bijvoorbeeld vergravingen plaatsvinden van de dijken. Geadviseerd wordt om dijken niet of zo min mogelijk af te graven en de structuren van de historische verkavelings- en wegpatronen zo min mogelijk te doorbreken of wijzigen door de geplande ingrepen. Tevens wordt geadviseerd om eventueel aanwezig historische dijkbekleding te hergebruiken of een klein deel als museale glooiing te bewaren.

Verder liggen er cultuurlandschappelijke structuren en elementen in de 100 m buffer rondom het plangebied. De geplande ingrepen hebben geen directe aantasting van deze elementen tot gevolg. Ook indirect zijn er geen gevolgen, omdat de geplande ingrepen het algemene karakter van het landschap niet beïnvloeden.

Onderbouwing advies

1 Projectomgeving

1.1 Afbakening plangebied en consequenties toekomstig gebruik (LS01)

In opdracht van Witteveen+Bos heeft Vestigia *Archeologie & Cultuurhistorie* een archeologisch en cultuurhistorisch bureauonderzoek uitgevoerd ten behoeve van de dijkversterking Den Oever – Den Helder, gemeente Hollands Kroon (*afbeelding 1, kaart 1*). Het plangebied bestaat uit een dijktracé. De deelgebieden zijn verschillend in lengte: deelgebied 2 ca. 800 m lengte, deelgebied 3 ca 1600 m lengte en deelgebied 4 ca. 600 m lengte. De voorgenomen ingrepen in het plangebied hebben betrekking op het versterken van de dijk en bestaan uit de volgende ingrepen:

- Ter plaatse van de locatie ZST (deelgebied 3 en 4) wordt de zetsteenbekleding vervangen. De zetsteen bevindt zich onder de asfaltverharding in de richting van de Waddenzee op de Wieringenzeewering. De werkzaamheden zullen niet dieper dan 1,5 m onder de zetsteenbekleding reiken en bij de ingrepen moet rekening worden gehouden met een buffer van 20 m.
- Ter plaatse van de locatie ASP en STBI op de Balgzanddijk/Amsteldiepdijk (deelgebied 2) wordt zowel de asfaltbekleding vervangen alsmede binnendijks een damwand geslagen. Bij de ingrepen moet rekening worden gehouden met een buffer van 50 m vanaf de kruin van de dijk. De asfaltbekleding betreft het huidige asfalt zoals zichtbaar op openbare kaarten. De damwand komt verder landinwaarts maar wel binnen het ruimtebeslag van het deelgebied. Langs het traject worden sleuven gegraven voor het plaatsen van de damwanden. Met betrekking tot onderhavig rapport wordt uitgegaan van een sleuf van maximaal 1 meter aan weerszijden van de damwand, en ca. 0,5 tot 2,5 m -mv.
 - o Bij het asfalt zal niet dieper worden ontgraven dan 1,5 m onder het asfalt. De ontgraving vindt plaats om het eventuele klei te verwijderen en zand terug te brengen;
 - o Bij de damwanden worden palen geheid tot circa 30 m -mv.

N.B. in een eerdere versie van het rapport was sprake van een deelgebied 1 op het grondgebied van de gemeente Den Helder; deze maakt inmiddels geen onderdeel meer uit van de scope maar staat nog wel afgebeeld op sommige kaarten in dit rapport.

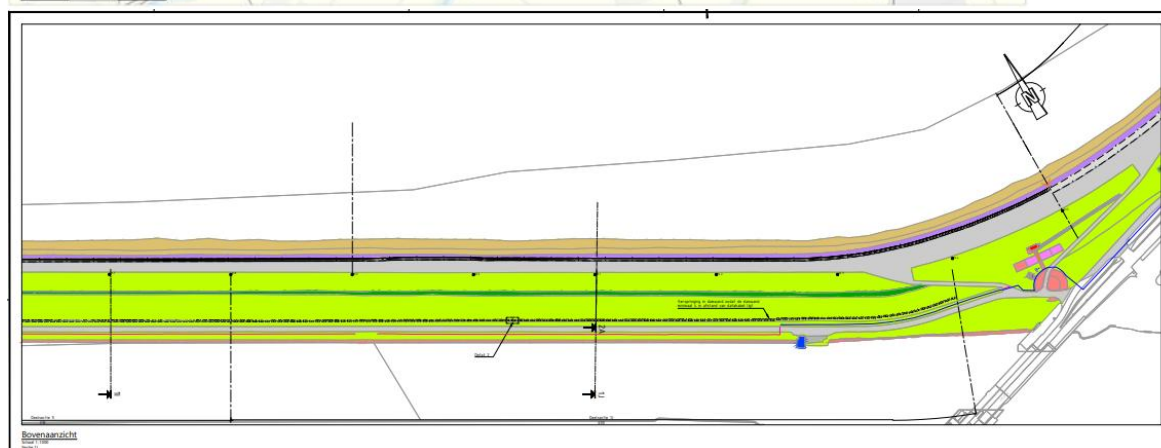
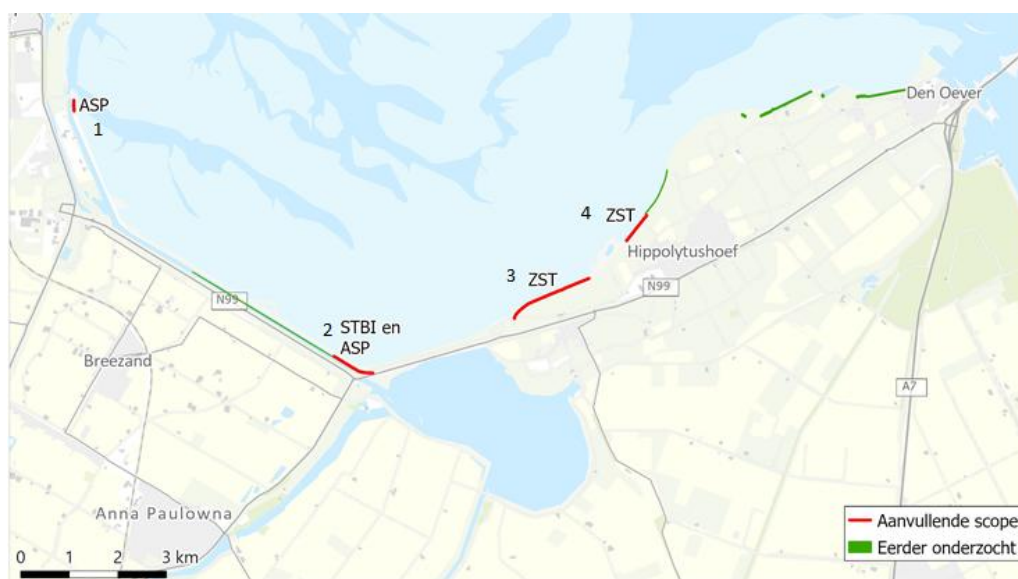
Voorafgaand aan de ingrepen dient in het kader van het ontwerp (en latere vergunningsaanvragen) in kaart te worden gebracht of bij de ingrepen eventueel archeologische en/of cultuurhistorische waarden worden bedreigd. De exacte aard en diepte van de ingrepen is nog niet bekend. Ten behoeve van het archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek wordt uitgegaan van de hierboven aangegeven maximale verstoring van de locaties. Gezien de aard van de ingrepen zullen deze mogelijk tot in de archeologisch relevante niveaus reiken.

In 2019 heeft Vestigia in het kader van dit project een bureauonderzoek archeologie en cultuurhistorie uitgevoerd, als eerste inventarisatie (Vestigia rapport V1718).¹ Het betreffende rapport had op dat moment nog een inventariserend karakter met algemene adviezen omdat op dat moment nog geen ingrepen bekend waren. In 2022 is vervolgens een aanvullend bureauonderzoek uitgevoerd, op basis van het dan bekende VKA (Vestigia rapport V2265),² in combinatie met een Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten.³ Het onderhavige rapportage is een aanvullend onderzoek, met betrekking tot een viertal deelgebieden, die deels overlappen met de deelgebieden uit Vestigia rapport V2265.

¹ Satijn et al. 2019.

² Weerheijm/Schrijvers 2022

³ Weerheijm/Schoute 2022.

LEGENDA

Bovenaanzicht

Bestaand

- Asfalt
- Zetsteen
- Blokkenmat
- Gras
- Kruin
- Overspoeling
- Datakabel-KLIC
- Datakabel-Proefsleuf metingen
- Datakabel-Grondradar metingen

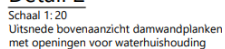
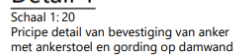
Dwarsprofiel

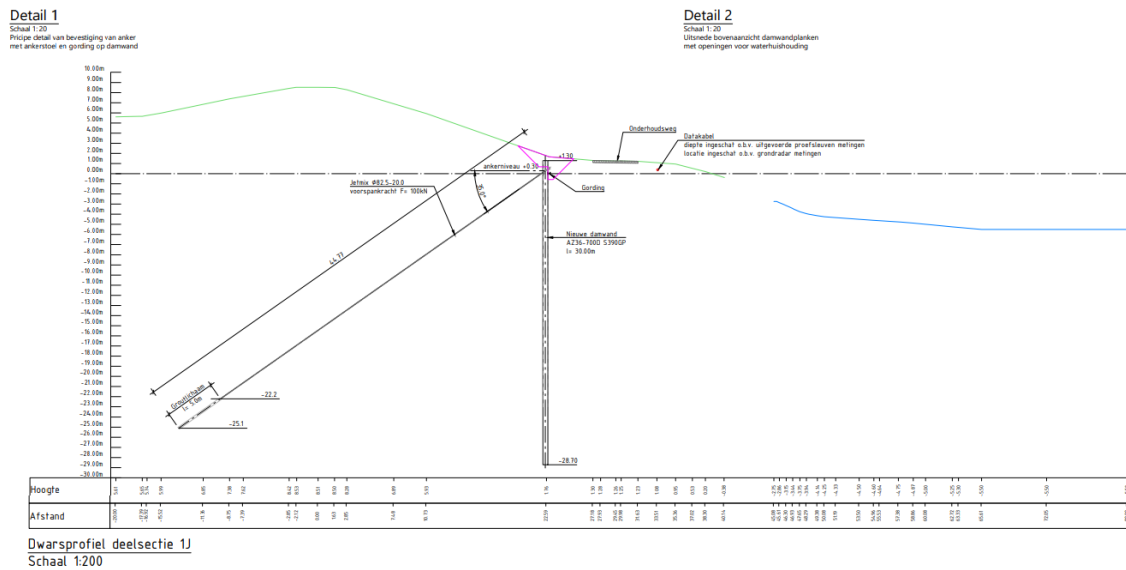
Bestaand

- Loding
- Maaiveld
- Asfaltconstructie
- Datakabel

Nieuw

- Anker met ankerstoel
- Gordingconstructie
- Damwand
- Heisleuf

Afbeelding 2 De vier deelgebieden in rood, en de dwarsdoorsneden van de damwand bij traject STBI. Bron: opdrachtgever.

1.2 Onderzoeksdoel en -methode

Doel van het archeologisch bureauonderzoek is vast te stellen of er in het plangebied sprake is (of kan zijn) van archeologische resten die door de ingrepen verstoord dreigen te worden. Hiertoe is een bureauonderzoek archeologie verricht, waarbij voor het plangebied een specifiek archeologisch verwachtingsmodel is opgesteld. Vervolgens is een advies op hoofdlijnen geformuleerd in het kader van de cyclus van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ). Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.2), protocol 4002 Bureauonderzoek. Tevens is een inventarisatie uitgevoerd van alle cultuurhistorische objecten en elementen/structuren. Ook voor deze objecten en elementen/structuren is slechts een advies op hoofdlijnen geformuleerd aansluitend aan het detailniveau van de oplossingsrichtingen en gericht is op het identificeren van risico's en mogelijke aanbevelingen voor het ontwerp. Om ook rekening te houden met eventuele verstoringen van de *omgeving* van monumenten, zoals vanaf 1 januari 2024 is opgenomen in de Omgevingswet, is een buffer van 100m rondom het plangebied aangehouden bij de inventarisatie en is van de elementen die binnen deze buffer vallen beoordeeld of de ingrepen een effect zouden kunnen hebben op hun cultuurhistorische waarde.

2 Bureauonderzoek archeologie

2.1 Archeologiebeleid

2.1.1 Wettelijk kader

Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Met de komst van de Omgevingswet is de zorg voor het behouden en ontwikkelen van cultureel erfgoed in twee wetten geregeld, in plaats van in een aantal verschillende wetten. Hierbij geldt dat de regels ten aanzien van de omgang met het cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving in de Omgevingswet is geregeld, en de duiding van cultureel erfgoed en de zorg voor cultuurgoederen in overheidsbezit in de Erfgoedwet. In de Erfgoedwet is aangegeven dat ook het verplaatsen of verwijderen van cultureel erfgoed onder water een opgraving is en dat daarvoor dus een certificaat verplicht is.

Voor de archeologie is de verdeling grofweg: het certificeringsstelsel en het aanwijzen van archeologische rijksmonumenten staat in de Erfgoedwet en de omgang met archeologie in de fysieke leefomgeving (de vergunningverlening en de integratie in de planvorming) in de Omgevingswet. De lokale invulling van de bescherming, zorg en aanwijzing van het archeologie-beleid, of voor het aanwijzen en beschermen van gemeentelijke monumenten en provinciale monumenten wordt ingekaderd door de Omgevingswet en de AmvB's, waarbij vooral het Omgevingsbesluit, het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) van belang zijn.

Centraal instrument op lokaal niveau is het Omgevingsplan. Dit plan beziet alle aspecten van de fysieke leefomgeving op integrale wijze, inclusief cultureel erfgoed, en is daarmee het eerstaangewezen instrument om uitvoering te geven aan het archeologie-beleid, of voor het aanwijzen en beschermen van gemeentelijke monumenten en provinciale monumenten. De bekende en aantoonbaar te verwachten archeologische waarden kunnen dan opgenomen worden in het omgevingsplan door bijvoorbeeld archeologie als functie op te nemen en bepaalde activiteiten toe te staan of juist te verbieden.

Met uitzondering van een aantal complexe activiteiten is de gemeente bevoegd gezag. Ten aanzien van complexe activiteiten of activiteiten op toebedeelde taken zijn de Gedeputeerde Staten bevoegd gezag. De minister van Infrastructuur en Waterstaat blijft bevoegd gezag ten aanzien van de bodem en oevers van rijkswateren op grond van de Waterwet.

2.1.2 Gemeentelijk beleid (LS01)

Het plangebied ligt grotendeels in gemeente Hollands Kroon (drie van de vier deelgebieden). Op basis van de Beleidskaart Archeologie⁴ geldt het volgende voor de deelgebieden (*kaart 6*):

- deelgebied 2 ligt in een zone die is vrijgesteld van archeologisch onderzoek;
- de twee oostelijk gelegen deelgebieden (3 en 4) liggen deels in een tweetal zones met vrijstellingsgrenzen <2500 m² en 40 cm -mv (middelhoge archeologische waarde), en <100 m² en 35 cm -mv (hoge archeologische waarde).

⁴ <https://www.arcgis.com/apps/dashboards/fe9c0bdc795943ebb9ec5af09c346029>

2.2 Natuurlijk landschap (LS04)

Het plangebied bevindt zich deels in het noordelijk zeekleigebied en deels in het noordelijk zandgebied⁵, op een hoogte van ongeveer 0 m NAP in de laagste delen tot ruim 9 m boven NAP op de hoogste plaatsen (boven op de dijk) binnen de deelgebieden (Afbeelding 3). Op de archeologische landschappenkaart bevindt het zich in het westen in de zone van de 'Jonge aanwas', nabij het Amstelmeer in de zone van de 'Jonge zee-inbraken'; en op Wieringen in het oosten van het plangebied in de zone van het 'Keileemgebied'.⁶

Tijdens de voorlaatste ijstijd, het Saalien (circa 238.000 tot 130.000 jaar geleden), was een groot gedeelte van Nederland bedekt geraakt onder landijs. Deze gletsjers waren afkomstig van de Britse eilanden en Scandinavië. Waar nu het plangebied ligt lag toen langs de stroomroute van een ijslob die zich in westelijke richting bewoog. Aan de zijken van deze ijslob ontstonden twee stuwwallen, de stuwwal van Texel aan de noordzijde, en de Wieringer stuwwal aan de zuidzijde.⁷ De twee oostelijke delen van het plangebied bevinden zich op de flank van de laatstgenoemde stuwwal. De afzettingen van de stuwwal dagzomen (in de buurt van het plangebied) nabij Westerland.⁸

Ter hoogte van de Amsteldiepdijk werd het oorspronkelijke sediment door de ijslob weggeduwd waardoor er minder fluviatiele afzettingen van voor het Saalien in de ondergrond liggen. Gedeeltelijk werd dit gat opgevuld met smeltwaterafzettingen aan het einde van deze ijstijd.⁹ Het land aan de oostkant van de Amsteldiepdijk lag aan het einde van het Saalien circa 10 meter hoger dan aan de westzijde.¹⁰

Tijdens de laatste ijstijd, het Weichselien (circa 117.000 tot 10.000 jaar geleden), was er geen landijs in Nederland aanwezig. Wel was er sprake van een zodanig koud en droog klimaat dat Nederland een poolwoestijn was. Door het ongunstige klimaat kon de vegetatie geen grip krijgen op het sediment. Vooral tijdens het smelten van de opdooilaa¹¹ tijdens de lente had de wind vrij spel: over grote oppervlaktes werd materiaal door de wind opgenomen en verplaatst, en verderop als een soort deken weer afgezet: dit zogenaamde dekzand wordt gerekend tot het Laagpakket van Wierden, onderdeel van de Formatie van Bostel.¹²

Ter hoogte van de Balgzanddijk (in het westelijke deel van het plangebied) wordt de top van het pleistocene sediment verwacht op een diepte van ongeveer 6 tot 8 meter beneden NAP, terwijl er voor een deel van het tracé ter hoogte van de Amsteldiepdijk sprake is van erosie van de top van het Pleistoceen. Ter hoogte van de oostelijke twee deelgebieden, op de (rand van de) keileemopduiking van Wieringen, bevindt de top van het Pleistocene materiaal zich deels net onder NAP, en deels boven NAP (afbeelding 4).

Aan het begin van de huidige geologische periode, het Holocene (circa 10.000 jaar geleden tot heden) nam de temperatuur en neerslag toe. Hierdoor kon de vegetatie opkomen en het dekzand reliëf vastleggen. Het toegenomen grondwater zorgde ervoor dat het gebied te nat werd voor bewoning en veen kon groeien.

⁵ Berendsen 1997.

⁶ Rensink *et al.* 2019.

⁷ Berendsen 1996.

⁸ www.dinoloket.nl/ondergrondmodellen.

⁹ Berendsen 1996, De Mulder *et al.* 2003.

¹⁰ www.dinoloket.nl/ondergrondmodellen

¹¹ De bovenlaag die in de zomer ontdooit en in de winter weer bevriest.

¹² TNO-GDN 2025a, TNO-GDN 2025b

Vanaf 5500 v.Chr. is de grondwaterstand onder invloed van de voortgaande zeespiegelstijging inmiddels zodanig hoog geworden dat in de randzone van het plangebied veenvorming begint op te treden. Rond 3850 v.Chr. is het westelijke deel van het plangebied (Balgzanddijk / Amsteldiepdijk) geheel onder een veendek terechtgekomen; rond 1500v.Chr. bereikt het veen ook de flanken van de (deels) met keileem bedekte stuwwal van Wieringen.¹³

Daar waar het veen als een aparte laag herkenbaar is tussen het pleistocene materiaal onder het veen, en holocene, in het geval van het landschap waarin het plangebied zich bevindt, mariene afzettingen erboven, wordt het veen gerekend tot de Basisveen Laag, onderdeel van de Formatie van Nieuwkoop.¹⁴ Tegelijk met de stijgende grondwaterspiegel steeg de zeespiegel zodat er ook getijdenafzettingen in het plangebied kunnen worden aangetroffen. Deze getijdeafzettingen worden gerekend tot het Laagpakket van Wormer, onderdeel van de Formatie van Naaldwijk.¹⁵

Doordat de ijskappen in Scandinavië en Noord-Amerika rond 5.000 jaar geleden vrijwel volledig waren gesmolten, vertraagde de zeespiegelstijging. De langzaam stijgende zeespiegel gecombineerd met een constante aanvoer van sediment zorgde ervoor dat er een natuurlijke kustlijn kon ontstaan met duinen. Hierdoor kwam het plangebied in een rustiger milieu terecht. Vervolgens kon het veen zich uitbreiden. De veenpakketten die boven de afzettingen van het Laagpakket van Wormer worden aangetroffen worden gerekend tot het Hollandveen Laagpakket (Formatie van Nieuwkoop).¹⁶

De verdergaande stijging van de zeespiegel en het ontbreken van een gesloten duinenrij zorgden ervoor dat het plangebied weer in de invloedssfeer van de zee terechtkwam. Ditmaal kwam de zee uit het noordoosten. Tussen 100 v. Chr. en 800 n. Chr. kwam het plangebied in de invloedssfeer van de zee terecht.¹⁷ Hier werden weer getijdeafzettingen afgezet, ditmaal van het Laagpakket van Walcheren, onderdeel van de Formatie van Naaldwijk.¹⁸ Kort na de Allerheiligenvloed (1170) werd Wieringen een eiland. Om voor de veiligheid te zorgen werden vanaf de Late Middeleeuwen dijken aangelegd. In de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd werd het Amsteldiep dieper en breder door de hogere stormfrequentie. Wieringen bleef een eiland tot het afsluiten van het Amsteldiep in 1924. Het huidige Amstelmeer, ontstaan met de aanleg van de Wieringermeerpolder, is een restant van het Amsteldiep.

¹³ Vos *et al.* 2013, 2018.

¹⁴ TNO-GDN 2025c, TNO-GDN 2025d

¹⁵ Berendsen 1997, TNO-GDN 2025e, TNO-GDN 2025f

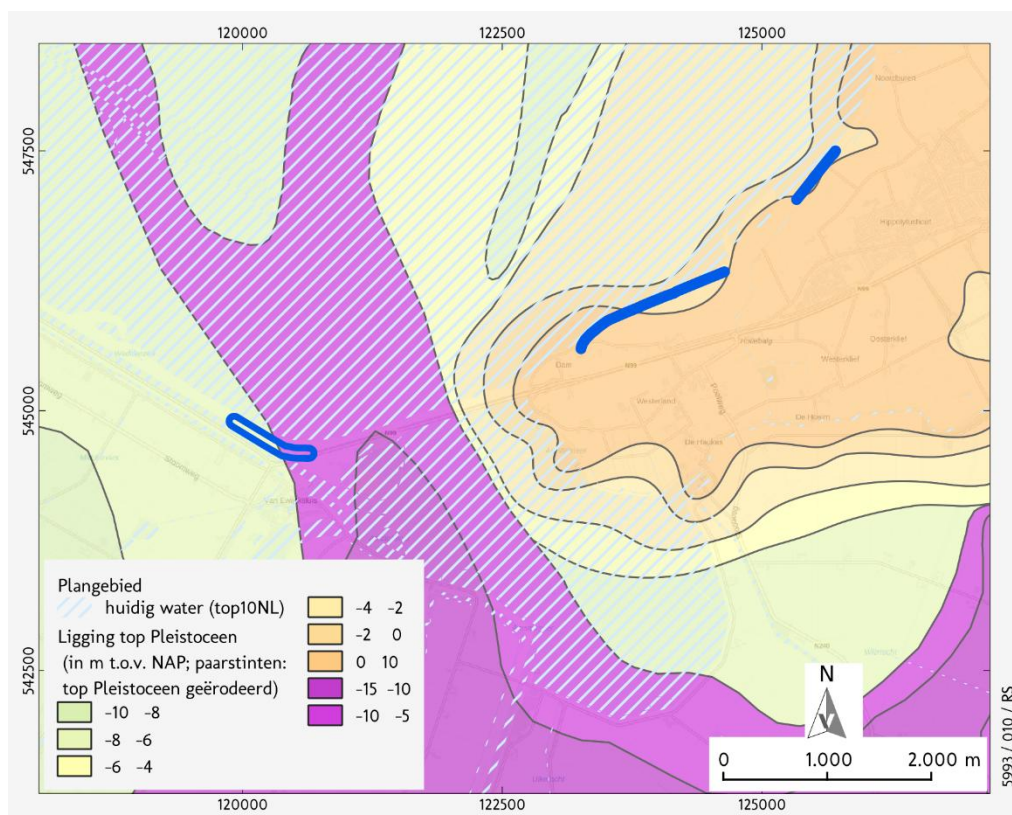
¹⁶ Berendsen 1997, TNO-GDN 2025g, TNO-GDN 2025d

¹⁷ Vos *et al.* 2013

¹⁸ Berendsen 1997, TNO-GDN 2025h, TNO-GDN 2025f

Afbeelding 3 Het plangebied in blauw afgebeeld op het AHN4 50cm grid. Bron: ahn.nl

Afbeelding 4 Ligging van de top van het Pleistoceen (in m t.o.v. NAP). Bron: Vos/De Vries 2013.

Geomorfologie en bodem – Balgzanddijk / Amsteldiepdijk

Op de geomorfologische kaart is dit deel van het plangebied gekarteerd als een vlakte van getij-afzettingen (M72 op *kaart 2*), met aan de zuidzijde van de Amsteldiepdijk een 'Boezemland, vlietland, moerassige vlakte (M84)'. Op de bodemkaart (*kaart 3*) is het plangebied hoofdzakelijk gekarteerd als dijk (en deels nog als water). Op de 'vergraven gronden'-kaart (*kaart 4*) staat het aangeduid als 'dijk en kade' (en deels, overlappend, als 'bebouwd', hoewel het ook hier de dijk zelf betreft).

Geomorfologie en bodem – Wieringer Zeewering

Op de geomorfologische kaart is dit deel van het plangebied in feite in zijn geheel gekarteerd als onderdeel van de abrasievlakte (M77 op *kaart 2*), met aan het westelijke uiteinde een overgang naar de stuwwal (B11). Op de aansluiting van de dijk op de stuwwal van Wieringen, aan het westelijke uiteinde van Wieringen, komen volgens de bodemkaart (*kaart 3*) laarpodzolgronden voor, zoals ook op de hoger gelegen delen aan de zuidzijde van de dijk (buiten het plangebied – cHn23 op *kaart 3*). Verder komen aangrenzend aan het plangebied hier voornamelijk gooreerdgronden (pZn23x) voor, met een klein deel zeer ondiepe keileem (KX op *kaart 3*). Laarpodzolgronden zijn gronden met een podzol-B (inspoelingshorizont) en een humeuze bovengrond van minimaal 30 cm en maximaal 50 cm dikte. In de meeste gevallen zijn deze bodems opgeworpen door de potstalbemesting.¹⁹ De gooreerdgronden die hier in (de nabijheid van) het plangebied voorkomen zijn over het algemeen ontwikkeld in geërodeerd en gehersedimenteerd dekzand, waardoor de opbouw nogal uiteen kan lopen. Het zijn kalkloze zandgronden met hydromorfe kenmerken (zonder ijzerhuidjes rond de zandkorrels), zijn roestarm, en hebben geen of slechts een zeer zwakke podzol-B in de ondergrond.²⁰ De zeer ondiepe keileem bevindt zich in een zone die op *kaart 2* als abrasievlakte (zie hiervoor) gekarteerd is; hier had de zee vóór de bedijking vrij spel. De bovengrond bestaat uit fijnzandige klei, met plaatselijk al vrij snel restanten van verspoeld zand en verspoelde keileem, tot een diepte van maximaal 50 cm onder maaiveld. Daaronder bevindt zich de overwegend grijze keileem (met roestvlekken).²¹ Het grootste deel van het plangebied is echter slechts gekarteerd als dijk.

2.3 Historisch landschap (LS02, LS03, LS04)

Historisch-geografische ontwikkeling (LS03)²²

Voor de historisch-geografische gegevens is onder andere gebruik gemaakt van de website van de RCE (kadasterkaart 1811-1832),²³ Topotijdreis²⁴ en ArcGISOnline.²⁵

Wieringer Zeewering

De hogere delen van het voormalige eiland Wieringen zijn mogelijk al vanaf de 7^e eeuw continu bewoond geweest. Historische bronnen maken duidelijk dat op het eiland (te Stroe) een Karolingisch Koningsgoed gevestigd was.²⁶ Ook vestigen zich Vikingen op het eiland in de 9^e eeuw. Vanuit de hoger gelegen delen van het eiland werden vanaf laat in de 11^e eeuw de zuidelijker gelegen veenmoerassen ontgonnen.²⁷ Vanaf de 9^e eeuw was het veen rondom Wieringen langzaamaan ontgonnen en

¹⁹ De Bakker/Schelling 1989.

²⁰ Steur/Heijink 1991, 33.

²¹ Rosing 1995, 171.

²² Overgenomen van Weerheijm/Schrijvers 2022, pp. 23-35.

²³ www.cultureelerfgoed.nl.

²⁴ www.topotijdreis.nl.

²⁵ arcgisonline.com.

²⁶ Lambooy/Messchaert, 2017.

²⁷ Lambooy/Messchaert, 2017.

afgewaterd.²⁸ Hierdoor zakte de veenbodem. Tegelijkertijd steeg het zeeniveau. Deze factoren, in combinatie met stormen, zorgden voor grote overstromingen van het veen. Het veenlandschap veranderde in een waddenlandschap, waarbij de invloed van de zee steeds verder toenam. In de 12^e eeuw kwam Wieringen door de doorbraken van De Zijpe, het Heersdiep en het Marsdiep geïsoleerd in zee te liggen. Dat zal voor de bewoners een flinke ommekeer zijn geweest. In de 12^e eeuw moet Wieringen een rijk eiland zijn geweest. In 1184 landde graaf Floris met zijn vloot op Texel en Wieringen.²⁹ Hij onderwierp de eilandbewoners en plunderde hen, waarbij hij hen 4000 'marc sulvers' afperste. De grote som geld is een aanwijzing dat Wieringen en Texel in die tijd een belangrijk aandeel in de handel hadden. In 1284 werd Wieringen onderdeel van het graafschap Holland. Men had zich daar lang tegen verzet. Ook na 1284 bleef het onrustig. De overheersing door de graaf, en met name de maatregelen die hij oplegde met betrekking tot het bestuur en de rechtspraak werden niet gewaardeerd. Men kwam dan ook vaak in opstand. In 1432 ontving Wieringen stadsrechten van de graaf van Holland, waarmee een belangrijk deel van de rechtspraak weer aan de Wieringers zelf kwam.³⁰

Van Wieringen is bekend dat er al in de 13^e eeuw dijken werden aangelegd.³¹ Er werden pogingen gedaan om het eerder verloren land terug te winnen door aandijking, zoals de polder Waard-Nieuwland tussen 1541 en 1544. Ruim 100 jaar later, in 1683, moest deze polder weer worden opgegeven.³² De noordelijke zeewering, later de Wieringerzeewering, werd gedeeltelijk gebouwd op de hier aanwezige delen van de stuwwal. De wieringer dijken bestonden eerst uit niet veel meer dan stapels van plaggen, maar al spoedig bleken dergelijke dijkjes niet stevig genoeg. Als verbetering werd de wierdijk uitgevonden. Een dijk van wier had als voordeel boven een aarden dijk dat het gedroogde wier onder druk samenpakte tot een harde massa die veel minder te lijden had onder afslag. In een document uit 1319 is voor het eerst sprake van een "woerdiic".³³ Middeleeuwse (wier)dijken waren anders opgebouwd dan de tegenwoordige dijken. Het grootse verschil zit in de glooiing: wierdijken waren meer als een muur gebouwd.³⁴ Aan de zeekant was een laag van samengeperst wier aangebracht, meestal ongeveer 2 meter hoog en 2 meter breed. Aan de landzijde werd de wiermuur ondersteund door een brede aarden wal en aan de zeezijde werd de zogenaamde wierriem op zijn plaats gehouden door palen die in de bodem werden geslagen. De wierdijk had ook zo zijn nadelen: de wiermassa *daalde* continu door inklinking zodat de dijk steeds moest worden opgehoogd. Daarnaast was de dijk door zijn steile vorm kwetsbaar voor ondermijning door de golfslag. Alleen als er nog een flinke hoeveelheid buitendijks land was dat de ergste kracht van de golven opving konden de steile dijken overleven. In de praktijk verdween bij elke stormramp meer buitendijks land totdat de dijken echt de waterkering werden. Na verloop van tijd konden de golven de grond onder een stuk dijk wegslaan, waarna de wierriem losscheurde van de rest van de dijk. Door de onderlinge samenhang gingen dan honderden meters tegelijk aan de rol en zat er niets anders op dan het hele dijkvak te vernieuwen.

Na een opeenvolging van stormrampen stapte men in de loop van de 16^e en 17^e eeuw in de rest van de lage landen langzaam af van de wierdijken en gaat men over op minder steile dijken met steentalud. Deze overgang werd bespoedigd door de komst van de paalworm.³⁵ Vanaf het eind van de 16^e eeuw kreeg men te maken met dit ongedierte dat de palen die werden gebruikt om de dijken te verankeren ruïneerde. Door de afgelegen ligging van Wieringen waren de dijken van Wieringen lange tijd gespaard gebleven, maar aan het eind van de 18^e eeuw was de staat van de dijken dermate verslechterd, door de

²⁸ Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord-Holland, 2018

²⁹ Visser-Poldervaart/Huske, 2006.

³⁰ Visser-Poldervaart/Huske, 2006.

³¹ Visser-Poldervaart/Huske, 2006.

³² Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord-Holland, 2018.

³³ Lambooy/Messchaert, 2017.

³⁴ <http://www.pagowirenl.nl/>

³⁵ Lambooy/Messchaert, 2017.

paalworm en achterstallig onderhoud, dat deze vervangen moesten worden.³⁶ Aan de noordzijde werden geheel nieuwe dijken aangelegd. Aan de zuidkant van het eiland, de luwe kant die bovendien door de waarden nog enigszins beschermd werd, volstond men met het inpakken van de oude wierdijk met een extra laag aarde en plaatselijk een steentalud.³⁷ Om deze combinatie van redenen is de Wieringer wierdijk als enige in Holland bewaard gebleven. Sinds 1986 is de dijk een provinciaal monument. Delen van huidige dijk aan de noordzijde van het eiland bestonden tot midden 18e eeuw nog uit wierdijken. In de loop van de 18e eeuw werden deze voorzien van stenen glooiingen.³⁸ Als gevolg van steeds opnieuw optredende overstromingen werd deze dijk in loop van de tijd meerdere keren vervangen. De huidige dijk is een dijktracé bestaande uit verschillende oudere delen dat in de jaren '80 op Deltahoogte is gebracht.

Op de kaart Hollandiae van Abraham Ortelius uit 1570 is Wieringen goed te zien (*afbeelding 5*). Ook zijn de dorpjes Den Oever, Oosterland, Stroe, Hippolytushoef en Westerland zichtbaar. Op afbeeldingen 6-11 is de transitie van Wieringen van eiland naar onderdeel van het vasteland te zien.

Afbeelding 5 Het eiland Wieringen op de kaart Hollandiae van Abraham Ortelius, naar Jacob van Deventer, 1570. Bron: UVA.

Amsteldiepdijk

De Amsteldiepdijk tussen de Van Ewijcksluis en Wieringen werd in 1924 gebouwd, ongeveer tegelijkertijd met de Balgzanddijk. Het gebied was tot het begin van de 19^e eeuw een buitengaats gebied. In het verlengde van de Amsteldiepdijk werd de eerste Balgzandbrug werd aangelegd (1929). De aanleg

³⁶ <http://www.pagowirenl.nl/>

³⁷ Lambooi/Messchaert, 2017.

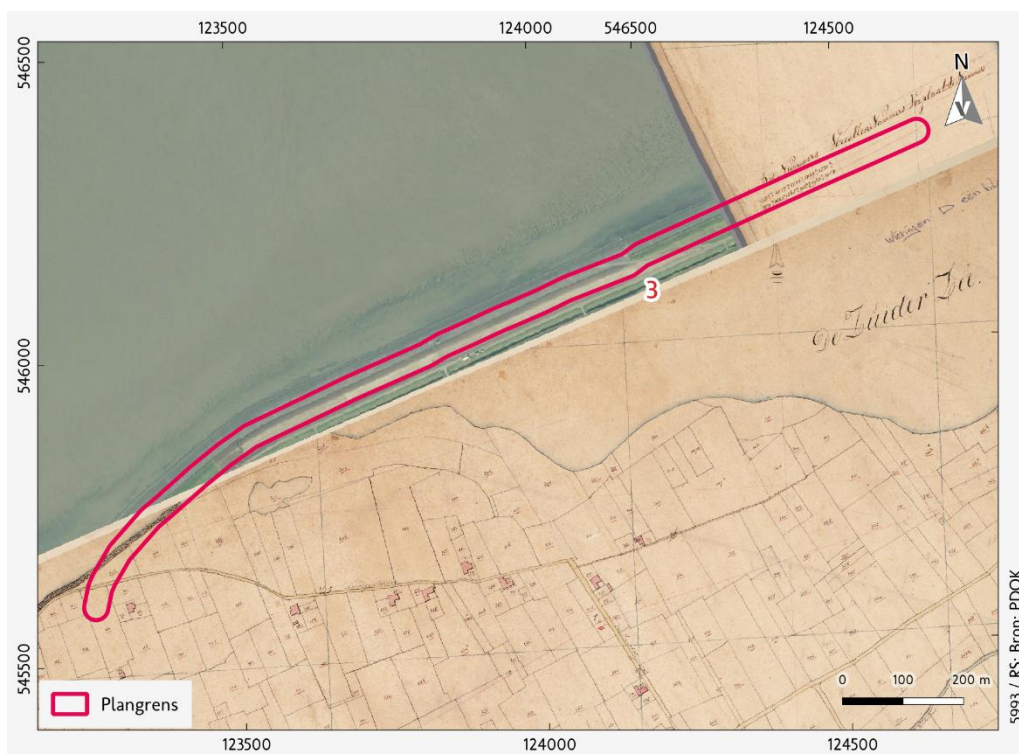
³⁸ Lambooi/Messchaert, 2017.

van de Amsteldiepdijk en de Balgzanddijk (1926-1928) voor de kust van de Anna Paulownapolder behoorden, samen met de drooglegging van de Wieringermeerpolder enkele jaren later, tot de eerste grote stap ter realisatie van de Zuiderzeewerken.³⁹

Balgzanddijk

Het gebied was tot het begin van de 19^e eeuw een buitengaats gebied (*afbeelding 8*). Ten zuiden van het westelijke deelgebied kon op een droogvallende zandplaat op een zandduin een hoeve worden gebouwd. Deze bebouwing groeide na het droogleggen van het gebied uit tot buurtschap de Kooy.⁴⁰ Met het gereedkomen van het Noordhollandsch Kanaal en de naastgelegen dijk, gereed in 1825, ontstond ten westen van het deelgebied de Koegraspolder. In de jaren 40 van de 19^e eeuw werd de Anna Paulownapolder aangelegd.⁴¹ De Balgdijk en het Balgkanaal ten zuiden van de Balgzanddijk waren onderdeel van dit project.

De Balgzanddijk werd in 1926-1928 aangelegd na het graven van het Balgzandkanaal om deze te beschermen tegen het zeewater (*afbeelding 10*). Tegelijk ontstond de Amsteldiepdijk naar Wieringen, in het verlengde waarvan de eerste Balgzandbrug werd aangelegd (1929). Na de aanleg van het Balgzandkanaal verloor het kleinere Balgkanaal zijn functie als doorgaand vaarwater. De aanleg van de Amsteldiepdijk en de Balgzanddijk voor de kust van de Anna Paulownapolder behoorden, samen met de drooglegging van de Wieringermeerpolder enkele jaren later, tot de eerste grote stap ter realisatie van de Zuiderzeewerken.⁴² In de jaren 50 van de vorige eeuw werd een nieuwe dijk aangelegd vóór de oude dijk, waardoor er twee parallelle dijken met achterliggende kanalen ontstonden.

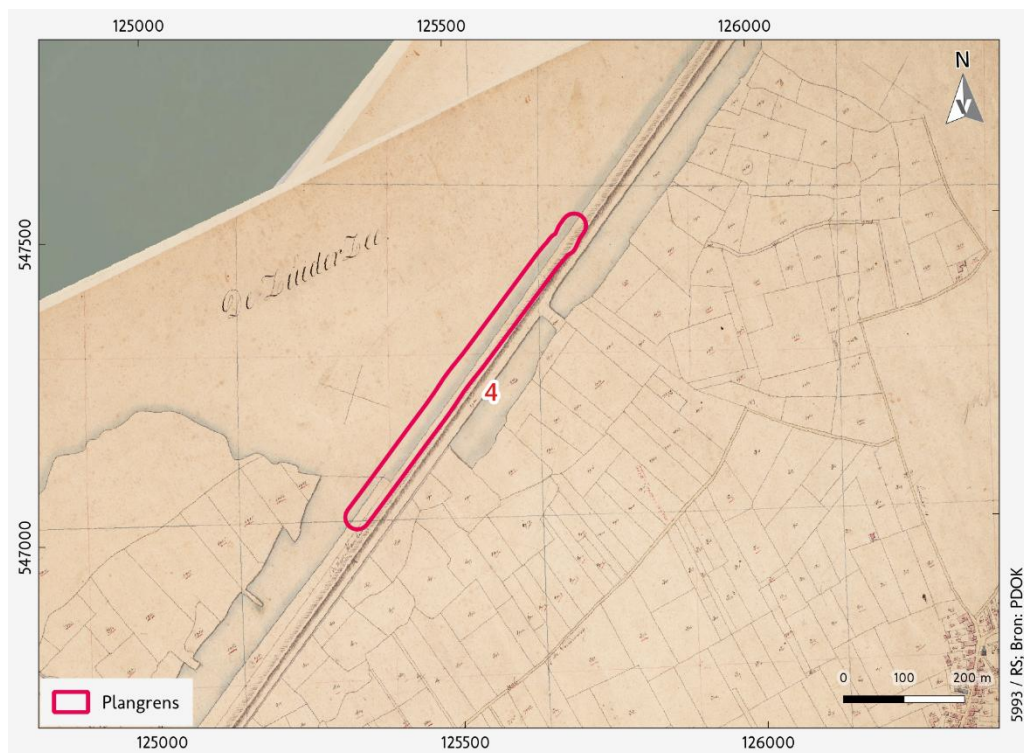
Afbeelding 6 Uitsnede plangebied op de Kadastrale Minuut 1811-1832. Bron: RCE Beeldbank, MIN07131D01.

³⁹ <https://maps.noord-holland.nl/GeoWeb51HTML5/index.html?viewer=ilc>

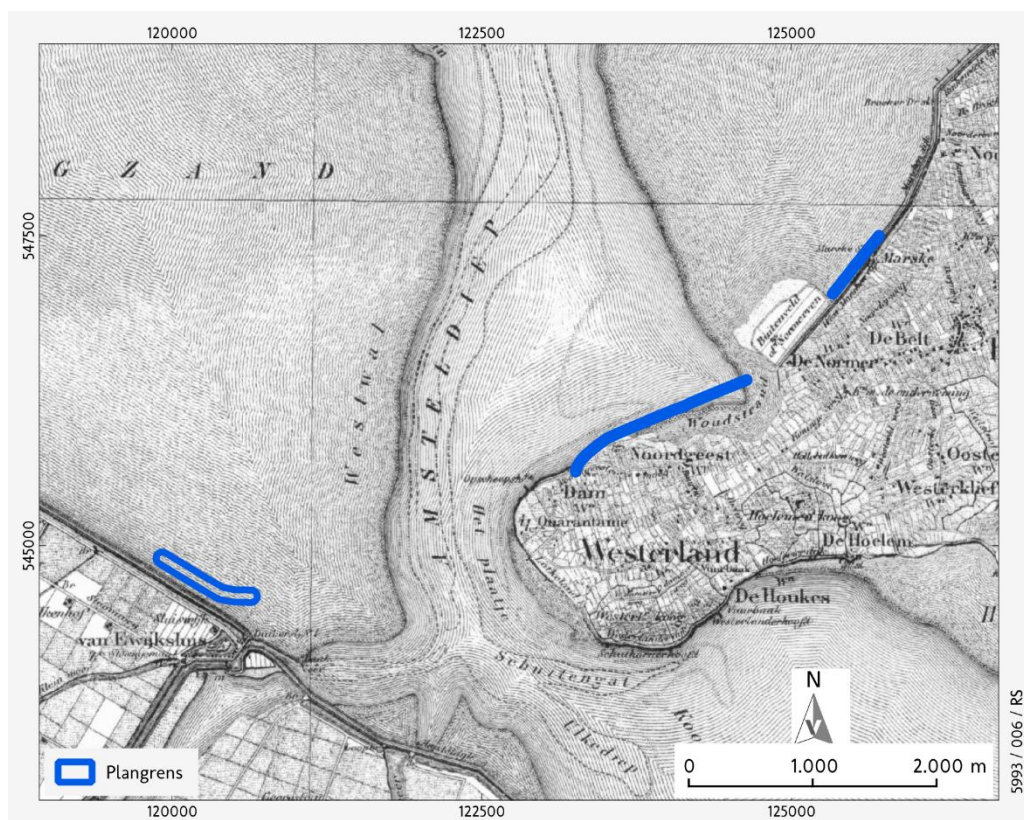
⁴⁰ Berendsen 1996.

⁴¹ Alders 2006

⁴² <https://maps.noord-holland.nl/GeoWeb51HTML5/index.html?viewer=ilc>

Afbeelding 7 Uitsnede plangebied op de Kadastrale Minuut 1811-1832. Bron: RCE Beeldbank, MIN07131C04.

Afbeelding 8 Uitsnede plangebied op de topografische kaart van 1850. Bron: Kadaster (TopoTijdreis).

Afbeelding 9 Uitsnede plangebied op de topografische kaart van 1950. Bron: Kadaster (TopoTijdreis).

2.4 Bouwhistorische waarden (LS04)

Voor eventuele bouwhistorische waarden zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- het Rijksmonumentenregister;⁴³
- Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland;⁴⁴
- Kaart met Rijks en gemeentelijke monumenten gemeente Hollands Kroon;⁴⁵
- Lijst van gemeentelijke monumenten Den Helder;⁴⁶
- HISGIS (de gedigitaliseerde Kadastrale Minuut 1811-1832);⁴⁷
- Topotijdreis;⁴⁸
- Erfgoedatlas RCE;⁴⁹
- de BAG-viewer.⁵⁰

In het plangebied en in de 100m buffer rondom liggen geen rijks- en gemeentelijke monumenten.

⁴³ <https://cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/kennis/voorbeelden/rijksmonumentenregister>.

⁴⁴ <https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWeb/Viewer/?app=d46e98fbf40849859f712b54acf92977>

⁴⁵ <https://www.arcgis.com/apps/dashboards/fe9c0bdc795943ebb9ec5af09c346029>

⁴⁶ https://www.denhelder.nl/Onderwerpen/Wonen_en_omgeving/Monumenten/Gemeentelijke_monumenten

⁴⁷ www.hisgis.nl/noord-holland

⁴⁸ <https://www.topotijdreis.nl/>

⁴⁹ <https://rce.webgis.nl/nl/map/erfgoedatlas>

⁵⁰ <https://bagviewer.kadaster.nl>

In het plangebied liggen geen bouwhistorische waarden. In de 100m buffer rondom het westelijk deelgebied (in Den Helder) ligt aan de noordzijde de Oostoeversluis (een boezemgemaal in bedrijf). Dit gemaal heeft geen bijzondere status.⁵¹

In de BAG-viewer wordt geen bebouwing in het plangebied aangegeven. In de 100 m buffer rondom het plangebied staan enkele panden, waarvan de oudste uit 1935 en de jongste uit 2019. Deze panden hebben allen geen status.

Op basis van HISGIS (de gedigitaliseerde Kadastrale Minuut van 1811-1832) en het topografisch kaartonderzoek wordt geen historische bebouwing in het plangebied verwacht. Wel ligt in de buffer van 100 m rondom het plangebied één locatie waar historische bebouwing te verwachten valt. Deze locatie is heden ten dage nog steeds bebouwd, en zal niet verder worden meegenomen in dit onderzoek (Noorderbuurt 1 te Westerland).

De Helders Historische Vereniging heeft een kaart uitgebracht met daarop het erfgoed van de stad. De kaart is een gezamenlijk initiatief van het Regionaal Archief Alkmaar (RAA) en de Helderse Historische Vereniging (HHV). Echter liggen op basis van deze kaart geen elementen in het plangebied of in de 100 meter buffer rondom.⁵²

Huidig situatie (LS02)

Momenteel bestaat het plangebied uit een dijktracé.

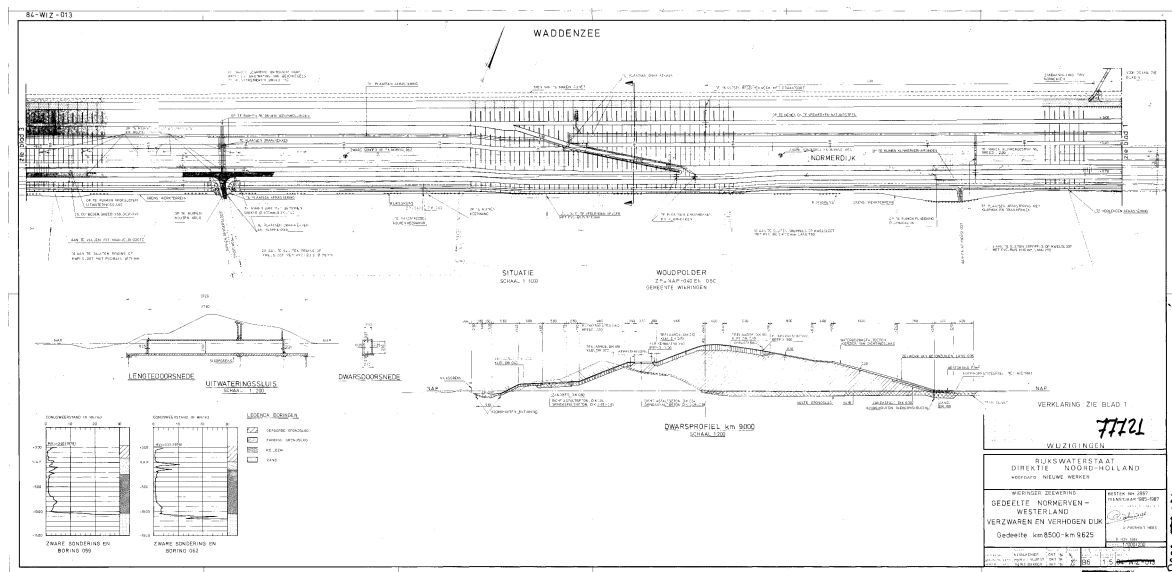
Historische situatie en mogelijke verstoringen (LS03)

Voor dit bureauonderzoek is met name van belang dat bij de deelgebieden 3 en 4 sprake is van ophoging; De Wieringer Zeewering is in de jaren 80 versterkt. Tijdens de versterking is het dijklichaam naar buiten (richting Waddenzee) verplaatst, en is het oude dijklichaam afgegraven.

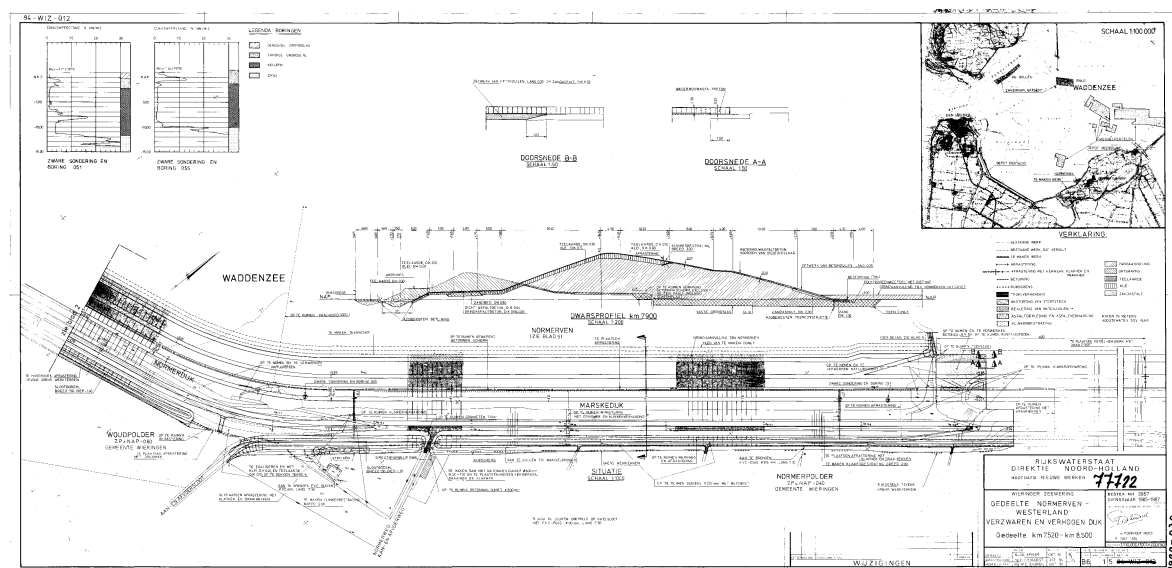
Dit beeld wordt bevestigd door de bestektekeningen (zie afbeeldingen 10 en 11) en het steenzettingsonderzoek dat in kader van de huidige dijkversterking is uitgevoerd. Gezien de verplaatsing van het dijklichaam is te stellen dat de werkzaamheden voor het vervangen van de steenzetting op het buitentalud geen raakvlak hebben met de oude dijk.

⁵¹ <https://rce.webgis.nl/nl/map/erfgoedatlas>

⁵² <https://www.denhelderopedekaart.nl/thema/category>

Afbeelding 10 Bestekstekening dijkversterking jaren 80). Dwarsprofiel ter hoogte van Singelweg (meest westelijke dwarsprofiel dat beschikbaar is). Bron: opdrachtgever.

Afbeelding 11 Bestekstekening dijkversterking jaren 80). Dwarsprofiel ter hoogte van Normerweg. Bron: opdrachtgever

Op de Verstoringsbronnenkaart van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en BIS Nederland liggen de twee oostelijke deelgebieden in een 20^e-eeuws Landinrichtingsproject namelijk de ruilverkaveling Wieringen (B) van 1987-2000.⁵³

Bij het Bodemloket zijn op de grens in de 100 m buffer in de omgeving van de rotonde aan de Rijksstraatweg te Breezand een tweetal locaties aangewezen waar voldoende onderzocht/gesaneerd is, of

⁵³ Deze kaart is een selectie uit het bestand 'Vergraven Gronden', van WUR. In 2012 is er door Alterra een GIS-bestand samengesteld met een overzicht van grondbewerkingen, ophogingen en afgravingen, waarbij de opbouw van het bodemprofiel tot ten minste 40 cm diepte is gewijzigd. Hiervoor is informatie opgevraagd bij instanties en organisaties die werkzaamheden (laten) uitvoeren en/of administreren in verband met vergunningverlening en instanties die landgebruik in kaart brengen..

waar een saneringsactiviteit is gekarteerd.⁵⁴ Bodemloket verwijst door naar de Bodematlas van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De gegevens kunnen echter niet geraadpleegd worden.⁵⁵

2.5 Archeologische waarden (LS04)

Voor de archeologische gegevens is het Archeologisch Informatiesysteem (Archis) geraadpleegd, dat alle geregistreerde archeologische monumenten, onderzoeken en vondstlocaties bevat (*kaart 5*).

Archeologische monumenten zijn terreinen met een (hoge/zeer hoge) archeologische waarde, die ofwel fysiek (wettelijk en juridisch) beschermd worden, ofwel een planologische bescherming hebben waarbij in het beleid voorschriften voor het gebruik zijn opgenomen. Vondstlocaties zijn locaties waar archeologische vondsten zijn gedaan. Deze zijn al dan niet gekoppeld aan een archeologisch onderzoek.

Binnen de buffer van 500 m rondom het plangebied zijn twee archeologische monumenten/AMK terreinen aanwezig (*tabel 1*). Het betreft de volgende twee terreinen:⁵⁶

- Monumentnummer 11844, bewoning (inclusief verdediging) (Late Middeleeuwen): op ca. 285 m ten zuidwesten van deel gebied 3 ligt een terrein met sporen van bewoning. Op basis van een veldkartering (+ metaaldetectie) uitgevoerd in 1995/1996 wordt verwacht dat zich in de ondergrond goed geconserveerde overblijfselen uit de Late Middeleeuwen bevinden. Verschillende vondsten waaronder aardewerk en metalen voorwerpen werden hier gevonden. De overblijfselen kunnen een bijdrage leveren aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied.
- Monumentnummer 1781, bewoning (inclusief verdediging) (Vroege Middeleeuwen-Late Middeleeuwen): op ca. 180 m ten zuidwesten van deelgebied 4 ligt een terrein met sporen van bewoning. Het betreft hier een terrein met een bovenlaag welke in de loop der eeuwen door ophoging is ontstaan (Laat Middeleeuwse cultuurgrond). De woonlaag heeft een dikte die varieert van 0.2 tot 0.3 meter, begint direct onder de bouwvoor en bevat scherven. Plaatselijk is een tweede woonlaag aangeboord welke op een diepte ligt van 0.8 tot 1.2 meter onder het maaiveld. Aangezien de sporen een bijdrage leveren aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied, wordt in principe behoud van dit terrein nagestreefd. Het terrein ligt aan weerszijden van voormalige Middeleeuwse weg (verlengde van de Noorderlaan).

AMK monumentnr	Waarde	Gemeente	Plaats
1781	Terrein van hoge archeologische waarde	Hollands Kroon	Hippolytushoef
	Complextype	Periode - begin	Periode - eind
	Nederzetting, onbepaald	Middeleeuwen vroeg: 450 - 1050 nC	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Toelichting			
Terrein met sporen van bewoning. Het betreft hier een terrein met een bovenlaag welke in de loop der eeuwen door ophoging is ontstaan (Laat Middeleeuwse cultuurgrond). De woonlaag heeft een dikte die varieert van 0.2 tot 0.3 meter, begint direct onder de bouwvoor en bevat scherven. Plaatselijk is een tweede woonlaag aangeboord welke op een diepte ligt van 0.8 tot 1.2 meter onder het maaiveld. Aangezien de sporen een bijdrage leveren aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied, wordt in principe behoud van dit terrein nagestreefd. Het terrein ligt aan weerszijden van voormalige Middeleeuwse weg (verlengde van de Noorderlaan).			
AMK monumentnr	Waarde	Gemeente	Plaats

⁵⁴ <https://www.bodemloket.nl/>.

⁵⁵ <https://odnhn.nazca4u.nl/Rapportage/LogIn.aspx?ReturnUrl=%2f rapportage>

⁵⁶ Tekst overgenomen van Weerheijm/Schrijvers 2022.

11844	Terrein van hoge archeologische waarde	Hollands Kroon	Westerland
Complextype		Periode - begin	Periode - eind
Nederzetting, onbepaald		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Toelichting			
Terrein met sporen van bewoning. Op basis van een veldkartering (+ metaaldetectie) uitgevoerd in 1995/1996 wordt verwacht dat zich in de ondergrond goed geconserveerde overblijfselen uit de Late Middeleeuwen bevinden. Verschillende vondsten waaronder aardewerk en metalen voorwerpen werden hier gevonden. De overblijfselen kunnen een bijdrage leveren aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied.			

Tabel 1 In Archis geregistreerde AMK-terreinen binnen een straal van 500 m rondom het plangebied. Bron: RCE/Archis.

Binnen een buffer van 100 rondom het plangebied zijn geen vondstlocaties in Archis bekend. Binnen 500 m rondom het plangebied zijn 20 vondstlocaties in Archis3 bekend (tabel 2). Alle vondstlocaties zijn losse vondstlocaties. 17 van de 20 vondsten zijn gedaan in de jaren '60, '70 en '80 van de vorige eeuw en is overwegend keramiek uit de Middeleeuwen. De overige drie vondstlocaties liggen nabij deelgebied 1 in de Waddenzee. De vondsten bestaan o.a. uit leer, hout en ijzer, maar ook menselijk botmateriaal.

Archis3 ZaakID	Jaar	Verwerving	Toponiem	Plaats	objnr_vloc	Vondsten / sporen	Datering	X (RD)	Y (RD)
2719976100	1976	Archeologische (veld)kartering	Normerpolder	Hippolytushoef			(ME - MELB)	125270	546530
					1038901	keramiek	ME - MELB		
2719984100	1976	Archeologische (veld)kartering	Normerpolder	Hippolytushoef			(NEOMB - BRONS)	125270	546530
					1038902	vuursteen	NEOMB - BRONS		
2720022100	1976	Archeologische (veld)kartering	Normerpolder	Hippolytushoef			(PALEO - MELA)	125390	546580
					1038906	vuursteen, keramiek	PALEO - MELA		
2720030100	1976	Archeologische (veld)kartering	Marskepolder	Hippolytushoef			(NEO - NEO)	126010	547400
					1038908	vuursteen	NEO - NEO		
2733007100	1976	Archeologische (veld)kartering	Marskepolder	Hippolytushoef			(MEL - MEL)	126010	547400
					1038910	keramiek	MEL - MEL		
2750252100	1981	Archeologische (veld)kartering	Westerland	Westerland			(MEVC - MELA)	123480	545230
					1044304	keramiek	MEVC - MELA		
2750836100	1982	Archeologische (veld)kartering	Westerland	Westerland			(MEL - MEL)	123500	545260
					1044734	keramiek	MEL - MEL		
2795224100	1988	Archeologische (veld)kartering	Westerland	Westerland			(IJZM - MEL)	123230	545140
					1056667	keramiek	IJZM - MEL		

2914886100	1964	Archeologische (veld)kartering		Helder, Den			(ROM - MELA)	115360	549370
					1028995	keramiek	ROM - MELA		
2965754100	1964	Archeologische (veld)kartering	Waddenzee	Helder, Den			(NTL - NTL)	115279	549453
					1102652	hout	NTL - NTL		
3075727100	1976	Archeologische (veld)kartering	Zandkuilweg	Westerland			(MESOL - NEOL)	123400	545180
					1038886	vuursteen	MESOL - NEOL		
3075751100	1976	Archeologische (veld)kartering	Normerdijk	Westerland			(MELA - MELA)	124870	546560
					1038898	keramiek	MELA - MELA		
3075768100	1976	Archeologische (veld)kartering	Marskepolder	Hippolytushoef			(MEL - MEL)	125710	547230
					1038907	keramiek	MEL - MEL		
3076391100	1977	Archeologische (veld)kartering	Zandkuilweg	Westerland			(MEL - MEL)	123570	545250
					1039903	keramiek	MEL - MEL		
3095142100	1988	Archeologische (veld)kartering	Hollebalg	Hollebalg			(MEL - MELA)	124410	545700
					1056668	keramiek	MEL - MELA		
3150619100	1976	Archeologische (veld)kartering	Zandkuilweg	Westerland			(MEL - MEL)	123400	545180
					1038892	keramiek	MEL - MEL		
3188600100	1976	Archeologische (veld)kartering	Singelweg	Noorderbuurt			(MELA - MELB)	124070	545650
					1038890	keramiek	MELA - MELB		
5269475100	2021	niet-archeologisch	Het Kuitje	Waddenzee			(PALEO - NTL)	115049	549909
					1282389	aardewerk, koper, menselijk bot, ijzer, hout, leer, glas	PALEO - NTL		
5269572100	2021	niet-archeologisch	Omgeving Het Kuitje	Waddenzee			(NT - NT)	115485	549257
					1282431	hout	NT - NT		
5333812100	2022	niet-archeologisch	Het Kuitje	Waddenzee			(ME - NT)	115049	549905
					1360167	leer	ME - NT		

Tabel 2 In Archis geregistreerde vondstlocaties binnen een straal van 500 m rondom het plangebied. Bron: RCE/Archis.

In het plangebied en in een straal van 500 m rondom het plangebied zijn op basis van Archis3 12 onderzoeken uitgevoerd; 10 bureauonderzoeken, 1 booronderzoek en 1 archeologische begeleiding (tabel 3).

Archis3 ZaakID	Jaar	Type onderzoek	Toponiem	Plaats	X (RD)	Y (RD)
2243702100	2002	Archeologische begeleiding	Begeleiding Hollands Kroon	Boxtel	127708	544422
2247875100	2009	bureauonderzoek	Hippolytushoef	Hippolytushoef	125829	546467
2256485100	2009	booronderzoek	Hippolytushoef	Hippolytushoef	125914	546950
2372825100	2012	bureauonderzoek	Complex Nieuwe Haven	Den Helder	115244	551550
2450122100	2014	bureauonderzoek	Transformatorstation Middenmeer	Middenmeer	126846	530345
2475630100	2012	bureauonderzoek	Westelijke Waddenzee	Waddenzee	126838	576373
4607234100	2018	bureauonderzoek	Balgzandbrug	Anna Paulowna	120404	544505
4645994100	2018	bureauonderzoek	dijkversterking tussen Den Oever en Den Helder	Oever, Den	125728	547534
4876633100	2020	bureauonderzoek	BO Watertransportleiding Julianadorp	Julianadorp	114192	546198
5192743100	2022	bureauonderzoek	Den Oever-Den Helder	Oever, Den	125524	547304
4766132100	2020	bureauonderzoek	De Kooy	Helder, Den	114355	548580
5448533100	2023	bureauonderzoek	Noordkopproject	Breezand	125331	544881

Tabel 3 In Archis geregistreerde onderzoeken binnen een straal van 500 m rondom het plangebied. Bron: RCE/Archis.

Alle onderzoeken zullen hieronder kort worden beschreven, gelegen van west naar oost in het plangebied.

De begrenzing van het volgende onderzoek overlapt met alle deelgebieden:

- Zaak ID 4645994100: In 2019 heeft Vestigia in het kader van dit project een bureauonderzoek archeologie en cultuurhistorie uitgevoerd, als eerste inventarisatie (Vestigia rapport V1718).⁵⁷ Het betreffende rapport had op dat moment nog een inventariserend karakter met algemene adviezen omdat op dat moment nog geen ingrepen bekend waren. Het rapport zal verder dan ook niet besproken worden.

Onderzoeken in en rondom het westelijk gelegen deelgebied in gemeente Den Helder (deelgebied 1):

- Zaak ID 2475630100: het meest westelijk gelegen deelgebied van het onderhavige plangebied ligt in een groot onderzoeksgebied waar in 2012 waterbodemonderzoek is gedaan ten behoeve van het rapport De gelaagde geschiedenis van de Westelijke Waddenzee (de Historisch Geo-Morfologische Kaartenset van de Waddenzee). Dit rapport behandelt de redenen achter de historisch geomorfologische dataset, de voors en tegens van de verschillende datasets, maar laat ook zien ook hoe nieuwe data kunnen worden gegenereerd wanneer de datasets worden gecombineerd. Specifieke

⁵⁷ Satijn et al. 2019.

- aandacht wordt geschonken aan het voorspellen van de aanwezigheid van scheepswrakken. De resultaten van dit onderzoek zijn niet direct van toepassing voor het huidige onderzoek.⁵⁸
- Zaak ID 2372825100: op ca. 20 m ten noorden van het onderhavige plangebied is in 2012 een bureauonderzoek uitgevoerd te Den Helder. Het desbetreffende onderzoeksgebied raakt in het zuiden het uiterste noorden van de Balgzanddijk. De resultaten van dit onderzoek zijn niet direct van toepassing voor het huidige onderzoek.
 - Zaak ID 4766132100: op ca. 160 m ten westen van het plangebied is een bureauonderzoek uitgevoerd voor het terrein van het militaire vliegveld De Kooy. *“Het plangebied ligt in een zone met gestapeld landschap. Op het diepste niveau, circa 6 m - mv (5 m - NAP), kan een intact pleistoceen landschap aanwezig zijn met bewoningsporen uit het meso- en neolithicum. Het pleistocene landschap is afgedekt met wad- en mogelijk kwelderafzettingen. Hoewel bewoning hierop niet uitgesloten is, is deze waarschijnlijker op afzettingen die vanaf de bronstijd in fasen afgezet zijn. De top van de veenlaag hierboven ligt op circa 2,00/1,50 m-mv (circa 1, 40 tot 0,90 m - NAP). Het is echter mogelijk dat dit niveau uit de periode van de bronstijd tot en met (vroeg) middeleeuwen bij overstromingen in de late middeleeuwen en begin nieuwe tijd geërodeerd is. Het plangebied is in de loop van de nieuwe tijd ingepolderd en pas echt opnieuw ingericht met de aanleg van de Koegras Polder begin 19e eeuw. Er is een hoge verwachtingen voor sporen en structuren uit de 19e en 20e eeuw. In 1918 wordt het militaire vliegveld/vliegveld de Kooy opgericht.”* (Stiller 2020, 5). Binnen de begrenzing van het vliegveld is archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd. In het gebied buiten de historische begrenzing van het vliegveld is geadviseerd om geen onderzoeksplicht op te nemen, maar wel alert te blijven op het aantreffen van toevalsvondsten die horen bij het militaire complex of de Tweede Wereldoorlog.⁵⁹
 - Zaak ID 4876633100: op ca. 230 m ten westen van het onderhavige plangebied is een bureauonderzoek uitgevoerd voor een watertransportleiding. Het onderhavige plangebied ligt nabij het desbetreffende deelgebied Oostoeverweg. Voor onder andere dit deelgebied geldt een lage kans op het aantreffen van archeologische resten. Geadviseerd is om de delen met een lage verwachting vrij te geven ten behoeve van de geplande ontwikkelingen.⁶⁰

Onderzoeken in de gemeente Hollands Kroon ter plekke van deelgebied 2:

- Zaak ID 4607234100: Het zuidelijk deel van het onderhavige plangebied ligt deels in een zone waar in 2019 door Vestigia onderzoek is gedaan naar de Balgzandbrug (Archeologie en cultuurhistorie in het kader een conditiemeting en variantenstudie). Het advies destijds luidde als volgt: *“Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek is de kans op het aantreffen van relevante archeologische resten laag. In de wijde omtrek van het plangebied zijn geen archeologische resten bekend. Eventuele archeologische resten van voor de Middeleeuwen zouden zijn geërodeerd bij overstromingen. Eventuele archeologische waarden uit de Vroege en Late Middeleeuwen kunnen worden aangetroffen op de kreekruigen van de getijdeafzettingen. Het is echter onbekend of het plangebied op een kreekrug ligt. In de recente tijd is een deel van het gebied vergraven ten behoeve van de bloembollenteelt of voor de bouw van het Balgzandkanaal en het Balgzandkanaal, en meest recentelijk voor de aanleg van de Balgzandbrug. De eventuele archeologische resten uit de Middeleeuwen zullen hierbij verloren zijn gegaan”* (Satijn/van Puijenbroek/Hessing 2019, 19). Geadviseerd is om het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling.⁶¹
- Zaak ID 5448533100: op ca. 45 m ten zuidwesten van het onderhavige plangebied is in 2023 een bureauonderzoek uitgevoerd voor plangebied Noordkopproject te Breezand & Hippolytushoef. Deelgebieden Balgzandkanaal en Spuikanaal zijn van belang voor het onderhavige plangebied. De

⁵⁸ Tekst overgenomen van Satijn/van Puijenbroek/van den Hazelkamp 2019, 25.

⁵⁹ Stiller 2020.

⁶⁰ Fleuren/Fens 2021.

⁶¹ Satijn/van Puijenbroek/Hessing 2019.

ligging en archeologische verwachting van de twee deelgebieden is als volgt (uitsnede van tabel en afbeelding overgenomen uit rapport):

Deelgebied	Landschap	Verwachting	Datering	Diepte
Spuikanaal	Dekzand waar het Basisveen intact is	Tijdelijke kampementen jagers-verzamelaars	Paleo- en mesolithicum	Vanaf 6 m -NAP
		Bewoning door landbouwers	Vroeg neolithicum	Vanaf 6 m -NAP
	Eventuele kwelders in het Laagpakket van Wormer	Bewoning door landbouwers	Laat neolithicum	Vanaf 3 m -NAP
	Wadden, slikken en (voormalige) zeebodem	Resten van menselijke activiteiten op en aan het water	Middeleeuwen	Vanaf maaiveld
	Dijk	Dijklichaam	Vroeg 20e eeuw	Vanaf maaiveld
Balgzandkanaal	Dekzand waar het Basisveen intact is	Tijdelijke kampementen jagers-verzamelaars	Paleo- en mesolithicum	Vanaf 6 m -NAP
		Bewoning door landbouwers	Vroeg neolithicum	Vanaf 6 m -NAP
	Eventuele kwelders in het Laagpakket van Wormer	Bewoning door landbouwers	Laat neolithicum	Vanaf 3 m -NAP
	Wadden, slikken en (voormalige) zeebodem	Resten van menselijke activiteiten op en aan het water	Middeleeuwen	Vanaf maaiveld
	Dijk	Dijklichaam	Medio 19e eeuw	Vanaf maaiveld

Afbeelding 12 Verwachtingen onderzoek Noordkopproject. Bron: Kroes 2023.

De destijds geplande ingrepen reikten niet tot in het archeologische niveau, en geadviseerd is om geen archeologisch vervolgonderzoek in te stellen.⁶²

- Zaak ID 2450122100: op ca. 360 m ten zuidwesten van het onderhavige plangebied is in 2014 een bureauonderzoek uitgevoerd voor plangebied Middenmeer. Het desbetreffende rapport is (nog) niet beschikbaar via Archis, DANS of via AGNESsearch.

De volgende onderzoeken liggen in de drie deelgebieden in de gemeente Hollands Kroon (*deelgebieden 2, 3 en 4*):

- Zaak ID 2243702100: drie van de vier deelgebieden liggen in een onderzoeksgebied waar in 2002 een archeologische begeleiding is uitgevoerd. Het desbetreffende rapport is (nog) niet beschikbaar via Archis, DANS of via AGNESsearch.
- Zaak ID 5192743100: drie van de vier deelgebieden liggen in een onderzoeksgebied waar in 2022 door Vestigia een aanvullend bureauonderzoek is uitgevoerd, op basis van het dan bekende VKA (Vestigia rapport V2265),⁶³ in combinatie met een Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten.⁶⁴ Het onderhavige rapportage is een aanvullend onderzoek, met betrekking tot een viertal deelgebieden, die deels overlappen met de deelgebieden uit Vestigia rapport V2265.

Tweede Wereldoorlog (LS04)

Een gedeelte van het plangebied ligt op de Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME) binnen een zone waarin een verhoogde verwachting op het aantreffen van militair erfgoed bestaat. Het meest westelijke deel in Den Helder ligt in de Atlantikwall linie, dat een door de Duitsers aangelegde kustverdedigingslinie was. Deelgebied 2 ligt in de linie Neue-Landfront, dat een Duitse verdedigingslinie achter de Atlantikwall was. Deze linie was aangelegd om een invasie vanuit de kust te vertragen en tevens rugdekking moest bieden aan de Atlantikwall. Voor beide linies geldt dat, naast gebouwde erfgoed

⁶² Kroes 2023.

⁶³ Weerheijm/Schrijvers 2022

⁶⁴ Weerheijm/Schoute 2022.

(zoals bunkers en tankversperringen), archeologische resten kunnen worden verwacht zoals de resten van opstellingen voor geschut, loopgraven, mangaten, versperringen, barakken e.d. Op de IKME staan binnen het overige deel van het plangebied geen resten van ondergronds en bovengronds militair erfgoed. Wel kunnen in deze zone in zijn algemeenheid resten worden verwacht van kleinere objecten en structuren zoals crashlocaties, veldgraven en onderduikhollen.⁶⁵

In deelgebied 2 staat een herdenkingsmonument ter herinnering aan de vliegtuigcrash van het Britse vliegtuig Vickers Wellington op 26 januari 1943. Het vliegtuig is boven Texel neergeschoten en in de Waddenzee neergekomen. Bij de crash zijn 6 van de 7 bemanningsleden omgekomen.⁶⁶ Overige websites geven geen indicaties dat er dergelijke objecten of structuren binnen de grenzen van het plangebied verwacht kunnen worden.⁶⁷

In het Verliesregister zijn 64 vliegtuigcrashes geregistreerd bij Den Helder,⁶⁸ één vliegtuigcrash bij Breezand,⁶⁹ en 8 crashed bij Wieringen. De meeste van de gecrashte vliegtuigen zijn neergekomen in water (Waddenzee, Noordzee, Marsdiep, IJsselmeer e.d.). Een van de vliegtuigen is op ca. 385 m ten noorden van het westelijk deel van het plangebied neergekomen, bij Het Kuitje.⁷⁰ De overige crashlocaties worden, o.a. op basis van de geraadpleegde bovenstaande bronnen, niet verwacht in het plangebied. Echter is dit ook niet geheel uit te sluiten.

2.6 Gespecificeerde archeologische verwachting (LS05)

Op basis van het bureauonderzoek is een gebied specifieke archeologische verwachting opgesteld:

Amsteldiepdijk (deelgebied 2)

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied op de locatie ligt waar ooit de rivier Amsteldiep liep. Langs deze rivier of zijn voorganger kunnen archeologische resten worden aangetroffen op de oevers. Deze werden rond 3.850 voor Christus bedekt met een laag veen. Daarna is het plangebied te nat voor bewoning gebleven tot 1924. Binnen het plangebied kan daarom een hoge archeologische verwachting worden opgesteld voor de periode Laat-Paleolithicum tot en met Neolithicum. De archeologische op het dekzand worden verwacht op een diepte van 6 tot 8 meter beneden NAP, waar voor een deel van het tracé ter hoogte van de Amsteldiepdijk sprake is van erosie van de top van het Pleistoceen (oostelijk deel).

Voor de perioden na het Neolithicum geldt een lage archeologisch verwachting. In de wijde omtrek van het plangebied zijn er geen archeologische resten aangetroffen. In de delen van het plangebied waar oorspronkelijke zeebodem onverstoord aanwezig is kunnen scheepswrakken en -ladingen worden aangetroffen; dit zijn echter geïsoleerde vindplaatsen met een lage trefkans.

Oostelijke plangebieden (deelgebieden 3 en 4)

Uit het bureauonderzoek blijkt dat vanuit aardkundig perspectief de archeologische verwachting binnen het plangebied hoog is voor de periodes vóór dat het plangebied bedekt werd met een veenpakket. Het plangebied “verdronk” omstreeks 1.500 voor Christus. Daarna kwam het plangebied niet meer droog te liggen. Wel is rond 800 na Christus het veenpakket gedeeltelijk vervangen door getijdeafzettingen. De

⁶⁵ <http://www.ikme.nl/>.

⁶⁶ <https://www.tracesofwar.nl/sights/153652/Crashlocatie-Vickers-Wellington-Mklc-X9667.htm>

⁶⁷ <https://www.tracesofwar.nl/>; [https://rce.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=militaire_landchapskaart](https://rce.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=militaire_landchapskaart;); <http://www.vergeltungswaffen.nl/>

⁶⁸ <https://verliesregister.studiegroepvluchtlog.nl/ahome/lossregister/results?aircraft=&sglo=&date=&location=Den+Helder&pn=&unit=&name=&cemetery=&airforceP=&target=&province=&airfield=>

⁶⁹ <https://verliesregister.studiegroepvluchtlog.nl/ahome/lossregister/results?aircraft=&sglo=&date=&location=Breezand&pn=&unit=&name=&cemetery=&airforceP=&target=&province=&airfield=>

⁷⁰ <https://verliesregister.studiegroepvluchtlog.nl/ahome/lossregister/results?sglo=T1574>

archeologische verwachting is hoog voor de periode Laat-Paleolithicum tot en met Bronstijd. Ter hoogte van de oostelijke twee deelgebieden, op de (rand van de) keileemopduiking van Wieringen, bevindt de top van het Pleistocene materiaal zich deels net onder NAP, en deels boven NAP. Dit niveau ligt buiten bereik van graafwerkzaamheden binnen het dijktralud.

Voor plangebied 3 geldt een middelhoge archeologische verwachting, met uitzondering van het westelijk deel van het plangebied. In deelgebied 4 geldt voor het gebied direct vóór de dijk een hoge archeologische waarde. Op en achter de dijk geldt een middelhoge archeologische verwachting. Daarnaast zullen er onder de huidige bedijking resten liggen van de oude dijklichamen van voorgangers van de dijk. Het is niet duidelijk waar deze resten binnen het dijktracé liggen en hoe goed deze bewaard zijn gebleven.

In de delen van het plangebied waar de oorspronkelijke zeebodem onverstoord aanwezig is, kunnen scheepswrakken en -ladingen worden aangetroffen; dit zijn echter geïsoleerde vindplaatsen met een lage trefkans.

2.7 Advies vervolgonderzoek (LS06)

Advies archeologie Balgzanddijk/Amsteldiepdijk (deelgebied 2)

De geplande ingrepen op deze locatie bestaan uit het vervangen van de asfaltbekleding en het slaan van een damwand. De asfaltbekleding betreft het huidige asfalt zoals zichtbaar op openbare kaarten. Bij het asfalt zal niet dieper worden ontgraven dan 1,5 m onder het asfalt. De ontgraving vindt plaats om het eventuele klei te verwijderen en zand terug te brengen. De damwand komt bij de binnentoe van de dijk, verder landinwaarts maar wel binnen het ruimtebeslag van het deelgebied. Langs het traject worden sleuven gegraven voor het plaatsen van de damwanden. Met betrekking tot onderhavig rapport wordt uitgegaan van een sleuf van maximaal 1 meter aan weerszijden van de damwand, en ca. 0,5 tot 2,5 m -mv. Bij de damwanden worden palen geheid tot circa 30 m -mv.

Het vervangen van de asfaltbekleding vindt plaats binnen het dijklichaam uit de jaren van de 20e eeuw, dat geen archeologische waarde of verwachting vertegenwoordigt. De archeologische resten op het dekzand worden verwacht op een diepte van 6 tot 8 meter beneden NAP. Dit niveau wordt geraakt bij hei-werkzaamheden. In het oostelijk deel van het tracé ter hoogte van de Amsteldiepdijk is sprake van erosie van de top van het Pleistoceen. Op basis van de archeologische waardenkaart ligt dit deel in een zone die is vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Er wordt daarom verder geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Advies archeologie Oostelijke plangebieden (deelgebieden 3 en 4)

De geplande ingrepen bestaan uit het vervangen van de zetsteenbekleding. De zetsteen bevindt zich onder de asfaltverharding in de richting van de Waddenzee op de Wieringenzeewering. De werkzaamheden zullen niet dieper reiken dan 30 cm onder de zetsteenbekleding. Ter hoogte van de oostelijke twee deelgebieden, op de (rand van de) keileemopduiking van Wieringen, bevindt de top van het Pleistocene materiaal zich deels net onder NAP, en deels boven NAP. Dit niveau ligt buiten bereik van graafwerkzaamheden binnen het dijktralud.

De ingrepen vinden plaats in het dijklichaam dat in de 20^e eeuw buitenwaarts is opgehoogd en uitgebreid, en dat zelf geen archeologische waarde of verwachting vertegenwoordigt. De oude dijk bevindt zich verder landinwaarts en is bovendien al grotendeels afgegraven. Er wordt daarom verder geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Bij ingrepen rondom de dijk moet rekening worden gehouden met toevalsvondsten, bijvoorbeeld vondsten gerelateerd aan de scheepvaart, zoals scheepswrakken. Dit geldt met name voor ingrepen aan

de zeezijde van dijk; dergelijke vondsten kunnen echter ook niet worden uitgesloten onder/tegen de dijk. In dat kader verdient het aanbeveling een Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten (WAT) op te stellen.

Het is aan het bevoegd gezag, de gemeente Hollands Kroon, om een besluit te nemen ten aanzien van het beëindigen of verder laten verlopen van het onderzoeksproces. Dit besluit kan afwijken van het bovenstaande advies.

Ook wanneer het bevoegd gezag besluit dat vervolgonderzoek niet noodzakelijk is en het onderzochte gebied wordt vrijgegeven voor de voorgenomen ontwikkelingen, blijft de meldingsplicht archeologische toevalsvondst of waarneming van kracht (Erfgoedwet, artikel 5.10 Archeologische toevalsvondst).

Aangezien het nooit volledig is uit te sluiten dat tijdens eventueel grondverzet een archeologische 'toevalsvondst' wordt gedaan, is het wenselijk de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht om hiervan zo spoedig mogelijk melding te doen bij het bevoegd gezag, de gemeenten Hollands Kroon, en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

3 Bureauonderzoek cultuurhistorie

In de volgende paragrafen wordt het beleid per overheidsniveau en de elementen die het betreft verder toegelicht.

3.1 Beleid cultuurhistorie

3.1.1 Wettelijk kader / Rijksbeleid

In de Erfgoedwet is voorgeschreven dat het college van burgemeester en wethouders een gemeentelijk erfgoedregister van aangewezen cultureel erfgoed bijhoudt. De wijze waarop zo'n lijst wordt gemaakt is vormvrij en hierin kunnen alle gemeentelijke erfgoederen worden opgenomen zoals monumenten, gemeentelijke cultuurgoederen en beschermde gemeentelijke verzamelingen. Voor wat betreft het gemeentelijk instrumentarium op het gebied van het beheer van het materieel erfgoed binnen de fysieke leefomgeving (het gemeentelijk grondgebied) voorziet de Erfgoedwet nadrukkelijk in de koppeling met de Omgevingswet. Overheden kunnen beschikken over verschillende beleidsinstrumenten en wettelijke regelingen om het materieel erfgoed in de fysieke leefomgeving te beschermen. Dit kan op een directe wijze door de aanwijzing van een monumentale status (door het Rijk, de provincie of de gemeente) en/of het opnemen van vergunningsregels in een omgevingsplan of provinciale omgevingsverordening. Daarnaast kunnen overheden op een indirecte wijze het materieel erfgoed in de fysieke leefomgeving beschermen via het gemeentelijk erfgoedbeleid, een erfgoedverordening of uitvoeringsvoorschriften als onderdeel van de omgevingsvergunning.

In de Omgevingswet vallen onder andere monumenten en cultuurlandschappen onder de noemer Cultureel Erfgoed. Rijksmonumenten zijn monumenten die volgens de Erfgoedwet in het rijksmonumentenregister zijn ingeschreven. De regels over de rijksmonumentenactiviteit staan in de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), de Omgevingsregeling, het overgangsrecht van de Invoeringswet Omgevingswet en het Invoeringsbesluit Omgevingswet, waaronder de bruidsschat. De Omgevingswet definieert een rijksmonumentenactiviteit als volgt: een activiteit inhoudende het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een rijksmonument of een voorbeschermde rijksmonument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.⁷¹ Rijksmonumentenactiviteiten zijn vergunningsplichtig. In geval van een meervoudige aanvraag is de gemeente het bevoegd gezag voor vergunningverlening. De minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft dan recht van advies en instemming. In de praktijk is dit de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ook de omgeving van het monument beschermd en moet aantasting van de omgeving van beschermde monumenten worden voorkomen voor zover deze aantasting een negatieve invloed heeft op het aanzicht of de waardering van die monumenten. Dit geldt overigens niet alleen voor rijksmonumenten, maar ook voor provinciale en gemeentelijke monumenten. Hiervoor dienen de gemeenten regels op te nemen in het Omgevingsplan, dat sinds de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 het huidige bestemmingsplan en de gemeentelijke verordeningen over de fysieke leefomgeving vervangt.

De taken en bevoegdheden van de huidige monumentencommissie of commissie voor welstand en monumenten vervallen, en de gemeente moet een nieuwe gemeentelijke adviescommissie instellen. Deze

⁷¹ [Rijksmonumentenactiviteit in de Omgevingswet](#).

commissie heeft als minimale wettelijke taak het uitbrengen van advies over vergunningaanvragen met betrekking tot rijksmonumenten.⁷²

In het plangebied en in een 100 meter buffer rondom het plangebied liggen geen Rijksmonumenten of beschermde stads- en dorpsgezichten.

Erfgoedatlas RCE

Op de Erfgoedatlas van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is in een oogopslag het beschermd en onbeschermd erfgoed binnen archeologie, monumenten en landschap zichtbaar. De atlas is ingedeeld in zeven hoofdcategorieën, waaronder Beschermd erfgoed, Erfgoed per thema en Historische kaarten.⁷³ De elementen van de Erfgoedatlas zijn opgenomen op kaart 9 Cultuurhistorisch; Erfgoedatlas.

3.1.2 Provinciaal beleid

Alle regels van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 zijn raadpleegbaar in de Omgevingsloket onder Regels op de Kaart. De Omgevingsverordening geldt sinds 1 januari 2024 en bevat regels voor de fysieke leefomgeving. Dit omvat onder andere ook het cultureel erfgoed. In de Omgevingsverordening wordt ingegaan op beschermenswaardig cultureel erfgoed en worden regels en omgangsvormen omtrent provinciale monumenten beschreven.⁷⁴

Provincie Noord-Holland heeft haar beleid voor Cultuurlandschap en Erfgoed uitgewerkt in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018, dat een provinciale handreiking voor het inpassen van activiteiten in de fysieke leefomgeving in het cultuurlandschap. De provincie wil hiermee de ruimtelijke kwaliteit van het landschap en de cultuurhistorie behouden en versterken.⁷⁵

In Noord-Holland zijn 32 gebieden aangewezen als Bijzonder Provinciaal Landschap. Elk landschap heeft haar eigen kernkwaliteiten die beschermd worden en niet aangetast mogen worden. Het oostelijk deel van het plangebied ligt in het landschap Wieringen, dat een voormalig (wadden)eiland is met daaraan de polder Waard-Nieuwland. Het 'eiland' is sinds 1930 geen eiland meer. De kernkwaliteiten van Wieringen zijn onder andere het glooiend stuwwallandschap, de Wierdijk, Dijk Polder Waard-Nieuwland en kronkelige historische wegen.

De 100 m buffer rondom het centrale deel van het plangebied ligt enkele meters ten noorden van het Bijzonder Provinciaal Landschap Oude Veer, ter plaatse van Breezand. Dit landschap zal verder niet meegenomen worden in het onderzoek.⁷⁶

Provinciale monumenten

Op de Erfgoedkaart van gemeente Hollands Kroon zijn ook provinciale monumenten zichtbaar. De provincie heeft ongeveer 500 monumenten aangewezen, die individueel waarneembaar zijn of gezamenlijk een structuur van provinciaal belang vormen. Het plangebied ligt in de structuur Waddenkust waarvoor ambities en ontwikkelprincipes zijn opgesteld. Het volgende is overgenomen uit de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018 - Waddenkust:⁷⁷

De algemene ambitie is om ruimtelijke ontwikkelingen:

⁷² <https://iplo.nl/thema/erfgoed/verandert/>

⁷³ <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/bronnen-en-kaarten/overzicht/erfgoedatlas>

⁷⁴ https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR703568/#chp_6

⁷⁵ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Cultuur_en_Erfgoed/Cultuurlandschap_en_erfgoed

⁷⁶ <https://www.noord-holland.nl/bestanden/pdf/Bijzonder%20Provinciaal%20Landschap%20-%2032%20landschappen%20en%20kernkwaliteiten.pdf>

⁷⁷ <https://leidraadlc.noord-holland.nl/structuren/waddenkust/>

- *bij te laten dragen aan het zichtbaar en herkenbaar houden van de landschappelijke karakteristiek*
- *bij te laten dragen aan het versterken van (de beleving van) openheid en*
- *helder te positioneren ten opzichte van de ruimtelijke dragers.*

In de Leidraad wordt dieper ingegaan op de ambities en ontwikkelprincipes.

Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland

De provincie heeft een Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie waarop een algemeen overzicht van landschap en cultuurhistorie van provinciaal belang staat.⁷⁸ De volgende elementen en waarden liggen in het plangebied: het plangebied ligt in de Waddenkust, dat ter hoogte van deelgebied 2 een strandwallen- en vlaktenlandschap en een aandijkingslandschap is. Het oostelijk deel van het plangebied ligt in het ensemble Wieringen - Wieringermeer, en het westelijk deel in het ensemble Koegras-Anna Paulownapolder.

Op kaart 8 zijn de (digitaal beschikbare) cultuurhistorische waarden van de Provinciale Cultuurhistorische Waarden en Provinciale Monumenten rondom het plangebied zichtbaar.⁷⁹ Er zijn geen cultuurhistorische waarden gelegen binnen het plangebied.

3.1.3 Gemeentelijk beleid

Gemeente Hollands Kroon⁸⁰

In de gemeente Hollands Kroon zijn gemeentelijke monumenten aangewezen. In de Erfgoedverordening wordt ingegaan op de aanwijzing tot gemeentelijk monument.⁸¹ In 2023 is een erfgoedvisie opgesteld met daarin beschreven hoe wordt omgegaan met erfgoed in de gemeente middels kaders en de concrete uitwerking daarvan. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten rekening houden met de kwaliteiten die voorkomen in een specifiek gebied zoals beschreven in het hoofdstuk 'ontstaansgeschiedenis' van de erfgoedvisie.⁸² Ook gebruikt de gemeente de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018 waarin ensembles staan beschreven, waarvan er drie in de gemeente liggen (en één in het plangebied namelijk Wieringen - Wieringermeer). De gemeente gebruikt de leidraad om, bij ruimtelijk ontwikkelingen, rekening te houden met de daarin beschreven kernwaarden van het ensemble.⁸³

De gemeente Hollands Kroon heeft een Erfgoedkaart met daarop alle rijks- en gemeentelijke monumenten, een beschermd dorpsgezicht en overige erfgoedwaarden namelijk herdenkingspalen, dijken, oorlogsmonumenten, stolpboerderijen en tuinwallen. Ook de archeologische beleidskaart is opgenomen.⁸⁴

In het Omgevingsplan zijn geen cultuurhistorische elementen opgenomen; wel zijn er regels opgenomen met betrekking tot activiteiten aan een gemeentelijk monument.

Gebouwd erfgoed: gemeentelijke monumenten

In de Erfgoedverordening Hollands Kroon wordt niet ingegaan op de bescherming van rijks- of gemeentelijke monumenten. Dit staat beschreven in de Erfgoedvisie 2023 en in het Omgevingsplan. In het plangebied liggen echter geen gebouwde gemeentelijke monumenten.

⁷⁸ <https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWeb/Viewer/?app=d46e98fbf40849859f712b54acf92977>

⁷⁹ De elementen komen van provinciaal beschikbare datasets via: <https://geoapps.noord-holland.nl/app/odr/>

⁸⁰ Op 12-06-25 is per mail navraag gedaan over het cultuurhistorisch beleid van de gemeente. Hierop is nog geen reactie ontvangen.

⁸¹ https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR653477#artikel_3.

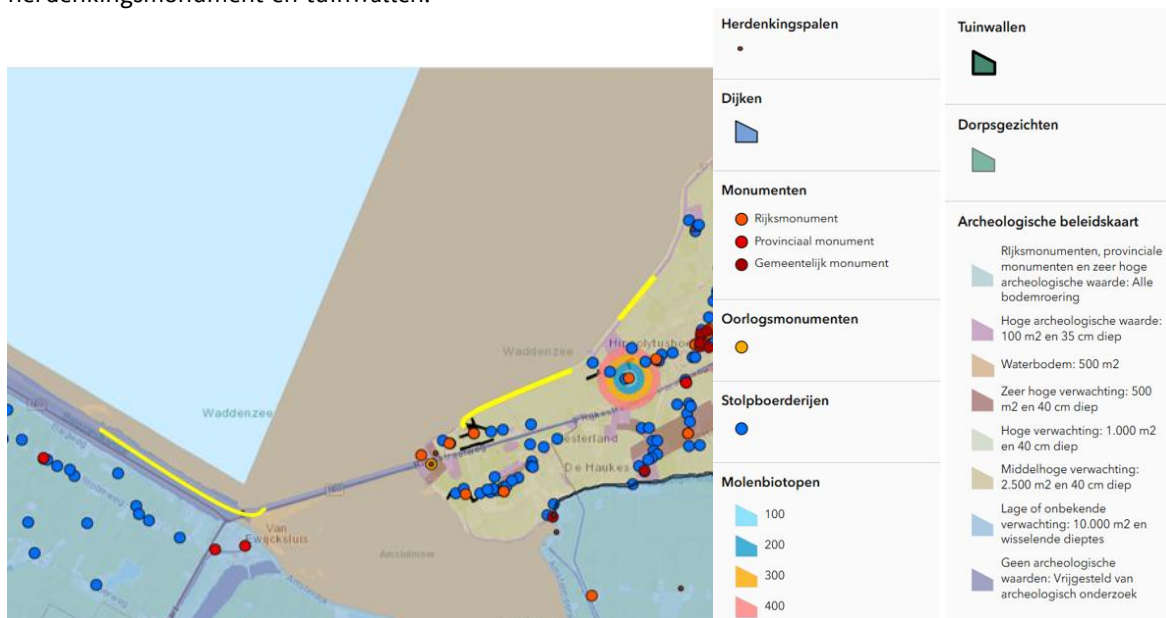
⁸² Gemeente Hollands Kroon 2023.

⁸³ <https://www.hollandskroon.nl/erfgoed/cultuurhistorie/>

⁸⁴ <https://www.arcgis.com/apps/dashboards/fe9c0bdc795943ebb9ec5af09c346029>

Cultuurhistorische landschappen en structuren

Voor een inventarisatie van cultuurhistorische waarden in het gebied maakt de gemeente gebruik van de Erfgoedkaart Hollands Kroon. Op afbeelding 10 zijn de monumenten en overige erfgoedwaarden in het plangebied zichtbaar. In het plangebied gaat het om Quarantaine Wieringen (19^e-eeuwse dijk) en de Zeedijk Wieringen (Laatmiddeleeuwse dijk). In de 100 m buffer rondom het plangebied betreft het een herdenkingsmonument en tuinwallen.

Afbeelding 13 Elementen van de Erfgoedkaart in en rondom het plangebied. In geel de globale ligging van het plangebied. Bron: [Erfgoedkaart Hollands Kroon](#).

3.2 Cultuurhistorische inventarisatie

3.2.1 Bronnen

Bij de cultuurhistorische inventarisatie is naast specifieke literatuur, (cultuur)historische beschrijvingen en kaartmateriaal ook gebruik gemaakt van:

- het Rijksmonumentenregister;⁸⁵
- Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland;⁸⁶
- Erfgoedkaart Hollands Kroon;⁸⁷
- Kaart met Rijks en gemeentelijke monumenten gemeente Hollands Kroon;⁸⁸
- HISGIS (de gedigitaliseerde Kadastrale Minuut 1811-1832);⁸⁹
- Topotijdreis;⁹⁰
- Erfgoedatlas RCE;⁹¹
- de BAG-viewer.⁹²

⁸⁵ <https://cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/kennis/voorbeelden/rijksmonumentenregister>.

⁸⁶ <https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWeb/Viewer/?app=d46e98fbf40849859f712b54acf92977>

⁸⁷ <https://www.arcgis.com/apps/dashboards/fe9c0bdc795943ebb9ec5af09c346029>

⁸⁸ <https://www.arcgis.com/apps/dashboards/fe9c0bdc795943ebb9ec5af09c346029>

⁸⁹ <https://hisgis.nl/viewer/noord-holland/>

⁹⁰ <https://www.topotijdreis.nl/>

⁹¹ <https://rce.webgis.nl/nl/map/erfgoedatlas>

⁹² <https://bagviewer.kadaster.nl>

Het resultaat van de cultuurhistorische inventarisatie (met beschikbare GIS-gegevens) is te zien op kaarten 7, 8 en 9.

3.2.2 Cultuurhistorische landschappen en structuren

Op basis van de GIS-bestanden achter de Erfgoedatlas is een inventarisatiekaart voor cultuurhistorie opgesteld (zie ook kaart 9 Cultuurhistorie; Erfgoedatlas). Hierop zijn slechts enkele cultuurhistorische landschapswaarden in het plangebied aanwezig:

- Stuwwal Wieringen/Balgzand (aardkundige waarden)
- Balgzanddijk
- Normerdijk
- Rinkeweelsdijk-Marskedijk
- Amsteldiepdijk
- Waddenzee

Binnen de buffer van 100m liggen de volgende waarden:

- Kade Balgzandkanaal
- Een tweetal waterkerende dwarsdijken
- Oostoeversluis (In bedrijf/ Boezemgemaal)
- Balgzandkanaal

In tabel 4 zijn de cultuurhistorische landschappen en structuren binnen het plangebied en de 100 meter buffer rondom het plangebied weergegeven, ook die van bronnen zonder beschikbare GIS-gegevens (Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland en Erfgoedkaart Hollands Kroon).

Type cultuurhistorische waarde	Adres/locatie	Gemeente	Bron	Bescherming via
Stuwwal Wieringen/Balgzand	In het plangebied (deelgebieden 2 en 3)	Den Helder / Hollands Kroon	Erfgoedatlas	
Balgzanddijk	In het plangebied (deelgebied 2)	Den Helder / Hollands Kroon	Erfgoedatlas	
Balgzandkanaal	In de 100 m buffer rondom (deelgebied 2)	Hollands Kroon	Erfgoedatlas	
Normerdijk	In het plangebied (deelgebied 3)	Hollands Kroon	Erfgoedatlas	
Rinkeweelsdijk-Marskedijk	In het plangebied (deelgebied 4)	Hollands Kroon	Erfgoedatlas	
Waddenzee (Werelderfgoed)	In de 100 m buffer (deelgebied 2)	Den Helder / Hollands Kroon	Erfgoedatlas	
Balgdijk	In de 100 m buffer (deelgebied 2)	Hollands Kroon	Erfgoedatlas	
Amsteldiepdijk	In het plangebied (deelgebied 2)	Hollands Kroon	Erfgoedatlas	
Quarantaine Wieringen (19 ^e -eeuwse dijk)	In het plangebied (deelgebied 3)	Hollands Kroon	Erfgoedkaart Hollands Kroon	de erfgoedvisie.
Zeedijk Wieringen (Laatmiddeleeuwse dijk).	In het plangebied (deelgebied 4)	Hollands Kroon	Erfgoedkaart Hollands Kroon	de erfgoedvisie.
Tuinwallen	In de 100 m buffer rondom (deelgebied 3)	Hollands Kroon	Erfgoedkaart Hollands Kroon	de erfgoedvisie.
Herdenkingspaal	In de 100 m buffer rondom (deelgebied 2)	Hollands Kroon	Erfgoedkaart Hollands Kroon	de erfgoedvisie.
Waddenkust	In alle plangebieden	Hollands Kroon en Den Helder	Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland	de provinciale Omgevingsverordening
strandwallen- en vlaktenlandschap	In het plangebied (deelgebied 2)	Hollands Kroon	Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland	de provinciale Omgevingsverordening

aandijkingslandschap	In het plangebied (deelgebied 2)	Hollands Kroon	Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland	de provinciale Omgevingsverordening
ensemble Wieringen - Wieringermeer	In het plangebied (deelgebied 3 en 4)	Hollands Kroon	Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland	de provinciale Omgevingsverordening
ensemble Koegras-Anna Paulownapolder.	In het plangebied (deelgebied 2)	Hollands Kroon en Den Helder	Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland	de provinciale Omgevingsverordening
Terrein van waarde	In de 100 m buffer rondom deelgebied 4	Hollands Kroon	Cultuurhistorische Waardenkaart provincie Noord-Holland	de provinciale Omgevingsverordening

Tabel 4 Cultuurhistorische landschappen en structuren in en in de directe omgeving van het plangebied.

Afbeelding 14 Zicht op de Balzanddijk gezien vanaf de rotonde Rijksweg richting het noordwesten. Bron: Google Street View 2009.

Afbeelding 15 Zicht op de Normerdijk gezien vanaf Noorderbuurt 1 richting het noordoosten. Foto: Google Street View maart 2025.

Afbeelding 16 Het oostelijk deel van het dijktracé/plangebied op een luchtfoto. Foto: Luchtfoto Google Maps 2025.

3.2.3 Gebouwd erfgoed

Op basis van het onderhavige onderzoek is geen gebouwd erfgoed in het plangebied aanwezig.

3.3 Conclusie en advies cultuurhistorie

Gebouwd erfgoed

In het plangebied is geen gebouwd erfgoed aanwezig. Het gemaal dat binnen de 100 m buffer is gelegen van deelgebied 1 bevindt zich aan de binnenzijde van de Balgzanddijk. Het object is niet in rijks-, provinciale of gemeentelijke lijsten met status opgenomen. De geplande ingrepen hebben geen directe betrekking op het gemaal, maar kunnen mogelijk indirect wel van invloed zijn. Geadviseerd wordt om het gemaal zoveel mogelijk te ontzien bij het uitvoeren van de geplande ingrepen.

Landschappelijk erfgoed

Binnen het plangebied liggen een aantal cultuurlandschappelijke structuren en elementen die bescherming genieten via het Omgevingsplan. Het betreft de stuwwal Wieringen/Balgzand, de Waddenkust, diverse dijken, strandwallen- en vlaktenlandschap, aandijkingslandschap, en de ensembles Wieringen - Wieringermeer en Koegras-Anna Paulownapolder. Bovenstaande waarden worden aangetast wanneer er bijvoorbeeld vergravingen plaatsvinden van de dijken. Geadviseerd wordt om dijken niet of zo min mogelijk af te graven en de structuren van de historische verkavelings- en wegpatronen zo min mogelijk te doorbreken of wijzigen door de geplande ingrepen. Tevens wordt geadviseerd om eventueel aanwezig historische dijkbekleding te hergebruiken of een klein deel als museale glooiing te bewaren.

Verder liggen er cultuurlandschappelijke structuren en elementen in de 100 m buffer rondom het plangebied. De geplande ingrepen hebben geen directe aantasting van deze elementen tot gevolg. Ook indirect zijn er geen gevolgen, omdat de geplande ingrepen het algemene karakter van het landschap niet beïnvloeden.

Literatuur

- ALDERS, G.P. 2006: *Bureauonderzoek naar de archeologische waarde van het bestemmingsplan Buitengebied*, gemeente Anna Paulowna, Wormer (SCENH-rapport Cultuurhistorie 67).
- BAKKER, H. DE/J. SCHELLING, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland. De hogere niveaus*, Wageningen (Staring Centrum).
- BERENDSEN, H.J.A., 1997: *Landschappelijk Nederland*, Assen.
- BERENDSEN, H.J.A., 1996: *De vorming van het land, inleiding in de geologie en de geomorfologie*, Assen
- FLEUREN, I./R. FENS., 2021: *Bureauonderzoek Watertransportleiding Julianadorp, gemeente Den Helder en Schagen*, Heerenveen (Antea Group Archeologie 2020/132).
- GEMEENTE DEN HELDER., 2017: *Oog voor het verleden visie op de toekomst*.
- GEMEENTE HOLLANDS KROON., 2023: *Erfgoedvisie Gemeente Hollands Kroon*.
- KROES, R.A.C., 2023: *Plangebied Noordkopproject te Breezand & Hippolytushoef, gemeente Hollands Kroon. Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek*, Weesp (RAAP-Rapport 6639).
- LAMBOOIJ, H./W. MESSCHAERT, 2017: *Wieringen Dijkgeschiedenis, Heerhugowaard/Wormer 2017*.
- MULDER, E.F.J. DE/M.C. GELUK/I.L. RITSEMA/W.E. WESTERHOFF/TH.E. WONG, 2003: *De ondergrond van Nederland*, Groningen/Houten.
- ROSING, H., 1995: *Bodemkaart van Nederland 1:50.000, Toelichting bij de kaartbladen Blad 9 West Texel (gedeeltelijk) - 14 West Medemblik, Blad 14 Oost Medemblik - 15 West Stavoren (Noordhollands gedeelte), Blad 19 West Alkmaar*, Wageningen (DLO-Staring Centrum).
- SATIJN, O.P.N./F.P.J. VAN PUIJENBROEK/A. VAN DEN HAZELKAMP., 2019: *Archeologie en cultuurhistorie in het kader de geplande dijkversterking tussen Den Oever en Den Helder (gemeenten Hollands Kroon en Den Helder)*, Amersfoort (Vestigia rapport V1718).
- SATIJN, O.P.N./F.P.J. VAN PUIJENBROEK/W.A.M. HESSING., 2019: *Archeologie en cultuurhistorie in het kader een conditiemeting en variantenstudie van de Balgzandbrug (gemeente Hollands Kroon), Schellingwouderbrug (gemeente Amsterdam) en Draaibrug Montfoort (gemeente Montfoort)*, Amersfoort (Vestigia rapport V1652).
- STEUR, G.G.L./W. HEIJINK, 1991: *Bodemkaart van Nederland, Schaal 1:50.000, Algemene begrippen en indelingen*, Wageningen (Staring Centrum).
- STILLER, D.R., 2020: *Archeologisch bureauonderzoek voor het terrein van het militaire vliegveld De Kooy, Rijksweg 20, gemeente Den Helder, Leiden (Archol Rapport 513)*.
- STEUNPUNT MONUMENTEN EN ARCHEOLOGIE NOORD-HOLLAND, 2018: *Schatrijk Wieringen*, Castricum.
- TNO-GDN, 2025A: Laagpakket van Wierden. In: *Stratigrafische Nomenclator van Nederland, TNO - Geologische Dienst Nederland*. Geraadpleegd op 10-06-2025 op <https://www.dinoloket.nl/stratigrafische-nomenclator/laagpakket-van-wierden>.

TNO-GDN, 2025B: Formatie van Boxtel. In: *Stratigrafische Nomenclator van Nederland*, TNO – Geologische Dienst Nederland. Geraadpleegd op 10-06-2025 op <https://www.dinoloket.nl/stratigrafische-nomenclator/formatie-van-boxtel>.

TNO-GDN, 2025C: Basisveen Laag. In: *Stratigrafische Nomenclator van Nederland*, TNO – Geologische Dienst Nederland. Geraadpleegd op 10-06-2025 op <http://www.dinoloket.nl/stratigrafische-nomenclator/basisveen-laag>.

TNO-GDN, 2025D: Formatie van Nieuwkoop. In: *Stratigrafische Nomenclator van Nederland*, TNO – Geologische Dienst Nederland. Geraadpleegd op 10-06-2025 op <https://www.dinoloket.nl/stratigrafische-nomenclator/formatie-van-nieuwkoop>.

TNO-GDN, 2025E: Laagpakket van Wormer. In: *Stratigrafische Nomenclator van Nederland*, TNO – Geologische Dienst Nederland. Geraadpleegd op 10-06-2025 op <https://www.dinoloket.nl/stratigrafische-nomenclator/laagpakket-van-wormer>.

TNO-GDN, 2025F: Formatie van Naaldwijk. In: *Stratigrafische Nomenclator van Nederland*, TNO – Geologische Dienst Nederland. Geraadpleegd op 10-06-2025 op <https://www.dinoloket.nl/stratigrafische-nomenclator/formatie-van-naaldwijk>.

TNO-GDN, 2025G: Hollandveen Laagpakket. In: *Stratigrafische Nomenclator van Nederland*, TNO – Geologische Dienst Nederland. Geraadpleegd op 10-06-2025 op <http://www.dinoloket.nl/stratigrafische-nomenclator/hollandveen-laagpakket>.

TNO-GDN, 2025H: Laagpakket van Walcheren. In: *Stratigrafische Nomenclator van Nederland*, TNO – Geologische Dienst Nederland. Geraadpleegd op 10-06-2025 op <http://www.dinoloket.nl/stratigrafische-nomenclator/laagpakket-van-walcheren>.

VERNIERS, L., 2018: *Beleidskader Archeologie 2017 Gemeente Den Helder, Actualisatie archeologiebeleid 2003*, Castricum (NMF Erfgoedadviesrapport 3).

M. VISSER-POLDERVAART, M./S. HUSKE., 2006: *Wieringen, Waddeneiland; Beleidsnota cultuurhistorie gemeente Wieringen*, Wieringen.

VOS, P./S. DE VRIES, 2013: *Tweede generatie palaeogeografische kaarten van Nederland (versie 2.0)*, Utrecht (Intern Rapport Deltares, op 14 februari 2014 gedownload van www.archeologieinnederland.nl).

VOS, P./M. VAN DER MEULEN/H. WEERTS/J. BAZELMANS 2018: *Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu*, Amsterdam (Prometheus).

WEERHEIJM, W.J./N. SCHOUTE., 2022: *Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten Dijkversterking Den Oever – Den Helder, gemeenten Den Helder en Hollands Kroon*, Amersfoort (Vestigia project V22-4843).

WEERHEIJM, W.J./R. SCHRIJVERS., 2022: *Aanvullend archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek in het kader van de geplande dijkversterking tussen Den Oever en Den Helder (gemeenten Hollands Kroon en Den Helder)*, Amersfoort (Vestigia rapport V2265).

Digitale bronnen

ACTUEEL HOOGTEBESTAND NEDERLAND: <https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>
ARCHEOLOGISCH INFORMATIESYSTEEM (ARCHIS): <https://archis.cultureelerfgoed.nl/#/login>
BEELDBANK RIJKSDIENST VOOR HET CULTUREEL ERFGOED: <http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl/>
BODEMLOKET: <http://www.bodemloket.nl/>
DEN HELDER OP DE KAART: <https://www.denhelderopdekaart.nl/thema/category>
DINOLOKET: <https://www.dinoloket.nl/>
ERFGOEDATLAS RCE: <https://rce.webgis.nl/nl/map/erfgoedatlas>
ERFGOEDKAART HOLLANDS KROON:
<https://www.arcgis.com/apps/dashboards/fe9c0bdc795943ebb9ec5af09c346029>
GEMALEN: https://gemalen.nl/gemaal_detail.asp?gem_id=2425
GEMEENTE DEN HELDER: <https://www.denhelder.nl/>
GEMEENTE HOLLANDS KROON: <https://www.hollandskroon.nl>
GEMEENTELIJKE MONUMENTEN:
https://www.denhelder.nl/Onderwerpen/Wonen_en_omgeving/Monumenten/Gemeentelijke_monumenten
HISGIS NOORD-HOLLAND: <https://hisgis.nl/viewer/noord-holland>
INDICATIEVE KAART MILITAIR ERFGOED: <http://www.ikme.nl/>
INFORMATIEKAART LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE: <https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWeb/Viewer/?app=d46e98fbf40849859f712b54acf92977>
INFORMATIEPUNT LEEFOMGEVING: <https://iplo.nl/>
KAART VAN VERDEDIGINGSWERKEN:
https://rce.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=militaire_landschapskaart
KADASTER, BASISREGISTRATIES ADRESSEN EN GEBOUWEN (BAG): <https://bagviewer.kadaster.nl/>
KADASTER, TIJDREIS OVER 200 JAAR TOPOGRAFIE: <http://topotijdreis.nl/>
OMGEVINGSDIENST NOORD-HOLLAND NOORD:
<https://odnhn.nazca4u.nl/Rapportage/LogIn.aspx?ReturnUrl=%2frapportage>
OVERHEID.NL: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/zoeken>
PROVINCIE NOORD-HOLLAND: <https://www.noord-holland.nl/>; <https://leidraadlc.noord-holland.nl/structuren/waddenkust/>
RIJKSMONUMENTENREGISTER: <https://cultureelerfgoed.nl/monumentenregister>
STICHTING INFRASTRUCTUUR KWALITEITSBORGING BODEMBEHEER: www.sikb.nl
TRACES OF WAR: <https://www.tracesofwar.nl/>
VERGELTUNGSWAFFEN: <http://www.vergeltungswaffen.nl/>
VERLIESREGISTER: <https://www.verliesregister.studiegroepluchtoorlog.nl/>
VERSTORINGSBRONNENKAART: <https://archeologieinnederland.nl/verstoringsbronnenkaart>

Lijst van afbeeldingen

Afbeelding 1 Ligging deelgebieden 2, 3 en 4 op de meest actuele luchtfoto. Bron: PDOK.	4
Afbeelding 2 De vier deelgebieden in rood, en de dwarsdoorsneden van de damwand bij traject STBI. Bron: opdrachtgever.	12
Afbeelding 3 Het plangebied in blauw afgebeeld op het AHN4 50cm grid. Bron: ahn.nl.....	16
Afbeelding 4 Ligging van de top van het Pleistoceen (in m t.o.v. NAP). Bron: Vos/De Vries 2013.....	16
Afbeelding 5 Het eiland Wieringen op de kaart Hollandiae van Abraham Ortelius, naar Jacob van.....	19
Afbeelding 6 Uitsnede plangebied op de Kadastrale Minuut 1811-1832. Bron: RCE Beeldbank, MIN07131D01.	20
Afbeelding 7 Uitsnede plangebied op de Kadastrale Minuut 1811-1832. Bron: RCE Beeldbank, MIN07131C04.	21
Afbeelding 8 Uitsnede plangebied op de topografische kaart van 1850. Bron: Kadaster (TopoTijdreis).....	21
Afbeelding 9 Uitsnede plangebied op de topografische kaart van 1950. Bron: Kadaster (TopoTijdreis).....	22
Afbeelding 10 Bestekstekening dijkversterking jaren 80). Dwarsprofiel ter hoogte van Singelweg (meest westelijke dwarsprofiel dat beschikbaar is). Bron: opdrachtgever.....	24
Afbeelding 11 Bestekstekening dijkversterking jaren 80). Dwarsprofiel ter hoogte van Normerweg. Bron: opdrachtgever	24
Afbeelding 12 Verwachtingen onderzoek Noordkopproject. Bron: Kroes 2023.	30
Afbeelding 13 Elementen van de Erfgoedkaart in en rondom het plangebied. In geel de globale ligging van het plangebied. Bron: Erfgoedkaart Hollands Kroon.	37
Afbeelding 14 Zicht op de Balzanddijk gezien vanaf de rotonde Rijksstraatweg richting het noordwesten. Bron: Google Street View 2009.....	39
Afbeelding 15 Zicht op de Normerdijk gezien vanaf Noorderbuurt 1 richting het noordoosten. Foto: Google Street View maart 2025.....	40
Afbeelding 16 Het oostelijk deel van het dijktracé/plangebied op een luchtfoto. Foto: Luchtfoto Google Maps 2025.	40

Lijst van tabellen

Tabel 1 In Archis geregistreerde AMK-terreinen binnen een straal van 500 m rondom het plangebied. Bron: RCE/Archis.....	26
Tabel 2 In Archis geregistreerde vondstlocaties binnen een straal van 500 m rondom het plangebied. Bron: RCE/Archis.....	27
Tabel 3 In Archis geregistreerde onderzoeken binnen een straal van 500 m rondom het plangebied. Bron: RCE/Archis.....	28
Tabel 4 Cultuurhistorische landschappen en structuren in en in de directe omgeving van het plangebied.	39

Bijlagen en kaarten

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht van archeologische en geologische perioden

Kaarten

Kaart 1: Ligging plangebied
Kaart 2: Natuurlijk landschap; geomorfologie
Kaart 3: Natuurlijk landschap; bodem
Kaart 4: Vergraven gronden
Kaart 5: Archeologie; inventarisatie
Kaart 6: Archeologie: beleid
Kaart 7: Cultuurhistorie; Rijksmonumenten, Provinciale Monumenten, MIP-panden, BAG
Kaart 8: Cultuurhistorie; Cultuurhistorische waarden provincie Noord-Holland
Kaart 9: Cultuurhistorie; Erfgoedatlas

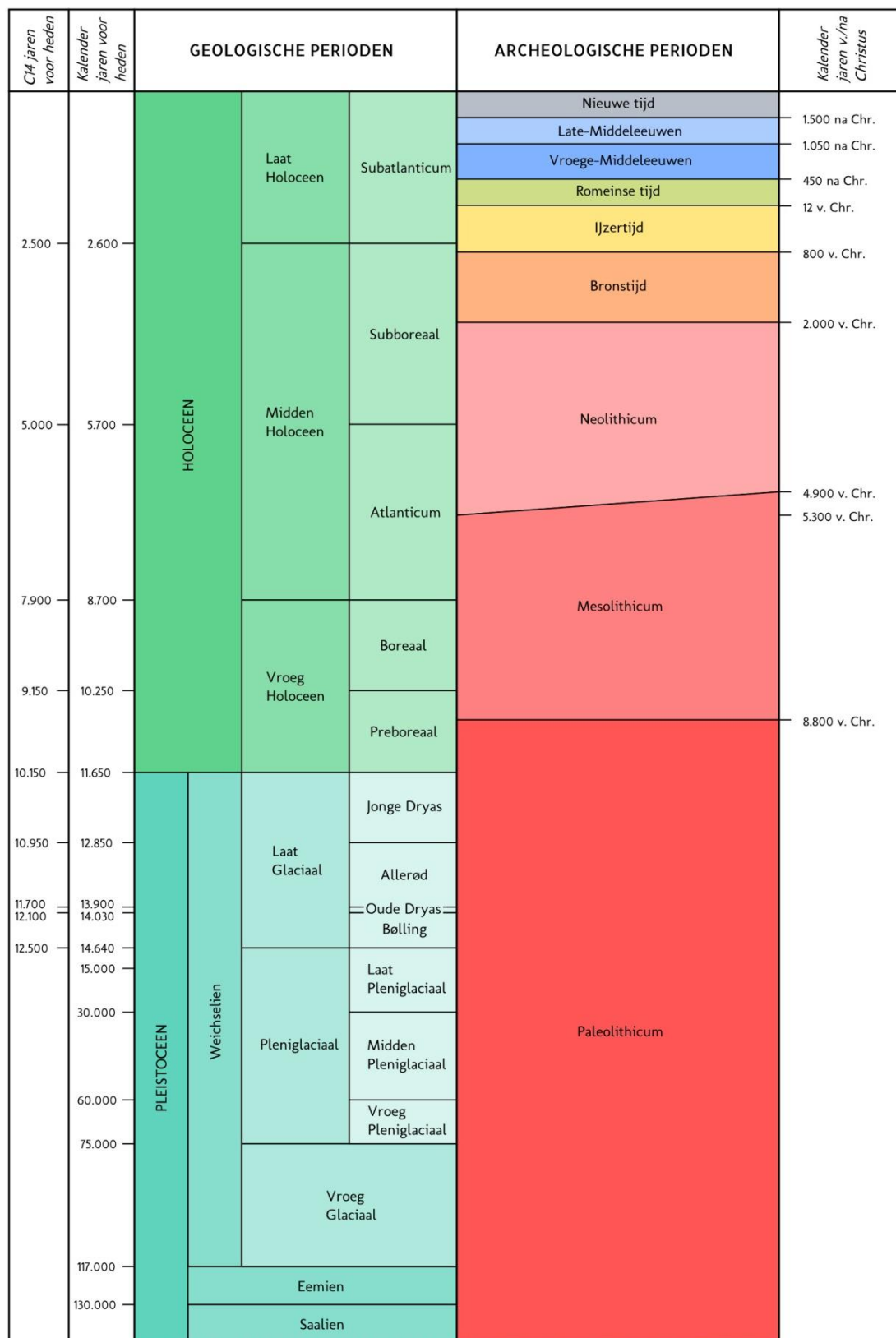
This text was set using the following freely available font software:

Allerta	Copyright (c) 2010, Matt McInerney (http://pixelspread.com), with Reserved Font Name Allerta.
Inconsolata_dz	Copyright (c) 2006, Raph Levien (http://www.levien.com), with Reserved Font Name <Inconsolata>. Copyright (c) 2009, David Zhou (http://blog.nodnod.net/) with Reserved Font Name <Inconsolata_dz>.
Molengo_Vestigia	Copyright (c) 2007, Denis Moyogo Jacquerye, with Reserved Font Name <Molengo>. Copyright (c) 2011, Vestigia BV Archeologie & Cultuurhistorie (www.vestigia.nl), with Reserved Font Name <Molengo_Vestigia>; available at www.vestigia.nl/fonts .

This Font Software is licensed under the SIL Open Font License, Version 1.1.
The license is available with a FAQ at: <http://scripts.sil.org/OFL>

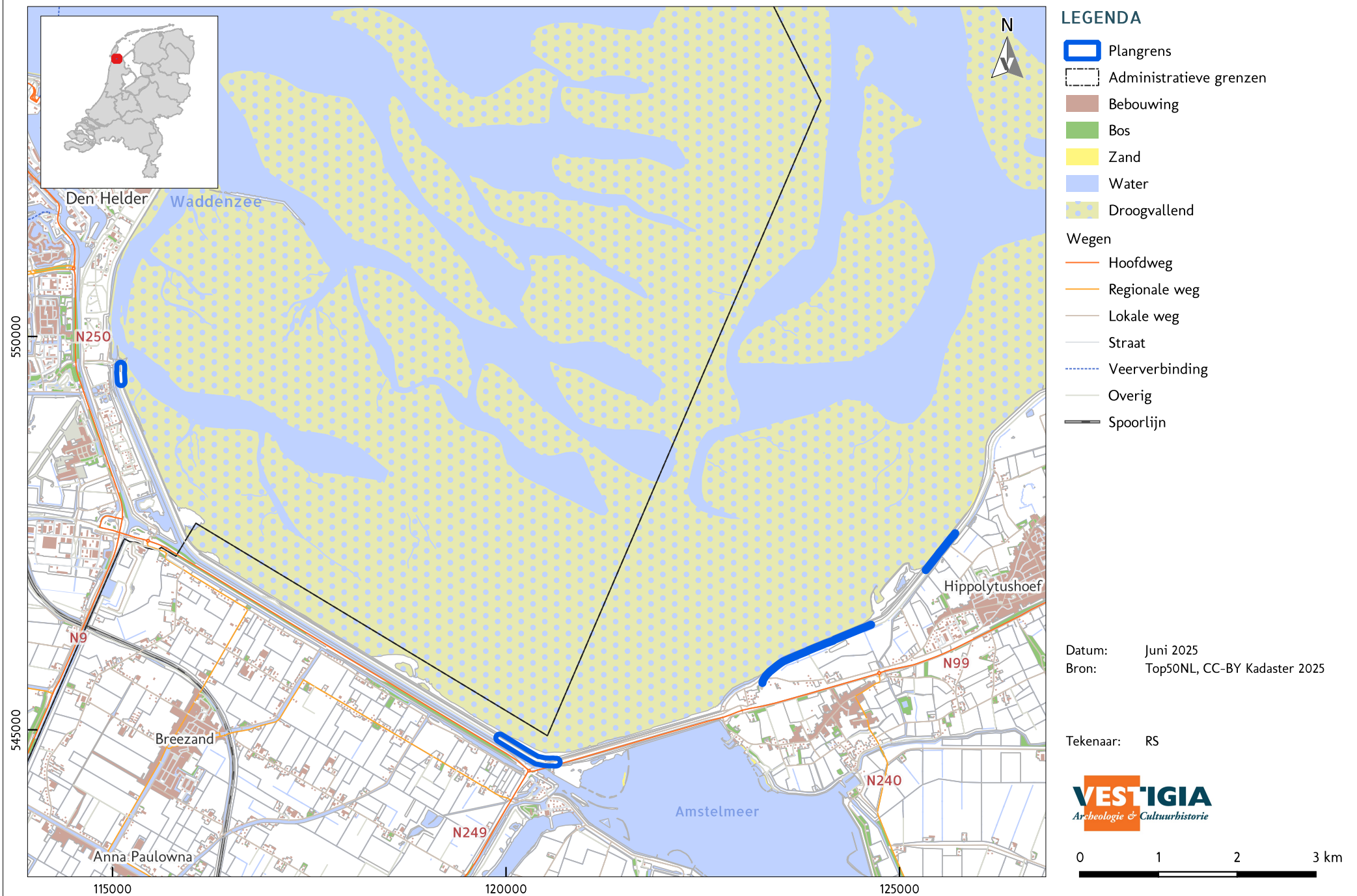
Bijlage 1 Overzicht van archeologische en geologische perioden

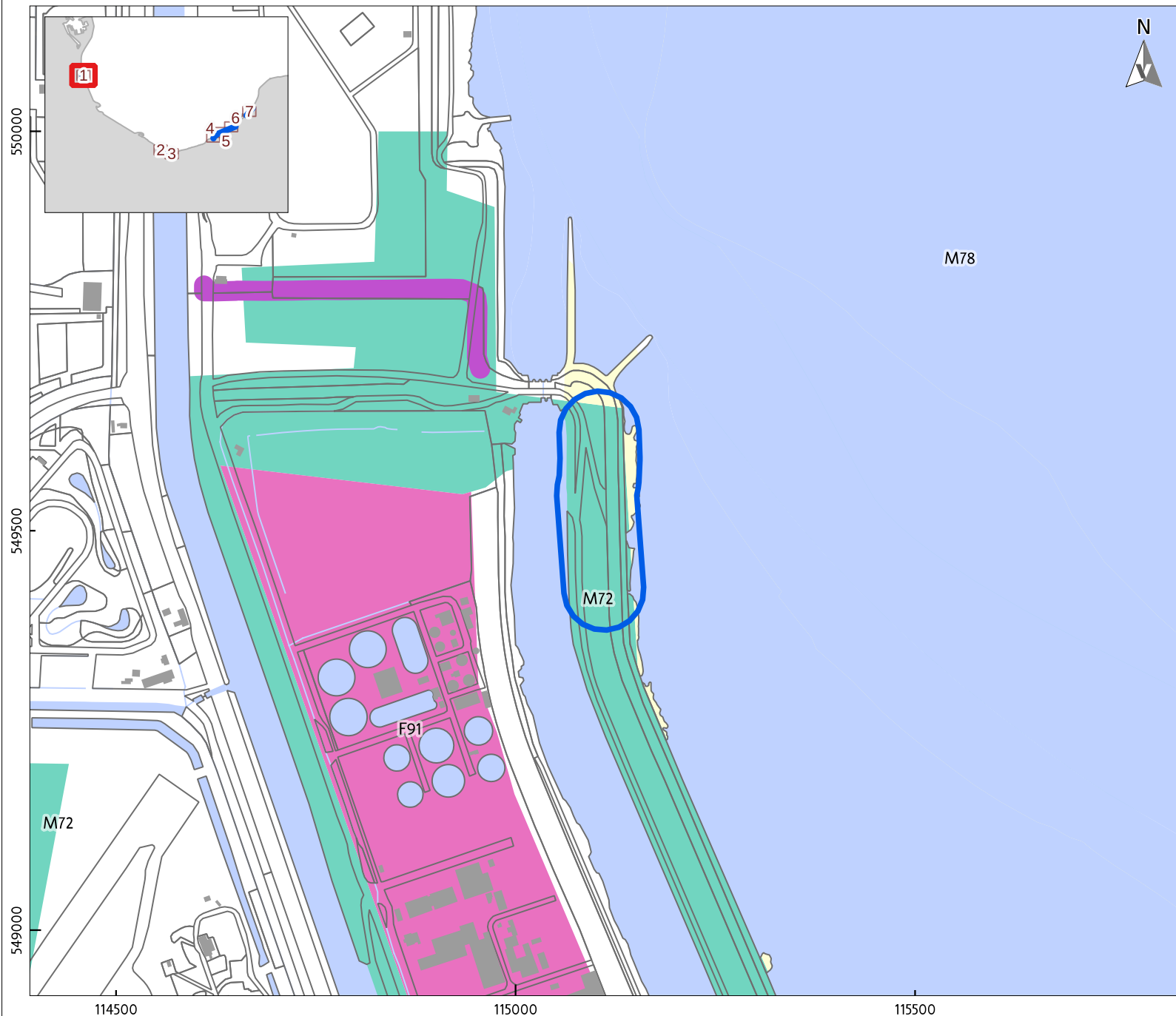
C14 ouderdommen en gekalibreerde ouderdommen van het Holocene volgens Van Geel et al. (1980/1981). C14 ouderdom van het Laat Glaciaal volgens Hoek (2001/2008) en gekalibreerde ouderdommen van het Laat Glaciaal volgens Rasmussen et al. (2006). Overige pleistocene chronostratigrafie volgens Westerhoff et al. (2003). Archeologische perioden van de prehistorie volgens Louwe Kooijmans et al. (2005) en overige archeologische perioden volgens Archis.

Periode	Van - tot
Vroeg Paleolithicum	Tot 300.000 voor Chr.
Midden Paleolithicum	300.000 voor Chr. - 35.000 voor Chr.
Laat Paleolithicum	35.000 voor Chr. - 8800 voor Chr.
Vroeg Mesolithicum	8800 voor Chr. - 7100 voor Chr.
Midden Mesolithicum	7100 voor Chr. - 6450 voor Chr.
Laat Mesolithicum	6450 voor Chr. - 4900 voor Chr.
Vroeg Neolithicum	5300 voor Chr. - 4200 voor Chr.
Midden Neolithicum	4200 voor Chr. - 2850 voor Chr.
Laat Neolithicum	2850 voor Chr. - 2000 voor Chr.
Vroege Bronstijd	2000 voor Chr. - 1800 voor Chr.
Midden Bronstijd	1800 voor Chr. - 1100 voor Chr.
Late Bronstijd	1100 voor Chr. - 800 voor Chr.
Vroege IJzertijd	800 voor Chr. - 500 voor Chr.
Midden IJzertijd	500 voor Chr. - 250 voor Chr.
Late IJzertijd	250 voor Chr. - 12 voor Chr.
Vroeg Romeinse Tijd	12 voor Chr. - 70 na Chr.
Midden Romeinse Tijd	70 na Chr. - 270 na Chr.
Laat Romeinse Tijd	270 na Chr. - 450 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450 na Chr. - 1050 na Chr.
Late Middeleeuwen	1050 na Chr. - 1500 na Chr.
Nieuwe Tijd A	1500 na Chr. - 1650 na Chr.
Nieuwe Tijd B	1650 na Chr. - 1850 na Chr.
Nieuwe Tijd C	1850 na Chr. - 1950 na Chr.

LIGGING PLANGEBIED

NATUURLIJK LANDSCHAP; GEOMORFOLOGIE (1 / 7)

LEGENDA

Plangebied

Bebouwing

Water

Overige topografie

Geomorfologie

F91 - Plateau-achtige storthoop, opgehoogd of opgespoten terrein, of kunstmatig eiland

M72 - Vlakte van getij-afzettingen

M78 - Strandvlakte, zandplaat of slik

Dijk

Water

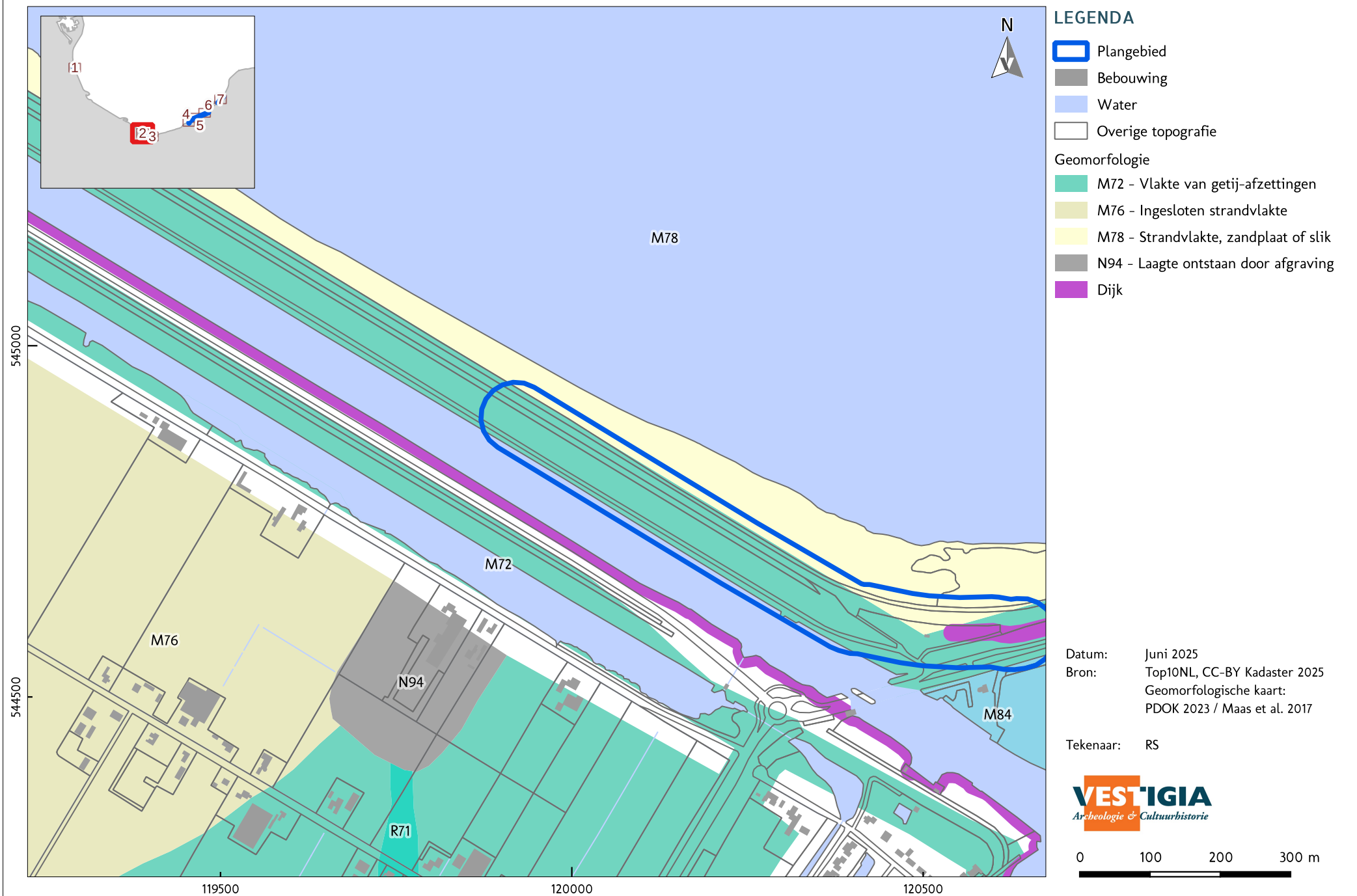
Datum: Juni 2025
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2025
Geomorfologische kaart:
PDOK 2023 / Maas et al. 2017

Tekenaar: RS

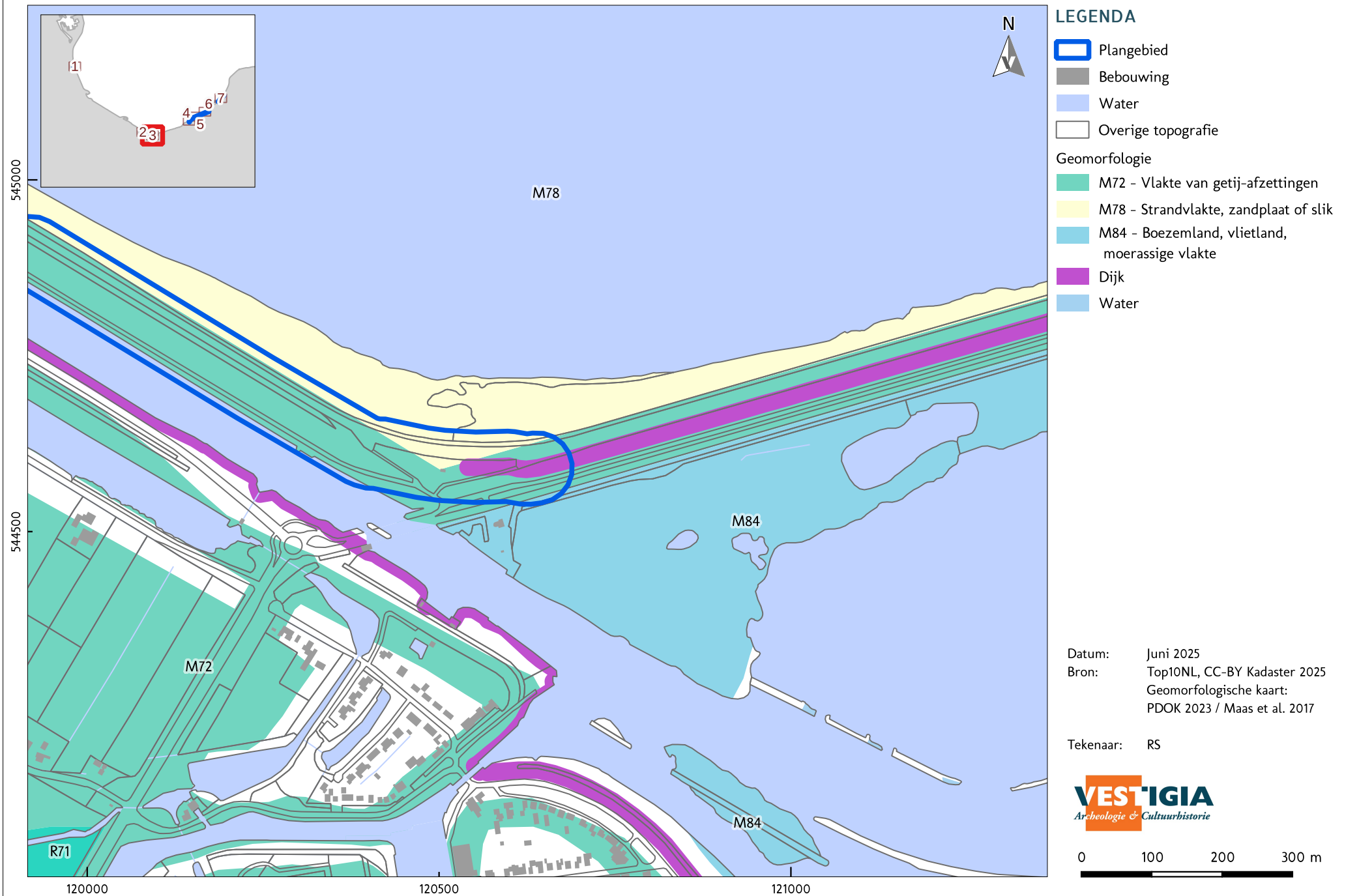
VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

0 100 200 300 m

NATUURLIJK LANDSCHAP; GEOMORFOLOGIE (2 / 7)

NATUURLIJK LANDSCHAP; GEOMORFOLOGIE (3 / 7)

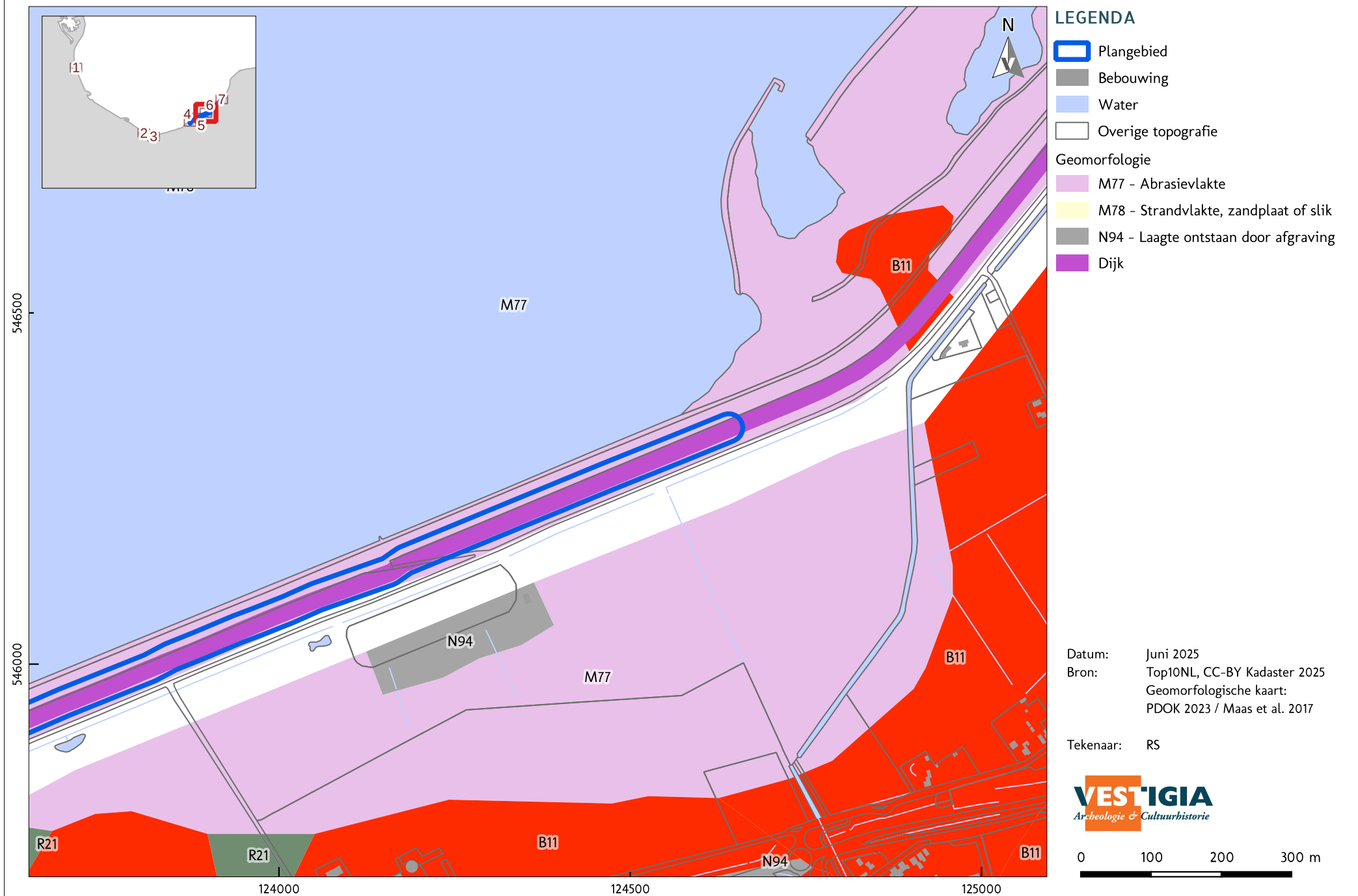
NATUURLIJK LANDSCHAP; GEOMORFOLOGIE (4 / 7)

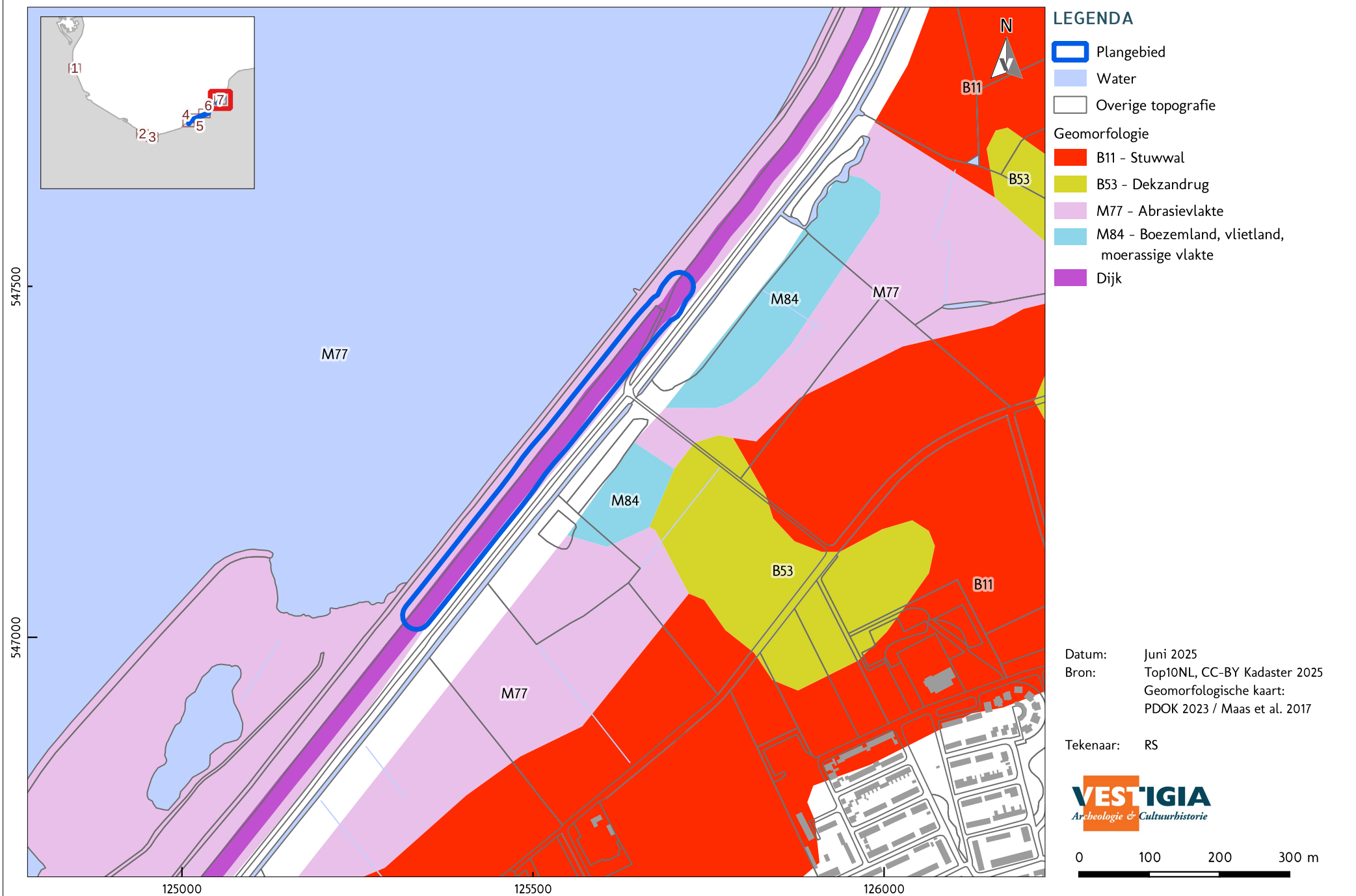
NATUURLIJK LANDSCHAP; GEOMORFOLOGIE (5 / 7)

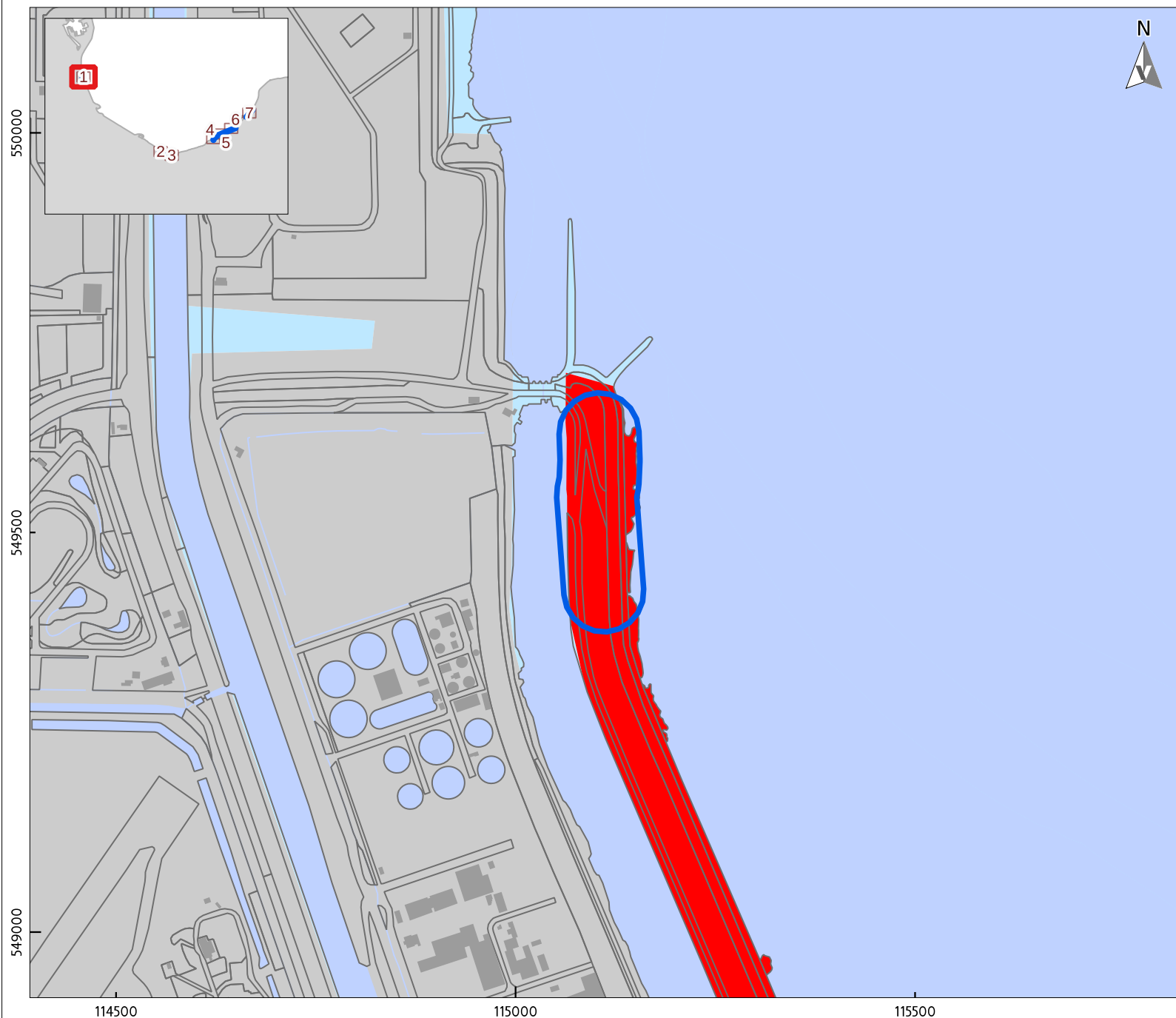
NATUURLIJK LANDSCHAP; GEOMORFOLOGIE (6 / 7)

NATUURLIJK LANDSCHAP; GEOMORFOLOGIE (7 / 7)

NATUURLIJK LANDSCHAP; BODEM (1 / 7)

LEGENDA

- Plangebied
- Bebouwing
- Water
- Overige topografie
- Dijk
- Water
- Bebouwd gebied

Datum: Juni 2025
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2025
Bodemkaart (BRO); PDOK 2023

Tekenaar: RS

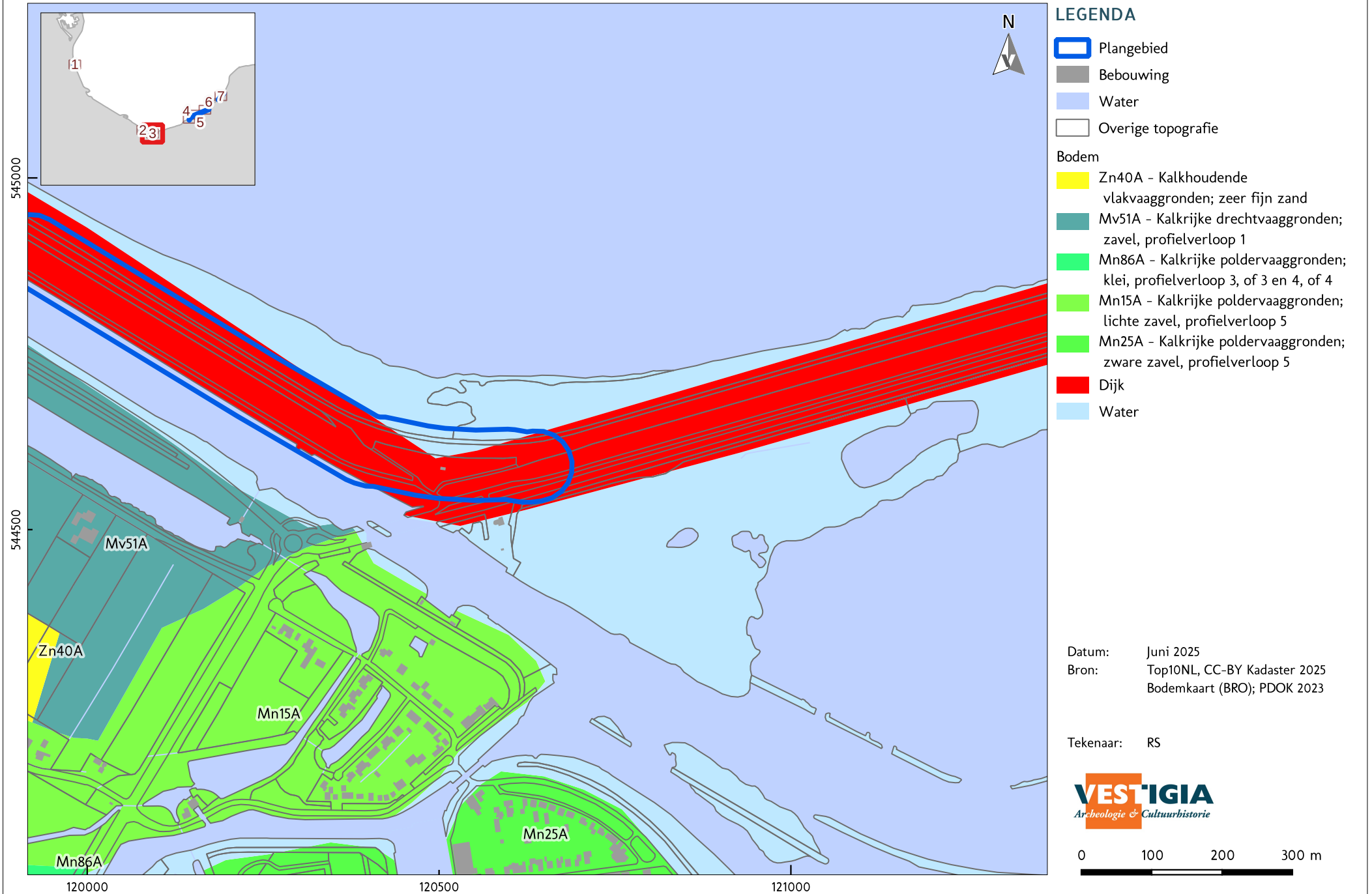
VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

0 100 200 300 m

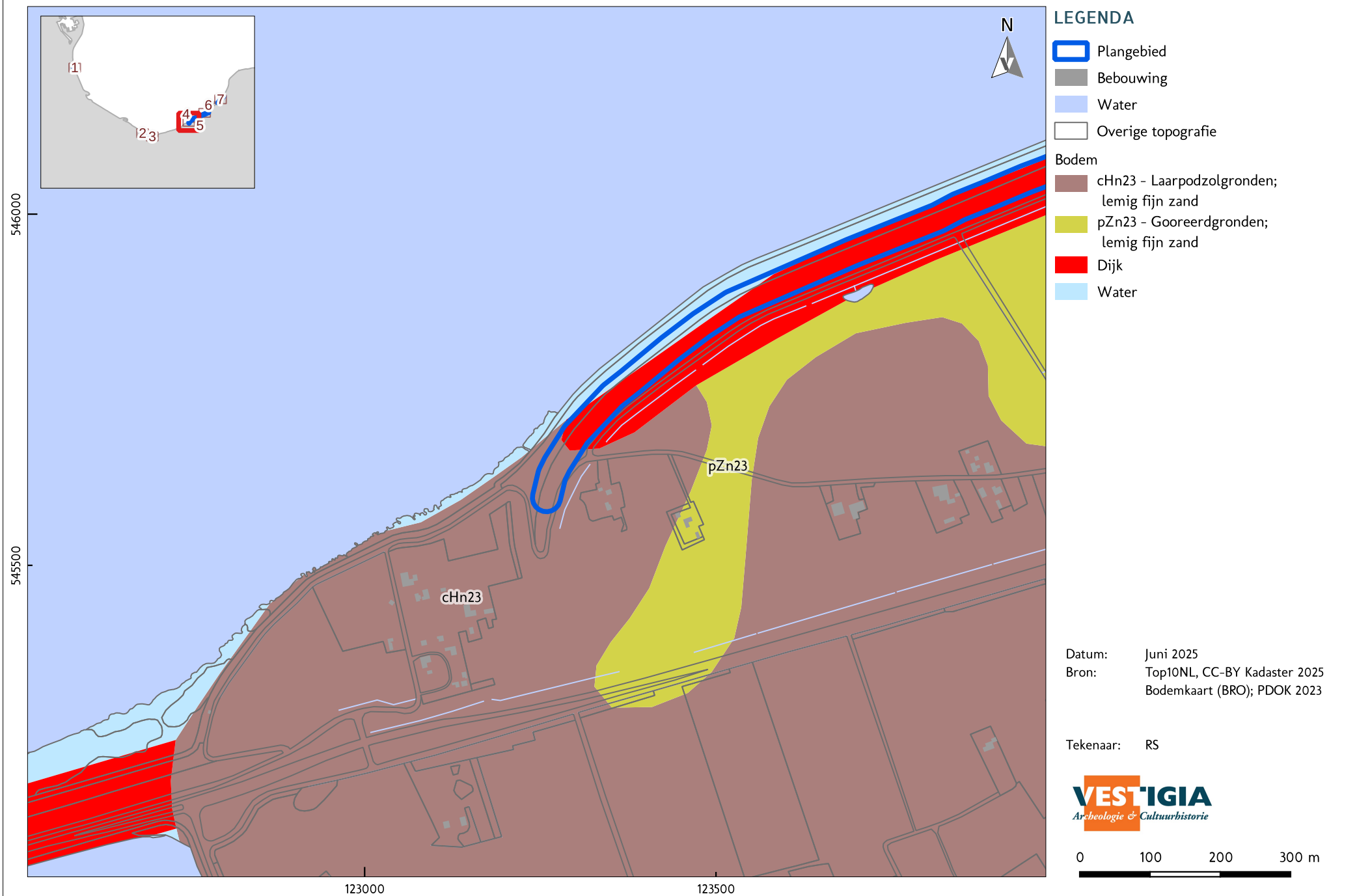
NATUURLIJK LANDSCHAP; BODEM (2 / 7)

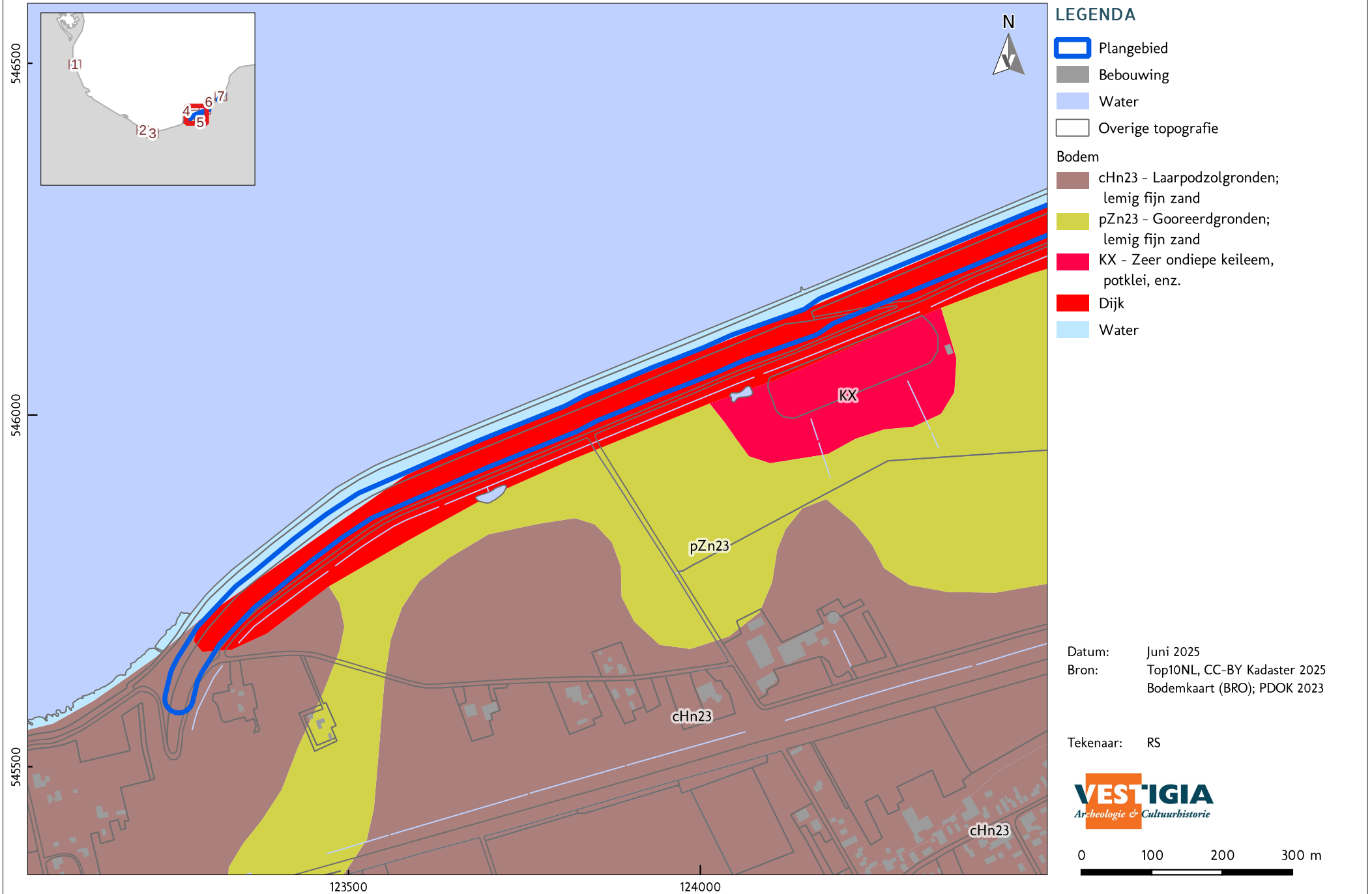
NATUURLIJK LANDSCHAP; BODEM (3 / 7)

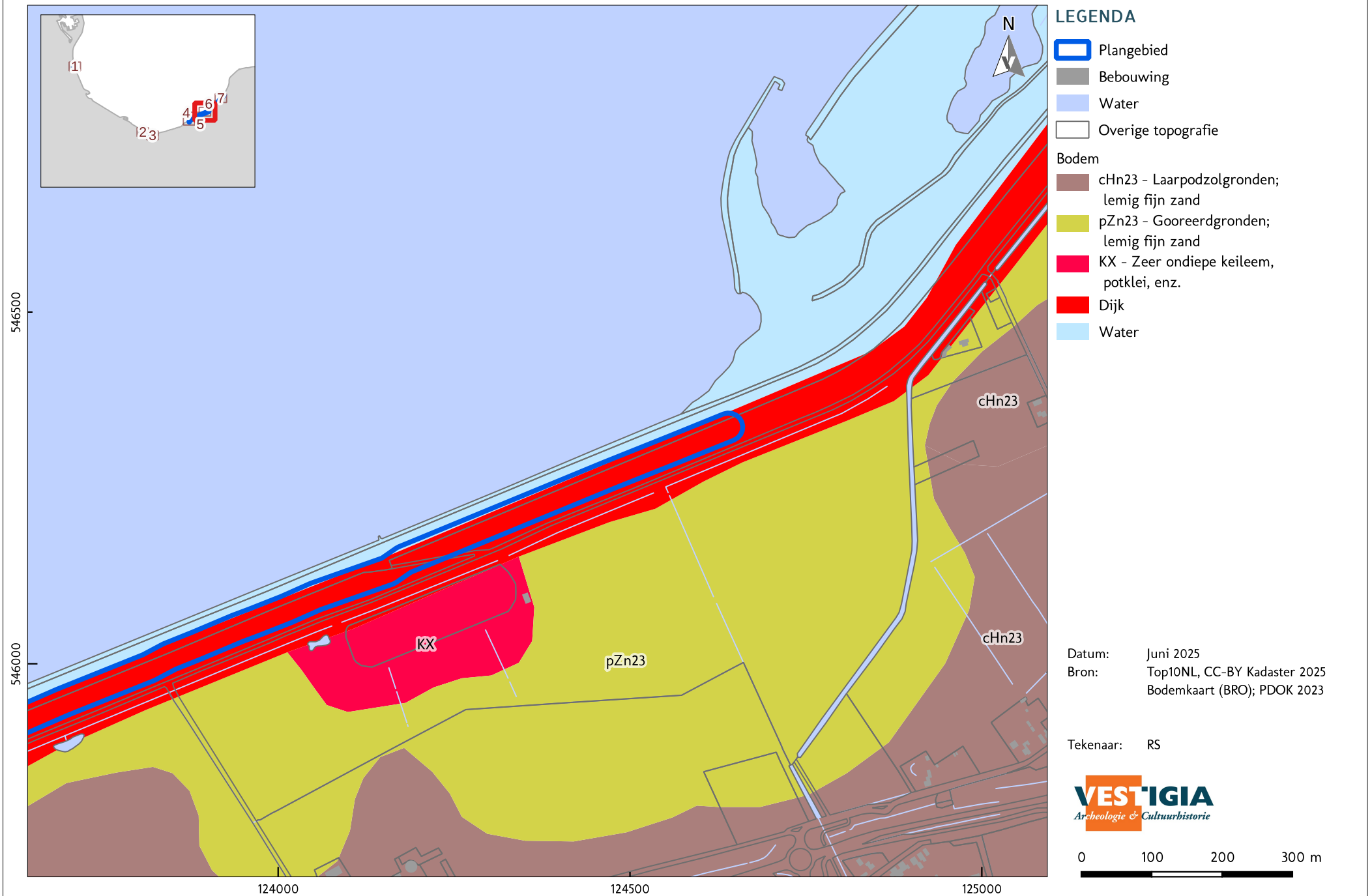
NATUURLIJK LANDSCHAP; BODEM (4 / 7)

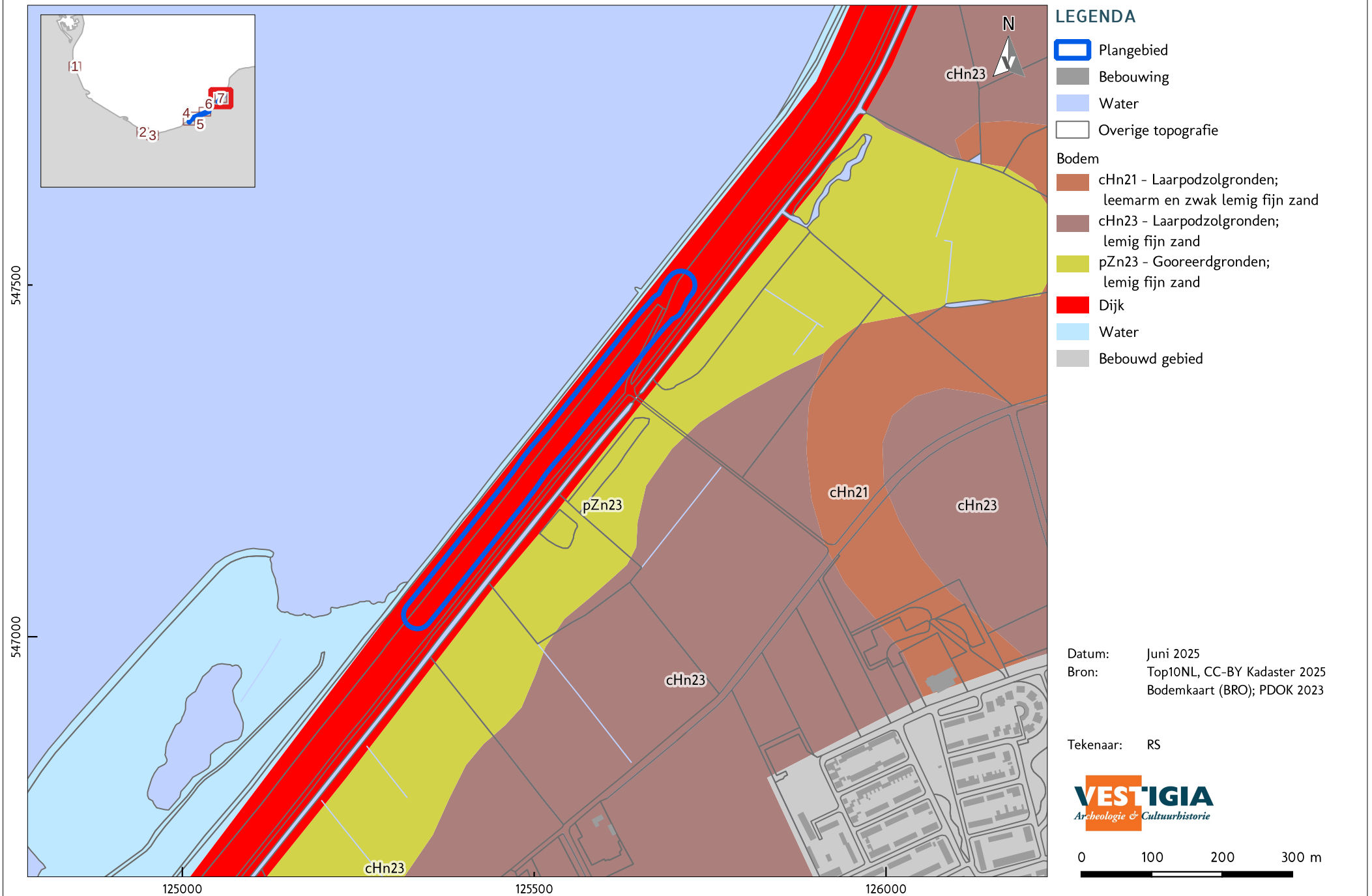
NATUURLIJK LANDSCHAP; BODEM (5 / 7)

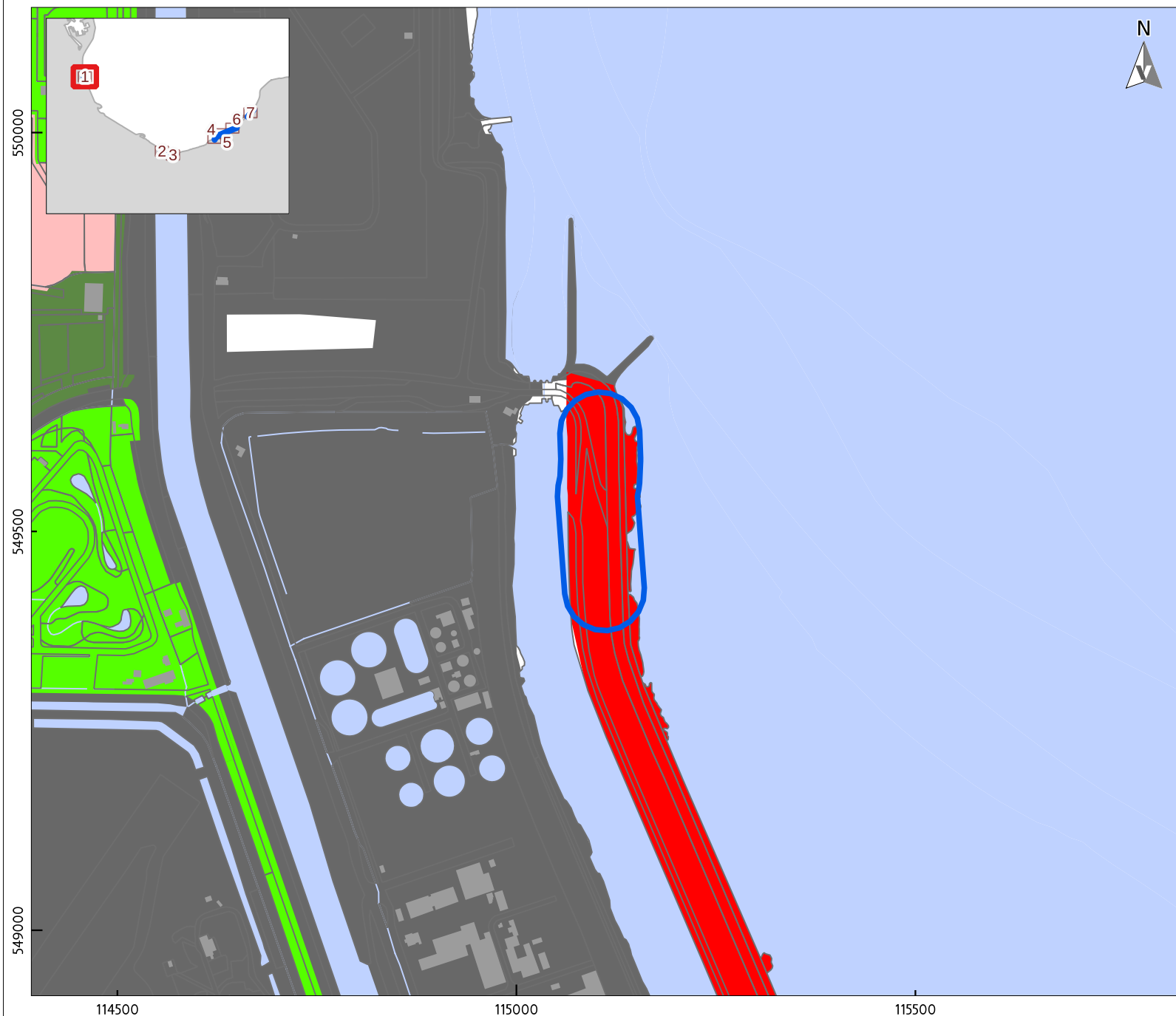
NATUURLIJK LANDSCHAP; BODEM (6 / 7)

NATUURLIJK LANDSCHAP; BODEM (7 / 7)

VERGRAVEN GRONDEN (1 / 7)

LEGENDA

- Plangebied
- Bebouwing
- Water
- Overige topografie
- Dijk en kade
- Sport en recreatie
- Park en plantsoen
- Vergraven
- Bebouwing

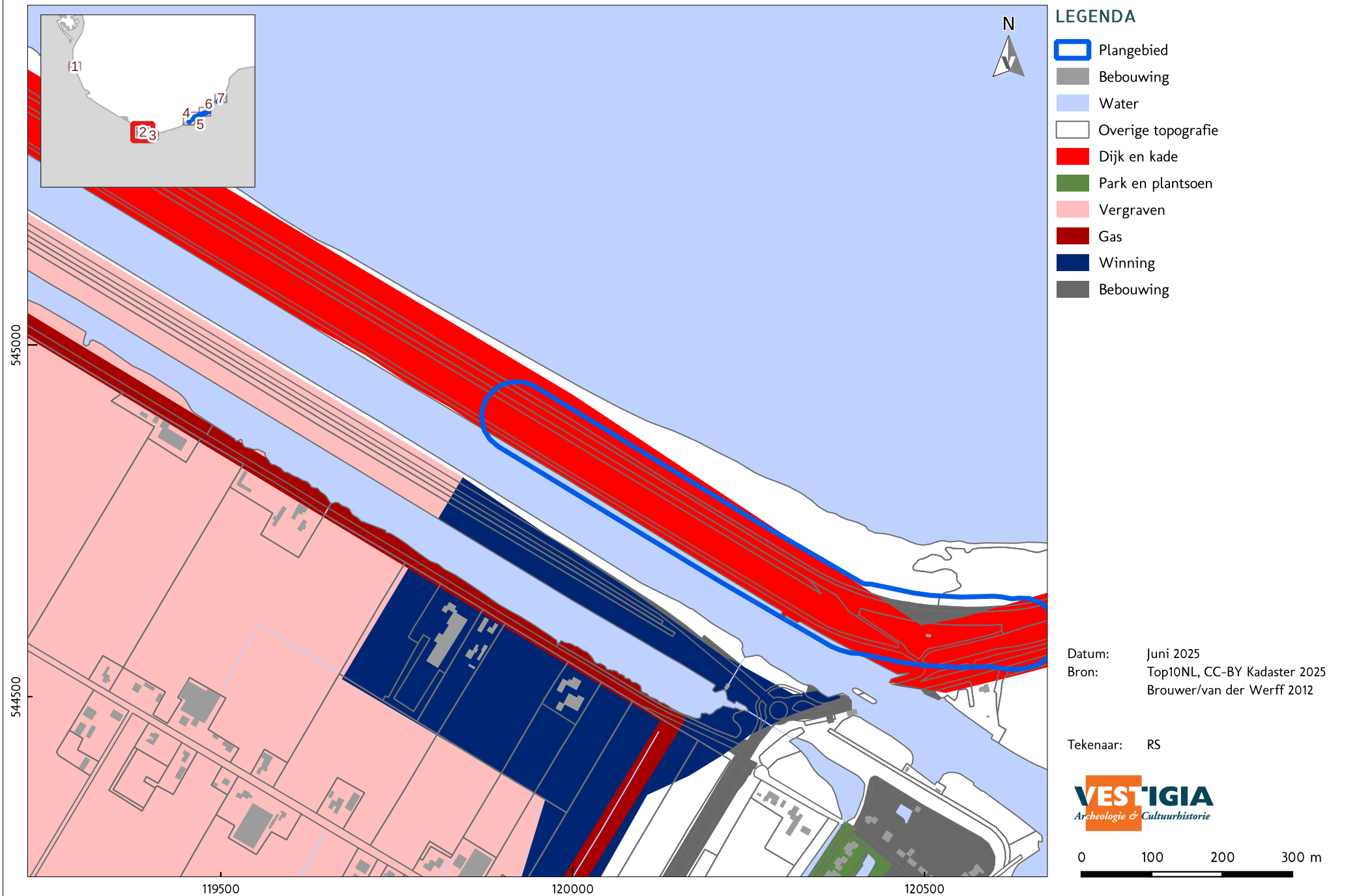
Datum: Juni 2025
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2025
Brouwer/van der Werff 2012

Tekenaar: RS

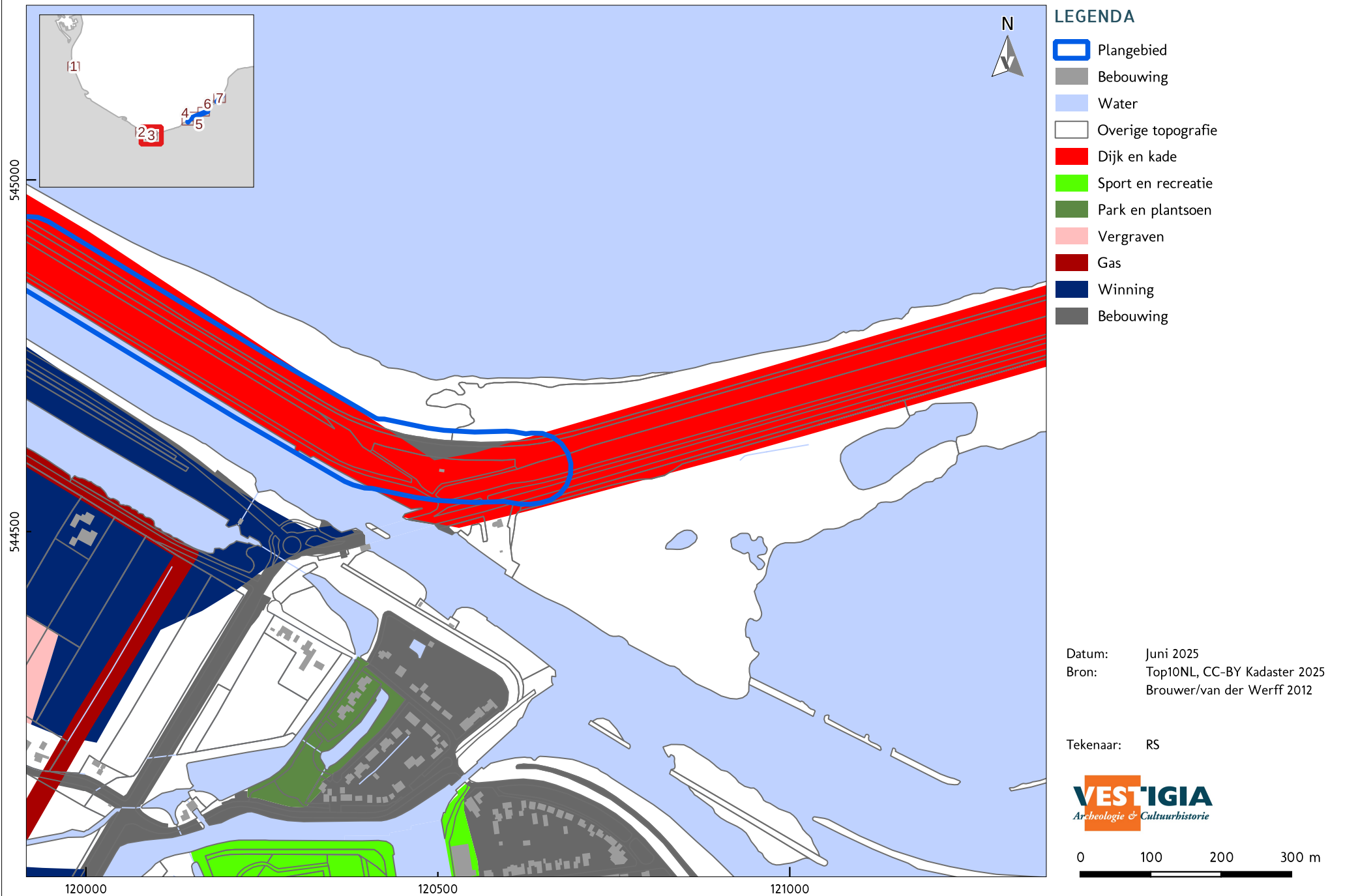
VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

0 100 200 300 m

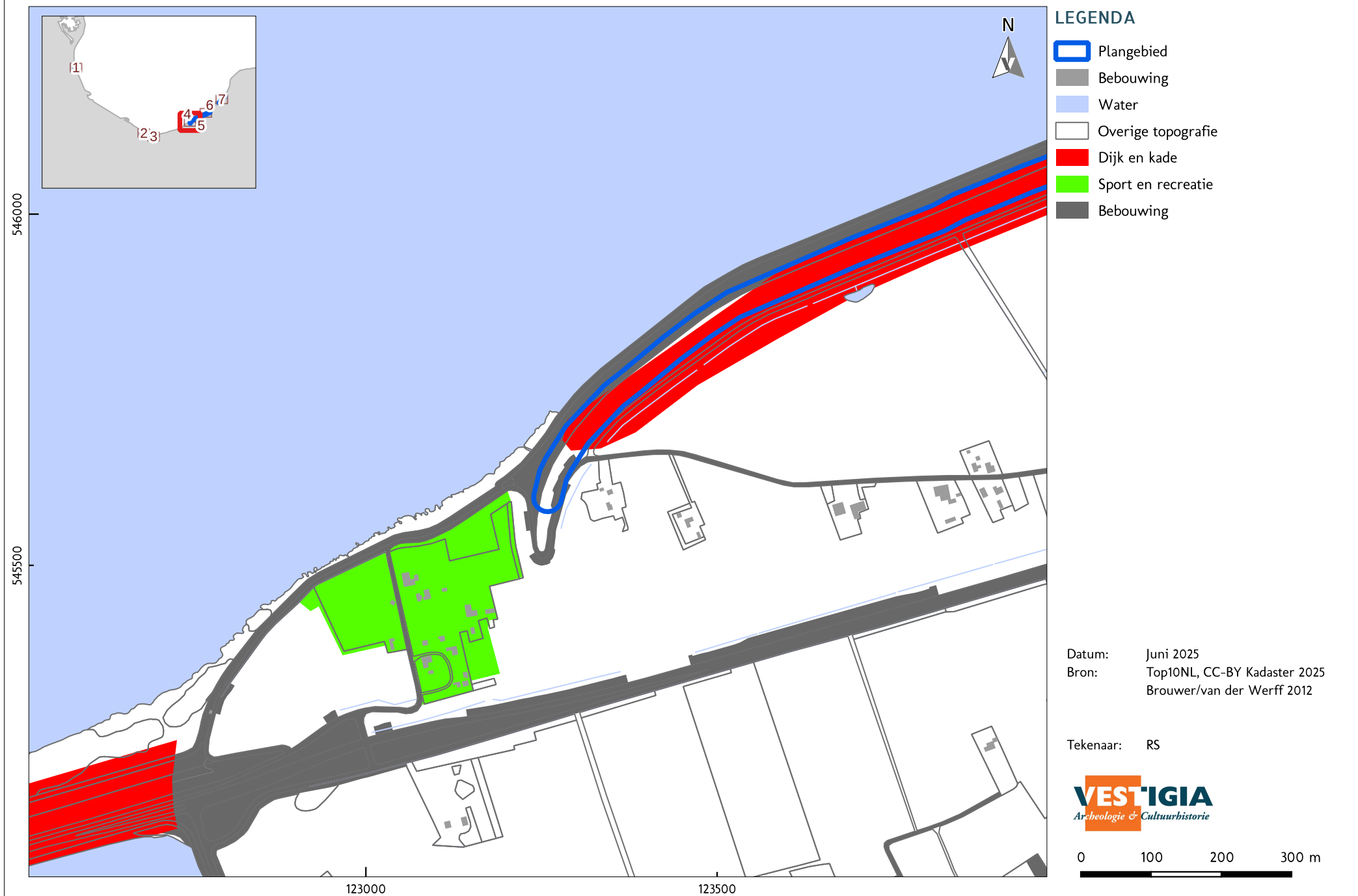
VERGRAVEN GRONDEN (2 / 7)

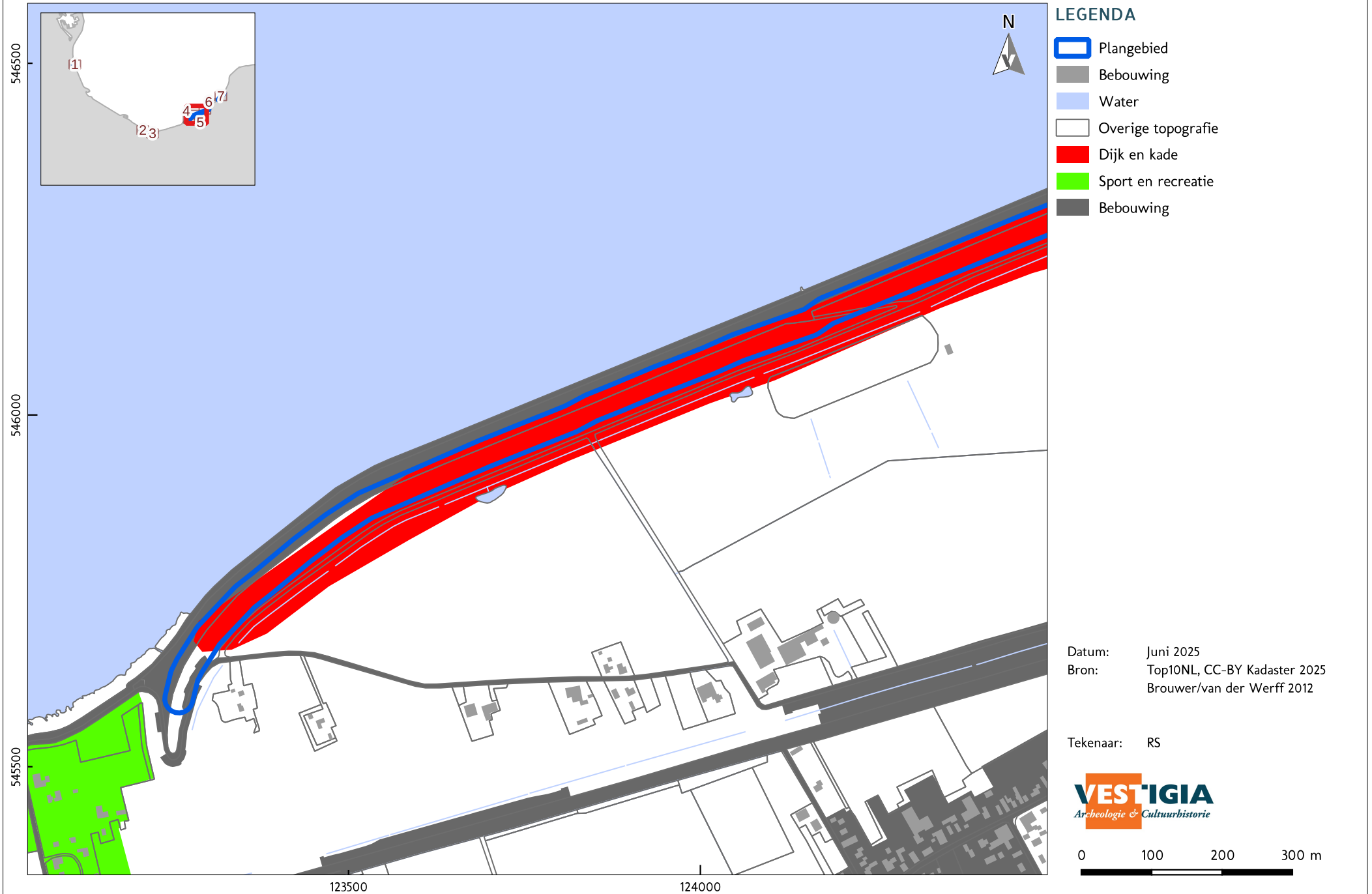
VERGRAVEN GRONDEN (3 / 7)

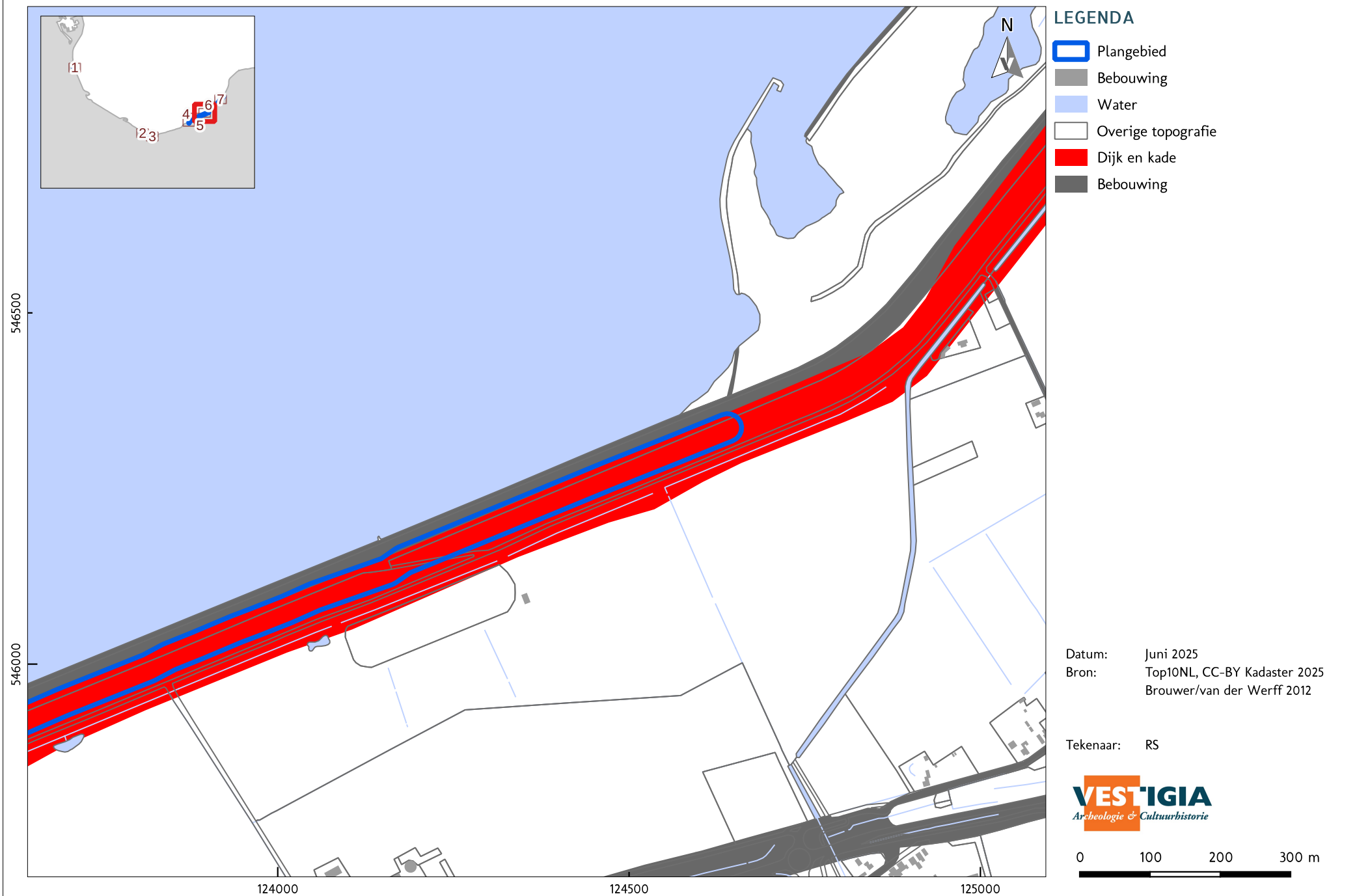
VERGRAVEN GRONDEN (4 / 7)

VERGRAVEN GRONDEN (5 / 7)

VERGRAVEN GRONDEN (6 / 7)

VERGRAVEN GRONDEN (7 / 7)

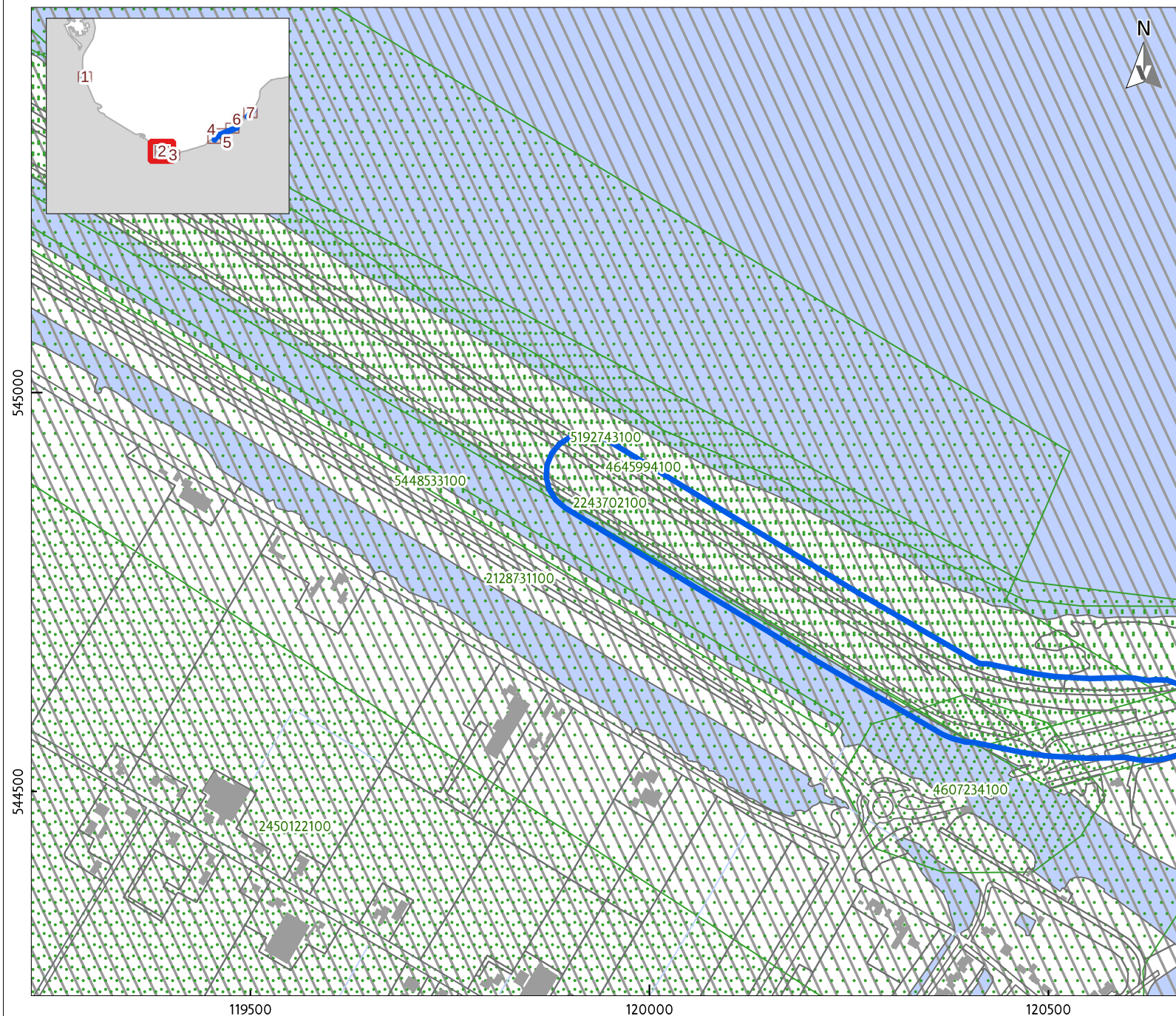
- Plangebied
- Vondstlocaties
 - Losse vondstlocatie
- Onderzoeken
 - Archeologisch: bureauonderzoek

Datum: Juni 2025
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2025
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2025
Monumenten, RCE 2014
Tekenaar: RS

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

ARCHEOLOGIE; INVENTARISATIE (2 / 7)

LEGENDA

Plangebied

Onderzoeken

Foutieve locatie: begeleiding
(Hippolytushoef?;
zaakidentificatienummer 2243702100)

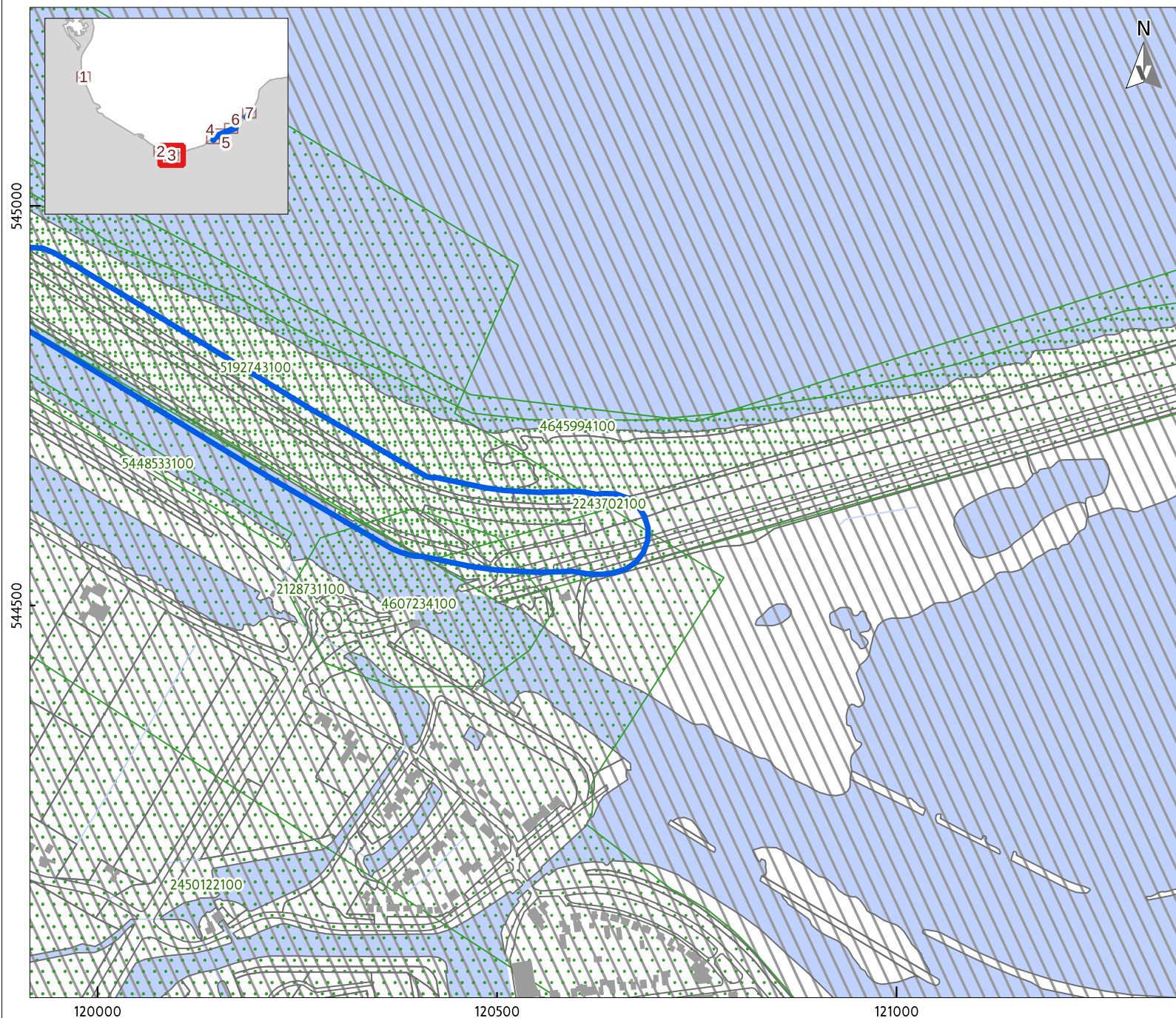
Archeologisch: bureauonderzoek

Datum: Juni 2025
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2025
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2025
Monumenten, RCE 2014
Tekenaar: RS

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

0 100 200 300 m

ARCHEOLOGIE; INVENTARISATIE (3 / 7)

LEGENDA

Plangebied

Onderzoeken

Foutieve locatie: begeleiding
(Hippolytushoef?;
zaakidentificatienummer 2243702100)

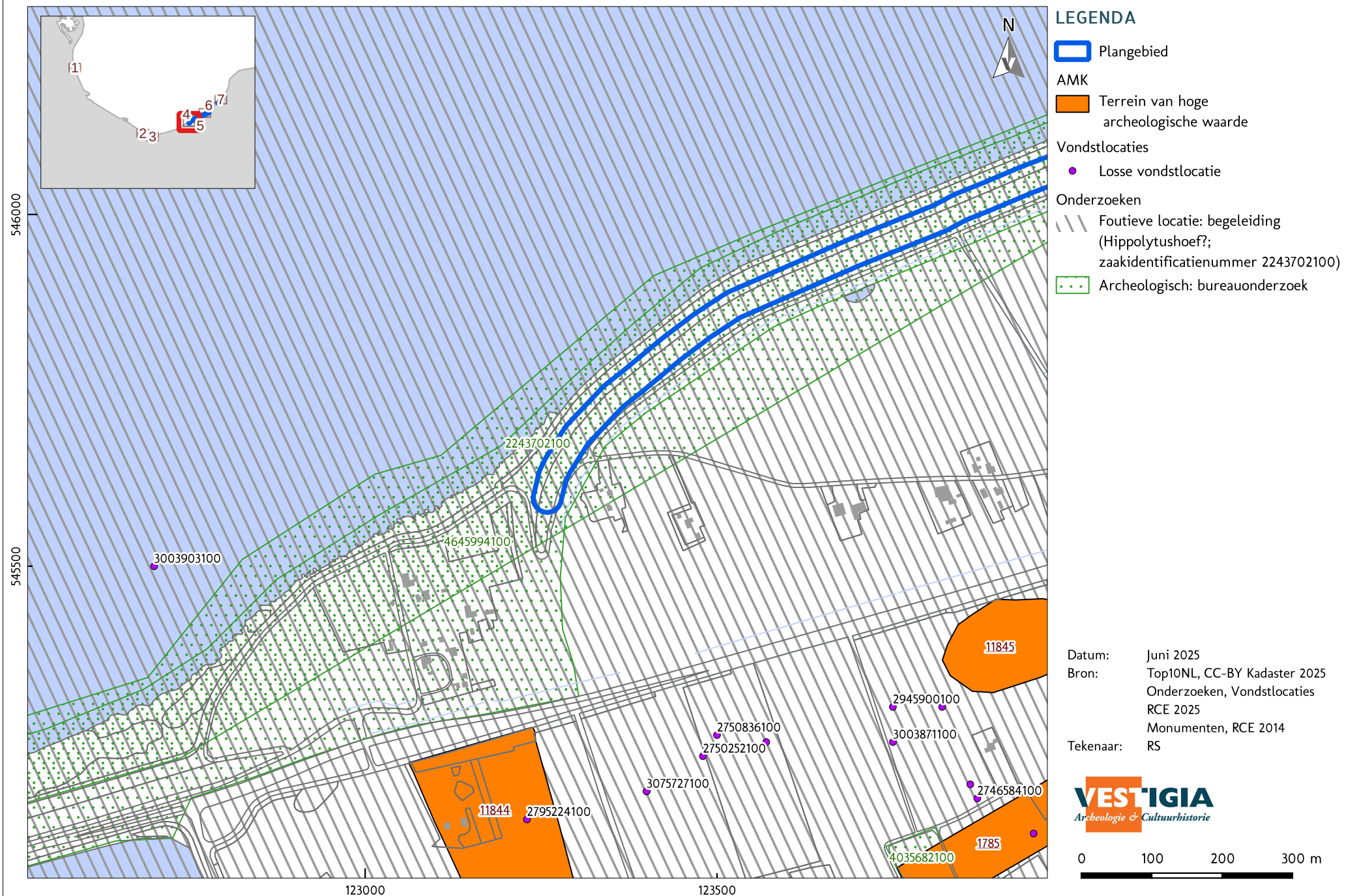
Archeologisch: bureauonderzoek

Datum: Juni 2025
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2025
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2025
Monumenten, RCE 2014
Tekenaar: RS

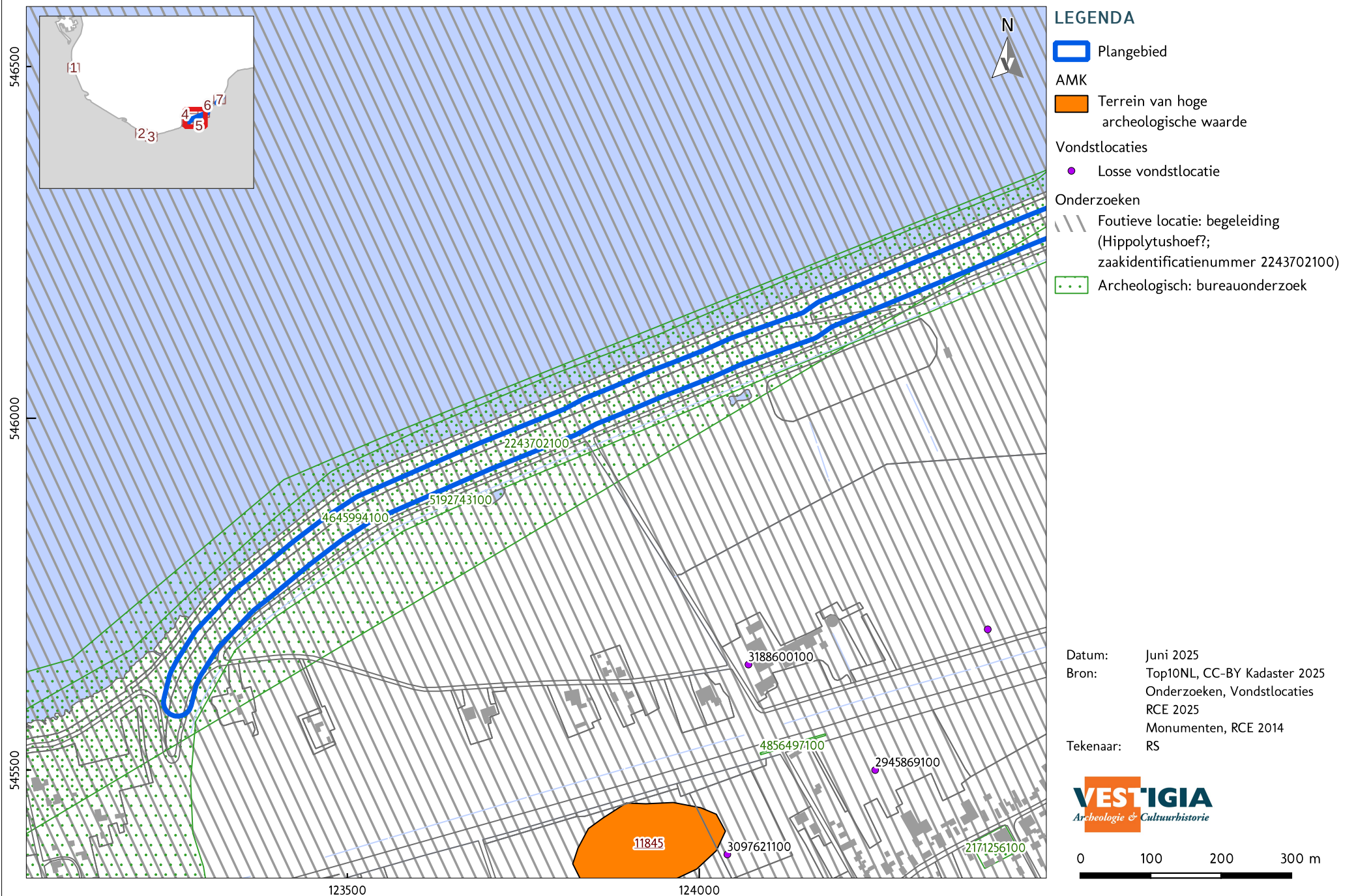
VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

0 100 200 300 m

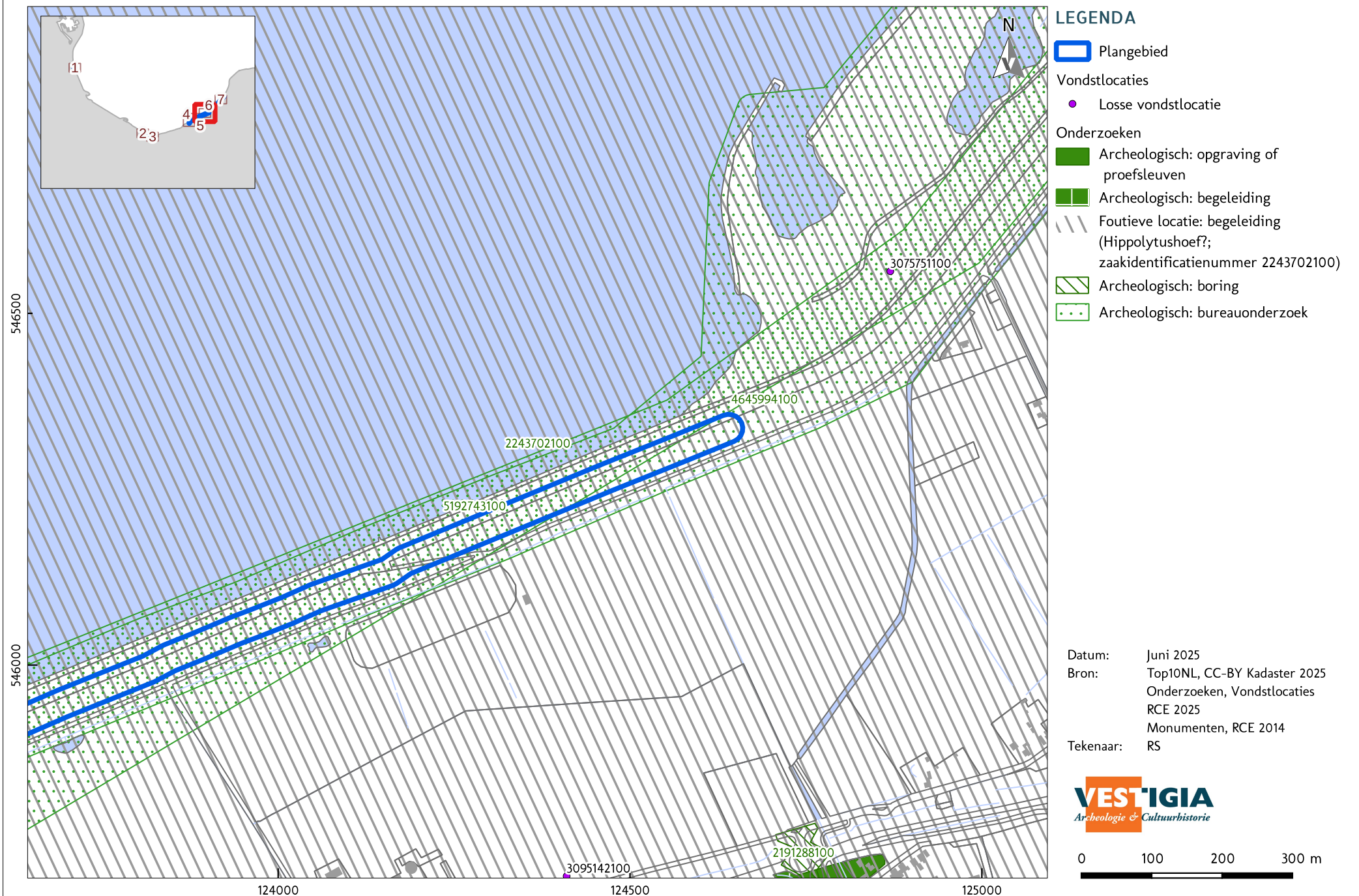
ARCHEOLOGIE; INVENTARISATIE (4 / 7)

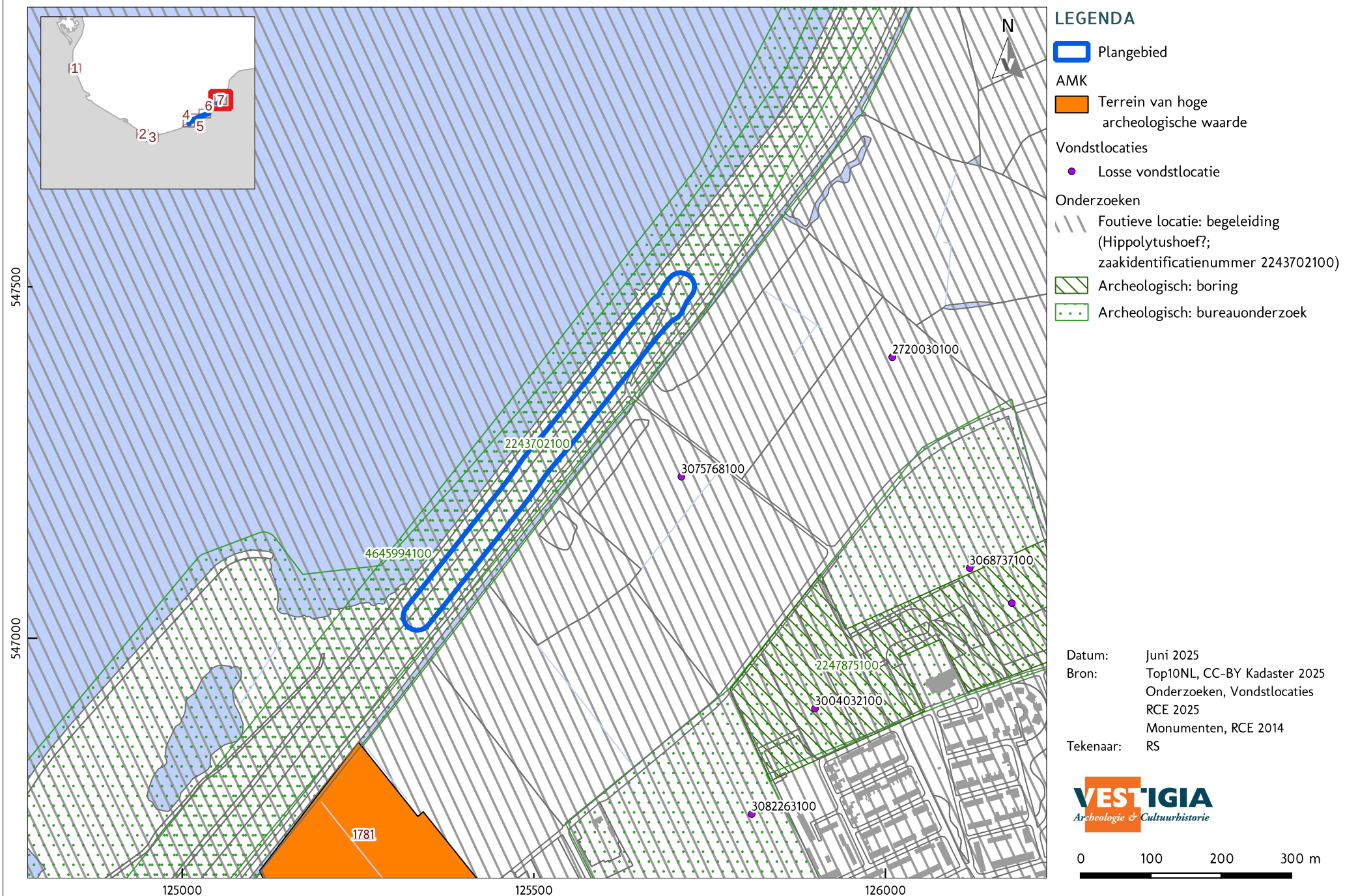
ARCHEOLOGIE; INVENTARISATIE (5 / 7)

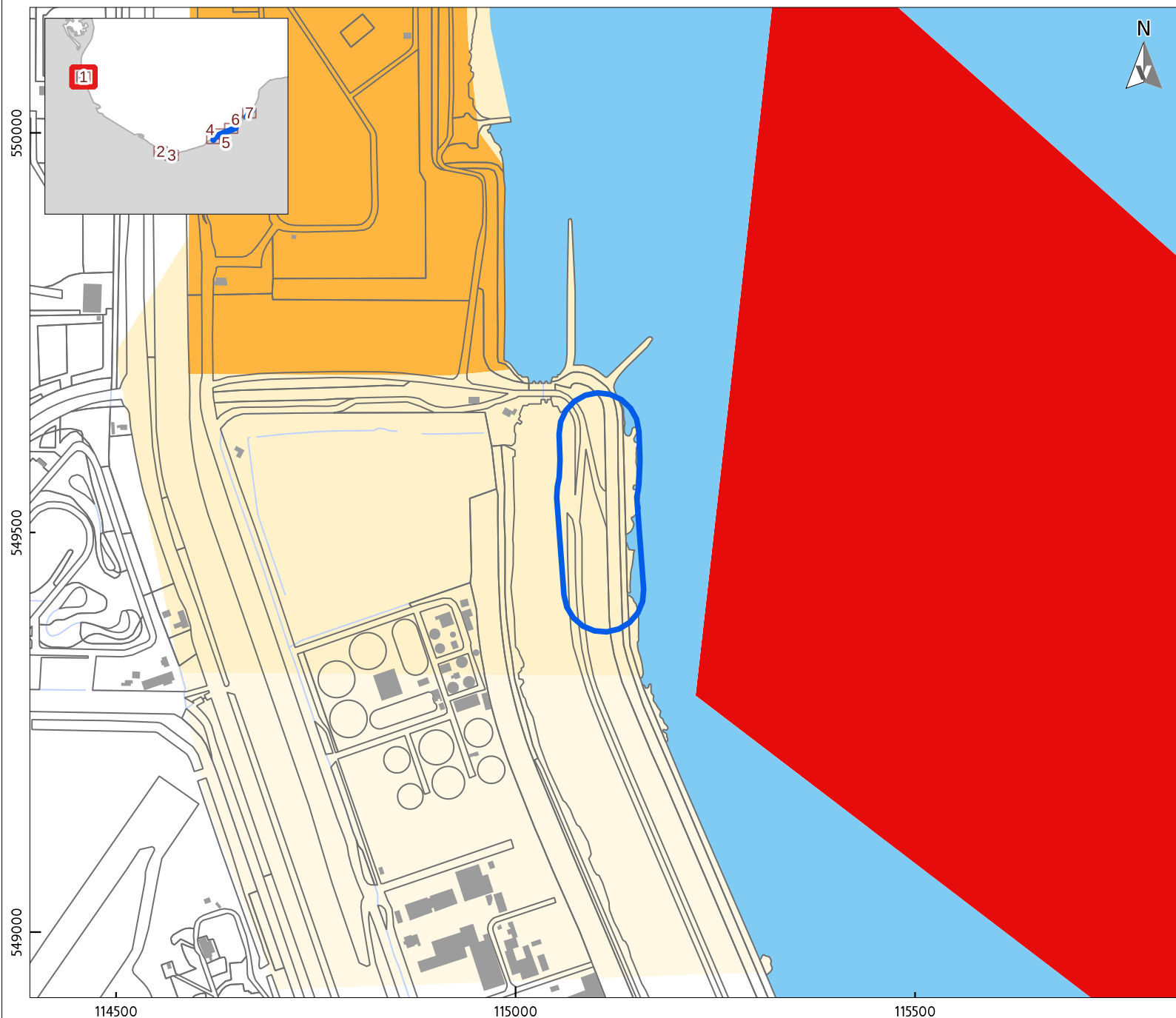
ARCHEOLOGIE; INVENTARISATIE (6 / 7)

ARCHEOLOGIE; INVENTARISATIE (7 / 7)

ARCHEOLOGIE; BELEID (1 / 7)

LEGENDA

- Plangebied
- Overige topografie
- Bebouwing

Den Helder:

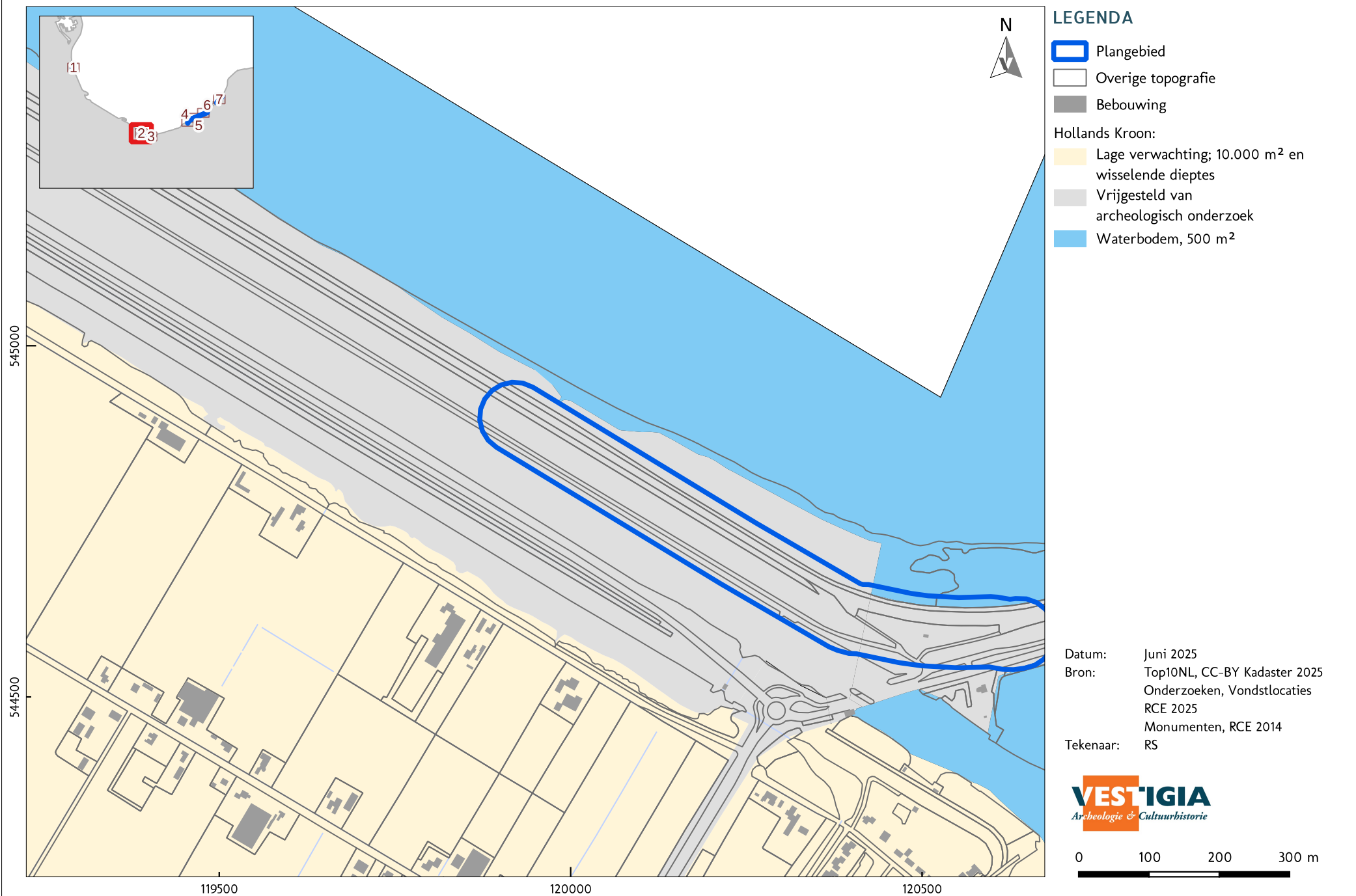
- Hoge archeologische waarde;
Bij 50 m² of meer en 35 cm of dieper:
archeologisch onderzoek
conform beleid
- Hoge archeologische verwachting;
Bij 200 m² of meer en 4 m of dieper:
archeologisch onderzoek
conform beleid
- Archeologische verwachting;
Bij 500 m² of meer en 3 m of dieper:
archeologisch onderzoek
conform beleid
- Archeologische verwachting;
Bij 500 m² of meer en 4 m of dieper:
archeologisch onderzoek
conform beleid
- Archeologische verwachting;
Bij 1000 m² of meer en
35 cm of dieper:
archeologisch onderzoek
conform beleid

Datum: Juni 2025
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2025
Onderzoeken, Vondstlocaties
RCE 2025
Monumenten, RCE 2014
Tekenaar: RS

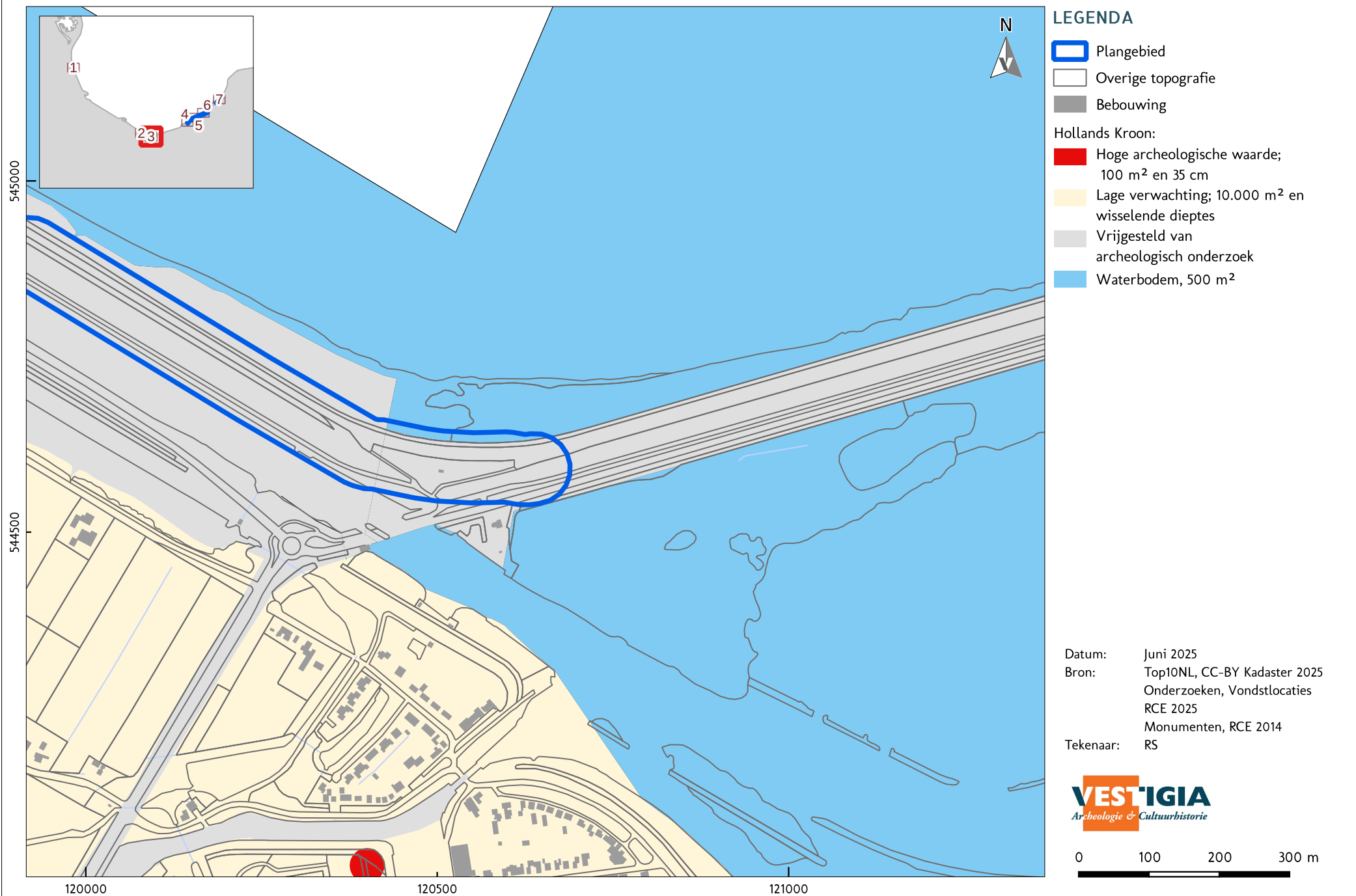
VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

0 100 200 300 m

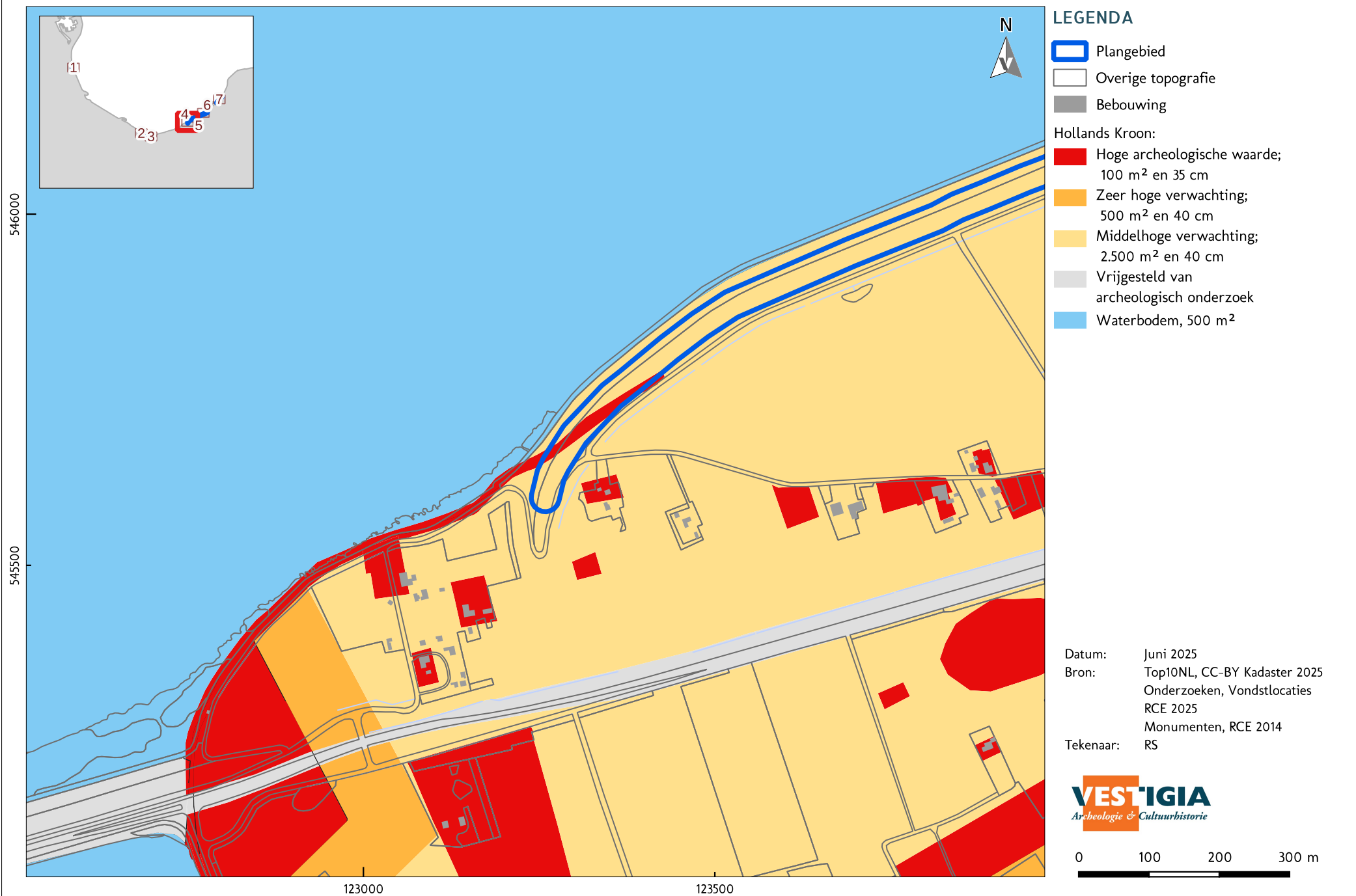
ARCHEOLOGIE; BELEID (2 / 7)

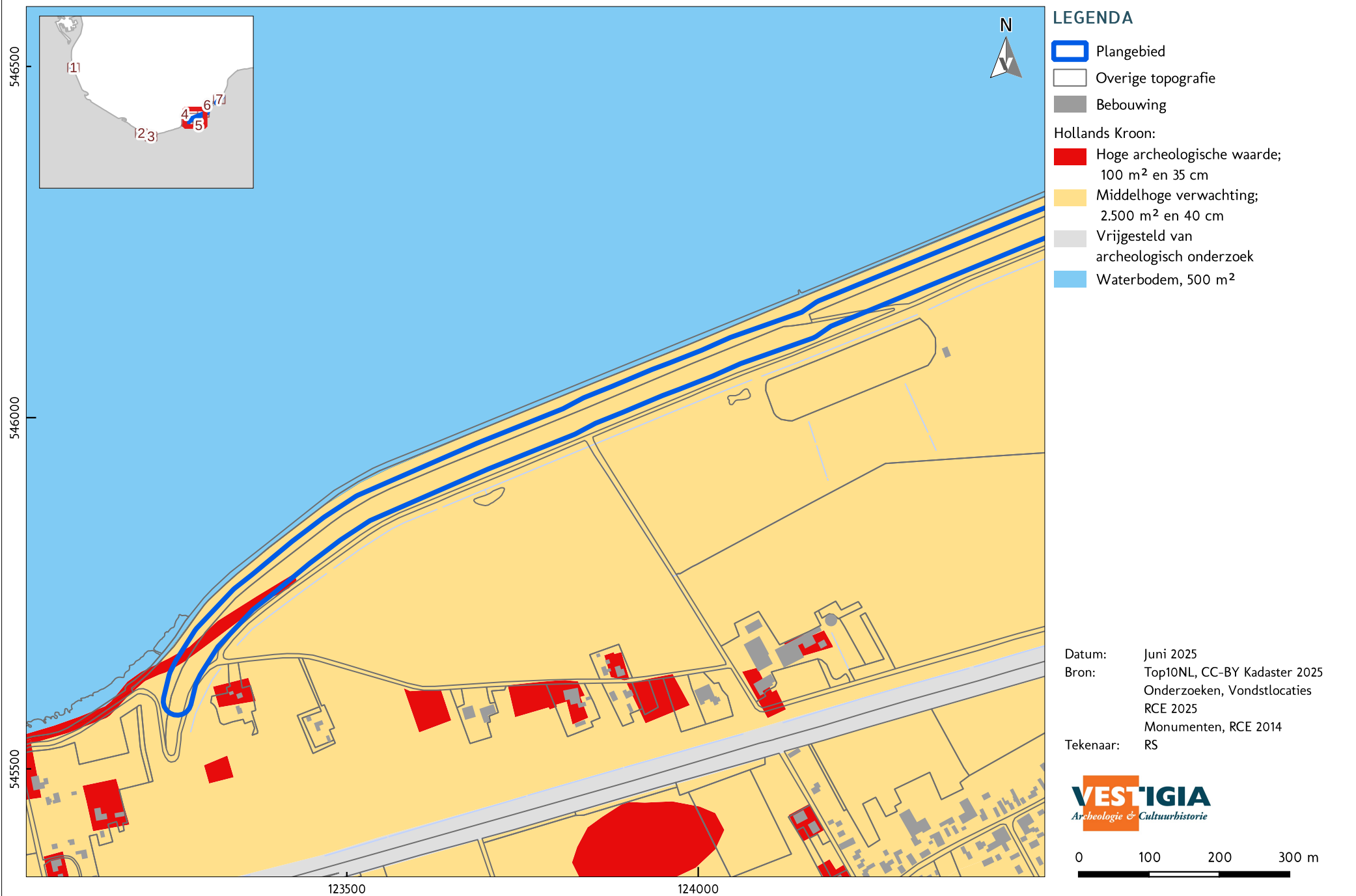
ARCHEOLOGIE; BELEID (3 / 7)

ARCHEOLOGIE; BELEID (4 / 7)

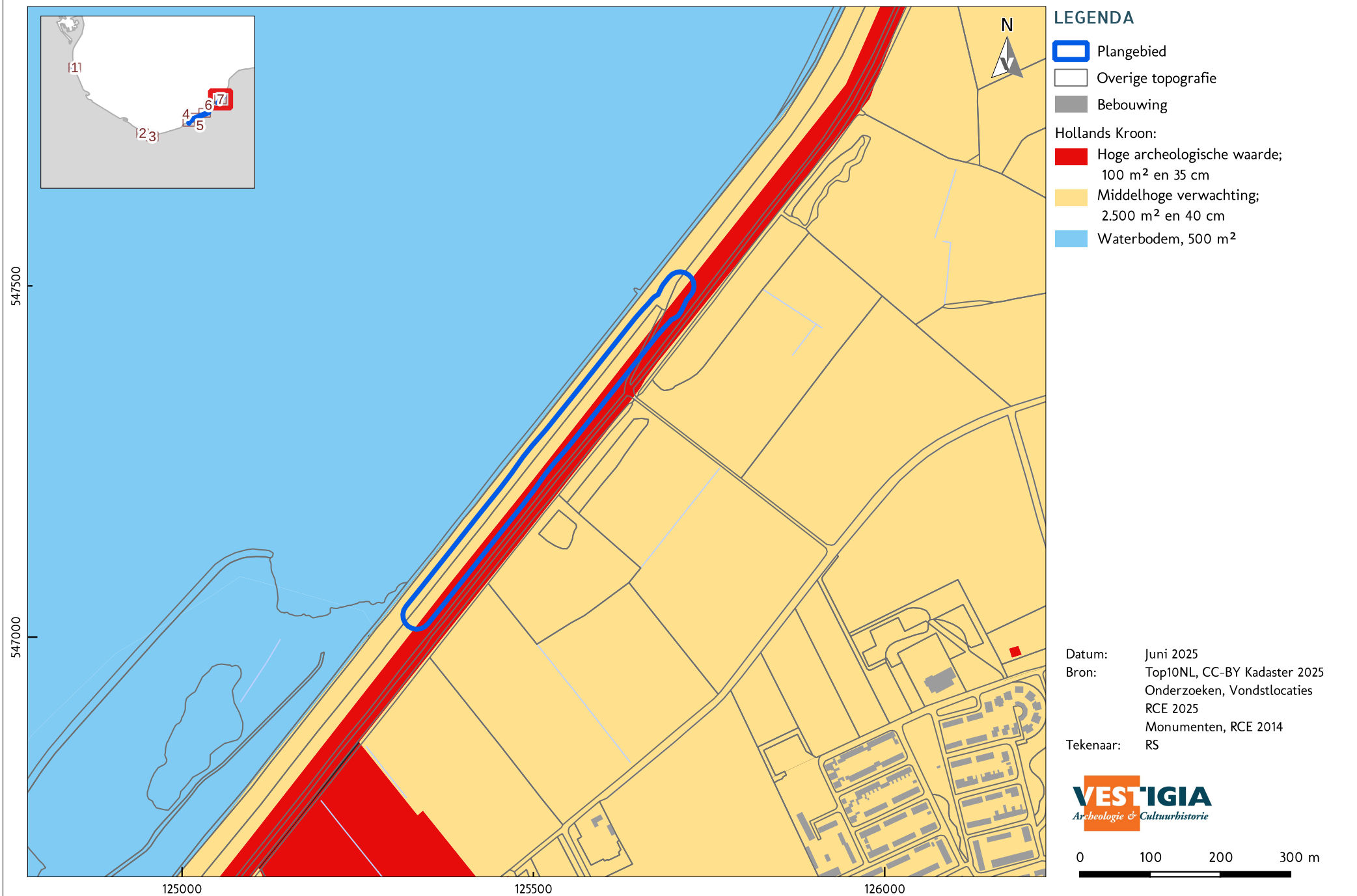
ARCHEOLOGIE; BELEID (5 / 7)

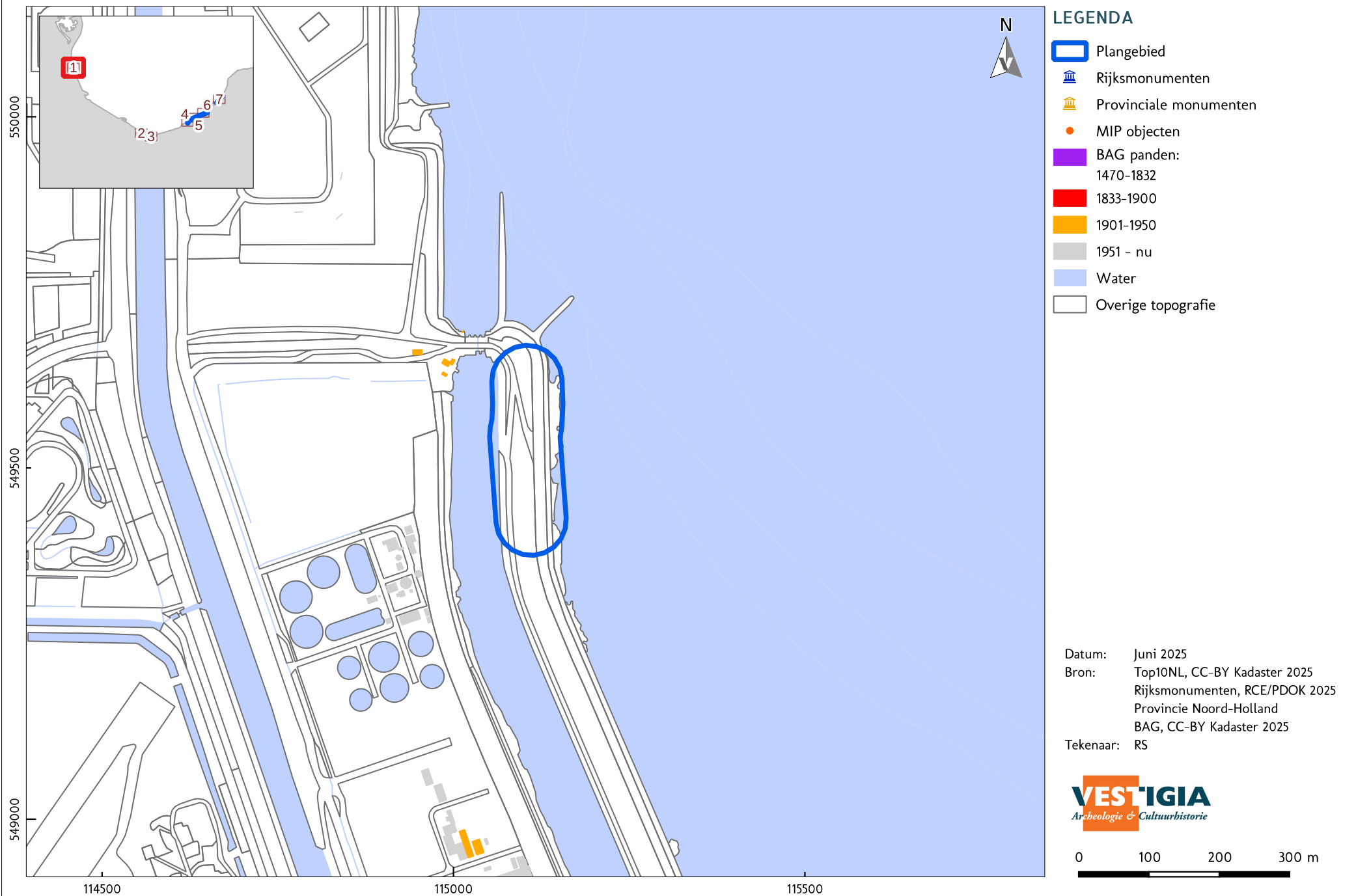
ARCHEOLOGIE; BELEID (6 / 7)

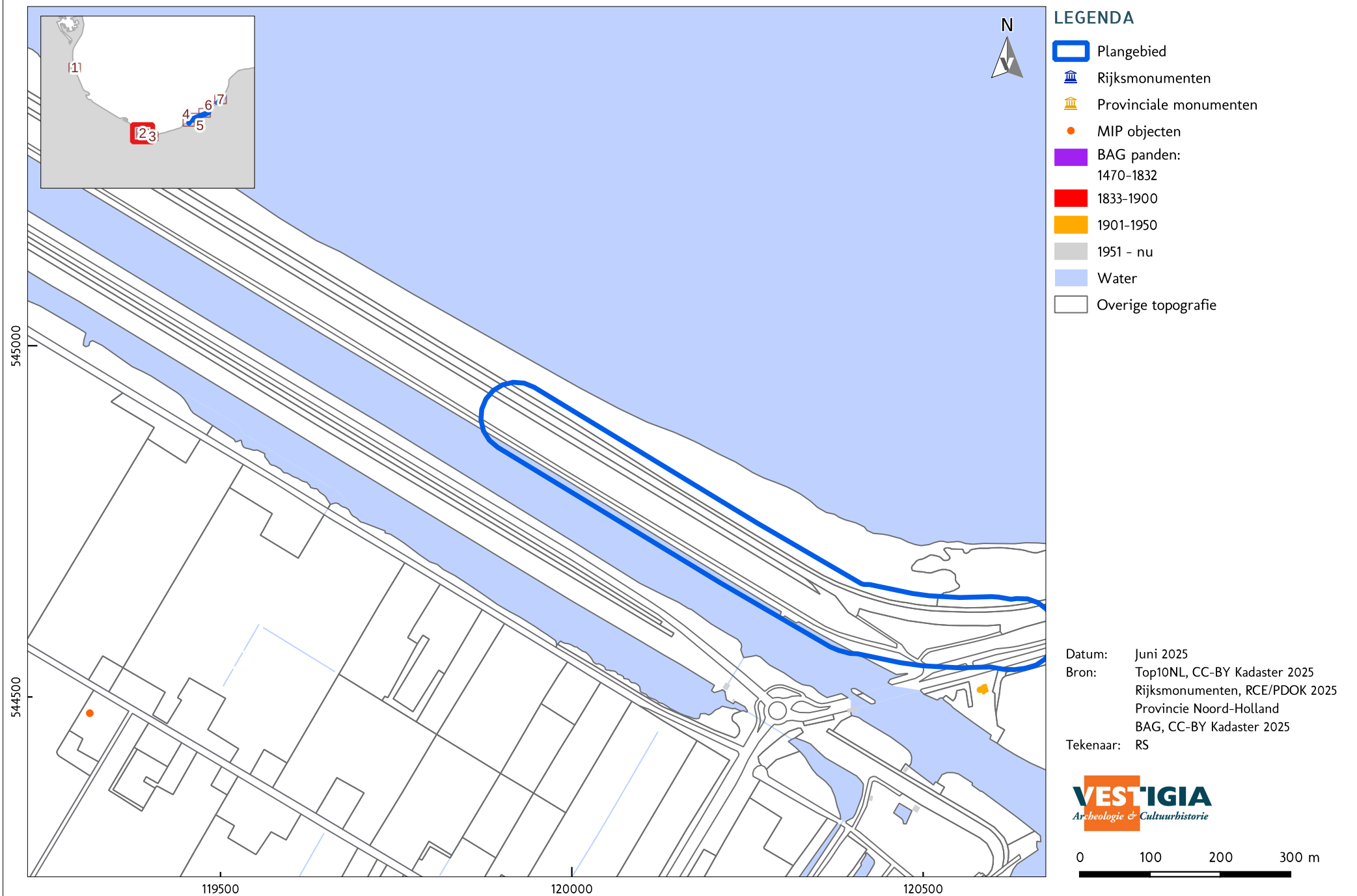
ARCHEOLOGIE; BELEID (7 / 7)

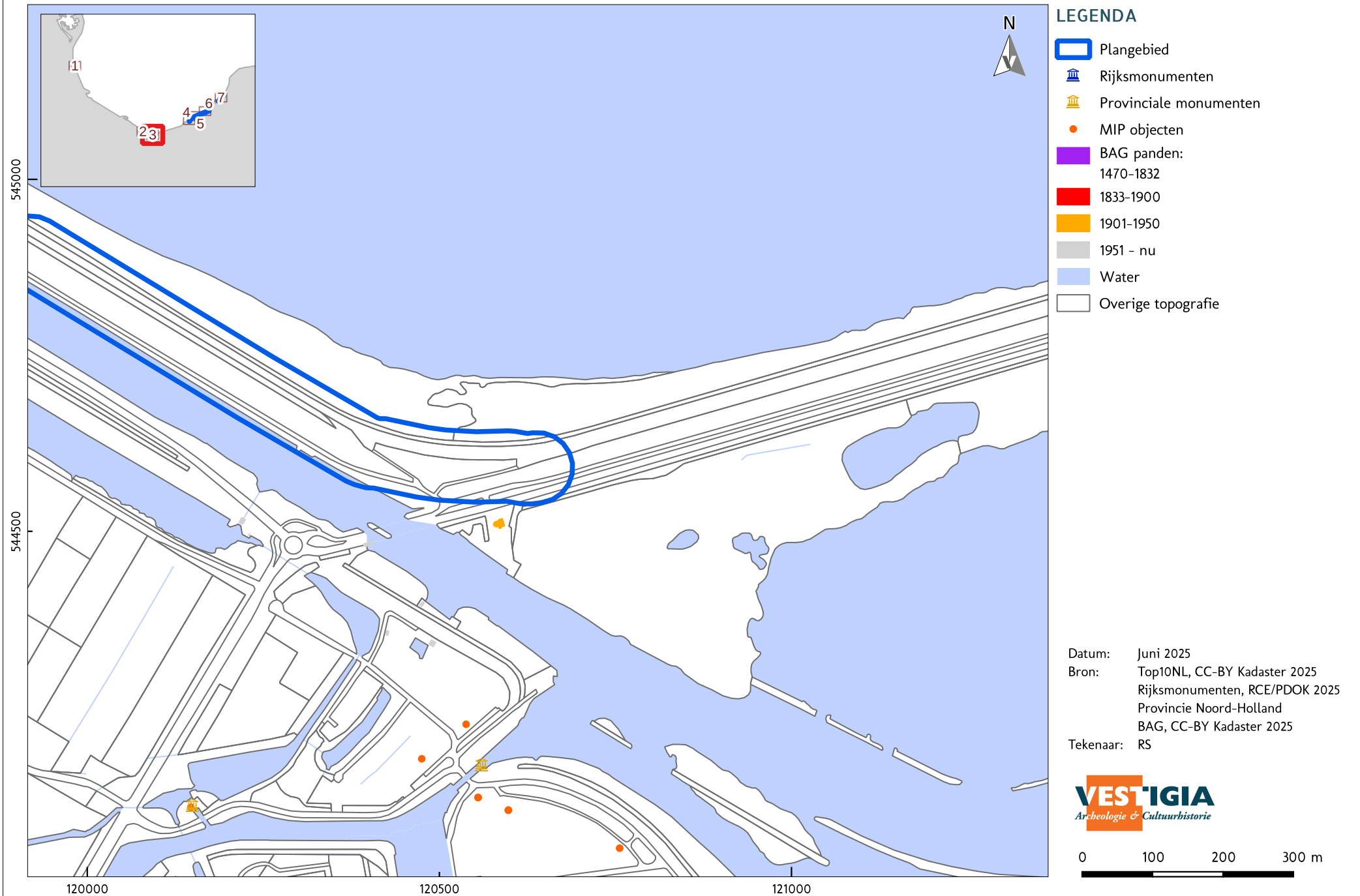
GEBOUWD ERFGOED: RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG (1 / 7)

GEBOUWD ERFGOED: RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG (2 / 7)

GEBOUWD ERFGOED: RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG (3 / 7)

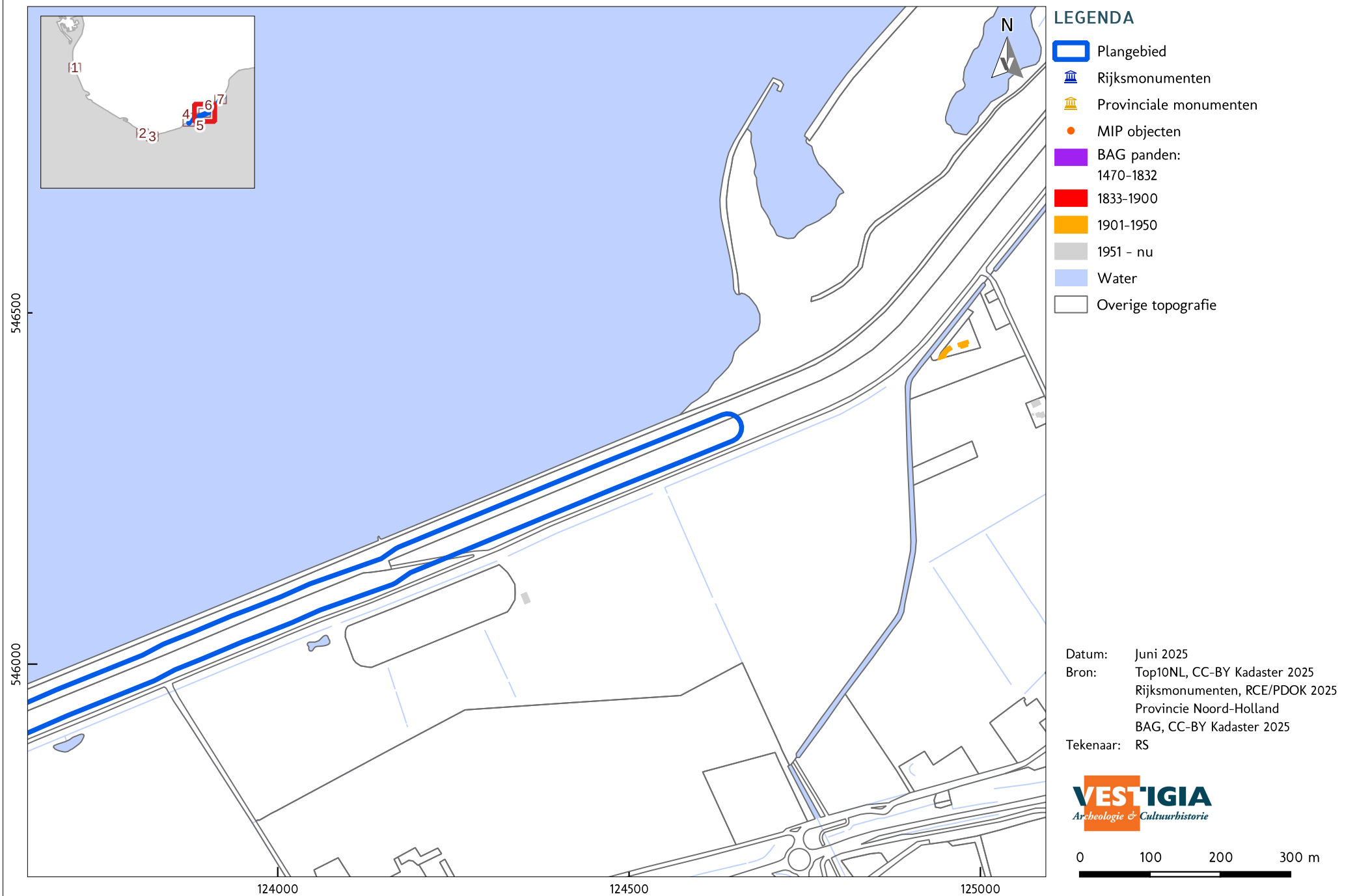
GEBOUWD ERFGOED: RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG (4 / 7)

GEBOUWD ERFGOED: RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG (5 / 7)

GEBOUWD ERFGOED: RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG (6 / 7)

LEGENDA

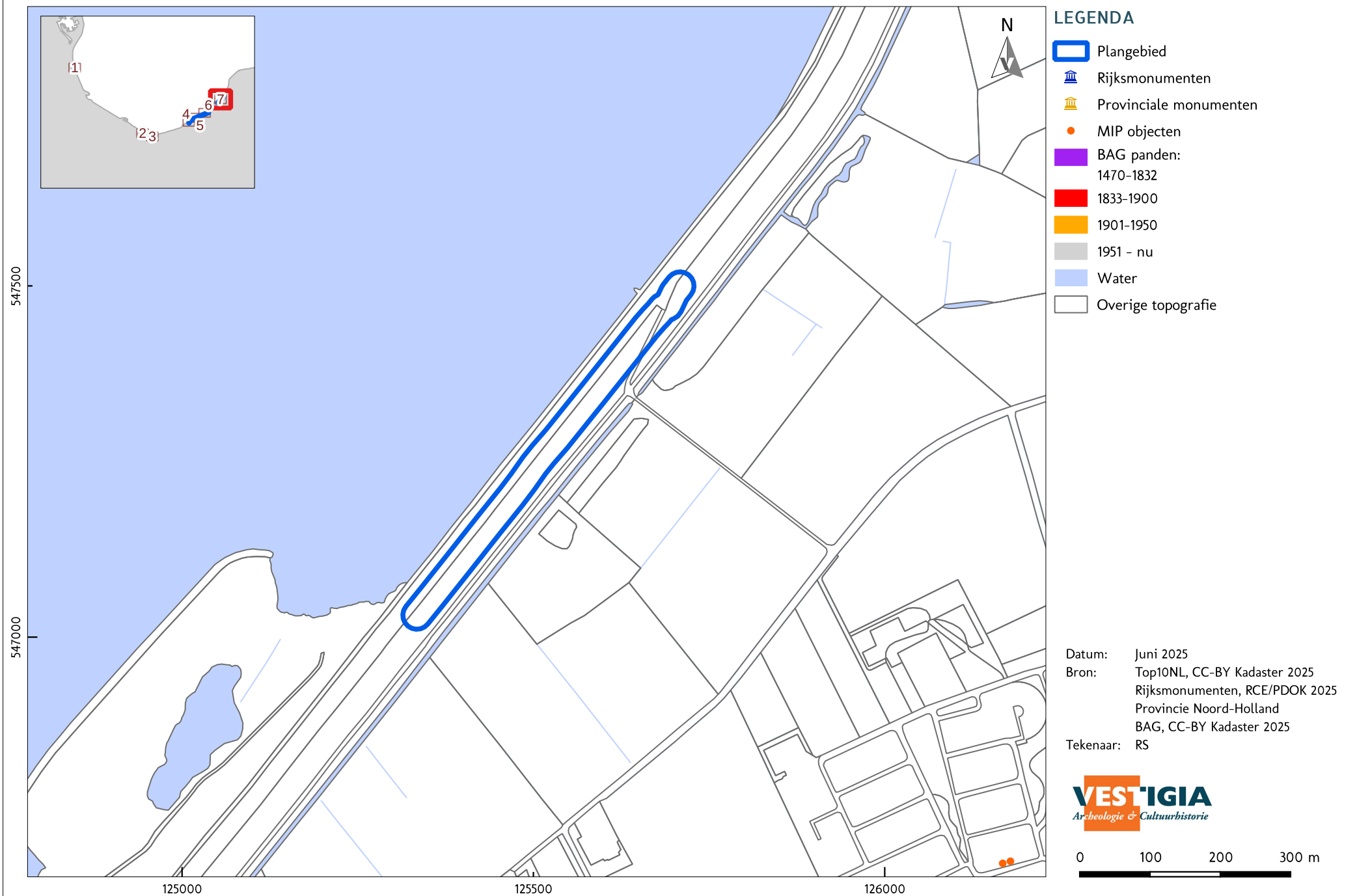
- Plangebied
- Rijksmonumenten
- Provinciale monumenten
- MIP objecten
- BAG panden:
 - 1470-1832
 - 1833-1900
 - 1901-1950
 - 1951 - nu
- Water
- Overige topografie

Datum: Juni 2025
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2025
Rijksmonumenten, RCE/PDOK 2025
Provincie Noord-Holland
BAG, CC-BY Kadaster 2025
Tekenaar: RS

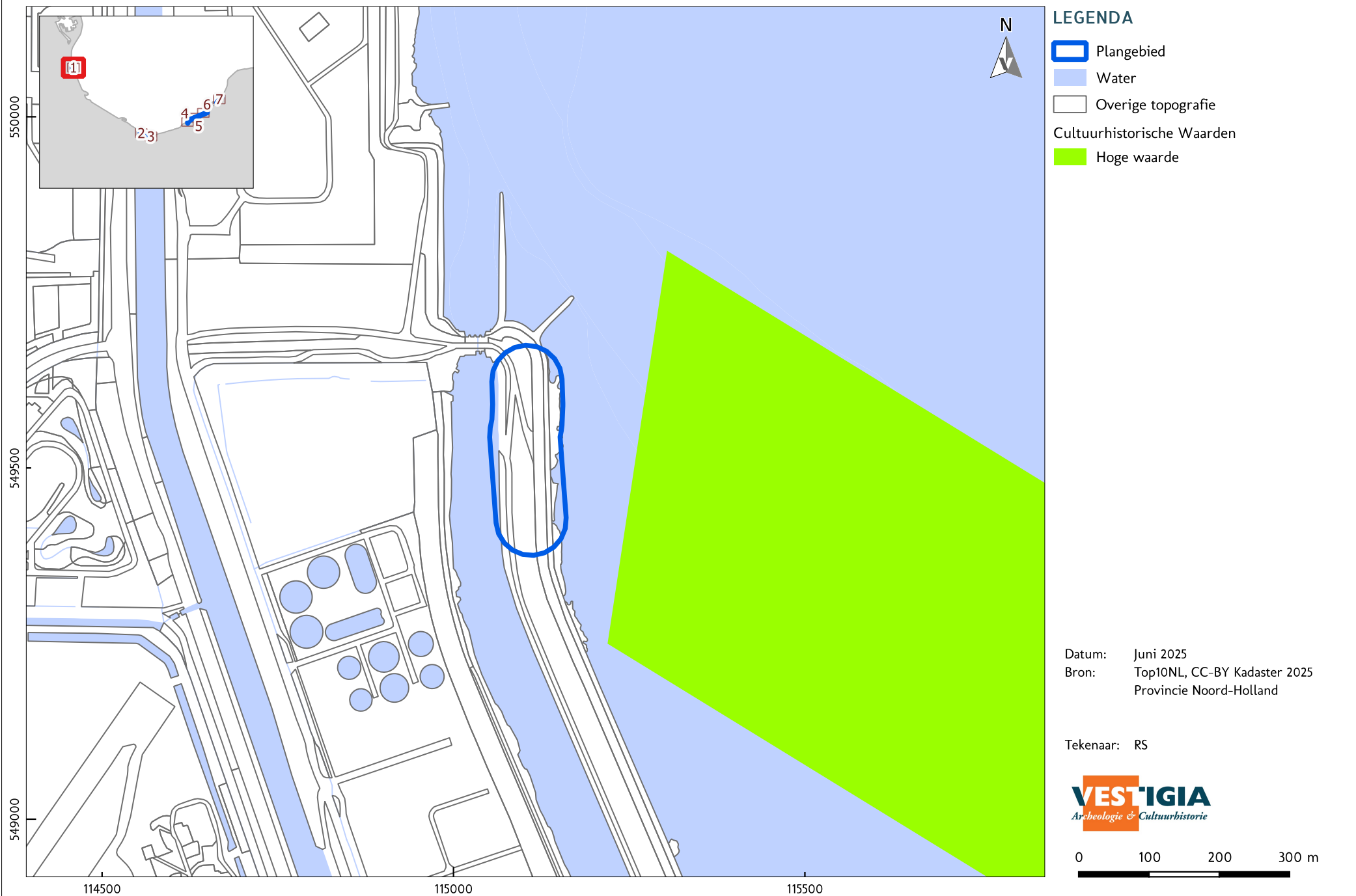
VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

0 100 200 300 m

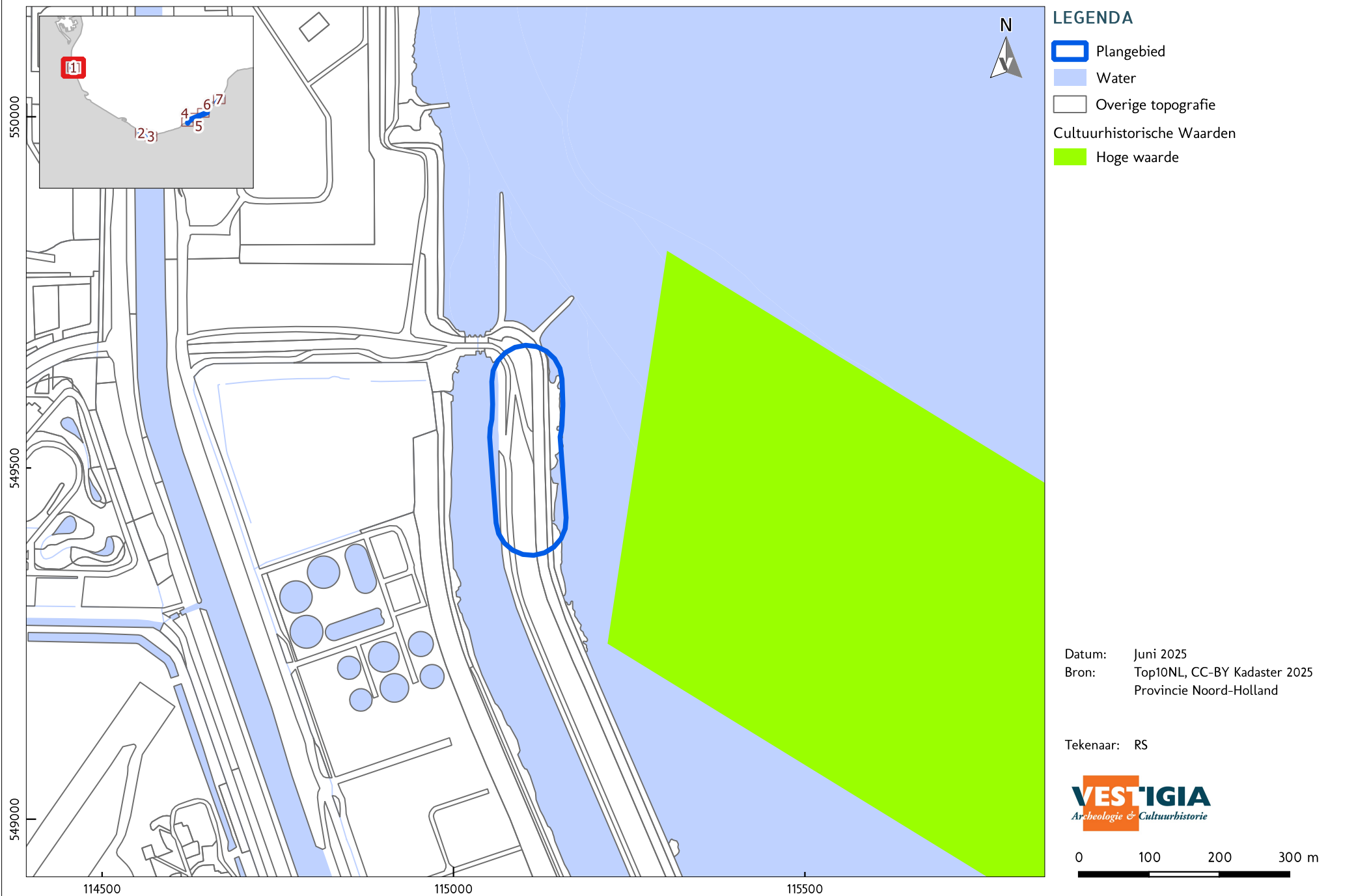
GEBOUWD ERFGOED: RIJKSMONUMENTEN, PROVINCIALE MONUMENTEN, MIP, BAG (7 / 7)

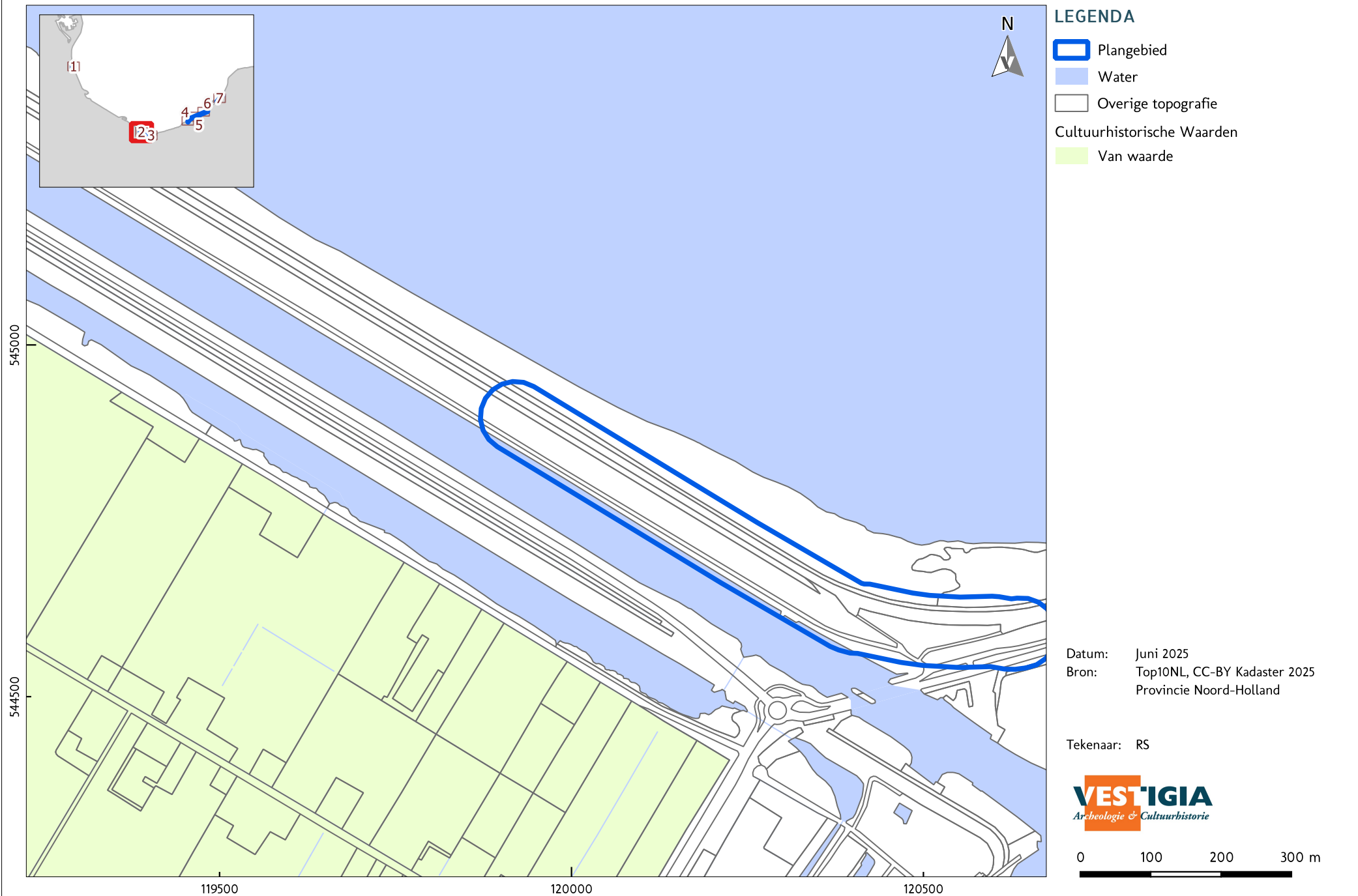
CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND (1 / 7)

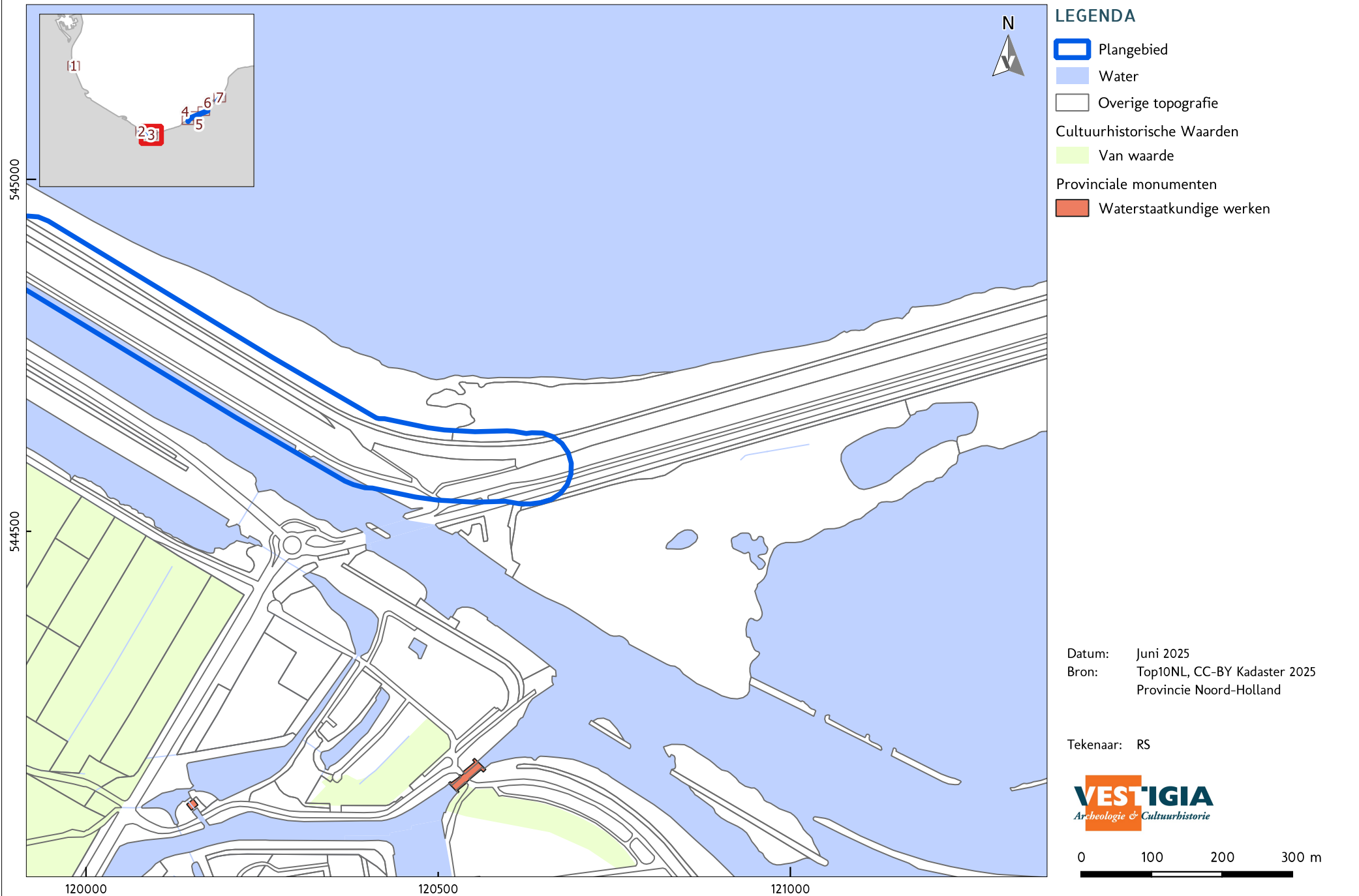
CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND (1 / 7)

CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND (2 / 7)

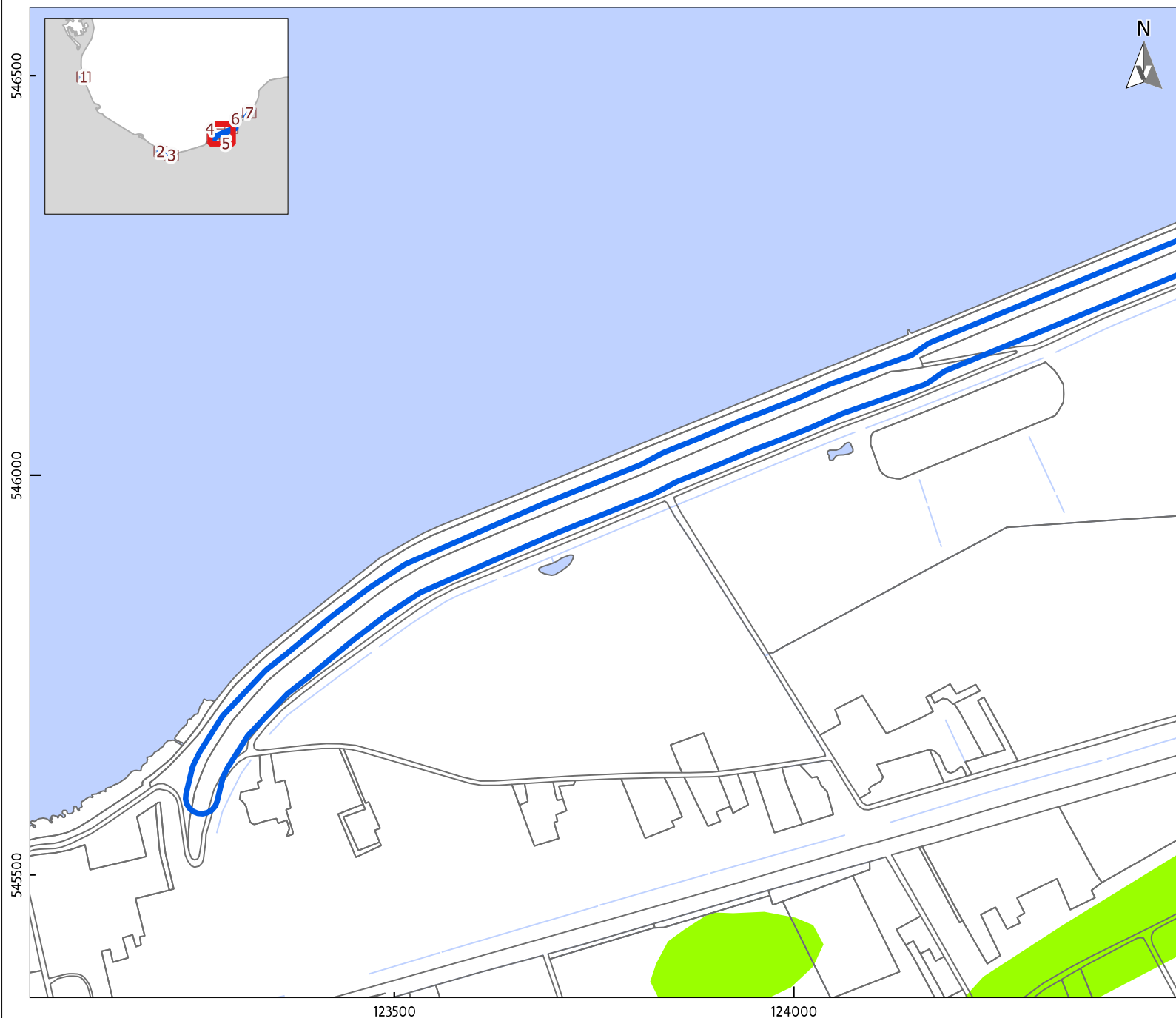
CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND (3 / 7)

CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND (4 / 7)

CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND (5 / 7)

LEGENDA

- Plangebied
- Water
- Overige topografie
- Cultuurhistorische Waarden
 - Hoge waarde

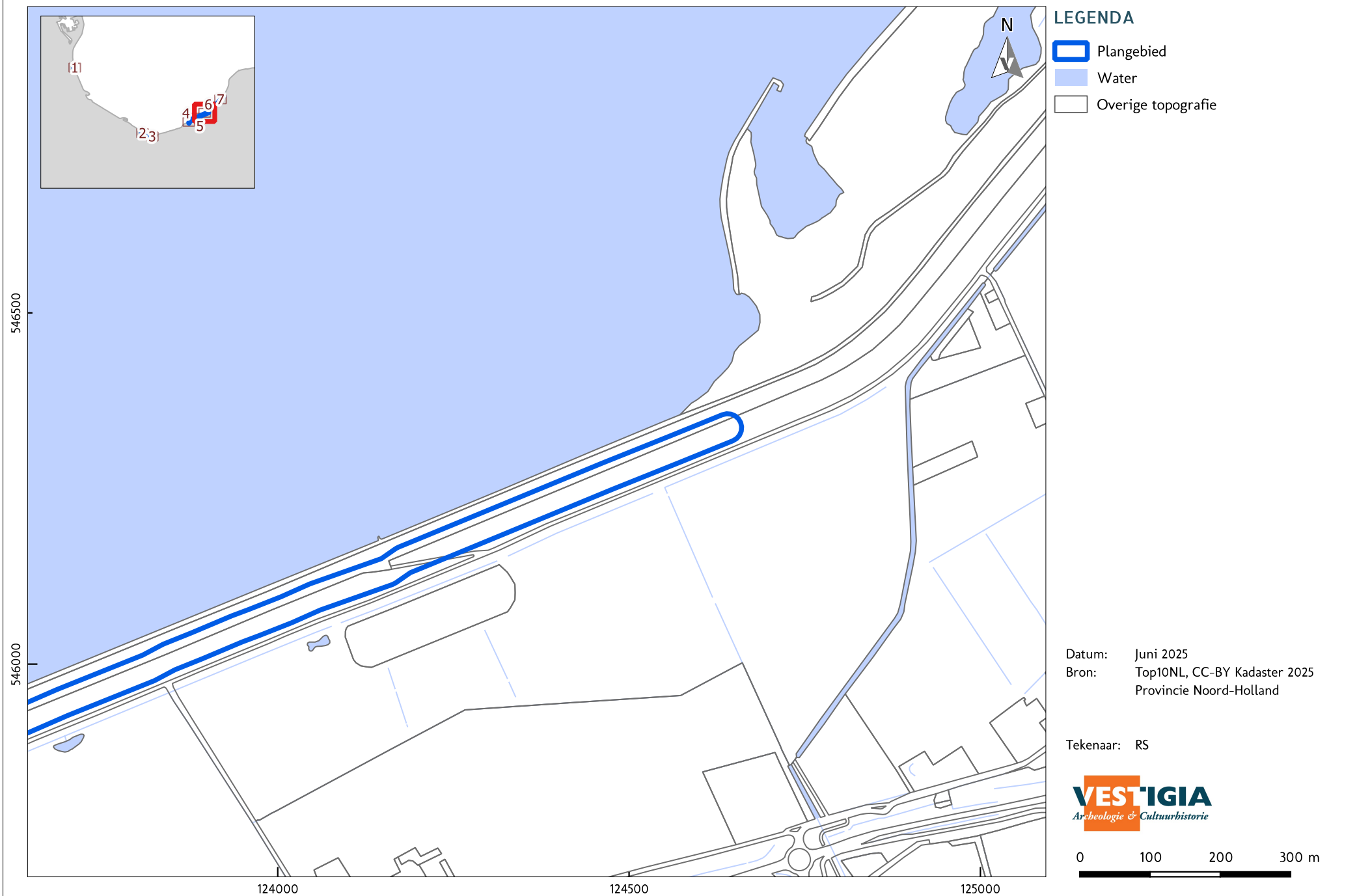
Datum: Juni 2025
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2025
Provincie Noord-Holland

Tekenaar: RS

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

0 100 200 300 m

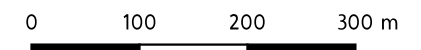
CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND (6 / 7)

CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND (7 / 7)

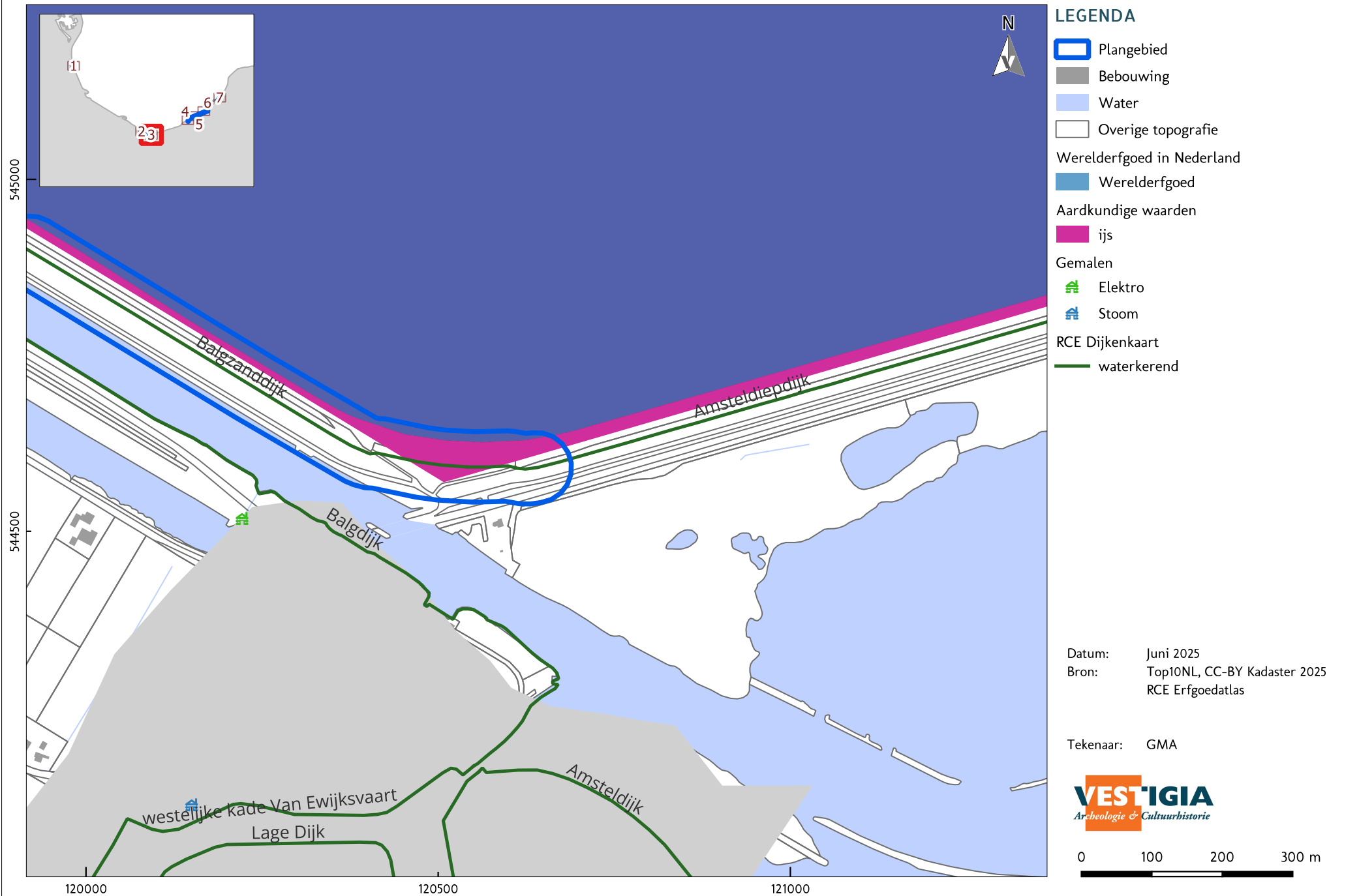
VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

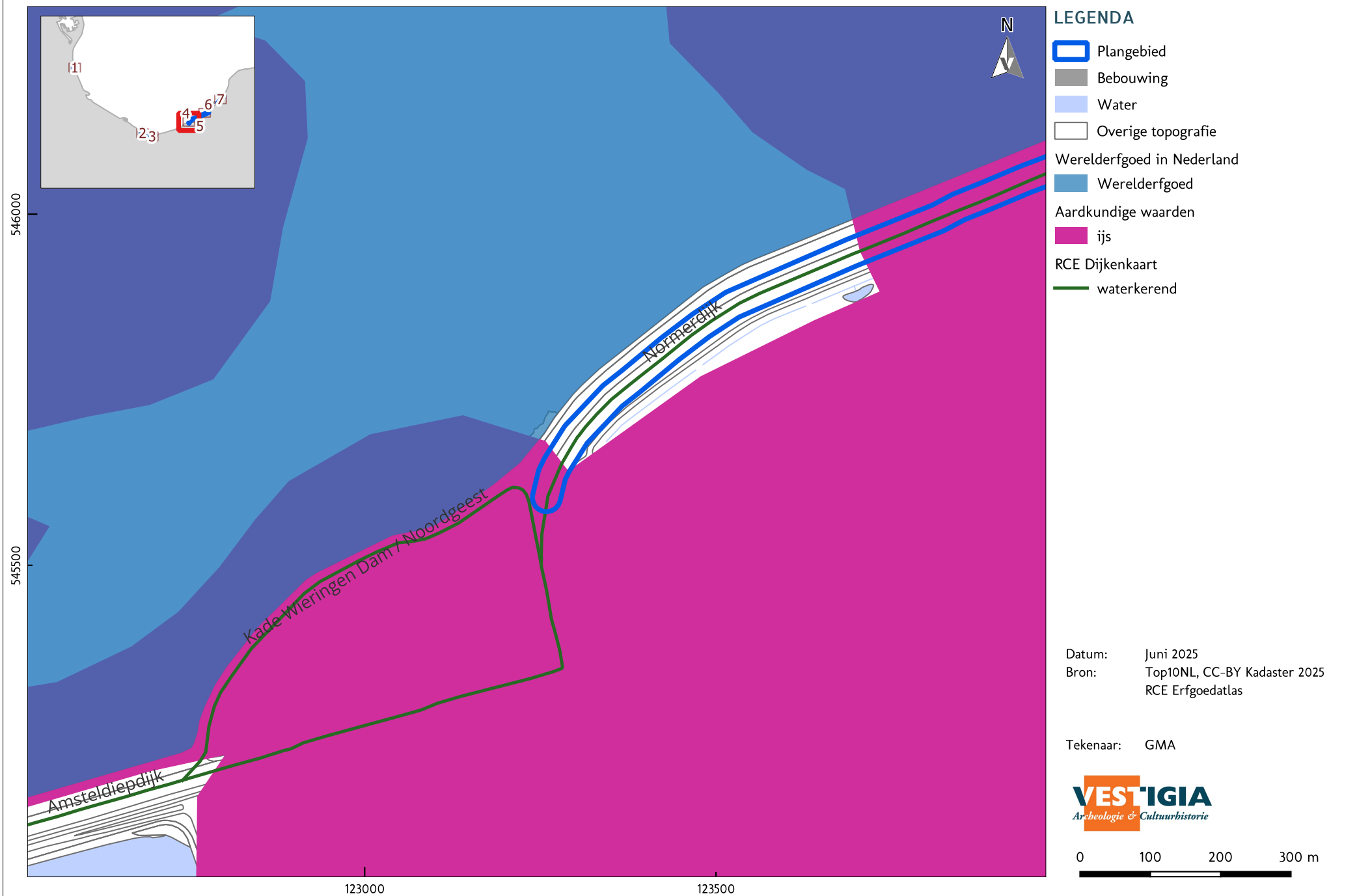
ERFGOEDATLAS (2 / 7)

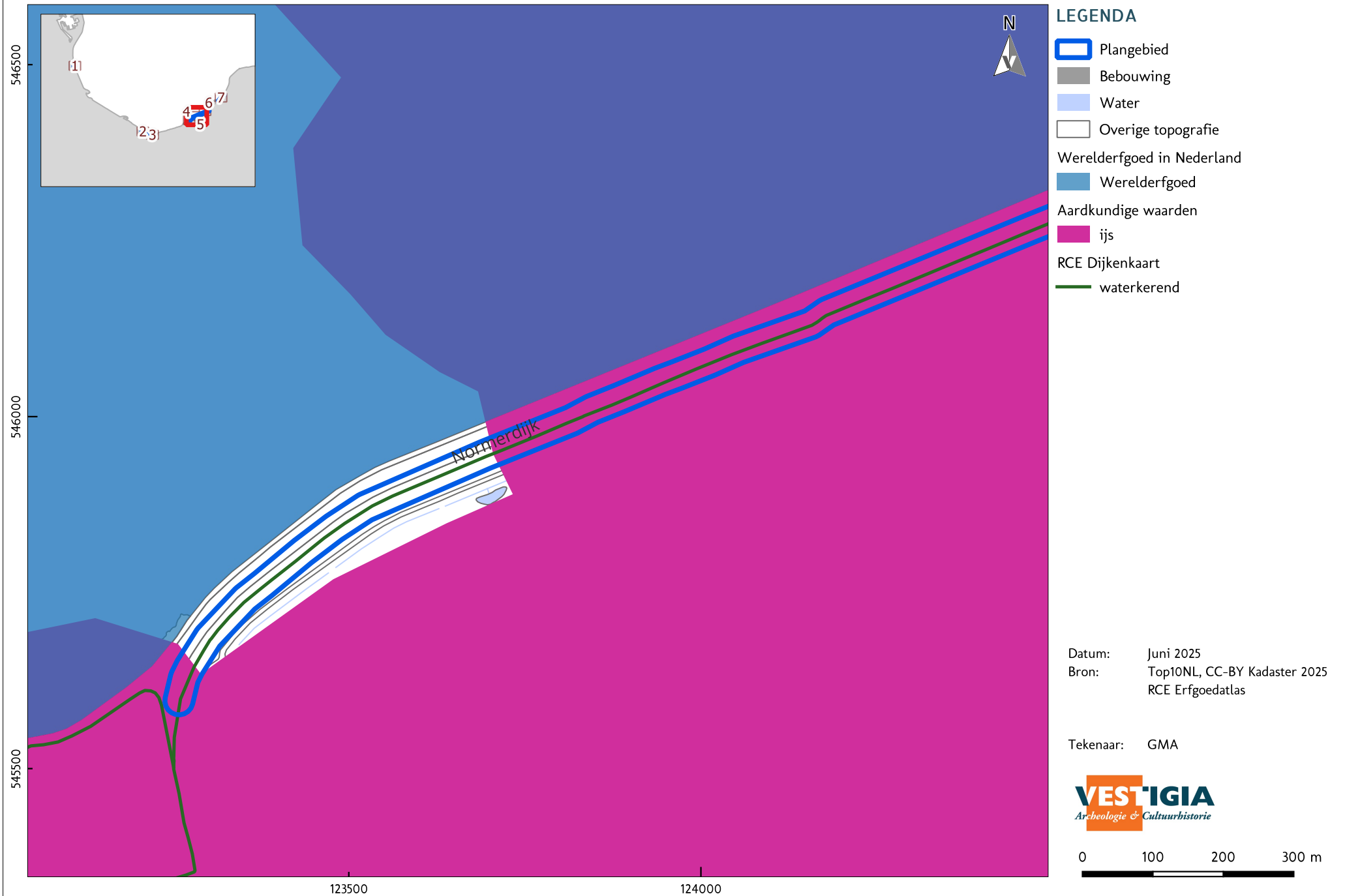
ERFGOEDATLAS (3 / 7)

ERFGOEDATLAS (4 / 7)

ERFGOEDATLAS (5 / 7)

546500

546000

124000

124500

125000

LEGENDA

- Plangebied
- Bebouwing
- Water
- Overige topografie
- Werelderfgoed in Nederland
- Werelderfgoed
- Aardkundige waarden
- ijs
- RCE Dijkenkaart
- waterkerend

Datum: Juni 2025
Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2025
RCE Erfgoedatlas

Tekenaar: GMA

VESTIGIA
Archeologie & Cultuurhistorie

0 100 200 300 m

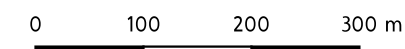

LEGENDA

- Plangebied
- Bebouwing
- Water
- Overige topografie
- Werelderfgoed in Nederland
- Werelderfgoed
- Aardkundige waarden
- ijs
- RCE Dijkenkaart
- waterkerend

Datum: Juni 2025
 Bron: Top10NL, CC-BY Kadaster 2025
 RCE Erfgoedatlas

Tekenaar: GMA

547500

547000

125000

125500

126000

Rinkeweelsdijk-Marskredijk

This text was set using the following freely available font software:

Allerta Copyright (c) 2010, Matt McInerney (<http://pixelspread.com>),
with Reserved Font Name Allerta.

Inconsolata_dz Copyright (c) 2006, Raph Levien (<http://www.levien.com>),
with Reserved Font Name <Inconsolata>.
Copyright (c) 2009, David Zhou (<http://blog.nodnod.net/>)
with Reserved Font Name <Inconsolata_dz>.

Molengo_Vestigia Copyright (c) 2007, Denis Moyogo Jacquerye,
with Reserved Font Name <Molengo>.
Copyright (c) 2011, Vestigia BV Archeologie & Cultuurhistorie (www.vestigia.nl),
with Reserved Font Name <Molengo_Vestigia>; available at www.vestigia.nl/fonts.

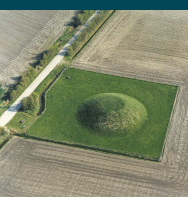

This Font Software is licensed under the SIL Open Font License, Version 1.1.
The license is available with a FAQ at: <http://scripts.sil.org/OFL>

Vestigia BV *Archeologie & Cultuurhistorie*
Spoorstraat 5
3811 MN Amersfoort
Nederland

Telefoon 033 277 92 00
E-mail info@vestigia.nl
Website www.vestigia.nl

K.v.K. Gooi- en Eemland 32078894

Erfgoedingenieurs

“Engineering the past, creating the future”

